

ספר

פרי עץ חיים

חלק ראשון

שחיבר חסידא קדישא הרב האלקי מרנא ורבנא חיים ויטאל
זלה"ה כפי מה ששמע מרבו מובהק הרב האלקי החסיד והעניו
בוצינא קדישא מרנא ורבנא יצחק לוריא אשכנזי זלה"ה אשר
דיבר בקדשו כפי הקבלה האמיתית שקיבל מפי אליהו ז"ל.

עם הוספות:

א'. השתדלנו להשלים המלים, בכל מקום שהיה כתוב חצי תיבה וקו אחריו.
ב'. שמנו נקודות בין הפסקות ובכל ענין שלם התחלנו בריבור המתחיל.
ג'. הספר מפוסק ונרפס באותיות מרובעות. ד'. עם הגהות ומראה מקומות על רוב
מאמרי חז"ל בש"ס ובזוהר הקדוש ומכל כתבי רבינו האר"י זיע"א ומספר עץ
החיים עם פנים מאירות ומסבירות ותלמוד עשר הספירות למרן האר"י הלוי
אשלג זיע"א בעהמ"ח ספר הסולם פירוש על הזוהר.

ער שער עולם העשיה מלוקטים ומסודרים ע"י הרב יהודה צבי ברנדוויין זצ"ל
מחבר ספר מעלות הסולם על תיקוני הזוהר והגהות ומ"מ על כתבי האר"י ז"ל.

הקדמת מהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מהרח"ו ז"ל

אמר הצעיר שמואל, בן הרב הגדול המחבר כמהר"ר חיים ויטאל ז"ל. באשרי, כי אשרני הקב"ה, והנחני בדרך אמת ובמעגלי יושר, וזיכני והחיניי וקיימני, לגמור את חיבורי הגדול, שחיברתי ביאור על חמשה חומשי תורה, וקראתי שמו תוצאות חיים. ואחריו תקנתי ספר שני, בדרושים נאים, עולת חרש בחדשו, למשמרות ערבי ראשי חדשים. וקראתי שמו מקור חיים. וגם מצאה ידי, לתקן סדר נאה ויאה, בהלכות גטין וחליצה ומאונין, כל חיך אומר לי לי, וקראתי ספר חכמת נשים. מלבד ספר שאלות ותשובות, אשר עדין לא יצא טבעו, עד יגזור ה' בחיים.

ובראותי כי אחרי רדף דרכי ימי הזקנה, לכן אמרתי אני אל לבי, עד מתי יהיו ספרי אבא מארי ורבי, גנזים תחת ידי, ואני וביתי נעבוד את ה', ואין לזולתי חלק בהם, להיות כי כל הקורא בהם ילאה, להיותם מפוזרים ומפורדים כנתינתם בסניני, ואין מוקדם ומאוחר בתורה, אחת למעלה ושבע למטה, פתח בכד וסיים בחבית, אחת הנה ואחת הנה. והנה אבא מארי הרב זלה"ה, להיות לבו רחב כפתחו של אולם, וכל רז לא אניס ליה, הוא המאסף, הוא המשביר בר לצמא ולרעב, לא שת לבו לקרבה אל המלאכה הזאת, ולתת סדר את כל ספריו.

וכעת העיר ה' את רוחי, וטרחתי ויגעתי ומצאתי, והוצאתי לאור משפט הספרים האלו, כאשר עיני כל העוסק בו תחזנה משרים. וחילקתי אותו לשמנה שערים, כרצון אבא מארי זלה"ה. האמנם שנית דבריו בכמה מקומות, ותיקנתי השמנה השערים בדרכים אחרות, להיות נקל מאד בפי הקורא בהם, ומובטח אני בחדס עליון, שבאמצעות המלאכה הזאת, תימלא הארץ דעה את ה'.

בהיות שטרחתי מאד בגופי ובממוני, וגם אור עיני אינם כאתמול וכשלשום, כי כשל בעוניי כחי, וקרבו ימי הזקנה, וכשל כח הסבל מלסבול, וחסרון כיס קשה מכולם. האמנם תהיה זאת נחמתי, כי אהיה מזכה את הרבים, עד ביאת משיחנו, ומלאו פני תבל בזיו חכמת הקבלה, ובא לציון גואל אכ"ר.

ועוד זאת הוספתי לעשות בסוף הספר, מפתחות מפותחות פיתוחי חותם, תוספת מרובה על העיקר, כאשר עיניך תחזנה משרים.

השער הראשון: יפתח בכל ההקדמות של החכמה, מראשית האין סוף, דרוש אחר דרוש, מקושרים כשלהבת, קשורה בגחלת, עד סוף עולם העשיה. וקראתי שמו:

שער ההקדמות

השער השני: יפתח בכל מאמרי חכמת האמת, כמו ספר יצירה. וספר התקונין. וספר הזוהר. פרשה אחר פרשה כסדרה. וגם איזה מדרש של רשב"י ע"ה. או בשיר השירים, או ברות. או באיכה. או כדומה לאלו מדברי רשב"י ע"ה. וקראתי שמו:

שער מאמרי רשב"י

השער השלישי: יפתח בכל מאמרי חז"ל, בין בכל התלמוד. בין במדרש רבה ותנחומא. וספרי וספרא. ושאר המדרשים. איש על מקומו יבא בשלום. וקראתי שמו:

שער מאמרי חז"ל

השער הרביעי: יפתח בביאור הפסוקים. וסידרתי אותם פרשה אחר פרשה ונביא אחר נביא. ראשונים וגם אחרונים. והמה בכתובים דרך ישרה שיבור לו האדם. וקראתי שמו:

שער הפסוקים

השער החמישי: יפתח מכל פירוש המצות, מעשה ולא תעשה מסודרים על סדר הפרשיות, כל מצוה ומצוה במקומה וצביונה. וקראתי שמו:

שער המצות

השער השישי: יפתח מכל הכוונות שבתפילות. בימי החול, ושבת, וימים טובים. וימי גזירות, וחנוכה, פורים, ותלמוד תורה, ומצות ק"ש, וציצית, ותפילין, וכיוצא. וקראתי שמו:

שער הכוונות

השער השביעי: יפתח מהקדמות, לנבואה, ולרוח הקדש, וגם יחודים רבים, ואזהרות לתקן הנפש. ותיקונים למי שרוצה לשוב מחטאי, כל אחד כמשפטו. וקראתי שמו:

שער רוח הקדש

השער השמיני: יפתח בענין הגלגולים, ומבואר בו כמה הקדמות בענין הנשמות, ושמותם וגלגולם של אנשים פרטיים, וגם כוללים, מאדם הראשון ע"ה, עד דורגו זה. והקדמות בענין שכר הצדיקים, ועונש הרשעים, ודרושים בענין היסודות והנבראים. וקראתי שמו בישראל:

שער הגלגולים

ואלה שמותם כסדרם וצביונם:

בינ"ו אכ"ר

ה	שער ההקדמות	א	שער המצות
ו	שער מאמרי רשב"י	ב	שער הכוונות
ז	שער מאמרי חז"ל	ג	שער רוח הקדש
ח	שער הפסוקים	ד	שער הגלגולים

בשער הספר

זה כבר כמה שנים, שהמהדורה הראשונה מהספר הזה שהוצאנו לאור אזלה לגמרי מן השוק, ולמרות הדרישה הרבה אחריו, לא יכולנו להתפנות ולהדפיסו שנית. כי שמנו את כל תשומת לבנו ומרצנו בהוצאה לאור של ספר הזה עם פירוש הסולם בן עשרים ואחד הכרכים. וכעת, שת"ל זכינו לברך על המוגמר, שהוצאנו כבר לאור את כל הכרכים אשר נתקבלו בעולם בהכרה ובהוקרה רבה יותר מהמשוער, הפנינו את מרצנו וכובד עבודתנו לאפיק חדש, להוציא לאור פעם שניה את הספר "תלמוד עשר הספירות" בן ששה עשר החלקים ואת ספר "בית שער הכוונות" עם האילן הקדוש, בצורה משוכללת ומתוקנת עם הוספות מהאדמ"ר זצ"ל.

הופעת הספר "תלמוד עשר הספירות" לאור העולם, היא מאורע חשוב וגדול מאד בעולמנו, בין חכמי התורה ומעיינים ישרים, שרחשי לבם הם לדעת את צפוניה של התורה ויעודנו בעולם.

הספר הזה פותח את חכמת הקבלה שבכתבי רבינו האר"י זצ"ל זיע"א ונותן לכל אחד האפשרות להבין את סודות התורה בצביונם הרוחני למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן בלי פחד שיתפס להגשמה, וכמו פירוש רש"י זצ"ל זיע"א על התורה והש"ס, כן הפירוש הזה על כתבי רבינו האר"י כפי שעניינם תחזינה מישרים בלמודו.

ידוע שלמוד שעה אחת בסודות התורה שקול לזוכך הנפש כנגד למוד שנה בפשט. ואנו בטוחים שהספר הזה יסייע מאד מאד לכל הלומדים בו להזדככות הנפש עד שנוכה לגאולה השלמה.

הספר הזה כולל את ארבעת החלקים הראשונים של כל הספר שהוא בן ט"ז חלקים. ובעזרת השם ית' אנו מקוים להדפיס בקרוב את שאר החלקים בארבעה ספרים נוספים בגודל הכרך הזה.

ויהי רצון שזכות רבנו הגדול זצ"ל תגן על כל ישראל ועלינו עד שנוכה לגאולה שלימה ומלאה הארץ דעה את ה' ויהיה ה' למלך על כל הארץ אמן.

ישיבת בית אולפנא רכתא עטור רבנים

חלוקת המאמרים וציוני המספרים

כרך זה מכיל ארבעה חלקים. כל חלק מחולק לפרקים; כל פרק לענינים ולסעיפים; הענינים הם ביחס לדברי האר"י זצ"ל; הסעיפים הם ביחס לפירוש "אור פנימי". וחלוקתם מסומנים במספרים: מספר כזה א) וכדומה בראש השורה, מציין את מספר הענין של אותו הפרק; מספר כזה א' וכדומה (קטנה בלי סוגר), שבתוך השורות של דברי האר"י זצ"ל מסמן הסעיפים של "אור פנימי" הקשורים עם דברי האר"י זצ"ל וסימן הקשר הזה ב"אור פנימי" בא בראש השורה כזה א).

ציון זה * מראה מקומו של הספר, שנמצא בו דברי האר"י זצ"ל המובאים בתלמוד עשר הספירות.

הסכמת הרבנים הגאונים מארי דארעא דישראל וצלה"ה

כמ"ש בזוה"ק ברעיא מהימנא פרשת נשא דף קכ"ה ע"ב, בהאי ספרא יפקון ישראל מגלותא וכו'. ותקוני הזוה"ק תיקון ל' בתחילתו האריך שם בזה, ובתיקון מ"ג בתחילתו, שם כתב, שמבטל כמה גזירות קשות מישראל ולקרב קץ הגאולה.

ולכן אנשי חיל עם קדוש, תחזקנה ידיכם לעשות חברות קדושות, להרים דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה, אשר על ידו אנו יוצאים מעבודות לחרות, משעבוד לגאולה, ומאפלה לאור גדול, והיה ה' למלך על כל הארץ, ויהיה ה' אחד ושמו אחד.

ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוה שאנן, ומקדש על מכוננו, וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו, בעגלא בזמן קריב, ויקיים בנו מקרא שכתוב, כי עין בעין יראו בשוב ה' את שיבת ציון, ובנין אפריון, וימלוך עלינו במהרה מלך עליון. כ"ד החותם לכבוד התוה"ק.

והנני מברך את כבוד אדמו"ר המחבר שליט"א הנ"ל, בברכה משולשת האמורה מפי אהרן ובניו הכהנים הקדושים פה ירושת"ו. כ"ד הצב"י חיים שאול דוו"ך הכהן בעהמ"ח ס' איפה שלימה על ס' אוצרות חיים וספר בניהו בן יהודע והו"ב על ספר שפת אמת ועלי נהר. (מקום החותם)

חיים שאול דוו"ך הכהן

ראש ואב לכל חכמי המקובלים

והמכונים מהספרדים דפעה"ק ירושלים ת"ו

בעזה"י עיה"ק ירושלים סיון תרפ"ד

הן היום גדול נתכבדתי ראות פני כבוד הרב הגאון המקובל האלקי כקש"ת אדמו"ר יהודה הלוי אשלג שליט"א ורצה ממני ליתן לו הסכמה על ספרו פנים מאירות ומסבירות על העץ חיים הקדוש, וכשאני לעצמי, אין בי לא דעת ולא תבונה, וקל וחומר בדברים העומדיו ברומו של עולם. אמנם למען כ"ק תורת המחבר שליט"א, באתי בהסכמתי, ויהי רצון, שיפוצו מעינותיו חוצה, וכסא תורתו יתגדל בהוד והדר, להוציא כל ספריו, רוזי דרוזין, חידושין על אמיתת התורה וסודותיה, עפ"י מרן הקדוש האר"י החי, ויתקיים בו, לא ימוש מפ"ך, מורעך, ומורע זרעך, מעתה ועד עולם.

ואשרי כל מחזיק בידו, להוציא לאור תעלומות, תורה יצאה בהינומא כי שכרו גדול, עץ חיים היא למחזיקים בה, ובפרט המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה, ולהחזיק ביד לומדיה, כי הלימוד הקדוש הזה ותפלה בכונה, מקרבים קץ הגאולה.

יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו

ב"ה, עיה"ק ירושלים ת"ו, יום ער"ח תמוז תפז"ר לפ"ק

אם כי אני איני מהבקיאים בצפוני התוה"ק, בכל זאת, יהיו שורותי אלה נאמרים לכבוד התורה ולומדיה, אחד מיקירי ירושלים וחכמיה, העוסק בתורה לשמה ומגלה צפוניה, ה"ה האי גברא דבא ויקירא ידידי, הוא הקשור במוסרות לבבי, מאז בואו לקבוע דירתו בעיר קדשינו עד עתה לא זזתי מחבבו, עד שהוקרתיו לאח ואחות וצחצחות, כי אמר לחכמה אחותי את, ביראתו הקודמתו כקש"ת הרב הגאון ר' יהודה ליב אשלג שליט"א, רב בגבעת שאול פרור ירושלים ת"ו.

האמת אני, שאני יודע מה ערכי, כי אפילו בפשט איני כדאי ליתן הסכמה, מכ"ש בדבר שלא בי הוא, אבל כולי עלמא מכירים את כבוד שר המסכים הנ"ל, הכהן הגדול בלימוד הקבלה, ומפורסם שמו, ויה"ר מלפני אבינו שבשמים, שכל ברכתיו יתקומו, ובעה"ח המחכה לישועה קרובה.

הק' יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלים ת"ו

(מקום החותם)

קריאה מהנהלת הישיבה „קול יהודה“

מ"ט) אוי להם לבני אדם סתומי עין, עליהם נאמר עינים להם ולא יראו באור התורה, בהמות המה שאינם מסתכלים ואינם יודעים אלא בתבן של התורה שהיא כמו קליפה וחיצונית החכמה וכר עכ"ל. ופי' הגר"א ז"ל: החכמה הפנימית נקראת קדש, ותבן הוא לימוד הפשוט הנקרא תבנא דאורייתא, ומוץ הוא דקדוק המלות שהוא קליפה אחרונה של התורה, לא להבין הענין רק שימושי תיבות ודקדוקן. אע"ג שהכל הוא קדושת התורה, מ"מ נגר חכמת הקבלה המה קליפין. וכמו שכתוב בפרשת בראשית דדא קליפה לדא וכר עכ"ל.

הרה"ק מזידיטשוב ז"ל (בספרו סור מרע ועשה טוב) פירש הדברים הנ"ל ח"ל: והנה בלי ידיעת חכמת הקבלה הוא כבהמה וכר אחר שעושה המצוה בלי טעם רק מצות אנשים מלומדה, ודמיון לבהמות האוכלים חציר, שאין בו טעם אכילת אדם וכר. ואפילו הוא בעל עסקים גדול במר"מ וכדומה וטרוד הרבה לא יפטור מעסק חכמה זאת וכר ותשתדל לקמוץ זמן מהיום משאר דברים ולימודים, למען ישאר לך זמן לעסוק בחכמה זו כי היא יסודי התורה וכר כשם שאי אתה פטור מקביעות עתים לפשוטי התורה כי על זה שואלים קבעת עתים לתורה ק"ו שאי אתה פטור מפנימית התורה כי מבלעדה האדם שור אוכל עשב וכר עכ"ל. ובספרו עטרת צבי פרשת בהעלותך כתב ח"ל וזאת נחלט ונשרש בנפשי אשר מי שלא ראה אור ספר הזהר לא ראה אור מימיו. מכל הדברים הללו אתה למד שמוכרחים לעשות כל מיני השתדלויות, ולחסוך זמן בכדי ללמוד את החכמה הקדושה הללו, כי מבלעדה הרי

בתוקף אמונתינו בדברי רבותינו נ"ע שעתידה חכמה זו להתגלות באחרית הימים ואנו רואים שבמפנים ומבחוץ תקפו עלינו הצרות. מבפנים כיצד? הרור הצעיר הולך מאתנו, חדור הוא ברוח הפקרות ופריצות, ועושים שמות בתורתנו הקדושה. מבחוץ כיצד? בכל אלפי שנות גלויותינו לא היה עוד זמן נורא כזה אשר בזמן אחד תקפה שנאה כבושה את כל עמנו, בכל המקומות שהם נחותים שמה. מצב נורא כזה דורש מאתנו לקחת חשבון הנפש, ולעשות „אתערותא דלתתא“ בכדי לקרב קץ גלויותינו, להחיש פדות נפשנו, ולעשות השתדלות שתתרבה הדעת בקרב ישראל, וכל העם מקצה יעבדו את ה', וימלא אחרי כל חוקיו ומצותיו.

והנה ידוע הוא, כי הגורם לכל היסורים הנוראים של עניות וחרב ביזה והרג ר"ל, הוא מפאת חוסד השתדלות בלימוד חכמת הקבלה, שעל הפסוק (ישעיה מ') קול אומר קרא, ואמר מה אקרא, כל הבשר חציר, וכל חסדו כציץ השדה, יבש חציר נבל ציץ כי רוח ה' נשבה בו, אכן חציר העם. פי'שו חנו"ל (תיק"ז ת"ל) היא אומרת מה אקרא „כל הבשר חציר“ כולם כבהמות נדמו האוכלים חציר. „וכל חסדו כציץ השדה“ כל חסד שעושים לעצמם הם עושים, המה הם העושים התורה יבשה, שאינם חפצים להשתדל בחכמת הקבלה, אוי להם שגורמים בזה עניות וחרב וביזה והרג ואבדן לעולם, ע"כ. הרי שסיבת הגברת הרע בגשמיות, הוא בגלל אי העבודה ושקידה על הלימוד הקדוש, של לימוד חכמת הקבלה, כי בלימוד התורה הנגלית בלחוד לא יוצאים ידי החובה. וכמ"ש שם (תיקון

האדם נדמה כמו שור אוכל עשב. אשר אינם ראויים למאכל האדם. וכן השל"ה הקדוש אמר לבניו שכל מי שלא טעם טעם חכמת הקבלה לא טעם טעם יראת חטא מימיו. וכן אמר שגדול וחשוב היום שנתגלה בו קבלת רבינו האר"י ז"ל כיום שניתן תורת משה לישראל.

ועוד זאת: כי הירידה הגדולה של הדור — שעזבו את שמירת התורה, הוא גם כן הסיבת מניעת הלימוד הקדוש — חכמת הקבלה. ומובא בספר תורת שמחה (דף ג"ז) אשר הרה"ק ר' בונם מפרשיסחא ז"ל אמר לו להה"ק ר' העניך מאלכסנדר ז"ל, חידוש לי על עיר פראג שהיא מקום לומדים ותורה בין בעידנא דעסק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה מגני ומצלי ואיך יורד שם היהדות מיום ליום אחורנית ר"ל, אבל הענין הוא דמקודם היה די בתורה הנגלית אבל עתה בעקבתא דמשיחא צריך להיות גם תורת הנסתר, כמו שאנו רואים נר דולק וקודם שכבה היא מתחזקת ביותר ושללהבת עולה יותר, כמו כן מקודם לא היה היצר הרע מתגבר כל כך, והיה די תורה בנגלה לתבלין לנגדו, אבל עתה קודם הנאולה היצר הרע מתגבר יותר וצריכים להתחזק גם בנסתר, עכ"ל.

ואמנם כן בכל משך גליותינו היינו מצויים ועומדים להסתיר את החכמה הקדושה הלזו המלאה רזין ורזי דרזין, אבל לעתות הללו אשר אנחנו עומדים בה, כבר באנו לעקבתא דמשיחא, ולכן להיפך עלינו לגלות את החכמה הקדושה הלזו, וכמ"ש הגאון הק' הר' אברהם אזולאי ז"ל בהקדמת ספרו אור החמה, שהמתרשלים מלעסוק בחכמת האמת נחלקים לד' כתות וכו' כת הג'

מאמינים בחכמת הקבלה ויודעים שיש להם חסרון בהעדרה של חכמת הקבלה, אלא שחושבים שאין בזמן הזה מי שיבין בה, מחמת עומק המושג, וכנגד הכת הזאת כתב הרשב"י ע"ה (פרשת קדושים ועכ"ד מיבעי ליה לבר נש למילף מילי דאורייתא מכל בר נש אפילו ממאן דלא ידע, בגין דעל דא יתער באורייתא באורח קשוט וכו', שלמדנו שחייב האדם ללמוד מכל אדם, אפילו ממי שאינו יודע וכו', ומצאתי כתוב מה שנגזר למעלה שלא יתעסקו בחכמת האמת בגלויה היה לזמן קצוב עד תשלום שנת ה' אלפים ר"נ, ומשם ואילך יקרא דרא בתראה והותרה הגזירה והרשות נתונה להתעסק בספר הוהר ומשנת ה' אלפים ג' מאות ליצירה מן המוכחר שיתעסקו ברבים גדולים וקטנים וכדאיתא ברע"מ, ואחר שבזכות זה עתיד לבא מלך המשיח ולא בזכות אחר אין ראוי להתרשל עכ"ל.

וזה לשון מהר"ח ז"ל בהקדמה לספר עץ חיים דף י"ג, ולא עוד, אלא שלא נברא האדם, אלא כדי שילמד חכמת הקבלה, אלא שצריך שיהיה גופו נקי בתחלה, ע"י המצות המעשיות, שכל תכליתן לדבר זה, הם מוכרחים עכ"פ, ואח"כ תוכל הנשמה הנקראת נר ה' נשמת אדם, להאיר בגוף הזה, כנר הנתונה תוך עששית זכוכית, ומאירה, ונותנת לו כח, להבין סתרי התורה, ומגלה עמוקות מני חשך, ח"ס משיח מצות ה' ברה מאירת עינים, ר"ל להבין סתרי תורה על ידה, שהם תכלית הכל, כנזכר בזהר שיר השירים^נ, אות ת"פ ע"פ הגינה, לי שאהבה נפשי וכו', זכאין אינון כל דמשתדלין למנדע בחכמתא דמאריהון.

הגהות ומראה מקומות וביאורים

עשה תשובה, ולא נשאר לו אלא העבירות שרק המיתה מכפרת עליהן, על ידי זה, דהיינו המיתה, מסתלקים ממנו כל הדינים שבעולם, ולא עוד.

^נ אשריהם כל אלו העוסקים בתורה, לדעת חכמת אדונם, והם יודעים ומסתכלים בסודות עליונים, כי כשאדם יוצא מהעולם הזה, והוא

דיומא כאן, ומחר בביה קברי. וחד למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא דאיהו ביה, ועל מה אתתקן. ולבתר ברזין עלאין, לאשתמודע למארי. וכל דא יסתכל בר נש, מגו נהירו דאורייתא. ת"ת, כל מאן דאזל להתוא עלמא בלא ידיעה, אע"ג דאית ביה עובדין טבין סגיאין, מפקין ליה מכל תרעין דהתוא עלמא וכר. ת"ת מה כתיב, אם לא תדעי לך היפה בנשים, אם אנת אחיא בלא ידיעה, ולא אסתכלת בחכמה, עד דלא אתית להכא, ולא ידעת רזין דעלמא עילאה, אע"ג דאנת היפה בנשים, במצות ובמעשים טובים, לית אנת כדאי למעיל הכא, צאי לך וכר.

גם בפרשת פקודי דף רמ"ז ע"א, וז"ל ב, האי חיותא קדישא קיימא, כד נשמתא סלקא, ומטאת לגבה, כדין שאיל לה ברוא דחכמתא דמארה, וכפום האי חכמתא דרדיף אבתרא

ואינון ידעין ומסתכלים ברזין עלאין, בגין דבר נש כד נפיק מהאי עלמא, בהאי אסתלקו מיניה כל דינים דעלמא, ולא עוד אלא דמתפתחאן ליה תליסר תרעי דאפרסמונא דכיא, דכל חכמתא עילאה תליא בהו, ולא עוד, אלא שהקב"ה חקיק ליה בהתוא פורפירא, דכל דיוקנין גליסן תמן, בהאי עלמא ובעלמא דאתי, והקב"ה אשתעשע ביה בג"ע, ואחסין תרין עלמין, עלמא דין, ועלמא דאתי. חכמתא דאצטריך ליה לבינ, חד למנדע ולאסתכלא ברזין דמריה, חד למנדע ליה לגופיה, ולאשתמודעא מאן איהו, והיך איהו, ותקונא דגופא היך אתתקן, והיאך איהו זמין למיעל בדינא קמי מלכא דכלא. וחד למנדע ולאסתכלא ברזין דנשמתין, מאן איהו נפש דביה, ומאן אתיאי, ועל מה אתיאי להאי גופא סרוחה.

הנהגות ומראה מקומות וביאורים

אפילו יש בו הרבה מעשים טובים מוציאים אותו מכל השערים של העולם ההוא.

בוא וראה מה כתוב, אם לא תדעי לך היפה בנשים, הקב"ה משיב לנשמה, אם את באת, ולא הסתכלת בחכמה מטרם שבאת לכאן, ואינך יודעת את סודות העולם העליון, צאי לך.

^ב חיה הקרושה הונו עומדת, וכשהנשמה

עולה ומגעת אליה, אז היא שואלת הנשמה בסוד חכמת אדונה, וכפי החכמה שרדפה אחריה והשיגה כך נותנים לה שכרה. ואם האדם היה יכול להשיג חכמה ולא השיג דוחים הנשמה לחוץ, ואינה נכנסת, ועומדת תחת היכל ההוא בבושה, וכשמרימות כנפיהם אלו השרפים שמתחת החיה, אז כולם מכים בכנפיהם, ושורפים הנשמה. ונשרפת ואינה נשרפת ועומדת ואינה עומדת, ומאירה ואינה מאירה וכך דינים אותה בכל יום. ואע"פ שיש לה מעשים טובים דוחים אותה לחוץ. משום שאין שכר בעולם ההוא כאלו שמשדלים בחכמה, להסתכל בכבוד אדונם, ואין שיעור לשכר של אלו היודעים חכמה להסתכל בכבוד אדונם, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

אלא שפותחים לו י"ג שערים מסודות האפרסמון חסהו, שחכמה עליזנה תלויה בהם. ולא עוד, אלא שהקב"ה חוקק אותו בבגד המלכות ההוא, שכל הצורות חקוקות שם (כמ"ש בזהר ב"ב אות י"ט ע"ש), והקב"ה משתעשע עמו בגן עדן, ומנחילו ב' עולמות, את העולם הזה ואת העולם הבא.

החכמה שהאדם צריך לדעת אותה. אחת היא, לדעת ולהסתכל בסוד אדונו, ואחת היא, לדעת את עצמו, שידע מי הוא, ואיך נברא, ומאין הוא בא, ולאן ילך, ותקון הגוף איך מתתקן, ואיך הוא עתיד לבא בדין לפני מלך הכל, ואחד הוא, לדעת ולהסתכל בסודות הנשמה. מה היא נפש זו שבו, ומאין באה, ועל מה היא באה בגוף הזה, שהוא טפה סרוחה, שהיום כאן ומחר בקבר, ואחד הוא, להסתכל בעולם הזה, ולדעת העולם, שהוא נמצא בו, ועל מה יתתקן העולם ואחר זה, יסתכל בסודות העליונים של העולם העליון, לדעת את אדונו, וכל זה יסתכל האדם מתוך סודות התורה. בוא וראה, כל מי שחולך לעולם ההוא בלא ידיעת סודות התורה,

ואל יאמר האומר מי ידע עומק הרברים ומי יכול לעמוד לפני האר"י ז"ל להבין עמקי סודותיו, כי בחמלת ה' עלינו שלח לנו משמי מעונה עיר וקדיש ממנו יתד ממנו פנה הוא האיר עינינו באור גדול אור הפנים אור פני מלך חיים פנים מאירות ופנים מסבירות מורינו ורבינו המקובל האלקי כש"ת ר' יהודה הלוי אשלג זיע"א בעהמ"ח ספר הסולם פירוש על הזהר, וזהר חדש. וספר תלמוד עשר ספירות שש עשרה חלקים. שבדורנו זה זכינו להבין החכמה וללמדה ולהתקן על ידה. ובכן שמחו צדיקים והרנינו כל ישרי לב כי סתרי תורה אשר היו טמונים ונסתרים מעיני הקדמונים הראשונים יצאו וגלו באלו הזמנים, ובזכות תורתנו נזכה לראות בנחמת ציון ויגאלנו גאולת עולם אמן.

ומלבד התקנות הגדולות הנאמרות בשער הספר הוספנו כמה מעלות מועילות: א) השתדלנו להשלים המלים בכל מקום שהיה חצי תיבה וקו אחריו. ב) שמנו נקודות לחלק בין הפסקות ובכל ענין שלם התחלנו בדיבור המתחיל. וכל הספר נדפס באותיות מרובעות.

וכדי להקל על אלו המבקשים קרבת ה' פתחנו ישיבה בשם קול יהודה בעיר הקודש ירושלים תובב"א ותל-אביב ללימוד חכמת הקבלה תורת הנסתר ספרי התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א וספרי רבינו ר' יצחק לוריא זיע"א עם הביאורים של הסולם ותלמוד עשר ספירות למרן הר"י יהודה הלוי אשלג זיע"א. ומדי יום ביומו לומדים בישיבתנו ספרי אורות אלו המאירים כספירים, כאור שבעת הימים. בכד לדעת להבין ולהשכיל בסודות התורה. ואנו נותנים אפשרות לכל מי שרוצה לחדור לעומק חכמה זו, אשר לאט לאט יתפסו את עומק המושגים האלה, לטעום מטעם עץ החיים ומדברי אלקים חיים.

ואדבק, הכי יהביה ליה אגריה, ואי יכול לאדבקא, ולא אידבק, דחי ליה לבר, ולא עיילא, וקיימא תחות ההוא היכלא בטמירו בכסיפו, וכד נטלי גדיפיהו, אינון שרפים דתחותא, כדון כלהו בטשי בגדיפיהו, ואוקדון לה וכו', והכי אתדנת בכל יומא, נהירת ולא נהירת, ואע"ג דעובדין טבין אית ליה, בגין דלית אגרא בההוא עלמא, כאינון דמשתדלי בחכמתא, לאסתכלא ביקרא דמאריהו, ולית שיעורא דאינון דידעי חכמתא ביקרא דמאריהו עכ"ל.

וז"ל הרמ"ח לוצ'אטו זצ"ל בהקדמתו לקל"ח פתחי חכמה, ואתה בן אדם בין תבין את אשר לפניך, והבט נא וראה שכל התקונים הגדולים המה תחת ידיך, ע"י עסק התורה וחכמת האמת. והנה החכמה הזאת בקרן זוית היא מונחת ואין דורש ואין מבקש, והכתוב מכריז בקשו את ה' אלהיכם, את דוד מלכם, שלא תהיה אצליכם כאבידה שאינה מתבקשת, רק כאבידה המתבקשת, דהיינו שאנו צריכים לבקש תקונים שיתקונו כל הקלקולים שעל ידי זה יבא משיחנו.

דברי גאוני וקדושי ארץ המועתקים כאן ועוד אלפי מאמרים המפוזרים בזוהר הקדוש ובשאר ספרים, ובהקדמה למוהר"ו זצ"ל שלפנינו בספר ע"ח, אשר כולם כאחד רואים בעיני קדשם, שכל עיכוב גאולתנו, שכל הרע המסובב על ידי הגלות הגדול הזה, וכל ההזנחה הגדולה המתהווה בדורנו זה אחרון — שהוא אך ורק מחוסר לימוד קדוש זה, — כל אלה הניעו אותנו לקחת עלינו את המעמסה הקדושה הזאת, להשתדל בעזרי להרבות, ולהפיץ את חכמת האמת, להוציא לאור את כל כתבי רבינו האר"י ז"ל, ספר עץ חיים, וכל השמונה שערים, מבוא שערים עולת תמיד ופרי עץ חיים, לקוטי תורה וספר הלקוטים. וה' יהי בעזרנו.

אשד היא, ורק היא המסוגלת להביא פדות וישע לנפשנו, ולהשיב לב בנים על אבותם, לשמור התורה כחוקה וכהלכתה, חסכו כמה שעות משעות היום ועתות הערב למען ספוג את הדברים הקדושים אלה.

ואלה שלמדות רצונם וחשקם ללימוד קדוש זה, אין באפשרותם לבוא לישיבה שימו לבכם אל המטרה הקדושה הנשגבה, ותמכו את ישיבתינו למען נוכל להמשיך למלא ולהוציא לפועל את הרחבת הפצת לימוד חכמת האמת.

השתתפו בפועל ובמעשה להגדיל תורה ולהאדירה.

ואנו פונים בזה אל הקהל הרחב בבקשתנו זאת: אתם השרידים אשד ה' קורא אליכם מעומק לבכם, ונפשכם תשאף לזאת והנכם מתגעגעים וכמהים לקנות לב חכמה. אתם עם ה' אשד לבכם נשבר בקרבכם בראותם ובשומעכם על הצרות שבאו על כלליות עם ישראל. אתם החרדים לדבר ה' אשד לבכם מתפלץ ראות את הירידה הגדולה שירדנו במונן הרוחני, התורני והמוסרי — אתם כולכם החפצים לרומם את קדן ישראל, וקרן התורה והיהדות ולקרב קץ גלויותינו, הברו! באו חרשו לקחת לקח מתורת ה' מחכמת הקבלה,

הנהלת הישיבה קול יהודה

לוח ראשי תבות וקיצורים

א

בעזרת השם. בעוה"ב : בעולם הבו. בעוה"ז : בעולם הזה. בעוה"ר : בעונותינו הרבים. בעה"ח : בעץ החיים. בע"כ : בעל כרחו. בע"מ : בעל מנת. בע"ש : בערב שבת. בעש"ק : בערב שבת קודש. בע"ת : בעל תשובה. ב"פ : ב' פעמים. בפ"ע : בפני עצמו. ברה"מ"ז : ברכת המזון. בר"ת : בראשי תיבות. ב"ש : ב' שלישי. בשכמל"ו : ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. בת"ת : בתפארת.

ג

ג"א : גירסא אחרינא (גרסא אחרת נוסח אחר) ; ג' אלפים ; ג' אמצעיות. גר"ע : גולגלתא ועינים. ג"ג : גימטריה (צורפי האותיות למספרן). ג"ט קר"ע פ"ח : (נ' תיקוני רישא) גולגלתא לבונה, טלא דבדולחא, קרומא דאוריאי, רעוא דמצחא, עמר נקא, פקוחו דעינין, חוטמא. ג"ע : גן עדן ; גלוי עריות. ג"ע אח"פ : גולגלתא, עינים, אוון, חוטמ, פה. ג"פ : ג' פעמים. ג"ר : ג' ראשונות. ג"ש : גזרה שוה. ג"ת : ג' תחתונות.

ד

ד' : דת, ד"א : דבר אחר ; דרך אמת. ד"ה : דברי הימים ; דבור המתחיל. דה"ג : דהוד וגבורה. דו"ג : דבר ונוקבא. דו"ק : התכונן היטב. דייק. ד"ו : דפוס וילצבך. דחז"ל : דברי חכמינו זכרם לברכה. דט"ר : דט' ראשונות. דכ"ז : דכל זה. דלפי"ז : דלפי זה. ד"מ : דפוס מנטובא ; דרך משל ; דיני ממונות. דבר מצוה. דגת"א : דנקודות, תגין, אותיות. דע"כ : דעל כן ; דעל כרחך. דע"ס : דעשר ספרות. דעסמ"ב : דעיב סיג מיה ביין. דפו"י : דפוס ישן. דצח"מ : דומם, צומח, חי, מדבר. ד"ק : דפוס קרימונה. ד"ש : דרכי שלום. ד"ת : דברי תורה, דין תורה. דת"י : דעת, תפארת, יסוד.

ה

הי"ע : השם ירחם עליי. האר"י : האלקי רבינו יצחק. ה"ג : ה' גבורות. ה"ה : הוא הדין ; הרי הוא ; הלא הוא. שני ההי"ן של שם הוי"ה. הה"ד : הדא הוא דכתיב. ה"ח : ה' חסדים. ה"י : היה. ה"ים : הוד, יסוד, מלכות. (ג' אותיות משם אלהים). הל"ל : הוי ליה למימר. ה"מ : ה' מקיפים ; הני מילי. ה"ג : הכא גמי. ה"גו : הנוכר. ה"גל : הנוכר לעיל ; הנוכר למעלה. ה"ס : הוא סוד. ה"פ : הכי פשיטו ; ה' פעמים ; ה' פרצופין ; הכי פירושו. ה"ק : הקדוש ה"ק : הכי קאמר ; ה' קצוות. ה"קב"ה : הקדוש ברוך הוא. ה"קסה"ז : הקדמת ספר הוהר. ה"ר : ה' ראשונות ה' ראשונה. ה"רמ"ק : האלקי רבינו משה קורדובירו. ה"שי"ת : השם יתברך. ה"ת : ה' תתאה. ה' תחתונות. ה"תפ"א : התפשטות א'. ה"תפ"ב : התפשטות ב'.

א"א : אברהם אבינו ; אי אפטר ; אריך אפין ; ארך אפים. אב"א : אהור באהור. אב"ג : אנה בכח גדולת. אב"ע : אצילות בריאה יצירה עשיה (ד' עולמות בעליונים). א"ג : אין גורסים ; ארבע גלויות. א"ד : אינו דומה ; איכא דאמרי (יש אומרים). אדה"ר : אדם הראשון. אדל"ג : אפטר דלא גרסינן. א"ה, או"ה, אה"ע : אומות העולם. אה"ל : אור הלכונה. או"א : אבא ואמא ; אחד ואחד. או"ח : אור חוור. או"י : אור ישר. א"י : ארץ ישראל. או"מ : אור מקיף. או"נ : אריך ונוקבא. או"פ : אור פנימי. אחב"פ : אהור בפנים. אח"ז : אחר זה. אחז"ל : אמרו חכמינו זכרם לברכה. אח"כ : אחר כך ; אחרי כן. אח"פ : אוון חוטם פה. א"כ : אם כן ; אינו כדאי ; אין כאן. אכמ"ל : אין כאן מקומו להאריך. א"ל : אמר ליה. אל"ה : ג' אותיות משם אלהים, אמ"ר : אור מים רקיע. אנ"כ : אורות נצוצין כלים. א"ס : אין סוף. אע"ג : אף על גב. אע"פ : אף על פי. אעפ"כ : אף על פי כן. א"צ : אינו צריך. אצ"ל : אין צריך לומר. א"ק : אום קדמון (שם עולם) ; אין קץ ; אמר קרא (כתוב במקרא). אקב"ו : אשר קדשנו במצותיו וצונו. א"ר : אמר רב ; אל רחום. ארגמ"ן : אוריאל, רסאל, גבריאל, מיכאל, נוריאל (שמות מלאכים). ארמ"ע : אש, רוח, מים, עפר (ארבע יסודות העולם). אשלי"י : אדום, שחור, לבן, ירוק. א"ת : אם תאמר ; אל תאמר ; אל תקרא ; אי תימא. א—ת (האותיות מן א עד ת). א"ת ב"ש : אחד מצרופי אותיות הא"ב (הראשונה עם האחרונה, השניה עם זו שלפני האחרונה וכן הלאה). את"ל : אם תמצא לומר. אתעד"ל : אתערותא דלעילא. אתעדל"ת : אתערותא דלתתא.

ב

ב"א : בראשית א' ; בן אדם ; בנין אב ; ברוך אתה. בא"ד : באמצע דבור. באב"ע : באצילות, בריאה, יצירה, עשיה. באד"ר : באורא רבא. באדר"ז : באורא זוטא. בא"י : ברוך אתה ה'. ב"ב : בראשית ב'. בג"ד : בגין דא. בג"ה : בינה גבורה, הוד. בג"כ : בגין כך. ב"ד : בית דין. בד"א : כמה דברים אמורים ; בדרך אחרת. בדו"ר : בדחילו ורחימו. ב"ה : בית המקדש ; בין השמשות. בהכ"ב : בית הכנסת. ב"המ"ק : בית המקדש. בוצד"ק : בוצינא דקרדנותא. בחו" : בחינה. בחי"א : בחינה א'. בחי"ב : בחי"ג בחי"ד : בחינה ב"ג"ד. בי"ע : בריאה, יצירה, עשיה. בכ"מ : בכל מקום ; בכמה מקומות. במ"א : במקום אחר. במ"ר : במדרש רבה. ב"נ : בר נש. ב"ן : מספר (שם הויה במילוי ההי"ן) בס'. בספר. בס"ד : בספרא דצניעותא ; בסיעתא דשמיא. בסו"ה : בסוד הכתוב. ב"ע : בריאות עולם. בע"א : בענף א'. בע"ה :

כתר שם טוב. כש"ש : כמו שכתבתי שם. כ"ת : כתר תורה. כתה"ק : כתבי הקודש. כתחז"ל : כתקון חכמינו זכרם לברכה.

ל

ל"א : לשון אחר. לא"א : לא אמרו אלא. ל"ב : מספר. לבנ"ה : ל"ב נתיבות החכמה. ל"ג : לא גרסינן. ל"ד : לאו דוקא ; לפי דעת ; לא דמי. לר"א : לדעת אחרים ; לזכר אחר. לר"ה : לדברי הכל. ל"ה : לבנת הספיר ; למען השם. לה"פ : לחם הפנים. לו"ל : לפני ולפנים. ל"ז : לשון זכר. לוני"צ : לזכר עולם יהי צדיק. ל"כ : לא כתוב ; לא כן. לכאו"א : לכל אחד ואחד. לכ"ל : לכן נראה לי. לכ"ע : לכולי עלמא. לכ"ש : לא כל שכן. ל"מ : לא מצאתי. למה"ד : למה הדבר דומה. ל"נ : לי נראה ; לשון נקמה. לנ"ל : לכן נראה לי. לע"ע : לעת עתה. לעסמ"ב : לעיב, סיג. מ"ה. ב"ן. לעז"ל : לעתידי לבוא. לפ"ג : לפרט גדול. לפמ"ש"ה : לפני משורת הדין. לפ"ע : לפי ענינו. לפצ"ד : לפי עניות דעתי. לפ"ק : לפרט קטן. לפ"ש : לפי שעה. ל"צ : לא צריך. ל"ש : לא שנו ; לא שנו ; לא שייך ; ליל שמורים. לשו"ר : לשון הרע. לש"ש : לשם שמים. ל"ת : לא תעשה.

מ

מ"א : מקום אחר ; מקום אחד ; מדרש אגדה ; מלכים א' ; מים אחרונים ; מנהג אבותינו. מאד"ג : מאור הגדול ; מאור הגולה. מארז"ל : מאמר רבותינו זכרם לברכה. מ"ב : שם מ"ב אותיות ; מה בכך ; מתן בסתר. מב"ד : מיתת בית דין ; משיח בן דוד. מב"ו : מלך בשר ודם ; מתנת בשר ודם. מבי"י : משיח בן יוסף. מ"ג : מחזור גדול (כ"א שנים) ; מ"ד : מייך דוכרין ; מאן דאמר ; מאי דכתיב ; מי דמי ; מה דעתך ; מי דבש. מד"א : מאן דאמר ; משום דרכי אמורי. מדה"ד : מדת הדין. מדה"נ : מדרש הנעלם. מדה"ר : מדת הרחמים. מד"ש : מפני דרכי שלום. מ"ה : מספר היה במילוי אלפין ; משום הכי ; מלך העולם ; מלאך המות. מה"ז : מדת הדין. מהל"ל : מה הוה ליה למימר. מה"מ : מלאך המות ; מלך המשיח ; מגא הני מילי. מה"נ : מדרש הנעלם. מה"ש : מלאכי השרת. מו"ל : מוציא לאור. מול"מ : מטי ולא מטי. מו"מ : מעלה ומטה ; משא ומתן ; מגע ומשא. מו"ס : מוחא סתימאה. מוצי"ט : מוצאי יום טוב. מוצש"ק : מוצאי שבת קודש. מו"ש : מוצאי שבת. מ"ו : משנה ז'. מחז"ל : מאמר חכמינו זכרם לברכה. מ"ט. מקח טעות. מטטרור"ן : שם מלאך. מ"י : ב' אותיות משם אלהים. מכ"ש : מכל שכן. מ"ל : מנא לן. מלה"ד : משל למה הדבר דומה. מלה"ש : מלאכי השרת. מל"ת : מצות לא תעשה ; מסיח לפי תומו. מ"מ : מכל מקום ; מארי מתניתין ; מארי מתיבתא ; מאי משמע ; מראה מקום ; מה מצוה ; משנה מקום. ממ"ה : מלך מלכי המלכים. ממ"ן : ממה נפשך. מ"ן : מייך נוקבין. מנ"מ : מאי נפקא מינה ; מ"ס : מדת סדום ; מר סבר ; מוחא סתימאה. מסו"ז : מסורת הוהר. מ"ע :

מצות עשה ; מראית עין ; מצות ערוב. מע"ה : מעלה עליו הכתוב. מע"ט : מעשים טובים. מעל"ע : מעת לעת (יום שלם). מ"צ : משיח צדק. מצפ"ץ : שם הויה באותיות א"ת ב"ש. מרע"ה : משה רבינו עליו השלום. מ"ש : מה שכתוב ; מאי שנוא. משא"כ : מה שאין כן. מש"כ : מה שכתוב כאן. מ"ת : משנה תורה ; מתן תורה. מת"ל : מה תלמוד לומר.

נ

נ"א : נוסחא אחרינא ; נכאים אחרונים. נא"כ : נאמר כאן. נג"ע, ר"ע : נפילים, גבורים, ענקים, רפאים, עמלקים. נ"ה : נצח הוד. נה"י : נצח, הוד, יסוד. נהי"מ : נצח, הוד, יסוד, מלכות. נו"נ : נע ונד ; נעשה ונשמע. נוק' : נוקבא. נח"ש : נדוי, חרם, שמתא. נ"ל : נראה לי. נ"מ : נפקא מינה. נ"נ : נח נפש. נ"ע : נוקבי עינים ; נשמתו עדן ; נוחו עדן. נ"צ : נחמת ציון. נק' : נקרא. נ"ר : נפש רוח ; נחת רוח ; נביאים ראשונים. נר"ן : נפש, רוח, נשמה. נרנח"י : נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. נש"ב : נ' שערי בינת. נח"א : נקודות, תגיף, אותיות.

ס

ס"א : ספרים אחרים ; סטרא אחרא ; סתרי אותיות. ס"ב : סימן ברכה. ס"ג : (הויה"ה במילוי יודין ואלף בואו) ; סנהדרין גדולה. ס"ד : סוף דבר ; סלקא דעתך. סד"א : סלקא דעתך אמינא. סו"ה : סוד הכתוב. סו"ס : סוף סוף. ס"י : סימן. ס"י : ספרים ישנים ; ספר ישן ; סימן יפה ; ספר יצירה. ס"ל : סח לי ; סבירה ליה. ס"מ : סטרא מסאבותא. ס"נ : סכנת נפשות. ס"ע : סדר עבודה. ס"פ : סוף פטוק. ספ"י : סבר פנים יפות. ספ"ה : ספירה. ס"ת : ספר תורה ; סתרי תורה ; סוף תיבה.

ע

ע' : עיין. ע"א : ענף א' ; עמוד א' ; ענין אחר. עאכ"כ : על אחת כמה וכמה. ע"ב : (הויה במילוי יודין) ; שם ע"ב. עבג"מ : עור, בשר, גידין, עצמות, מוחא. ע"ג : ענף ג' ; עבודת גלולים ; על גב. ע"ד : על דבר ; על דרך ; על דעת. עד"ה : על על דרך הכתוב ; על דרך האמת—האמור. עד"ז : על דרך זה. עד"מ : על דרך משל. עד"ר : על דרך רמו. ע"ה : עליו השלום ; עשרת הדברים ; עם הארץ ; עין הרע ; עבד ה'. עה"ב : עולם הבא. עה"ז : עולם הזה. עה"ח : עץ החיים. עה"ר : עין הרע. עה"ש : עליו השלום. עו"א : עובדי אליילים. עוה"ב : עולם הבא. עוה"ז : עולם הזה. עומ"ש : עול מלכות שמים. עו"נ : עתיק ונוקבא. ע"ו : עבודה זרה ; על זה ; עם זה ; עבר וזמן. ע"ח : עץ חיים. ע"ט : על טעם ; עצה טובה ; עין טובה. ע"י : עיין ; עילאין. ע"י : על ידי ; על יד. עי"א : על ידי אחרים. עיה"ק : עיר הקדש. עיו"ט : ערב יום טוב. עיו"כ : ערב יום כפור. עיו"ז : על ידי זה. עיו"מ : עבור, ניקבה, מוחין. עיקת"ו : עיר קדשנו תבנה ותכונן. ע"כ : על כן ; עד כאן ; עד כמה ; עבודת כוכבים ; עבד כנעני.

דין. ר"ג : ריש גלותא. רדל"א : רישא דלא אתידע.
 ר"ה : ראש השנה. רה"י : רשות היחיד. רה"ק :
 רוח הקדש. רה"ר : רשות הרבים. ר"ח : ראש חודש.
 רח"ו : ר' חיים חיטאל. ר"י : רבי יהודה ; רבי יצחק ;
 רבי יוסי. ר"יו : מספר. ר"ל : רחמנא לשויב ;
 רחמנא ליצלן ; ראייה לדבר ; רצוני לומר. ר"מ : ראש
 מתיבתא ; רעיא מהימנא ; ריש מתיבתא. רמ"ח :
 מספר. רמ"ק : ר' משה קורדובירו. רע"מ : רעיא
 מהימנא. רפ"ח : מספר. רשב"י : ר' שמעון בר
 יוחאי. רשר"ד : ראייה שמיעה. ריה. דבור. ר"ת :
 ראשי תיבות. רת"ס : ראש, תוך, סוף.

ש

ש" : שורה. שעה. ש"א : שמואל א' ; שליש אמצעי ;
 שליש א' ש"ב : שמואל ב' ; שער ב'. שבי"כ :
 שבירת כלים. ש"ג : שער ג' ; שיעור ג'. שג"ע : של
 גן עדן. שה"ש : שיר השירים. שו"ש : ששון
 ושמחה. שו"ת : שאלות ותשובות. ש"ח : שנת
 חג ; שבת חנכה. ש"ל : שיש לאמר ; שיש לברך.
 ש"כ : מספר. שכ"א : שכל אחד. שכאו"א : שכל
 אחד ואחד. שמרשב"י : שער מאמרי רבי שמעון
 בן יוחאי. ש"נ : שם נסמן. שנגל"ה : שורש, נשמה,
 גוף, לבוש, היכל. שגא"ן : (ר' חיות המרכבה) שור,
 נשר, אריה, אדם. שס"ה : מספר. ש"ע : שליש
 עליון ; שמנה עשרה ; שמיני עצרת. ש"צ : שליח
 צבור. שצ"ם חנכ"ל : (ו' כוכבי לכת) שבתאי, צדק,
 מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה. ש"ר : שלוש רגלים ;
 שם ר' ש"ש : שם שמים. ש"ת : שמחת תורה ;
 שליש תחנון.

ת

ת"א : תרגום אונקלוס ; תרוץ אחד. תא"מ : תהלים,
 איוב, משלי. ת"ד : תיקונא דיקנא. תה"ד : תפלת
 הדרך. תה"ר : תהומא רבא. תה"ש : תפלת השחר.
 ת"ו : תם ונשלם. תובב"א : תבונה צתכונן במהרה
 בימינו אמון. תובי"ל : תם ונשלם ברוך ה' לעולם.
 תוה"ק : תורתנו הקדושה. תו"מ : תפארת ומלכות ;
 תרומות ומעשרות ; תיכף ומיד. ת"ו, שלב"ע : תם
 ונשלם שבח לאל בורא עולם. תושב"כ : תורה שבכתב.
 תשב"ע"פ : תורה שבעל פה. ת"ז : תקוני וחר.
 ת"ח : תא חזי ; תקונים חדשים ; תלמיד חכם.
 תצה"מ : תחית המתים. תכ"ב : תלת כלין בתלת.
 תכ"ד : תוך כדי דבור. תכ"ה : תורת כהנים. ת"ל :
 תלמוד לומר ; תרי לישני (שתי נוסחאות) ; תהלה לאל.
 ת"מ : תפלת מנחה. תע"ס : תלמוד עשר ספירות.
 ת"ע : תפלת ערבית. תרי"ג : (מספר) תרי"ג מצות.
 תק"ח : תקונים חדשים. ת"ש : תפילין של יד.
 תש"ר : תפילין של ראש. ת"ת : תפארת.

עכאו"א : על כל אחד ואחד ; עם כל איש ואיש.
 עכ"ד : עד כאן דבריו. עכ"ו : עד כל זה. עכו"ם :
 עבודת כוכבים. עכ"ל : עד כאן לשונו. עכ"פ : על
 כל פנים. ע"ל : עין לעיל. ע"מ : על מנת ; על
 משקל ; עשר מאמרות ; על מה ; על מחצה ; עשר
 מכות. עמוד"א : עמודא דאמצעייתא. עמ"ש : עין מה
 שכתבתי ; עד מאה שנים ; עול מלכות שמים. ענ"ב :
 עקודים, נקודים, ברודים. ע"ס : עשר ספירות ; על
 סמך. עמס"ב : ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. עע"ז : עובדי
 עבודה זרה. עעכו"ם : עובדי עבודת כוכבים ומולות.
 ע"פ : על פי. עצה"ד : עץ הדעת. עצה"ט : על
 צד היתור טוב. ע"ק : עתיקא קדישא. ע"ר : ערב רב.
 ער"ה : ערב ראש השנה. ער"ח : ערב ראש חודש.
 ע"ש : עין שם ; ערב שבת ; על שלחן. עש"א : עד
 שיבוא אליהו. עש"ה : עין שם היטב. עש"מ : על
 שום מה. ע"ת : ערוב תחמים ; על תנאי.

פ

פ"א : פרק א' ; פעם אחת ; פירוש אחר. פא"פ :
 פנים אל פנים ; פה אל פה ; פעם אחר פעם. פ"ב :
 פרק ב'. פב"א : פנים באחור. פב"פ : פנים בפנים.
 פ"ג : פרק ג'. פ"ד : פסק דין ; פרק ד'. פד"ה,
 פדה"ב : פדיון הבן. פו"א : פנים ואחור. פו"ח :
 פנימיות וחיצוניות. פו"כ : פרט וכלל. פו"ר : פריה
 ורביה. פ"י : פירוש. פ"י : פושעי ישראל ; פועל
 יוצא. פלו' : פלוני. פלח"ק : פתיחה לחכמת הקבלה.
 פלפה"ס : פתיחה לפירוש הסלם. פמ"א : פנים
 מאירות. פמ"ס : פנים מסבירות. פ"נ : פקוח נפש.
 פדיון נפש. פס"ד : פסק דין. פ"פ : פתחון פה.
 פ"ק : פרק קמא ; פורים קטן ; פרט קטן. פר"א :
 פרקי רבי אליעזר. פרד"ס : פשט, רמו, דרוש, סוד.

צ

צא"ל : צריך אתה לדעת. צ"ג : ציון ג' ; צום גדליה.
 צ"ד : ציון ד' וכדומה. צח"מ : צומח, חי, מדבר.
 צ"ל : צריך לומר ; צריך להיות. צ"ע : צריך עיון.
 צעב"ח : צער בעלי חיים. צע"ג : צריך עיון גדול.

ק

ק' : קדוש ; קמא ; קהל ; קטן. ק"א : קונטרס
 אחרון. קב"ה : קודשא בריך הוא. קבו"ש : קודשא
 בריך הוא ושכינתיה. קה"מ : קריאת המגילה. קה"ק :
 קדש הקדשים. קה"ת : קריאת התורה. ק"ו : קל
 וחומר. קו"ח : קל וחומר. קוש"י : קוצו של יוד.
 קכ"ד : קדם כל דבר. קל"י : קליפות. קמ"ל : קא
 משמע לן. ק"פ : קרבן פסח. ק"ק : קדש קדשים ;
 קדשים קלים. קק"ק : קדוש, קדוש, קדוש. ק"ש :
 קריאת שמע ; קבלת שבת.

ר

ר"א ; ר"י אכא ; רבי אלעזר. ראב"ד : ראש בית

תפלה קודם הלמוד מהאר"י זיע"א

רבון העולמים ואדוני האדונים אב הרחמים הסליחות מדים
אנחנו לפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו בקירח ובהשתחויה
שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש ונתת לנו חלק
בסודות תורתך הקרושה מה אנו ומה חיינו אשר עשית
עמנו חסד גדול כזה על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך
שתמחול ותסלח לכל חטאתינו ועונותינו ואל יהיו עונותינו
מברילים ביננו לביניך. וכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו
ואלהי אבותינו שתכונן את לבבינו ליראתך ולאהבתך
ותקשיב אזניך לדברינו אלה ותפתח לבבנו הערל בסודות
תורתך ויהיה למחינו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כריח
נחוח ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בקינתנו
ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקרושים אשר על ידם גלית
דבריך אלה בעולם וזכותם וזכות אבותם וזכות תורתם
ותמימותם וקדושתם יעמוד לנו לבל נכשל בדברים אלו
ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים כמאמר נעים
זמירות ישראל: „גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, כי ה'
יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. „יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לבי לפניך ה' צורי וגואלי...“

השער הא' שער התפלה

יחחלק לר' פרקים
ונבאר בו ענין עליות התפילות בחול וצורך
תפילה ומה ענינה ויחבאר בפרקים:

ענין התפלה^א

הנה כל תפילה היא בעולם העשייה מלכות דעשייה. כמ"ש תפלה לעני כי יעטוף. והיא המלכות דלה ועניה ששואלת ומתפללת מו"א בעלה, שיתן לה חסרונה. וסימן ואני תפלה, כי אני היא המלכות. ולכן כל לשון תפילה שבתורה נזכר בלשון שפרכת נפש, שהיא או בתי מלכות שבאצילות או עולם עשיה, כי שניהם נקראים נפש. ח"ש הכתוב ואשפוך את נפשי לפני ה' ורבים כמוהו. (ס"א לכן התפילה נקראת בלשון שיתה, דכתיב תפלה לעני וכו' ישפוך שיתו, כי תפלה היא בתי המלכות, לעני דלית לה מגרמא כלום. ולפני ה' דהיינו ז"א הנקרא י"י, שואלת צרכיה, והו נאמר בין במלכות דעשיה בין במלכות דיצירה, כי כל אחת שואלת ממה שלמעלה ממנה).

מע"ח: בשרשי המנהגים, שיש תלוקים בין אשכנזים ובין ספרדיים, קטאלוניים ואיטליים וכיוצא בהם, שיש בהם מנהגים קדמונים שלהם בסידורי התפלה, ולא במה שנוגע לפיוטים ופזמונים האחרונים רק בשרשי התפלות כפי הדין. והיה אומר מורי זלה"ה, שיש י"ב שערים ברקיע, נגר י"ב שבטים, וכל אחד עולה תפלתו דרך שער אחד, והם השערים הנזכרים בשלהי ספר יתקאל. ואמר שדאי לא היו השערים ודרכי השערים שוין, וכל אחד משונה מתבירו, לכן גם

התפלות משונות. לכן כל אחד ואחד ראוי להתזיק כמנהג תפלתו, כי מי ידע אם הוא משבט ההוא, ואין תפילתו עולה אלא ע"י שער ההוא. אך מה שהוא דינין מפורשין בתלמוד, זה שוה לכל השבטים.

מורי זלה"ה, לא היה תפץ בשום פזמן או פיוט מאותן שתברו האחרונים, רק מאותן שתברו הראשונים, כגון תפילת ר"ע, ור' ישמעאל ור"א בן ערך, ור"א הקליר דוגמתן, שנתקנו על דרך האמת. אך אלו האחרונים שלא ידעו דרך קבלה, אינם יודעים מה שהם אומרים, וטועים בסדר דבורם, בלא ידיעה כלל, ולא היה אומרם כלל, ובפרט יגדל אלהים וכו', וגם וידוי אשמנו באומר ובפועל וכו' וכל שאר וידוים, כגון וידוי דר' ניסן אדנט"ל זכיוצא, לא היה רוצה לאומדם.

מע"ח. דע, כי יש מלאך א' ממונה על התפילה. ומעלה אותה למעלה בעת ההיא, בכת שם י"י.^ה שעמו בנה הקב"ה את העולמים. ולכל עולם ועולם מהלך ת"ק שנה, ובעת אחד מהלך אותם. והנה על אלו המלאכים נאמר, ורגליהם רגל ישרה, כי אותיות ישרה, הוא ת"ק י"ה. והנה תפילה כמנין ישרה. והו רמז משה ואתתן אל ה' בעת ההיא, ר"ל כי בעת ההיא כנ"ל, מעלין התפילה ת"ק שנה הליכה, לכן ישרה תפלה ואתתן מנין א', לרמז כל הנ"ל.

(א) זהר בראשית א' אות קפ"ז דפו"י דף כ"ג: וקהל מאות ק"ח דפו"י דף ה': יתרו אות ח"ד דפו"י דף פ"ה:
(ה) ג"א שם י"ה (ד"י).

הרי נתבאר ד' חלקי בחי' המעשה, ד' חלקי בחי' התפלה עצמה.

ואמנם ד' חלקי המעשה, הם כדי לתקן ד' עולמות אבי"ע, בבחי' חיצונותם כנ"ל. וכל זה אינו אלא כדי לתקן מקומם למטה. ד' חלקי התפלה, הוא כדי להעלותם, ולכללם עולם בעולם כמ"ש בעז"ה. אבל בבחי' זו שהוא להעלותם למעלה, זה א"א רק ע"י שיוכללו ויעלו פנימית העולמות כולם, שהוא בבחינת הנשמות כנ"ל, ואז גם הם עולין ונכללין עמהם.

ונבאר תחלה ענין ד' חלקי המעשה, אשר ענינם הוא לתקן בחינת העולמות בבחינת חיצונותם, וכל זה בהיותם במקומן כל א' וא'. תחלה ירחץ ידיו, ועי"ז מתקן חיצוניות עשיה, ועי"י ברכה מקיף. ואח"כ יפנה ויברוק נקביו, ועי"ז מתקן נפש דעשיה. ועי"י הברכות שלה, שהוא אשר יצר, שהוא בחי' הבל היוצא מן הפה, נעשה אור מקיף אליו. ואח"כ ע"י הטלית, הוא מתקן עולם יצירה. ועי"י כך יורד אח"כ אור מנפש יצירה אל רוח דעשיה, שהוא בחי' היצירה שבעשיה. ואח"כ ע"י הברכה שבציצית, נעשה אור מקיף אל היצירה. ואח"כ על ידי תפלה ש"י, נתקן עולם הבריאה, ואז יורד אור מנפש דבריאה אל הנשמה שבעשיה. ואח"כ על ידי הברכה של תפלה של יד, נעשה א"מ אל הבריאה. ואח"כ ע"י תפלה ש"ר, נעשה תיקון עולם האצילות.

אמנם בענין הברכה יש מחלוקת, מד סבר כי גם בעולם אצילות צריך לעשות א"מ, וא"כ צריך לברך ברכה אחרת על תפלה ש"ר. ומד סבר כי א"מ בבחי' נשמה לנשמה, שהם עולם אצילות אינו נעשה ע"י, כי אין בידינו כח לזה.

ונמצא עתה, כי כל העולמות נתקנו בבחי' חיצונותם, שהוא בחי' העולמות בכללם עם א"מ שלהם, אך האדם בעצמו לא נתקן עדיין רק בחי'

מהחברים: אמרו רז"ל ^ט שתפילת הבוקר בסוד אריה, ותיקנה אברהם אבינו, דכתיב וישכם אברהם בבוקר. וכתיב ויקרא את שם המקום ההוא ה' יראה, תכווין שהוא ארי"ה. תפלת מנחה בסוד שור, ותקנה יצחק, שהוא רומז לו שפשוט צוארו על גבי המזבח, להשחט כשור, והוא סוד דין. תפילת ערבית בסוד נשר, שהיא מרחפת על בניה, כך יעקב בגידול בניו. וכמאמר רז"ל ^י כשהיו מקריב הקרבן, היה יורד רמות אריה וכו'. והאדם המתפלל בכל יום, מתקן ד' רגלי המרכבה. ואם ח"ו אינו מכויץ, יש נגר אלו ג' אחרים. והם: כלב, נץ, חמור, קליפות, ח"ש שלמה עיניך לנכח יביטו, הזהיר על האדם כשהוא מתפלל, יכוין שתהא תפלתו בכוונה מקובלת, כדי שיקריב בכל יום תפלתו במקום קרבן, ויפחד פן יחטפוהו ג' קליפות הנ"ל, וזהו לנכח, ראשי תיבות: כלב, נץ, חמור. ואם תירא מאלו, ותכוין כאמור, בזה ועפעפיך יישירו נגדך.

פרק א'

^כ דע, כי בכל ד' עולמות אבי"ע, יש ב' בחינות: הא', הוא ענין חיצוניות, שהוא כללות העולמות בחיצונותם. הב', הוא ענין פנימיות העולמות שהוא בחי' הנשמות, שהם נפשות בעשיה, ורוחין ביצירה וכו'. וכנגדם יש ב' בחי' בתפלה, ונזכר בזה פרשת במדבר ^ל ופרשת ויקהל דר"א ע"א, והן: המעשה, וסדר התפלה בעצמה. וכל בחי' מאלו הב', נחלקות לד'. כי המעשה נחלק לד', והם: יפנה ויברוק נקביו, ואח"כ ענין הציצית, ואח"כ תפלה של יד, ואחד כך תפלה של ראש. וכנגד ד' חלקי סדר התפלה, והם: הקרבנות שהוא מתחלת כל הברכות, עד ברוך שאמר. ואח"כ הומירות, שהם מתחלת ב"ש, עד סוף ישתבת. ואח"כ יוצר, וכל ברכת ק"ש, עד העמידה. ואח"כ העמידה עצמה, של ח"י ברכות.

(ט) ת"ז ע"פ מעלות הסולם תקן כ"א אות ת"ת-קמ"ז דפו"י דף ס"ב:

(י) יומא כ"א: הקדמת ספר הזהר אות צ"ו דפו"י דף ו':

(כ) שער הכוונות ח"א דרושי תפלת השחר פ"ב. עולת חמדי דף י"ד טור ב' ד"ה דע.

(ל) דף קכ: ובוזר ע"פ הסולם מן אות ס"ו.

הנפש שלו, לפי שכל אלו הם מצות מעשיות מצד הנפש, ואפילו הברכות שלהם הוא מצד מצוה מעשיות.

פרק ב'

ל' כאשר האדם לובש מלבושים, בכל פעם שלובש, צריך לזוהר להשים שני צדדי כנפי לבושו בצד ימין, ואוחזן בימינו, ואחר כך ילבישו, וישאר צד כנף ימינו של המלבוש בצד ימינו. ואח"כ יסבב צד שמאל המלבוש דרך אחוריו עד שמאלו. ואח"כ ילבוש תחלה ידו הימנית בבית יד ימינו של המלבוש. ואח"כ מלביש יד שמאלו. וחמיד יכוין שהכל נכלל בימין, ואח"כ הימין נותנו אל השמאל. ועיין למטה בענין נעילה המנעלים.

ולא ילבוש שני מלבושים ביחד, כמו שיש מי שעושין בימי החורף הקור, רק ילבוש כל אחד ואחד בפני עצמו, והעושה כך הוא קשה לשכחה. וטעם הרבר: דע, כי מלבוש האדם הוא מן הקדושה, אמנם ע"י העבירות שהאדם עושה, גורם שיתלבש בקליפות, ושיתאחזו הקליפות במלבושיו. והנה בחינת הלבושים, יש בהם בחי' א"מ מבחוץ, כנודע כי יש א"פ מבפנים בתוך הגוף, והמלבוש מלביש וסובב את הגוף, וא"כ הם אורות מקיפים העומדים בחוץ על המלבושים. ואמנם לכל לבוש ולבוש, יש א"מ אחד, ואין דבר שהוא רוחה את הקליפות כמו א"מ כנודע, כי אין הקליפה נאחזו שם, כי לכן הוא עומד מבחוץ בבחי' מקיף, ואינו מחיירא מן הקליפות שיינקו ממנו. נמצא כי הלוש ב' לבושים ביחד, אינו נותן מקום

אל האור המקיף שיכנוס ועבור בין כל מלבוש ומלבוש, ועי"כ אין הקליפה נדחת מן הלבושים, ואז השכחה מצויה מצד הקליפות. ועיין בענין הציצית למטה, שגם ענינו שהוא א"מ מן השערות.^(א) ועיין בברכת מלביש ערומים לקמן.^(ב) ועיין בדרוש מעקה בדע"ת, ובדרוש אבי"ע^(ג) וצדדרוש חיבוט הקבר בספר הגלגולים בסופו.^(ד) ברכת של מלביש ערומים, וברכת הנותן ליעף כח, צריך לאומרו היפך ממה שפסק בש"ע. הנה האדם בעוה"ז, אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ואז אם החטא הוא גדול, גורם שיחפשטו מעליו לבושי הקדושה אשר לו, ונותנין עליו ומלבישין אותו לבוש קליפת הנחש, דוגמת ויחנצלו בני ישראל את עדים, ונמשך עליהם זוהמת הנחש. וכן אירע ג"כ לאדם וחוה כאשר חטאו, וידעו כי ערומים הם וכו'. ואם אין החטא גדול כ"כ, נחלש כח הלבוש אשר בו, ואע"פ שנשאר עמו בסוד צור ילדך תשי.^(ה) וכאשר האדם מפקיד נשמתו, בפסוק בידך אפקיד רוחי קודם שישן ביד המלכות או היא מחדשת אותם. ומי שאין לו לבוש, נותנין לו לבוש מחדש. ומי שיש לו לבוש אלא שנחלש כחו, היא מחזקת אותו, ונותנת בו כח. וכל זה באור הבוקר, כמ"ש חדשים לבקרים רבה אמונתך. וחדוש זה נעשה אז בבוקר, ע"י שם אל שהוא חסד המתעורר בבוקר, בסוד וישכם אברהם בבוקר. וזהו מה שאנו אומרים בברכת יצור, המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית בסוד חדשים לבקרים כנ"ל.

תנהג

(א) צמח נ"ל, שצ"ל אב"ו ותיכם צו"ר יל"דך תש"י, אותיות שניות הם לבוש.

(ל) ספר עולת תמיד שער התפלה דף כ"ט ט"א ד"ה כאשר.

(מ) שער הכוונות ח"א דף י"ד. להלן שער הציצית פ"ג.

(ג) להלן בפרק זה. ספר עולת תמיד שער התפלה דף ל' ט"א.

(ס) שער המצות פרשת תצא דף קל"ט. ע"ה ח"ב דרושי אבי"ע פרק י"ד. ספר הלקוטים פרשת תצא.

(ע) שער הגלגולים הקדמה כ"ג.

(פ) ספר עולת תמיד דף ל' ט"א.

פרק ג'

ענין נעילת מנעלים

נדע מה שארז"ל (ש) תחלה נועל מנעל של ימין, ולא יקשרנו. ואח"כ ינעל מנעל של שמאל, ולא יקשרנו. ואח"כ קושר מנעל של ימין, ואחר כך קושר של שמאל וכו'. ואם אין קשרים בנעלים, ינעל של ימין תחלה, ואח"כ של שמאל. והכוונה בזה, כי לעולם הבינה היא הנועלת את זו"ן בניה. והוה הענין כנשר יעיד קנו על גזוליו ירחף, כי היא משימה אותם תחת כנפיה. והוה הלבוש החיצון של הבינה, הנקרא חשמ"ל, כי חשמל גימטריא מלבוש, כנ"ל בברכת מלביש ערומים. והלבוש זה, מלביש ומקיף את זו"ן. ואל חטעה ותחשוב, כי הלבוש הזה הוא ענין א"מ דז"א, כנדע שהוא ג"כ מן הבינה. אמנם הלבוש הזה אינו בחי' א"מ, רק הוא בחי' לבוש אור חיצוניות של הבינה, המלביש לזו"ן בבחי' לבוש לבר, ולא בחינת א"מ.

וטעם מלבוש זה הוא, כבר נדע כי אין אחיזה אל החיצונים רק בזו"ן, אך לא כאמא. ובעבור שלא יוכלו החיצונים להאחו בהם. לכן הבינה היא מגנת עליהם, והיא מפסקת ביניהם, בין החיצונים ובין זו"ן, ע"י חשמ"ל הזה, אשר אורו מועט מאד מאור של זו"ן. אמנם להיותם מן הבינה, אין כח בחיצונים לאחו כחשמל ההוא וגם לסכת עביותו מפסקת כמ"ש.

והענין הוא, כי כבר נדע, איך א"א מלביש לעתיק, ואו"א מלבישין לא"א, חו"ג לאו"א. נמצא, כי א"פ דעתיק הוא יותר פנימי מכולם, ושל א"א חיצון לו וכו', עד שנמצא כי א"פ דנוקבא דז"א, היא חיצון לכולם. אמנם אורות מקיפים הם להיפך, כי א"פ של נוקבא דז"א, הוא

והנה בחינת המלבוש יתבאר למטה בענין נעילת המנעלים ע"ש, כי יש במלבוש זה בחי' לבוש אל הגוף, הנקרא לבוש. ולבוש אל הדגלים הנקרא מנעלים. והכל הוא בחי' אחת. והנה מלבוש גימטריא שע"ח, והם סוד שע"ח נהורין עילאין שיש בפנים עליון, כנוכר בארדא דף קל"ג, ושם ביארנו כי יש בכל פן א' שם א"ל, והוא במילואו קפ"ה. (ז) וכן בפן הב' א"ל שהוא קפ"ה, וב' פעמים קפ"ה גימטריא ש"ע נהורין, וששה אותיות דמילואיהן, ושני אותיות אל פשוטים, הרי שע"ח. והוה ג"כ סוד שם אור "פניאל, גימטריא מלבוש, כי נמשך מן אור "פניאל כנ"ל.

גם זהו שכתב בסבא דמשפטים דף צ"ו (ק) כי לבוש הנשמה הוא אלו"ה, על פסוק בבגדו בה. וביארנו בזה פרשת לך לך, כי אלו"ה, ד"ל: א"ל ו"ה. פ"י הדבר: כי הלבוש שהוא מן א"ל, הוא נמשך אל הזו"ן, הנקראים ו"ה שבהויה. ופ"י זה נתבאר אצלינו, בענין שמות הג' כלים, שיש בספירת החסד של ז"א, ושם ביארנו, כי שם הכלי האמצעי שבו, הוא נקרא שם אלוה, הוא בחי' אל כפול כנ"ל, שהוא במילוי גימטריא שע"ח עם ו' אותיות המילוי. וכן עולה עש"ה עם הכולל. וב' אותיות ו"ה שבשם אלוה, הוא ענין מה שארז"ל (י) ו"ה עם זכרי דמ"ח, הם דמ"ח מ"ע, והבן כל זה היטב.

גם זה ענין חשמ"ל, שהוא גימטריא מלבוש, והוא לבוש הבינה המלבשת לזו"ן, כמארז"ל על אלו"ה, שפירשו א"ל ו"ה. וכאשר תברך מלביש ערומים, תכוין אל זה המלבוש הנ"ל, שנעשה למי שנפשט מעליו מלבושו לגמרי. וכנגד מי שיש לו לבוש, אלא שנחלש ומחודשין ומחויקין אותו, אנו אומרים ברכת הנותן ליעף כח.

(ז) ע"ח ח"א שער י"ג: שער א"א פרק י"ד.

(ק) בזה ע"פ הסולם משפטים אות מט. ע"ח ח"ב שער מ"ן ומ"ד פרק א'. והוה ע"פ הסולם לך דף קל"ה במסה"ו צ"ה.

(י) בראשית א' אות קצ"ו דפו"י כד. הקדמת ת"ז ע"פ משה"ס אות צ"ה דפו"י ד: ע"ח ח"ב שער נ' פ"ד. שער המצות

דף ג'.

(ש) שכת סא. ספר עו"ת שער התפלה דף כ"ז ט"א.

דז"א כנדע, אמנם הלבוש היותר חיצון שבכל לבוש נה"י דאימא, אינו נכנס עם המוחין תוך רישא דז"א, אבל נשאר כנגדו מבחוץ של זו"ן, ונעשה להם בחי' לבוש, וזה הלבוש הוא בחי' החשמ"ל העליון של הבינה. ועי"ז אין כח בחיצונים ליינק, כי הוא עב מאוד, ואינן יכולין ליינק, לא ברוב עביות ולא ברוב דקות חכות, רק מן הבינוני. ולכן אינם יונקים לא מן א"מ דנוקבא אשר הוא מקיף להם ג"כ, לפי שאורו גדול חך מאוד. גם מן החשמ"ל שהוא לפני מן הקליפות אינם יכולין ליינק מצד עביותו. אבל בהסתלקות האם מעל הבנים נשאר ערומים ח"ו, ואז יונקים מא"פ של זו"ן, והכל באמצעות הנוקבא כנ"ל, כי היא היותר קרובה להם.

ודע, כי החשמ"ל הזה, מלביש אותן לגמרי מכל הצדדים, ואפילו מתחת רגליהם. והבחי' אשר היא למטה מתחת רגליהם, הם בחינת מנעלים המלבישים כנ"ל בברכת מלביש ערומים, שהוא בחי' החשמ"ל. ולכן כשתלבוש מלבושך, תכוין אל זאת הבחי' של הצדדים, הנקראים מלבושים. וכשתנעול מנעליך, תכוין אל הבחי' התחתונה הנקראת מנעלים כנ"ל, והם מבחי' בינה, המנעלת לזו"ן, ותכוין כשתנעלם אל צורך תיקון הג"ל הנעשה מפני החיצונים. ותכוין ג"כ, כי הנה נתבאר לעיל, כי החשמ"ל הזה הנמשך מן הבינה אליהם, הוא מן הנה"י שלה, הלבוש החיצון שלה. וכבר ידעת, כי ג' שמות אהי"ה יש בבינה, דיודין בג"ר שלה, ושל אלפי"ן בג' אמצעות שלה, ושל ההי"ן בג' תחתונות שלה, נמצא כי אהיה דההי"ן הוא נעל שלהם. וכן הוא בגימטריא כמנין נעל. אמנם הספק שיש לנו בענין סדר נעילת המנעלים כנדע הוא, כי דאי הוא שתחלה נמשך הנעל בז"א, ומחפשט אחר כך יותר ונועלת את הנוקבא. והנה זכר ונקבה הוא נקרא ימין ושמאל, וא"כ נראה לנעול תחלה של ימין. (א) או נאמר,

סמוך אל אור מקיף שלה, והוא מקיף עליו. וא"מ דז"א הוא מקיף עליו חוצה לו, וכן עד"ז, עד שנמצא א"מ של עתיק חיצון ועליון מכולם. והטעם הוא, לפי כי לסבת היותו גדול מכולם, אין כח בשום אור לסובלו בתוכו, לכן היותר גדול נשאר מקיף חיצון לכולם.

נמצא לפי זה, כי א"פ וא"מ דנוקבא דז"א, היא המלבשת ומכסה על כולם, בין בבחי' הפנימיות, ובין בבחי' המקיף. והענין הוא, כי הנה מקום עמידת ומושב ומדור הקליפות, הוא שם באמצע בין א"פ של הנוקבא דז"א, ובין א"מ שלה. ופניהם נגד א"פ של הנוקבא ליינק משם. ואחוריהם נגד א"מ שלה, כי אין כח בהם להסתכל בא"מ, ולא ליינק משם. נמצא, כי גם שהחיצונים יונקים מז"א ג"כ כנ"ל, אינם יונקים משם לעולם, אלא באמצעות של הנוקבא, שהיא היותר קרובה אליהם יותר מן הכל. והנה אם היו מקיפים על סדר הפנימים, נמצא שהיה המקיף הגדול של עתיק, סמוך אל החיצונים, וע"כ היו סדר המקיפים היפך מן הפנימים, ע"ד הנ"ל, כדי שיהיו ב' אורות של נוקבא דז"א, סמוכים זה לזה, א"מ שלה ע"ג א"פ שלה, והחיצונים עומדים בין שניהם. נמצא שהמקיף היותר קטן שבכולם, וכן א"פ הקטן החיצון שבכולם, יהיו קרובים אל החיצונים. ואורות הגדולים הפנימים והמקיפים יהיו רחוקים מן החיצונים. וזהו הטעם למה א"א הוא המלביש את העתיק, וכן כולם זה לזה, בין בפנימי ובין במקיף, עד שנמצא דנוקבא דז"א מלבשת את כולם, בין בא"פ ובין בא"מ.

והנה עתה יש פחד מן החיצונים, שלא יתאחוזו בא"פ של הנוקבא הסמוך להם, כי מן המקיף שלה אינם יכולים כנ"ל, לכן הליבשה אותם בכנפיה, הנקרא חשמ"ל כנ"ל. וביאור לבוש זה הוא, כנדע כי הנה"י דאימא, הכלים שלהם הם המלבישין את המוחין דז"א, ונכנסין תוך רישא

הנהה

בגמרא, ובשלחן ערוך. ועל נוסחא זו מפורש בדרוש הסוד שלו אלא שנפל טעות בכאן.

(א) מהרנ"ש: נלעד"ן, שצ"ל ינעול של ימין תחלה ולא יקשרנו, ואחר כך ינעול של שמאל ויקשרנו, ואחר כך קושר הימין, כך הנוסחא

ואח"כ ע"י הזמירות נעשין מוחין פנימים ומקיפין אל הרוחין שביצירה, ואז עולין אלו הרוחות שהם פנימית עולם היצירה, עם א"פ וא"מ שלהם, אל עולם הבריאה. ואז בחי"א פ"פ דיצירה, שהוא חיצוניותו עם א"מ של החיצונות ג"כ, עולין עם הרוחין, ונכללין עמהם למעלה בבריאה.

אח"כ ביוצר, נעשין מוחין פנימים ומקיפין אל הנשמות, שהם פנימית הבריאה. ואז הם עולין עד האצילות, ואז גם החיצוניות כללות עולם הבריאה, א"פ שלו וגם א"מ שלו, הם עולין ונכללין עם הנשמות דבריאה ועולין באצילות.

והנה בק"ש שביוצר, כבר עלו עשייה ויצירה בבריאה, והם בחי"ת ות"ת ומלכות, שהם בני הבריאה. ועתה אנו צריכין להעלותם בבריאה בבחי"מ"ן אצל אמם, שהיא עולם הבריאה, כדי שיתנו להם מוחין פנימים ומקיפים בבחי"הפנימית שהוא בחי"הנשמות הנ"ל. כי כבר המוחין הפנימים והמקיפים של החיצוניות, כללות העולמות דבריאה דאצילות נעשין על ידי תפלה ש"י וש"ר כנ"ל, ועתה בק"ש נעשין מוחין פנימים ומקיפים, בפנימית נשמות הבריאה. ומוחין פנימים בלי מקיפים באצילות כמ"ש בע"ה.

ואח"כ בעמידה, נעשין מקיפים דמוחין דאצילות. והענין, כי כדי שאו"א דבריאה, יתנו מוחין לזו"ג אשר שם, שהם עשייה ויצירה שנכללו עתה שם, צריך לעשות בתחלה זיווג עלין

שמאחר שעיקר כוונת נעילת מנעלים אלו, הוא מפני הנוקבא ששם הוא אחיות החיצונים כנ"ל, וא"כ ראוי הוא לנעול תחלה של שמאל. וע"כ תיקנו חז"ל לקיים שניהם, וינעול תחלה של ימין ולא יקשרנו וכו' כנ"ל. ונדע, כי זה הנעל, הוא בחי' המסך המפסיק בין עולם האצילות לעולם הבריאה, כנדע אצלינו בדרוש אבי"ע. דרך מסך זה עוברים כל אורות אצילות, ונחתמין בבריאה, ונעשין שם י"ס דבריאה, כנוצר אצלינו במקומו, והחשמל הזה נקרא נעל, עליו רמזו בתיקונים, באמנם^(ה) כי אמא מקננא בכורסייא שהוא הבריאה ע"ש.^(ב)

פרק ד'

^(א) ועתה נבאר ד' חלקי התפילה בעצמה, ונתחיל מן הקרבנות ונאמר, כי הנה אחר שכבר נתקנו כל הד' עולמות בבחי"חצונותם במקומם, אי אפשר עתה להעלותם ולכללם, רק על ידי שיוכללו הנשמות שהם הפנימיות ד' העולמות ע"י הקרבנות, אשר אז מעלין וכוללין עולם עשייה בבחי"הפנימיות שהם נפשין דעשייה, עם אור המקיף שלהם ג"כ, הנעשה ע"י הדיבור של חלק הקרבנות, ועולה הפנימיות והמקיף שלו עד עולם היצירה אחר אשר עשינו אל הנפשות האלו, שהם פנימית דעשייה בחי"מוחין פנימים, וגם א"מ להם במקומם למטה. ואחר כך עולין ונכללין ביצירה, ואז גם החיצוניות שהוא כללות עולם העשייה, פנימי ומקיף שלו, עולה ג"כ עמהם,

תנח

היה ראוי לנעול של שמאל תחלה, או נאמר, שמה שהנוקבא לובשת תחלה תפילין של יד, הוא הרשימו לבר, אבל אח"כ העצמות של המקיפים בסוד התפילין, מקבל הז"א תחלה בסוד ברכת כהנים, ואח"כ הוא נותן לנוקבא שלו וא"כ היה ראוי לנעול של ימין תחלה, ע"כ ידא שמים יוצא ידי שניהם כנ"ל.

^(ב) מהרנ"ש: נראה לעד"ן, דזהו שאמר ר' יחנן כתפילין כך מנעלים, שמאל תחילה. ^(א) מפני שנודע שמתחלה מנחת הנוקבא דז"א תפלה ש"י, שהוא סוד הרשימו בסוד שימני כחותם על לבך ע"ש. ואח"כ ע"י הקנאה, מתקנא בה הז"א, והוא ממשיך ג"כ הרשימו שלו אשר למעלה ונכנס בו בראשו, ואז נעשה בו ג"כ תפלה של ראש, וא"כ

(ה) תקן ר' כג. ובתקונים ע"פ מעלות הסולם אות נ"ג.

(א) ספר עולת תמיד שער התפלה דף ט"ו ט"ב. שער הכוונות דרושי תפלת חשחר פרק ב'.

חלקי התפלה, נעשו מוחין פנימים ומקיפים לג' עולמות ב"ע, וגם מוחין פנימים דאצילות. וע"י עמידה, נעשה מוחין מקיפין אל האצילות, כמ"ש בתפלה ר"ה בע"ה^(א) ועיין בזה פרשת במדבר דף קכ. (ד) ענין פנימית וחיצונית העולמות והנשמות בכל הנ"ל.

מהחברים: ענין התפילה וסודה, בבוקר ישכים ויפנה ויטול ידיו, והכוונה: כי האדם צריך לתקן ד' עולמות, בעובדא ובמלולא, דאינון עשייה ויצירה שבארבעתן, כראיתא בזהר. בעובדא הוא, כשיפנה, שהוא נגר עשיה. ויטהר גופו, ויכוין ג"כ שיטהר לעולם עשייה מהקליפות היינו עשייה שבו. אח"כ יכוין שמתקן עשייה שביצירה, לפיכך הציצית שבטלית קטן, יבואו מן הצד, כדעת בעל העיטור. וזה העיטוף של טלית קטן בביתו, קודם שילבוש את מלבושיו ויצא מפתח ביתו. אח"כ יכוין, שמתקן עשייה רבריאה, בזה שמלביש ויניח תפילין של יד על הזרוע. וסוד זה תבין ענין קטרוג לבנה, שמתחלה היתה יוצא בסוף שליש עלין דת"ת דז"א, כי שם מתחיל כתר שלה, והיתה נמשכת ונתפשטת למטה בסוף אצילות. ואחד שקטרוגה וניתנה ראש לשועלים ברביאה, לכן אנו צריכין לתקנה ולהעלותה עד מקומה הראשון בחוה דז"א בת"ת דאצילות אב"א, כמו שהיתה קודם הקטרוג. ואח"כ תיקון ב', להחזירה פב"פ. ונחזור לענין, כי תפלה של יד נגר בריאה, ששם עומדת עתה המלכות הנקראת תפלה של יד. אח"כ בתפלה של ראש, יכוין שמתקן עשיה דאצילות. וטלית גדול שהוא המקיף. עד כאן תיקון בעובדא.

ואח"כ במלולא הקדבנות, מטהרין יצירה דעשייה, ואז אנו מעלין נה"י למקום חג"ת, ומלכות עולה ליסוד. אח"כ בזמירות, נגר יצירה

דאו"א דאצילות בבחי' ו"ק כנודע. אז ימשיכו מוחין לאו"א דבריאה, ואז ידווגו גם הם, ויתנו מוחין פנימים ומקיפים לזו"נ אשר שם, שהם בחי' עשייה ויצירה שעלו שם ונכללו שם, כי ע"י אור העליון שנמשך בבריאה כנ"ל, נעשין עשייה ויצירה מ"נ לבריאה. ואז יורד להם מוחין פנימים ומקיפים. והטעם הוא, כי כ"כ ירדת מוחין פנימים לבר בזו"נ דאצילות, כמו לתת מוחין פנימים ומקיפים בבריאה, כנוצר בדודש אבי"ע, ובדודש שלוח הקן עיין שם.^(ב) והנה נתבאר, עליית עשייה ויצירה בסוד מ"נ אל הבריאה, וע"י כן נמשכו להם מוחין פנימים ומקיפים.

אמנם ענין עליות זו"נ דאצילות בבחי' מ"ן כאופן זה, כי הנה רחל שהיא נקודת המלכות שירדה בלילה בהיכל ק"ק דבריאה כנודע, היא עולה עד האצילות, ונכללת שם עם לאה העומדת שם בפרצוף שלם של י"ס, והיא אות ד' דאחר. ואז אותה הד' הנכללת בה היא רחל כנ"ל. והז"א שהוא א"ח דאחר, וכוללת ז"א ולא, נקרא אחר: א"ח ד'. ונעשין מ"נ לאו"א דאצילות, ואז יורדין להם מוחין פנימים לבר, לז"א וללאה ולרחל. אמנם אין כח ברחל לקבל מחותיה, לפי שעדיין היא בסוד נקודה, ואין לה פרצוף לקבל מחותיה, ונשארין למעלה בד' דאחר שהיא לאה.^(א) והנה כל הענין זה, נעשה ע"י יחוד ק"ש, שהיא מצוה בדבבור, ואינה מצוה מעשית כמו התפילין, וע"י הק"ש נעשין מוחין של פנימים ומקיפים לזו"נ דבריאה, בבחי' נשמות ופנימיות בריאה כנ"ל, אך ע"י התפילין שהיא מצוה מעשית, נעשין מוחין דחיצוניות כללות העולם כנ"ל.

והנה נתבאר בדרך כלל, איך ע"י ד' חלקי המעשה, נעשין מוחין פנימים ומקיפים לכל בחי' חיצונית כללות העולמות. וע"י הדבור שהם ג'

הגהה

לרחל, דלית לה עיינין כנודע.

(א) צמח: ומה שאנו סוחמין עיינינו ביד בק"ש ביד ימין, אינו משום מעשה ק"ש עצמו, רק לדמו

(ב) ע"ח ח"א שער הזווגים פ"א. ח"ב שער סדר אבי"ע פרק ג'. תע"ס חלק ט"ז מן אות קצ"ד.

(ג) שער הכוונות דרדשי ר"ה רדוש ר' ד"ה אלקינו ואלקי אבותינו. ועיין בזה פרשת בהר דף קט:

(ד) בזהר ע"פ הסולם מאות ט"ט.

אח"כ ע"י ב' הבחי' של ט"ק, שהוא נגד הפנימי, שהט"ק הזה נלבש תחת המלבושים. והט"ג שהוא כנגד החיצוניות, ולכן נלבש על כל המלבושים. ועל ידיהם נתקנו ג"ת דיצירה, פנימית וחיצונית, כנדע כי בחי' הטלית הנ"ל ביצירה במטטרו"ן, אשר מתלבש בטלית, כנוכר פרשת פנחס.¹ ועל ידי ב' ברכות נתקן א"מ לשניהן. והנה מעשה הפנימית של יצירה אינה פנימית גמור, כמו פנימי דעשיה שהוא בתוך הגוף, לפי שאין אחיזת הקליפות ביצירה כמו בעשיה. והנה בהיותינו בתחלה במעשינו בעולם דעשייה, לא נתקנו רק ג"ת דעשייה. אבל עתה שנתקנו כבר גם ג"ת דיצירה, ממילא ומאליו נתקנו הו' עליונות דעשייה בבחי' חיצונית לבד, נמצא כי עתה ע"י מעשים שביצירה, נתקנו ג"ת דעשייה פנימית וחיצונית.

אח"כ ע"י תפלה ש"י, נתקנו ג"ת דבריאה בבחינת חיצונית. וע"י הברכה של תפילין, נתקן א"מ שלהם. ועתה כאן בבריאה, א"צ לחקן הפנימית כי אין לקליפה אחיזה בפנימית דבריאה. ועתה כיון שנתקנו ג"ת דבריאה, מכ"ש שמאליו נתקנו חיצונית הו' עליונות דיצירה, ופנימית ו' ראשונות דעשיה, וכבר היו מתוקנות חיצונית ו' ראשונות דעשיה ופנימית וחיצונית ג"ת דעשיה ופנימית וחיצונית ג"ת דיצירה.

אח"כ ע"י תפלה ש"ר ג"ת דאצילות בבחי' החיצונית, כי הפנימית א"צ תיקון כלל, כי אפילו בפנימית הבריאה לא יש אחיזה לקליפות, וגם א"מ של חיצונית א"צ לחקנו, ומאליו נעשה, ולכן

תגהח

של בחי' הלבושים, ולא בבחי' הכלים והעצמות ח"ו, והבן היטב ואל תטעה. ועיין בדרוש ציורי העולמות בקיצור של הרב ר' חיים וויטאל, בדע"ח שער מ"ג.

דיצירה. ואח"כ קדיש וברכו ק"ש, נגד בריאה שבבריאה, ובק"ש אנו עושין יחוד כמ"ש.^(ב)

פרק ה'

^(א) כוונת התפלה באופן זה: כי יש בו בחינות, מעשה ודיבור. והנה ענין המעשה הוא בתחלה קודם הדיבור, וע"י המעשה נתקנים בו ד' עולמות אבי"ע במקומן עצמן. ופי' התיקון זה הוא: כי הנה הקליפות אשר בסביבות כל העולם מהם, הנה נתדבקו ונתאחו בקדושה בלילה ויונקים משם, כנדע כי אז הוא זמן יניקתן, כנוכר פרשת וחי, בענין הני תרין צפרין כמבואר אצלינו^(ה) ועתה ביום אנו צריכין להפרידן מן הקדושה, ושלא יתאחו בה ביום כמו שנאחו בה בלילה, וכל זה נעשה על ידי תיקון המעשה כנ"ל, כמ"ש בע"ה.

וזה ענינו: תחלה נוטל ידיו שחרית בקומו ממטתו, ויכוין לסלק ולהפריד הקליפות מבחי' החיצונית של ג"ת דעולם עשייה. אח"כ יפנה ויבודק נקביו, והוא הוצאות הקליפות מהפנימית. ובוה נתקנו ג"ת דעשייה הפנימית שלהם, לפי שבעשייה אפילו בפנימותו יש אחיזה להקליפות כמ"ש בדרוש אבי"ע, כי בעשייה מתערבין טוב ורע, וכן ביצירה, כמו שביארנו⁽¹⁾ והנה נתקנו פנימית וחיצונית ג"ת דעשייה.⁽²⁾ בבחי' אוד פנימי שלהם, שבב' חלקים אלו. וע"י הברכות שלהם, שהם: על נטילת ידים, ואשר יצר, שהם בחי' הבל הפה, שהוא א"מ כנדע, נתקנו א"מ של ב' הבחי' והחלקים הנ"ל.

(ב) צמח: וכל זה בעשייה, כי באצילות אינו רק עד העמידה, וכ"כ בספר עץ הדעת ח"ב כנלע"ד.

(ג) מהרנ"ש: נלעד"ן, כי מ"ש כי בעשייה יש אחיזה לקליפות אפילו בפנימית, ר"ל: בפנימית

(ד) זור וחי את קלי' דרפ"י ר"ו: ע"ח ח"ב שער הקליפות פרק ב'. שער מאמרי רשב"י זצ"ל פרשת וחי ופרשת משפטים. מבוא שערם ש"ו ח"ב פרק ה' ר.

(ה) ע"ח ח"ב שער הקליפות פרק ג'. תע"ס חלק ט"ז מן את רמ"ה.

(ז) זור ח"ג רכח: ובוהר ע"פ הסולם את רפ"ו.

ביצירה, הם נעשין בחי' חיצונית, אל החיצונית
 דג"ת דיצירה, כי ודאי הוא שחיצונית דיצירה,
 הוא יותר גדול מן הפנימית דעשיה. ואז נשאר
 חיצונית ג"ת דיצירה בבחי' פנימית, ופנימית ג"ר
 של עשייה נעשה חיצונית אליהם. ואז עולין
 פנימית ג"ת דיצירה, להיותן חיצונית אל חיצונית
 ג"א דיצירה, שעתה חוזר ונעשין פנימיות אליהם.
 ועולין פנימית ג"ר דיצירה, ונעשין חיצונית אל
 חיצונית דמלכות דבריאה, שעתה חוזר להיות
 פנימית אליהם. ועולין פנימית מלכות דבריאה,
 ונעשה חיצונית אל חיצונית דג"ת דבריאה, שעתה
 חוזר להיות ^(ח) אליהם.

ואל תתמה, איך פנימית ג"ר דיצירה, נעשין
 חיצונית אל מלכות של בריאה לבר. וכן גם כן איך
 פנימית מלכות דבריאה, נעשה חיצונית אל ג"ת
 דבריאה. והטעם לזה, כי הנה לעולם המלכות
 עומדת אחורי נה"י, בסוד והנה שלשה עדרי צאן
 רובצים עליה, הנוכר בזהר ^(ט) שהם בחי' ג' קרן,
 שמהם נבנית קומת המלכות כנדע. וע"כ יש
 יכולת בה, להתלבש בפנימית ג"ר דיצירה שעלו
 שם. וכן יש יכולת בפנימותה להלביש את
 החיצונית נה"י דבריאה העליונים ממנה כנוכר,
 ואח"כ פנימית ג"ת דבריאה, עלו ונעשו חיצונית
 אל חיצונית ג"א דבריאה. הפנימית ג"א נעשו
 חיצונית אל חיצונית ג"ר דבריאה, ופנימית ג"ר
 דבריאה עלו ונעשו חיצונית אל חיצונית ג"ת
 דנוקבא. ופנימית ג"ת דנוקבא, נעשו חיצונית אל
 חיצונית ג"א דילה. ופנימית ג"א דילה, נעשו
 חיצונית אל חיצונית דג"ר דילה. ופנימית ג'
 ראשונות שלה, עלו ונעשו חיצונית לחיצונית
 למלכות דז"א. ופנימית מלכות דז"א, נעשו
 חיצונית לחיצונית ז"א דז"א. וכן עד"ו, עד
 שנעשו פנימית ג"ר דז"א, חיצונית אל חיצונית
 מלכות דאז"א. וכן עד"ו, עד למעלה, עד עתיק,
 יותר למעלה עד א"ס. וז"ש בזהר פרשת בא דף
 כ', ^(י) ובסוף פרשת פקודי, ר' אלעזר שאל לר"ש,

א"צ לברך עליהם. ויש חולקין בפוסקים, ואומרים
 שג"כ צריך לברך עליהם על התפלה ש"ר,
 להמשיך א"מ על ידו, ויש בידינו כח להמשיך.
 והנה אחר שנתקנו ג"ת דאצילות, כ"ש שנתקנו ז'
 עליונות דחיצונית דבריאה, וז' עליונות דפנימית
 דיצירה. ונמצא עתה מתוקנים שם י"ס דעשיה
 החיצונית ופנימית, וכל א' מהן באור פנימי
 ומקיף. וג"כ עשיה דיצירה ע"ד הנ"ל ג"כ.
 ועשייה דבריאה חיצונית לבר, כי פנימי שבו א"צ
 לתקנו, ונתקנו ג"ת דאצילות דחיצונית לבר, כי
 פנימי א"צ לתקנו. ומכ"ש שאין צריך לתקן שאר
 הו' הראשונות דאצילות. והרי נתבאר בחי'
 המעשה, שהוא לתקן ד' עולמות אבי"ע במקומן
 למטה.

ונבאר עתה בחי' הדבור, כי הנה עד עתה היה
 התיקון לסלק ולדחות הקליפות מן הקדושה, ועתה
 ע"י הדיבור של התפלה, נוכל לעלות ולכלול
 העולמות, כל אחד ואחד בעולם שלמעלה ממנו.
 והנה נבאר בדרך קיצור, מה שאנו עושין עתה,
 מתחלת הברכות עד ברוך שאמר, כי כל זה הוא
 בבחי' דעשייה. והנה כל חלק תפלה זו, היא
 להעלות ג"ר דעשייה במקום ג"ת דיצירה, והנה
 כבד הודעתך, כי בכל העולמות יש פנימית
 וחיצונית, א"כ צריך בתחלה להאיר בג"ר
 דחיצונית דעשייה, כדי שיוכלו להזדכך ולהיות
 בחי' פנימית ממש, כדי שאח"כ יוכלו לעלות
 מוחין פנימית ג"ר דעשיה אל היצירה כנוכר.
 והנה באמת הארתו וכוך חיצונית ג"ר הנ"ל
 דעשייה, הוא ע"י ברכות של שחר, מתחלתו עד
 פרשת קרבן התמיד, כי הם מתברכין ומקבלין
 ברכה ושפע, שיוכלו להיות בבחי' פנימית ממש.
 ואח"כ ע"י פרשת קרבן התמיד, עולין פנימית
 ג"ר דעשיה למעלה ביצירה, וע"כ נקרא קרבן, כי
 הוא מקרב העולמות כולם, ומקרב התחתון,
 ומעלה אותם במקום העליון.
 ונמצא, כי בעליית פנימית ג"ר דעשייה

(ח) צ"ל פנימית אליה. (עו"ת).

(ט) ויצא אות צ"ב דפרי דף קנא: בסתרי תורה. ע"ה ח"ב שער פרי ע"פ פ"ב. שער הפרופים פ"ב.

(י) זה כתוב בזהר פרשת צו אות י"א דף כו: ובהזר פרשת פקודי אות שני"ט דף רל"ט.

אבא עד היכן סליק רעותא וקרבונין וכו', א"ל לעילא לעילא עד א"ס וכו'. ופירושו: כי ע"י הקרבנות, עולין העולמות ומתקשרין ונכללין עד א"ס זה בזה, ע"ד הנ"ל.

נמצא עתה, כי יש ב' חלוקים, מעולם עשייה לשאר העולמות. הא', כי הג"ר של פנימיות דעשייה, נעשין חיצונית אל ג"ת דחיצונית דיצירה. אמנם הג"ר דפנימית דיצירה, אינן נעשין רק חיצונית לחיצונית דמלכות לבר דבריאה כנ"ל. וכן עד"ו פנימית ג"ר דבריאה, נעשין חיצונית אל חיצונית דמלכות דנוקבא דאצילות, וכן עד"ו בכל העולמות שלמעלה. והטעם הוא, כי חלק הא' של התפלה, שהוא מתחלת הברכה עד ב"ש, הכל הוא תיקון העשייה לבר, אלא שכדי שתהיה מקום פנוי אל ג"ר דעשייה לעמוד ביצירה, צריך שגם ג"ת דיצירה יעלו גם הם למעלה ממקומם, להניח מקום פנוי אל אותן ג"ר דעשייה שעלו לשם. ועד"ו הוצרכו כל המדרגות העליונות, להתעלות כולם למעלה ממקומם זו אחר זו, עד א"ס כנ"ל.

אמנם חכלית הכל עתה אינו ^ו סיבת תיקון ג"ר דעשייה, וכיון שעתה נשלם עולם עשייה, יש בג"ר שלה כח, לעלות עד מקומם הצריך להם, שהוא מקום ג"ת דיצירה. אבל שאר העולמות, עדיין לא הגיע זמן תיקונם ולכן הלוואי שעתה על ידי תיקון עולם העשייה, יהיה בהם כח לעלות ג"ר שלהם במקום מלכות לברו, של עולם שלמעלה מהם.

אמנם אח"כ כאשר הגיע זמן תיקונם, אז הם עולין ע"ד עליות העשייה, כי מב"ש עד היוצר, וקדיש של היוצר, שהוא תיקון היצירה, יכולין לעלות פנימית של ג"ר דיצירה, להעשות חיצונית אל חיצונית ג"ת דבריאה ממש. וכן מתיקון יוצר עד העמידה, שאז הוא תיקון הבריאה יעלו פנימיות ג"ר דבריאה, להיות חיצונית אל חיצונית ג"ת דאצילות, וכן עד"ו כל אחר ואחר במקום תיקונו חמנו.

והשינוי הב' שיש מעולם העשייה לשאר העולמות הוא זה, כי בשאר העולמות נכללות

המלכות של עולם העליון בג"ת שבה, ואז עולין ג"ר של עולם התחתון, ונעשה חיצונית אל כל הארבעה הנ"ל. אבל בעשייה אינו כך, אבל פנימית ג"ר דעשייה עולין ונעשין חיצונית אל חיצונית נה"י דיצירה לבדם, אמנם המלכות דיצירה נשארת למטה מהם בעולם עשייה עצמה כמ"ש בעו"ה.

וטעם הדבר הוא, לפי שכל עולם עשייה הוא בחי' מלכות בלבד, ולכן צריך שהמלכות של יצירה הסמוכה אל העשייה, שתהיה למטה בעשייה עצמה ולא ביצירה. ואף גם בג"ר דעשייה אחר שכבר עלו אל היצירה, אינו נקשרת עמהם, רק נשארת למטה בעשייה עצמה.

גם נחזור ונבאר הטעם אל השינוי הא', שביארנו לעיל שיש בין עולם העשייה לשאר העולמות, כי בעולם עשייה עלו ג"ר דפנימיות דעשייה, בג"ת דיצירה דחיצונית. אך ג"ר דיצירה דפנימית לא עלו אלא בחיצונית דמלכות דבריאה. ועד"ו מבריאה לאצילות. וטעם הדבר יותר מפורש הוא זה, כי חלק זה של הדיבור, שהוא ראשון שבכולם, שהוא מן תחלת ברכת השחר עד ב"ש, הכל הוא תיקון העשייה, כנודע כי עולם העשייה הוא כולו בחי' המלכות. ולכן בעולמות העליונים, הלוואי שע"י תיקון העשייה למטה שאנו אומרים עתה, יתקנו בחי' מלכות שבהם, שהם בחי' עשייה שבכל עולם ועולם, ולכן אין כח בג"ר דיצירה לעלות, רק עד מלכות דבריאה, הנתקנת ע"י תיקון התחתון של עשייה, כי הוא ג"כ עשייה של בריאה, אך יותר למעלה אין יכולין לעלות. כי אפילו מה שעלו במלכות דבריאה, אינו אלא לפנות מקום אל ג"ר דעשייה שעלו ביצירה, ולכן הוצרכו ג"ר דיצירה גם הם לעלות אל הבריאה, וכיון שעדיין אין זמן תיקונם, חמנו עליית יצירה עד אחר ברוך שאמר כנ"ל. לכן אין עולין למקומם האמיתי, רק אל המלכות דבריאה, שהיא עשייה של הבריאה, אחר שכבר יש עתה תיקון בעשייה התחתונים למטה. אבל בג"ר דעשייה, אשר בעת ההוא זמן תיקונם, יש בהם

(כ) הרב צמח ז"ל הוסיף אלא סיבת וכו'.

ג"ד דעשייה ויצירה, ונמצא עתה שנשאר חצוניותם לבד למטה בעשיה. ונמצא עתה העשיה תסרה, ולכן כדי שנוכל להשלים כל חלקי העשיה, צריך להעלות בעשיה קדושה אחרת, כדי להשלים התסרון הנ"ל כמ"ש בע"ה. ע"כ תחלה אנו מעלין י"ס וקדושה המתלבשים תוך הקליפות, בסוד ומלכותו בכל משלה, על ידי פיתום הקטורת, הנאמר תיכף אתר קרבן החמיד, קודם פסוק וערבה לה' מנחת יהודה וכו'. כי הקדושה היא, היא בתי י"א סימני הקטורת, שהם פנימים, ואחר עשר הוא האור המקיף עליהם כמבואר במ"א^(ל) כי אלו הם תיות הקדושה שמחיה את הקליפות, ועתה אנו מעלים אותם מתוך הקליפות, אל תוך הקדושה ד"ס דעשיה עצמו, והיינו ע"י פיתום הקטורת מסתלקין מן הקליפות.

ואח"כ אנו עושין אליהם מקום שיכנסו לשם, ולכן אנו מתחילין מן ראש העשיה באופן זה, כי המלכות דיצירה שנשארה בעשיה כנ"ל, נתלקח לבי' בתינות: כי הפנימית שבה מתלבשת בג"ד דעשייה דחיצונית,^(א) ועולין שם להעשות תיצונית אל פנימית דיצירה. ועולין פנימית ג' אמצעיות דעשיה, ועושין תיצונית אל תיצונית מלכות דיצירה, וחיצונית שבה נעשין פנימית אליהם, וכל זה למטה בעשיה עצמה וכו'. ואמנם ב' בתי אע"פ שנעשין למטה בעשיה, הנה נעשה עתה

יכולת לעלות אל מקום הראוי להם, שהוא בג"ת דיצירה.

אבל אח"כ בב"ש, שכבר הוא תיקון יצירה יעלו ג"ד שבה אל ג"ת ממש דבריאה, כי זהו זמן תיקונם האמיתי. אך עתה, הם בהשאלה לבד. וכן עד"ז הוא בג"ד דבריאה, כי עתה אינם יכולים לעלות רק עד המלכות דאצילות, ואח"כ ביוצר שהוא זמן תיקונם, יעלו עד ג' אתרונות דאצילות. וכן באצילות עצמו כנ"ל בפרטות יהיה עד"ז בתפלה שמנה עשרה, שהוא זמן תיקון האצילות עצמו.

ונלע"ד ששמעתי ממורי ולה"ה, כי עד ב"ש עולה פנימית ג"ד דעשיה, ומלבישין לג"ת דחיצונית דיצירה. אך אחר ב"ש נחקן היצירה ע"ד הנ"ל, כי אז יעלו ג"ד שבה דפנימיות, ומלבישין לחיצונית ג"ת דבריאה, ואז ממילא ומאליו ניתוסף תיקון והארה בעשיה, כי גם עלו תיצונית ג"ד דעשיה ביצירה, והלבישו את הפנימית שלהם שעלו שם כראשונה. ונמצא שאז יהיה פנימית וחיצונית של ג"ד דעשיה במקום ג"ת דיצירה, וחיצונית ג"ת דיצירה יעלו במקום ג"א. וכן אח"כ ביוצר, שהוא תיקון דבריאה ע"ד הנ"ל, וכן נלע"ד ששמעתי ממורי ולה"ה.

ונחזור ונבאר עתה עולם עשיה עצמה איך נתקנת, כי עד עתה לא נתבאר רק עליות פנימית

הגהה

(בס"א כתובה בזה"ל)

פנימית מלכות דיצירה, עומדת במקומה בסוף היצירה, במקום כתר דעשיה. והיא מתלבשת בתוך חיצונית ג"ד דעשיה, שעלו שם להלביש מלכות דיצירה הפנימי שלה. וחיצונית מלכות דיצירה היא מתלבשת תוך חב"ד דעשיה שהם פנימית תג"ת דעשיה, שהם עלו במקום תיצונית חב"ד דעשיה. ובתוכם מתלבשת תיצונית מלכות דיצירה ואתר כך פנימית נה"י דעשיה מלבישים וכו'. ע"כ.

(א) הגה"ה נלע"ד נתן: כי פנימית מלכות דיצירה, היא מתלבשת בתוך ג"ד תיצונית דעשיה שעלו שם להתלבש. מלכות דיצירה היא מתלבשת תוך חב"ד דעשיה, ונה"י דעשיה מלבישין לחיצונית תג"ת דעשיה. ואתר כך פנימית מלכות דעשיה, מלבשת לחיצונית נה"י דעשיה. וי"א סממני הקטורת, מלבישין לחיצונית מלכות דעשיה. הרי הם י"ג ספירות שלימות, כנוכד בפנים, ע"כ הגה"ה.

(ל) ע"ה ח"א שער המלכים פרק י'. שער הכוונות דרושי תפילת השחר ודרוש ג'. שער ההקדמות דף רכ"ד ד"ה גם דע.

שער הפסוקים פרשת תבוא. ספר עז"ת שער התפלה דף כ' ט"ב.

ע"י הקדיש שאנו אומרים קודם הודו, נוסף בהם רוח של יצירה ממש, כמ"ש בע"ה במקומו. וכן כל שאר חלקי הדיבור יתבאר כל אחד ואחד במקומו, בדרך פרטית.

ונבאר עתה כללות חלקי הדיבור, ואח"כ במקומו יתבאר כל פרטיהם. הנה מן הברכות עד ב"ש, הוא עולם העשיה. וגם הוא עולה ונכלל ביצירה כנ"ל, ומן ב"ש עד תפלת יוצר, הוא עולם היצירה, וגם הוא עולה ונכלל בבריאה ע"ד הנ"ל. ומיוצר עד העמידה, הוא עולם הבריאה, ונכלל באצילות ע"ד הנ"ל. ומן העמידה עד קדיש שקדם אשרי כו', הוא עולם האצילות. והנה עד עתה העלינו כל העולמות מלמטה למעלה, ונקשרין ^ו וכוללין עולם התחתון בעולם שלמעלה ממנו, עד שנמצאים כולם יחד מקושרים באצילות בעת תפלת י"ח, כדי לעשות זיווג עלין דו"נ באצילות כנודע. ואז נעשה הזיווג ההוא באצילות.

ואמנם שאר העולמות, הם נעשין כדמות כנפים להם, והם בבחי' אג"ן הסהר, כחצי גורן עגולה, ופניה למעלה לכסות ולהעלים הזיווג העלין מן החיצונים, כזה: ט כנוכר במ"א בכ"י של הזוהר דפרשת בראשית הנקרא סתרי אותיות, המתחיל פתח ד"ש מי ימלל גבורות ה' וכו'. ^ז ואחד שנעשה הזיווג העלין ההוא שבאצילות, אנו צדיכין לתת שפע לכל העולמות של ב"ע, וע"כ אנו חוזרין פעם אחרת לכלול בריאה באצילות, ואז מקבל הבריאה שפע ממנו בהיותו שם כלול למעלה, וזה נעשה מן אשרי עד תפלה לדוד. ואח"כ אנו כוללין היצירה עם הבריאה פעם אחרת, ואז מקבלת שפע היצירה מן הבריאה, וזה נעשה מן תפלה לדוד עד קוה אל ה' וכו', אין קדוש כה' וכו'. ואח"כ אנו כוללין פעם אחרת

לבחי' מלכות דיצירה, אע"פ שהיא למטה, הרי כי מן העשיה חזרו להיות יצירה ממש. ולכן לעשות ב' בחי', אנו אומרים אנא בכח וכו', שהוא שם מ"ב, שהוא בעולם היצירה כנודע להעלות ב' בחי' אלו של העשיה, שהם חיצונית ג"ר, ופנימית ג' אמצעיות שיהיה בבחי' יצירה, וילבישו את המלכות דיצירה. וכמ"ש לקמן בכוונת אנא בכוח וכו' מה עניינו. ^מ

ואח"כ ע"י שאר הסדר, וגם פרק איזהו מקומן וכו', אשר כל זה הוא תורה שבע"פ, עולה שאר חלקי העשיה, כמו שיתבאר. אמנם ג"ר שעלו ביצירה ממש, היה ע"י תורה שבכתב שהוא פרשת התמיד כנ"ל. וכן ב' בחי' הנ"ל שעלו במלכות דיצירה, אע"פ שהם למטה בעשייה הוא היה ע"י שם מ"ב דיצירה. אך שאר חלקי העשייה, נתקנו ע"י תורה שבע"פ, שהוא פרק איזהו מקומן, שאנו מעלין פנימית ג' אחרונות דעשיה, ונעשין חיצונית אל חיצונית דג' אמצעיות דעשיה. ועולה פנימית מלכות דעשיה ונעשה חיצונית, אל חיצונית ג' תחתונים דעשיה. ^נ ועלין י"ס דעשיה, ע"י מלכות דיצירה, שירדה בעשיה, וע"י חיות דקדושה שבתוך הקליפה שעלה בעשיה, ונוסף עליהם פנימית ג"ר שלהם שעלו ביצירה כנ"ל, ואז אנו אומרים ברייתא דר' ישמעאל, ב"ג מרות שהתורה נדרשת בהם וכו', כנגד י"ג בחי' אלו של העשייה שהיו בתחלה, ונעשה עתה י"ג כנ"ל. ולפי שהג' עלו אל היצירה, שהוא בחי' ז"א, הנקרא תורה שבכתב, לכן נקראו י"ג מרות שהתורה נדרשת בהן. והנה נשלמו י"ס של חיות דקליפות, ונעשו חיצונית אל חיצונית מלכות דעשיה. וכבר עתה נשלמה י"ס העשיה שבה, ונכללו ג"ר דפנימית שלה ביצירה, ואז הם מקבלים למעלה, נפש של יצירה בלבד. ואח"כ

(מ) שער הכוונות ח"א ענין הקדיש דף צ"ו ט"א ד"ה וגם לעולם. שם דף צ"ט ט"ב ד"ה וכבר ביארנו. שם שער דרושי הלילה דרוש ה'.

(נ) חסד כאן ובדפו"י ועולת תמיד כחוב: ועלין י"ס דחיות דקליפות ונעשה חיצונית אל חיצונית מלכות דעשיה, והרי עתה נשלמו י"ס דעשיה וכו'.

(ס) צ"ל ונכללין (דפו"י).

(ע) ז"ח פרשת בראשית אות קי"ב.

יוצא מה' ראשונה של שם הוי"ה הנ"ל. וגם תכוין לשם אל שד"י שהוא בבריאה.

ואחר אומך אדני שפתי תפתח, שהוא היכל ק"ק דבריאה כמבואר במקומו, וכאשר תתחיל בברכת אבות עצמו, אז תכוין בשם הוי"ה דמילוי יודין הנקרא ע"ב, שהוא נשמת האצילות ויוצא מאות יו"ד של שם הוי"ה הנ"ל.

ואמנם לא תכוין כל עולם נפרדים בפני עצמו, אמנם עיקר הכוונה, לחבר ולשלבן ולכלול עולם בעולם כנודע. ולכך בעולם העשיה תכוין לכוונה הנ"ל. ובהגיעך לברוך שאמר, תכוין לאות ה' אחרונה של שם הוי"ה, ולשם ב"ן היוצא ממנה, ולשם א"ל אדני". ותעלם ותחברם יחד עם אות ו' של הוי"ה שביצירה, ולשם מ"ה היוצא ממנה, ולשם א"ל הוי"ה. וכן כשתגיע ליוצא, תכוין להעלות אות ה' אחרונה, דבוקה עם אות ו', ואות ו' דבוקה עם אות ה' ראשונה שבבריאה. וכן שם ב"ן תחברוהו אל שם מ"ה, ושם מ"ה עם ס"ג שבבריאה. וכן אל אדני"י תחברוהו אל שם אל הוי"ה, ושם אל הוי"ה, תחברוהו עם שם אל שד"י שבבריאה. ובהגיעך לברכת אבות, תכוין כל ארבעתן יחד, כלולים זה בזה מלמטה למעלה, עד עולם האצילות ע"ד הנ"ל.

ואח"כ תכוין בסדר העולמות מלמעלה למטה, כנ"ל לאחר העמידה, כי אשרי בריאה, ותפלה לדוד ביצירה, ואין קדוש בעשיה כנ"ל. ותכוין מלמעלה למטה ע"ד הנ"ל. ובהגיעך אל קוה אל ה' וכו', תכוין אל כל העולמות ע"ד הנ"ל יחד מלמעלה למטה, היפך מבתחלה שהיה הכוונה מלמטה למעלה.

ונבאר כוונה אחרת כוללת, בדי חלקי התפלה שבר' עולמות אבי"ע הנ"ל, והוא, כי חלק הראשון, שהוא מן תחלת הברכות של שחר, מן ענט"י עד ב"ש שהוא חיקון עשייה, תכוין לכלול כל בחי' נפשין שיש בעולם עשיה, ולהעלותם אל היצירה, כי זה הוא עיקר כוונתינו, להעלות מ"ן

עשייה עם יצירה, ואז מקבלת שפע עשייה מהיצירה, וזה נעשה מן קוה אל ה' עד עלינו. ואחר כך בעלינו יורדין כל העולמות למטה, כל א' וא' במקומו. וטעם הרבר, כי בימי החול אין בנו כח רק ליחדם לפי שעה בעת התפלה, ואח"כ חוזרין כל העולמות במקומם. וע"כ לסבה זו אין אנו עושים חיקון רק להעלותן כנ"ל, כי העליה נעשית על ידי תפלתינו. אך אחר שקבלו השפע, אין אנו צריכין להורידן, כי מעצמם הם יורדין בעלינו לשבח, ושם במקומו יתבאר כוונת עלינו לשבח מה עניינו.

גם בזה תבין, איך בשבת יש תוספת קדושה כל היום, ולכן יש בשבת תוספות נשמה. אבל בחול שאין תוספת קדושה רק בשעת התפלה, לכן אין בימי החול תוספות נשמה. ועם כל זה דע שליראי השם ולחושבי שמו יש בחינת תוספות הארה גם בחול בעת התפילה, ודי בזה. ^פ

פרק ו'

ז' ונבאר עתה כוונה כוללת בר' עולמות האלו, בר' חלקי הרבור כנ"ל, והוא, כי כאשר תתחיל הברכות דשחר, עד שתגיע אל ברוך שאמר, אז תכוין תמיד לשם הוי"ה דמילוי ההי"ן הנקרא ב"ן, כי שם זה הוא נשמת עשייה כלה, שהוא יוצא מאות ה' אחרונה של הוי"ה, הכוללת כל די' עולמות אבי"ע. ונמצאת אות ה' אחרונה שבה, שהוא בעולם עשייה. ושם ב"ן זה היוצא מאות ה' זו, היא נשמת דעשיה העולה עתה למעלה ביצירה. וגם תכוין בשם אל אדני, שהוא בעשייה כמבואר אצלינו.

ובהגיעך לברוך שאמר, עד שתגיע ליוצא, אז תכוין בשם הוי"ה במילוי אלפין הנקרא מ"ה, והוא נשמת עולם היצירה, ויוצא מאות ו' של הוי"ה הנ"ל. וגם תכוין אל שם אל הוי"ה, שהוא ביצירה.

ובהגיעך ליוצא עד העמידה, תכוין תמיד בשם הוי"ה דמילוי ס"ג, שהוא נשמת הבריאה והוא

פ) שמשב"י ויע"א קדושים דף קע"ד ט"ב ד"ה יים בדרך פ"ג. תע"ס חלק ט"ז מן אות מ"ב. ועיין בפתיחה לחכמת הקבלה הנדפסת בהקדמת הזוהר ע"פ הסולם מן אות קנ"ה. ביאור ענין עליות העולמות.

צ) ספר עולת תמיד שער התפלה דף כ"ג ט"א.

למעלה, ואז תכוין לחבר נפשך ולכללן עמהם. ומברוך שאמר עד יוצר, תכוין להעלות כל הרוחין אשר ביצירה אל הבריאה, ואז תחבר ותעלה דוחך עמהם. וכשתגיע ליוצר, תכוין להעלות כל הנשמות שבבריאה אל האצילות. ואז תעלה נשמתך כלולה עמהם. ועי"כ נכללת השכינה מכולם, ואז נעשה בחי' מ"נ. וכן בירידת העולמות אחר עמידה עד עלינו לשבח תכוין ע"ד זה ג"כ. וצריך עתה לבאר, ענין הנ"ל של עליות נפשין ורוחין ונשמתין, שהם עיקר כוונת העלות (ז) העולמות בתפילתינו כדי לעשות מ"נ. וכמו הנוכר בפירוש מן הקרמות הנ"ל, נראה כי גם חיצונית העולמות, יכולין לעלות למעלה ממקומם, ע"י הכללות בפנימית העולמות שהם נפשין ורוחין, ונשמתין, כנוכר בנוסח הקרמה הראשונה. והנה שמעתי ממורי זלה"ה ענין זה פעמים רבות, אלא שיש בהם דברים הפכים, ואיני זוכר תירוצם וחשובתם.

והנה בתפלת ר"ה כתוב (ט) כי בימי החול שלאחר החורבן, אין העולמות החיצונים עולין כלל, ע"י הזיווג שאנו עושין. וזה הוא שכתוב הן אראלים צעקו חוצה, ר"ל מפני שנשארים בחוץ, ואין להם יכולת לעלות עד המלכות (י) מן העשייה ליצירה, ולבריאה, ועד האצילות. אבל הפנימית של נפשין ורוחין וכו', הם עולין לבד. וטעם הדבר, מפני כח נפשותינו ורוחנינו ונשמתינו, שהם משם, הבאים מן הפנימיות. משא"כ המלאכים, שהם מן (ק) החיצונות, ולכן יש כח בתפילתינו להעלות פנימיות הנפשין ורוחין ונשמתין, אפילו בימי החול, אבל לא חיצונות העולמות. אמנם בי"ט ושבת ור"ה ויו"כ וכיוצא בהם, עולין עם השכינה בסוד מ"נ. ואמנם בר"ה, אין החיצונות עולין, רק ביום שני. ואפילו גם זה אינו עולה, אלא על ידי התכללותם עם הפנימית כנוכר שם, וע"ש.

גם בפעם אחרת, שמעתי, כי בחול אין עולין רק בחי' הפנימית הנפשין ורוחין ונשמתין לבדן, כי עולין עם השכינה בסוד מ"נ, אבל בשבת, עולה אפילו חיצונית העולמות.

ופעם אחרת שמעתי ממורי זלה"ה, זה הלשון, דע, כי בכל תפילתינו, אין אנו מעלין ג' העולמות ביי"ע עם האצילות לכלול שם, אלא בבחי' הנפשות ורוחות ונשמות שבעולמות, אלו הם עולין עם השכינה, אבל כללות העולמות, אינם עולין עד ביאת המשיח ב"ב, כי אז יתעלו העולמות עצמן, אבל עתה לא יש (י) לכללות עליה, אלא בבחי' הנשמות בלבד עם המלכות.

ופעם א' שמעתי ממורי זלה"ה, בענין פגם העולמות, ע"י חטא ארה"ר, כי קודם שחטא, היו כל העולמות ממש בכל בחינותם למעלה. ועתה בימי הגלות, אפילו ביום השבת, אין אנו יכולין להעלות, רק הפנימית העולמות, ולא חיצונות העולמות, כי אם היו עולין חיצונית העולמות, היינו רואין בעינינו עליות העולמות בשבת.

גם פעם א' שמעתי ממורי זלה"ה, בדרוש השבועות והשבת, כי כל תפילתינו בימי החול, אינם רק להחזיר ועיד ונוקבא פנים בפנים למטה במקומם. וזה ענין נעשה ממילא בשבת, ומה שאנו עושין בשבת על ידי תפילתינו, הוא להעלותם למעלה עד אבא ואמא, ושיהיה גם שם בחי' פנים בפנים.

ועתה נבאר, נוסח אחר שמעתי ממורי זלה"ה, בכללות ד' חלקי הדיבור שבתפילה, וזהו עניינו: מתחלת ברכות, עד ברוך שאמר, עשיה. ומברוך שאמר, עד יוצר, יצירה. ומיוצר עד סוף ברכת אבות, בריאה. ושאר כל עמידה באצילות. וסוד עשייה מתחא לעילא, ואח"כ כדי ליחד עשייה שיש בה קליפות קשות מאוד, עם היצירה, צריך ליחד תחלה ראש היצירה עם ראש העשייה,

(ז) צ"ל העלאה (עו"ת).

(ט) שער הכוונות ח"ב דרושי ר"ה דרוש ב'.

(י) בספר עו"ת כתוב: עם המלכות וליכנס בפנים עם המלכות מן העשיה וכו'.

(ק) בדרו"י ל"ג מן. ובספר עו"ת כתוב במלאכים שהם מן וכו'.

(ר) נ"א התכללות ועליות (דרו"י). נ"א הכללות ועליה (עו"ת).

במקום חכמה ב"ד. ונצח הוד יסוד במקום חג"ת. וכן ביצור, כשעלו פנימית חב"ד דבריאה לנצח הוד יסוד דאצילות, אז נעשה בריאה גם כן כענין יצירה, והיצירה גם כן עלו חיצוניות חכמה בינה דעת שלה, למקום הנצח הוד יסוד דבריאה, אצל פנימית. וחג"ת דיצירה, במקום חב"ד. ונצח הוד יסוד, במקום חסד גבורה תפארת, וכן בתפלת י"ח, שעולין פנימית חכמה בינה דעת דאצילות יותר למעלה, אז נתוסף אור דבריאה על דרך הנוכח לעיל.

פרק ז'

ענין כללות צורך התפילה (א) בכללותיה מה עניינה. דע, כי אין לך דבר שאין מבחי' אותו המלכים הו' שמתו בארץ אדום, וכל העולמות כולם הם מבחי' אלו המלכים. והנה אם אלו המלכים לא היו מתים ומתבטלין, ונעשין קליפות מהם, היו הם עצמם מבוררים ומתוקנים, ולא היו צריכין להתברר לשום תיקון כלל. אמנם כיון שמתו ונתבטלו, ונעשה מהם בחי' הקליפות, וע"כ צריך שיתקנו ויתבררו ויצרפו ויתלבנו כל הקדושה אשר בהם, וישארו הסיגים למטה שהם הקליפות, וכשיושלם הבירור והצירוף הזה לגמרי, ולא ישאר שום ניצוץ קדושה למטה, וכל הניצוצות של הקדושה יעלו, אז ישארו הסיגים לבדם למטה בלתי חיות כלל, ואז יתקיים הפסוק בלע המות לנצח, זה יהיה אחר ביאת המשיח ב"ב.

והנה אי אפשר שיתבררו הניצוצין מאליהן, אם לא ע"י מי שיבררו אותם, והוא, כי על ידי התפלה והמצות כולם, של בני אדם התחתונים, נעשה הבירור הזה, וע"י סיוע הי"ס (ב) עליונות דאצילות. כי הנה התחתונים צריכין לסיוע עליון, להספיק דברים אלו שיעשו על ידם. וגם העליונים צריכין למעשה התחתונים, וכמ"ש תנו עז

ואח"כ שאר היצירה מתתא לעילא. וכן דבריאה הוא מתתא לעילא. ובברכה ראשונה מן העמידה, שהוא ברכת אבות, הוא ראש דבריאה, היכל ק"ק. ואח"כ שאר העמידה, הכל באצילות הוא.

ונחזור ונתחיל ונאמר, כי ח"י ברכאן דשחרית, מן ענט"י עד ברכת התורה, הם כנגד ח"י ברכאן דיסוד. ומן הודו עד ב"ש, הוא ראש עשייה. ואח"כ ב"ש הוא ראש היצירה. ולכן יש י"ג ברוך, כמנין אחר, והוא סוד י"ג מכילין, שיש שם ביצירה. ואח"כ ח"י פסוקים, מן יהי כבוד, שיש בהם ח"י היות, מן יהי כבוד, עד אשרי. והם בחי' ח"י ברכאן, דיסוד דיצירה. ועין שיש ב"י"ס דיצירה, ג"כ (ש) פרצופין דא"א דאור"א דזו"נ, ולכן יש ח"י היות אחרות במקום ג' בסוף היצירה בשירת הים. (ח) וי"ג שבחין בישתבח שהם שיר ושבחה וכו'. ולכן בב"ש חיות מנין פ"ז, לוימוז לראשו כתם פז, כי הוא ראש היצירה. גם צ"ל בפה עמו ג' פ"ז.

ונלעד"ח: שאמר לי מורי ז"ל, כי מה שאנו אומרים שלא עלו ליצירה, אלא פנימית ג' ראשונות דעשייה, לנצח הוד יסוד יצירה. זו היא דווקא בעת קרבנות, אבל אחר שאנו אומרים הזמירות, שאז יעלה פנימית ג' ראשונות דיצירה לנצח הוד יסוד דבריאה, שעתה אנחנו בתיקון יצירה, יכוין לעלות מן מלכות דבריאה לנצח הוד יסוד, כמו העשייה בקרבן תמיד, שלהיות אז זמנה, עלו ג' ראשונות שלה, לנצח הוד יסוד דיצירה, כמו כן כאן. ואם כן, כיון שעלו פנימית ג' ראשונות דיצירה, לנצח הוד יסוד דבריאה, ואז נעשה יצירה כמו עשייה, שעלו חיצונית של ג' ראשונות דיצירה, למלכות דבריאה, ונתמעטה כל יצירה, אז ממילא נמשך אור לעשייה, ועלו חיצונית ג' ראשונות דעשייה, אצל פנימית. נמצא, ג' ראשונות דעשייה, חיצוניות ופנימית דנצח הוד יסוד דיצירה, ואז חסד גבורה תפארת דעשייה,

(ש) צ"ל ה' פרצופין (דפו"י ועו"ת).

(ת) בספר עו"ת ל"ג במקום ג'. ובדפו"י כתוב בסוף במקום ג' היצירה.

(א) בדפו"י כתוב בכללותה עם ענינה. עו"ת שער התפלה דף ט' ט"א.

(ב) בספר עו"ת כתוב: ע"י הי"ס וי"ג סיוע.

התחתונים, אשר למטה מהם. וזה הטעם ^ה שירדה ז"ן דאצילות, ומתלבשות למטה בששת ימי המעשה, ימי החול, כדי לברר בירורין הנ"ל, על ידי זיווגם שהם מזדווגים שם בהיותם למטה במקומן. והנה אין כח בזה, רק בז"א בלבד, לפי שהוא הזכר, ויש בו כח לברור הבירור הנ"ל, ע"י זיווגם. ולכן הם ו' ימי החול בלבד, כי הו"ק דז"א מתלבשים בהם, והם המבררים בלבד. אמנם ביום השבת, שהוא נגד המלכות, והיא נקבה, ואין בה כח לברר, ואדרבה ע"י ^ו מה שנתקן בימי השבוע, היא עולה ביום השבת, שהוא יום שלה, ומתחברת עם ז"א, ואז כל העולמות ההם עולין למעלה במקומן, כמו שהיו בתחלת האצילות, ואז לא יש בירור כלל ועיקר כנ"ל, כי לסכת זה הם עולין למקומן, ואז מוציאים נשמות חדשות ביום השבת.

כלל העולה, כי כל ימי החול, העולמות כולם, הם למטה ממדרגתן, והיה זה, כדי לברר בירור המלכים בסוד מ"ן. ומה שאנו עושין בתפילתינו בימי החול כנ"ל, הוא ב' הכנות: א' הוא לתקן תחלה את ז"ן במקומן למטה, כי בתחלה שלא בשעת התפלה, היו חסרים, כי ז"א לא היה לו רק ו"ק, והמלכות נקודה אחת. ואח"כ ע"י תפילתינו, נתקנו שניהם בפרצוף גמור, כל אחד מהם כלול מ"ס שלימות, וכל זה בהיותן עדיין אחר באחור. ואח"כ ההכנה הב' היא, להחזירם פב"פ. ואז ע"י ב' תיקונים אלו, הם מזדווגים זה בזה, ומבררים בירור המלכים, ומעלין אותן בסוד מ"ן כנ"ל, ואחר התפלה חוזרין ומתמעטין כבראשונה, וזה עושין תמיד בכל תפלה ותפלה של ימי החול, כמו שכתבתי בע"ה כל דבר ודבר במקומו.

לאלהים. והענין הוא כמ"ש לעיל, כי אין דבר בעולם, שלא נעשו מאלו המלכים, ויש בהם בירור הצריך אל ד' עולמות אבי"ע הם בעצמן, ויש בהם בירור לצורך נשמות התחתונים כי מה שנשאר אחר הבירור הצריך לעולמות הנ"ל, משם ^ג יסודם של הנשמות. ומלבד זה אפילו כל ענייני העולם הזה השפל, הצמחים וב"ח וכל הנבראים כולם הם מבירור אותן המלכים, אחר בירור הנשמות כנוכר. וכל זה נעשה ע"י תפלות ומצות התחתונים בעוה"ז, וזהו בכח סיוע העליונים כנ"ל.

והענין, כי ע"י מצות של אדם בעולם הזה, ובפרט מן תפלות התחתונים בעוה"ז שהם עיקר ושורש לכל זה, ואין דבר גדול יותר לענין זה, כמו התפלות. וע"כ קראו רז"ל אל התפלות, ^ד דברים העומדים ברומו של עולם. וע"י התפלות, גורם אדם זיווג עלין, ואז מתבררים המלכים הנ"ל, ועולין למעלה בבחינת מ"ג, ושם הם מתוקנים ומתבררים לגמרי, כנוכר אצלינו בדרוש תיקון המלכים ובדרוש מ"ג וע"ש: ^ה גם יתבאר ענין זה בדרוש השבת, ובספר טעמי המצות פרשת בהר.

והנה קודם שחטא אדם הראשון, היו כל העולמות העליונים למעלה במקומן, כמו שהיו בעת האצילם, ^ו ובריאה ראשונה. ^ז ואחר שחטא אדם הראשון, ירדו כל העולמות ממקומם. וענין הירידה הזאת תכליתה היא, כדי לברר בירור המלכים הנ"ל שהם למטה. ואין ענין זה נעשה, רק בימי החול, כי אז הותרו כל המלאכות, והוכר הבירור והתיקון בכל ענינם, ובכל מיני מלאכות. ואז יורדין כל העולמות העליונים, כדי לברר ולתקן בירורים הנ"ל, והם מתלבשים במדרגות

ג) נ"א הם יסודם (דפו"י).

ד) ברכות ו'.

ה) ע"ח ח"א שער המלכים פרק א'. ח"ב שער מ"ן ומ"ד פ"א ב' ד"י.

ו) בעו"ת כתוב: אצילותם ובריאתם הראשונה. נ"א בבריאה (דפו"י).

ז) ע"ן ע"ח שער המלכים דף ק"ס ד"ה והנה בימות החול. וע"ן בהגהות ומ"מ שער המצות פרשת בהר דף ס"א אות ג'.

ה'.

ח) בספר עו"ת כתוב: שיורדות ו' ספירות תחתונות דאצילות.

ט) נ"א מוסיף כח מה (דפו"י ועו"ת).

חול המועד, ובין תפלת שבת. וגדולה מזו, ראפילו ב"ט עצמו, אינו דומה תפלת פסח, לתפלת שבועות, ולתפלת סוכות. וגדולה מזו, כי אפילו תפלת החול עצמו, אינו דומה תפלת יום זה, לתפלת יום שלפניו. וגדולה מכולם כי אפילו תפלת שבכל יום ויום, יש הפרש גדול בהם, ואינו דומה תפלת הבוקר, לתפלת המנחה, או לתפלת ערבית. סוף דבר, שאין לך חפלה מיום שנברא העולם, עד לעתיד לבא, שתהא דומה לחברתה כלל ועיקר. וטעם הדבר, כי הנה כבר ביארנו, כי כל התפלות הם כדי לברר הביירוים, שיש באותן הו' מלכים שמתו, והנה בכל יום ויום, ובכל תפלה וחפלה, מתבררים בירורים וניצוצין חדשים, מה שלא נתבררו עד אז. והנה כמו שהבירורים הנבררים בכל התפלות, אינן דומין לבירורים שבתפלה אחרת, כי אותן הם הביירוים הראשונים כבר נתבררו בתפלה ראשונה, ועתה בתפלת אחרת מתבררים ונתקנים בירורים אחרים ומתחדשים, ואינם הראשונים עצמן, ואם כן כפי ערך הניצוצות המתבררים באותו תפלה, כך יהיו אז ערך המוחין שימשכו בזעיר ונוקבא, ובמה שלמעלה מהם.

וכן על דרך זה יהיה בענין המשכות האורות בקריאת שמע, כי אין קריאת שמע בעולם שתדמה לחברתה בסבה הנ"ל, וזה הטעם שנצטיינו להתפלל תמיד ג' פעמים ביום, ולקרא קריאת שמע פעמיים ביום, ואם ביטל אחת מהם, נקרא מעוות לא יוכל לתקן. והטעם הוא, שבכל

וגם כל זה התיקון אינו, רק בהיותם למטה ממקומן האמיתי, שהיו בשעת הבריאה שנבראו. ובמקומו נבאר בע"ה, ענין ירידה אחרת שיש להם יותר מזו, והוא אחר התפילה, שתחזיר ומתעטין, ובפרט בלילה שיורדין אל הבריאה, והרי היא ירידה אחר ירידה. א' בעת התיקון, שהוא בשעת התפלה. ב', ירידה אחרת יותר תחוננה והיא שלא בשעת התיקון, ובלילה, כמ"ש כל הענין במקומו בע"ה.^ו

אמנם ביום השבת, תיכף בלילה בתחלתה, נעשין מאליהם ב' התיקונים שאנו עושין בתפלת החול, ותחזיר פכ"פ במקומם למטה. ואחר כך ע"י תפלתנו ביום השבת, אז תחזיר מעלה אחר מעלה עד מקומם, שהיו בשעת האצילות, ועומדים שם פכ"פ, ואז כל בחי' זיווגם שם למעלה, הוא לברא נשמות חדשות לא מבירור המלכים.^ז (א)

ומ"ש למעלה, כי אחר כל תפילה ותפילה מסתלקין המוחין מועיר ונוקבא, וחוזרים ומתמעטין, אל תטעה בזה ותחשוב, כי אותן המוחין עצמן אשר נסתלקו, הם עצמן החוזרים אחר כך, בבחינות מוחין בתפילה אחרת, וכן על דרך זה בכל תפלה ותפלה, אמנם אין הענין כן, אמנם בכל תפלה ותפלה, מתחדשים מוחין חדשים גמורים לגמרי, ואין לך כל תפלה ותפלה שלא יתחדשו אז אורות חדשים גמורים לא ראי זה כראי זה.^ח

והנה צריך שתדע, כי הנה יש הפרש גדול, בין תפלת החול ובין תפלת ר"ח, ובין תפלת י"ט, ובין

תנח

אותן הנשמות שלא נכללו באדם הראשון כלל, והן העתידיים לבא באלף הו'. הב' הנקרא חדש במקצת שנכללו באדם הראשון, אלא שניתנו בו ע"י זיווג אב"א, וחסירה מהם בחי' פכ"פ, ואלו יכולים לבא בזה"ז, ע"כ הגה"ה.

(א) קול הרמז: ק"ל שהרי בזהר שמות ובמ"א אמרו, שלא יהיו נשמות חדשות רק באלף הו'. וכ"כ בספר הגלגולים. ונלע"ד עם הנזכר בספר הגלגולים, שיש כמה מיני נשמות חדשות. הא'

(י) שער הכוונות דרושי ק"ש דרוש ה' ר. דרוש העמידה ד"ב ר.

(כ) ענין נשמות חדשות עיין בתלמוד ע"ס חלק י"ב תשובה קצ"ד.

(ל) תקונים תכ"ב ס"ה. ע"ה ח"א דרוש עגולים ויושר דף מ"ג ד"ה ולא עוד אלא. ח"ב שער מ"ן ומ"ד פרק ב'.

תפלה ותפלה, ובכל קריאת שמע וקריאת שמע, נתבררים בירורים חדשים, ונמשכים גם כן מלמעלה מוחין חדשים, מה שלא נעשה מעולם בשום תפלה או קריאת שמע אחרת.

ואמנם דע, כי אין הדבר רק בעניינים הפרטים שבהם, אמנם בענין הכללי שבהם, כבר ביארנו במקומם, כי כל תפלת שחרית בכל ימי החול, הם שוין בכללות כוונתם. וכל תפלת מנחה של חול שוין. וכל תפלת ערבית דחול שוין. וכל תפלת ליל שבת שוין. וכל תפלת שחרית שבת שוין. וכיוצא בכל תפלות. ועל דרך זה, בכל קריאת שמע דשחרית דחול שוין, וכל ק"ש דערבית דחול שוין. אמנם פרטיהם בהם עצמן, אין ניצוצין מוחין אלו, ואין ניצוצין ברורים אלו, שוין מיום שנברא העולם.

נמצא, כי בכל תפלה ותפלה באין מוחין חדשים ובירורין חדשים, ואחר התפלה הם חוזרים ומסתלקין מהן. ובוה יוכן מה שאמרו רבותינו ז"ל ^(א) חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפילה, ושעה אחת אחר התפילה ושעה אחת בתפלה. והטעם הוא, כי קודם שחרכ בית המקדש, לא היה פירוד בין זעיר ונוקבא, וחמיד היו פב"פ. ^(א) כי מעולם לא היו מסתלקין המוחין מהם, וכמ"ש אצלינו במקומו. ^(ג) ואמנם אחר שנחרכ בית המקדש בעונותינו,

נסתלקו המוחין מזו"ג, ולכן אנו צריכין להתפלל תמיד בכל יום, כדי להחזיר למקומן את המוחין כדי שיזדווגו זו"ג. אבל קודם שנחרכ, היו זו"ג פב"פ זיווגייהו לא פסיק, וכמעט שלא היינו צריכין להתפלל, כי לא היה בהם חסרון, ולא היו צריכין אל תפילתנו, כדי להמשיך מוחין לזו"ג לזווגם פב"פ, כי מעולם לא היו מסתלקין המוחין מהם. ואמנם אחר גמר התפלה, חוזרים המוחין להסתלק, וחוזר הדבר לכמו שהיה, ולכן החסידים לא היו הולכין תיכף לבתייהם אחר שהתפללו, אבל היו שוהין שעה אחת אחר התפלה, כדי שעל ידיהם יגמרו ויוסיפו כח למעלה ולא יסתלקו המוחין מהרה, וגם המוחין יתעכבו ברישא דזעיר ונוקבא שעה אחת יתירה אחר התפלה.

וגם זה הוא הטעם, שהיו חסידים הראשונים מתפללין תפלת נדבה באמצע היום, שהיא כדי להחזיר המוחין פעם אחרת בזו"ג, וכמו שאמרו בגמרא ^(א) הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו. ונלע"ד חיים שיש שמניח תפילין כל היום, הוא גורם להשהות המוחין כל היום, הכוונה על הרשימו דגדלות, כי המוחין עצמן כבר אמרנו, שאין יכולת להשהות אותם יותר מג' שעות, ואפילו משרע"ה לא היו ידיו פרושות רק ג' שעות, ^(ב) ^(ג) גם זה הוא הטעם מה שאמרו רבותינו ז"ל ^(א) שהחסידים הראשונים, לא היו

הגה

(א) צמח: לכן הזהיר שלא תעשה תפילתך קבע, כמאמר רז"ל.

(ב) נלע"ד: כי מ"ש הוא הכוונה על הרשימו דגדלות, ירצה שהוא הרשימו המוחין דגדלות ראבא. כי הרשימו המוחין דגדלות דאמא, שהוא שם הוי"ה בניקוד אלהים, גם הג' חלקים רמוחין

דיניקה נשאים בז"א כל היום, כנוכר בכונת הקדיש, על הס"ת יתגדל ויתקדש שמיה רבא בגימטריא של"ו ע"ש. ומי שמניח תפילין כל היום, גורם להשהות ג"כ הרשימו דגדלות היות רמוחין דאבא, כמו שעשה מרע"ה, והבן זה היטב, ע"כ הגה"ה.

(א) ברכות לב

(ב) ע"ח ח"ב שער ל"ו פרק ב'. שער הכוונות דרושי הלילה דרוש ד'. שער הכוונות ח"ב ענין שינוי התפלות.

(ג) ברכות כא.

(ד) ע"ח ח"ב שער ל"ו פ"ב. עו"ת דף י"ב ט"א.

(ה) יומא פו. ירושלמי ברכות פ"ב ה"ג.

של המוחין הנשאר בתוכו, אע"פ שאינן מוחין גמורים, נשאר בגדלותו, ואינו נתמעט ממדת גדלותו כל היום.

ועד"ז גם המוחין של רחל הפנימים, אחר גמר התפלה, הם חוזרין ומסתלקין ממנה, והם עולין למעלה על ראשה, בבחי' מקיפים, ולא נשאר רק דשימו שלהם בתוכה, וע"י אותה רשימו נשארת גם היא במדת גדלותה כל היום כולו.

נמצא, כי אחר כל תפלה ותפלה, שמסתלקין משניהם המוחין ומתמעטין כנ"ל, אין פירושו מיעוט גמור, שהוא חודר על ו"ק, והיא חוזרת על הנקודה הא' כמו שהיה שרשם בתחלה כנודע. אמנם הם שניהם נשארין במדת גדלותם כל היום, רק שהמוחין שלהם נסתלקו כנ"ל, והרשימו שלהם הנשאר בתוכם, מעמידם במדת גדלותם. והוה הסתלקות המוחין עצמם, הוא שאמרנו למעלה, שנחמטטין זו"ן אחר כל תפלה ותפלה.

והנה כל זה הוא ביום, אמנם משתחשך היום ונעשה לילה, אפילו אותו הרשימו הנ"ל היו מסתלקין מזו"ן אחר תפלת ערבית, כמ"ש במקומו, ואז זו הרשימו של המוחין דז"א, היא עולה עתה על ראשו בבחי' מקיפין, ואותם מוחין פנימים אמיתיים שלו שעלו אחר תפלת שחרית, ועמדו על ראשו, בבחי' מקיפים בכל שאר היום הם עולין ועתה עלו יותר למעלה, והמקיפין האמיתיים שלו, שהיו לו בחי' מקיפין בעת התפלה עצמה, עלו עתה גם הם יותר למעלה. ועד"ז עולין

בטלו"ז תפילין מעליהם כל היום. והענין הוא, כדי לגרום כח למעלה, שהמוחין עליונים דז"א יתעכבו שם כל היום כולו. וזה שארז"ל פ' שלא היו ידיו של משה פרושות יותר מג' שעות, כי אי אפשר לעשות כן יותר מג' שעות.

ועתה צריך לבאר, כי מאחר שביארנו, כי המוחין החדשים הבאים בכל תפלה ותפלה הם מסתלקין אחר גמר התפלה, ובתפלה שאחריה חוזרים מוחין אחרים, אם כן להיכן נסתלקו המוחין הראשונים, ומה נעשה מהם. אמנם הענין הוא זה, כי אחר גמר התפלה, המוחין ההם מסתלקין מתוך רישא דז"א, ועולין למעלה מראשו, ושם נעשין אליו בחי' אור מקיף, ואז המוחין המקיפין שלו ראשונים והעליונים, הם מסתלקין ועולין גם הם יותר למעלה (י) ממקומן, כי אלו מוחין הפנימים שנסתלקו עתה, עלו ולקחו את מקומן, והוצרכו גם הם לעשות להם מקום, ולעלות הם למעלה יותר. וכן עד"ז, עולין שאר הבחי' יותר למעלה, עד שאי אפשר לבאר פרטם עתה, כל מדרגה ומדרגה להיכן עולה.

ואמנם כבר בארנו במקומו, כי כל רבר שבקדושה, הרוחניות, אע"פ שנסתלק ממקומו, נשאר הרושם דלילה במקומו תמיד. ונמצא, כי גם אלו המוחין דז"א, אע"פ שהן מסתלקין ממקומן כנ"ל, ועולין בסוד מקיפין, עכ"ז מניחין חד רשימו דלהון בז"א, כל היום ההוא, בסוד לעולם ה' דברך נצב בשמים (ב) (ש) וע"י אותן הרשימו

תנח

המלכות שלהם, שהוא הרשימו שלהם, נצב בשמים, ולא זו משם. וזה הרשימו הנ"ל שהם מוחין דעיבור, אפילו בלילה אינו מסתלק משם. חש"ה לעולם ד' רבך, ר"ל: הן בלילה נשארים בתוכו ואינם מסתלקין. ע"כ הגה"ה.

(ב) נלע"ד נתן: שכך הוא הפירוש, כי נודע שהרשימו הוא כינוי למלכות, כמ"ש בכמה מקומות, ועיין בספר הדרושים רף ל"ב ע"א, שהרשימו הוא מוחין דעיבור, שהם בסוד הנפש, הנקרא מלכות, ח"ס בכאן, לעולם ה', שהם המוחין הנקראים הוי"ה כנודע. הנה דברך, שהוא

(ז) נ"א נוטלין (דפרי"י).

(ק) ספר הבחיר סימן מ"ט. רמב"ן פירש בשלה בפסוק ויהי ידיו אמונה בשם המדרש.

(ר) נ"א ממקומו (דפרי"י).

(ש) שער הכוונות דרושי תפילין דרוש ה' ודרושי הלילה דרוש ד'. ודרושי ר"ה וף ר"ה ט"א ד"ה וזה פ"י.

חיצונית, לחיצונית ולפנימית דמלכות דיצירה, אם כן נמצא, כי מן עשייה נעשית יצירה. ולכן צריך שנאמר שם מ"ב שהוא ביצירה, להעלותן מעשייה, שכ"ז הוא בעולם אשר ירדה מלכות

דיצירה, וז"ס מה שאנו אומרים אנא בכח וכר. אח"כ שאר הסדר, ואיזה מקומן, אשר כ"ז הוא מדרבנן, והוא להעלות שאר העשייה כמ"ש, אך ג"ר שעלו ביצירה ממש, הוא ע"י פסוקי התורה של פרשת תמיד. ועתה עולין פנימית ג"ת דעשייה, ונעשין חיצונית לחיצונית ג"א דעשייה, ועולין פנימית מלכות דעשייה, ונעשית חיצונית לחיצונית ג"ת דעשייה. ועולה אותו החיות דקדושה שעלו ע"י הקטורת, ועולין בסוד חיצונית, לחיצונית מלכות דעשייה. והרי בזה נשלמו כל חלקי עשייה, ע"י מלכות דיצירה, וחיות דקדושה התחווה, במקום מה שעלו ג"ר דעשייה ביצירה. והנה הם עתה י"ס דעשייה שלימים, ועוד ג"ר שלה שעלו למעלה, ולפי שנכללו ביצירה שהוא ז"א, ונקרא תורה, לזה נקרא י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם, הנה כל זה הם י"ג וז"ס ברייתא דר' ישמעאל, מ"ג מדות שהתורה נדרשת בהם.

והנה עתה כבר נכלל עשייה ביצירה, אך עדיין לא קיבלו ג"ר דעשייה מיצירה, רק בחי נפש, לכן אנו צריכין לתת להם רוח של יצירה ממש, זה ע"י הקדיש שאנו אומרים קודם הודו, ואז אנו מכוונין, כי יש בקדיש הזה ב"פ כ"ח, וב"פ מ"ב. והנה המ"ב וכ"ח הראשון, הוא של אותיות, כי הכ"ח הם עצמם הכ"ח אותיות, שיש מן היא שמיה רבא עד עלמאי וכר. והמ"ב אותיות הם ד' ויין, שיש בר"ת מן וישתבח ויתפאר וכר, עד ויתהלל, גימטריא מ"ב. ותכוין בשם מלוי אלפין שביצירה, שיש בו כ"ח אתוון של מילוי דמילוי, וגם מ"ב אתוון בכללותן דכ"ח, וע"י כל הכ"ח המ"ב, תמשיך רוח אל ג"ר דעשייה שעלו שם. ואח"כ תמשיך כ"ח אחר, שהוא כ"ח חיבות, מן היא עד בעלמא. המ"ב, הוא סוד ד' חיבות, מן וישתבח עד ויתהלל, ובכל חיבה ר' אותיות הרי מ"ב. והנה כ"ח ומ"ב זו, היא משם ס"ג דבריאה. ולפי שכוונתינו עתה, להמשיך רוח יצירה אל תוך

היצירה עצמה, או יכולין לעלות ג"ר דיצירה בג"ת דבריאה ממש, וכן ביוצר אור שאז הוא תיקון הבריאה, או יעלו ג"ר דבריאה בג"ת דאצילות.

גם יש שינוי אחר בעשייה, מבשאר עולמות, כי בשאר עולמות, כאשר עולין ג"ר דיצירה בג"ת דבריאה, וכיוצא בשאר עולמות, הנה אז עולין בדי אחרונות, כי המלכות של בריאה, נכלל בנה"י דבריאה, ובאלו הד' עולין הג"ר דיצירה ונכללין בהן. אך בעשייה אינו כך, כי עולין ג"ר דעשייה בנה"י דיצירה, אך המלכות דיצירה, נשארת למטה בשבעה תחתונות דעשייה לעולם. והטעם הוא, לפי שכל עשייה הוא סוד המלכות, ולכן צריך שהמלכות דיצירה הדבוקה אל העשייה, שתהיה למטה בעשייה עצמה, ולא בעולם היצירה. ולכן נקשרת עם הז"ת דעשייה, שעומדת בעולם העשייה עצמה, ואינה נקשרת עם ג"ר דעשייה, לפי שעלו כבר ביצירה.

והנה עתה בעולם העשייה חסרים ממנו, פנימית ג"ר שלו, להשלים עולם העשייה. ולתת בו כנגדו ממקום אחר, והוא סוד אותו חיות של הקדושה, אשר בתוך הקליפה ומחיה אותה, והוא סוד י"א סמני הקטורת. ולכן אומרים תיכף אחר פרשת תמיד, קודם וערבה, פייטום הקטורת, כדי לסלק חיות הקדושה של קליפות עשייה, שהוא סוד י"א יריעות עזים, ואנו מסלקים אותו ע"י י"א סמני הקטורת.

ואחר שכבר נתקנו וסילקו אותה הקדושה משם, ואמנם עדיין לא נתקן מקום, שתחול שם חיות הקדושה הנ"ל, לכן אנו צריכין להתחיל תחלה מראש עשייה, ואז מחלקין מלכות יצירה הנשארת בעשייה לבי' בחינות, והם: פנימית, חיצונית. ואז מעלין את החיצונית ג"ר דעשייה הנשאר בעשייה, ובהם אנו מלבישין את הפנימית מלכות של עולם היצירה, שירדה בעולם עשייה. ואח"כ חיצונית מלכות הנ"ל, היא עתה בבחי' פנימית, ואז עולין פנימית ג"א דעשייה, ומלבישין אותה, ונעשין חיצונית.

ואמנם להיות כי אלו ב' מדרגות, שהם: חיצונית ג"ר, ופנימית ג"א, כל אלו הם עשייה, והם נעשין

מתמעטת וחוזרת אל אחורי ז"א, והט' ספירות של התוספות שלקחה מרחל, יורדין או בעולם הבריאה ויצירה ועשייה ועומדים שם, ואח"כ הם עולין ^ב בתפלת השחר כמ"ש במקומו בע"ה, ואז אותה הנקודה עצמה של רחל, שעלתה באור הבוקר בעולם האצילות, היא חוזרת פב"פ עם ז"א, ועומדת בורוע שמאל דז"א, הנקרא גבורה מבחוץ אליו. אמנם הרשימו של המוחין שלה, שנסתלקו בלילה כנ"ל, הנה מקום עמידתו בתוך ^א פנימית חזה של ז"א בלבנו. וכאשר עלתה זו הנקודה באור הבוקר עד שם, אז ע"י מצות התפלה של יד, שאנו מקיימין אז, הרשימו שלה יוצא מהחזה של ז"א ולחוץ, וחוזר ונכנס בתוך אותו נקודה בבחי' מוחין אליה, ונעשין בה בחי' תפילין ש"ר ^ג כמ"ש במקומו, ונשארת עומדת שם עמו פב"פ, עד ברכת אבות התפלה דשחרית, לפי שכיון שזו הנקודה היא העיקרית העצמות של רחל, והיא שורשה, והיא בחי' הכתר שבה. ובפרט עתה, אשר אותו הרשימו של המוחין שלה, בהיותה עמה פב"פ, נכנס בנקודה הזו של כתר שבה, לכן יש כח עתה בנקודה זו, לעמוד שם עמו פב"פ עד ברכת אבות.

ואז בברכת אבות, נמצא שאותן הט' ספירות שלה, הנקרא תוספות, שהם מהחכמה שבה ולמטה, עלו מעולם לעולם, ע"י סדר תפלת שחרית, עד ברכת אבות. ואז בברכת אבות עצמה, עולין הט' ספירות של נקודה שלה באצילות באחורי ז"א, ונעשין שם פרצוף א' גמור, אב"א עם זעיר אנפין, ואז חוזרת זו הנקודה של כתר שלה באחורי זעיר אנפין, ומתחברת עם הט' נקודות אחדות שלה, ושם נתקנת עמהם ביחד, ע"י מוחין החדשים הבאים בכל תפלה הנ"ל. ואז בברכת אבות עצמה, חוזרת פעם ב', היא וכל

כל המדרגות שלמעלה מהם, מדרגה אחר מדרגה כנ"ל, ואז גם הרשימו של רחל, הוא מסתלק ע"ד הנ"ל, ואז נמצאו שניהם מתמעטים המיעוט האמיתי, והוא, שהז"א מתמעט ונעשה בבחי' ו"ק בלבד, והיא בסוד נקודה אחת. וזהו ההפרש שיש בין מיעוט היום, למיעוט הלילה. ^ה

והנה הענין זה של הלילה, יתבאר במקומו בע"ה. אמנם קיצור הדברים מה שנתבאר שם הוא, כי א' המוחין מסתלקין בלילה מז"א, אחר תפלת ערבית. אבל מוחין דנוקבא מסתלקין מחשכת הלילה, וחזרו אב"א, ועדיין מוחין דז"א הם במקומן בתפלת ערבית, להזדווג עם לאה כנודע, ואחר תפלת ערבית מסתלקין גם מז"א, ואז גם לאה חוזרת אל אחורי ז"א כמו רחל, ואז מוחין דז"א הולכין כמו בעת השינה, וניתנין ללאה, ונכנסת בה מתחלת הלילה עד חצות. ואז היא לוקחת הט' ספירות דרחל, הבאים אליה בסוד תוספות, ועל ידיהם נגדלת לאה בכל קומת זעיר אנפין, וחוזרת פב"פ עמו אחר חצות.

וזה הענין נעשה, מתחלת הלילה בעת השינה, אחר תפלת ערבית, עד חצות הלילה, ואז נמצאת לאה שלימה לגמרי בכל מדת ז"א, על ידי שלקחה הט' ספירות דרחל כנ"ל, ואז נשארת רחל בבחי' נקודה אחת בלבד, שהיא שורשה מתחלה, והיא הכתר שבה, שהיא היותר מעולה מן הט' ספירות שלה, שבאו לה ע"י תוספות. ואז בחצות לילה ממש, נמצאת לאה שלימה. ורחל בסוד נקודה אחת, ואז אותה הנקודה יורדת למטה בבריאה בהיכל ק"ק העליון.

ואז אחר חצות הלילה, ע"י עסק התורה שעוסקים הצדיקים בעה"ז, הם מעלין אותה מעט מעט, עד שנמצא כי באור הבוקר, נגמרה זו הנקודה של רחל לעלות באצילות, ואז לאה

(ח) ספר עז"ת דף י"ג.

(א) נ"א כי כאשר (דפרי ערות).

(ב) ע"י סדר תפלת השחר (עז"ת). שער הכוונות דרושי העמיה דרוש ב' ענין דרושי הלילה ד"י.

(ג) שער הכוונות ענין התפילין דרוש ד'.

(ד) זהו פ' מצורע מאות ל"ו ח"ג נ"ז ת"ז הקדמה ליום ב' ע"פ משה"ס אות ד' יח. שער הכוונות דף ס"ג ד"ה ועתה צריך.

ע"ה ח"ב שער מין ומיד פרק י'.

והרי נתקנו ג"ת דעשייה כנודע במקומן, ע"י ב' מעשים אלו.

אח"כ אנו משימין טלית קטן וטלית גדול, והם ב' תיקונים אל ג"ת דיצירה, כי לעולם סוד ט"ק ביצירה, במט"ט אשר יתלבש בטלית. ואמנם ט"ק, הוא נגד הפנימיות, היפך הנהגין ללבוש ט"ק למעלה מהמלבושים. וט"ג נגד החיצוניות, ולכן ילבש על המלבושים.

ואמנם פיימיות של יצירה, אינו פנימיות גמור כמו פנימיות העשייה שהוא בתוך הגוף, כי אין אחיזת הקליפות ביצירה כמו בעשייה, ועל ידי ברכותיה נתקנו א"מ שלהם.

והנה בהיותנו בעולם העשייה, לא נתקנו רק ג"ת, רק עתה שנתקנו ג"ת דיצירה, ממילא נתקנו כל שאר עשר דעשייה, אשר הם למטה מהם. אמנם לא יוכלו הם לתקן, רק בסוד החיצוניות לבר, ולא בסוד פנימיות. נמצא כי עתה נתקנו ג"ת דיצירה פנימית וחיצונית, וז"ר דעשייה חיצונית לבר, וג"ת דעשייה פנימית וחיצונית.

אח"כ אנו מניחין תפלה של יד, נגד ג"ת דבריאה, וברכה שלה נגד אוד מקיף. אך כאן א"צ תיקון ב', לתקן פנימית, כי בבריאה א"צ לתקן רק החיצוניות, כי אין לקליפה אחיזה בפנימית, ומכ"ש בפנימית דאצילות. והנה עתה כיון שנתקנו ג"ת דבריאה, מכל שכן שנתקנו החיצונית דז"ר דיצירה, ופנימית ז"ר דיצירה, ופנימית החיצונית דנה"י דיצירה, ופנימית ז"ר דעשייה, ופנימית החיצונית דנה"י דעשייה.

אח"כ אנו משימין תפלה של ראש כנגד האצילות, ובוה נתקנו חיצונית דג"ת דאצילות, ואין כאן ברכה, לפי שאין בנו כח לתקן א"מ ע"י מעשינו, וממילא נעשה. אך סברת רש"י וחכמי האשכנזים, כי יש בידינו כח לעשות, ולכן מברכין גם על של ראש.

והנה פנימית האצילות א"צ לתקן, כי גם פנימית דבריאה א"צ לתקן. והנה אחר שנתקנו ג"ת, מכ"ש שנתקנו ז"ר של בריאה בחיצונית, וגם פנימית ז"ר דיצירה. הרי עתה מתקנות י"ס

הט"ס ביחד פרצוף א'. ועומדת פכ"פ עם ז"א ועם יעקב כנודע. ואז יעקב עומד בקו ימינו, שהוא החסד והנצח. ורחל עומדת בקו שמאל, שהוא גבורה והוד, במקום שהיתה תחלה קשורה בזרוע שמאל, כנזכר למעלה. אלא שעתה הוא פרצוף שלם, ואז היתה רק נקודה. ואז היתה מזדווגת עם יעקב.

והנה נתבאר היטב, איך הרשימו של המחין הראשונים, הם נכנסין קודם תפלה של שחר באור הבוקר בזו"ן, כנ"ל שאין הרשימו מסתלק גם הוא אלא בלילה, שאז הוא זמן המיעוט שלהם האמיתי, אבל תיכף בהאיר היום, חוזר אותו הרשימו להכנס בשניהן. ואח"כ בתפלת השחר, אז באים ונעשין מוחין אחרים גמורים חדשים, מה שלא היה כן בתפלה אחרת כנ"ל. וזה יובן היטב במ"ש ברדושי אחרים בענין מ"ן, שבכל תפלה ותפלה הם חדשים. ומשם תבין מה ענין רשימו הנשאר בהם תמיד. והנה כל דרוש זה נתבאר בענין כונת לילה, ובענין דרוש תפילין יתבאר באורך.

סדר עליות התפלות בחול בקיצור:

^(ה) תחלת הכל הוא, לתקן ד' עולמות אבי"ע ע"י מעשינו, וכוונת תיקון זה, כדי לתקן במקומו עצמן, לעשות שלא יתרבק ויתאחזו עתה הקליפות בהם אשר סביבותיהם כמו בלילה. תחלה נוטל אדם ידיו בשחרית, ועי"ז יכוין כי הקליפות של ג"ת דעשייה, נפרדין משם מסוד החיצונים. אח"כ יפנה, ובוה נתקנו ג"ת דעשייה הפנימית שלהם, כי הלא בעשייה אפילו בפנימית שלהם יש אחיזה לקליפות, כנודע כי בעשייה מתערבים טוב ורע. וכן ביצירה כמ"ש, ולכן סוד יפנה, הוא סוד הוצאות הקליפות מן הפנימית.

אמנם דע, כי לעולם יש סוד א"פ וא"מ, והנה אלו הני, כל א' וא' מהם נתקן על ידי הברכות שאנו מברכין ענט"י ואשר יצר, כי הלא הברכות הם הבל פה, אשר לעולם הוא אוד מקיף כנודע,

(ה) לעיל שער התפילה פ"א. שער הכוונות דרושי תפלת השחר פרק ב'. וזר ח"ג קכ: במדבר מאות ס"ו.

פנימית. כי הפנימית שלהם מסתלק בסוד חיצונית לג"א דבריא, וכן עד"ו עד שפנימית של ג"ר דבריא, נעשו חיצונית לחיצונית מלכות דאצילות. וכן עד"ז, עד שפנימית ג"ר דנוקבא דז"א, נעשה חיצונית למלכות דז"א. ופנימית מלכות דז"א, נעשה חיצונית לג"ת דז"א וכו'. ועד"ז, עד שפנימית ג"ר דז"א במלכות דאו"א. ועד"ז עד למעלה בעתק.

ובזה תבין מ"ש בוהר פרשת צו, כי רעווא דקרבנא סליק עד א"ס ב"ה. פירוש: כי על ידי הקרבנות, עולה ומתקשר עולם בעולם עד א"ס. ואל תאמר איך פנימית ג"ר, נעשה חיצונית למלכות לברו, או ג"כ איך פנימית המלכות נעשה חיצונית אל נה"י שלמעלה ממנו, כי הלא שיעור המלכות, הוא נה"י לעולם, וז"ס שלשה עדרי צאן רובצים עליה, והם סוד הג' קוין, שממנם נעשית הבנין של מלכות, ולכן יש יכולת במלכות להתלבש בפנימית ג"ר. גם יש יכולת בה, להלביש את הנה"י העליונים ממנה.

נמצא עתה, כי יש חילוק א' בין עשיה לשאר עולמות, כי בעשיה הג"ר שבה, עולין עד ג"ת נה"י של יצירה. אך ג"ר של יצירה, אין מלבישין דק למלכות דבריא. וכן בשאר עולמות עליונים. והטעם הוא, כי עד ב"ש הכל הוא תיקון עשיה לבר, דק שכיח שעולין ג"ר דעשיה ביצירה, צריך שגם ג"ת יעלו יותר למעלה, וכן ככולם. לכן כיון שאנחנו בעשיה, נשלם כל תיקון עשיה לגמרי, ויכולין להעלותם עד מקום ג"ת דיצירה ממש. אך בשאר עולמות, הלאוי שיוכל לעלות הג"ר של עולם א', אל המלכות שלמעלה הימנו, ע"י תיקון

דעשיה חיצונית ופנימית. וי"ס דיצירה, חיצונית ופנימית. וי"ס דבריא, חיצונית לבד, כי הפנימית א"צ לחקן. וג"ת דאצילות החיצונית לבד, כי הפנימית א"צ לחקן, וכ"ש שאר ד' האצילות, הרי ביארנו כל סוד המעשה.

ועתה נתחיל בסוד הדיבור, כמבואר בוהר פרשת במדבר, ונאמר, כי עד עתה נתקנו ד' עולמות במקומם, כדי לסלק מהם אחיזת הקליפות, כדי שאח"כ על ידי תפילתינו, נוכל לכלול עולם בעולם, ולהעלותן למעלה. והנה כוונתינו להעלות ג"ר דעשיה, בג"ת דיצירה. וכבר הודעתין, כי בכל עולם יש פנימית חיצונית, והנה מתקנים ומזככים ומאירים תחלה אל החיצונית ג"ר דעשיה, וזה נעשה על ידי ברכות, וע"י קרבן התמיד, כי הם מתברכין, ומקבלין אור גדול, כדי שיהיו במדרגה פנימיות ממש.

אח"כ ע"י קרבן התמיד, מעלין את פנימית ממש ג"ר דעשיה למעלה, כדי שיהיו חיצונית לחיצונית ג"ת דיצירה. וז"ס הקרבן, לקרב התחתון, ולהעלותו אל העליון. וע"ז עולה גם פנימית ג"ר דעשיה למעלה, כדי שיהיו חיצונית לחיצונית ג"ת דיצירה. ועד"ז גם הפנימית של ג"ת דיצירה, מתעלה למעלה⁽¹⁾ ונשאר חיצונית של ג"ת דיצירה. נעשו חיצונית אל ג"א דיצירה, וחיצונית דג"א דיצירה, נעשו פנימית לג"א דיצירה. ופנימית ג"א דיצירה חיצונית אליהם. ופנימית ג"ר דיצירה, נעשו חיצונית אל המלכות דבריא. ונשאר חיצונית שלה, בסוד פנימית. ופנימית שלה מסתלק, ונעשה חיצונית לג"ת דבריא, כי החיצונית של ג"ת דבריא, נעשו

(1) שער הכוונות דף פ"ג ט"א שם הלשון יותר מתוקן. זה לשונו שם: אח"כ ע"י פרשת קרבן התמיד, אנו מעלים פנימיות ג"ר דעשיה למעלה, ונעשין בחינת חצונית בלבד אל ג' תחתונות דיצירה. ח"ס קרבן התמיד שהוא לקרב התחתון בעלין ולהעלותו עד שם למעלה. ונמצא כי ע"י קרבן התמיד עולה פנימיות ג"ר דעשיה, ונעשים חצונית אל ג"ת דיצירה. ואז הפנימיות של ג"ת דיצירה מתעלה גם הוא יותר למעלה, ונשאר חצוניתם בסוד פנימיות, ופנימיות ג"ר דעשיה נעשה להם בחי' חצונית. ופנימיות ג"ת דיצירה, עלו ונעשו חצונית, לג' אמצעיות דיצירה. חצונית ג"א דיצירה, נעשים פנימיות להם. ופנימיות ג"א דיצירה, עולים ונעשים חצונית, אל שלשה ראשונות דיצירה. חצונית שלשה ראשונים דיצירה נעשין בחינת פנימיות להם כנוכר. ופנימיות שלשה ראשונות דיצירה עולים ונעשים חצונית אל המלכות דבריא. חצונית מלכות דבריא נעשים פנימיות להם. ופנימיות מלכות דבריא עולה ונעשה חצונית אל הג' תחתונות דבריא. ועי"ש עוד כמה שינויים בדרוש זה מ"ש כאן.

העשיה. אך אח"כ כאשר אנו בב"ש, שהיא עשיה, לכן צריך שיקבלו ג"ר אלו של עשיה אור גדול, ע"י כ"ח ומ"ב עליון של הבריאה, כדי שיוכלו אח"כ לתת כח רוח יצירה בשאר העשיה.

סדר סוד עליות העולמות חול ושבת:

⁽¹⁾ דע, כי בכל העולמות שהמלכות עולה מדרגה אחר מדרגה, כשהיא עולה, עולה אב"א, לפי שגדל האור העליון לא תוכל לקבל פב"פ. וע"י תפילתינו, באה וחוזרת לפניו פב"פ. וז"ס בערב היא באה, ובבוקר היא שבה. פירוש: בשעת המנחה, בזכות תפלה באה לפניו בעת רצון. ובבוקר בתפלת שחרית תשוב לפניו ג"כ. הרי שני התמידים הוא פב"פ, וכל זמן שתתעלה יותר חוזרת לאחור, ובעמידה חוזרת פב"פ.

ודע, כי בתפלת שחרית דחול, או לאה עם ישראל אב"א, ורחל עם יעקב פב"פ, רק שיעקב יורד בנצח, ורחל עם יעקב פב"פ, רק שיעקב יורד בנצח, ורחל עולה בהוד. ובמנחה, או לאה מזדווגת עם ישראל לכדו פב"פ, ואמנם רחל היא אב"א, אבל עכ"ז היא נגדלת שם, והיא נגדלת עם כל אחורי ישראל, והוא אב"א עם יעקב וישראל.

והנה כבר ידעת, לפי שראש הזכר הם דינין, וסופו הוא רחמים, והטעם לפי שהחסדים שלו בהיותו בראשו הם סתומים בנה"י של בינה, וגם הנה"י עצמן ⁽²⁾ כנודע דמסטרהא דינין מתערין, ולכן לאה היוצאת משם היא דינין. אבל רחל, היוצאת אחר גילוי החסדים מן יסוד בינה שהוא בחוה דז"א, ששם מסיים יסוד בינה, ושם מתחלת רחל, לכן היא רחמים לכן לאה נקרא עלמא דאתכסייא, רחל עלמא דאתגלייא. ולכן נקברה רחל בפרשת דרכים, כמ"ש ותקבר רחל בדרך,

שהוא מקום הפרש בין יעקב לישראל שהוא מהחזה ולמטה. ולפי שלאה יונקת דרך הפסק מחיצות נה"י של בינה, נקראת עלמא עלאה כמותה. הרי טעם, איך כי לאה היא דינין, ולכן במנחה הדינין מתערין, כי אז זיווג לאה. אמנם לפי שרחל נמשכת דרך אחור, במקום שהיתה לאה נגדלת עד שם, לכן עדיין הוא יום והדינין מתוקנין.

אך בערבית, אז רחל חוזרת להקטין עצמה להיות אב"א ביעקב לבדו, ולכן אז היא שליטת הדינין, ואז הוא חושך גמור, וזה נמשך עד חצות לילה. והנה בחצות לילה, אז לאה נגדלת פב"פ, ונמשכת עד כל שיעור יעקב כולו, בכל פרצוף הז"א, ואז הדינין נמתקין אחר חצות, כי זה נחשבת כמו רחל עצמה. וז"ס ליל ולילה: כי קודם חצות נקראת לאה ליל, ואחר חצות נקראת לילה. פי' אחר חצות, ר"ל: אחר שהיא נגדלת מחציו של ז"א ולמטה, והוא פי' החצות, שלוקחת גם כן חציה התחתון, ואז נקרא חצות לילה.

ובשבת בלילה בתפילת ערבית, אז רחל עם יעקב פב"פ, בסוד כל נה"י דז"א. כי זהו יותר מן תפילת שחרית דחול. ואחר תפילת ערבית עולה רחל למעלה בהיכל בינה אמא עלאה, להגדילה שם, ואז יושבת לאה עם כל ז"א פב"פ, עם ישראל ויעקב, כמו שהוא אחר חצות בחול, וזה נמשך עד חצי הלילה. ואח"כ לאה עולה למעלה בהיכל הבינה, ורחל יורדת פב"פ עם ישראל ויעקב, ולכן ארו"ל ⁽³⁾ כי עיקר הזיווג של ח"ח מליל שבת לליל שבת אחר חצות, כי אז רחל שהיא רחמים פב"פ עם כל הז"א כולו, ואז הוא הכל רחמים גמורים. אמנם לע"ה הותר בחול אחד חצות, כי גם אז לאה פב"פ עם כל הז"א, ואז הוא הכל רחמים גמורים. אמנם קודם חצות, אפילו

(1) ע"ת דף קכ"א ט"ב שער השבת.

(2) זהר ח"ג סה. ובוהר ע"פ הסולם פרשת אחרי אוט קס"א.

(3) זהר בראשית ב' אוט רכ"ט דפרי"ג. שער המצות פרשת בראשית דף ח' ט"א ד"ה והת"ה. טעמי המצות בראשית

ד"ה בענין הזווג. ע"ת ענין השבת דף קכ"ט ט"ב ד"ה ענין העונה.

אין החיצונות של הבריאה עולה אל האצילות כלל, אפילו ע"י תפלינו. ומכ"ש שאר חיצונות העולמות. אמנם בשבת, על ידי תפלינו, עולין גם חיצונות הבריאה עד אצילות לעשות שם חיצונות לפנימית דעולם האצילות. (ונלע"ר חיים, כי אין זה ככל האצילות, רק בג"ת דאצילות. כי הפנימיות שבהן עולה לז"א, ונעשית חיצונות אל אמצעית, כמבואר אצלינו בתפילת חול ע"ש).

דע, כי בחול המלכות בהוד ז"א, ויעקב בנצח ז"א, ושם הוא הזווג ביסוד. ואחר כך בחזרת התפלה, אז מאירין חג"ת, ורחל שבנצח הוד, ואז אנו מחברים שניהם ע"י היסוד. וז"ס אמן שבחזרת עמידה. אך דע, כי בשחרית עולין עד פנימית נ"ה. וכמנחה באמצעית. ובערבית בחיצונות, כמו שידעת הענין על ג' בחי' שבכל ספירה וספירה, לכן בערבית נמצאת החיצונית בחיצונית והיא אב"א. (ב)

ואלו מוסיף על הראשונים

(ג) כוונה אחרת: הנה, כללות כל הברכות של שחר הם, נט"י כנגד א"א דעשיה, כמ"ש במקומו בע"ה. וברכת אשר יצר, הוא כנגד אבא שבעשיה. וברכת אלהי נשמה, היא אבא שבעשיה. כמ"ש ג' ברכות אלו במקומם. ואחר כך ח"י ברכאין

הגהה

זיווג אב"א, לעמידת אב"א. לכן כשיונקים מהאמצעים, אז אינם פב"פ למטה, מאחר שאינן מקבלים מכלי הפנים. אך מאחר שמאיר בהם האמצעים, יהיה פב"פ שלא במקומו, ועולין באו"א, ושם יהיה פב"פ. בסוד פי' הזיווג דאב"א. אך בערבית שיונקים מחיצונית אז אין זיווג כלל ליעקב ורחל, והם אב"א עומדין ממש והיא בסוד נקודה באחוריים ולא בפרצוף, ודוק היטב. נשלם שער א' בעזרת האל).

בליל שבת (א) לא הותר אפילו לע"ה, כי אז פב"פ מהחזה ולמטה בלבד.

ובשבת עולה ז"א ג' דרגין נה"י של הבינה אמא, ואז צריכה המלכות לעלות בז"א. וכן בכל תפלה ותפלה ג' דרגין, כנדע ומבואר אצלינו, עד חזרת תפלת מוסף (כ) כי אז הז"א עם או"א ממש כמותם, והמלכות רחל היא עם נה"י של הבינה לבד. ובג"פ קק"ק של כתר דמוסף, אז עולה בחג"ת רבינה. ובאי"ה מקום כבודו, עלתה לחב"ד, ואז היא שוה אל הז"א עצמו. וכמנחה של שבת, אז עולה חצי הז"א שהוא ישראל לבד, עד מולא הי"ג דדיקנא דעתיקא עם לאה ועם או"א. ואח"כ בתפלת חזרה של מנחה, אז עולין עד מול הח' דדיקנא דעתיק, ושם הוא זווג. ורחל ויעקב נשארין למטה בלי זווג.

הפרש שיש בין חול לשבת:

(ג) ההפרש הוא, כי בחול ע"י תפלינו, נכלל פנימית האצילות למעלה, וחיצונות האצילות חזרו להיות פנימית. ופנימית הבריאה עולה אל האצילות, ונעשה בחינת חיצונות, לחיצונות דאצילות, שחזור להיות פנימית. וכל זה שנעשה ע"י תפלינו בחול, הוא נעשה בשבת מעצמו. אך מה שנעשה בשבת על ידי תפלינו הוא, כי בחול

(א) ונלע"ר חיים, כי זהו דוקא בשעת תפלת ערבית, אבל אח"כ רחל עולה למעלה, ואז לאה היא פב"פ עם ישראל ויעקב כמו בחול אחר חצות כנ"ל, א"כ כמו שע"ה מותר בחול אחר חצות, גם כן מותר בשבת אחר תפילת ערבית.

(ב) (אמר מאיר אעפ"י שגם במנחה יש זיווג אב"א דרחל ויעקב כנזכר במקומו, בסוד ואתה הסבות את לבם אחורנית, אפשר שיש חילוק בין

(א) שער הכוונות ח"ב ענין מוסף של שבת דף צ"ו ט"א.

(ב) שער הכוונות ח"ב בתחלת הספר ענין שני התפלות.

(ג) פע"ח שער הברכות פרק ה'.

אחרנין, שיש מן הנוחן לשכוי בינה, עד סוף ברכת התורה, כנגד זעיר דעשיה שהוא ח"י ברכאן דנפקין מן ט"ט רמטטרו"ן. והם כנגד ח"י שמהן שיש בשירת הים, ^(ט) ושמהן שיש בח"י פסוקים של יהי כבוד וכו', וע"ש ומשם תבינם כאן, והם סוד ח"י ברכאן דיסוד.

ונלע"ד, ^(י) מורי ולה"ה, כי כשאדם קם ^(כ) משנתו, רוח רעה שורה עליו, ובעי"ל לנטלא ידוי, ומבוך עליו. וכן מבוך כל אותן הברכות וההודאות, שהם על חודת הנשמה. ואחר כך בעי לאתקדשא במעשים דהאי עלמא, שהוא עולם המעשה. ולזה מתעטף בציצית ותפילין וכיוצא, אחר היותו בבה"כ, הוא נתקדש במעשה בעולם השפל הזה. ואח"כ יסדר ויתקן המבואות והדרכים שרוצה לילך אל המלך, ולהראות שהוא עבדו ^(כא) מחותם אותות מילה וציצית ותפילין. והנה אחד שנתקן הוא עצמו ומלבושו, או ^(כב) יסלק מסילות הדרכים על ידי הקטורת המסוגל לבער כחות הטומאה מן הדרכים, אשר בהם תעלה תפלתו. וגם צריך לתת להם חלקם, כמו בזמן ב"ה, ולכן יסדר סוד הקרבנות ^(כג) והיו רומין כעין הקרבנות, וזוה ג"כ יתכפר עונותינו, ונתקבלו הקרבנות ונתבטלו המעיקים, והם המקטרגים אשר נעשו ע"י חטאתינו. ואז ילך בדרך ישרה לפני המלך מלכו של עולם, בלתי מעיקים ומונע.

ואח"כ אומר הזמירות, שהם כחות הדין שבקדושה, המכונה למלאכים נוקבין כי נקבה ^(כד) סתמא דיין, והוא עולם סנדלפו"ן. ויסדר שם סוד עמידתן וחושבתתן, וכולם תיקון שכינה, כנודע

ששכינה מקננת בסנדלפון. ואחר הזמירות יאמר שירת הים, אשר מרמו ליסוד, שהוא מדרגה אחרונה שבו"ק, המקננים במטטרו"ן הנקרא תורה שבכתב. ואז מתחלת ^(כה) להתקן, ונכנס לעולם מלאכי רחמים צבאות מלך, והוא בעולם מטטרו"ן. וכ"ז בכח י"ג מדות רחמים הנזכר בישתבתן, שהם שיר ושבחה וכו'. ואח"כ מתחלת והולכת מהיכל אל היכל כאשר מפורש בפרשת ויקהל פקודי.

והנה ענין קדושה דיוצר, הוא ו"ק רמטטרו"ן המתקדשת בהם שכינה, שעלתה מן סנדלפון, ואז נקראת קדושה דיליה. ואח"כ בשמע ישראל נקראת יחודא דיליה, דאיהי מתייחד עם המלך, בהיכל אהבה ששם החסד העלין, ועל ידו היחוד כנודע, מתמן נקראו אחים, בקוראה המלך אחותי. ועדיין פה אינה אשתו, ואז מתייחדת ^(כז) שם ו"ק של המטטרוניתא, שעלתה מן סנדלפון הנרמזים בר' תיבות בשכמל"ו. ומתייחדים עם ו"ק המלך שבמטטרו"ן, הרמז בר' תיבות דשמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד.

ובברכות ק"ש שלפניה ולאחריה נקראת ברכה דיליה, הם סוד יב"ק: י', יחוד. ב', ברכה. ק', קדושה. שהם כנגד הג' קצוות ראשונות. בחסד, הוא הברכה. בגבורה, הקדושה. בת"ת, היחוד. ואז עולה בהיכל הרצון ח"ת, ושם הנשיקין באמת וציב. ואח"כ עולה בהיכל ק"ק, רתמן מתייחד עלמא עילאה בינה, וחכמה וכתר, שהם בכסא כבוד, ומתייחדים בהיכל עם הו"ק שבהיכל הו'. ואז העמידה לקבל עלמא עילאה, ואז יכנס

(מ) שער הכוונות ח"א ענין תפלת השחר דף קי"א ט"א.

(ג) מכאן עד פרק ח' נדפס להלן דף מ"ו ושם מתחיל: ז"ל מורינו האר"י ולה"ה ונלפע"ד כי כשהואם וכו'.

(ס) נ"א ממטתו (שם).

(ע) נ"א על ידיו ובעא לנטלא לדידיהו ולברך עליהם (שם).

(פ) נ"א חותם (שם).

(צ) נ"א יסקל (שם).

(ק) נ"א ויתהנה דוגמת עשן הקרבנות (שם).

(ר) נ"א שרשה תמיד דין (שם).

(ש) עיי"ש השינוי נוסח ממ"ש כאן.

(ח) נ"א עם (שם).

הנה בכל הירידות שיורדת, היא מושכת שפע לשם. כיצד: כשהיא בחסד, השפע בחסד. וכן בכל הו"ק, ברזא דג"ר וג"ת. ^(ה) ואחר שנתקנו הו"ק, אז יונקת משם המלכות הו', ע"י היסוד האחרון שבו"ק. ע"כ.

פרק ח'

^(ו) ונבאר כוונה אחרת בענין עליית העולמות בחול. דע, כי החלה ע"י נטילת ידים וברכותיה נעשים מוחין דעשיה, פנימי ומקיף דעולמות. ואח"כ ע"י יפנה וברכותיה נעשים מוחין דנפש דעשיה, פנימי ומקיף דנשמות. ואחר כך ע"י ציצית וברכתה, נעשים מוחין דיצירה, פנימי ומקיף העולמות. ואז ירד אור הנפש דיצירה אל העשיה. וע"י תפילין של יד, נעשים מוחין דבריאה, פנימי ומקיף הנשמות. ^(א) ואח"כ ע"י התפלה של ראש בלתי ברכתה, נעשו מוחין דעולמות אצילות פנימי לבר, כי המקיף נעשה שלא על ידינו, ויורד אור מנפש ראצילות עד העשיה לבר, הנקרא נפש בערך שאר העולמות, לפי שעד עתה לא עשינו רק מעשה, שהוא בעשיה. וזה למה שנוגע אל מעשה האדם, אך

שיעור ב' פתחים דעלמא עילאה, והם חו"ג. ועולה המלכות עמו תמיד למעלה, ואז נקראת תפלה ראוי בכל מעשיו, ויעמוד לפני המלך וישאל שאלותיו, בחסד, ברכה ראשונה. בגבורה, ברכה שניה. בח"ת, ברכה ג'. ^(א) וכיון שקדשו ע"י הקדושה שבברכת אתה קדוש, אז ישאל שאלותיו, י"ב שאלות, הנרמזות ב"ב גבולי אלכסון דתפארת, ואח"כ יצא מעט.

רצה בנצח, ובהגיע לירך ב' שהוא הוד, צריך לכרוע על ברכיו במודים. ואח"כ ^(ב) ביסוד בשים שלום. ויניח המלכות דבוקה ביסוד, כי כבר עלתה עד הבינה, ושאלה טרף לביתה, ועלתה לו עם תפלתו. ואח"כ יורדת עמו עד היסוד, שהוא מדרגה אחרונה שבמטטרון. ^(ג) אבל כל זה גם עתה בהיכל הנזכר, כי שם נתעלו כל רחיכין עילאין, ואז יפסע פסיעותיו, כי אין ראוי להמצא בעת הזיווג, ואז מזדווגת ביסוד, ומשפיע בה טיפת זרע נשמות דישראל הקדושים, לכן יפול על בניו, ויכלול גרמיה בהדי אותן נשמות, וימסור נפשו שם בנפילת אפים, בפסוק אליך ה' נפשי אשא, בזמן שהם מזדווגים. ואחר שמדווגים ^(ד) מורידה טרף לביתה חק לנערותיה, אז שואל ג"כ מאותם מזונות, במזמור אשרי יושבי ביתך וכו'.

הגהה

נרנח"י גם בפנימיות שהוא שם מ"ה. ועיין בספר דרושים דף ל"ב ע"ב, ועיין בספר דרושים דף ל"ג ע"א, כתב כי פנימית דנוקבא שהוא שם מ"ה, הוא נקרא דבור, וכשאיך בה רק חיצוניות בעמדה אחר באחור, אז נקראת יונת אלם, ולכן נ"ל בכאן שע"י הדבור אנו מעלים פנימיות העולמות, שהוא שם מ"ה, ע"כ הגה"ה.

(א) נלע"ד נתן, שצ"ע, שבתחילת שער התפילה כתב, שע"י ד' חלקי המעשי עם ברכותיה, אינו עולה רק חיצוניות העולמות, ואיך כתב בכאן, שעולים גם פנימיות העולמות דנשמות. ונראה, כי חיצוניות הוא שם ב"ן, והפנימית שם מ"ה. ונדע כי יש נר"ן ח"י במ"ה וכשם ב"ן, ובכאן מדבר בנר"ן ח"י שבשם ב"ן, שהוא חיצוניות העולמות, ועל ידי הקרבנות נתן

(א) נ"א וכיון שקידש השם בג"פ קק"ק שבברכת אתה קדוש (שם).

(ב) נ"א ליסוד (שם).

(ג) נ"א אבל ע"י כל זה גם עתה בהיכל הו' שם נתעלו (שם).

(ד) נ"א ואחר שזדווגו ומוריד טרף חק לנערותיה אז שואל הוא ג"כ מזונות מאתה.

(ה) נ"א ואחר דינקת הני הו"ק או יונקת (שם).

(ו) ספר עולת תמיד שער התפלה דף כ"ה טור א'.

ומקיף דנשמות ראצילות העולמות. אח"כ עולים כל הפנימית שהם הנשמות ונשארם החיצונות שהם העולמות התחתונים, ער"ז, ע"י הקרבנות והזמירות והיוצר והעמידה. אמנם בשבת בקבלת שבת, אנו מעלים החיצונות. וזה ההפרש שיש בתפילת שבת מבחול.

ובעמידה ראבות, נכנסו כל המקיפין מ"ס רבבונה ד', ואח"כ יצאו בנסירה וניתנו לרחל, והגדילה כל האחור, ואז ננסרה, כיון שאינו לוקחתם ע"י זעיר, וכל זה במלת באהבה. ואז תורת פב"פ, אלא שהיא אז בסוד נקודה כי כל אורך אב"א אינו רק נקודה קטנה פב"פ. ואז חוזרת נה"י ראמא לתוך הנקודה, וגולה פב"פ לגמרי. ואח"כ מסתלקים וניתנים לזעיר, ואז היא מתקטנת מהחזה ולמטה לכד פב"פ בברכת אבות. אח"כ נגמדים לכנוס מקיפי התבונה בעמידה ובברכת כהנים נכנסו מקיפי אבא, וכל זה בחול. אמנם בר"ח, נגדלת לגמרי פב"פ כמוהו, כי אז היא לוקחת נה"י רבבונה ד', והוא נה"י ראבא לכד, ולכן הם שווים.

ובי"ט, אז חוזר הוא ליקח גם ג' בחי' תבונה דם' סתומה, והם: עיבור, ויניקה, ומוחין. וכל מה שיש להם בחול בתבונה הד', יש לה בי"ט בתבונה הם'.

ובשבת לוקחים ג' בחי' דם' סתומה בינה, והוא ראבא, והיא ראמא. וג' בחי' אלו, שהם: בינה, וס' סתומה, ד', כ"א יש להם ג' כלים עיבור יניקה ומוחין, והם ט' בחי', כי בזה תבין הרבה דרושים וחילוקים בענין הנסירה.

וצ"ע ג"כ, כי הרי יש תפלת לחש בחול, ואז היא אב"א, ונסרה, וחוזרת פב"פ מהחזה ולמטה. ועוד יש חזרת התפלה בקול דם, ויש כל בחי' הללו פעם ב', לעלות יעקב ורחל בדעת דז"א. ואח"כ

בחי' העולמות שאינם תלויים במעשה האדם, נעשה כולם מעצמם על ידי מעשה לבד. ואפשר לומר, כי גם ג' עולמות אב"י לא נתקנו לגמרי, רק קצתם מדרגות כמ"ש אח"כ בדרך ב' במקום אחר, ועיין שם היטב כדי שתקשר זה בזה יחד.

(ב) אחד כך בקרבנות, אנו מעלים עשייה ביצירה הפנימית והעולמות. ובזמירות היצירה בכריאה הנשמות והעולמות. אח"כ ביוצר, אז עולים הכריאה באצילות נשמות ועולמות. ואמנם עדין הנשמות צריכין למוחין פנימיים, ואז ע"י ק"ש מזדווגים או"א באצילות, ועושין מוחין פנימיים לכד דנשמות דזו"ן ראצילות, ואז נמשכין מוחין גם לאו"א בכריאה, והם מורדין מוחין פנימיים ומקיפים דנשמות לזו"ן בכריאה, כי כ"כ הוא פנימית ראצילות כפנימית ומקיפין בכריאה, ואח"כ בכריאה נגמדין מוחין דג"ר דפנימיים ונשמות לזו"ן ראצילות.

(ג) והנה במקום אחר נראה באופן אחר, כי הנה תחלה ע"י נט"י וברכתה, נעשו מוחין דנפשין דעשייה, פנימי ומקיף דעולמות. וע"י יפנה וברכתה, נעשו מוחין דנפש דיצירה, פנימי ומקיף דעולמות. ובטלית קטן, נעשה מוחין דנפש פנימי ומקיף דנשמות דיצירה, וגם נשלמו מוחין פנימי ומקיף הג"ר דעשייה העולמות לכד. אלא שנראה היציעית קטן, גם הוא חיצונית העולמות וע"ש.

אח"כ בתפלה של יד נעשה מוחין פנימי ומקיף דנפש העולמות בכריאה, גם נשלמו מוחין פנימי ומקיף העולמות ג"ר דיצירה, וגם נשלמו מוחין פנימי ומקיף דז"ר דנשמות דעשייה.

אח"כ בתפלה של ראש, נעשה מוחין דנפש ראצילות, פנימי דעולמות לכד, נשאר עדיין לתקן י"ס פנימי ומקיף הנשמה בכריאה, ד' עליונות ראצילות. ומקיף העולמות ונשמות, ונפש פנימי

תגה

דיצירה. אחד כך ביוצר, אז עולים הכריאה באצילות, נשמות ועולמות.

(ב) נלע"ד נתן: כי בקרבנות נגמרו מקיפים חיה, ופנימי ומקיף דיחידה דעשייה דנשמות. ובזמירות נעשה בחי' דג"ר ח"י פנימי ומקיפים דנשמות

(ז) עיין בספר עז"ת שם בהגהת צמח.

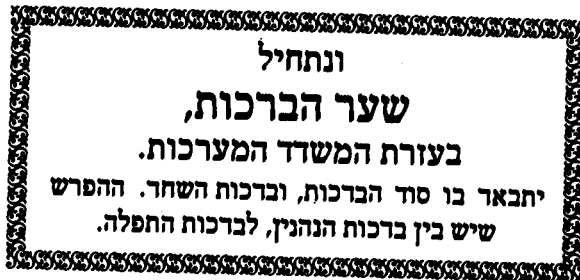
רחל ויעקב בחזרה, והבן זה. ומקיפי אבא נכנסים
בברכת כהנים, ובריעבור, וגם עולה הז"א יוחר,
ויעקב ורחל עולים עליה שלישיית. אך אינו רק
נה"י דזעיר של אותו העת, כי היא אינו עולה
כמוהו.

הסתכל, כי אין זעיר נקרא גדול, ער היות לו
צלם פנימי רחבונה בחי' ד', ואז הוא אחר באחור.
ואח"כ חודר ליקח בחי' רחבונה מ"ם סתומה בג'
בחינות כנוכר, ואז הוא פב"פ. ולכן צריך לעיין
איך יהיו ג' מיני מוחין בסוד הנסירה והשינה,
ואח"כ קטנות וגדלות שני בבינה עצמה הנקראת
מ"ם, כנוכר לילל פסח. ואולי גם אז נחלק לב',
שהם: אב"א, ופב"פ. נמצאו ד' בחינות: ב'
רחבונות וכו' בינות, ולכל בחינה מארבעתן, יש צלם
הכולל פנימי ומקיף. וכשנשלם צלם רחבונה ד'
לגמרי, אז נכנס צלם הרחבונה הג'. וכן הענין בב'
הבינות.⁽¹⁾

בברכת כהנים מקיף אבא, ואיני יודע מה בינתיים
וצ"ע.

והאמת הוא, כי בשבת ובשבעות, עולה ז"א
על ידינו עד דיקנא רא"א. ושאר י"ט, אינו עולה
רק ער אימא ע"י מעשינו, אך מאליו אינו עולה
רק בחבונה. ובפסח הוא כשאר י"ט, אלא שבליל
פסח עולה ער אימא עילאה מאליו, ונלע"ד, כי
בר"ח עולה על ידינו בחבונה, כמו שהוא ביי"ט
ממילא. וגם זה אינו אלא במוסף בלבד, ואח"כ
חודר לירד. ובחול עולה על ידינו בחבונה, בג'
בחינות. וכן ג' בחי' רחבונה א' בחזרת העמידה, אך
אינו עולה כמוהו רק חציו. אך בר"ח עולה כמוהו.
נלע"ד, כי בחול בלחש דשחרית, נכנסו כל
הפנימים, ובחזרה נכנסין בברכת אבות מקיפי
ראמא לבר, כי עולה ז"א נה"י שלו בחג"ת שלו,
וחג"ת שלו בחב"ד שלו, וחב"ד במקיפי אמא. ואז
גם אמא עולה יוחר, ונמצאת זקופה במקומה ולא
רבוצה. וחג"ת ראשונים אודם מגולה, ועולה שם

תם ונשלם השער הא' שער התפלה,
לאל יתברך שבח ותהלה.

אשר תיקנם רוד המלך ע"ה. ⁽¹⁾ תחלה צריך
להמשיך ק' ברכות אלו מאמא עילאה לזעיר, כי מן
הבריכה העליונה שהיא אימא עילאה, מתפשטים
בו הק' ברכות, והם בחי' נה"י ראמא הנכנסים
בזעיר בבחי' מוחין, והם בחי' ברכות ממש. וגם
זה מלשון ברכיים כי ברכי אמא שהם נה"י, הם

שער הברכות לסלק כל המחשבות הטורדות
אותו, הן בחפלה, הן בשעת הלימוד, יכוין בשם זה
ובנקודתו כזה: יְהוָה. והנקודות הם מפסוק לעברך
בברית ה' אלקיך וכו'.

כוונה כוללת מאה ברכות, שחייב אדם בכל יום

(1) תע"ס חלק י' תשובה ס"ה.

(ח) בדפו"י כתוב כאן הגהה ח"ל: אע"פ שרוד היה בחי' מלכות תיקן ק' ברכות בסוד שם ס"ג, עכ"ז הוא בחי' ד' דאחד
שהיא לאה מלכות דבינה וכו' מיהודה בן לאה כנודע לכן יש לו כח להמשיך מאימא. זהר ח"ג קצט. פרשת קרח אות מ"ט.

השפע אל הז"א, כדי שיוכל^ט לעלות. וענין עליה זו, הוא כלל גדול בכל מיני העבודות והתפלות, להשפיע ב' מיני שפע: הא' הוא, שצריך שיקבלו בתחלה שפע העליון, עד שיהיו ראויים ומוכנים כדי לעלות. ואחד שעלו, אז הם מקבלים השפע האמיתי הראוי להם.

הנה בתחלה, אנו מורידים השפע העליון מן ברוך הנוכח אל אתה, שהוא החסד, בסוד ואתה כהן לעולם. ואח"כ אל התפארת הנקרא יהו"ה. ואחר כך אל הגבורה הנקראת אלהינו. וע"י קבלת השפע, יכולים שלשתן לעלות אל מקום הבינה, ואז נקראת בינה מלך, כי אין מלך בלא חיילות. והנה הבינה היא הנקראת עולם, ועתה שעלו חיילותיה אליה, אז היא נקראת מלך העולם.

ועתה שכבר עלו שם, הם מקבלים השפע האמיתי הראוי להם, וזה אשר קדשנו. כי אשר שהוא בכינה, קדשנו בסוד התפארת. במצותיו: שהם נצח יהוד. וצונו ביסוד. ותשלום הברכה באיזה אופן שהיא, היא לעולם במלכות.

כוונה אחרת בדרך פרט, הנה עיקר כוונתינו היא, להעלות ז"א עם המלכות אל הבינה, שתקבל שפע.^י והיא ע"י ג' הידים המעלים אותה, שהם חג"ת דז"א כנדוע, שהם בסוד באר חפרוה שרים, והנה ענין חג"ת אלו, לפי שבשאר היום, כשהוא שלא בשעת התפלה והעמידה, אז זעיר אין לו מוחין, ואינו עומד אלא בבחי' ר"ק לבר, ואז החג"ת שלו הם בבחי' ראש אליו כנדוע. ואז המלכות דבוקה עמהם בחוזה של התפארת

מתפשטין בו. והנה הם נתבארו בדרוש ר' בני לאה אשת יעקב, דינה וע"ש.^ט

אך הכוונה בקיצוד הוא, כי שם ס"ג הוא באמא, והיא מתפשטת שם בז"א, עד שליש העליון רת"ת, שהוא בחוזה דז"א, שהם ר' ספירות ושליש, שהם כחב"דח"ג ושליש הת"ת, הוא שם ס"ג. וכל זה הוא מקום הסתום, ואח"כ יוצאים החסדים ומתגלים מן היסוד ראמא מן החוזה דזעיר ולמטה, והם ב' שליש הת"ת ונה"י דזעיר הדי הם ל"ו, והם בחי' מילוי דשם ס"ג, המתגלה מן שם ס"ג עצמו. וכללות ס"ג ול"ו, גימטריא ק', והם ק' ברכות אל זעיר. ואח"כ צריך להמשיכם גם כן אל המלכות הנקראת ארנ"י. ותכוין לציייר שם זה באופן זה: כי אות א הוא צורת יו"י, ונ' היא צורת ינ', כי הי' יושבת קרן על ראש הנ'.^י ותמצא שזה צורת השם ארני הוא בזה האופן יו"י דיני והוא בגימטריא ק'.^(א)

כוונה כוללת, בכל ברכת המצות, או ברכת הנהנין, חוץ מברכת העמידה בלבד, והוא, כי בכלם המשכת השפע מלמעלה למטה, חוץ מח"י ברכות העמידה, שהם להעלותם מ"ן מלמטה למעלה. וכל זה נזכר בזהר פרי' עקב דף ר"ע:ל' ומכאן תבין המאמר ההוא, ואף על פי שבמקצת המצות אבאר לך איזה כוונת בסיום הברכות, וזכור ואל תשכח כוונת ראשית הברכות כמ"ש לך כאן. ותחלה נבאר לך דרך כוללת בקיצוד והוא, במלת ברוך, תכוין להאי שביל דקיק, שהוא יסוד דחכמה, המתבר חכמה בכינה, אשר ע"י מוריד

הנחה

(א) הג"ה נתן: וז"ס מאה ארנים.

ט) שער הפסוקים פרשת ויצא דף ע"ד ט"ב בפסוק ותאמר לאה זדנני. עו"ת דף ל"ה ט"ב ענין כונת הברכות

י) נ"א הרי (דפו"י).

כ) נ"א ונמצא צורת כל השם הזה הוא בזה (עו"ת).

ל) ובוהר ע"פ הסולם אות ט' עיי"ש במראות הסולם מאמר כונת הברכה. שער הכוונות ח"א ענין הברכות דף י"ז. עו"ת מדף ל"ה.

מ) נ"א לעלות למעלה וענין זה (דפו"י). וענין שביל דקיק עיין בוהר ע"פ הסולם בראשית א' אות ש"ח. ספר הלוקטים

תהלים סימן ע"ו. עו"ת דף ל"ו ט"א ד"ה אמנס.

נ) נ"א היא עולה (דפו"י).

כי כמו ^ס שהבינה נקראת מלך עליון בעליונים, כן המלכות היא מלך בחתוננים. ואחר שעלו כולם, וינקו משם השפע, אז הם יורדים ומביאים השפע למטה בסיוע הברכה, כפי מה שתהיה נוסח הברכה, כמ"ש כ"א וא' במקומו בע"ה, ע"כ.

כוונה שלישית יותר בדרך פרט.

תחלה במלת ברוך, תכוין לחבר היסוד של חכמה ביסוד של בינה, ולהשפיע שפע בזיווג העליון מיסוד שלו ליסוד שלה. והנה היסוד שלו נקרא ברוך, והיסוד שלה נקרא ברכה. ונמצא, כי במלת ברוך תכוין אל יסוד דאבא, גם תכוין אל יסוד דאמא, הנקרא גם היא ברכה, ועם הכולל הוא כמנין ברוך. ^ב והנה היסוד דחכמה נקרא שביל דיקק, ויסוד דבינה נקרא נתיב, וכבר ידעת כי כל בחי' זיווג או"א דברכת הנהנין והמצות, הוא זיווג חיצוניות העולמות וחיותם, שהוא זיווג תדיר דלא פסיק לעלמין, וע"כ ב' אלו היסודות שלהם, נרמזין יחד במלת ברוך, כי שניהם לעולם בזיווג, ולכן נקרא זה השביל, דלא אתיידע לא לעילא ולא לתתא, כי לעולם הוא בזיווג עם הנתיב, ולא אתיידע אם הוא לעילא בחכמה, או לתתא בבינה, מרוב חבורו עמה.

גם תכוין, כי מלת ברוך, עם הדי' אותיות, בגימטריא רל"ב, כמנין ד' שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שהם כמנין רל"ב. והכל נמשכין בשביל העליון דחכמה הנקרא ברוך. ותכוין שיש גם רל"ב אחרים, ויומשכו גם ביסוד של בינה, הנקראת ברכה כנ"ל, שהיא ג"כ רל"ב, כמנין ברכה עם ד' אותיות והכולל. כי נודע כי אהיה במילוי ההי"ן הוא ביסוד הבינה, ותכוין שיומשכו שם שאר האהיה דאלפין ודיודין כמ"ש.

הגהה

שבי"ס שבחכמה. ול"ב דשביל, הם ל"ב נתיבות החכמה. ועיין והסתכל כי אין יסוד דאימא נקרא נתיב, אלא בהיות בתוכה יסוד דאבא, דוק ותשכח.

מאחוריו, ואז עולין זו"ן יחד שניהם אל הבינה, לינק ממנה בסוד היניקה. כי כשהוא תינוק שאין בו רק ו"ק לבד, אז הוא יונק משדי אמו. ואז חג"ת שלו הם העולים שם בבינה לינק. וכאשר עלה ת"ת, אז גם המלכות הדבוקה עמו שם, עולה עמו לינק. ואמנם נה"י דזעיר, אין צורך שיעלו, כי הוא יונק דרך ג"ר שלו. ואח"כ הם יורדים, ומביאים השפע למטה לזו"ג, ולכל העולמות כולם.

וע"כ בתחלה אנו מעלים אותם ע"י שם מ"ב, והוא כי בכל הוי"ה יש מ"ב אותיות, שהם: ד' פשוטות, ועשר אותיות המילוי, וכ"ח אותיות מילוי המילוי, הרי מ"ב. ולכן אנו מורדין מ"ב הראשון של הוי"ה דידו"ן דע"ב, אל החסד, להעלותו. ומ"ב השני דשם ס"ג, אל הגבורה, להעלותה. ומ"ב הג' דהוי"ה דאלפ"ן, אל הת"ת, להעלותו. וג' מיני מ"ב אלו נרמזו בחיבת ברוך. כי ג' מ"ב גימטריא קכ"ו, וג' מילויים הנזכרים בלתי הפשוטים, שהם: מ"ו, ל"ז, י"ט, שהם בגימטריא ק"ב, הרי קכ"ו וק"ב גימטריא ברוך. נמצא דע"י ג' מילויים: ע"ב, ס"ג, מ"ה, וע"י ג' מ"ב שבהם, אנו מעלים חג"ת דז"א, הנקראים אתה יהו"ה אלהינו, בדרך ג' קוים. תחלה אתה שהוא החסד קו ימין, ואח"כ קו האמצעי הת"ת הסמוך אליו, ואח"כ קו שמאלי גבורה. ושלשתן עולים אל הבינה לינק משם כנוזר, ואז נקראת הבינה מלך העולם. כי הנה הבנין מתחיל מן החסד, וז"ש אמרתי עולם חסד יבנה. וג' אבות הם נקראים עולם, וכשהג' אבות עלו אל הבינה, אז נקראת הבינה מלך העולם.

והנה גם צריך לרמוז אל המלכות שגם היא עולה עמהם, דבוקה בחזה הת"ת מאחוריו, ואז תכוין ג"כ במלת מלך העולם, שהוא לשון מלכות.

(ב) צמח: למזכרת עיין בכוונת משיב הרוח ומוריד הגשם, שכתב שם, כי גשם גי' שביל, והכל בחכמה, כי אותיות יש משביל, הם י"פ א"ל,

(ס) ג"א כמו שהבינה היא מלך (עו"ח).

ואמנם כאשר תחבר בחי' פלא לבד עם השביל עצמו העליון שהוא יסוד דחכמה, הוא בגימטריא תנ"ה עם ב' הכוללים, והם ג' אהי"ה: דידין, דההין, דאלפין. וזה להורות, איך נקשר זה בזה, כי הפלא העליון קשור ביסוד רבינה, שהוא אלף דאהיה דההין כנוכר. ^(פ) גם אהיה דידין דאלפין דההין שהם ביסוד הבינה, נקשרים עם השביל העליון דחכמה. להורות הקשר ^(י) העליון הגדול והנמרץ ולא פסיק כלל.

וכן כאשר תחבר כללות ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם גימטריא רל"ב, שבשביל העליון דיסוד דחכמה, עם ג' אהיה דידין דאלפין דההין עצמן, שביסוד רבינה, הנה הם ז' שמות, וכאשר תחבר כללות הו' שמות הנ"ל עם תנ"ה, יהיו בגימטריא נתיב, שהוא יסוד רבינה הנקרא נתיב, יש בו ג' שמות אהי"ה ועם ג' כוללים עצמם תנ"ה, ונקשרים וכוללים עמהם כללות ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שביסוד חכמה ^(ז) זה זה בגימטריא נתיב, הרי נתבאר ענין נתיב ושביל הנזכר בכל מקום. ^(ח)

ונחזור עתה אל הכוונה הנ"ל, כי אחר אשר המשכנו האורות הנ"ל אל השביל ואל הנתיב העליונים במלת ברוך, שהוא גימטריא ברכה ג"כ כנ"ל, שהם השביל והנתיב, אז צריך שיתחבר כל

הגהה

אמנם אהי"ה דההין לברו אשר שם ביסוד הבינה, הוא רל"ב בציוורו, כי הדי' ההי"ן שיש בשם זה, יש בכ"א ג' ציורים: רו, די, ווו כנדע. וכאשר תחבר כל הדי' ההי"ן, וכ"א בג' ציורים הנוכרים, יעלו בגימטריא קס"ח, והיה הוא כ', ואם תחלק הדלת לב' ויין, יהיו בגי' ל"ב, הרי קס"ח ול"ב כמנין ר'. ואח"כ תצייר אות אלף בציוור יוד כנדע, ותחלק ג"כ הדי' לב' ויין ועם כ', ויהיו ל"ב, ועם הדי' הרי רל"ב.

ונשאר עתה ב' אותיות ל'ף דמילוי אלף, ועם א' עצמה, הרי פלא, הוא בחי' השביל דקיק, הנקרא פלא, ולא אחידע לא לעילא ולא לתתא כנוכר, שהוא הוראת היות זיווגיהו תדיר ולא פסיק, ולכן רמוז השביל העליון הנקרא פלא, שהוא יסוד דחכמה, ביסוד רבינה שהוא אלף מאהי"ה דההין.

והנה נתבאר ^(ט) כי שם אהיה הוא בגי' רל"ב, ועם פלא הרי גשם, ואלו הם ה"ג בחי' מ"נ שביסוד הבינה, הנקרא גבורת גשמים. והנה גם הוא בגימטריא בשם עם הכולל, ^(י) ומשם היה נשמת משה נמשך. חש"ה ואתה אמרת ידעתיך בשם. ^(יא) וגם הוא בגימטריא שביל, לרמוז ^(יב) היסוד של החכמה הנקרא שביל גנוז שם לעולם, ולא פסיק זיווגיהו.

(ג) ונלע"ד נתן: ואתה הוא היסוד ראבא, קודם כניסתו ליסוד ראמא רבינה, כמ"ש בע"ה בגליון. אמרת מלשון וה' האמירך, שהוא לשון התגדלות והתרוממות, בסוד הקמת הברית. ואז ידעתיך שהוא לשון זיווג, וידע אלקנה. ואז נכנס בשם, שהוא ביסוד בינה כנוכר.

(ד) נלע"ד נתן: ושבילך במים רבים, שהם ד'

(ע) נ"א כי שארית שם אהי"ה (עו"ת).

(פ) נ"א ומשם הזה (דפו"י).

(צ) נ"א כי היסוד (עו"ת).

(ק) נ"א ג' (דפו"י).

(ר) נ"א ל"ג העליון (דפו"י). הקרמת ספר הזהר אות מ"ג עיי"ש בסולם מאמר מנעולא ומפתחא.

(ש) נ"א וכל זה בגי' (דפו"י). ע"ח שער הכללים פרק י'.

נעשית גם הוא רל"ב, כמנין רל"ב של ברוך, שנמשך השפע ההוא כאן. ופירוש הדבר: כי הדי' מוחין, הם הנקראים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והם בגימטריא רל"ב, ותכוין להמשיכם ולכוללם כולם בשם ב"ן האחרון, לפי שעתה ז"א נקרא ב"ן, לפי שהוא בסוד ו"ק, כבן היונק משדי אמו. וצריך שזה הב"ן שלו, יהיה ציורו כמנין ברוך שהוא רל"ב. כיצד: ד' ההי"ן שבשם זה הב"ן, כ"א בגי' ציורים: דו, די, ווו, כנ"ל בשם אהי"ה דההי"ן, יהיה גימטריא קס"ח, ויו"ד הרי כ', ותצייר הד' בב' ווי"ן יהיה בגימטריא ל"ב, ועם קס"ח יהיה בגימטריא ר', וב' ווי"ן כמנין רי"ב, אח"כ תקח הד' ההי"ן כפשוטן שהוא כ', הרי רל"ב כמנין ברוך עם ד' אותיות. והרי נתבאר ג' תיבות ברוך אתה יהו"ה.

גם צריך שבכל פעם שאתה מברך ומוזכר שם הוי"ה, שתכוין לכלול ביחד הוי"ה ואדני"י. והענין: כי הנה בכתיבתו הוא הוי"ה, ובקריאתו אדני"י. וביותר מזה צריך שתכוין, אפילו בכל פעם שאתה מוזכר שם הוי"ה, אפילו שאינו בכרכה, תכוין אל קשר המלכות אל ז"א באופן זה: כי הג' אותיות ראשונות יהיו הוא דו"א, וה' אחרונה היא מלכות, ותכוין שנעשית זאת ה' אחרונה שם שלם, הנקרא אדני"י, והרי נתחברו יחד הוי"ה ואדני"י בשם הוי"ה, מעץ חיים עצמו ע"כ.⁽¹⁾

פרק שני

ברוך: הוא יסוד אבא הטמיר וגנון בתוך יסוד אימא, באותו השביל דיקק, נתיב לא ידעו עיט. וכמו שבברכת אבות אמרנו, שהיסוד שהוא ברוך בלשון זכר, מחובר עם ה' תתאה הנקרא ברכה,

זה בבחי' זיווג בנתיב שלה לבד, שהוא היסוד. ואח"כ צריך להמשיך שפע אל המלכות שבה, שהוא עטרת היסוד שבה, כמבואר אצלינו ענינם. והוא הבשר הנקרא שפולי מעים.^(ח) וב' בחי' אלו נרמזו בתיבת אתה.^(ה)

והוא שתכוין בר"ת "אשר תנה הודך, והוא, כי יסוד הזכר חכמה נקרא ראש, ויסוד שלה נקרא י'^(ז) אשר, כנזכר בוהר פרשת ויחי דרמ"ו. ובתיקונים דע"ו. והוא, כי עתה ע"י המשכת כל השפע הנזכר ביסוד שלה בלבד, ואז נקרא היסוד שלה אשר, ומשם תמשיך אחר כך אל תנ"ה, והוא העטרה של היסוד שבה, הנקרא תנ"ה, לפי שהוא נעשה מג' אהי"ה דיו"ד"ן אלפי"ן ההי"ן, שהוא כמנין תנ"ה. והנה כל השפע הזה הנמשך שם, הוא בחי' ה' חסדים שנותן בה חכמה, ואמנם בעטרת יסוד שבה, שם ה' גבורות ונקראים הודך, לפי שהם מתפשטים מן החסד עד הוד, ולכן כולם נקראים הודך. וכל אלו הה"ג^(ז) מתקבצים אחר כך בעטרת היסוד שלה, הנקרא תנ"ה כנ"ל. הרי עתה נמשכים ה"ח של הזכר בעטרה שבה ששם ה"ג. וכל זה נרמז במלת אתה, "אשר תנה הודך כנזכר.

ואח"כ במלת יהו"ה, תכוין, כי עתה יוצא השפע משם מן העטרה של בינה ולחוצן, ונתפשט עד המקיפין של המוחין דו"א, הנקראים יהו"ה. וז"ס תנה הודך על השמים, כי מן העטרה רבינה הנקרא תנ"ה הודך כנזכר, משם נמשך על השמים, שהם המקיפין של המוחין של ז"א, העומדים על השמים, שהוא ז"א הנקרא שמים, ואינם בשמים ממש במוחין פנימים, רק על השמים בסוד מקיפין כנזכר.

אח"כ צריך לכוין עתה בשם הוי"ה זו, איך

תגהה

(ה) צמח: שהוא נקרא בשר תפוח.

(ח) נדה מזו יבמות פ:

(ז) נ"א אתה (דפו"י).

(ו) נ"א מתקבלים (דפו"י).

(ז) לעיל שער התפלה פרק א'. שער הכוונות דף י"ט ט"ב ד"ה הקדמה.

עכ"ז נקרא ג"כ ע"ש הזכר ברוך. והנה כן גם כאן מלמעלה למטה, להיות היסוד ראבא מחובר ומלוכבש בנקודת ציון שבמלכות דאימא המזדווגים ע"י שביל דקיק, כנ"ל כי תמיד הם כחדא ולא מתפרשין לעלמין, לכן נקרא ע"ש יסוד ראבא ברוך, אפילו כשהוא בתוך יסוד אימא הנקרא ברכה.

חסד תפארת גבורה

אתה יהו"ה אלהינו הם חג"ת, ונדע כי ה' גבורות הם ה' אותיות מנצפך, העולים פ"ר, ואם תחלק פ"ד לה' חלקים, יהיה בכל חלק נ"ו, לכן אלהינו מסיים בני"ו, לרמוז כי היא גבורה אחת מה' גבורות.

מלך העולם: הנה אחד שאמא מקבלת שפע מאבא, ע"י אותו שביל דקיק הנזכר המזווגם, אז אמא נותנת שפע לכל העולמות שתחתיה, ונקראת מלך העולם, ר"ל להשפיע לקיום העולם זהו זיווג חדיר ולא פסיק לעלמין, שהוא לקיום העולמות.

אשר קדשנו: הנה הבינה נקראת אשר, בסוד מאשר שמנה לחמו, כנזכר בזוהר"ה והוא יתן מעדני מלך, כי הבינה הוא הנותן שפע לעולמות שהוא סוד מעדני מלך. ומ"ש אשר קדשנו שלא לנוכח, וברוך אתה לנוכח, הענין הוא, שכבר נודע שכל קודש הוא מאבא, ויסוד ראבא הוא טמיר וגנוז תוך יסוד אמא, ולכן אנו אומרים אשר קדשנו שלא לנוכח, כי הבינה שהיא אשר, קדשנו ע"י יסוד אבא, הנקרא קודש, לכן אנו אומרים שלא לנוכח כיון שהוא טמיר בנקודת ציון כנזכר ואינו נראה מבחוץ, ע"כ

במצותיו: נצח והוד.

וצונו: יסוד. וחתמת הברכה, מלכות, אשר בה בחי" הגפן, ועץ, ואדמה.

והנה כל מ"ש, דמו בחיבת ברוך, כי ב' דברוך

רומז אל החכמה, והוא ב' לכתד. ואות ר' לאמא, הנקראת אשר ראש. ואות ו' לז"א, עמדתא דאמצעיתא, יחדא דתרוייהו, ולכן בא ר' אחר אותיות ב"ר, שהם או"א. והנה כ' דברוך, לא רמוזו אותה בברכה, כי אם מחכמה ולמטה, מפני שהם בחי' ברוך כנ"ל. והנה כ' זו, רמוז לכתד, והוא כתר דל"ב נתיבות חכמה, דכתיב נתיב לא ידעו עיט. וכתר זה הוא שלא השיג מרע"ה, כי הוא סוד הני' דני' שערי בינה, שנעלם ממש. ולעתידי נאמר, הנה ישכיל עבדי, בסוד לא כן עבדי משה, בסוד לקדושים אשר בארץ המ"ה, דהיינו ישיגו כל הני' שערי בינה שבגי' המ"ה.^(ט)

מה הפרש בין גשם למטר, שהמטר רומז ליסוד דזעיד, רמ"ח אברים ע"ה, שהוא בחי' דין שביסוד, דהיינו ה' גבורות. וגשם, הוא יסוד אבא, ונקרא שביל: י"ש ל"ב, היינו חכמה, ול"ב נתיבות. ושביל ע"ה, גימטריא גשם, והוא רחמים גמורים. לפיכך יש, עולה י"פ אל, כנגד י"ס ראבא, שהוא חסד גמור. אבל באמא וזעיר, הם ה"ח וה"ג. וז"ס בים דרכך, דרך שהיא המלכות, הוא בים שעולה ב"ן, שבה הוא שם ב"ן שהוא גבורה. ושבילך שהוא יסוד ראבא, במים רבים דהיינו אמא. ועקבותיך לא נדעו שהם נ"ה שלו שהיו מגולים, עתה הם מכוסים ונעלמים בזעיר, ולפיכך לא נדעו.

מהאר"י ולה"ה, בים דרכך וגו', מדבר באריך שמתלבש במים עליונים, וע"י מתגלים לנו האורות, ואנו נהנים ממנה. אבל עקבותיו וראשי הרגלים לפי שהם מגולים, לא נדעו, שאין אנו יכולים לידע ולהשיג אותו האור המגולה שהוא צח וחקיף מאד, ואי אפשר להשיגו בלא התלבשותו.^(א)

הנהגה

כן מהחזה ולמטה בזעיר, אזי היסוד ראבא נודע לכל, מפני שהוא מגולה ויוצא מנחתקו ולחורץ. אבל עקבותיך שהם נ"ה, לעולם הם סתומים בתוך

(א) נלע"ד נתן: ושבילך במים רבים, י"ל אע"פ שהיסוד נכנס תוך המ"נ ביסוד ראמא, הנקראים מים רבים כחשבון שביל ממש, אע"פ

(ח) עיין בזהר ע"פ הסולם וחי את תשנ"ב בסולם מאמר מאשר שמנה לחמו.

(ט) ע"ח ח"א שער א"א פרק י"ג.

החכמה, כד עלו אבהן במחשבה ובעלמא דאתי, וכשיוצאים לחוץ לירד למטה, יוצאים באותו השפע, ולכן אנו חוזרים ואומרים האל הגדול הגבור והנורא, שהם חג"ת.

אמנם בברוך שבברכת הנהנין וברכת המצות, הוא מלמעלה למטה. כי תיכף בעלות ברכת הארם בכוונה למקום המלכות, ^(ז) ירד השפע מעולם הנעלם למטה. וזהו: כי ברוך ירמוז לבינה, סוד נקודה האמצעית שבה, בהתחבר^(ח) בזאת הנקודה דעת עליון, והוא נתיב לא ידעו עיט, וז"ס ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו. ואל יקשה בעיניך, באמרנו ^(י) שבברוך ירמוז לבינה, ומ"ש בזוהר פרשת ואתחנן דף רס"ד ב', ואי תימא עלמא דאתי איקרי ברוך, לאו הכי, דהא נקודה עילאה הוא דכר, ועלמא דאתי היא נוקבא, איהו ברוך ואיהי ברכה, ברוך דכר ברכה נוקבא, שכבר נתרץ קושיא זו במאמרינו, שאין נקרא ברוך, אלא בסוד דעת עליון, המתחבר עמה בסוד שביל דקיק, דנחית מן י" שהוא חכמה.

ונמצא, כי ברוך, הוא סוד מלכות בינה, הנרמזת בב"ס ^(כ) ויסוד חכמה הנרמזה בר' דהיינו ראשית חכמה, וסוד דעת הנרמז בו' עילאי^(ל) וסוד כתר נרמז בכ' פשוטה, כי נתיב לא ידעו עיט, הוא ^(מ) שער הנ' והוא כתר עליון, כנוכר בתיקונים דף קי"ט ע"ב, לפי שממנו נמשך הטיפה העליונה

הגהה

בלי תיק שהם נ"ה דאמא, וז"ס לא נודעו: נודע ו' שהוא ז"א.

^(נ) למה נאמר קדשנו שלא לנכח, הטעם הוא, כי יסוד דחכמה הנקרא ברוך, ונקרא אתה, טמיר וגנוז בנקודת ציון דאמא, ואינו נראה לחוץ, וזה אחר כניסתו לתוכה. ולכן בתחלה אנו אומרים אתה לנוכח, שעדיין לא נכנס בתוכה ואח"כ אנו אומרים אשר קדשנו, כי אשר הוא בינה כנודע, ובתוך היסוד דילה, גנוז יסוד דאבא הנקרא קדש. וז"ס אשר קדשנו במצותיו שלא לנוכח, כי הוא טמיר, כי קדשנו הוא בינה, אשר בתוך נקודת ציון דילה יסוד דאבא, הנקרא קדש, ואינו גנלה.

פרק שלישי

^(ו) ברוך אתה: דע, כי אין ברוך שבתפלה, דומה לברוך שבברכת הנהנין ושכמצות. כי ברוך שבתפלה, הוא מלמטה למעלה, ויהי ביאורו כן: ברוך, מלכות, בסוד היסוד הרבוק בה. אתה, חסד, כי אין זיווג אלא ע"י חסד. יהו"ה, בסוד התפארת. הרי מלמטה למעלה, עד החסד. אח"כ עולים לקבל מח"ב, וז"ס אלקינו: בינה. ואלקי אבותינו: חכמה. ומקבלין משם תרין עטרין, דגניזין בח"ב. ואחר שנתקנו מלמטה למעלה עד חכמה, יורד השפע מלמעלה למטה, מחכמה לאבות העולם. וזהו אלקי אברהם, אלקי יצחק, ואלקי יעקב. ואמנם שפע זה בהיותם בתוך

נ"ה דאמא, ואינם מתגלים לחוץ כלל ועיקר בשום אופן, מפני שהז"א אין יכול לקבל הארתם דנ"ה

(י) עו"ת דף ל"ז ט"א ד"ה ומלך זה.

(כ) זהר פרשת עקב עיי"ש בפירוש מראות הסולם המפרש כוונת הברכות באריכות. שער המצות פרשת עקב. שער הכוונות ענין הברכות דף י"ז ד"ה הקדמה אחת. שער מאמרי רשב"י זיע"א פרשת עקב מן דף חל"א עד סוף הפרשה. ספר נהר השלום הנקרא עץ חיים חלק שלישי מן דף ס"ט עד צ"ז. ספר עו"ת דף ל"ז ט"א.

(ל) נ"א יורד השפע ממקום העליון למטה (דפו"י).

(מ) נ"א בהתחבר אל אותה הנקודה דעת עליון (דפו"י).

(נ) צ"ל שברוך (דפו"י).

(ס) נ"א בסוד מלכות דבינה (נ"א מלכות ובינה הנרמזים עו"ת) הרומזת בב' וסוד החכמה הרומזת בר' (דפו"י).

(ע) נ"א עלאה יסוד כתר (דפו"י).

(פ) נ"א מוסיף בסוד שער הנ' (דפו"י).

הנעלמה, והכל נכלל בברוך, הוא ^(ז) דוגמת ברוך שבתפילה שפירש אותו בתיקונים ב' תרין שכינתא עילאה ותתאה וכו'.

אתה, הוא חסד, כי אחר שהתחיל ^(ז) השפע מבינה ע"י חכמה, ונתגלה במקום גבוה, נתגלה יותר בחסד, כי שם תחלת מקום הגילוי, ולפיכך נקרא אתה, כמד"א אתה כהן לעולם, כנוכר בוהר פרשת עקב רע"ד ומשם ^(ז) יורד השפע למטה הנקרא יהו"ה. ואח"כ אלהינו שהוא סוד גבורה השמאל כלולה בימין, וימין כלול בו, דכך משתכחין מרזא דתריין סטריין, אתקרי אלהינו. ואין זה דומה לאלהים, כי הוא בתרין סטריין. א"ל מימין, והי"ם משמאל, ולפיכך הוא דין. אבל כאן, אותיות נ"ו, והם נ' משמאל מצד הדין, רזא דסיהרא ^(ז) ו' מצד ת"ת שהוא רחמים, ונמצא שבוה בתחלה אל שהוא רחמים ימין, נכלל בסוד ה"י שהוא דין שמאל, וסוד נ' שהוא דין שמאל, נכלל בתוך ו' רחמים, הרי סטרא דשמאלא כליל בימינא, וימינא ביה. כנוכר בר"מ פרשת עקב דף ר"ע ע"ב.

והנה ע"כ סוד השפע הנזכר היורד מלמעלה להתברך ^(ח) המדות הנזכרות לצורך עצמן, ולא להשפיע לאחרים, לכן אינו מגיע השפע רק עד

הזרועות. וכאשר יתברכו מדות אלו הנזכרות לצורך עצמן, אז יחזרו למקומם לבינה, לקבל שפע להוריד למטה, ואז נקראת הבינה מלך, להיות שבה נשפעין ומלובשים לבוש מלכות ^(א) ועשירית. ואם זה השפע לא היה להם מתחלה, לא יוכלו ^(ב) לקבל שפע להריק למטה, כר"א ולא יראו פני ריקם, כי מדות אלו הם סוד הפנים פני משה.

אמנם נ"ה אינם עולים למקור העליון שהוא בינה ^(ג) בזרועותיהם, כי אין דקותם כל כך, לשיוכלו להכלל בעולם הנעלם, ולעלות שם, ולקבל שפע, לפיכך הם לבר מגופא והבן זה. ^(ד) מלך זה עולם הנעלם ולפיכך אנו אומרים אשר קדשנו ^(ה) דרך נסתר באור הסתום. ועולם זה הוא נקודה אמצעית שבבינה, ^(ו) דוגמת ציון שהוא במלכות, ואין המדות האלו עולים רק עד מקום זה לבר, ולא למעלה ממנו. ומקום זה שעולים בו הוא בסוד התדיבקות השביל העליון בתוכה, ונקרא אשר, כמו שהיסוד ^(ז) נקרא למטה אשר, כמד"א מאשר שמנה לחמו, כן עלמא דאתי נקרא אשר, בסוד דעת עליון הדבוק בו. והוה מלך העולם אשר. ועם זה יתיישבו ב' מאמרים הסותרים זא"ז בפירוש אשר. ^(א) ^(כ) ואשר זה הוא אהי"ה.

הגהה

הלחם אשר הוא אוכל, בסוד אכלה ומחתה פיה. ואז הבינה נעשית שמנה, בסוד העיבוד, שהז"א

(א) נלע"ד נתן: שז"ס מאשר שמנה לחמו, מאשר שהוא יסוד אבא, הנקרא לחמו, בסוד כי

- (ז) לפי שממנה מושך הטפה העליונה הנעלמה והכל כלול בברוך והוא ברוך שבתפלה (דפו"י).
- (ק) צ"ל לירד השפע (דפו"י).
- (ד) צ"ל ומשם יורד השפע לתפארת הנקרא הו"ה (דפו"י).
- (ש) והד בדאשית יז: ח"ב קנט: ת"ז תמ"ה פב:
- (ת) נ"א ל"ג המדות הנזכרות (דפו"י).
- (א) נ"א ועשירות (דפו"י).
- (ב) נ"א מוסיף לא יוכלו לעלות לשרשם לקבל השפע (דפו"י).
- (ג) נ"א בזרועות (דפו"י).
- (ד) נ"א ומלך זה הוא עולם הנעלם (דפו"י).
- (ה) נ"א בדרך הנסתר בערך סתום ונעלם והוא נקודה (דפו"י).
- (ו) נ"א דוגמת ציון שבמלכות (דפו"י).
- (ז) בדפו"י כתוב כאן הגהת צמח ח"ל: ובוהר ויחי דף ר"מ אמר מאשר שמנה לחמו דא עלמא דאתי וצ"ע.
- (ח) נ"א ואשר ההוא דאשר אהי"ה (דפו"י).

היצירה, שהוא סוד התפארת, הנקרא בן י"ה, דמקננא בשית ספירין ביצירה. והגפן או העץ, או האדמה, בסוד העשייה, שהמלכות נקראת גפן, עץ, אדמה, והיא מקננת בעשיה. ע"כ.

פרק רביעי

וּנְבֹאֵר עֵתָה מְנַהֵג מוֹרֵי זֹה"ה, בְּעֵינֵי הַח"י בְּרֻכּוֹת שֶׁל שַׁחַר. וְעֵינֵי צִיצִית וְתַפְּלִין וְכוּ'. עַד פֶּרֶשֶׁת הָעֵקֶידָה בְּכֻלּוֹת, וְאֲח"כְּ נִבְאֲרֵנוּ בְּפִרְטוֹת בְּע"ה.

הַח"י בְּרֻכּוֹת (ט) וּבְרֻכּוֹת שֵׁשׁ מִן עֵינֵי עַד בְּרֻכַת הַתּוֹרָה, הִיָּה נוֹהֵג מוֹרֵי זֹה"ה לְאִמְרָם בְּבֵיתוֹ אֶפְּלוֹ בְּלֵילָה קֹדֶם עֲלוֹת הַשַּׁחַר, וּמְסֻדָּרָם בְּכָל בְּרָכָה (י) וּבְרָכָה שֶׁנִּתְחַיֵּיב בָּהּ, וְכַמ"ש בְּגִמְרָא (ט) וְכַתֵּב הַרְמַב"ם ז"ל, כִּד שִׁמְעַ קַל תְּרַנְגּוּלָא, מְבָרְךְ הַנּוֹתֵן לְשִׁכּוֹי בֵּינָה. כִּד מְשֵׁי יְדִיָּה, מְבָרְךְ עֵינֵי, וְהִיָּה נִפְנָה וּבּוֹדֵק נִקְבִּי. וְאֲח"כְּ הִיָּה מְנִיחַ בְּיוֹם, צִיצִית טְלִית גְּדוֹל וּמִתְעַטֵּף בּוֹ, וְאֲח"כְּ מְנִיחַ

וּב' בְּחִינּוֹת אֵלוֹ, שֶׁהֵם: סוּד נְקוּדָה אֲמֻצְעִית שְׁבִכְיִנָּה, הַנִּקְרָאָת עֲלֵמָא דְאַתִּי, וְסוּד הַדְּעַת הָעֲלִיּוֹן שְׁבִתּוּכָה, הוּא קְדוּשָׁה וּמִצְוָה. כִּי סוּד הַדְּעַת הָעֲלִיּוֹן, הוּא קְדוּשָׁה בְּסוּד קְדוּשַׁת הָעֲלִיּוֹן, הַנִּמְשָׁךְ מִחֻמְכָּה. וְעֲלֵמָא דְאַתִּי, הוּא מִצְוָה הָעֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ (ט) שֶׁהַמְּלָכוֹת הוּא מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ הַתַּחְתּוֹנָה. וְזֶהוּ אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו (י) וַיִּמְשֹׁךְ קְדוּשָׁה וּמִצְוָה זֶה עַד לְמִטָּה בְּקְדוּשַׁת הַתַּחְתּוֹן, וּבְמִצְוָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְזֶהוּ (כ) בְּמִצְוֹתָיו: ב' מִצְוֹת, עֲלִיּוֹנָה וְתַחְתּוֹנָה. וְכֹל זֶה בְּבְרַכַת הַמִּצְוֹת, כִּי מִצְוָה (ל) מִמְּשִׁיךְ הַשֶּׁפַע מֵעוֹלָם הַנְּעֻלָּם.

אֲבָל בְּבְרַכַת הַנְּהַיֵּן, אֵינֵן אֲנִי אֹמְרִים לְאֵל קְדוּשָׁה, וְלֹא מִצְוָה, כִּי אַחֵר שֶׁנִּתְבְּרַכּוּ הָאֲבוֹת, וְחִזְרוּ וְעָלוּ לְהוֹרִיד שֶׁפַע מְבִינָה וְלְמִטָּה, לֹא הוֹרִידוּ שֶׁפַע רַק (ט) מִסוּד בֵּינָה בְּדַעַת שְׁבָה, וְלֹא מִסוּד עֲלֵמָא דְאַתִּי, שֶׁהוּא נְקוּדָה אֲמֻצְעִית שְׁבָה, אֲלֵא מִסוּד הַבֵּינָה עֲצֻמָּה מַחִיצוֹנוֹתִיָּה וְלִפְיֶכֶךְ אֲנִי אֹמְרִים בּוֹרָא פְּרִי, שֶׁהוּא סוּד בֵּינָה הַמְּקַנְנָא בְּתַלְתַּת סְפִירֵין בְּבְרִיאָה. וְז"ס בּוֹרָא, כִּי מִשֵּׁם יוֹרֵד לְעוֹלָם

הַגָּה

יְסוּד אֲבָא, הַטְּמִיר וְגִנִּיז בְּתוּכָה. וְהוּא יִתֵּן מְעַדְנֵי מֶלֶךְ, שֶׁהוּא יְסוּד דְאַרְיֵן הַמְּלוּבֵשׁ בְּתוֹךְ יְסוּד דְאַבָּא, וְהוּא נִקְרָא מֶלֶךְ: א"א. מֶלְכִי: או"א. הַמְּלָכִים: מַחֲסֵד עַד הוֹד. הַקְּדוּשָׁה: הוּא יְסוּד זְעִיר. בְּרוּךְ: הוּא יְסוּד נּוֹקְבָא דְזְעִיר, שֶׁשֵּׁם נְעֻלָּם כָּל הַשֶּׁפַע שׂוֹרֵד מִי"א פְּרֻצוּפִים. וְעַם הַמְּלָכוֹת עֲצֻמָּה הִרִי י"ב. וְז"ס הוּא: כִּי בִיְסוּד שְׁלֵה, מְשַׁפְּיעִים כָּל הַפְּרֻצוּפִין כְּנֹדַע. ע"כ מְהַר"ן.

מִמְּלֵא כְּרִיסָה דְבֵינָה, ע"י שֶׁהוּא בְּתוּכָה בְּסוּד הָעֵיבוֹר, בְּסוּד מְבִטֵּן מִי יֵצֵא הַקְּרַח כְּנֹדַע. וְגַם נוֹכַל לּוֹמֵר, מֵאֲשֶׁר הוּא יְסוּד דְאַבָּא, מִשֵּׁם יָבֵא שֶׁמֶן וְלַחֵם, שֶׁהֵם חו"ג דְאַבָּא, הַנִּקְרָאִים שֶׁמֶן וְלַחֵם. כִּי הַגְּבוּרוֹת שְׁלוֹ, הֵם חֲסִדִים דְאַמָּא. אֲבָל הַגְּבוּרוֹת דְאַמָּא עֲצֻמָּה, נִקְרָא יֵין, כְּנֹדַע בְּסוּד יֵין דְמִנְטְרָא. וְז"ס מֵאֲשֶׁר שֶׁמְנָה לַחֲמוֹ.

אוּ נוֹכַל לּוֹמֵר, מֵאֲשֶׁר שֶׁהוּא יְסוּד כְּנ"ל, שֶׁמְנָה לַחֲמוֹ, בְּסוּד הַמוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ, כְּנֹדַע שֶׁהוּא

(ט) נ"א כמו שהמלכות נקראת מצות המלך (דפו"י).

(י) נ"א מוסיף במצותיו וצונו (דפו"י).

(כ) נ"א מוסיף במצותיו וצונו (דפו"י).

(ל) נ"א תמשוך השפעה (דפו"י).

(מ) נ"א בסוד (דפו"י).

(נ) בדפו"י זה פרק ראשון.

(ס) ל"ג וברכות (דפו"י).

(ע) נ"א בעת ול"ג וברכה (דפו"י).

(פ) ברכות ס: רמב"ם הלכות תפלה פרק ז' ד'.

שהם קודם כל תפלה, והם מן ענט"י עד סוף ברכות התורה. ברכת ענט"י, כנגד א"א שבעשיה כמ"ש בע"ה במקומו. וברכת אשר יצר, כנגד אבא דעשייה. ברכת אלהי נשמה, היא אמא דעשייה. כמו שיתבאר ג' ברכות אלו במקומן. ואח"כ ח"י ברכאן שיש, מן הנותן לשכוי בינה עד סוף ברכת התורה, הם כנגד ז"א דעשייה, שהוא ח"י ברכאן דנפקין מן ט"ט דמטטרו"ן, והם ממש כנגד ח"י שמהן שבשירת הים, וח"י שמהן שיש בח"י פסוקים של יהי כבוד. וע"ש ומשם תבינהו לכאן. והם סוד ח"י ברכאן דיסוד. ונתחיל לבאר בדרך פרטי.

ברכת על נטילת ידים, היא ברכה ראשונה, וברכה זו היא כאשר מתעורר האדם משנתו, תיכף צריך ליטול ידיו, קודם שיגע כלל במלבושיו, וגם אסור לילך ד' אמות בלא נטילה זו של שחרית, כמ"ש בזוהר על פסוק לאשר הביא אלוה בידו. וענין נטילה זו היא, כדי להעביר רוח הטומאה שעליהן, באופן זה: תחלה תקח הכלי בידך הימנית, ואח"כ תתנהו לידך השמאלית, ואז תשפוך בידך השמאלית מים על ידך הימנית. ואח"כ תקח הכלי בידך הימנית, ותשפוך על ידך השמאלית. וכן תעשה ג' פעמים, עד שנמצא, שרחצת הימנית ג"פ בדילוג, וכן השמאלית. וכן נתבאר בזהר כתיבת יד. והטעם, כי רוח רעה הנקראת שיבת"א שורה על הידים, ובת מלך היא, ומקפדת עד ג"פ. ושיהיו בדילוג, ואם לאו אינה הולכת. (א)

הגהה

לג"ר דעשיה, כנ"ל בשער התפלה, ועתה אנו ממשיכין ומעמידין ע"י הנטילה, הזיווג דאו"א. והוא, כי אבא נקרא ימין, ונוטל הכלי בידו שהוא יסוד שלו, ונותן לאמא שנקראת שמאלית, ואז תיכף השמאלית שהיא אמא, שופכת מים שהוא מ"נ, שמתעוררת, ונותנת לימין שהוא אבא. ואז

תפילין, ואח"כ היה הולך לבה"כ, מעוטף ומוכתר בתפילין ובציצית טלית גדול. ושם היה מתחיל, מן אלקינו ואלקי אבותינו שהוא פרשת העקידה.

והנה כל הח"י ברכות, שהוא מן הנותן לשכוי, עד סוף ברכת התורה, חייב אדם לברך בכל יום. אע"פ שאינו חייב בהם ביום ההוא, כגון שלא ישן בלילה ההוא כלל, או לן בכסותו ובאזורו ובמצנפתו, או אם לא הותר מנעליו וכיוצא בו. והטעם הוא, לפי שלא נתקנו אלא על מנהגו של עולם, ולא על כל אדם ואדם בפרטות. ועוד כי כולם יש בהם ^(ז) רמז אל דברים עליונים, ואין ראוי לבטלם. חוץ מענ"י, ואשר יצר, אם לא ישן כלל בלילה, או אם לא הוצרך לנקביו כלל. ^(ח) וחוץ מברכת שעשה לי כל צרכי בט"ב ובי"כ, מפני שאז הכל אסורים בנעילת הסנדל.

וכשהיה בבה"כ, והיה איזה אדם מברך ברכות^(ט) הנוכרות היה יושב ושומע, ועונה אמן, ואף אם היה באמצע התפלה, היה פוסק ושותק ועונה אמן, ואפילו אם היו המסדרים ^(י) הרבה. ובברכת התורה של שחר, היה עונה אמן בין ברכה ראשונה להערב נא, והוא כמ"ש הפוסקים, כי הם ב' ברכות, ואעפ"י שמתחיל והערב נא בוי"ו, אינן אלא ב' ברכות, ואינן ברכה א', וע"כ היה עונה אמן באמצע ב' ברכות אלו ע"כ.

פרק חמישי

^(ה) כוונות כוללות עשרים ברכות של שחר,

(א) צמח: וביה"כ אינה שולטת, ובט"ב אינה מקפדת על דבר מועט כזה, כי כל היום הוא שלה בעונותינו.

נלע"ד נתן: הטעם הוא, שאין הקליפה הולכת, אלא דוקא בסירוגין ג"פ, הכוונה הוא, כי ע"י ברכת הנהנין והמצות, אנו ממשיכין שפע ברכה

(ז) נ"א רמז רמז אל דברים עליונים ואורות עליונים (דפו"י).

(ח) נ"א לא הוצרך לנקבים אינו מברך אותן (דפו"י).

(ט) נ"א רבים (דפו"י).

(י) נ"א הי"ח ברכות (דפו"י).

(ה) ספר ע"ת ענין כוונת הברכות דף ל"ו ט"א.

מנצפ"ך והם כפולות, ע"כ הם ה' בימין וה' בשמאל. והנה כל זה בידי דו"א^ג כי בז"א אפילו בחסד שלו, יש בו סיגים, כדמיון הכסף שיש בו סיגים, וכדמיון המים שהם ג"כ בחסד, ויש בהם עכירות שהם מים עכורים.

והנה עד"ו, הוא ג"כ בסיום הקוים ימין ושמאל שהם ב' רגלים ימין ושמאל, עד"ו הנזכר בב' הידים, כי מסתיימים הה"ג שהם ה' אצבעות רגל ימין, וה' אצבעות רגל שמאל. ולכן לא יש אבר באדם שיתגלו בו מציאות עשר, אלא אצבעות הידים והרגלים, לפי שהוא סיום כל הדינים. ונמצא, כי אע"פ שנט"י הוא בעולם העשיה כנ"ל, הנה הוא בז"א שבעשיה, שהוא בחי' יצירה שבעשיה. וזהו הענין שאמרו רז"ל^ה ענין ראשון ושני ושלישי ורביעי לטומאה. וסדרן ממטה למעלה כיצד ראשון בעשיה, ב' ביצירה, ג'

ואמנם טעם הנטילה כבר נת"ל, שהוא להסין הקליפות מחיצונית נה"י דעשיה, ובוזה נתקן א"פ שלהם, וע"י ברכת ענ"י נתקן א"מ שלהם, של בחי' חיצונית. והנה ענין הנטילה בעצמה הוא, כי הנה נודע כי כל בחי' שערות הזקן, הם דינים, כמ"ש ביפנה ויבדוק נקביו. וכמו שיש בשערות סוד הדינים, עוד יש באדם עצמו, סוד ה' גבורות, א"והם: הפה וב' נקבי החוטם, והזרועות והאצבעות, כמבואר באדרא. והנה שערות הזקן דו"א, הם דינים תקיפין, והם סביב הפה והחוטם וכו'. אמנם אלו ה' גבורות עצמן, נמשכים דרך הזרועות עד סיום האצבעות, ומשם הוא יניקת החיצונים^ב ע"כ נמצאו ה' אצבעות ביד ימין, שהם סיום ה' גבורות, שנסתיימו כולם באצבעות. וכנגדם ה' אצבעות אחרים ביד שמאל, כי כבר ידעת כי ה' גבורות הם ה' אותיות

הגהה

שהם החסדים שלו, ולכן אח"כ רומזים בברכת אשר יצר ומפליא לעשות, שהוא סוד פלא יועץ, שהיסוד דאבא נקרא פלא, בסוד פתחי לי א' חותי, שר"ת פלא, והוא ממתק הבשר, שהם הגבורות של עשיה, כמ"ש לקמן.

כלל העולה, שכל זמן שלא הגיע התפשטות החסדים דאבא עד הוד דו"א, בסוד הדילוג כנ"ל, אין הקליפה מסתלקת משם, מפני שהקליפה יונקת מהוד, בסוד והודי נהפך עלי למשחית, וכשמגיע לשם החסדים דאבא, אז הקליפה אינה יכולה לסבול האור שלהם ובורחת משם, כי אבא מגרש כל החיצונים כנודע. והנה ביארנו סוד הסירוגין ג"פ בעת נט"י, והבן זה היטב, ע"כ מהר"ן ז"ל.

הימין שהוא אבא מתעורר ונותן מ"ד לשמאל שהוא אמא. ואח"כ יסוד אמא, שהוא דעת דועיר, שופכת המים לחסד דועיר דרועא ימינא, וחסד דו"א שופך המים לגבורה דו"א דרועא שמאל, ואז הגבורה על ידי ת"ת קו האמצעי, שופך המים על נצח דו"א, ונצח דו"א שופך המים אל הוד דו"א, הרי כבר נשלמו ג"פ בדילוג מימין אל שמאל ומשמאל אל ימין. ופעם ד' צריך לשפוך ב' הידים ביחד, להורות כי אח"כ ההוד דו"א משפיע ביסוד דו"א, ושם מתערבים ג' החסדים יחד דאו"א, וזהו השפשוף. ואח"כ מיסוד דו"א יורד השפע למטה עד חג"ת דו"א דעשיה, שהם הידים שלו, ולכך צריך לפשוט ב' כפות הידים, כדי לקבל בתוכו הארה הזאת.

והנה מאחרי שעיקר הארה זו, הוא יסוד דאבא

(א) וזה ח"ג אר"ר אות רכ"ה. קל"ו: שער מאמרי רשב"י ויע"א דף רי"ח ט"ב ד"ה שם ע"ב. שם דף רצ"ז ד"ה והואיל ואחן לידן. שער הכוונות דף ה' ד"ה ואמנם יטול. ע"ח ח"ב שער דרושי הצלם דרוש ב'. עו"ת דף ל"א ט"א.
(ב) ג"א ומשם מסיומם הוא אחיות ויניקת החיצונים, כי כל אלו הגבורות הם מתפשטים דרך הזרוע עד סיום האצבעות וע"כ נמצא (דפו"י).

(ג) ג"א מוסיף דו"א דעשיה (דפו"י).
(ד) מסכת טהרות פרק ב'. שער הכוונות ענין ברכת השחר דף ר' ד"ה והנה כבר.

וכאשר בא בחי' ז"א, שם נתגלו ו' קצוות כנודע. ונמצא, שעם הזעיר, הם ה' מקומות, שנכללו בהם הזרועות והרגלים. אמנם לא נתגלו אלא בזעיר, שהוא מקום החמישי, ולכן בזעיר נתגלו בו כל זרוע, וכל ירך, בבחי' ה' אצבעות ודי בזה.

ונודע, כי ג' ידים הם: יד הגדולה, ויד החזקה, ויד רמה באמצעיתא. ^(ה) והנה יד האמצעית, הוא בסוד הדעת, שהוא אמצעי, וגם בו נעלמו הזרועות ולכן הם יד האחרת האמצעית. והנה צריך להגביה הידים בעת הברכה למעלה, ולפחות יגביהם עד כנגד הפנים כי גם הם בכלל הראש. וטעם הדבר לכיון ^(ו) כי תחלה היו בחי' רישא דז"א. והענין במה שנודע, כי מתחלה בעת שנאצל ז"א היה חג"ת בבחינת רישא דליה, ונ"ה בבחינת זרועות, ויסוד בבחינת גוף. ואח"כ נכנסו בו ג' מוחין, ואז נעשו בו חב"ד, וחג"ת נעשו בבחי' ב' זרועות וגופא, ונה"י ב' שוקין ואמה. ולכן אנו מגביהים אותם בשעת הברכה, לכיון ולרמוז ולהעלותם אל מדרגתם הראשונה, שהיה לזעיר בבחי' ראש ממש.

גם צריך בעת שתגביה ירך עד כנגד הראש, שתכוין להכניס קשרי הזרועות לפנים מן הגוף, שהם בסוד כל אחוריהם ביתה, כמזכר בפרשת ויצא, והם אצילי הזרועות, הנקרא קובדים בלע"ז. וטעם הרבר, לפי שכיון שאינם רוחצים במים, אלא הידים והאצבעות ולא הזרועות. ולכן לפחות צריך לחבר ב' הזרועות ביחד, ^(ז) וקשרי הזרועות לפנים כנ"ל, וצריך לפשוט ב' כפות הידים בשעת הברכה, כמי שרוצה לקבל בתוכה איזה דבר, והוא רמז לקבלת הטהרה בהם. ואמנם הטעם שאין אנו רוחצים הזרועות הוא,

בבריאה, ד' באצילות. כי יש ד' מיני קליפות, בד' עולמות אבי"ע. והנה הקליפה הנקרא רביעי הוא טמא בקדשים, שהוא אצילות, הנקרא קדשים. והקליפה הנקרא ג', הוא פוסל בתרומה, שהוא בריאה. והקליפה הנקרא ב', הוא טמא בחולין, שהוא היצירה, ושם הם הידים, ולכן הם שניים לטומאה, ושני עושה שלישי בתרומה כנודע.

^(ח) והקליפה הנקרא ראשון, הוא בעולם העשיה. ויש טומאת המת, שהוא אבי אבות הטומאה, שהוא באותן הקליפות אשר הם יותר למטה, שהם סיגים הנשארים מבירור המלכים שמתו, והם תחת עולם העשייה. והנה להיות שסיוס כל הדינים הנזכר של האצבעות הידים הם בעולם העשיה, ולכן נט"י הם בעשיה בידיים דז"א אשר שם כנ"ל, כי אין בכל האברים שיתגלו בו בחי' י' בגילוי, כמו הידים והרגלים שהם י' אצבעות.

וטעם הדבר, דע, כי הנה א"א יש בו כללות ג' רישין עילאין, הנזכר בתחלת האדרא זוטרא, ^(ט) ורישא עלאה שהוא תחת הא"ס, אין בו תפיסה כלל, ולא אחידע, כמזכר בא"ז שם. אמנם תרין רישין אחרנין, יש בהם גלוי קצת ותפיסה. אך עכ"ז לא נתגלה בהם לא זרועות ולא ירכין, אבל נגנוו בהם ונעלמו, בסוד אות ו' דאית ביה ב' ^(א) אנפין, דאינון ב' ידיין שבאות א' שהם ב' דרועין, ובהם כלולים ג"כ תרין ירכין, אבל כשהם בהעלם אינו רק צורת אות ו' פשוטה לבד בלתי זרועות ושוקיים, ולא נתגלה בו רק קו האמצעי, שהוא בחינת הגוף. וקרוב לזה כתב בדיש פרשת תצוה. ^(ב) והרי הם ב' מקומות, שלא נתגלו לא הזרועות ולא הרגלים. וכן באו"א נעלמו ג"כ, שהם בחי' ח"ב, הרי הם ב' מקומות אחרים.

(ה) נ"א ולכן הידים הם שניות והשני עושה שלישי בחולין כנודע והקליפה ראשון (דפ"י).

(ו) ע"ח ח"א שער א"א פרק ב'.

(א) ז"ח בראשית ע"פ הסולם מן אות ק"כ עד אות קל"ז עיי"ש בפירוש הסולם.

(ז) זהר ח"ב קפא: ע"פ הסולם מאות כ"ח.

(ח) הקדמת תקוני זהר עם פירוש מעלות הסולם אות קצ"א.

(ט) נ"א כי היה היד בבחי' רישא דז"א (דפ"י).

(י) נ"א שלא יצאו קשרי הזרועות לאחור. וזהו ויצא אות קמ"ד שער רוח הקודש דף כ'. שער המצות עקב דף צ"א ד"ה

שלא תצא הארה ההיא דרך שם, כדי שיאיר
לפרצוף לאה, ואז אנו מעלים הידים למעלה, כדי
שאותם האורות יצאו משם, ויאירו בפרצוף לאה
העומדת אחורי דעת דועיר, וזה נעשה בנשיאת
קפים בברכת כהנים כמבואר במקומו. ואמנם
עתה ענין הגבהת הידים הוא, מפני שנודע כי
הידיים הם עסקניות ושניות לטומאה, ורוח רעה
שורה על הידיים. והענין הוא, כי אין אחיות
החיצוניים אלא בסיום הדינים ובקצוותיהן כנ"ל,
ואין להם כח לינק למעלה מהקדושה, אלא
מסיומא ולמטה, וע"כ הושמו הצפרניים על ראשי
האצבעות, שהוא לבוש קשה למאוד, והוא של
קדושה, שאל"כ לעולם היו ידים טמאות, כנזכר
בפרשת ויקהל ע"ש.⁽²⁾

ואמנם העודף מצרפנים מכנגד בשר האצבע,
שם הוא אחיות הקליפות, ויניקתן מאותן האורות
הבוקעים מתחת הצפרנים, ולכן צריך לחתוך
אותם הצפרנים שגדלו יותר מראי. ולהיות כי שם
אחיות הקליפות, על כן צריך ליטול הידיים במים,
שהם בחי' החסד, הכולל ה' חסדים, ועי"כ
נמתקים הה' גבורות רמנצפך, הכפולות בה'
אצבעות יד ימין, ויד שמאל, ואז הקליפות שהיו
נאחזים באותם ה"ג שבה' אצבעות הכפולות
כנזכר, הם נדחים ומתגרשים ומסתלקים משם ע"י
הה"ח, כי לעולם החסד דוחה ומגרש הקליפות
משם. ⁽³⁾ אך אנו יראים, שאם נניח האצבעות
כפופים למטה, ימשכו האורות כי מוחין דועיר
הנמשכים דרך הקוים ימין ושמאל דרך הזרועות,
ויצאו דרך בקיעות הצפרנים, ויחזרו הקליפות
להתאחו שם ולינק משם, על כן תיכף אחד

כמ"ש בפרשת נשא על החוטמא דועיר אנפין,
דאית ביה תריץ נוקבין וכו', ושם נתבאר כי בחוטם
הזועיר, שם מתקבצין כל הגבורות שבו, וב' נקבי
החוטם הם ב' אותיות ראשונות רמנצפ"ך, שהם
סתומה ו' כוה, ומ' סתומה מימין, ונו"ן הפוכה
משמאל, בנקב הב'. ומן חוטם דא"א, נמשך רוחא
דחיי אל זעיר. ⁽⁴⁾ והנה אותו הנקב החוטם הב'
דועיר, הנרמז באות נ' הפוכה הוא מתפשט בזרוע
דועיר אנפין השמאלי ששם בחי' המלכות, בסוד
תפלה של יד, וע"כ זרוע דז"א הוא סתום, ואין בו
פתח פתוח, כמו בקו האמצעי שהוא הגוף. וא"כ
הזרוע הוא צורתון פשוטה רמנצפ"ך.

ולעתיד לבוא, ימשך גם כן רוחא דחיי
מחוטמא דע"ק דרך הזרועות דז"א ואז יחבסמו
דיני הזרועות וגבורותיה, ואז ימשך דרך שם האי
רוחא דחיי אל המלכות, שהיא תפלה של יד,
הניתנית בזרוע, והוא הנקרא מלכא משיחא,
הנזכר באדרא רבא. והנה עתה בגלות, נמשך
ההוא רוחא דחיי בזרוע זעיר, ומשם נמשך אל
המלכות, שהיא תפלה של יד. אמנם אינו אלא
בסיתום, וכנזכר כי אין בזרוע פתח פתוח כנ"ל,
אבל לעתיד לבא ב"ב, ימשך בגלוי גמור, ע"כ אין
לנו עתה נט"י, ⁽⁵⁾ רק עד הפרק עצמו דזרוע, כי אין
לנו עתה כח לבסמו ולמחקו עד לעתיד לבא. ^(א)

גם ענין הגבהת ידים יחבאר לך, כמ"ש בענין
פרצוף לאה, וע"ש גם בענין נשיאת כפים וע"ש
⁽⁶⁾ איך דרך צפרני האצבעות, דרך הבקיעות אשר
שם, האורות של מוחין בוקעין ויוצאין לחוץ, ואז
האורות נכנסין בראשי פרקין עילאין נ"ה, שהם
ב' הרגלים, ומאירים בה. ולפעמים אנו צריכים

תגהה

הלבושים דז"א, ואז תקבל המלכות רוחא דחיי
בגילוי בלי לבושים, אלא דרך הזרוע דז"א בלבד
ע"כ.

(א) נלע"ד נתן, שז"ס הפסוק חשף ה' את
זרוע קדשו, כי עתה מקבלת המלכות רוחא דחיי
על ידי לבושים דזרוע דז"א. ולעתיד, יתגלו

(ב) נ"א והנה אותו הנקב הב' החוטם דז"א (דפרי").

(ג) נ"א וע"כ אין לנו עתה נט"י רק עד פרק הזרוע כי הזרוע עצמו אין לנו כח (דפרי").

(ד) ע"ה ח"ב שער פרצופי ז"ן פ"ב.

(ה) זהו ח"ב דף רח: וכוהו ע"פ הטולם מן אות ר"ס עי"ש בסולם מאמר מאורי אש ומאמר הצפרנים.

(ו) נ"א ואחר שנתגרשו משם אז אנו יראים (דפרי").

מעלה אותם מן העשיה אל היצירה ע"ד שנתבאר
בכוונת הברכה.

וזה ענין הכוונה של ענט"י, בתחלה תכוין
שהוא בא"א בעשיה כנ"ל, וע"כ יש בו י"ג
תיבות, כנגד י"ג תקונים דא"א דעשיה. אח"כ
תכוין אל כללות הברכה כנ"ל. ואח"כ תכוין אל ג'
תיבות של ענ"י, כי ד"ת הם עני שהיא העשיה,
שהוא כנגד המלכות הנקרא עניה ודלה, ואתה
מעלה אותה למעלה ע"י שם מ"ב דיצירה, שהוא
ג"פ יד, והם: יד גדולה מימין, יהו"ה אלהינו
יהו"ה. ויד החזקה משמאל, חילוף הג' שמות הנו',
שהם כוון במוכסז כוון. יד דמה באמצעיתא ת"ת,
והוא ד' אותיות הוי"ה בפשוט, וי' אותיות של
מילוי שלו באלפי"ן, כי שם זה ביצירה כנודע.
ובכח ג' ידים אלו שהם מ"ב, אנו מעלים ואוחזים
בעשיה, להעלותן ביצירה, והם בחי חג"ת. וזהו
הכוונה ענט"י ד"ל הגבהה, כמו וינטלם וינשאם,
שהוא הגבהה אל היצירה, ע"י ג' הידים כנוכר, כי
כן דרך הידים לאחוז ולהעלות, והרי נמשכת
הארת פנים של היצירה בעשייה, שהוא שם מ"ה
דאלפי"ן שהוא ביצירה כנודע.

וגם צריך להמשיך האחוריים של מ"ה דיצירה
בעשיה, כנודע כי האחור דיצירה שהוא שם מ"ה,
הם היורדים למטה להאיר בעשייה, ולכן תכוין
בר"ת ענ"י, שהם בגימטריא ק"ל, שהוא אחוריים
של שם מ"ה דיצירה, המאיר בעשיה, שהוא ג"כ
ד"ת ענ"י, שהיא עניה בעשיה כנ"ל, כי המלכות
נקראת עניה, ודעתה קלה כמנין עני, לפי
שמקבלת מאחוריים דזעיד, שהוא שם מ"ה,
שהוא ק"ל. וזהו כוונת עליית הידים^(ז) וירידתן
למטה כנוכר. גם תכוין, כי יד ימין הוא חציו

הנטילה שנסתלקו הקליפות, אנו מעלים הידים
למעלה, ומגביהים אותם עד הראש, וע"י הגבהת
הידים, חוזרים האורות שהיו מתפשטות בהם
לצאת דרך הצפרנים, ונכנסים במקומם, וחוזרים
עם המוחין דזעיד עצמו, ממקום שיצאו, וע"כ
הקליפות אינם חוזרים להתאחו שם עוד.

עוד כוונה אחרת, בענין הגבהת הידים למעלה,
שהוא עליית הידים אלו שבעשיה אל היצירה, ע"י
שם מ"ב שביצירה, כמ"ש בכוונת הברכות וע"ש.^(ז)
ותחלה נבאר לך ענין המים, כי תכוין בהם
כאשר תקח בידך קודם שתדחץ בהם, תכוין, כי כל
בחי המים אלו, הם ב' אותיות מ"י של שם
אלקים, ויכוין בא' וחמשים יודי"ן, שיש בר'
אחוריים של ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ובר'
אחוריים של ד' שמות אהי"ה, ב' יודי"ן וא'
דאלפי"ן וא' דההי"ן, ובג' אחוריים של ג' שמות
אלקים, יודי"ן דאלפי"ן דההי"ן, והם כמנין מ"י
של אלקים.

ואמנם הכוונה בעת הנטילה עצמה הם ג'
נטילות בסידוגין ביד ימין, וג' נטילות בסידוגין
ביד שמאל. ואח"כ צריך לשפשף שתיהן ביחד,
בסוד היר הגדולה בימין, יד החזקה בשמאל, ויד
דמה באמצע. ותכוין בג' נטילות יד ימין, אל שם
מ"ב דהוי"ה יודי"ן, שהוא מילוי המילוי שלו,
שהוא כ"ח אותיות בנטילה א'. והמילוי שלו לבר,
שהם י' אותיות בנטילה הב'. וד' אותיות פשוטות,
בנטילה הג'. ועד"ז תכוין בנטילת היד השמאלית,
בשם מ"ב דהוי"ה דס"ג. ואח"כ בשפשוף ב'
הידים יחד, תכוין אל שם מ"ב דאלפי"ן ביחד.
ואח"כ תגביה ידך למעלה ע"ד הנ"ל, ובכל
התנאים והכוונות הנ"ל. (א) וגם תכוין, שאתה

הגחה

עתה בזו הכוונה ההכנה לבר, כדי שאח"כ יכולים
לעלות ע"י שם מ"ב, כנודע כי לא יש דבר בעולם
שיוכל לגלות, אם לא ע"י שם מ"ב, ובפרט עשיה
ביצירה.

(א) נלע"ד נתן: שם"ש שתכוין שאתה מעלה
אותם מן העשיה אל היצירה הוא לאו דוקא, כי
אינה מתחלת לעלות מן העשיה ביצירה, עד
פרשת התמיד. אלא הכוונה הוא, שאנו עשויים

(ז) שער המצות פרשת עקב דף צ' וצ"א. פירוש הסולם בזהו פרשת עקב אות לט.

(ז) ג"א והגבתן למעלה (דטו"י).

ונעשים סיגים כל כך קשים, ולכן אינם בחי' הקליפות ממש, אמנם הם דינים קשים עד מאד. ועיקר מוצאם לחוץ הוא, דרך נקב השמאלי שביסוד, כנודע שיש בו ב' נקבים, א' להוציא טפת זרע וקרי, וא' לדחות מותר המים. אבל שערות הזקן, הם דינים תקיפים מאוד, יותר משערות הראש, ובהיותם יורדים למטה, אז נעשה ממותרם בחי' הקליפות ממש. והנה סוף סיום השערות אלו של הזקן, הם יוצאים המותרות שלהם, והם בחי' הקליפות, ומקום מוצא מותרות אלו, הם מנקב האחור, שהוא בין נצח להוד, בבחי' כלי החיצון, כמבואר אצלינו, שיש ג' כלים בכל ספירה וספירה. וכל זה הוא באדם דעשייה, שהוא ז"א אשר שם, ואז מאותו נקב יונקים הקליפות כולם אשר שם. והנה להיות כי הם דינים תקיפים מאד, לכן לא נתהווה בחי' זקן בנקבה, לפי שדיני הזקן הם דינים תקיפים מאד, ואם היו דינים אלו בנקבה התחתונה, שהוא היותר סמוכה אל הקליפות, היתה אחיזה גדולה אל הקליפות, שם בוקן שלה, והיו דינים מתרבים עד אין קץ, ולכן אין זקן רק באיש לבד.

והנה גם בא"א, יש ב' מיני שערות ההם, אלא שהשערות ההם הם לבנים, כמ"ש ושער ראשו כעמר נקי, והם רחמים, ולכן אדרבא יש בהם כח לכפות את הדינים ולבסמם. והנה ענין ב' נקבים אלו: הנקב השמאלי של היסוד, נתבאר בענין טעם בני גד ובני ראובן וחצי שבט המנשי שיצאו לח"ל, וע"ש^(ז) וכן בענין מערת המכפלה, שהיתה תחלה ביד בני חת וע"ש. ו' ואמנם בענין הנקב האחור, נתבאר אצלינו בענין דרוש ז"א, במאמר פרשת תצוה דף קפ"ד ב',^(ח) בענין אינון תלת

הראשון של שם הוי"ה דמילוי המילוי דמ"ה: יוד ואו דלת, הא אלף. יוד שמאל, הוא חצי האחרון של שם הוי"ה דמ"ה כנ"ל, ואו אלף ואו, הא אלף. ויד אמצעית בת"ת, הוא שורש השם בעצמו, שממנו מתפשטים ב' הידים הנ"ל, ולכן הוא^(ט) באמצעית יהו"ה, יוד הא ואו הא. ע"כ.

פרק ששי

^(א) ברכת אשר יצר, ברכה זו היא, כאשר האדם בודק נקביו, ויפנה. והנה כבר נתבאר, שעי"ז נתקנו ג' אחרונות דעשיה, בחי' הפנימיות וזה בבחי' א"פ שלהם, וע"י הברכה נתקן א"מ שלהם. ונבאר עתה בדיקת נקבים אלו מה ענינם, וזה מש"ה אל תשקצו את נפשתיכם, ואמרו ז"ל^(ב) זה המששה נקביו. והענין הוא, כי כבר ביארנו, כי כוונת האכילה הוא, לברר הפסולת והזוהמא שיש בכל המאכלים להשליכה לחוץ, אחר שנתבררה בתוך המעיים, ומי שמששה הזוהמא היא, אחר שנתעכלה ונתבררה ונעשה קליפה, הוא משקץ נפשו ממש, יותר ממה שמשקץ גופו, וצריך לכוין לזה.

עוד צריך שתדע, כי הנה מצינו ב' נקבים יש באדם העליון, הוא ז"א דעשיה, הא' הוא נקב האחור של הגדולים, והב' הוא נקב היסוד של הקטנים. והענין הוא, כי כבר ביארנו, כי השערות שבאדם, הם בחינת מ"נ של בירור המלכים, וכולם הם דינין תקיפין. אבל יש ב' מיני שערות באדם העליון שהוא ז"א, שערות הראש, ושערות הזקן. והנה שערות הראש, הם דינים חלשים, ולכן יש ג"כ בנקבה, כי אין כ"כ חשש אם יונקים מהם החיצונים, ואין המותרות שלהם המתבררים מהם

(פ) נ"א הוא בעצמו (רפוי").

(צ) שער הכוונות ענין ברכת השתר רף ת' טור א'.

(ק) מכות טז:

(ר) שער הפסוקים פרשת מטות סימן ל"ב. לקוטי תורה פרשת מטות.

(ש) שער מאמרי רשב"י זיע"א רף מ"ו ט"ב ר"ה דע"ה כי בני חת. ע"ח ת"ב שער אונאה פ"ג. ספר הלכות פרשת עקב בפסוק לא כארץ מצרים. הקדמה ספר הזהר ע"פ הסולם רף מ"ח בסולם ר"ה וז"ש ותו רח'.

(ח) שער מאמרי רשב"י זיע"א פרשת תצוה רף קנ"ה ט"ב. ע"ח ת"ב שער הארת המוחין פרק ה'. סולם פרשת תצוה מאמר בתרין נקודין אחת פרשת מלכו שמיא.

הנקבים האלה, לפי שנודע כי בחי' מציאות הדינים, הם לתועלת העולם, כדי שיוכלו לקבל האור העליון, ע"י המדה הקצובה לו ע"י הדינים, שהם הנותנים קצבה ומדה אל האודות ההם, בסוד בוצינא דקרדינותא, הנותנת קצבה וקו המדה, והרי כי אין תיקון אלא ע"י הדין והבן זה מאד. ואם זה התיקון הוא בכל העולמות, מכ"ש בעולם העשיה, כי שם צורך הדינים בהכרח, כנודע כי שם הדינים הם סנדלפון^א, שהוא בגימטריא פ"ר, שהם^ב ה"ו רמנצפ"ך, ולכן אם יפתחו ו' נקבי הראש יותר מדאי, ויאירו^ג אות הרחמים בעשיה דרך הנקבים ההם בהיותם פתוחים יותר מדאי, יתבטלו הדינים שבעשיה, ואין קיום אל העולם כלל ותתבטל. וכן אם יסתמו אותם הנקבים יותר מדאי, ויהיו דיני עשיה בלי מיתוק רחמים, ג"כ א"א להתקיים העולם, ואפילו שעה אחת, היינו המלכות שבעשיה הנקראת שעה אחת, כנודע בסוד שעה עומדת לו כנוכר בתיקונים תיקון ס"ט. ולכן הוא רופא כל בשר, שהם הדינים הנקרא בשר, בסוד בישרא סומקא, והוא בעשיה, כי משם סוד הבשר. והוא רופא לכל בשר, ע"י מיתוק הדינים, ע"י הרחמים, ולכן הוא מפליא לעשות. ד"ל: הוא ממשך אור הנתיב העליון הנקרא פלא כנוכר, עד העשיה, למתקה, והוא ומפליא לעשות.^(ב)

הגהה

בפירוש, ע"כ הגה"ה.
(ב) צמח: עוד נוכל לומר, עם מ"ש בווהר פרשת וארא כנ"ל, כי אין לנפש קיום אפילו דגע אחד בלא רוחא ע"ש, והוא אי אפשר להתקיים הנפש שהוא בחי' עשיה, בלא רוחא, דהיינו היצירה בחי' הרוח.

נקחין וכו', והראשון מהם נקרא סטרא אחרא, והוא בחי' זה הנקב האחור, וז"ס פעור^(א) וע"ש איך הם יונקים מן המוחין וקטנות שיוצא הארתם אל העורף העליון, ומשם נמשך קו היושר עד פעור התחתון. וכבר ידעת מ"ש בפרשת נשא, כי שערות הזקן ממותרות מוחא נפקו, וסיומם יוצא דרך פעור אל הקליפות ודי בזה ע"כ. והנה ברכת אשר יצר, כבר ביארנו שהוא כנגד אבא שבעשיה, ולכן יש בברכה זו מ"ה תיבות, כמנין אדם, שהוא החכמה, כח מ"ה. והוא ענין אשר יצר את האדם בחכמה, כי מבחי' החכמה העליונה, נוצר האדם זה שרמזנוהו, ולפי שהיצירה קודמת אל העשיה, לזה אמר אשר יצר את האדם, כי ע"י היצירה נעשה העשיה. ואמנם לפי שהבריאה היא ג' ספירין עלאין, ואדם שהוא החכמה א' מהם, לזה אמר, וברא בו, שהוא מבחי' הבריאה שבעשיה. והוא בו, ר"ל, בעצמו, כי אדם עצמו הוא בחי' הבריאה שבעשיה, שכ"א מד' עולמות אבי"ע כלול מכולם. ג"ר בבריאה, ו"ק ז"א שהוא יצירה, והעשירית מלכות שהיא עשיה. והנה נקבים אלו, הם סוד ו' נקבים שיש בראש, כנוכר בווהר משפטים בר"מ, והם בראש האדם שהוא אבא, והם בחינת ו' דגולגלתא הנודעים, והם: עינים, ואזנים, וחוטם, ופה. אבל הענין כך הוא, כי אין אנו צריכין כאן בעשיה, רק אור

(א) ונלע"ד נתן: שצ"ע, מאחד דק"ל שאין הקליפות יונקים אלא במקום פתח פתוח, והרי בעורף אין שם פתח פתוח ושום נקב, ואם כן מאיזה כח הם יונקים שם. ונבאר כי שם על המוחין דועיר, מכוסה נה"י רחבונה, והנקב האחור שלה מגולה, ומשם הם יונקים החצונים עיין בררוש הצלם דרוש ה', ותמצא הסוד

(א) שער מאמרי רשב"י פ' נשא דף רכ"ד ט"א.

(ב) זהר ע"פ הסולם אות תל"ג דפו"י ח"ב קי"ז סוף ע"א.

(ג) צ"ל ה"ג (דפו"י).

(ד) צ"ל אור (דפו"י).

(ה) ג"א ויהיו דינין בלתי מיתוק רחמים ג"כ א"א להתקיים ואפילו במלכות שבעשיה הנקרא שעה אחת (דפו"י).

ומ"ש גלוי וידוע לפני כסא כבודך, ר"ל: כי מאותן נקבים העליונים של האצילות, הנקרא לפני כסא כבודך, כי הבריאה הוא הכסא עצמו, והאצילות לפניו מן הכסא, ומשם⁽¹⁾ הם גלויים אל הנקבים למתקם משם, ע"י הנקבים ההם של האצילות, הנקרא לפני כסא כבודך כנ"ל, ע"כ.

פרק ז'

אלהי נשמה שנתת בי וכו': וכבר נתבאר כי היא כנגד אמה שבעשיה, ולכן היא ברכה הסמוכה לחברתה, שהיא בינה עם החכמה, ולא פסיק זיווגייהו מבינייהו. והנה אע"פ שרוב ב"א אינם זוכים אלא לנפש בלבד, והלואי שתהיה שלימה, עכ"ז אנו מברכים ברכה זו, כי אין אדם שאין לו חלק נשמה בנשמתו של אדה"ר, אע"פ שלא זכה עדיין אליה, ואמר טהורה: כנגד נשמה לנשמה, שהוא מן האצילות. ואתה בראתה: כנגד נשמת הבריאה. ואתה יצרת: כנגד רוח דיצירה. ואתה נפחת: כנגד נפש דעשיה. ונמצא, כי באומרו נשמה שנתת בי, הוא⁽²⁾ כללות ד' בחי' הנוכר, אשר כולם בכללות נקראים נשמה סתם. והנה המלכות, נוטלת הנשמה לבחי' מ"ג בלילה, ואחר כך בבוקר היא מחזרת אותה, בסוד חדשים לבקרים. וגם לעתיד יהיה כך, וז"ש ואתה עתיד ליטלה ממני בסוד מ"ג, ולהחזירה בי בסוד חדשים לבקרים, ע"כ.⁽³⁾

ענין ח"י ברכות, שהוא מן הנותן לשכוי בינה,

עד סוף ברכת התורה, כבר ביארנו שהם י"ח ברכאין דמטטרו"ן של עשיה, והם בחי' ר' צירופים של שדי, שיש בו' כלים האמצעים דז"א דעשיה, כמבואר במקומו⁽⁴⁾ וזה פרטן: הנותן לשכוי בינה, הנה כבר ידעת, כי מחצות לילה ואילך, נקרא לילה, וקודם חצות נקרא ליל, ולכן אין אנו מברכין ברכה זו, אלא מחצות לילה ואילך, כי אז מתבסמים הדינים, בסוד נער ונערה, כמבואר אצלינו בסוד לאה המתפשטת אחר חצות לילה בכל קומת זעיר, וע"ש⁽⁵⁾ ושכוי הוא גבריאל, בסוד הגבורה. ואז בחצות לילה, מאירה כח הבינה,⁽⁶⁾ מילוי ס"ג שהוא ל"ז, בגבורה, וזהו ר"ת "הנותן לשכוי בינה", ואז הגבורה ממותקת בסוד יין המשמח. ובסוד ויבא לו יין וישת, והוא סוד היום. אמנם הגבורה בעצמה, הוא יין המשכר, והוא סוד הלילה. וז"ש להבחין בין יום ובין לילה, כי גם זה נעשה ע"י הבינה, המאיר בסוד יין המשמח, וזהו המבחין בין יום ובין לילה.⁽⁷⁾

אודר ישראל בגבורה: היינו הנוקבא שיצאה במקום המתניים שלו, מקום אחורי האיזור, דהיינו הת"ת שלו מאחוריו, וזהו אודר ישראל, דהיינו הזעיר, בגבורה, היינו שנוטל הגבורות מסטרא דלבא בינה.

עוטר ישראל בתפארה: הכתר שלו, ידוע שהוא מתפארת דאמא, וזהו בתפאר ה', דהיינו תפארת ה', וזהו שלא אמר בתפארת, אלא תפארה. המעביר שינה מעיני, תכוין היפך מה שכוונת

הנהה

(ג) צמח: פירוש הענין בכוונת הברכות כך, הנותן לשכוי בינה, ומ"י הוא הנותן בינה, ובאיוב ביאור יותר בהדיא, ומ"י שהוא בינה, נותנת

(1) נ"א ומשם הם גלויים וידועים אלו הנקבים למתקם משם (דפו").

(2) נ"א בי. כולל כל הדי' חלקים הנוכרים (שער הכוונות).

(3) בשער הכוונות ענין ברכת השחר דף י' ט"א יש כמה שינויים ממ"ש כאן. בדפו"י כחוב כאן בסוגריים ונודע כי ואחה

היא מלכות.

(4) ע"ח ח"ב שער השמות פרק ה' דף של"ח ט"א ד"ה י' אמצעים.

(5) שער הכוונות ח"א ענין דרוש הלילה דרוש ד'.

(6) שער הכוונות ח"א ענין ברכת השחר דף י' ט"ב ד"ה ברכת.

בלילה בברכת המפיל, וכל הפרטים ממש הם עתה בהיפך, עיין שם בברכת המפיל, ע"כ.

ברכת התורה, הם ג' ברכות, וע"כ צריך לענות אמן בין ברכה ראשונה לשניה שלו, שהוא והערב נא וכו'.^(ד)

מהרב זלה"ה, אלו דברים שאין להם שיעור וכו', והבאת שלום כו', לא הוי משגיחין פב"פ, שהוא הבאת שלום בין אדם לחבירו. וז"א בנוקבא, שהוא הבאת שלום בין איש לאשתו. ועכשיו רואין זא"ז, לפי שחכמה וחסד פנו לימין ובינה וגבורה לשמאל, נשאר כתר ות"ת שניהן באמצע, מאירין פניהם באהבה, וכן תפארת ומלכות. כי נצח לימין, והוד לשמאל, ואין היסוד מונע, כי גוף וברית חשבינן חד. כלל העולה, כל המביא שלום בין אדם לחבירו, גורם הארת א"א בז"א, ובין איש לאשתו, הארת ז"א בנוקביה.

כוונת ברוך הוא וברוך שמו.^(ה) הוא אהי"ה, המלביש במילוי ג' יודי"ן שלה, לג' יודי"ן דמילוי הוי"ה הנקרא ס"ג. וברוך שמו, הוא אדנ"י, מלביש מילוי שלה להוי"ה של מילוי אלפי"ן. גם כוונה אחרת, כנגד ד' אותיות הוי"ה, תכוין כי ברוך: אות י' מן השם, והוא השם הוי"ה. ומלת הוא: ה' ראשונה של השם, והוא שם אהי"ה. וברוך: ו' של השם, והוא שם הוי"ה. שמו: הוא ה' תתאה, והוא שם אדני, ע"כ.

כוונת אמן:^(ז) נודע, כי נוקבא דז"א, אינה מחוברת עמו באחור, אלא בקו האמצעי, כי להיותה מתחלת מת"ת שלו ולמטה, ואינה שוה לו, אינה יכולה להשתוות אליו בדרועין וברגלין. והנה ג' אותיות אמן, הם ג' אותיות, ששם הם מחוברים, והם: הא' ת"ת דז"א, וכנגדו כתר דידה.

הגהה

(ד) צמח: ברכת הנותן לשכוי, הוא גבריאל, כי שכוי גימטריא מלאך גבריאל, ושכוי עם ד' אותיות, גימטריא הוי"ה שדי, ת"ת ומלכות, מדת יום ומדת לילה. והוה להבחין בין יום ובין לילה.

והמ' יסוד דזעיר, וכנגדו דעת דידה. והן' הוא החלל שבין נצח והוד, ששם יש הבל מהארת חו"ג דאמא, המתגלים בז"א, המסתיים יסודה בחוה, וכנגד חלל זה, נעשה גופא דידה. והכוונה באמן, להוריד אור מבינה עלאה לז"א ורחל, בג' מקומות אלו, ששם מחוברים יחד, וזהו בהיותם באחור. אך אמן שבחזרת העמידה, שכבר היא פב"פ, אז יכוין לחברה עמו, בג' מקומות אלו פב"פ.

ועוד יכוין, להאיר ברושם אשר הניחה שם באחור, אפילו אחר שחזרה פב"פ. והנה בכל א' מג' מקומות אלו, צריך לכוין הוי"ה ואדנ"י. ובאמן של הקדיש, היא מתעוררת תחלה, ואחר כך הוא מחבקה. ולכן סדר השילוב, הוא נקרא אידהנייה. אך אמן של התפלה, וברכת הנהנין, הוא נושק אותה, והיא נושקת אותו, ולכן תרווייהו מתעוררים יחד, ולכן הסדר הוא כזה: יאהדונהי, ע"כ מעץ חיים.

כבר כתבנו כוונת אמן, שהם ב' יחודים, הויה ואדנ"י, כמנין אמן. גם מצאתי כוונה זה מאיש א', משם מורי זלה"ה, וראיתי לכותבה פה, והוא, כי ג"כ צריך בב' יחודים הנזכרים כזה: יְהִי־אֵדְנִי בְּנִקְדוּתוֹ, כי נקודות הוי"ה הוא כמנין שם מ"ה, ונקודת שם אֵדְנִי הוא כמנין שם ב"ן, כי ב"ן ואדני שרשיהם במלכות. והנה נקודות ב' שמות שהם אלו, הם כמנין צ"ח, ועם כללות ב' שמות שהם צ"א, הכל כמנין קפ"ט, והוא כמנין ג' שניות ס"ג. והנה אות ה' אחרונה של הויה אין לו ניקוד, גם לא אות י' של אדנ"י. ואם תנקד אות ה' בצירי, ואות י' בחולם, הם ל'. והב' חשבונות צ"א וצ"ח שהם קפ"ט עם ב' כוללים, והיה הכל כמנין ארך, כי הנה במ"ה וב"ן הנזכר הוא חיבוק זו"ן, כי מ"ה

גם ר"ת "הנותן" לשכוי "בינה הל"ב, שהוא ת"ת. וס"ת שם אדנ"י, לייחדם בבינה, ותלכנה ב' ההיך, ולא בגלות.

(ל) שער הכוונות ח"א ענין כוונת חזרת העמידה דף רע"ב ט"א. להלן שער כוונת אמן פ"א.

(מ) שער הכוונות שם ער דף רע"ז. להלן שער כוונת אמן. (נ) צ"ל שמות.

הוי"ה, שהוא טדה"ד, גימטריא כ"ב, ומה שלאחריו שהוא כו"ו, גימטריא ל"ט, ושניהם יחד גימטריא אדני. וז"ס אני ראשון ואני אחרון.

ודע, כי מזיווג בין המצרים, יוצאים נשמות גרים דעמונים ומואבים האסורים לבא בקהל, משום דנשמות הגרים באים, מזיווג נשמות הצדיקים בגן עדן, ר"ל שהזיווג הוא מצד התעוררות התחתונים, אז נכללין ר' שבה לו' שבו, אז הם נשמות חשובות מזיווג פב"פ. אבל כשהוא אחר מיתחם, אינו כ"א שעשוע שכינה לבד, לכן אינם כ"א בסוד המלכות השוכנת עליהם, לכן ממלכות ניתוסף נשמות לגרים, ע"כ מ"כ.

הנה באותן ימים, שבין י"ז בתמוז עד י' באב, כבר פסקו כל הפוסקים, שאז אסור לאכול פרי חדש, או ללבוש מלבוש חדש, כדי שלא יצטרך לברך עליהם שהחיינו, וכן ראוי לעשות אפילו בשבתות ור"ח. ופ"א, היו באים גדולי הדור לסעוד אצלי על שולחני, והפצירו בי לאכול פרי חדש, ואכלתי בלא ברכת שהחיינו. בט"ב אין לומר בשחרית ברכת שעשה לי כל צרכי מפני שאז הכל אסורים בנעילת הסנדל, ע"כ מע"ח ישנים.

ט ואלה מוסיף על הראשונים:

זה לשון מורינו האר"י זלה"ה, ונלע"ד, כי כשהאדם קם ממתנו, רוח רעה שורה על ידיו ובעא לנטלא לידיהו, ולברך עליהם. וכן מברך כל אותן ברכות וההודאות, שהם על חזרת נשמה, וכל אותן הברכות. ואח"כ בעא להתקדש במעשים דהאי עלמא, שהוא עולם המעשה, ולזה יתעטף בטלית ובתפילין וכיוצא. ואחרי היותו בב"ה, הלא נתקדש בעולם השפל הזה, ואח"כ יסדר ויתקן המבואות והדרכים, אשר רוצה אל המלך, ולהראות שהוא עבדו, וחותרם באותות המילה

שהוא ניקוד הוי"ה הוא בז"א, וב"ן שהוא ניקוד אדני"י, היא מלכות, מקבלים עתה שפע מן א"א. כי כבר ידעת, כי א"א משפיע לאו"א, ואו"א משפיעים בז"א, וז"א בנוקבא. ולכן ע"י החיבוק, פעמים יש להם הכנה ע"י אותו הזיווג, לקבל אותו השפע אשר משפיע, ע"כ.

ס סדר בין המצרים:

הנה בין המצרים, להיותה סכנה מאוד, שקטב מרירי שולט בהן, לכן צריך לכוין אלו הכוונות כדי להמתיק הדינין ששולטין באלו הימים, ולא יהיה כח בחיצונים לאחוז עוד בדינים האלו. והנה בחתימת ברכת אבות, כאשר תזכיר הוי"ה, תכוין שיאיר הוי"ה לשם שלפניו, שהוא טדה"ד כל אות לאות שלפניו. דרך משל: הי מאיר לט', הה' לר', הו' לה', הה' לר'. ובגבורות תכוין, שיאיר שם הוי"ה לאותיות שלאחריו שהוא כו"ו, ג"כ ע"ד הנזכר. ובאתה קדוש תכוין, שיאיר שם הוי"ה, לשם הוי"ה בא"ת ב"ש, שהוא מצפ"ץ, שעולה ש'. ועם ב' שמות טדה"ד כו"ו, גימטריא אות שי"ן במילואה ע"ה. וברצה תכוין, כי רצה בגימטריא אלהים במילוי ההי"ן, ואותיות רצה"ה הוא צרה, וז"ס עת צרה היא ליעקב, שהוא שם אלהים הנזכר, וז"ס בין המצרים, כי משם באים הצרות ר"ל, וגם אם תוסיף שם אדני"י, שגם הוא דיין, עם רצה, יהיה ג"כ שי"ן, ותכוין כי הב' שמות אלו שהם דינין, בין המצרים, והם צרה, והם גימטריא שי"ן, יתמתקו עם ג' שמות, שבג' ברכות ראשונות, שעולין ג"כ שי"ן כנ"ל, ואז מן צרה נהפך לרחמים, ונעשה רצה ה' אלהינו בעמך ישראל.

ובשים שלום, כי ר"ת שים שלום, הם ב' ש' הנ"ל, (ה) וגם שים שלום, הם גימטריא ב"פ שי"ן הנ"ל, ועודף ו', כנגד ו' שמות הנזכרים, והם: הוי"ה, טדה"ד, כו"ו, מצפ"ץ, אלהים, אדני"י. וז"ס אני ראשון ואני אחרון, ר"ל: מה שלפני שם

(ס) שער הכוונות ח"ב דף ר"ה ט"ב. להלן סוף שער השבעות.
(ע) זה נדפס לעיל דף כ"ו ר"ה ונלע"ד. עיי"ש כמה שינויים ממ"ש כאן.

יב"ק: יחוד, ברכה, קדושה. שהם כנגד ג' קצוות הראשונים, חסד הוא הברכה, וגבורה קדושה, ותפארת יחוד. ואז עולה בהיכל הרצון רת"ת, ושם הנשיקין באמת ויציב.

ואח"כ עולה בהיכל ק"ק, דתמן מתייחד עלמא עלאה בינה חכמה כתר, שהם בכסא כבוד, ומתייחדים עם הו"ק בהיכל הו', ואז העמידה לקבל עלמא עלאה, ואז יכנוס שיעור ב' פתחים דעלמא עלאה, והם גבורה וחסד^ט מלכות תמיד עמו למעלה, ואז נקראת תפילה, ראוי בכל מעשיו ויעמוד לפני המלך^ז שלמה בינה, וישאל שאלותיו, בחסד ברכה ראשונה, וברכה שניה בגבורה, וברכה שלישית בתפארת. וכיון שקידש השם, בג"פ ק"ק שבברכת אתה קדוש, אז ישאל שאלותיו י"ב שאלות הנרמזות ב"ב גבולי אלכסון רת"ת. ואח"כ יצא מעט, רצה בנצח, ובהגיע לירך שניה היא הוד, צריך ליכרע על ברכים במודים. ואח"כ ליסוד, בשים שלום.

ונניח המלכות דבוקה ביסוד, כי כבר עלתה עד הבינה, ושאלתה טרף לביתה, ועלתה עם תפלתו. ואח"כ מורידה עמו עד היסוד, שהוא מדרגה אחרונה שבמט"ט. אבל ע"י כל זה, גם עתה בהיכל הו', שם נתעלו כל רתיכין עילאין. ואז יפסע פסיעותיו, כי אין ראוי להמצא בעת הזיווג, ואז הזדווגת ביסוד, ומשפיע בה טיפת זרע נשמות ישראל הקדושים, לכן יפול על פניו, ויכלול גרמיה בהדייהו אותן הנשמות, וימסור נפשו שם בנפילת אפים, בפסוק לדרד אליך ה' נפשי אשא, בזמן שהם מזדווגים.

ואחד שנזדווגו, ומוריד טרף וחק לנערותיה אז שואל הוא ג"כ מזונות מאתה, במזמור אשרי יושבי ביתך תהלה לדרד. והנה בכל הירידות שיורדת, היא מושכת שפע לשם, כיצד: כשהיא בחסד, מורידה שפע בחסד. וכן בכל הו"ק, ברוא דג"ר וג' אחרונות, ואחר דינקה הני הו"ק, אז יונקת מהם המלכות השביעית, על ידי יסוד האחרון.

וציצית ותפילין. והנה אחר שתיקן עצמו ומלבושיו, אז יסקל מסילות הדרכים, על ידי הקטורת המסוגל לבער כוחות הטומאה מן הדרכים, אשר בהם תעלה תפלתו. וגם צריך לתת להם חלקם, כמו בזמן המקדש, ולכן יסדר סדר הקרבנות, ויתהנה דוגמת עשן הקרבנות, ובוה ג"כ נתכפרו עונותיו, ונתקבלו קרבנותיו, ויתבטלו המעייקים, והם המקטרגים אשר נעשו על ידי חטאותיו, ואז ילך בדרך ישרה, לקראת מלך מלכו של עולם, בלתי מעיק ומונע.

ואח"כ יאמר הזמירות, שהם כוחות הדין שבקדושה, המכונה למלאכים נוקבין, כי נקבה שרשה תמיד דין, והוא עולם סנדלפון, ויסדר שם סדרי עמידתן ותושבתתן. וכל זה תקון השכינה עם צבאותיה שבסנדלפון, כי נודע כי השכינה מקננת בסנדלפון. ואחר כך אחר הזמירות, יאמר שירת הים, אשר הוא רומז אל היסוד, שהוא מדרגה האחרונה שבו' קצוות המקננת במטטרו"ן, ונקרא תורה שבכתב. ואז מתחלת לתקן על ידי תורה שבכתב, ונכנסת לעולם המלאכים הרחמים, צבאות המלך, והוא בעולם מטטרו"ן. וכל זה בכח שלש עשרה מדות הרחמים, הנוכר בישתבת, שהם: שיר, ושבחה, הלל, וזמרה וכו'. ואחר כך מתחלת והולכת מהיכל להיכל, כמפורש בפרשת פקודי ובפרשת ויקהל.

והנה ענין קדושה דיוצר, היא הו' קצוות דמטטרו"ן, דמתקדשא בהם שכינה, שעלתה מסנדלפון, ואז נקראת קדושה דילה, ואח"כ בשמע ישראל, נקרא יחודא דיליה, כי היא מתייחדת עם המלך, בהיכל האהבה, ששם החסד העליון, ועל ידו היחוד, כנודע דמתמן נקרא אחים, בקוראה המלך אחותו. ועדין פה אינה אשתו, ואז מתייחדת עם ו"ק של המטרוניתא שעלו מסנדלפון, הנרמזים בו' תיבות בשכמל"ו ומתייחדים עם ו"ק המלך שבמט"ט, הרמזוים בששה תיבות של שמע ישראל וכו'. ובברכת ק"ש לפניה ולאחריה, נקרא ברכה דיליה, הרי סוד

(ט) ג"א מוסיק ויעלה מלכות (דפו"י). (ז) לעיל ל"ג שלמה בינה.

שער הה'
שער הציצית'
ויתחלק לר' פרקים

פרק א'

וּנבאר תחלה סדר עשיית ציצית. והנה יש שינוי א' בין טלית גדול לטלית קטן בעשייתן, כי הנה בט"ג, היה עושה נקב א', בכל כנף מר' כנפות הטלית, ומכניס בו קצוות כל הד' חוטין עד אמצעם, וכופלן לשנים, באופן שיהיו ח' חוטין, שהם ד' כפולים. ויהיו קצוותיהן שווין כל הח' חוטין, ויכרוך בא' עד שיהיה שלישי א' גדיל, ובי שלישים ענף, ויסמן אותו החוט בקשר א' שיקשור בסופו, כדי שלעולם יכרוך בו החוליות כולם. (א) גם ישים סימן בד' חוטין, שהם מצד א' של הנקב, שלעולם יהיו באותו צד. כאשר קושר קשר גדיל, (ב) והנה הגדיל הוא כך, שיקשור תחלה ב' קשרים זעג"ז, ואח"כ יכרוך, ויעשה חוליות חוליות, כל ג' כריכות יעשה חולית אחת. וחוזר לקשור ב' קשרים זה עג"ז, וחוזר לכרוך כריכות חוליות. וכן תעשה עד ד' פעמים שהם בין הכל, ה' קשרים וד' אריגות של חוליות. ואריגה ראשונה הסמוכה לנקב הכנף, תהיה בה ז' כריכות. ובשני, ח' כריכות. ובג', י"א כריכות. ובר', י"ג כריכות. כמנין הויה אחד.

אמנם בטלית קטן, היה עושה מורי זלה"ה, כדעת בעל העיטור, והוא שהיה עושה ב' נקבים סמוכים זה לזה כמו צירי בכל כנף מר' כנפות הטלית, והכניס ראשי החוטין בנקב א', ויעבירם דרך שם, ויחזור ויכניסם דרך הנקב הב' אשר בצדו, ויוציאם מעבר הראשון. באופן, שב' קצוות

הגהה

(א) צמח: קשה לי, שסימן החוט הוא היותו ארוך יותר מן השאר.
(ב) צריך לטוות החוטין, שיהיה בכל חוט ד' חוטין, נגד אותיות הויה, נמצא שהם ח', וח"פ ח'

החוטין יהיו תלוין מצד א' לבר, ולא מב' צדדי הכנף, כמו בטלית גדול. (מע"ח, באופן שיהיו כל בחי' הציצית מתגלין לחוץ. ואפשר שזה תלוי כמה שביארנו בטלית, שהוא אור מקיף של זעיר אנפין, ואור השערות בוקע בסופו, ויוצא ממנו ומתגלה. ואפשר שלכן צריך שיתגלה הכל מצד החיצון, וזה בט"ק דווקא).

גם טעם מספר הכריכות ל"ט, כמנין אהי"ה דההין, שיש בפשוט ומילוי ומילוי המילוי ל"ט אותיות. כי הכנף עצמו שממנו יוצאין הציצית, הוא בגימטריא קנ"א, כמנין אהי"ה דההין במלואו, כמנין כנף.

וטעם היות שלישי א' גדיל, ובי שלישים ענף הוא, כי הציצית רמוזים אל המלכות והיא יוצאת בתפארת דזעיר מאחוריו, בסוף שלישי העליון שהוא במקום החזה. וע"כ שלישי א' גדיל, כנגד שלישי עליון דת"ת. ובי שלישי ענף, כנגד ב' שלישי התחתונים דת"ת, ששם היא המלכות.

גם אין לחוש בזה שנוהגין האשכנזים לעשות סימן לטלית, כדי שתמיד יניח הצד ההוא על ראשו. גם אין לחוש כלל במה שנוהגים בני אדם, למנוע שלא לקשור קצוות החוטים של הציצית התלויים, כדי שלא יפרד שזירתם. ויש שינוי בין ט"ג לט"ק, כי ט"ג צריך שתהיה תמיד ראשו מעוטף בו, כי זה תכלית ט"ג, שהוא לעטוף בו את הראש כמ"ש. אמנם הט"ק, הוא מעטף את הגוף, ולא את הראש וכמ"ש. ועכ"ז היה נוהג מורי

בכל כנף, הם ס"ד כנפי כל ד' חיות, וכללותן הם רנ"ו, כמנין רנ"ו כנפי חיות. והם סוד שעדות של רחל, המקולעים והמשוורים היוצאים משולי טלית, תשלום מקיף זעיר אנפין, המסתיים בחזה.

(ק) עו"ת ענין הציצית דף מ"ב ט"ב.

(צ) זהר בראשית א' אות קפ"ג דפו"י כ"ג:

עשיה בלבד. ונמצא א"כ, כי הטלית קטן הוא ביצירה, אלא שהוא בהיותו בקטנות בסוד עשיה לבד. אבל הבחי' הב', הוא טלית גדול, שאז הוא בבחינת יצירה דגדלות ממש. אך התפילין, הם מקיף על המוחין. והטלית מקיף על מקיף דמוחין דזעיר, שהם התפילין. ועיין בענין הדרוש שביארנו, ^(ש) בענין ג' כלים שיש בכל ספירה וספירה, ושם תבין ענין שם שדי ממש בו' צירופיו, שהם בחי' ז"א דיצירה, ואמרנו שזהו ציצית דמטטרו"ן, וגם עיי' בסוף שער הציצית. ע"כ.

אין טלית וציצית בלילה, כי הטלית והציצית הוא אור מקיף של הבינה לז"א, הנקרא מדת יום. אך המלכות מדת לילה, זמן שליטתה אינה מוקפת משם. אך הט"ק, צריך שישכב עמו אפילו במטה, כי בלילה הז"א ישן בסוד עיבור, שחוזר להתעבר תוך בינה, בבחי' קטנות ג' כלילין בג', לעולם לא יתבטל, וזה אפילו בלילה אינו נפסק. רק של גדלות לבדו הוא שמתבטל. אבל ציצית דג' כלילין בג', לעולם לא יתבטל אפילו בלילה, לכן נקרא ט"ג וט"ק. ולכן ראוי ליוהר שלא להסיר מעליו ט"ק בשום זמן, אפילו בהיותו ישן. רק בכניסתו למרחץ, לכן ראה דוד עצמו ערום במרחץ, ולא בהיותו ישן, כי אז היה לו ט"ק כנ"ל.

פרק ב' ענין הציצית

^(ח) דע, כי כל ציצית הוא בחינת א"מ כנודע. והנה בחי' ז"א בסוד העיבור תוך הבינה, הוא בחי' ו"ק, ג' גו ג' בלבד, נמצא, כי לא היה לו אז, לא ראש ולא זרועות, רק גוף א' פשוט לבד. וזהו ענין סוד בחי' טלית קטן, שאין בה עטיפת ראש וזרועותיו. אמנם טלית גדול, הוא א"מ דזעיר בהיות גדול, שגדל ונעשה לו י"ס, ונחפשו ראשו וזרועותיו,

זלה"ה, שהיה לובש את הט"ק, כמו בשעה שהיה עולה מן הטבילה וכיוצא בזה, אז היה מתעטף בו ראשו, ומברך להתעטף בציצית, ומכניס בו ראשו, ומוריד אח"כ בדרך לבישתו. ^(ג) ואמנם אלו השינויים, כי טלית גדול הוא למעלה מכל המלבושים. וטלית קטן, הוא למטה תחת כל המלבושים. ושלא כדעת קצת המקובלים שמניחין אותו למעלה מן המלבושים, והוא שיבוש. אמנם ניחננו על החלוק. וטעם הדבר הוא, כי ענין ציצית קטן, הוא בחי' הפנימית של ג"ת דיצירה, וט"ג, הוא בחינת החיצונית שלהם. וכמ"ש עתה בע"ה. והנה אופן העיטוף, צריך שיהיה כעטיפת ישמעאלים, וכמו שנוהגים בני אשכנז, ועטיפת ערביים שהם מעטפים ראשם בטלית, וכורכים קצה הב' של הטלית סביב גרונם וצוארם, ומחזירים הציצית כולם לצד א', וכמ"ש כוונתו בע"ה. והענין הזה הוא, בין בט"ג ובין בט"ק. וימתין וישהה כדי הילוך ד' אמות, ואחר כך יחזירו כמנהג שאר בני אדם, בלתי עטיפת הצואר. גם צריך לכסות תפלה של ראש עם הטלית גדול. וטעמו יתבאר בענין לבישת הט"ג, בליל יה"כ וע"ש. (מע"ח, צריך שיקיף הראש, וכל גוף האדם פנים ואחור עד החזה). והענין הוא, כמ"ש עתה בענין שיש בין ט"ג לט"ק. ע"כ.

ענין חילוק בין ציצית גדול לקטן הוא זה, ובו נתבאר מ"ש לעיל, כי ציצית קטן הוא ביצירה, ואמנם אנו רואים כי ציצית קטן אינו רק בעשיה. אך הענין הוא זה, כי לעולם בחי' הטלית הוא א"מ של הבינה אשר מקפת לז"א. ויש בה ב' בחי': א', בזמן קטנות דזעיר, אשר הוא בסוד עיבור בתוכה, כי אז הוא בבחינת תלת כלילין בחלת, ואז היא מקפת עליו, והוא בתוכה בבחינת עיבור. ואז נקרא ציצית קטן, שמקפת אותו בזמן דקטנותו, ואז הוא כנגד העשיה, כי אז אין בזעיר אלא בחי'

תגהה

(ג) צמח: להורות בשאר זמנים היה עליו תמיד.

(ש) ע"ח ח"ב שער השמות פ"ה דף של"ח ד"ה י' אמצעים. שם פרק ד' דף שמ"ג ט"א ד"ה מ"ח הנה. שער ההקדמות דף ר"ה ט"א ד"ה ז"א דיצירה.

(ת) שער הכוונות דרושי הציצית דרוש א' עו"ת דף מ"ד ט"ב ד"ה ענין הציצית.

לעיל, כי אור המקיף לזו"ג, הוא משם אהיה שהיא הבינה, כי ממנה בחי' הכתר המקפת. ולכן ענין ד' ציצית אלו, הם בחי' ה"ג שהם א"מ לנוקבא.

אמנם עניינם נתבאר בדרוש המ"ג^(א) וזה עניינם בקיצור: הנה נודע, כי אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי.^(ב) והענין הוא, כי המלכות לא היה בה רק הוי"ה אחת פשוטה, בדר' אותיות לבד. ואחר ביאה ראשונה של הזכר, אז נעשה בה מלוי לאלו הדר' אותיות, ונתמלא הוי"ה זו בההיך. וזהו הענין ההוא רוחא דשביק בגוה, הנזכר בסבא^(ג) וזהו הענין ויהי בצאת נפשה כי מתה. ובמילואו הזה שבו ה' אותיות, והם: ו"ד הו"ה, הם בחי' ה"ח דיהיב בה בעלה. אבל היא, לא היה בה רק ד' אותיות הפשוט. והטעם, כי לעולם היא בבחי' ד' אחורי הו", שהוא נוקבא אחורי דכורא, לכן היא נרמזת באות ה'^(ד) שאצל הו", שהם במילוי אות יו"ד. נמצא, כי גם היא יש בה ה' אותיות, לפי שגם היא נכללת באות ו' כנ"ל^(ה) ואלו הם הה"ג שהם נמשכין בה. וזה ענין ה' קשרים וד' אורים שיש בכל כנף וכנף, כי הה' קשרים הם הה"ח של היסוד הנקרא קשר, שבו נקדו שר"ק כנודע, והם כלולים בדר' אורים, שהם ד' אותיות הוי"ה שלה, כי לעולם סוד אור היא בנוקבא.^(א)

והנה לפי שכפי האמת, אינו רק ד' אותיות, כי ו"ד הם מילוי אות אחת שהוא י', נמצא, כי אינן רק ד' מלואים.^(ב) וד' אותיות הוי"ה פשוטה שבה,

ואז שיעור הטלית הוא, כדי לכסות ראשו ורובו. ונמצא, כי סוד הטלית^(א) אינו מלבוש כולו, כ"א נוגע רק עד שליש הת"ת, שהוא רוב של גוף האדם עד החזה, אשר משם יצאתה הנקבה מאחוריו, ומשם ואילך אין שם טלית. וזהו הטעם, שהנשים פטורים מן הציצית. ואמנם ד' ציצית יוצאים מדר' כנפות הטלית, ואלו הם המקיפים הנקבה אשר שם, ולכן נקראים ציצית, כמ"ש בדרוש אחר.^(ב) וזהו ציצית לשון נקבה, ולא ציץ לשון זכר, לפי שהם בחי' מקיפים אל הנקבה. וזהו הטעם הנ"ל שצריך להחטוף כעטיפת הישמעאלים, להחזיר כל הדר' ציצית לצד א' בלבד, והוא^(ג) כי שם הוא עיקר מציאת המלכות כנודע. ולכן בהיות אדם בתוך ביתו, אז אין לו רק ציצית קטן, שהוא בחי' זעיר בהיותו בעיבור תוך הבינה כי שם ביתו. אמנם בכואו לבה"כ, שהיא מקום כניסה לכל, והוא בחינת המלכות, כי זה אחר שהגדילו שניהם זו"ן, אז הוא בחינת טלית גדול. והנה ענין אלו הדר' ציצית, כולן יוצאין מן היסוד הנקרא צדיק עליון. וכמ"ש הפסוק, מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק, כנזכר בזהוהר פרשת שלח לך דף קע"ה. ועניינם הוא, כי כמו שמן הדעת העליון, שהוא הלשון שבתוך הפה, יוצא ממנו בחי' הבל המקיף והמלביש, כמבואר אצלנו^(ד) כן מזה היסוד התחתון, יוצא בחי' הבל המקיף והמלביש, והם בחי' אלו הדר' ציצית הנ"ל. ועניינם הוא כמו שנודע. כי יש ה"ח וה"ג. והה"ג הם מן הבינה ונקראים מנצפ"ך.^(ה) וכבר נתבאר

הנחה

בסוד אות ו', לכן לעולם כל בחי' אור הוא בנוקבא.

(א) מהרנ"ש: נלע"ד, מפני שגוף הנוקבא, עומדת בחלל נ"ה דזעיר אנפין. ועיין בכוונות

(א) נ"א כי הטלית אינו מלביש רק עד השליש תפארת שהוא ראשו (דפו"י).

(ב) שער הכוונות ענין הציצית דרוש ב'. (ג) נ"א מוסיף והוא השמאל (עו"ת דפו"י).

(ד) ע"ה ח"ב שער מ"ן ומ"ד פרק י"ד. (ה) חע"ס חלק ט' תשובה ע' וע"א.

(ה) ע"ה ח"ב שער מ"ן ומ"ד פרק ו' ח' ו"ב. (ו) סנהדרין כב:

(ז) זהר משפטים אות קנ"ח דפו"י דף ק"ב: (ח) צ"ל באות ד' שאצל הו" (דפו"י).

(ט) נ"א נכללת באות ד' כנ"ל (דפו"י).

(י) נ"א מוסיף והם סוד בחי' ד' ציצית גם ד' מלואים וד' אותיות (דפו"י).

שבאבא יש שם ע"ב דהוי"ה דידין, ויש בהם ד' יודין, וכל י' כלול מ"י עולה מאה, נמצא שהם ד' יודין, הרי ארבע מאות, וכללות הד' יודין, הרי הכל בגימטריא קודש, כמבואר אצלנו. (ט) והיו בוקעים אור הד' מוחין דאבא הפנימית לחוץ, במצח דזעיר אנפין, מב' צודדי המצח אצל האוזן, והיה יוצא הארת החכמה והחסדים שבדעת מצד זה והבינה והגבורה מצד זה, והיו כולם מתפשטים בכל המצח ונעשה בחינת הציץ של כהן גדול. ונראה לעניות דעתי ששמעתי ממורי, שגם שם הוי"ה הכתוב בציץ, היה גם כן כתובה על דרך זה, י"ו בצד ימין זה על גב זה, (ז) ו"ה בצד שמאל זה על גבי זה. (ח) ואיני זוכר היטב. ואני מסופק אם שמעתי ממורי זלה"ה, שגם בחינת ציצית הם היו יוצאין מן המוחין דאבא, זולת הציץ (י) כדרך שיש

וב' בחינות אלו, נתבארו בענין תפלה ש"ר וש"י, כי תפילין הנ"ל שניהם נמשכין על ידי הכאת הקוצין שהם הציצית, במוחין דז"א ובמוחין דנוקבא וע"ש. והנה יש ב' מיני מוחין ברישא דז"א, א' הם מוחין מצד אבא, והב' הם מוחין מצד אמא. ומן המוחין דאבא שבתוך ז"א, יוצאין הארתו לחוץ במצח ז"א, בבחי' א"מ אל המוחין ההם. ואותו א"מ הוא בחי' הציץ של כ"ג, ונקרא ציץ לשון זכר, לפי שהם ממוחין דאבא שהוא זכר. ולכן הציץ של כ"ג היה נתון למעלה מהתפילין במצחו, לפי שהתפילין הם מצד מוחין דאמא, והציץ מצד מוחין דאבא. ולכן היה כתוב בציץ קודש לה', לפי שכל בחי' קדושה הוא במוחין, ובפרט במוחין דאבא הנקרא קודש, כנודע שכל קודש הוא בחכמה. והענין, לפי

הגהה

שהאותיות הם בבינה ובמצח הוא בינה דז"א, לכן היה נתגלה האותיות שבבינה במצח הז"א. ואם הוא אדם רשע, היו פנים נופלים בס"א, ומתביישים ונופלים לפני הקדושה, ובכן היה שב בתשובה. ע"כ הגה"ה.

ביונתן בן עוזיאל, על פסוק ושמת אותו על פתיל תכלת, והיה על המצנפת: עלוי תפלה דרישא, א"כ נראה מכאן, שהציץ היה למעלה מן התפילין. והא דאיתא בפ"ה (ז) דזבחים שערו היה נראה בין ציץ למצנפת, ששם היה מניח תפילין, פירושו בין ציץ שהיה למעלה מן המצנפת, ושם היה כ"ג מניח תפילין. ע"כ מהר"ן זלה"ה. (ה) צמח ס"א מהר"ן ש: בספרנו כתוב י"ה מכאן ו"ה מכאן.

(ו) נלע"ד: שהוא חכמה דבינה, שבא מבינה דאבא, כנוכר אח"כ. וז"ש כאן, שגם ד' ציצית יוצאין מן מוחין דאבא, שהם בינה דאבא, הנעשה חכמה דאמא, והבן זה.

משימין בש"י, ואע"פ ששניהם קדושה. ונ"ל הטעם, כי בתפילין יש פרשיות קדש לי כל בכור, ושאר פרשיות, ויש בהם שמות משא"כ בטלית. והסוד הוא, ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור דהיינו תפילין, הם קדושה עשה אותן אר"א. ויתפרו עלה תאנה, הם הציצית שעשה אדם וחיה, והם מצות ולא קדושה. עיין זוהר ח"ג דק"ה ובראשית כ"ח.

בליקוטים פרשת ויקהל כתב וז"ל, ויעש ציץ נזר הקדש, דע, כי אור יסוד אמא, שבה חו"ג, היה אורו יוצא במצח דז"א, ולכן היה כתוב בציץ קדש לה', כי היסוד נקרא לעולם קודש. ולפי שנתגלה במצח דז"א יסוד אמא, לכן היה כתוב קדש לה', כי היסוד נקרא קודש, ויסוד נוקבא נקרא בית ק"ק, כי היא הבית המקבלת כל הקדשים העליונים. והנה כה"ג כשלוש ח' בגדים, היה דוגמא האדם העליון, ואם היה אדם כשר עובר לפניו, היה ניכרים אותיות קדושים, כנודע

(ט) זבחים י"ט סוף ע"א. ערכך ג'.

(ז) שער הכוונות ח"א. ענין הציצית דרוש ד' דף ל"ח ט"א ד"ה ונודע כי כל קדושה. זהר אמור אות ק"ג בסולם מאמר קדש חמינין מקדש.

(ח) צ"ל ח"ה (ע"ת דפד"י).

ב' מיני ציצית במוחין ראמא, ציצית לבן וציצית תכלת.

והנה נתבאר טעם, למה נקרא הציצית לשון שערות, וגם נקראים ציצית לשון הסתכלות כנ"ל, שהוא מלשון מציץ מן החרכים. והענין, כי אלו הקוצין דשערי דאריך ודו"א, צריכין אנו ע"י כוונתינו במצות ציצית, שיושלכו ויהיו נתלים דרך העורף מאחוריהם, כ"א ח"ו יומשכו דרך פניהם, לא ^ז היה משגיח ומסתכל לא אריך בז"א, ולא ז"א בנוקבא, וע"י מעשינו בלבישת הטלית, ^ק הם נמשכים דרך אחוריים ולא דרך הפנים, ועי"כ מסתכל אריך בז"א, וזה נקרא ציץ, לשון זכר, שע"י שנשלך ונתלה ההוא קוצא דשערי דרך אחודיו, יכול א"א להסתכל בפניו ז"א שהוא זכר. וכן ע"י השלכת הציצית של קוצי דשערי דרך אחודיו, יכול הז"א להסתכל בפני נוקבא. וזהו ציצית לשון נקבה. הרי נתבאר ב' הטעמים.

ונחזור עתה אל הענין, כי הנה נתבאר אצלינו בענין האודות ^י והמקיפים, כי יש ב' מקיפים אל ז"א, הא' הוא מקיף החיצון העליון מכולם, שמעולם לא נכנס בפנים תוך ז"א, אלא נשאר בחוץ, ומקיף לכל כללות ז"א, והב', הוא מקיף יותר קטן ממנו, שאחד שנכנס אור הפנימי תוך ז"א, חוזר ובוקע, ועולה מאור המוחין הפנימים למעלה, בבחי' שערות הראש, ושם הם בבחי' א"מ חוזר, בג"ר שבו לבר, שהוא מקום הראש. ^י ונמצא, שכל מה שיש בפנים, שהם ג' מוחין פנימים, ג"כ עד"ז ממש בחוץ בבחי' א"מ חוזר, והם בחי' שערות הראש כנזכר. ונמצא, כי זה

הנהגה

א"מ של שערות הראש, הוא מקיף פנימי שברישא דז"א בלבד, ואלו הם בחי' הציצית של הטלית כמ"ש ב"ה. אמנם הטלית עצמו, הוא אור מקיף עליו, והוא אור יותר חיצון ממנו, והוא יותר גדול ממנו, והוא מקיף לכל כללות ז"א כולו. אמנם התפילין, הם מקיפים אחרים, שמן הכאות או"מ הפנימי דאריך, הנקרא קוצי דשערי, המכה בעורף ז"א, גורם שיוצא אור המוחין הפנימים לחוץ, ובוקע במצח דז"א דרך יושר, וכולט אור המוחין במצח, ונעשה שם א"מ באופן אחר, אמנם אינו המקיף של הציצית שהם בחי' אור השערות. ובדרוש התפילין יתבאר כל זה בע"ה ^ו. והנה ביארנו, איך הטלית הוא מקיף חיצון כולל כל ז"א. אך הציצית, הם מקיפים הפנימים, שהם השערות, שאינם מקיפים דק הג"ר לבר.

וצריך עתה לבאר, שהרי אמרנו לעיל שהציצית נמשכים עד החוזה, דרך האחוד, עד רישא דנוקבא. והענין, כי ג' בחינות יש בזה הא"מ של השערות הנזכר. ולכן נבאר כאן ענינם, דע, כי במוחין הפנימים, יש ג' בחינות, והם: מוחין של עיבוד, ויניקה, וגדלות. וכבר נודע, כי המוחין של עיבוד ויניקה, הם שמות של אלהי"ם. אבל המוחין דגדלות הם הויות. ונודע, כי בבוא המוחין דגדלות, או נדחין המוחין דקטנות למטה בגוף, ^ז אבל עכ"ז הארתם עולה מלמטה למעלה, מתוך הגוף למעלה על הראש בבחי' שערות, והנה מג' מיני מוחין אלו, יוצאין ג' מיני שערות, והם: שערות ממוחין דגדלות, ונימין שעיעין יחיד,

(ז) נלע"ד נתן: שכח המקיף נקרא יחידה. והמקיף הב' נקרא חיה. וע"ש בדרוש המקיפים.

(ז) נ"א יהיה (דפו"י).

(ק) נ"א הם נשלכים דרך אחודיו (דפו"י).

(ר) ע"ח ח"ב שער דרושי אבי"ע סוף פרק ג'. שם שער המקיפים פרק א'. מבוא שערים ש"ב ח"ג פ"ה. ע"ח ח"א שער הכללים פרק א'. ע"ח עם פנים מסבירות ענין מ"ז ומ"ט. שער המצות פורשת שופטים. הע"ס ח"ג פרק ח' ט'. ספר בית שער לכוונות מן אות ר.

(ס) ספר עז"ת ענין התפילין מן דף ט"ו ט"ב ד"ה והנח עד דף ע'.

(ש) ע"ח ח"א שער מוחין דקטנות פ"ג. שער מוחין דצלם פ"ו. שעה"כ דרושי ק"ש. תע"ס חלק י"ב מן אות ק"צ.

מילוי ס"ג שהוא בנינה כנודע, ואיני זוכר היטב ענין זה ולכן לא אאריך בו.^(א) ונחזור אל הנ"ל, כי ענין הציצית, הם עצמן בחי' הקוצין היוצאין מן המוחין הפנימים של הקטנות דעיבור של ז"א, והם ד' מוחין, וכנגדן ד' ציצית. ולהיותן הם מתחברים ארבעתן יחד דרך אחורי ז"א כנ"ל, לכן נקרא חד קוצי דשערי בלבד, והבין זה מאוד, אם לבחי' ז"א, אם לבחי' א"א. ובוה תבין הטעם למה משימין הטלית בראש, קודם הנחת תפילין, כנוכר בוהר פעמים הרבה. והענין הוא, מפני שהתפילין הם ממוחין דגדלות, ואלו הם ממוחין דעיבור שקדמו למוחין דגדלות.^(א)

וא"ת, למה אין הקטן מחויב להתעטף בציצית, כיון שכל עיקר הציצית הם ממוחין דעיבור. אך יתורץ עם הנ"ל, כי אין אותם קוצין ארוכים מגיעין עד רישא דנוקבא, עד שיצאו מוחין דגדלות, ועיקר כוונת הציצית הוא בעבור הנוקבא כמ"ש בע"ה, ע"כ הקטן פטור מן הציצית. והנה כיון שזה המקיף שהם הציצית, הוא מובלע ונתון תוך המקיף הגדול שהוא הטלית, ועוד לפי שאור הטלית שהוא המקיף הגדול, הוא אור גדול מאד, אע"פ שאינו מושג אלינו כנ"ל, שע"כ אין קדושה בטלית, אבל עכ"ז הוא בעצמו למעלה אורו גדול מאד וע"כ לשני סיבות אלו, אין הציצית ניכרין ונגלין, אלא בסיום הטלית מהחזה ולמטה, כנוכר למטה, כי משם ואילך אין שם בחי' טלית בד' כנפות ואינן דבר בפ"ע. עוד ט"א, כי כבר ביארנו, כי כל א"מ הוא ממש עד המוחין שבפנים, וכמו שבפנימית אין האורות נגלים אלא מהחזה ולמטה, ששם הוא סיום יסוד

ממוחין דיניקה. וקוצין תקיפין, ממוחין דעיבור. ולהיות כי המוחין דגדלות, הם היות דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שבכל הוי"ה יש בו י' אותיות, לכן נקרא שער, שהם אותיות עשר. וגם לפי שהוא כנגד י' ראשונה שבהוי"ה.

והנה הקוצין היוצאין ממוחין דעיבור, הם קודמין לצאת, טרם כל השאר, והם הולכים וגדלים מעט מעט, עד ביאת המוחין דגדלות, ואז הם גדולים כל צרכם, ומגיעים למטה עד רישא דנוקבא כנגד החזה כנ"ל, ואלו הם בחי' הציצית כנ"ל. ואמנם הנימין יוצאין אחר כך בזמן היניקה, ולכן אינם גדולים כ"כ כמו הקוצין של העיבור, ואינם מתפשטין רק עד ראש של לאה, כנגד הגרון דז"א, כי שם התחלת^(ח) רישא דלאה. והנה הנימין הם שערות יותר קצרים, והם גדלים בתוך שערות הארוכות, הנקראות קוצין. ואמנם השערות הם יותר קטנים, והם גדלים באמצע בתוך הנימים, והם יוצאים באחרונה ממוחין דגדלות, וע"כ הם קצרים יותר מכולם, ואלו אינם מתפשטים רק הם עומדים בגולגלתא וברישא דז"א עצמו לצורך עצמן. וע"כ אלו השערות היוצאים ממוחין דגדלות, אינם כפופים ונמשכים לצד מטה, אמנם הם זקופים למעלה בגולגלתא, כדי להאיר בבחי' א"מ אל רישא עצמה דז"א, ואלו היו כפופים היו אורם יורד למטה מהגולגלתא, ולא היו מאירין בהגולגלתא עצמה דז"א. אבל הקוצין והנימין, שהם להאיר לרישא דלאה ורחל, הם כפופים ויורדים ונמשכים למטה, עד רישא דלאה ורחל כנ"ל. גם יש בחי' אחרת, והוא, שהקוצין הם ממוח החכמה, והנימין הם ממוח הבינה, והשערות ממוח הדעת. לכן נימא גימטריא ס"ג ול"ז, שהוא

תגה

לבוש טלית קודם, שהוא רמז במלת שמלתו. ואחר כך תפילין, שהוא רמז במלת לעורו.

(א) צמח: והנה בר"מ ובתיקונים אמרו, כי לבושי נשמה, נעשים ע"י טלית ותפילין, ב' מלבושי עור וצמר, וזהו שמלתו לעורו, לכן צריך

(ח) תע"ס חלק י"ג בחשוכות לפירוש המלות, מתבאר ההבחן בין השערות. עיי"ש מחשבה קי"ב עד ק"כ. (א) ע"י תלמד עשר ספירות חלק י"ג אות קמ"ב קמ"ג באור פנימי ד"ה קוצין ונימין ושערות.

דאמא הפנימית המתלבש תוך ז"א, לכן עד שם אין כח באורות לבקוע ולצאת לחוץ להאיר בשערות, לכן אינן מתגלין עד למטה במקום גילוי האורות.

ועוד, כי עד שם היו השערות שחורות כעורב, כנזכר באדרא, כי שערות דועיר אנפין אוכמא, ושל נוקבא ארגמן. ולהיות כי החסדים עדיין לא נתגלו בפנים, לכן לא הלבינו השערות בחוץ. אבל בסיום החוזה, ששם מתגלים החסדים, וגם כי שם יסוד אבא, מתגלין ויוצאין כל אלו האורות לחוץ, ומלבינים השערות, ועל ידו מתגלים השערות שהם הציצית. ולטעם זה הדין הוא, שיהיו הציצית לבנים.

נמצא, כי אע"פ שהטלית הוא המקיף לכל ההתפשטות דועיר אנפין, על כל זה, כיון שאין אנו יכולין להשיג אורו, ואינו ניכר רק היכר בעלמא, אך הציצית נעלמים בו לטעם הנ"ל, אבל בהגיע אל החוזה אז מתגלין הציצית, ולכך אין צורך שיגיע הטלית רק עד החוזה, שהוא הרוב. וז"ש בגמרא, ^(ב) עד שיכסה ראשו ורובו של קטן. כי הציצית האלו הם ממוחין דקטנות כנ"ל. ועד החוזה הוא הרוב, כי הרי יש למעלה כח"ב ח"ג, ועוד שליש ת"ת שהוא עד החוזה, נמצא שהוא הרוב, לכן צריך שהטלית יהיה רחב כשיעור שיגיע רחבו עד החוזה של אדם.

ונלע"ד ששמעת, כי טלית גימטריא י"פ מ"ה, יען הוא מקיף לכל הי"ס דז"א, והדבר הוא אצלי מסופק. והנה נתבאר לעיל, כי הטלית הוא המקיף לכל הז"א, עד סיום היסוד שלו. גם נודע, כי ג' גבורות התחתונים שביסוד דז"א, הם בלבד ממותקות, וע"כ אין רשאי להטיל ציצית בטלית, רק עד שירחיק ג' אצבעות ולא יותר מסיום הכנף ולמעלה, לפי שלמעלה מזה המקום, אעפ"י שיש גילוי להחסדים, עכ"ז לא ימתקו הגבורות, ע"כ אין הציצית מתגלים בטלית רק בג' אצבעות התחתונים, שהם ג' גבורות הנמתקות. ומה שנקרא בלשון אצבעות הוא, כמו שנתבאר, כי החו"ג הם

הזרועות של א"א, ואצבעות הימין הם החסדים. וה' אצבעות השמאל הם הגבורות.

גם לא יפחות מקשר אגודל, והוא חצי אצבע. והטעם, לפי שכבר נתבאר סדר התפשטות הה' אצבעות, שהם: גודל, אצבע, אמה, קמיצה, זרת. והם נחלקו בה' ספירות, ח"ג תנ"ה. והנה כשחוזרין החסדים לעלות מן היסוד למעלה להגדיל ז"א, או מסתלקין ההארות והמיתוק של הגבורות אשר שם, אמנם אינן שוין, כי הגבורה שבגבורה כולה אובדת המיתוק, וגבורה שבת"ת, כולה ממותקת, לפי שכשעולין החסדים ממתיקין חג"ת, נמצא ת"ת ממותק ב"פ כנזכר במקומו. לכן יש בכלולו כח המיתוק. אמנם גבורה שבחסד, ממותק חציו לבד, לפי שהוא ממוצע, כיון שהוא בחי' גבורה נשאר חציו התחתון בלתי מיתוק, לפי שהוא רחוק מן החסדים אחר עלייתו. אבל להיות גבורה של חסד, וגם לסבה שכבר נמתק מתחלה, לכן נשאר חציו ממותק. לכן כאשר אנו משערין לידע כמה הוא ממתק הגבורה, בגבורה של חסד שהוא ממוצע מכולם, וחציו הוא הממותק, לכן אנו משערין בו, שלא ירחיק מקשר גודל, כי אין בגודל רק ב' קשרים, וחצי גודל הוא קשר א'. וע"כ אין רשאי להטיל הציצית רק למעלה מקשר גודל, ולמטה מג' אצבעות. ואע"פ שג' אצבעות אלו, הם ת"ת נצח הוד, שהם אמה קמיצה זרת, על כל זה, כולם נקראות אצבעות, ע"ש אצבע, שהוא גבורה שבגבורה, כי כולם הם גבורות.

והטעם שאנו מודדין הג' אצבעות ברוחב זה על גב זה, אך הקשר גודל אנו מודדין אותו לארכו זקוף. הענין הוא, כי הגבורות ירדו תחלה ליסוד, ואח"כ יורדין הג' חסדים מגוללים למתקם, וכשהם יורדין, יורדין א' לא', ולא בדרך קוין, ואע"פ שהגבורות הם עומדין בדרך קוין, עכ"ז החסדים יורדין א' לא', ולכן שיעור ג' אצבעות, הם ברוחב זעג"ז, להורות מיתוק דרך ירידה. אבל כשהם דרך עליה, אז כולן עולין דרך קו האמצעי ואין מגיעין לא בנצח קו ימין, ולא בהוד קו שמאל. והטעם,

(ב) מנחות מ' סוף ע"ב.

הציצית במקום החסדים המגולים, לכן בוקע האור שלהם דרך קו אמצעי של ז"א, ועובר בחוך גופא של ז"א, ויוצאים אל הפנים. וגם יש מציאות אחר, והוא, כי מציאות הנזכר נחלק לב', והוא, כי הנה יסוד החכמה הוא באמצע הגוף, ויש ג"כ חלק אור הציצית שבוקע בחוכו, ויש שמקיף את היסוד ראבא,^(א) ויוצא דרך פנים דז"א. והרי הם ב' בחי' וכולם נמצאות ביחד. ועל הבחי' המקפת וסובבת, נאמר תוחלת ממושכה מחלה לב. ועל העוברת דרך יסוד אבא^(ב) בעצמו, נאמר ועץ חיים תאוה באה. וע"כ, כאשר אנו מגיעים לשמע ישראל, אנו מקבצים הרי' ציצית, ונוטלין ביד, ומשימין אותן בחזה, להודות כי עתה יומשכו המוחין והחסדים בק"ש, ויאירו כולם בבחי' פנים, ע"כ מלקוטי החברים.

ודע, כי כמו שיש בחי' ציצית דז"א והם יוצאין מן המוחין של עיבור ראשון, והם הנקראים קוצין, הנה ג"כ יש בחינת ציצית ברישא ריעקב. אמנם ז"א יש לו ב' נשים מאחוריו, שהם לאה ורחל, וצדיק ג' בחי' שער, א' לעצמו, והם רגילות. וב' ללאה, והם דיניקה. והג' לרחל והם דעיבור. אבל ליעקב,^(ג) שאין לו דק אשה אחת, שהם דוד המרבר, כמבואר אצלינו במקום אחר, אין לו דק ב' מיני שערות, א' לעצמו, וא' לנוקבא דיליה הנזכר, באופן שיש ב' מיני ציצית, א' בטלית דז"א, ואחר בטלית ריעקב.

פרק ד'

^(ד) הנה נתבאר לעיל ענין הציצית, שהם אור חודר וא"מ, שהם השערות אשר ברישא דז"א. עתה יתבאר דרוש זה פעם אחרת, ששמעתי ממורי זלה"ה, וצ"ע לקשרו עם זה הדרוש הנ"ל. וזה עניינם: הנה נתבאר אצלינו, כי יש בז"א ב' מיני מוחין, א' מצד אבא, וא' מצד אמא. והמוחין

לפי שאם היו מתפשטים דרך קוים, היו מאידים גם כן בבי' הגבורות של ג"ה פעם שנית דרך עליה, והיה מתמעט אור החסדים העולים, ולכן אינם עולים אלא דרך קו אמצעי לבר. אך בהגיעם אל ב' גבורות עליונות שעדיין לא נמתקו, או מתפשטים בדרך קוים כדי למתקם. נמצא, כי אין מי שימתק ב"פ בעליה ובידידה, דק הת"ת לברו. וגם נמצא כי דרך עליה אינו עולה ועג"ז, אלא דרך קו אמצעי ישר מעומר, ואינו עולה ועג"ז מן ההוד לנצח, ומן הנצח לח"ת, ואח"כ לב' עליונות, שא"כ גם עתה היה ראוי למרוד זו עג"ז. אך להיותו עולה דרך קו אמצעי מעומר, לכן הגדול הוא זקוף, ובו אנו מודדין קשר אגודל. ואע"פ שהוא עולה דרך קו האמצעי, ולא דרך גדול, כבר בארתי הטעם, לפי שאנו לוקחים המיצוע שהוא החסר כנ"ל.

והנה המלכות היתה תחלה אחורי ז"א כנודע ולכן צריך להתעטף בעת עטיפת הציצית כעטיפת ישמעאלים, והוא לכרוך ב' הציצית הימניות, ולהשליכם לאחור דרך כתף השמאלי, כדי שיגיע אל רישא דנוקבא העומרת באחור בצד שמאל, כנודע כי נוקבא בשמאלא אחיותה, שהם הגבורות. וב' האחרות ישארו דרך פנים אל האדם. והטעם הוא, כי הנה נתבאר לעיל, כי ד' ציצית יוצאין מר' מוחין דקטנות, והנה ב' מהם שהם החו"ג של הרעת, הם אלו בלבד שנוטלת המלכות בהיותה באחור, אבל כשחזרת פב"פ אז לוקחת גם הב' ציצית אחרים שעומדים דרך הפנים כנזכר, שהם חו"ב. ואע"פ שקוצי דשערי הנ"ל, הוא בר' מוחין כולם, וכולם הם נמשכין דרך האחור כנ"ל, עכ"ז כיון שהם מובלעים תוך א"מ שהוא הטלית, הנה הא"מ הנזכר, מוליך ב' הציצית האלו דרך היקף מבחוץ סביב הו"א, ומוליכן בפני זעיד אנפין, ונשארין שם. גם יש מציאות אחר, והוא, להיות מקום גילוי

(א) נ"א דאמא (דפ"י).

(ב) נ"א לעצמו (דפ"י).

(ג) בדפוס דובראוונא חסר מלת ליעקב. ע"ח ח"ב שער הארת המוחין פ"א דף קי"ט ט"א ד"ה והנה.

(ד) שער הכוונות ח"א ענין הציצית דרוש ג'. ספר עו"ת ענין הציצית דף נ"ב ט"א.

אלו, ביסוד דאמא. וכן עד"ז במוחין דאבא, כי חכמה שלו נקרא חכמה דאבא. וחכמה דאמא, נקרא בינה דאבא. וחסדים שלו, נקרא חסדים דאבא. וחסדים של אמא, נקרא גבורות דאבא, וכל אלו הדי' בחי', נתלבשו בנה"י שלו, ונקרא מוחין דאבא.

ועתה נבאר כוונת הציצית, דע, כי מן המוחין דאבא הנ"ל של ו"ק המלוכשים בנה"י דאבא, מהם היה בחי' ציץ של כ"ג כנ"ל. אבל מן המוחין דאמא, מבחי' ו"ק המלוכשים בנה"י דאמא כנ"ל, ואלו הם בחינת ציצית,^ה מהם יוצאין ב' מיני ציצית, הא' הוא ד' ציצית מן מוח חכמה דאמא, שהוא בינה דאבא כנ"ל, ואלו הם בחי' הציצית, שהיו נוהגין בזמן שבהמ"ק היה קיים, שהיה כל הציצית מן ז' חוטין לבנים, וחוט א' היה תכלת. אבל לאחר החורבן, הם הכל חוטי לבנים, ואין לנו תכלת, לפי שכל הציצית הדי' של אח"כ, הם בחי' ד' מוחין דבינה דאמא, ואין שם תכלת כמ"ש. וא"צ להזכירך עוד, כי כל אלו הציצית אינם ממוחין הפנימים עצמן, אלא הם עור שערות הראש, מבחי' מקיפין. והם יוצאין מן המוחין פנימים עצמן, דרך שערות כנ"ל, וכנגד כל מה שיש בפנים, יש במקיפים, וזכור זה ואל תטעה בזה. והנה למטה יתבאר, כי אעפ"י שהציצית שאנו נוהגין עתה לאחר החורבן, הם היוצאים ממוח בינה דאמא לבד, עכ"ז ודאי, שאין אור ד' ציצית במוח דחכמה דאמא שהוא בינה דאבא, נמנע מלצאת שם למעלה, אלא שאין הדבר נעשה על ידינו. אמנם יוצא הוא בהתלבשות תוך ציצית בינה דאמא. גם יתבאר למטה, ענין ב' מוחין

שמצד אבא, מלוכשים בנה"י דאבא, ומוחין שמצד אמא מלוכשין בנה"י דאמא. ונדבר עתה של ו"ק הנכנסין בשעת ק"ש, כמבואר במקומו, שאח"כ בגדלות נשארין אלו בסוד מוחין לחג"ת דז"א, ובאים לו מוחין אחרים אל ג"ר, ובכל בחי' מאלו הב' בחי', שהם מוחי אבא ומוחי אמא, יש ד' מוחין, והם: חו"ב, דעת כלול מחו"ג. וגם כל מוח כלול מכל הדי', נמצא שמוח חכמה מצד אבא, הם ד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהוא חו"ב חו"ג. ומוח בינה מצד אבא, הם ד' הויות של ג' אותיות הראשונים שהם יה"ו לבד בכל הוי"ה מהן, והם ע"ד הנ"ל, ממולאים בדרך ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והם ג' אותיות יה"ו.

ומוח החסד של אבא, כלול מד' מוחין ג"כ, והם ד' שמות של אהו"ה. ומוח הגבורה של אבא כלול מד' שמות של אהו"ה ג"כ.^ה אבל המוחין דאמא, הם ג"כ כלול כל א' מד' מוחין, אלא ששמותיהם הם באופן אחר, והוא, כי מוח חכמה דאמא, הם ד' שמות אהי"ה, ב' דיהי"ן, וא' אלפי"ן, וא' דההי"ן. ומוח בינה דאמא, הם ד' שמות אה"י, ממולאים ע"ד הנ"ל. ומוח החסדים של אמא, הם ד' שמות אה"ו. ומוח הגבורה דאמא הם ד' שמות אה"ו ג"כ.^א

ושם נתבאר בדרוש ק"ש, כי כשמתלבשין אלו המוחין כולם תוך הנה"י דאבא, או דאמא, הם מתערבין, ונכנס מוח בינה דאבא הכלול מד' שמות יה"ו בנצח אמא, ונקרא חכמה דאמא. ומוח בינה דאמא, בהוד דאמא^ו ונעשה בינה דאמא. וגבורות אבא, נעשה חסד דאמא, וגבורות דאמא, נעשו גבורה דאמא. וב' מוחין

הגהה

אינו רק שם א' לבד, והוא שם אהו"ה. אך ההפרש שבין אבא לאמא, כי באבא אהו"ה בד' אותיות, אך חו"ג של אמא, אינו רק ג' אותיות.

(א) בכוונת מדוייקים זו"ל: אמנם החו"ג, כיון שאינם מוחין עצמן, רק מכריעים, לכן אינן לא הוי"ה לא אהי"ה, כי אין הוי"ה ואהי"ה אלא בחו"ב, אך בחו"ג בין משל אבא ובין משל אמא,

(ה) עיין בהשמטות לספר הוהר ע"פ מעלות הסולם אות א' וכו"ח בראשית אות קצ"ו בסולם מאמר השם אהו"ה.

(ו) נ"א הכלול מד' מוחין דד' שמות (עו"ת).

(ז) נ"א ונקרא (רפו"י).

(ח) נ"א ל"ג ואלו הם בחי' ציצית (עו"ת).

האחרים, שהם חו"ג דאמא. אך אינם יוצאים ב' מיני ציצית אחרים מהם, רק שהם נכללין באלו הב' מוחין העליונים.^(ב)

ונחזור לענין, כי יש ד' ציצית, מן מוח חכמה דאמא, שהוא בינה דאבא כנ"ל, והם הנקרא ציצית רתכלת. ויש ד' ציצית ממוח בינה דאמא, והם נקראים ציצית דלבן. ונבאר עתה, ענין ד' הציצית רתכלת. והענין, כי הנה נת"ל, שהם יוצאין ממוח חכמה דאמא, שאינו אלא בינה דאבא כנ"ל, והיא כלולה מר' מוחין, שהם ד' שמות יה"ו, מלואים בדרך ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ואם תמנה מספר אותיותיהן, הם ל"א אותיות בלבד. כי כל א' מהם, יש בו ח' אותיות, כנגד ח' חוטים, שיש בכל ציצית מהן. אך הד' שהוא יה"ו רב"ן, אינו בו רק ז' אותיות לבד, וע"כ כדי להשלים החוט הח' של הציצית הד', צריך לעשותו תכלת.

והענין הוא, כי בחי' התכלת, היא לעולם במלכות, שהוא בחי' ה' אחרונה, שהיתה חסירה בשם יה"ו. וכדי להשלים הל"ב חוטין, אנו צריכין לקחת את המלכות של יה"ו הד', ולחברו עמהן, כדי שישלים הל"ב חוטין, ויהיו ח' חוטין בכל שם יה"ו, שהוא ציצית ט' א'.

אמנם לפי זה, יש קושיא, שאם כן היה מספיק שיהיה ל"א חוטין לבנים, וא' לבדו של תכלת. ואינו כן, אלא שבכל הד' ציצית יש חוט א' של תכלת, וז' חוטין לבנים. אך הענין הוא, כי בשם יה"ו האחרון של ב"ן, שהוא במילוי ההי"ן, וכל מילוי ההי"ן הוא במלכות, לכן בזה השם יה"ו הד', שהוא בחי' המלכות, אנו לוקחין המלכות שבה היא בעצמה, להשלים המספר. אבל הג'

ציצית האחרים שהם ע"ב ס"ג מ"ה, והם זכרים, וכל א' יש בו ח' חוטין שלימות, אין אנו לוקחין שם את המלכות עצמה שבהם, אלא ע"ד רמו לבד, לכן יש תכלת ככולם. אבל בחי' המלכות המשלמת באמיתת המספר ל"ב חוטין, אינה היא אלא בכנף הד', שהיא נוקבא כנ"ל.

אמנם כבר נתבאר לעיל, שכל שם מאלו הד' שמות יה"ו שבמוח חכמה דאמא, אינו אלא רק מג' אותיות לבד, ואם נצרף המלכות שהיא ה' אחרונה שבשם האחרון כנ"ל, יהיה הוא מר' אותיות גמורים, והרי נתבאר שאינו כן, (ר"ל שלא יש אלא יה"ו בלבד) אבל הענין הוא, כי אפילו בזה הכנף הד', אין אנו לוקחין המלכות עצמה לטעם הנ"ל, אבל מה שאנו לוקחין ממנה, הוא בחי' המילוי שלה לבד. והענין, כי הנה מן הד' אחרונה של שם, שהיא ר' דמות המלכות כנודע, יוצא הוי"ה אחרת במילוי ההי"ן כנודע, והנה מילוי דמילוי הוי"ה זו, הם כ"ג אותיות, כוה: יו"ד וא"ו דל"ת, ה"ה ה"ה, וא"ו וא"ו, ה"ה ה"ה. כמנין חוט, והו ענין חוט שחסר שם בכנף הד', שאנו משלימין אותו ע"י המילוי הזה, שהוא גימטריא חוט. אמנם החוט זה, נזכר בתורה בלשון פתיל תכלת, והוא רומז כי המלכות הזאת הנרמזת בתכלת, גם היא כלולה מיו"ד, והם י' היות כולם במילוי ההי"ן, והם גימטריא פתיל. הרי נתבאר ענין התכלת מה ענינו.

ויתורץ בזה, מה שמצינו מדרשים חלוקים בזה, כי בתיקונים אמרו, שהתכלת הוא בחי' החכמה גוון ספיר. ובזה אמרו, כי התכלת היא המלכות. גם אמרו במ"א, שהיא בינה. וג' מקומות אלו הם אמיתים, כי הנה בחי' המלכות

הגהה

תכלת גם כן, אבל לא על ידינו, ע"כ מהר"ן זלה"ה.

(ב) נלע"ד נתן: מפני זה צ"ל להתעטף בציצית, שהוא אותן ציצית הידועים שיש בהם

(ט) נ"א ד' (דפו"י).

(י) נ"א רומזות (דפו"י). נ"א רומזת (עו"ת).

(כ) שער מאמרי רשב"י זיע"א בספרא דציניעותא דף קי"ז ט"ב מן ד"ה וענין שתי דמעות. זהר תרומה אות ר"ל קלט.

עיי"ש בפירוש הסולם מאמר התכלת, אות תכג. דפו"י קמט:

להורות שהח"ג נכללין בהם. וזהו הענין שמעתי בתחלה ממורי זלה"ה, וקשיא לי טובא, כי הרי החסדים לבד הם ל"ב חוטיין, כנגד ל"ב אותיות, שיש בד' שמות ממולאים. וכן הגבורות לבדן הם בחי' ל"ב חוטיין, ואיך כל הס"ד, יהיו כלולים בל"ב חוטיין לברם של מוח הבינה. ואחר כך זכרתי שאמר לי מורי זלה"ה, שהחסדים היו נכללין בחכמה, והגבורה בבינה. ובוהו ג"ל כי הכל מבואר, והוא, כי הדי' ציצית דתכלת שמצד חכמה של אמא כנ"ל, גם הם שזורים, וא"כ ל"ב חוטיין דמוח החסדים הם נכללין בהם, אבל הל"ב חוטיין דגבורות לבד, הם הנכללין בד' ציצית דלבן, דמוח דבינה דאמא, שהם שזורים וכפולים ג"כ.

גם זכרתי עוד אח"כ שאמר לי מורי ז"ל, כי הנה נתבאר כי בד' ציצית היוצאין מן מוח חכמה דאמא, אין בהם אלא ל"א חוטיין בלבד, ועם שזירתן שהם ל"ב נשלמו. והענין הוא עם הנ"ל, כי החוטיין השזורין, הם הוראות כלולות ל"ב חוטיין של החסדים עמהם, וכיון שאלו החוטיין של החסדים הם שלימים, גם הל"א חוטיין העליונים, יושלמו לל"ב על ידי אלו. (ב) נמצא, כי צריך ב' דברים: הא' הוא, ע"י שלמות אלו החוטיין של החסדים. והב' היא ע"י התכלת כנ"ל, ואם לא היתה בחינת שזורה המשלמת, לא היינו יכולים להשלים ע"י התכלת, כיון שאין שם בחי' כנ"ל, שאינם רק שמות של ג' אותיות יה"ו.

ענין הציצית וכבר נתבאר לעיל, בענין היותם ח' חוטיין, לפי שהציצית הם שערות הבאים

של בינה דאבא, הנקראת חכמה דאמא, והמוח הזה נקרא עתה מוח דחכמה (ל) דאמא כנ"ל. והנה כנגד ט"ל אותיות, שיש בד' שמות דהוי"ה, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, יש ט"ל כריכות בכל ציצית, שהם י"ג חוליות, כנ"ל בסדר אופן עשיית הציצית. והנה הארבע ציצית שאנו נוהגין אחר החורבן, היוצאים מכללות הדי' מוחין אשר במוח הבינה (ז) דאימא והם די' שמות אהי"ה כנ"ל במילואיהן, ובכל א' מהם יש ח' אותיות המילוי, שהם די' ציצית, ובכל א' ח' חוטיין שלימים וכולם לבנים, כי א"צ לחבר עמהם את התכלת, שהוא בחינת המלכות ע"ד שנתבאר לעיל, ולכן אין תכלת נוהג בזמן הזה.

ובזה תבין מ"ש בגמרא התכלת אינו מעכב את הלבן, והלבן אינו מעכב את התכלת. (ז) נמצא כי כל א' וא' מהם היא מצוה בפ"ע. וקשה, כיון שאין תכלת, למה אין אנחנו פטורין מן הציצית לגמרי, אך הענין כמש"ל, כי כל בחי' מהם הוא דבר בפ"ע (ז) ומצוה בפ"ע. כי אלו הם של מוח חכמה דאמא ואלו הם של מוח דבינה דאמא, (ז) וכולם לבנים ל"ב חוטיין ואין צריך אל התכלת להשלים מספרם.

ועתה נבאר ענין הב' מוחין אחרים, שהם חו"ג, הנקרא דעת (ז) דאמא. והנה אין ציצית בפ"ע יוצאין מהם, אמנם הם נכללין למעלה. וזהו הטעם שצריך שיהיו חוטי ציצית כפולין לב', ושזורין, והוא מעכב מן הדין, והם רומזים אל החו"ג, שאינם נמשכים למוחין בפ"ע, רק הם נכללין בהם למעלה, ולכן הם כפולים ושזורים

הגהה

ציצית ל"ב, והם שזורין, הרי ס"ד חוטיין, יש בציצית. ע"כ.

(ב) מהדנ"ש: גלע"ד, שכאשר תכתוב ציצית במילואו, צד"י יו"ד צד"י יו"ד תי"ו, המילואו לבד גימטריא ס"ד, להורות שצריך החוטיין של

(ל) ג"א מוסיף דנה"י דאמא (עו"ת).

(מ) ג"א מוסיף דנה"י דאמא (עו"ת). עיין זהר פנחס רכת: שלשה עשר חוליות אית בהן תשעה ושלשים כריכן. ובוהו

ע"פ הסולם אות ש' עיי"ש.

(נ) מנחות לא. (ס) ג"א ל"ג ומצוה בפ"ע (דפו"י).

(ע) ג"א כי אלו הם של מוח חכמה דנה"י דאמא ואלו הם דמוח הבינה דנה"י דאמא (עו"ת דפו"י).

(פ) ג"א דעת דנה"י דאמא (דפו"י ועו"ת).

חכמה נמנע מלצאת, רק שאינו יוצא ע"י מעשינו, אבל ודאי הוא שהוא יוצא, בהתלבשות תוך ציצית מוח בינה, וא"כ מוכרח הוא שיהיו רומזים ציצית חכמה דאימא, בציצית בינה דאמא.

והענין הוא, כי אם נחבר ד' שמות יה"ו הממולאים שבמוח חכמה, עם ד' שמות אה"י, הממולאים שבמוח בינה, יהיה הכל כמנין שנות חיים. וז"ס, ויוסיפו לך שנות חיים, כי כבר ביארתי לך, שהמוחין דז"א נקראו חיי המלך, כנוצר בסוד התפילין. ואלו ה' מוחין שהם חו"ב דאמא, נקרא שנות חיים, כנודע כי החו"ב יחד נקראים חיים, משא"כ במוח הג' הנקרא דעת. והנה נודע, כי אין כל האורות של מוחין יוצאין בגילוי תוך ז"א, אלא מהחזה ולמטה, אחר שנשלם ונגמר יסוד אמא, ואז כל האורות עוברין בתוכו, ויוצאין ממנה לחוץ תוך ז"א בגילוי, ואז היסוד דאמא לוקח קניו אורות לעצמו, שהוא

ממוחין דקטנות, ויסוד דאבא יש בו ב' אלהים, שהם ד', וכנגדן יצאו. (ג) נלע"ד, שהם ד' מוחין מצד אבא בנה"י שבו, וכן הם ד' אחרים באמא. בענין השערות הנ"ל שבז"א, יש בהם ג' בחי' שבהם קוצין ממוח הדעת, וזהו קוצותיו תלתלים, כי קוצין הם יו"ד אלהים, ה' רחסדים וה' דגבורות. וכן דקטנות, והם גימטריא ת"ל ת"ל, ועם ג' אותיותיהן, הרי הכל גימטריא תלתלים. ונדע כי יוד אלו הם בדעת, ונקרא קוצותיו. והנימין, ממוח בינה. והשערות, ממוח חכמה. (ד)

פרק ה'

(א) ונחזור לבאר מה שכתבתי לעיל, כי האמת הוא, שבזמן הזה אחר החורבן, אין בנו כח להטיל תכלת, כי אין אנו משיגין רק עד מוח בינה דאמא. אמנם ודאי הוא, שאין אור עליון ההוא דמוח

הנהה

כתב וז"ל, הרי ב"ן חוליות וכ' קשרים בכל הכנפות, הרי כמנין בנ"ך עכ"ל) הכריכות יחד, ט"ל בכל כנף, והחושין הם ל"ב והם שזורין, הרי ס"ד, כמנין בא אליך, והכל רמוז ליעקב.

ודע, כי יוסף בו ס' גבורות סביב, והם מסבבים למלכות שהיא מטוח, שנאמר ששים גבורים סביב לה. וג"כ עוד סוד, בנ"ך גי' ע"ב, הוא חסד המתגלה בפום אמה, והוא י"ח בכל כנף, בסוד ט"ט דמטטרו"ן, שהוא שרי, וד' ציצית שהם כנגד ד' חיות המרכבה, דכתיב והחיות רצוא ושוב, גימטריא שרי. וכנגדן הוא אור שבא בתוכם, והוא ד"פ יה"ו, שהם מוחין של ו"ק, וכל א' יש בו ח"י אותיות, בסוד ו' צירופים, והם בסוד ע"ב ד"פ ח"י. וגם סוד ח"י אלף עולמות סביב הכסא, ומילוי כ"א עולה ט"ל, וד"פ ט"ל עולה יוסף כנ"ל, וזהו "הנה בנך" יוסף, ור"ת הוא י"ז גימטריא גי"ד, והכולל הוא ח"י, לזה בן ח"י לחופה, כי נשלם לו עת הזיווג. ועיין בנע"ח וזהו פרשת בראשית בדרוש המתחלת יש ב' חללים.

(ג) צמח: ונ"ל, כי מפני שמחלבשין ד' של אבא בתוך ד' של אמא כנ"ל, לכן אנו עושים ד' חוטים כפולים שהם ח'. גם אמר שם, כי ד' מוחין אבא הם, וכל א' כלול מד', הרי י"ו. וכן ה"ד מוחין דאמא, כל א' כלול מד', הרי י"ו, ואלו מנין ל"ב חוטיין.

(ד) הנה הציצית, צריך שיהא בה: חוליות, קשרים, כריכות. וסימנם, חק"ך, עם חי חוליות, עם הקשרים, וד' כנפות, גימטריא כנף. כי כל כנף י"ג חוליות, וחמשה קשרים הרי ח"י, וז"ס כנף, ר"ל כמנין כנף יש בין הכל, וזהו דרך כלל. אבל דרך פרט, בכל כנף ט"ל כריכות, ד"פ ט"ל כריכות, הם קניו, כמספר יוסף. וס' גדלים יש בכל הכנפות, כי ג' קשר אגודל בכל כנף, וי"ב גדלים בכל ציצית, שליש גדיל, ובי' שלישי ענף, הרי ט"ו בכל כנף, וד"פ ט"ו הם ס'. וז"ס הנה בנך יוסף בא אליך, כמנין הנ"ה גדלים, וכמנין בנ"ך חוליות וקשרים, ויוסף חשבון כל (במצת שמורים

היסוד של אמא, הוא אהי"ה דההין, והוא גימטריא כנף. וז"ס כנף הארץ, ועיין בדרוש הקודם לזה, שנדרש ר"ב כפ' זוהר, בענין הציצית. והוא בחי' אחרונה של הנוקבא הנקראת כנף, שהוא אהי"ה דההי"ן, ביסוד שלה.

גם אפשר לומר, כי הנה נודע, שבג"ר דאמא הוא אהי"ה דיהי"ן. ובג' אמצעות באלפין. ובג"ת בההי"ן. אמנם בהכנס נה"י דאמא תוך ז"א, אז נעשין פרצוף גמור, ואז הם אהי"ה דיהי"ן בנצח, ודאלפי"ן בהוד, ודההי"ן ביסוד. וא"כ הוא נמצא, כי הדי' מוחין לוקחין הארה מלבוש נה"י דאמא אשר להם, והם ד' אהי"ה דההין, והם סוד ד' כנפות הטלית. אעפ"י שביארנו בראשונה, שאין אהי"ה דההי"ן אלא ביסוד, עכ"ז בעוברים דרך שם, לוקחים כולם הארה משם, וע"כ כל הארבעתן הם בחי' כנ"ף, שהם אהי"ה דההי"ן כנ"ל. נמצא, כי מלבד שהם נקראים ציצית, ע"ש האורות המוחין עצמם, שהם בחי' ציצית כנ"ל. גם בחי' הארה שלוקחין, מלבושים נה"י דאמא, הם ג"כ כמנין ציצית, כי ד"פ כנ"ף, הוא גימטריא ציצית.

והנה אחר צאתם לחוץ, אע"פ שכולם לקחו הארה מאהי"ה דההי"ן כנ"ל, עכ"ז מציאת עצמן לא נתבטלו. והענין הוא, כי הנה נודע שבכללות ד' מוחין דנה"י דאבא, הם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וכללות ד' מוחין דנה"י דאמא, הם ד' אהי"ה, ב' ביהי"ן, א' באלפי"ן וא' בההי"ן. ואם כן אלו הדי' מוחין היוצאין עתה בבחינת ציצית, שהן מוחין דנה"י דאמא, הם בחינת ד' אהי"ה אלו, והם גימטריא תרי"ו. וכאשר תסיר מהם י"ו אותיות

מספר יוסף, שהוא בחי' היסוד, ושאר מספר האותיות של מוחין יוצאין לחוץ בגילוי. והנה אם תסיר קנ"ו מן שנות, ישאר ציצית, וזכור זה, כי כל זה ג"כ בחי' אור מקיף השערות כנ"ל, ואל תטעה, כי בו אנו מדברים כי הם בחי' הציצית הנ"ל.

ודע, כי מה ששמעתי ממורי זלה"ה הוא, שהיסוד לוקח קנ"ו אורות כמנין יוסף, נלע"ד בתחלה ממה שהבנתי בדבריו, שזה הוא היסוד דאמא כנ"ל. ונלע"ד ממה שהבנתי מתוך דבריו והוא יותר אמיתי בעיני, והוא זה, כי זה היסוד הוא ממה שהדעתין במ"א, כי ישראל מזדווג עם לאה בימי החול בעת המנחה, ואינה מתפשטת רק עד החזה, ושם במקום החזה יש בחי' היסוד, ובו מזדווג ישראל עם לאה וע"ש. (א) נמצא, כי זה היסוד, הוא שלוקח קנ"ו אורות לצורך זיווג לאה, והשאר הם ת"ר אורות כמנין ציצית. ופירוש זה הוא יותר נכון בעיני, לפי שזה היסוד הוא דכר, ונקרא ג"כ יוסף. וגם כי היסוד התחתון עצמו הנקרא יוסף, הוא עולה בכאן לבחי' זיווג, וכמ"ש בוהר פרשת שלח על ונסכו רביעית ההין, ופרשת פקודי דיוסף איהו לתתא ואיהו לעילא. פ' ועוד שזה היסוד, צריך ליקח קנ"ו אורות לצורך זיווג עם לאה, אבל היסוד דאמא אין צריך ליטלם.

והנה לטעם הנ"ל, שאין האורות מתגלין אלא מהחזה ולמטה, ולכן אין הציצית מתחילין, אלא מן סיום הטלית המסתיים בחזה דז"א, כנ"ל בדרוש הקודם לזה. והנה כיון שאלו האורות של הציצית עוברין דרך יסוד דאמא כנ"ל, ויוצאין בחוץ בגלוי, לכן נקרא הציצית בלשון כנף, כי הנה

הגהה

ישראל, ואז ראוי הוא לחיבור, כי כבר יש לו מוחין בשלמות. וז"ש וישב על המטה, שנתישב על המלכות הנקרא מטה. מכאן רמז שצריך להניח תחלה טלית, ואח"כ תפילין. ע"כ.

(א) מהדנ"ש: נלע"ד, שז"ס הנה בנך יוסף בא אליך. הכוונה, אחר שז"א הוא מקבל סוד הטלית והציצית מיסוד בינה הנקרא יוסף כמ"ש בע"ה, אז צריך להניח סוד תפילין, שהם כ"א אזכרות, כמנין ישראל עם ה' אותיות, שנאמר ויתחזק

ק) זהו פקדי אות חש"מ רנח. ופרשת שלח אות ק"ה קסב: שער הכוונות ענין סוכות דף ש"ח ד"ה והנה הלולב.

ר) ע"ח ח"ב שער ל"ג פרק א'. שער המצות פרשת לך דרוש א'.

העיקרים, שהם אותיות הפשוטות שלהם, ישארו ח"ר, שהם כמנין ציצית, והרי בכמה בחי נרמזו שם ציצית.

ועתה נבאר, מה נעשה מאלו הי"ו אותיות. והענין, כי אלו הדי ציצית, כבר נתבאר לעיל בדרוש הקודם לזה, שארבעתן הם לרחל, אבל להיותה היא אב"א, אינו לוקחת רק שני ציצית לבר, כנ"ל בסדר העטיפה, שב' ציצית הם דרך פנים דו"א, וב' ציצית הם באחור דו"א, כנ"ל בדרוש הקודם. לזה נמצא כי ב' הציצית דאחור הם לרחל, וב' הציצית שהם לפנים, הם לצורך רישא דיעקב. והנה ב' הציצית של יעקב, הם ב' אהי"ה דיהי"ן העליונים, שהם גימטריא שכ"ב. וב' הציצית של רחל, הם ב' אהי"ה דאלפי"ן ודההי"ן, הם בגימטריא רצ"ד. והנה אם תסיר ח' אותיות הפשוטים מן רצ"ד דרחל, נשאר רפ"ו, והם סוד פסוק פרו ורבו, כי בכח אלו, האשה פרה ורבה, והם בחי מנצפ"ך שבה, העולה פרו עם ה' אותיות והכולל של כל מנצפ"ך. אבל ב' הציצית של יעקב, הם גי' שכ"ב, כי הוא בחי טפת מ"ד, שבהם נופל לשון שכיבה. ושם תצרף עמהם ח' אותיות פשוטות של ב' אהיה רחל הנ"ל, וגם ח' אותיות הפשוטות של ב' אהי"ה שלו, יהיו י"ו אותיות הנ"ל, ותחברם עם שכ"ב הנ"ל, יהיו גימטריא וישכב עמה בלילה הוא, כי אלו בחי שהם מ"ד, ניתנין אליה בעת שכיבתו עמה, וזהו וישכב, ויש כ"ב, כנזכר בזה. והוא, כי ה' אותיות מנצפ"ך הם ברחל כנ"ל, אבל אלו שביעקב הם כ"ב אותיות הפשוטים, והנה כשתזרת רחל פב"פ, או חוזרת היא ולוקחת כל הדי ציצית, כנ"ל בדרוש הקודם לזה. וכבר ביארנו לעיל בציצית דתכלת, ענין ל"ב חוטי"ן, ול"ט כריכות שבהן. אמנם באלו הציצית דלבן, ג"כ יש בהם ל"ב וט"ל כריכות, והוא, כי כבר ביארנו, כי כל א' מהם נקרא כנף, ע"ש אהי"ה דההי"ן, והנה בשם זה בפשוטו ומילוי ומילוי דמילוי, יש בו ט"ל אותיות, וכנגדן הם ט"ל כריכות בכל ציצית.

מהחברים: ואחר שנכנס לב"ה, ישים טלית גדול בציצית, בין בחול ובין בשבת. ופירוש ציצית, לשון שער, כמו ויקחני בציצית ראשי. וגם

כן הוא לשון הבטה והסתכלות, כמו מציץ מן החרכים. והיא סוד הארה העליונה, של ל' דצלם שלמעלה מראש ז"א, והוא א"מ לז"א. פירוש: כי בחול לא יש בו"א רק בחינת צ' דצלם, ולא הל', ונשאר מקיף לו לז"א, וזהו בחינת טלית.

ודע, כי קוצי דשערי דא"א, יורדין עד רישא דז"א. וקוצי דשערי דז"א, יורדין עד רישא דנוקבא להאיר לה. ושערי הם בראש נגד המוח, והם מבפנים, ומכים שם במוחי' דיליה, ששם מוחין דאו"א, ומן היוצא ממוחי' דאבא, נעשה בו ציץ, וזהו ציץ דכורא, ציצית נוקבא. רמז למ"ש דשערי א"א יורדין לראש ז"א. פי': ציץ מה שיבא מצלם אבא, וציצית מה שיבא מצלם אמא. פי': מיסודות של שניהם ששניהם תוך ז"א. ומה שלקח בעצמו ציץ, ומה שיקח לנוקבא ציצית. א"כ נמצא, כי ציץ וציצית מן צ' דצלם שבז"א, צלם אבא וצלם אמא. א"כ הטלית שאנו מתעטפין בו, הוא רמז לא"מ דזעיר אנפין, כי הלא כל המקיפין שהוא מכתר שהוא א"א, יוצא דרך השערות ומקיף לו לעצמו. וכן צלם חכמה, וצלם בינה, סוד המקיפין שלהם הם להם בעצמם, חוץ מבינה הנקרא פום ממלל רברבן, המקיף לז"א בהבל היוצא מפיה לו"ק, נמצא שמקיף ז"א הוא הטלית, שהוא ארוג מכל המקיפים.

וא"ת, אם כן גדולה מצות ציצית ממצות תפילין, וקיימא לן שיורי תשמיש מצוה נורקין, ושיורי תשמיש קדושה נגנזין. אבל הענין, כי הציצית נקראין תשמישי מצוה, שמאירין אל הנוקבא, הנקראת מצוה, ואע"פ שהטלית לז"א, עיקרו לצורך הציצית, שהוא משמש לשכינה, בסוד תחלת המחשבה סוף מעשה, לפיכך כשאנו מתעטפין, מביאין כל הציצית לצד שמאל ששם השכינה, שמאירין לנוקבא. אך תשמיש קדושה, הם התפילין מאירין לז"א, בסוד המוחין דיליה, הנקרא קדושה. ובה לא יקשה, כי כפי הנ"ל שהציצית א"מ לז"א, אם כן הוא גדול מתפילין, כי הציצית לצורך נוקבא, והתפילין לצורך זעיר אנפין.

וכבר ידעת, ששערות של א"א לבנים כעמר נקי, ושל ז"א השערות שחורות כעורב, כמ"ש

קוצותיו תלתלים שחורות כעורב, ושל נוקבא השערות אדומים כארגמן, וכמ"ש ודלת ראשך כארגמן, וסימן אש"ל: "אדום, שחור, לבן. כי ע"י מדות אברהם, צומחין השערות הנקראים אש"ל.^(ר) והציצית, הם רמז לשערות, א"כ היו ראוי שיהיו שחורות. וג"כ ראוי לדעת, למה הם ח' חוטין ולא יותר, מאחר שהם רומזים לשערות. וג"כ למה הם הציצית בקצוות היה ראוי שיהיו בראש. אבל כבר ידעת, שהמוחין של ז"א באים לו מאו"א, ומוחין של אבא ר', ומוחין של אמא ר', הרי ח'. והמוחין של אבא, הם ר' הויות ע"ב וס"ג מ"ה ב"ן, וד' יה"ו לבר מהויות הנ"ל. ושל אמא ר' שמות אהי"ה, ב' ביודי"ן וא' באלפי"ן וא' בההי"ן, וד' אהי"ה^(ש) לבר מאהי"ה הנ"ל כנזכר ביחוד ק"ש, לכן כנגדן ח' חוטין. והשערות למעלה הם שחורות, ואלו השערות נכללין בטלית למטה והם מתלבנים. לפי שלמעלה החסדים הם מכוסים וכשירדין מהחזה ולמטה, מתגלים החסדים, ונמתקים הדינים, ומתלבנים חוטי הציצית, כנודע^(ח) כי דיני דדוכרא קשין ברישא ונייחין בסופא. והוא מטעם זה, כי למטה מתגלים החסדים, ומטעם זה אנו לוקחין הציצית בידים, ומשימין אותם נגד הלב, כי משם מתגלים החסדים ומתלבנים ומתמתקים השערות כנ"ל. והטעם שהם לבנים, מפני כי להיות כי שערות אלו הם שחורות כעורב, להיות באים ממוחין דקטנות שהם אלקיים, והם הציצית, לכן אח"כ בבקיעות יסוד בינה, כשנבקע תוך ז"א מבחי גדלות, אז יוצא אותו הארה לאחורי דז"א, ומתמתקין ומתלבנים השערות המוחין דקטנות הם הציצית.

והטעם שישים הציצית בכנף, ולא יותר למעלה מג' אצבעות, מפני שהגבורות הם ה', וג' מהם ממותקים לבר ע"י גילוי החסדים, פי' התחתונים של ת"ת נ"ה, והב' שלמעלה של חו"ג, הם בלי מיתוק. והיינו דאמרינן, דיני דדוכרא תקיפין ברישא ונייחין בסופא. לכן לא יותר מג' אצבעות, שלא יפגעו בגבורה ה', שהוא בלא מיתוק. ולא יפחות מקשר אגודל, מפני שנה"י דבינה כשהן נכנסין תוך הז"א, הב' פרקין מהן לבר נכנסין בשעת ק"ש, וכשנבקע יסוד, יורד השפע וחוזר לאחוריו בסוד שערות הראש, וכשחוזר עולה מפרק א' לגמרי, פי' מאלו הב' שנכנסו מפרק הראשון בראש הז"א, ממש לגמרי עולה האור לאחוריו, ומוציא לחוץ קוצותיו תלתלים, ונשאר בלי הארה. ומן פרקין השניים שהוא התחתונים דנה"י דאמא שיוור מראש ז"א, נשאר בהם קצת הארה של רשימו, לכן אנו עושין הנקב בכנף על קשר אגודל, כדי שירד הארה לפחות מהפרק שיש ממנו רשימו בראש ז"א, שאם עושין הנקב בפחות מן גודל, ירד הארה מפרק שאין ממותק כנ"ל, ואין בו הארת מתוק כלל, שהרי עדין לא הגיע שם שום פרק מנה"י אמא, לכן במקום הזה שיש בו קצת רשימו, שם נקב הציצית, שיהיה בהם קצת הארה.^(ה)

פרק ו'

^(א) ועתה נבאר כוונת הציצית, הנה נתבאר לעיל שהוא ביצירה. וגם שם ביארנו, שהוא ביצירה דעשיה. ועיין שם ענין ב' טליתות, טלית קטן וטלית גדול. קודם שתברך על הציצית תכוין כוונה

הגחה

פרקים כנ"ל, ולא נשאר כ"א הארת פרק האמצעי. לכן לא יפחות מקשר אגודל שהוא פרק אמצעי.

^(ה) ונלע"ד חיים, שלא הבין מי שכתב זה לדברי מורי זלה"ה. והטעם מבואר אצלי כתוב בע"ה, וז"ל, ולהיות כי תסתלק הרשימו מאותן

(ר) ע"ח שער א"א פ"ה כלל ג'. (ש) נ"א ד' אה"י (דפר"י).

(ת) שער הכוונות ח"ב דרושי ר"ה דרוש א' דף רי"ד ט"ב ד"ה גם בזה תבין.

(א) ספר עו"ת דף נ"ז ט"א. שער הכוונות ענין הציצית דרוש ז'.

עם ו', שהוא כניסת נה"י דאמא כדי לעשות לו מוחין כזה: י"ה ה"ו ה"ו.

יחד הג' כמ"ש לעיל, שהוא כנגד ציצית באות ו'. יחד הד' כנגד התפלה באות ה' אחרונה, כזה: יכוין להעלות ו' אל ה' עלאה, ואחר כך ו"ה אל יו"ד, ומתחברים יחד. ואח"כ נקשרת ה' תתאה, עם אותיות וה"י, כזה: ו"ה, וה"י, הוה"י. והוא בגימטריא ח"ן, הרי נתבאר כל הד' יחדים.

וטוב ליחד ולכוין אלו הד' יחדים, כל יחד בזמן המצוה ההיא. ועכ"ז אם יחדם בכל שאר שעות היום, מה טוב מאוד. וכבר נתבאר בענין יחד ג', שהוא נגד אות ו' של הוי"ה, שהוא לתקן פגם הציצית, וכנגד שאר עניינים יתבאר בע"ה כל א' וא' במקום הראוי לו היטב באורך, שהוא יחד ק"ש טוב לעשותו, קודם שתאמר הק"ש של שחרית, וק"ש של ערבית. וכשתניח התפילין, תכוין ליחד ב' של תפילין. וקודם שתתחיל העמידה של ברוך, אחר פסוק אדני שפתי תפתח, שאז היא עיקר מצות התפלה, תכוין ליחד הד' של תפלה כמ"ש בע"ה במקומו. גם טוב הוא לכוין בהם ביחד כולם, כשתשכב בלילה לישן, כזכר שם במקומו.

אחד כך תברך הברכה, ותכוון באומרך להתעטף בציצית ר"ת ל"ב. והם נגד היחד הנ"ל שהוא ל"ב. (א) וכנגד ל"ב חוטי ציצית, שהם סוד ל"ב נתיבות החכמה. גם דע, שצריך להסתכל בציצית בשעת פרשת ציצית כשאומר וראיתם אותו כמ"ש בע"ה. אמנם גם כן צריך להסתכל כל

זו, להוריד ולחבר תחלה או"א, שהם ב' אותיות י"ה, עם אות ו' שהוא ז"א, ונותנין לו מוחין שהם א"מ של הטלית כנ"ל. אח"כ תחבר אות ו' עם ה' תתאה שהיא רחל, וניתן לה בחי' הציצית, הנוטפין ונתלין עד רישא דילה כנ"ל, ויחד זה גימטריא ל"ב, שהם ל"ב חוטי הציצית, שהם ל"ב נתיבות החכמה. והם עד"ו: יהוה, גימטריא ל"ב.

ודע, כי ארבעה יחדים יש, בארבע אותיות הוי"ה, וטוב הוא לכוין בהם תמיד, אפילו באמצע היום. והם תיקון למה שחטא אדם בשוגג, או אפילו במזיד, שלא התפלל, או לא קרא ק"ש, או לא הניח תפילין או ציצית. והעובר על מצות תפלה, פגם בה' תתאה, הנקראת תפלה. והעובר על מצות תפילין, באיזה יום שיהיה, פגם בה' עלאה, כי אמא היא תפילין על ברא כנודע. והעובר על מצות ציצית באיזה יום שיהיה, פגם באות ו'. והנמנע באיזה יום שיהיה מן יחד ק"ש, פגם באות יו"ד. וכדי לתקן אלו הד' פגמות, צריך ליחד אלו הד' יחדים, כל יחד על פגם שלו.

והנה אלו הם הד' יחדים, בד' אותיות יהו"ה: יחד כנגד ק"ש, באות י' כזה: תקח תחלה אות ה' תתאה, ואח"כ תחבר אות ה' עם ו'. ואחר כך שיהיו אלו מחוברים, אז מתחברים י"ה באותיות ראשונות, והם ה' ה"ו י"ה.

ויחד הב' כנגד התפילין באות ה'. כזה: תחלה תחבר י"ה, או"א, שרוצים להזדווג, כדי לעשות מוחין לז"א, אח"כ עולה ה' תתאה ומתחברת עם ו', כדי להעלות מ"ן. ואח"כ ה' עלאה מתחברת

הגהה

בקמ"ץ, ו"ה בחולם. ובשבת, י' קמץ, ה' חולם, ו' צירי, ה' אחרונה בלי ניקוד. וי"א, בשבת כולו קמץ. ונ"א מצאתי, בחול יכוין ניקוד הוי"ה, זכרים קמץ, נקבות חולם. ובשבת כולו בקמץ. מהדנ"ש: ולעד"נ, כי כל המניח טלית ניצול מגלות של קליפות, כי סוד א"מ, הוא שומר את האדם מכל דבר. וזהו הטלית גי' גלות של כל הד' קליפות, ובזכותו ניצול מכולן.

(א) דאוי לומר פסוק מה יקר חסדך אלהים כו', ובצל כנפיד יחסיון, בקול ערב, אחר עטיפת הציצית, עם ג"פ שלאחריו, יריון מדשן כו', כי עמך מקור חיים וכו', משוך חסדך וכו'. ויש נוהגין לומר קודם עטיפת הטלית ברכי נפשי וכו', עוטה אור כשלמה וכו'. כשילבש טלית קטן יכוין הוי"ה בניקוד י' בפת"ח, ה' צירי, ו' פת"ח, ה' צירי. כי הציצית מוחין דאו"א, פתח צירי, ב"ה. ובט"ג, יכוין הוי"ה בסגול, וי"א בחולם. י"ה

כבר כתבנו שיסתכל בו ב' פעמים, ויכוין בכל פעם לשם ק"ל, גימטריא עי"ן. והענין הוא, כיתכלת של הציצית, הוא סוד החושך שאין בו עינים, לכן הוא דין, לכן צריך להסתכל בציצית, ולכוין כאלו יש שם תכלת, ואז יסתכל ב"פ בוראיתם אותו, ותכוין להמשיך אליה סוד עינים עליונים, וראיה עליונה. ותכוין ב' פעמים ק"ל, שהם ב' עינים עליונים, להמשיך הראיה משם לסוד התכלת, שהוא עולמתא שפירתא דלית לה עינין, דוגמת הכוס שנותן עיניו בו. ולכן ביום נוהגין הציצית, שאז יכולין להמשיך הראיה, משא"כ בלילה שהדינין גוברין, ואז אין בידינו כח להמשיך הראיה.^(א)

^(ב) הזהיר בציצית, משמשין לו לעתיד לבא אלף ות"ת עבדים. והענין זה מספר הדרושים, כי שם שרי בו צירופים, עולה אלף ת"ת, דהיינו ו"פ אות ש' לברא, ונשאר ר"י לבר, והנה ו' פעמים ד"י גימטריא חנוך. והסוד הוא, כי זהו ציצית של מטטרו"ן, כי הלוכש ציצית של מטטרו"ן, הוא בסוד עבד, ישמשו לו עבדים כמנין אלף ת"ת, ע"כ בשם האר"י זלה"ה מספר הדרושים.

יום וכל שעה, כמ"ש וראיתם אותו, והוא תועלת גדול אל הנשמה כדי שלא יזדמן חטא על ידו, וגם כדי להשיג הוא תועלת גדול. וזה מה שתכוין בעת הסתכלות שלא בשעת התפלה, כי הנה עי"ן גימטריא ק"ל, והוא בחי' אחוריים דמ"ה. וכשתסתכל בציצית בשעת ק"ש, יכוין בסוד כנף, הוא גימטריא אהי"ה דההי"ן כנ"ל, ומילואיו הוא גם כן גימטריא ק"ל כמו עי"ן. וע"כ צריך להסתכל ב"פ זא"ו, כדי שיהיה ב"פ עי"ן, והם יו"ד הויות שיש בדעת, שהם בה"ח ובה"ג, והם גימטריא סר. וז"ס, וירא ה' כי סר לראות, כי ע"י סר הוא הראיה. ותכוין אל י' הוי"ה דחו"ג, גימטריא סר. ואחר כך תכוין לשאר הכוונות. וז"ס הסתכלות באמצע היום. אמנם הסתכלות באמצע התפלה נבאר בע"ה שם.

ואמד לי מורי זלה"ה, שעדיין לא היה בנו כח השגה להסתכל בז"א, רק בטלית של יעקב לברו, תהיה לנו כוונת הסתכלות הנ"ל. ואני מסופק קצת, אם אמר לי שנכוין בציצית היוצאת לרחל, והראשון נראה לי עיקר. בענין כוונות הציצית,

סליק שער הציצית, בעזרת גדול

העצות

תנחה

ט"ס^(א) בכתבי האר"י זלה"ה, וכצ"ל, הזהיר בציצית, משמשין לו לעתיד ב' אלפים ת"ת עבדים, והענין הוא, כי מטטרו"ן שר הפנים, שמספרו אלף ע"ה. וגם מטטרו"ן הוא מספר שדי, ושם שד"י בו צירופים כנ"ל, הרי ב' אלפים ות"ת כמו שארז"ל, כפתור ופרח כנלע"ד.

(ב) נלע"ד נתן, שצ"ע, איך נאמר שהאר"י ז"ל, היה דורש נגד הדרשה של הפסוק שדרשו רז"ל^(ג) במסכת שבת. ז"ל, כל הזהיר בציצית, זוכה ומשמשין לו ב' אלפים ות"ת עבדים, הרא דכתיב, אמר ה' צבאות בימים ההם, אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי וגו' עכ"ל. אבל זה שנ"ל ער"ז הוא שנפל

(א) שער מאמרי רשב"י דף ד' ד"ה דע.

(ב) שבת לב:

(ג) ע"ח ח"ב שער השמות פ"ק ז' דף ש"ג.

השער הדר' שער כונות התפילין

ובו י"ז פרקים.
והוא ביאור מצות תפילין, וסדר כתיבתן,
ועשייתן, והנחתן כסדרן.

פרק א'

א' ענין התפילין.

הנה בתפילין ש"ר, יש בהם כ"א אזכרות, כמנין אהיה. ד' בתים, נגד ד' אותיות אהי"ה. וד' פרשיות, נגד שם הוי"ה. וג' שמות אלו, הם גימטריא חיים, כי הם סוד חיי המלך שהוא ז"א, וחיי נמשכין לו מבינה וחכמה הנקראים חיים. וז"ס הפסוק, י"י עליהם יחיו, ואמרו רז"ל ב² כל המניח תפילין מאריך ימים. וצריך לדעת למה האזכרות והבתים נרמזו בשם אהיה, ולא כן הפרשיות שרומזין בהויה. גם נבאר שאר הכוונות והטעמים. והענין, דע, כי ג' בחי' היו אל ז"א: א', הוא בסוד עיבור ראשון. והב', הוא יניקה. והג', הוא עיבור ב' דגדלות. אמנם בחינות האמצעות אינה בסוד עיבור, לכן עיבור ראשון ואחרון, רמזים בשם אהיה, כי ביאור שם זה מורה, שאו"א זמין לאמשכא ולאולדא, כנזכר בזהר פרשת אחרי.²

ופירוש הדבר: כי בהיות הז"א במעי אמו, אז היה ו' זעירא, בחי' ג' גו ג', והמלכות היתה אז עמו בבחי' פסיעה לבר, נקודה בסוף אות ו', כמ"ש בזהר פרשת בלק דף רג: ט'. והנה בהיות

שם כל א' מאותן התלת, היה כלול מו' שהם ו"ק, עם המלכות שבסופם. והנה ג"פ ז', גי' כ"א, כנגד כ"א אזכרות. ולפי שהם היו במעי אמה, והיו יותר מעולים וזכים בבחי' מוחין, להיותן שם תוך הבינה, ולכן הם נרמזים בסוד כ"א אזכרות. וענין ארבע פרשיות הוא, אחר שנולד ויוצא לחוץ, אז לא היה בסוד עיבור, אלא שנתפשט אל הו"ק שלמים והמלכות היתה שביעית להם, ואז המלכות לוקחת ב' מוחין לבד כנדע. ולוקחתם מן הו"ק, והד' מן הו' נשארו אל ז"א, וכנגדם הם ד' פרשיות, נגד שם הוי"ה. ואם היה בסוד עיבור, היה בשם אהיה כנ"ל.

וענין הדר' בתים, הם בבחי' השלישי, כי עוד חזרה הבינה בסוד העיבור, ונתנה ד' מוחין לז"א שהם חו"ב וחו"ג שהם תרין עטרין, וכנגדם שם אהיה, המורה אל עיבור. והנה היותם נרמזו ב' בחי' בתים ולא במוחין עצמן הוא, כי תחלה עדיין לא היתה הבינה בסוד בית, רק בסוד מוח, ועתה נעשית בית כמו שהקדמתי לך הקדמה זו. גם הענין, כי כבר ידעת, כי מוחין אלו אינם מן אמה לבד, רק כלולים מן אבא, כי תרווייהו כחדא שריין, נמצא, כי הבינה היתה ד' בתים אל החכמה והבן זה, ולכן כנגדם הוא שם אהיה שהוא בבינה.

(א) ספר עז"ת שער התפילין דף נ"ח ט"א. הקדמת הזהר אות רל"ז דפו"י דף י"ג:

(ב) מנחות מר.

(ג) אות קס"ח דפו"י דף ס"ה:

(ד) שער מאמרי רשב"י זיע"א דף רכ"ח ט"ב ד"ה שם בדף ר"ג. ע"ח ח"ב שער תקן הנוקבא פ"ד שער הירח פ"א.

תע"ס חלק ט' מן אות ל"ו.

(ה) ברפוס דזכרונא כחוב בד' בחי'.

שהתפלה של ראש, הם אמא על ברא, ע"כ אלפי"ן שבהם בצורת יו"ד, מה שאין כן שאר כל האותיות שהם: שי"ן, צדי"ק, עיי"ן, וכיוצא, כי כולם סוד יודי"ן ולא זייני"ן.

וטעם למה יש בראש ארבע בתים, וביד רק בית א', הענין כמו שנת"ל, כי המוחין דז"א הם מלובשים תוך נה"י ראמא, והנה היסוד נחלק לבי, כמ"ש במ"א, ואז נעשין ממנו ב' מוחין חו"ג, גם הנ"ה הם ב' אחרים, והרי הם ד' בתים. אבל המלכות אין בה רק ב' מוחין לבד, מבחי' נ"ה דז"א, ואלו הנ"ה עצמן דז"א, היו נכנסין תוך הנוקבא, והם עצמן היו נעשין בתים אל ב' מוחין דילה, היה בנוקבא ב' בתים, כרוגמת הנ"ה ראמא שנכנסין תוך ז"א הם עצמן, אבל כאן אינו כך, כי הארה שלהם בלבד הוא הכולטות אל המלכות, לכן שניהם נחשבין לבית א' לבד.

גם טעם אחר, ובו יתבאר מ"ש בווהר בראשית דף כ"ח ע"ב, דשמואל מהוד אתנבי דרגא רביעאה, וקשה, שהרי נצח הוא הרביעי, וההוד הוא החמישי, וכבר ביארנו זה במ"א (ושם נתבאר, כי הזכר והנוקבא הם אב"א, נמצא כי אחר הנצח שלו, עומד כנגד אחר ההוד שלה. וכן אחר ההוד שלו, עומד כנגד אחורי הנצח שלה. וכן נתבאר שם, כי מצד הפנים של נ"ה דזכר, הם חלוקים לב', לפי שלגבי הזכר הם בחי' רגלים, וע"כ צריכין לחלק לב' רגלים. ומצד האחוריים שלהם, מחוברים ביחד, מפני שהם משמשין לראש הנוקבא, והם מוכרחין להתחבר יחד ממש, כי הם עצמן נעשין ראש הנוקבא, כי הנ"ה של ז"א הם משמשין לזו"ן, ומהן נעשין שניהן, וכוותל א' מפסיק ביניהן, רק שמצד הפנים הם חלוקים לב' כנ"ל, ומצד האחוריים הם מחוברים כנ"ל. וזהו אחד מן הטעמים שנ"ה נקראים ב' פלגי גופא. ואם כן כיון שמהם ממש נעשה ראש הנוקבא, הוא מוכרח שיתחברו, לכן אינם רק בית א' לבד, כי אין בנוקבא רק ב' מוחין לבד, ואלו

גם הטעם הוא כי אין המוחין נכנסין בז"א, אלא בהתלבשם תוך נה"י ראמא, ואינו מתגלה רק הלבוש, ולכן נקרא שם אהיה גם בעיבור הב'. ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, כי ע"כ גם העיבור הב' של הגולה נקרא אהיה, לפי שכיון שהוא בחי' עיבור, הנה נתקשרו כל הו"ק מחסד עד המלכות, ונכללין כל הז' בסוד ג"פ ז', כמו שהיה בעיבור ראשון, ולכן נקראים גם כן אהי"ה, שהוא גימטריא כ"א, שהוא ג' פעמים ז'.

וענין היות השיטות של תפלה ש"ר ד' לבד הוא, לפי שהן ד' מוחין, נגד ד' פרשיות, וכל א' כלול מכל הר', ולכן יש בה ד' שיטות. אמנם ענין תפילין ש"י, הכ"א אזכרות שיש בה, הוא ממש כענין שביארנו בתפילין ש"ר, כי גם היא כלולה מכל הז' ג"פ, והרי כ"א.

וענין ד' פרשיות הם, כי הנה אין בה רק ב' מוחין שהם נ"ה, וכל אחד כלול משניהן. והענין, כי המלכות נעשית מנצח ההוד, דהיינו מאחור נ"ה דז"א, והם ב' פלגי גופא, וגם המלכות נחלקה ג"כ מאחוריו לב' פלגין, והרי הם ד' פרשיות, ולסבה שהם בסוד חצאין, נמצא שכולם אינם רק בבית א', כנגד שם אדני"י, לכן אין בהם ד' בתים, רק בית א' לבד.

וענין ז' שיטין שיש בה הוא, כי הנה ב' מוחי המלכות הם נ"ה, והיא צריכה להאיר, מראשית ג' מוחי בעלה, וכשתמנה אותן הן ד' מוחין, וחסד וגבורה ות"ת הם ז', ומהם מאירין נ"ה שהם מוחין דילה, וע"כ הם ז' שיטין.

וענין המעברתא של תפילין, שם שלשה שמות: אהי"ה, הרי"ה, אדני"י, שהם גימטריא יב"ק, כי דרך אלו עובר כל שפע, מתחלת אצילות עד סופה.

והנה נתבאר לעיל, כי כל צורת היודי"ן תתאין דאותיות אלפי"ן אשר נכתבין בתפילין, הם צורת דלתי"ן, כזה: אַ כנוכר בחיקונים, דאית א' שהוא בצורת יו"י, ואית אַ שהוא בצורת יו"ד. ולפי

ד) שער מאמרי רשב"י ויע"א דף ס"ה ט"א ד"ה שם בדרך כ"א. שער הכוונות ענין תפילין דרוש ג' דף נ"ט ט"א ד"ה גם יובן. שער רוח הקודש בתחלתו. ספר הלכותיים שמואל א' בפסוק וגם נצח ישראל. בסולם בראשית א' דף ק"ל מאמר ג' מהורין.

וזה הוא שאמר באדר"ז דף רצ"ב, בחללא דגלגלתא, נהירין ג' נהורין וכו', פירושו: כי כבר נתבאר באדר"ר דף קל"א, כי כשהם בבחי' מוחין, אינם רק ג' מוחין, כי הב' עטרין הם מתחברים בתוך הדעת. אבל בבחי' א"מ שלהם, שהם בחינת התפילין, אז הם ד' מוחין, כי הב' עטרין נחלקין לב'. וזהו מה שהקשה כאן ואמר, ואי תימא תלת, ארבעה אינון וכו', כי לעולם כשהם בבחי' א"מ הם ד', שהם: אחסנתא דאבוה ואמא, ותרין עטרין. וז"ש דמתעטרין כולה ברישא, ואינון תפילין דרישא, כי העטרה והתפילין הם בחי' אור מקיף. אבל לבתר כשהם בבחי' א"פ, שהם מוחין דלגאון, אז הם ג' חללי דגולגלתא, כי אז אינם רק ג' מוחין. וז"ש, ולבחר מתחברין ונהרין ועאלין גו ג' חללי דגולגלתא, כי עד עתה בבחי' א"מ היו ד', ועתה שנכנסו בפנים הם ג' לבד, וביאר הטעם ואמר, משום דמוחא תליתיא כליל מאינון ב' עטרין, ולכן אינם רק ג' לחוד.

פרק ב'

^ו ונבאר ענין השינין שיש בתפילין ש"ר, שיי"ן של ד' ראשים, ושי"ן של ג' ראשים. הנה נתבאר לעיל, כי מוחין הם ד'. אמנם כאשר נכנסין תוך ז"א, הם נעשים ג' מוחין לבד. וכנגד ב' בחי' אלו, הם ש' של ד' ראשים, וש' של ג' ראשים. וגם באופן אחר, כי המוחין הם ד', אמנם לבושיהן הם נה"י דאמא, הם ג'. וכנגד ב' בחי' אלו, הם ש' של ד' ראשים, וש' של ג' ראשים.

וגם יש סוד גדול בזה, והוא, כי הנה המוחין של קטנות, כאשר באין אלו המוחין דגדלות, הם נעשים אליהם בחי' בתים, אל המוחין דגדלות, שהם הפרשיות דתפילין, ולכן הם רמוזים בבחי' עור לבד, ולכן צריך שיהיו שחורים, כי הקטנות הם דינין. ^ז והנה הקטנות הוא שם אלהים, והנה

הב' נעשו בית א' בלבד לטעם הנ"ל. וגם לטעם זה, נקרא בית זה, שם אדני"י כנ"ל, לפי שהוא עצמו נהפך ונעשה ראש של הנוקבא הנקראת אדני"י.

אבל נ"ה דבינה, אין הראש לז"א נעשה מהם, אבל הם נכנסים בתוכו, וכשהם נכנסים בתוכו, אז נחלקים בב' חללי דגולגלתא, ימני ושמאלי, לכן הם נקראים ב' בתים. וגם לטעם זה נקרא שם אהי"ה ע"ש הבינה עצמה הנקראת כן. אבל בנוקבא, אשר הנ"ה דועיר אנפין מצד האחוריים אינם נקראים כלל על שם הז"א, אך הם עצמן ראש הנוקבא ממש, לכן נקרא אדני"י על שמה. והנה אמרנו בתיקונים תיקון י"ח ^ה ובגין דא הוא קרית ארבע, חבורא דד' שמהן, דאינון בד' פרשיות דתפילין ריד, ובד' בתים דתפילין דרישא. וצריך להבין, למה אמר בתחלה בד' פרשיות גבי תפלה דיה, וגבי תפילין דרישא אמר בתי. אבל הענין הוא, כי הנה הז"א יש לו מוחין פנימין ומקיפין, ובחי' מקיפין בחוץ, הם ד' מוחין: חו"ב, ודעת דכליל ב' עטרין, ואלו הם ד' שמות הנ"ל, כי החו"ב הם הוי"ה אהי"ה, והחו"ג הם הוי"ה אדני"י, ואלו הם בחינת תפילין, שהם א"מ של המוחין. והנה ד' בתים הם שם אהי"ה, לפי שזה עיבור ב' של הז"א בתוך בינה, לעשות לו מוחין, לכן הם בחינת אהי"ה, כי הבתים לעולם בחינת א"מ סוד התפילין, ואין עיבור אלא בסוד אהי"ה כנ"ל, ואז אותן הד' מוחין נשארין לו ד' בתים מקיפים. אמנם חג"ת שלו, נתעלה אז בסוד הפנימית, אבל אור נה"י דבינה, הם סוד ד' בתים אלו. אבל בנוקבא הם פרשיין ממש, כי נה"י דדוכרא נעשין לה פרשיין, ולא בחים, כי אז אינם בסוד אהי"ה, כי אהי"ה אינו אלא בסוד עיבור. והנה התנה"י שלו, שהם ד' ספירות נעשה בה בחינת התפילין שלה.

(ה) דף ל"ד ע"ב.

(ו) זהו פתח ברע"מ אות רצ"א דפוי"י רחב: ת"ז ט. תוספות מנחות ל. ד"ה שין. ע"ח ח"א שער המלכים פ"ו דף קנ"ז ט"ב ד"ה שהר. שער ההקדמות דף קפ"ח ד"ה ואמנם ענין. שער הכוונות דרושי התפילין דרוש י"ב. ע"ח ענין התפילין דף ס"א ט"א.

(ז) תע"ס חיי"ב תשובה פ"ו וצ"ד.

אלהים במילוי יודין הוא ש'. וגם המוחין דגדלות, שהם היות, כאשר תחליף שם הויה בשם מצפ"ץ בא"ת ב"ש, הוא גימטריא ש'. וזהו ענין וראו כל עמי הארץ כי שם "ה' נקרא עליך, כי ר"ת הוא שי"ן, כי מאלו המוחין דקטנות שהוא שם אלהים, שהוא גימטריא שי"ן, ונרשם בתפילין כנ"ל, ע"כ ויראו ממך, כי כל היראה משם אלהים הוא. והנה כאשר נמנה שי"ן, גימטריא ש"ס. ואם נמנה ו' ראשין דב' שיני"ן, שהם סוד המוחין דנה", יהיה ע"ה שס"ח מנים שהם בקטורת, כי הלא מאלו המוחין דקטנות שהם אלהים, נמשכין י"א סמני הקטורת שהם חיות בקליפות כמבואר, לכן בחי הקליפות נקראים אלהים אחרים. גם ו' ראשין שהם ב' שיני"ן, הם סוד הארת המוחין דגדלות ד' וג' כנ"ל, ואותן ו' הארות ועם אלהים העולה שי"ן, יהיה שס"ח מנים שהם בקטורת, ויהיה שס"ה העיקרים נגד השנה, שהם מוחין דקטנות עצמן שהם שי"ן, ודגדלות ד', והכוללת שס"ה. אך ג' יתירים הם נגד נה"י דאימא אלו הם יתירים. ונלע"ד, כי לכן היו משמשין ליה"כ נגד בינה, לכן אלו שכנגד נה"י דבינה הם היו משמשין ליה"כ.

וטעם היותן ב' שינין, הוא על דרך הנ"ל במוחין דגדלות, כי מתחלה היו ד' מוחין דגדלות, ואחר כך כשנכנסו ברישא דז"א, נעשו ג' מוחין לבד, הרי הם בחינת ד' וג'. וגם לסבת שהם ד' מוחין ונכנסים תוך נה"י דאימא, וכנגדם היו ש' דד' ראשים, וש' דג' ראשין.

ונבאר ענין הרצועות, וענין קשר של תפילין ש"ר, וקשר ש"י, הנה ב' נשים יש לזעיר אנפין: א' היא למעלה, אחורי הדעת, והיא הנקראת לאה, והוא בחי קשר של תפילין ש"ר. והב' היא למטה אחורי התפארת, והיא הנקראת

רחל, והיא בחי תפלה ש"י. ונבאר עתה עניינם, כי הנה אחר שנעשה התפילין ברישא דז"א, שהם בחי ד' מוחין שלו, והם הד' פרשיות בראשו, שהוא הקרקפתא. הנה אח"כ נמשכין ממנה ב' רצועות, והם ח"ג, ומקיפין הראש, ונמשכין עד אחורי הראש, ושם אנו עושין קשר א', שהוא סוד התפארת, כי בו הוא קשור הכל כנדע, ואז נרשמת בו המלכות, והיא לאה, כי שם מקומה באחורי הו"א, וזה הוא הד' הגדולה דאחד, וזהו ד' של יהודה כנדע אצלינו, (ח) וזה שארז"ל (ט) וראית את אחורי, מלמד שהראהו למשה קשר של תפילין, כי לאה היא העומדת אחורי הראש של ז"א, בסוד קשר של תפילין, ואינה כדוגמת רחל אב"א עם ז"א, אלא פנים באחור, כי פני לאה הם נגד אחוריים דז"א, וזהו וראית את אחורי, כי לאה הנקראת קשר של תפילין, היא רואה את אחורי ז"א, כי פניה הם מביטים אל אחוריו. וגם נאמר זה על מרע"ה, אשר סודו הוא לאה כנדע. (י)

והנה לאה זו, אינה לוקחת הארת מוחין דז"א ממש כמו רחל, אבל היא לוקחת הארה בעלמא העוברת דרך העור של ז"א, ולכן היא נרמזת בבחינת קשר של תפילין, שאין שם בחי פרשיות ממש כמו בתפילין עצמם, רק עור לבד. להורות: שאינה יכולה לקחת מן המוחין עצמם, רק מן הלבושים שלהם, שהם נה"י דאימא, ומשם לוקחת הארה מועטת מן המוחין, לכן יש בקשר הזה צורת ד' כנדע, להורות שהיא דלה ועניה. ולהורות גם כן על לקיחתה הארה מועטת מן הד' מוחין, לכן צורתה ד'.

וגם כי הנה היסוד דבינה נחלקת לב', ונעשה לב' בתים דתפילין. ונ"ה דבינה הם ב' בתים אחרים כנ"ל. והנה הם ד' שמות אהי"ה, והד' אלפיי"ן של אלו ד' אהי"ה, הם נעשים מוחין

(ז) שער מאמרי רשב"י זיע"א באדר"ו דף רע"ה ט"א ד"ה ונבאר עתה. עו"ת דף ס"א ט"ב. תלמד ע"ס חלק י"ד מן אות קנ"ד.

(ח) זהו פ' לך אות ש"ח דפוי"ט: וכו"ח ע"פ הסולם בראשית אות ל"ח. ת"ז תכ"א נח: ע"ח ח"ב שער העבורים פ"ד כלל ו'. שער ההקדמות דף רצ"ה דרוש ב' קטן. שער הכוונות דרושי ק"ש דרוש ג'.

(ט) מנחות לה:

(י) ע"ח ח"ב שער לאה ורחל פרק ב'.

שלה. והרי נשלמו בחי' המקיפין שלה, והבן זה מאוד.

והנה ענין הרצועות, נתבאר בהקדמת התיקונים דף ט', גם פרשת פנחס דף רכ"ח ב'. והענין הוא, כי רחל היא נעשית מבחי' נ"ה דז"א, ומקום התחלתה הוא בחוזה דז"א, כנוכר באדרא דף קמ"א. אמנם עיקרה הוא מן ההוד שהוא שמאל, כנדוע דאיהו בנצ"ח ואיהי בהוד, ולכן רצועות הימין שהוא נצח, מסתיימת עד החוזה לבר, לפי שמשם היא התחלת רחל. אבל רצועות השמאל הוא הוד, ולכן היא מתפשטת יותר למטה, ושיעורה עד הטבור, כי הלא בטיבורא שלים כנוכר באדרא. (א) ו"ש בתקונים דף ט' בסוד הרצועות כי רצועה הנצח קצר, ורצועה ההוד היא ארוכה. ואע"פ שבפרשת פנחס בר"מ דף רכ"ח ב', נאמר כי הרצועה הימין היא ארוכה, ורצועה השמאל היא קצרה, אין זו קושיא, כי שם נאמר בבחינת המניח. אבל בתיקונים מדבר, בבחינת הבינה עצמה, כי השמאל שבו הוא הימין שבה, והשמאל שבה הוא הימין שבו. (ב)

ללאה, והם בנימטריא מדת, כמבואר אצלינו⁽¹⁾ על פסוק ומדת ימי מה היא. וכנגד ד' אלפי"ן של ד' אהי"ה אלו, הוא קשר של תפילין צורת ד'. וטעם הדבר הוא, לפי שעדיין המוחין שבתוך נה"י דבינה שם למעלה הם סתומין, ואינם מתגלין אלא מן החוזה ולמטה, ולכן כאן למעלה, אין בה הארה, רק בחי' עור לבר. וכ"ז נתבאר בענין דרוש פרצוף דלאה, ובפסוק עור בעד עור וכו'.⁽²⁾

ואח"כ אחר הקשר הזה, שהוא בחי' ת"ת שלמטה מחסד וגבורה, שהם ב' רצועות המקיפין את הראש, כנדוע כי כל בחי' התפילין הוא א"מ, והתפילין עצמן הם ג"ר ג' מוחין מקיפין, וב' רצועות המקיפין את הראש הם חו"ג, ואחר כך מתקבצים ומתקשרים בקשר א' והוא הת"ת, ושם רבוקה עמו בחי' לאה, והבן זה כי באחורי ת"ת היא עומדת. ומן הת"ת הזה, שהוא הקשר, יוצאין עוד נ"ה, והם ב' הרצועות הנמשכות ויוצאות מן הקשר למטה, ויורדין כנגד הגוף דז"א, ונמשכו עד התפלה ש"י. שהוא בחינת רחל דמוחין המקיפין

הגהה

ז"א, וההוד בהוד דז"א. וא"כ היאך מתרין שיש הפרש בין בינה עצמה, ובין בחי' המניח, והא אי אפשר לומר כן, והדרא קושיא לדוכתא. ותו איכא למידק טובא, מאחר דקי"ל שהנה"י דבינה הם שוין עם הנ"ה דז"א, ימין בימין ושמאל בשמאל, א"כ מאחר שעיקר השתלשלות הרצועות ש"ד, הם עבור רחל לעשות לה מוחין בבחי' התפילין כמ"ש בע"ה, ואיך אפשר שיעשה מן הוד דבינה קו ימין דנוקבא, ומן נצח דבינה קו שמאל, ולא נמצא בחי' כזאת בכל האצילות. זאת ועוד אחרת, אם יש בחי' שהוא מוכרח לצאת כן, שלא כסדר הקוין, א"כ למה ישתנה

(א) צמת: נ"ל שמ"ש עד החוזה, ר"ל, שלא יהיה פחות, שהרי אמר שישים באבנטו אם הם ארוכות.

(ב) מהרנ"ש: נלעד"ן, דאכתי איכא למיפרך על תירון של הרב זלה"ה, שאינו מתרין, כלומר, והקושיא במקומה עומדת, מאחר שכ"ע מודים בזה, שפני הבינה הוא שוה עם פני הז"א, וכן כל הספידות עומדין כל הפנים לצד א', וכל האחודיים לצד השני, חוץ מרחל שהיא להיפך, מפני שהיא עומדת אב"א עם ז"א. ועוד ליכא מאן דפליג, שהכלים דנ"ה דבינה, הם מסתיימין עם הנ"ה דז"א שוה בשוה, והנצח דאמא מתפשט בנצח

(י) ע"ח ח"ב שער לאה ורחל פ"ב דף ר"ה ט"ב ר"ה ודע כי גם.

(כ) ע"ח ח"א שער הכללים פ"ק י"ב. שער הפסוקים איוב סימן ב'. ספר הלוקטים איוב סימן י"ט. שער ההקדמות דף קפ"ו סוד מצות תפילין. ודף רנ"א ביאור פסוק עור בעד עור. ספר לקוטי תורה איוב סימן י"ט. בית שער לכונות מן אות קל"ה. תע"ס חלק י"ד בחשובות ד' מ"ג קכ"ו.

(ל) וזה ח"ג קמא: ובוזה ע"פ הסולם אות ש"ו.

בינה, בסוד כונן שמים בתבונה, וז"ש כאן תרין רצועות דאחיזין בה' עלאה וכו'.

פרק ג'

(ב) ונבאר עתה, כללות אחר בענין תפילין של ראש ורצועותיו, והקשר שלו, ותפילין של יד,

הנהגה

פעם אחרת, עד העורף, ובעת החזרה הולכין כסדר, דהיינו פ"ב דנצח דבינה שהוא חסד דז"א, מסבב בצד ימין של ראש דזעיר אנפין, ופ"ב דהוד דבינה שהוא גבורה, מסבב בצד שמאל של ראש ז"א. כי מן הפרקין הראשונים של נה"י דבינה, נעשו מוחין לז"א חב"ד בבחינת התפילין בסוד א"מ, והפרקין האמצעים שהם חג"ת דמקיפים, הם סובבים הראש שלו. ואח"כ כשבאים באחור של הראש דז"א, ומתקשרים הח"ג יחד בסוד התפארת המקשר אותן, ובו מתערבים, וכוללים ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא, ושם באחורי הת"ת יוצאת הנוקבא שלו בסוד א"מ, והוא ד' של קשר בסוד הד' של יהודה, הנזכר בסבא דכר אחייליד יהודה, נפקת נוקבא, ומתדבקת בדכורא וכו', יה"ו דכורא, ד"ה דא נוקבא דהות בהדיא וכו' כי יה"ו הם חג"ת, ואות ד' היא מלכות לאה, שנעשה מקיף לרחל, שהוא אות ה'. כי אות ד', היא דלה ועניה, בבחי' עור לבד. ואות ה' היא רחל, שיש לה כל ד' פרשיות בעצמן כז"א כמ"ש בע"ה.

והנה עד הקשר, הוא תיקון של זעיר אנפין. ועתה מקשר ולמטה, שהוא התפארת דמקיף ולמטה, הוא תיקון אל נוקבא רחל, לכן אחר שנעשה הקשר בתיקונה, נתהפכו הרצועות, ומה שהיה תחלה בימין דז"א, משתלשל ויורד בשמאל דז"א. ומה שהיה בשמאל דז"א, יורד בימין דז"א, כדי שיוכלו להכנס ביושר בראש הנוקבא בבחינת מוחין, שמאל בשמאל וימין בימין.

והנה כיון שעחה מחפשטין עד רחל, שהיא פרצוף גמור, ואינה כמו לאה, שהיא קשר של תפילין של ז"א לבד, ורחל היא תפלה של יד בפנימי ממש, וכל עצמה של רחל, הוא מנ"ה. ע"כ הב' הרצועות נמשכין דרך החזה, וא' נשאר שם בחזה, והב' מתפשטת עד הטבור כנ"ל. והנה כבר הדעתיק, כי נ"ה דז"א נחדשו ונתכוננו ע"י

בבחי' הציץ, שאמר למעלה שהוא מן בחי' מוחין דאבא, ושם יוצאין כסדר, החכמה בצד ימין המניח, ואח"כ הבינה וכו'. לכן צ"ע היטב, איזה בחי' יש שגורם השינוי בין מוחין דאבא למוחין דאמא.

ונראה לחרץ קושיא זו האחרונה, כפי הכלל לפי שלעולם בעת השתלשלות המוחין ממקום שיצאו, ועד מקום שינוחו שם, אעפ"י שבינו לבינו נשתנה הסדר שלהם בעת שמתיישבין למטה במ"א, חוזרין לסדר הראשון. והנה או"א מלבישין לא"א הזרועות שלו, אבא מימין, ואמא משמאל. והנה בעת שיצאו המוחין דאמא, קודם שבאין להתיישב כאן בו"א במצחו בסוד תפילין, אזי חוזרין להתיישב כמו שהיו למעלה בא"א, דהיינו מתחלה יוצא דעת א' לבד מצד שמאל ז"א, ואח"כ יוצא הבינה ויושבת בצדו, ואח"כ יוצא החכמה ויושבת אצלן. ונמצא שהם כסדר בשורה אחת, מצד שמאל לצד ימין. אבל המוחין דאבא שיצאין בבחי' הציץ, הוא יוצא חכמה בצד ימין דז"א, כי כן אבא מצד ימין דא"א, ואח"כ הבינה וכו', שהם מוחין דז"א לצד שמאלו. והנה בעת שמתלבשין מוחין דאבא בתוך מוחין דאמא בבחי' תפילין, מוכרח החכמה דאבא שיתלבש בתוך חכמה דאמא, והיינו בצד שמאל דז"א, וזה גרם מפני שמוחין דאמא וכו'.

ועוד נראה לי לחרץ שנלע"ד הוא זה, כי כאשר מכה ההוא קוצי בעורף ז"א, ומוציא את המוחין לחוץ במצח דז"א, ואז חוזרת הארה לאחוריים

(ב) שער מאמרי רשב"י זיע"א באדר"ו דף רס"ו ט"א ד"ה והנה נתבאר. ע"ח פ"ב שער הנסירה פרק ו'. תע"ס חלק י"ד מן אות ק"ט עד אות קנ"ד. שער הכוונות דרושי ר"ה דרוש ו' ד"ה אלקי אברהם.

ממקומן ח"ו, רק ע"י ריבוי הארה דמולא קדישא כנ"ל, ניתוסף בהם כת, ומאירין למטה ממקומם, ושורשם נשאר קיים לעולם למעלה.

אך יש הפרש אחר, והוא, כי השניים הנקראים 'תרין אחסנתא דאו"א, אלו הם שאינן יוצאין הם עצמם, רק הארה שלהם לבר. אך ב' עטרין, הם עצמם יוצאים ונמשכין בז"א, כי אלו הם גנוחים באו"א, אבל אינם אחסנתוי דאו"א, רק הם של ז"א, אלא שנגנוזים תוך או"א דרך גניזת פקדון לבר, והם נקרא תרין מוחין דחו"ג, הנכללין ונעשים מוח אחד, והוא דעת דז"א.

ונחזור לענין, כי כאשר אלו הרי' מוחין, יוצאין מן העיבור שבתוך הבינה העליונה, הנה הב' מוחין הנקראין חו"ב, שהם אחסנתוי דאו"א כנ"ל, אינם יורדים הם עצמם, רק הארה שלהם לבר, ושרשם נשאר למעלה בכל הבחי' כולם. אבל ב' מוחין הנקראים תרין עטרין, שהם חלק ז"א עצמו כנ"ל, הנה עצמותם ממש, הם אשר יורדין ונמשכין בז"א, ולא הארתן לבר.

וביאור הענין הוא, כי אחר שהיו תחלה בסוד

ותפילין של יעקב ורצועותיו, והקשר שלו. כבר נתבאר במ"א, כי המוחין דז"א נעשו מזיווג או"א, והנה יש בהן ג' בחי' שהם ו', והם ג' פנימים, וג' מקיפים. בחי' ראשונה הוא, כי תחלה כשנעשו ד' מוחין אלו תוך או"א ע"י זיווגם, ונשארו הרי' שם בסוד עיבור, בבחינת מוחין פנימים.

בחינה ב' הוא, כי כמו שהמוחין הנ"ל הפנימים, היו מבחי' זיווג התרין מזלות דדיקנא דעתיקא, ואח"כ נמשכו אל המוחין דאו"א, ואז נתרבה הארת המוחין דאו"א, ונעשין מוחין לזו"ן. וכן ער"ו, על ידי אותו הארה דמולא קדישא, ניתוסף הארה באלו המוחין פנימים אשר עומדים שם בסוד העיבור, ואז מתנוצץ מבחוץ להם שם במקומם כנגד הפנימים, ונעשין שם א"מ.

בחי' ג', כי משם נמשכת הארתו עד למטה בנה"י דאמא, והם נכנסים תוך פנימית של נה"י דאמא, ומחלבים ועומדים שם, עד שיוצאין ונולדו ויוצאין לחוץ.

דע, כי כל בחי' אלו, אין הכוונה שנעקרו

תנח

מבוא שערים, וז"ל, סוד הלמ"ד דצלם, הוא סוד הנה"י החדשים דתבונה, כנודע בדרוש הצלם, משם נעשית הרצועות, היינו נצח הוד החדשים, הם תרין רצועין דתפילין דז"א והבן, עכ"ל, והנה נודע שלי' דצלם, הוא סוד הכתר, והוא א"מ דז"א, דהיינו כארם הכופף קומתו וכו'. נמצא שראש האריך וחצי קומתו עליונה, הוא זקוף למעלה. וחצי ב' נכפל על ראש הנכנס, והרגלים הם מתפשטין מאחוריו כנודע. וכן הענין אמא עם ז"א וכו' ע"ש, הרי בפירוש שנה"י החדשים הם סוד א"מ, והם יורדין אחורי ראש ז"א שוה, ימין עם ימין ושמאל לשמאל, ובכאן א"א לומר שמתחלפין. ונוכל לומר, שגם בנה"י החדשים אע"פ שהם א"מ, מכל מקום הם כלים דתבונה. ואפשר לומר, שאור פנימית של נה"י החדשים מתחלפים גם כן, כמו אור פנימית של נה"י הישנים, כן נלע"ד.

ולפי הבחי' הזאת, יבא הכל על נכון, כי מה שאמרו בחיקונים, הוא, דהיינו בבחי' הכלים של נה"י עצמן דבינה. ומ"ש בפרשת פנחס, בבחי' המניח שהוא ז"א, שאחר הקשר מתחלפת ימין לשמאל ושמאל לימין, ויורדין נגד גוף דז"א עד הראש בבחי' המקיפים.

וצריך להבין, שזה ההתחלפות, הוא בסוד אורות מקיפים ואור פנימית, כמ"ש הר"ב זלה"ה על משה ואהרן וכו'. אבל הכלים של נה"י דבינה הם יורדין לעולם ביושר, שוה בשוה עם נה"י דז"א, נצח בנצח הו"ד בהו"ד. זה בפנימית הז"א, ששם מחלבים הכלים דנה"י בינה, ופנימית האור דפרקין תתאין דנה"י דאמא, שם מתחלפין האורות כנ"ל. וכן באורות מקיפין, מתחלפין האורות והם הרצועות. לכן בבחי' המניח, צריך שיהיה הרצועה הימני יותר ארוכה משמאלית כנ"ל.

ואכתי איכא למידק, ממה שמצאתי בספר

עיבור באו"א, נתלבשו שם בכח הארת או"א, וכאשר יצאו ונתלבשו תוך גולגלתא דז"א למטה, הוא בכח ההלבשה שנתלבשו תחלה באו"א, ואז נתלבשו ב' מוחין דחו"ב בנה"ה דאימא.

בחי' הדי, כי שם ממש כאשר נתלבשו תוך נה"י דאימא, טרם שירדו ונתלבשו תוך גולגלתא דז"א, ניתוסף בהם הארה עצומה, ויצאו הארתן מבחוץ של נה"י דאימא עצמה. והאירו שם בבחי' א"מ ב' ג"כ, כי כמו שבהיותן למעלה תוך או"א, הם בבחי' א"פ ומקיפין, כך ברדתן בגולגלתא דז"א, נעשה מוח א' הנקרא דעת, והרי עתה הם ג' מוחין לבר, עם היותן ד' מוחין. ובצאתן ממש מאו"א, נתלבשו תחלה בנה"י דאימא, ושם היו בב' בחי' שונות: בחינת מוחין פנימית, בתוך נה"י דאימא. ובחינת מוחין מקיפין מחוץ להם.

בחי' ה' ובחי' ו', אחר כך נתלבשו הנה"י דאימא עם המוחין שבתוכם, בתוך רישא דז"א, בבחי' ג' מוחין לבר, תוך ג' חללי דגולגלתא דז"א, ושם ג"כ היו בבחי' ג' בחי' מוחין פנימים, ובחי' מוחין מקיפין, כנ"ל, שלעולם כל מקום שהיתה שם קדושה, אינה מסתלקת. נמצא, כי כל אלו הבחי' הם קיימות, אעפ"י שנכנסו המוחין אח"כ תוך ז"א, שרשם נשאר למעלה קיים, אלא שניתוסף בהם הארה ונמשכה עד למטה ג"כ, והרי נשלמו ו' בחי' הנ"ל.

נמצא עתה, שיש ב' מיני מקיפים לז"א, מלבד הב' בחינות הראשונות של אורות מוחין פנימים ומקיפין בהיותן תוך או"א כנ"ל, כי אלו אין אנו עסוקין בהם, דק אחר צאתן לחוץ מאו"א מסוד העיבור, כי אז הם ב' בחי' מוחין שניות פנימיות ומקיפין, וב' בחי' שלישית, מוחין פנימיות ומקיפין. הא' הוא בהיות המוחין מתלבשין בנה"י דאימא, טרם שיכנסו ברישא דז"א, כי אז מלבד המוחין הפנימים אשר בתוך נה"י, היה ג"כ להם א"מ שלהם מבחוץ נה"י דאימא. והב' הוא, אחר שנכנסו המוחין מלובשים תוך הנה"י, והכל יחד נכנסו בגולגלתא דז"א, כי גם אז חזרו לצאת בבחי' א"מ שלהם.

והנה יש חילוק בין ב' מקיפים אלו האחרונים, כי המקיף הראשון מהם, כיון שהוא עומד למעלה יותר, לכן הנה משם נעשה בחי' א"מ אל כל הגולגלת מלמעלה הימנו, וגם את המוחין, לפי שהוא עליון על כולם, וחופף על כולם. וא"מ הזה, הוא עיקר מציאת א"מ העצמי של ז"א ממש ממקומו, בהיותו למעלה בנה"י דאימא. אבל המקיף הב', היוצא אחר שנכנסו המוחין והנה"י דאימא תוך רישא דז"א, אין זה נקרא א"מ של המוחין, כי אדרבא מהן יצאו לחוץ, ואיך יהיו מקיפים אליהם. אמנם הם יוצאין ובלטין במצח דז"א, ושם הוא מקומם ממש, באמצעי בין השתי עינים, וזה המקיף נקרא א"מ אל כל הבחי' הפנים^ט של ז"א והבן זה.

וז"ש באדר"ו דף רצ"ב, כי מן המוחין מנהירי, נהיר אנפוי, ואסהיד באו"א, גוונא דאנפוי, וז"ש והיו לטוטפות בין עיניך, כי א"מ זה אשר במצח דז"א, הם עצמן סוד התפילין ממש, אשר הם במצח דז"א, שהם א"מ אל כל הפנים שלו, ומקומן הם בין שתי העינים, במצח, במקום הנחת תפילין, ושם בולט אור מקיף הזה, מכנגד בין שתי העינים, ומקיף הפנים של ז"א, אשר הם למטה מן העינים, כנדוע כי הם נקראין תרי תפוחין כנוכר באידירא.

ועתה יתבאר לך היטב, כי כ"א אזכרות שבתפילין, הם כנגד אהי"ה. וד' פרשיות, נגד שם הויה. וד' בתים נגד שם אהי"ה. כנוכר בהקדמת תיקונים דף ט'. והענין הוא במה שהדעתית, כי כל בחי' א"מ של זו"ן, כולם הם מבחי' שם אהי"ה, והנה צריך שיהיו ג' מוחין אחרונות באלו התפילין: א' היא בחי' א"מ הראשון העליון, היוצא מנה"י דאימא, טרם התלבשותן תוך רישא דז"א. והב' הוא בחינת המוחין הפנימים, אחר שנכנסו בג' חללי דגולגלתא דז"א. והג' הוא בחי' א"מ הכולט מתוכם במצח.

והנה עיקר התפילין, הוא א"מ אשר במצח, אמנם צריך שיהיה בו הב' בחי' שקדמו אליו, וגם בחי' עצמו. ולכן הבחי' ראשונה של המקיף

(ג) נ"א משם (עו"ת).

(ס) נ"א ל"ג הפנים (דפו"י).

(ע) צ"ל הבחי' (דפו"י).

כ"א אזכרות, הוא נגד עיבור א'. ואהיה הב' של
בתים, הוא נגד עיבור הב' ושם הוי"ה שבאמצע,
הוא ד' פדשויות. ועתה גלינו לך סודו יותר
בפרטיות.^(א)

פרק ד'

^(ב) ועתה נבאר, מי הוא הגורם אל בליטת אור
המוחין הפנימים לצאת לחוץ במקום המצח,
להיות שם א"מ. ובוזה נתבאר הטעם, היות קטן
פטור מן התפילין. והענין הוא, כי בחי' הו"א הוא
בבחי' ו"ק לבד, שהוא זמן קטנות, היה ראש שלו,
במקום שהוא עומד הת"ת שלו בימי הגדלות,
וקוצי דשערי דרישא דא"א דנגיד מאחוריו עד
רישא דו"א, איננו מגיע ומתפשט שם. אמנם
כאשר הגדיל ז"א, ונכנסו בו מוחין דגדלות,
ונשלם לי"ס, אז ראשו נגדל ועולה למעלה, ואז
מגיע עד חצי התבונה כנדע, ואז יש שם באחורי
הו"א, ההוא קוצי דשערי דרישא דא"א, ומסתיים
שם ממש במקום הדעת דו"א, בהיותו הוא גדול
כשיעור הזה הנ"ל, שמגיע עד חצי התבונה. ואז
ע"י ההוא קוצי דשערי דרישא דא"א, המגיע אל
הדעת דו"א, יוצאין התפילין. משא"כ בהיותו
בזמן הקטנות שראשו הוא למטה, במקום שהוא
ת"ת של זמן הגדלות,^(ג) אז אין לו ההוא קוצא.

וא"ת, והרי בזמן יניקה דו"א, כבר נתבאר,
שאו עולה ז"א ועומד בין שתי זרועותיה, דוגמת
מה שמגיע ראשו בזמן הגדלות ויונק משם, ואז
קוצי דא"א כבר מגיעין בדעת שלו, ולמה לא
נתחייב אז בתפילין.^(ב) והנה התירוץ דקושיא זו,

הגהה

בפני א"א, וקוצי דשערי הוא באחורי א"א, ואיך
אפשר שיהיה לו בעת יניקתו בחינת התפילין.
ונלע"ד, שזאת הקושיא עצמה, היה להרח"ו
זלה"ה, ולכן כתב שהראשון עיקר, שפירושו הוא,
שיורדת האם למטה ממקומה, ומשפלת עצמה,
כדי שיוכל הנער לינק מן השדיים שלה, ולפי זה
לא קשה מיד. עד כאן.

הראשון, הוא שם אהי"ה כנ"ל, כי כל אהי"ה הוא
א"מ. אמנם מקומו שם למעלה מראשו דו"א, ואי
אפשר לנו לעשות רמז תפילין כנגד בחינתו, לרוב
העלם, ולא נזכרו, רק עיקר מציאתם נשארו
למעלה, בסוד א"מ העליון, וגם הם מתגלין
ומאירין למטה במוחין פנימים, אחר שנתלכשו
בחללי גולגלתא דו"א.

והנה כנגד ד' מוחין הפנימים, שממש יצאו אלו
התפילין, יש ד' פרשויות התפילין האלו, והם בחי'
ד' אותיות הוי"ה, ואינם אהי"ה כמו המקיפין.
וכנגד א"מ העליון למעלה מן המוחין פנימים,
נכתבין בפרשויות האלו כ"א אזכרות, שהם ניצוצי
האורות הא"מ במוחין הפנימים, שהם בחי'
הפרשויות. ויען הם מציאת ניצוצין ההם בהיותן
למטה, לכן הם ג"כ שמות הוי"ה. ולהיותן מבחי'
א"מ, הנה חשבונו כ"א אזכרות כמנין שם
אהי"ה, שהוא שם א"מ. נמצא, כי אור הכ"א
אזכרות, גדול יותר מן הפרשויות עצמן, לכן נרמזו
בבחי' שמות ואזכרות, והבן זה.

וכנגד הבחי' הג', שהוא המקיף של מצח,
היצא מן הא"פ, היו בחינת הד' בתים של
הפרשויות, שהם בחי' א"מ, אשר הוא כעין בית
המקיף אל המוחין הפנימיות, ונקראים אהי"ה,
לסבת היותם א"מ.

נמצא, כי כל ג' בחי' של רישא דו"א, שהם ג'
הבחי' הנ"ל, כולם נרמזו בתפילין בלבד, שהם:
מקיף עליון, ופנימי, ומקיף קטן. והם בחי':
אהי"ה, הוי"ה, אהי"ה. ובמ"א ביארנו זה דרך
הסתר והעלם, ואמרנו, כי אהי"ה הראשון של

(א) כתב מהרח"ו: כלל העולה, שהתפילין
דיקנא הם אור מקיפין מפנימית ז"א, בסוד אור
חוזר להיות לו מקיף. אבל הל"ם דצלם, הם אור
מקיפין, שמעולם לא נכנסו בפנימית ז"א, ושמוד
חילוק זה.

(ב) ז"ל מהר"ן: צ"ע, והלא כבר נתבאר, כי
הו"א בעת יניקתו, הוא עומד בפני הבינה, והבינה

(א) נ"א ל"ג או אין לו ההוא קוצא (דפו"י).

(ב) ספר עו"ת ענין התפילין דף ס"ו ט"א.

וצריך להבין, למה השערות האלו נמשכין דרך האחור בעורף של א"א. ועוד, כי הנה מקום סיום או"א, הוא בטבורא דליביה דא"א, ומשם ולמטה מתחיל ז"א, מטיבורא דליבא ולתתא כנוכר באדרא, וא"כ על הלב היו צריכין להמשיך אותן השערות כדי למיגר ברישא דז"א, ולא עד רישא דכתפין, אשר אין ראש זעיר אנפין מגיע שם.

אבל הענין הוא מובן, במה שביארנו בענין הדעת דז"א, הכולל הב' עטרין דחו"ג, ואמרנו שם, כי אותן הב' עטרין, הם בחי' ב' פרקין עילאין, רב' זרועות דא"א, רהיינו כתפיים, שהם פרקין תתאין, בסוד הגבהת ידים על הראש, והנה נקראין רישי כתפין דא"א. נמצא, כי מה שכתב באדרא, דההוא קוצי דשערי אחמשך עד רישא כתפין, אין פירושו שם למעלה בא"א עצמו, רק באותו רישא כתפין דיליה, שנעשו בחי' ב' עטרין דז"א, הנקרא דעת שלו. ונמצא, כי סיום קוצי דשערי דא"א, הוא כנגד אחורי הדעת של ז"א, מוח הג' שבו, הנקרא רישי כתפין דא"א. והנה בהיות ב' עטרין אלו, בבחי' מוחין פנימי דדעת, הוא מוח א' לבד כלול מב' עטרין, לפי שהוא מלובש ביסוד דאמא, וע"י ההוא קוצי דשערי הגורם שיוצא מהם א"מ של התפילין, נחלק הדעת ל'לב' בסוד א"מ, והיו ב' מוחין, זולת תרין מוחין אחרנין, שהם חו"ב דז"א, ואלו הם הד' פרשיות שבתפילין.

וביאור הענין הוא זה, כי הנה ההוא קוצי דשערי דרישא דא"א, הוא היוצא וצומח מן המוחא סתימאה דא"א, וכל שערות ההם שבההוא קוצא, הם צינורות דקים וחלולים. ובמקום סיום השערות אלו, שם הם פיות כל השערות, ומשם יוצא הארת מ"ס דא"א לחוץ. והנה נדע ג"כ, כי ז"א מלביש את או"א הנה"י שלהם, ונה"י דאו"א מלבישים לנה"י דא"א, ונמצא, כי קוצי דשערי

כבר שמעתי ענין א' ממורי זלה"ה, ויש לי ספק, איזה מאלו ב' דרכים שזכיר הוא מה ששמעתי, אבל בודאי שא' מהם אמת, והוא, כי כבר נתבאר בענין הרביצה, שפירושו הוא, שיורדת האם למטה ממקומה, ומשפלת עצמה, עד שיוכל הנער לינק מן השדים שלה. אבל בגדלות, הוא עצמו עולה למעלה יותר, בין ב' זרועותיה שהם חו"ג, כדי שיינק מן הדדים אשר שם למעלה, ונמצא שהוא גבוה, ואין היא יורדת, ואז ההוא קוצא דשערי מגיע. והספק אצלי, אם אמר הוא להיפך מזה, והוא, כי הו"א בגדלותו, הוא מגיע ראשו עד חצי התפארת של התבונה. אבל ביניקה, האם מגביהתו למעלה, ב' ב' זרועותיה שהם חו"ג כדי שיינק מן הדדים אשר שם, ונמצא שהוא גבוה למעלה יותר ממקומו, ואין שם בחי' תפילין, על דרך שביארנו בענין שבת, שפטור אז מן התפילין, לסבה זו. (א) אך נ"ל, שהראשון הוא עיקר.

והנה כדי שיתבאר לך האי קוצי דשער דרישא דא"א, שהוא הגורם בליטת אלו התפילין במצח דז"א, צריך שנבאר קצת ממקומות שבאדר"א, ולחקור קצת חקירות, והוא, כי הנה המוחין הם ג' חב"ד, ואיך הפרשיות של התפילין הם ד'. גם מ"ש באידרא דף קמ"ז. כי ג' מוחין דהוי בז"א, עם חר מוחי דשקית על דורדייא דא"א, ומתחברין כחדא, ואינן ד' פרשיות שבתפילין וכו'. ומלבד זה כי זה המאמר סותר והורס כל הבנין שאמרנו למעלה, כי הד' מוחין דז"א הם הד' פרשיין. גם הלשון בעצמו הוא דחוק מאוד, כי איך אפשר שיתחבר מוחא דא"א, עם ג' מוחא דז"א, ויהיו ד' פרשיות שבתפילין ברישא דז"א, ואין לדבר זה שחר.

גם צריך להבין, מ"ש באידרא דף קכ"ט ודף קל"א, כי שערי דרישא דא"א, נמשכין עד רישא דכתפוי, בגין למיגר מן מוחא דיליה למוחא דז"א,

תנחח

(ג) צמח: ונלע"ד כפי הכתוב כאן שבת, שבמקום שבת צ"ל ר"ח, ועיין בכוונת ר"ח.

(ק) נ"א ל"ג מן למעלה עד למעלה (דפו"י).

(ר) עיין בפירוש הסולם שם אות רע"א.

עלאה, עם הג' מוחין דז"א, באמצעות קוצי דשערי, הוא גורם להיותן ד' פרשיין ולא ג'. וכזה תבין, למה יהא ד' בתים בתפלה של ראש, מה שאין כן בתפלה של יד. כי כיון שעיקר אלו הארבע פרשיות הם הארבע מוחין עצמן דזעיר אנפין כנוכר לעיל, רק שנתלבשו תוך נצח הוד יסוד דאמא, לכן גם הבתים יהיו ד'. משא"כ בנוקבא כמ"ש בע"ה. ונמצא עתה, כי המוחין האלו בהיותן תחלה בסוד אור מקיף הראשון העליון, היו ד' מוחין. ואח"כ כשנתלבשו בנה"י של הבינה ונכנסו תוך הגלגלת דז"א, נעשו ג' לבר. כי הב' עטרין נתלבשו יחד ביסוד של התבונה. לכן בתפילין של ראש, הם ב' שינין, א' של ד' רישין, וא' של ג' רישין.

פרק ה'

ו) ונבאר עתה, ענין הרצועות והקשר של ראש. הנה ענין קשר של תפילין של ראש, ענינו כך הוא, כי כל מציאת אור, יש בו אור חוזר, והנה האור הזה שיצא מקוצי דשערי כנ"ל, ונמשך עד תפלה ש"ר במקום המצח, צריך שיהיה לו אור חוזר למקום הראשון, שהוא בהוא אתר, דתמן קאי האי קוצא דשערי דא"א, אשר מכתם האירו בתפלה של ראש. לכן חזר האור של ד' פרשיות האלו, ומתנוצץ לפנים בג' מוחין הפנימים, ובלטו לאחור עד מקום הקשר של תפילין, ושם נעשית ד' זו, שהוא סוד ד' דאחד. כדרך מי שמכה במקום אחד, שמכה ההכאה, חוזר לאחור. וכדרך מי שזרק אבן בכח גדול למקום אחד, שחוזר האבן לאחור.

וענין הד' זו הוא כך, כי הנה תמיד אנו אומרים, שנה"י של התבונה נכנסו עם המוחין תוך הגולגלתא דז"א, אמנם המלכות של התבונה שהיא יותר תחתונה מהן, בודאי הוא שגם היא נכנסת עמהם, והיא שם דבוקה עם הנה"י בדעת של ז"א, לפנים מן הגולגלתא, אבל איננה בכלל

דא"א, אשר מקום סיומו עד טבורא דיליה דא"א, אשר שם הוא רישא דז"א, ונמצא, כי קוצי דשערי הנמשך דרך העורף מאחורי א"א, איננו מסתיים ממש בהתדבקות בגופא דא"א או או"א, רק ברישא דז"א ממש, שהוא מלביש את כולם כנ"ל, ושם כנגד הדעת מאחוריו במקום העורף דז"א, שם נוגע קוצי דשערי דא"א, ושם הוא מסתיים, ואותן האורות המוחין סתימאה, הנמשכות דרך צינורי השערות הנ"ל, הם נגלים בסוף האי קוצי דשערי דיליה, והם מאירים בעורף דז"א באחורי הדעת שלו, אשר שם תרין רישי דכתפוי דא"א הנ"ל, שהם ב' עטרין בדעת, וכח אותן האורות העצומים היוצאות שם, שהם ממוחין דא"א, מכים ומבטשין שם במקום ההוא, ועוברת הארתם לפנים תוך המוחין דז"א^ר שהוא כנגד העורף, אשר שם הכאת קוצי דשערי, ויוצאין שם הארתן בכחינת אור מקיף דתפילין. ומכח הכאת קוצי דשערי באחורי הדעת, דוחה את הא"פ שיצא לחוץ במצח, מכנגד מקום הכאה, ודוחה את האור לצד הפנים של ז"א במצח שלו, ולטעם זה נמשך קוצי דשערי דרך האחור, כדי להכות שם בעורף ז"א, ועל ידי ההכאה ודחיפה זו, יתנוצצו אורות המוחין דז"א מכנגד מקום ההכאה אשר בעורף, ואז מאירין במצח ז"א, ונעשין בחי' התפילין.

ונמצא, כי בתחלה לא היו מוחין בהיותן בפנים, רק ג' מוחין, ועתה ע"י האור הניתוסף בהם ע"י ההוא קוצי דשערי דא"א כנ"ל, נחלקו הב' עטרין שבדעת, ונעשו בחוץ ב' מוחין, מה שאין כן בהיותן בפנים, ועתה נעשו ד' פרשיות בתפילין, והם הם ד' פרשיות, שהם ד' מוחין דזעיר אנפין.

אמנם להיות שאינם רק ג' כנ"ל, ומי הוא שגרם להם להיות ד', הוא הקוצי דשערי, ולכן אמרו שם באדרא דף ק"מ. כי האי מוחא עליונה דא"א, עם ג' מוחין דז"א, אינן ד' פרשיות בתפילין, ר"ל: כי ע"י התחברות האי מוחא

(ר) ג"א מוסיף ואו מתנוצץ אור המוחין פנימית בז"א במצח דז"א שהוא כנגד העורף (דפו"י).

(ש) ספר עז"ת דף ס"ח ט"ב.

המוחין. והנה כאשר האור חוזר, ר"ל של ד' פרשיות דתפילין ש"ר, חזר לאחוריו, ונכנס דרך המוחין פנימים, אז האירו ד' האורות שם מבפנים, ונתלבשו באור המלכות של התבונה, הנקראת גם היא ד', נגד האורות אלו המתלבשים בה, ואז נוקב האור שלהם באחור העורף מבוהין, במקום קשר של תפילין, ושם נתגלית בחינת המלכות, שהיא בחי' ד' של קשר, ובתוכה מתלבשין ד' אורות של ד' מוחין.

אמנם לפי שאין שם רק מציאת המלכות לכן אין שם רק בחי' עור, כי העור הוא בסוד המלכות, ואין שם בחי' פרשיות כתובות, לפי שאין שם מוחין ממש כמו בתפילין. ועיין בדרוש ח"י נשים של המלך, ^(ח) ושם יתבאר ענין ד' זו. והרי נתבאר ענין הקשר, ודע, כי בחי' ד' זו שהוא הקשר של תפלה של ראש, היא בחי' א"מ עצמה של המלכות הנקראת רחל, שהוא עומד כאן למעלה, ומכאן הוא מקיף אליה.

והנה מן הד' זו, שהיא קשר ש"ר, והוא אור המקיף של המלכות הנקראת רחל, שהוא בחי' תפלה ש"י כמ"ש, הנה יצא מד' זו הרצועות של תפלה ש"ר. והנה הם כוללים הד' מוחין, באופן זה: כי הרצועה הימנית שבו, הוא בחי' חכמה וחסדים של ז"א. והרצועה השמאלית, שם הוא בינה וגבורה דז"א. והנה הד' מוחין נתלבשו בנה"י דאמא, אבל לפי שביסוד אמא שם עיקרי עטרה דחסד, ולא ניתן אל הנוקבא אלא אותו המיעוט הנשאר ממנו, ולכן אין אנו מזכירים, רק הנ"ה לבד, ולכן אלו הב' רצועות נקראים נ"ה לבד. ולפי שהד' בעצמה אינה רק בחי' עור כנ"ל, לכן גם הרצועות הם עור לבד, וכולם הם מבחי' א"מ מבוהין.

וכבר נתבאר ענין נ"ה הנ"ל, בעת כניסת המוחין פנימים להתלבש בתוכם, ואמרנו, כי תחלה נתלבש מוח החכמה בנצח, ואח"כ נתלבש

מוח בינה בהוד, ואח"כ ב' עטרין ביסוד. והטעם הוא, כי לעולם בחי' נצח בין בא"א, בין בבינה, בין בז"א, לעולם הנצח שבהם, הוא יותר א' גבוה מן הוד, ועי"ז נמצא שהנצח הוא יותר גבוה מההוד, ועליהם נאמר בתיקונים דף ט', והקרנים גבוהות, והא' גבוה מן חברתה, וז"ס שנקראים נ"ה שחקים, שהם שתי הרחיים, הטוחנות מן לצדיקים לעתיד לבא. וא"כ הוא מוכרח שיהיו זו למעלה מזו, וזכור כלל זה לכמה מקומות, שתצטרך אליו מאוד. והנה ע"י היותם כן, נמצא כי כאשר יכנסו הנה"י עם המוחין שבתוכם, להתלבש גו גולגלת דז"א, הנצח עם החכמה היא הנכנסת תחלה, ואחריה הוד עם הבינה, ואחריה היסוד עם הדעת.

ונבאר עתה ענין הרצועות. כי הרצועה הימנית, שהוא הנצח של הבינה, היא קצרה, ולא נתפשטת רק עד טבורא דלבא דזעיר אנפין. ורצועה שמאלית שהוא הוד של בינה נתפשטה עד ההוד של ז"א. והוא ענין מ"ש בהקדמת תיקונים דף ט', ומתפשט וכו', דה' עילאה עד הוד אתפשטת. כי זה מורה שההוד שלה לבד, הוא שנתפשטה עד ההוד דז"א, משא"כ בנצח, שהיא היותר קצרה, ונשארה למעלה כנ"ל. וטעם הדבר הוא, כי לעולם הנה הנצח הוא בסוד התפארת, וההוד הוא בסוד המלכות כנ"ל, ולכן לא נמשך הנצח בבינה אלא עד החזה, שהוא נקרא טבורא דלבא, לפי שעד המקום הזה הוא בחי' ז"א לבדו. אך מהחזה ולמטה, מתחיל בנין המלכות כנודע, ועד שם נתפשט הנצח לצורך הז"א. ואח"כ נתפשטה ההוד לבד, עד למטה, עד ההוד דז"א, לפי שמשם מן הפרק הראשון דהוד ז"א, משם נעשין מוח בינה דמלכות. והנה ההוד ההוא מן הבינה העליונה, שהיא אמא, ונמשכה עד מוח בינה של המלכות, ולפי שבטיבורא שלים לכן שיעורה עד הטבור. וסוד הענין מבואר יותר, כי הנה נודע, כי ז"א

(ח) שער המצות פרשת עקב דף קט"ו ט"א ד"ה גם נמצא. ע"ח ח"ב שער יעקב ולאח"כ פ"ב. שם שער לאה ורחל פרק ב'. שער הפסוקים איוב סימן י"ב. שער רוח הקודש דף ה' ע"א. ספר לקוטי תורה איוב סימן י"ט.
(א) נ"א קצרה מהוד (דפו"י). עיין לעיל בהגהות סוף פ"ב.

המוחין דו"א, ובכל א' יש מוחין פנימים ומקיפים, והמקיפין התחתונים שבכולם, הם בחי' התפילין שבמצח, כן הוא ברחל נוקבא דו"א, כי הנה תחלה היתה בחינת המקיף העליון שבכולם, בבחי' קשר תפלה ש"ר כנ"ל, כי אותו הקשר, הוא המקיף העצמי של רחל. והנה אחר כך נמשכו בבחי' הרצועות בסוד א"מ עצמו. ובאלו ב' רצועות, היו נכללין חסדים וחכמה מצד ימין, ובינה וגבורה מצד שמאל, ואותה של ימין בחי' החסדים שבה, נפסק בטבורא דלבא, ומשם נכנס תוך ו"א, ונתפשט עד היסוד שבו. אך מוח החכמה אשר ברצועה הימנית, נתפשט עד המלכות, במקום שהוא מוח חכמה שבה. וכן הרצועה השמאלית הכוללת מוח בינה, ועטרה דגבורה נתפשט עד הבינה שבמלכות, ומקום זה הוא טבורא דגופא.

ונמצאין עתה ג' מוחין לבד, שהם חו"ב וגבורות, ואלו נכנסו דרך טבורא דגופא דו"א, ונתלבשו תוך נ"ה דו"א, באופן זה: חכמה בנצח, ובינה וגבורה בהוד, וזהו בחי' מוחין פנימים שלה, נתלבשו בנ"ה דו"א, ואז יצא אור הארתו לחוץ מן הנה"י דו"א, בסוד א"מ ב'. ואחר כך נתלבשו ונכנסו נה"י דו"א, תוך חללי דגולגלתא דרישא דנוקבא עצמה, ובתוכה ג' המוחין שלה, בסוד דנוקבא פנימית. ואחר כך חזרו לצאת בבחי' א"מ שלה, בסוד תפלה ש"י כמ"ש בע"ה. והרי נתבארו כל בחי' המוחין של המלכות, איך הם ממש דוגמת מה שביארנו בתפלה ש"ר ומוחין דזעיר אנפין בכל בחינותיהן. (א)

רובו הוא מצד החסדים. אבל הנוקבא רובו שלה הוא מצד הגבורות, לכן הוא יונק ולוקח כל עטרת החסדים אשר בדעת שלו, ואינו נשאר אל הנוקבא רק מעט מזעיר ממנו לבד, ולטעם הזה נקרא הז"א, מטה כלפי חסד. ולכן הרצועה הימנית, שם הוא בחינת החסדים כנ"ל, היא נגזת בטבורא דלבא דזעיר אנפין, ונכנסת תוך פנימית דלבא דזעיר אנפין, שהוא במקום החזה שלו, לפי שמשם ולמטה הוא התחלת ראש הנוקבא בחוץ, ולכן שם בחזה נפסק וכלה בחי' החסדים הזה שברצועות הנצח, ומה שנשאר ממנו, שהוא דבר מועט מאוד, נכנס ונגזז שם בפנימותו דו"א, ומתפשטים שם בפנימיות עד היסוד דו"א עצמו.

אך דע, שאעפ"י שעטרא דחסד נשארה בז"א לבדו, עכ"ז בחי' מוח החכמה של ז"א, לרוב גדלות האור שלו, לא נפסק מפני זה, אמנם גם נשתלשל עד המלכות. אמנם רצועות הגבורות השמאלי, הנקרא הוד, גם היא מקפת מבחוץ, ומתפשטת גם עד מקום הנוקבא, ונפסק עד מקום הטבור עצמו של ז"א, ואין זה טבורא דלבא הנ"ל, כי זה נקרא טבורא דגופא. והנה טעם הדבר שנפסק הוא, לפי ששם הוא התחלת נה"י דו"א, ונכנסים הגבורות שם, להתלבש ביסוד ז"א, כמו המוחין של ז"א, שנתלבשו בנה"י של אמא, ולפי שהז"א הוא רובו חסד כנ"ל, לכן לא לקח מהאי עטרא דגבורה רק מעט מזעיר, וכולה נשארת אל הנוקבא. נמצא עתה, כי לא יש להמלכות, רק ג' מוחין לבד, שהם חו"ב וגבורה.

והבן עתה היטב ענין זה, כי כמו שבארנו למעלה בתחלת דרוש זה, ענין ג' בחינות שיש אל

תגהה

(א) מהדנ"ש: נלענ"ד, מאחר שהמלכות של התבונה, הוא בחינת עור של היסוד שלה ולא הבשר כנודע, לכן ג"כ בסוד א"מ, הוא עור לבד, והבן. ובוהו יובן שבזהו פרשת פנחס בר"מ, אמר: וילון אינו משמש כלום, אלא נכנס ערבית ויוצא שחרית. ובדף רל"ט אמר בהיפך, נכנס שחרית ויוצא ערבית. והכוונה: כי בלילה מסתלקת זאת הדי' מז"א, ומאירה בלאה הארה גדולה יותר מביום, בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע. והנה

בר"מ מדבר בפרצוף לאה, שהדי' נכנס ערבית בלאה, ויוצא שחרית שבשחרית מסתלקין נה"י דבינה, ונכנסין בז"א. אבל בזהו, מדבר בזעיר אנפין עצמו, שנכנס שחרית ויוצא ערבית, כי בלילה הנה"י דבינה מסתלקין פעם אחרת. להר"מ דלנזאנו: וז"ל, קשר של ראש של תפילין, זה נעלם מעיני רבים, ובבחרותי הוקשה לי, כי הקשר שהיה לי, היה בצורת ׀ ׀, והוקשה לי, כי אלו הם ארבע ׀ ׀ מרובעים, ואנן צורת ד'

פרק ו'

ב) ונבאר עתה, ענין המוחין פנימים בתוך גולגלת דנוקבא. ונבאר ענין התפלה של יד, שהוא המקיף שלה במצח שלה. והענין, כי הנה המוחין הפנימים אינם רק בבחי' ב' מוחין לבר, לפי שהיסוד של ז"א אינו מתפשט עד מקום הנוקבא כנודע. וגם לטענה הנ"ל, כי העטרא דחסד נגזו אותו המועט שנשאר ממנו, ביסוד שבו, לכן אין בה רק ב' מוחין, שהם נ"ה דז"א. והנצח בו כח החכמה, וההוד בו כח הבינה והגבורות. ובוה תבין, איך המלכות היא בשמאל, כי הרי רובה מן השמאל, כי יש בשמאל בינה וגבורה, ובימינה אין בו רק חכמה בלבד.

ואמנם ודאי הוא, כי היסוד של זעיר אנפין ודאי שהוא נכנס ברישא דנוקבא, ובתוכו נתלבש עטרא דגבורות. ובוה תבין מ"ש בזוהר, דיסוד נטל שמאלא, ורובו הוא דין. והוא בחי' היסוד, בהיותו כאן במלכות, לפי שעטרא דחסד שבו, הוא מועט מאוד, ועיקר מה שיש כאן ביסוד למטה בהיותו במלכות הוא בבחינת עטרא דגבורה, ולכן נקרא בחי' היסוד בחינת דין.

ובוה תבין טעם, למה נשים דעתן קלה, והוא, לפי שעדיין אין בה רק עטרא חדא דגבורות, בחי' חצי הדעת, לפי שהדעת הוא כולל ב' עטרין כחדא, בשביל שיכול להיות מכריע בין חו"ב, ע"י שכולל את שניהם בבחי' חו"ג. אבל הדעת שלה, אינה רק עטרא חדא דגבורה, וכמ"ש על פסוק בלחם הקלקל, כי דעת עליון, יש בו ה' היות חסדים שהם גי' ק"ל א', וה' היות גבורות, גימטריא ק"ל ב', וזהו קלקל. אבל זה הדעת דמלכות, אין בו רק עטרא דגבורה שהוא ק"ל א' לבר, ולכן אמרו שדעתן של נשים קלה.

הגחה

קשר, בצורת ד' כפולה, וקשר זה אי אפשר ללמד, אלא במדאית עין, כי הוא כצורת ד' כפולה מבחוץ כזה: ׀. דע, כי גם ה"י של קשר ש"י, היא כפולה, נמצא שיש בתפילין שם שד"י.

בעינן, ולא מנין ד' שהוא ארבע. ועוד, כי צודה זו, יש שעושין אותה גם מבפנים ואנו בחוץ דווקא אמדינן. ועוד, כי בוהר פרשת פנחס דף ר"צ אמרו, ד' כפולה. לא נתקדרה דעת, עד שעליתי לארץ ישראל, ועשו לי תלמידי האר"י ולה"ה,

ב) ספר עולת חמיר ענין התפילין דף ע"א ט"ב.

והנה נבאר תפלה ש"י, כי הנה כמו שנתבאר לעיל, איך ע"י קוצי דשערי דא"א, שהכה בעורף של ז"א, גורם יציאת הארת מוחין במצחו בבחי' תפילין ש"ר. ג"כ יש חד קוצי דשערי, דנחית מרישא דז"א לרישא דמטרוניתא, כנזכר באדרא דף קל"א, והוא מכה בעורף שלה, ואז נוצצין ובולטין אודות המוחין במצח שלה, ונעשין שם בחי' התפילין שלה, הנקרא תפלה ש"י, כמו שיתבאר. והנה מכח הכאת האור דקוצי דשערי דז"א ברישא דנוקבא, נגדל אותו המעט מזער מעטרא דחסד הגנוז תוך היסוד דז"א כנ"ל, ועי"כ נשלמו ד' פרשיות בתפלה ש"י.

ודע, כי אע"פ שאמרנו, כי הב' עטרין הם ביסוד ז"א, עכ"ז עיקרם תליין בחו"ב שלה, שהם בנ"ה דז"א, רק שאח"כ הם מתחברים ביסוד של ז"א, לצורך הדעת שלה, כמ"ש בע"ה למטה בסוף הדרוש הזה, כי עיקרה אינה רק ב' מוחין לבר, שהם נ"ה דז"א, כמ"ש בע"ה.

והנה טעם היות ד' פרשיות של תפילין שלה בבית א' בלבד, משא"כ בתפילין ש"ר, שהם בד' בתים, הוא כמה שנתבאר לעיל, כי בתפילין ש"ר, נמשכין הד' מוחין עצמן של או"א בתוך הז"א, רק שנתלבשו בנה"י דאמא, ולכן נעשה להם ד' בתים ש"ר. אך המלכות, עיקר המוחין שלה אינם רק בחי' התלבשות נה"י דאמא תוך ז"א, ואח"כ בלטו לחוץ במצח, ואח"כ חזרו להאיר בעורף דז"א, בבחי' קשר של ד' של תפלה ש"ר, כי משם נמשכין המוחין של מלכות כנ"ל. ונמצא, כי עיקר המוחין של נוקבא, הם בבחי' נ"ה דאמא, ולא במוחין עצמן. וגם למטה בז"א, אין מתלבשים בה, רק הנ"ה בלבד כנ"ל, ובשניהן בלבד הוא כללות המוחין שלה. וכבר ידעת, כי הנ"ה הם ב'

גבורות, ודרך שם בפנימית, נמשך רוחא דחיי דע"ק אל המלכות, הניתנית שם בבחינת תפלה ש"י בדרך סתום. אך לעתיד לבא, ימשך בגילוי אל המלכות, הנקראת אז מלכא משיחא, כנזכר באדרא בענין התרין נוקבין דחוטמא.^(ג)

פרק ז'

^(ד) ועתה נבאר דרוש א', כולל כל בחינת התפילין ש"ר שהם דו"א, ותפילין של יד שהיא ברישא רחל, ותפילין דיעקב, וקשר שיש בכל ג' תפילין הנ"ל. וכדי לבאר כל זה, צריך שבתחלה נעורר כמה שאלות, וע"י תשובותיהן יתבארו כל הפרטים הנ"ל, ומה שצריך לעורר הוא זה: למה זמן הנחת תפילין הוא ביום, ואין זמנם בלילה. ועוד, כי הרי כפי הנ"ל בדרושים הקודמים, שאי אפשר שיצאו אורות המקיפים במצח דו"א או דנוקבא, שהם בחי' התפילין, רק אחר שכבר נכנסו המוחין פנימים ברישא דו"א, ואז מכה ההוא קוצי דשערי בהם, וכולטים במצח, ונעשה תפילין בראש, וכן ער"ו בתפילין ש"י. וא"כ לא היה לנו להניח תפילין קודם התפלה, רק אחר גמר התפלה, כי הרי המוחין פנימים אינם נכנסין בו"א, אלא בעמידה הנקרא תפלת השחר, ואח"כ יוצאין המקיפין במצחו בסוד התפילין, ולא קודם התפלה.

ועוד שינוי הסדר בתפילין בעצמם, כי הרי תחלה נכנסין מוחין פנימים ברישא דו"א, ואחר כך יוצאין המקיפין במצחו, בבחי' תפלה ש"ר. ואח"כ נמשכין המוחין הפנימים ברישא דנוקבא. ואח"כ יוצאין המקיפים שלהם במצח שלה, בבחי' תפלה ש"י. וא"כ איך התפלה ש"י קודם לתפילין ש"ר, והוי ליה להיות בהיפך. וגם, כי כיון שהתפלה ש"י היא במצח דנוקבא, איך היא נקשרת בודוע שמאל של הזכר, ונקרא על שמו תפלה ש"י.

ועוד, כי למעלה ביארנו, כי בכל עת תפלה ותפלה מהג' תפלות שבכל יום, נמשכין מוחין

פלגי דגופא, ואינן רק גופא חד, ולכן אין במלכות רק בית א' בלבד. אבל הפרשיות הם ד', כי סוף סוף ד' מוחין אינן בגווה.

והנה, כמו שבתפילין ש"ר, חזר האור בעורף שלו, ונעשה שם בחי' הקשר שלהם, כן בתפילין שלה, חזר בחי' האור החוזר מן המצח שלה, ומכה בפנימית במוחין שלה, ומתחברין אלו הדי אורות בתוך היסוד של ז"א אשר בה, ואז בולט בחוץ בעורף שלה, ואז נעשה בה הקשר דתפילין ש"י, שהוא צורת י', לפי שנעשה מן היסוד דו"א אשר בה, שהוא צורת י'. ובתוכו הוא בחי' ד' מוחין שלה, שהם ד' פרשיות דתפלה ש"י, ע"ד שביארנו בתפלה של ראש.

והנה נתבאר, כי התפילין של יד, הם המקיפין של המוחין, במצחא דנוקבא תתאה רחל, וצריך לתת טעם, למה נתינתה הוא בזרוע שמאלי של אדם. אך הענין הוא כמש"ל, כי ראש המלכות, הוא בטיבורא דלבא, שהוא החזה של ז"א, והיא קרובה אל הלב, ואל הזרוע שמאלי דו"א, מצד עטרא דגבורה אשר לה, כנ"ל כי רובה מהשמאל, לכן אנו מניחין אותה התפלה שלה בזרוע שמאל של הזכר, כי שם מקומה של ראשה.

והנה נודע מ"ש לעיל, כי מן הדי' מוחין עילאין, כמעט אינה לוקחת מהם, רק עטרא דגבורה לבר, וכל הג' מוחין אחרים לוקחים הו"א כמעט כולם. והנה עטרא דגבורה, הוא בחי' פרק הזרוע השמאל הרבוק אל הכתף הנ"ל, ולכן מקום הנחתה הוא שם בפרק הג' של זרוע השמאל דו"א, הרבוק אל הכתף כנ"ל, כי שם אחיזתה של עטרא שלה. וגם כי הנה ביארנו לעיל כי ב' עטרין הם מתרין רישין דכתפין דא"א, ומשם נמשכו כתף ימינא, שהם עטרא דחסדים אל הו"א. והכתף השמאלי דא"א שהם עטרא דגבורה אל הנוקבא. ולכן גם בכאן בו"א, נקשרת באותו פרק של הכתף.

גם טעם אחר נתבאר לך, במה שנתבאר לעיל בענין נט"י, על ענין אחר, למה אין נט"י גם מן הזרועות ולמעלה, ושם נתבאר, כי השמאלי הוא

(ג) עו"ת שער התפלה דף ל"ב סוף ט"ב. לעיל שער הברכות פרק ה'.

(ד) עולה חמיד ענין התפילין דף ע"ג ט"א.

נמשך הרשימו שלה, ואח"כ הרשימו דלילה, כמ"ש עתה בע"ה בענין התפילין.

לכן נבאר תחלה ענין של תפילין, ונאמר, כי הנה כאשר זה הרשימו של המוחין הראשונים, הוא חוזר ונכנס תוך ז"א ונוקביה כנ"ל, אז חוזר האור שלהם ונעשים בחי' תפילין במצחיהם. ונמצא, כי התפילין אינם נעשין אלא מאותו הרשימו לבר, הנשאר מן המוחין שעברו בראשונה ונסתלקין. וכאשר אח"כ אנו מתפילין תפלת השחר, אז באין מוחין אחרים חדשים, וניתן מוחין אחרים חדשים ברישא דזעיר אנפין ונוקבא ממש. ואותו הרשימו יוצא בבחינת תפילין במצחם.

ובזה יובן, למה מצות תפילין קודם למצות התפלה, כי התפילין הם מן הרשימו הראשונה שחזרה בהם קודם זמן התפלה באור הבוקר, ואח"כ ע"י התפלה, באין מוחין ממש אחרים חדשים ברישא דזו"נ. וגם בזה יתבאר לך, למה זמן התפילין כל היום, כי מאחר שגם כל היום יש רשימו דמוחין תוך רישא דזו"נ, לכן יש גם כן תפילין בראשיהם דזו"ן, כי מכח אותן הרשימו התפילין יוצאין. אבל בלילה, שאפילו הרשימו של מוחין דזו"נ מסתלק, לכן אין אז זמן תפילין לא לז"א ולא לנוקביה. אמנם עכ"ז בודאי, יש הפרש בין שעת התפלה לשאר היום, כי בשעת התפלה, שאז יש מוחין גמורים ממש ברישא דז"א, ולכן עיקר של מצות תפילין, הוא אז בשעת התפלה. אבל בשאר היום, שאין תפילין אלו אלא מכח הרשימו בלבד, ולכן אין התפילין אז מצוה וחובה כמו בשעת התפלה.

והנה ענין התפלה הנעשה בה באותה הנקודה של רחל, זה שאמר הכתוב, כחותם על לבך כחותם על זרועך, כי עתה שעלתה אותה הנקודה באור הבוקר עד זרוע שמאלי של זעיר אנפין, ועמדה שם פב"פ עמו, אז נשלם ענין כחותם על זרועך,

ואחר כל התפלה, חוזרין להסתלק המוחין, ומתמעטין הזו"נ. וא"כ איך כל היום כולו הוא זמן תפילין, מאחר שאין בחינתן נעשה רק בזמן התפלה בלבד. גם שאלות רבות כאלה, ובפרט במה שכתבתי לעיל, כי תפלה של יד הוא בבריאה, ותפלה של ראש הוא באצילות. וכפי הנ"ל הכל הוא באצילות בזו"נ אשר שם.

והנה לבאר כל הפרטים האלה, נבאר בתחלה פסוק א', שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך, הנדרש בוודאי ובתיקונים שהוא בחינת תפלה ש"י, המונחת בזרוע וכנגד הלב, ובוה יתבאר במה שכבר ביארנו, איך בלילה גם הרשימו של המוחין דזו"נ מסתלק, וכן בדרוש שכיבת הלילה נתבאר ענין זה באורך^ה ושם בדרושים הנ"ל נתבאר, כי הרשימו של זעיר אנפין מסתלק לגמרי, ויושב על ראשו. אך הרשימו של המוחין שלה, נשאר תוך הז"א ממש, במקום החוזה, בלבד של ז"א, ומשם הוא מאיר לנוקבא. וזה הוא שאומרת הנקבה אל הזכר, שימני כחותם על לבך.

והנה נתבאר שם, כי באור הבוקר תיכף קודם התפלה, אותה הנקודה העיקרית של רחל, שהיא הכתר שבה, עולה מלמטה מהיכל ק"ק של בריאה, עד זרוע שמאלי של הז"א, ועומדת שם פב"פ עמו. אך הט' נקודות אחרות מחכמה שבה ולמטה, יורדות אז למטה בבי"ע, ועומדת שם עד תפלת שחרית, ואז ע"י התפלה הם עולין כמ"ש בע"ה. ואז אחר אור הבוקר, שעלתה אותה נקודה העיקרית שעמדה בזרוע של ז"א פב"פ, אז הרשימו של המוחין דזעיר אנפין, חוזר למקומו תוך ז"א באור הבוקר, וגם הרשימו של נוקבא שהוא בלילה ניתן בפנימית החוזה של ז"א בלבד כנ"ל, הנה עתה יוצא משם ולחוץ, ונכנס ברישא דההוא נקודה, והם שם בבחינת מוחין של הנקודה הנ"ל פב"פ, עם הגבורה של ז"א. אמנם תחלה

(ה) שער הכוונות ח"א דרושי הלילה דרוש ד'. שער מאמרי רשב"י זיע"א דף רפ"ג ט"ב ד"ה ואמנם עדיין. חע"ס חלק

י"ד מן אות י"ד.

של רחל, שהיה נתון תוך החזה של ז"א ממש, וע"י עסק התורה אחר חצות כנוכר במקומו, היה עולה נקודה זו של כתר רחל למעלה בעת אור הבוקר ממש, ואז יוצא אותו הרשימו רילה, ישבתוך החזה שלו, ונכנס באותה הנקודה כנ"ל, ועושה בה בחי' תפילין בראשה, בהיותה קשורה בזרועותיו, וזה נעשה ע"י שאנו מקיימין מצות התפילין, ומברכין הברכה, ועי"כ נעשה זה המעשה הנ"ל. ואחר כראות ז"א, שכבר היא יש לה תפילין בראשה, מחמת שנתקרבה בזרועו אצל הרשימו שלה, אשר שם בחזה, אז מתקנא בה, ואז הוא ממשיך הרשימו שלו אשר למעלה ונכנס בו בראשו, ואז בו גם כן תפלה ש"ר, ואף גם זאת הוא, על ידי המצוה שאנו מקיימין מצות תפילין בהנחת תפילין ש"ר, כנדע כי אין דבר נעשה למעלה, אלא על ידי מעשה תחתונים בעה"ז. וז"ש הכתוב, קשה כשאל קנאה, אחרי מ"ש כחותם על לבך כחותם על זרועך, כי עזה כמות אהבה.

והרי נתבאר, קדימת תפילין ש"י לתפילין של ראש. ואחר כך על ידי הק"ש ועמידה, באים מוחין אחרים חדשים לצורך הזווג, כנוכר לעיל כי הרשימו אינה רק לבחינת התפילין כנוכר שם. ועתה ביאר הפסוק, מה היתה קנאתו בה, ואמר רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה, ר"ל: כי נתקנא בתיקון הנעשה בה, כי הנה אותה הנקודה היא הכתר של רחל, והיא עומדת קשורה בזרוע שמאל שלו, ואז נכנס בה הרשימו, ונעשה בה התפילין. וגם בחי' האלו פידש הכתוב, שהם רבדי הנקודה עצמה, האומרת כך לפני הז"א בעלה, שימני כחותם וכו'. וביאורם הוא, ענין קנאתו הוא, לומר

כי רשימו של המוחין שלה, היה בפנים בלבו של זעיר אנפין. (א) אך זו הנקודה, היא בחוץ, ונתונה בזרוע השמאלי דזעיר אנפין מבחוץ, ואז בהיותה שם הנקודה, יוצא הרשימו שלה מתוך לבו של זעיר אנפין, ונכנס באותו הנקודה בהיותה עמו על זרוע, ואז משמש הרשימו ההוא לאותה הנקודה במקום המוחין, ואז בהכנס הרשימו ההוא לתוך אותה נקודה, אז נקרא אותו נקודה תפלה של יד, כי אותה נקודה נקשרת אז בזרוע שמאלי דז"א, במקום הקיבורת, לפי שהוא כנגד הלב של ז"א, כדי לקחת אותה הרשימו שלה אשר שם כנ"ל, ואז נכנס בה אותה הרשימו, ונעשין בראשה בחינת תפילין. ונמצא, כי בערך הז"א עצמו, הן תפילין בזרוע על לבו. אבל בבחי' הנוקבא, הם תפילין של ראש שלה.

ובזה יתבאר לך ענין שינוי מאמרי הזוהר אם הם תפילין בזרוע של ז"א, או אם הם תפילין של ראש דנוקבא כי הכל א', ונמצא כי תפלה זו של יד היא תפילין גמורים כמו התפילין ש"ר דז"א. ועתה צריך שנבאר רא"כ למה הנשים פטורין מתפילין דבראש. (ב) אך הענין הוא, כי בחי' אלו התפילין ש"י, הוא בהיות אותה הנקודה נקשרת בזרוע שמאלי דז"א, ואין בה פרצוף כלל עדיין, לכן אין אנחנו עושים או רמו אליה עדיין, אבל אנו רומזים אותה בבחי' זעיר אנפין עצמו, שהוא קושר אותה הנקודה עמו בזרוע, ע"י אותו הרשימו הנ"ל, וכל זה הוא מחמת אהבתו אותה, ח"ש כחותם על זרועך, לפי כי עזה כמות אהבה שאני אוהבת אותך.

ונבאר טעם, למה לפי זה, תפלה של יד קודם לתפלה של ראש. והענין הוא, כי אותה הרשימו

הנהח

(ב) טעם, למה אין הנשים חייבות בתפילין הוא, כי אין לרחל אותן הד' מקיפים שיש אל ז"א. עוד טעם אחר, כי תפילין דיד דיעקב, הם בחי' תפילין ברישא דרחל, ואין תפילין נגד רישא דרחל.

(א) צמח: כפי טעם זה, וכפי טעם דלעיל, שרצועה שמאלית קצרה עד החזה מטעם הנ"ל שם, וכפי טעם שצריך ליקח הציצית בעת קריאת שמע ביד שמאל וכו', מכל אלו נ"ל לומר, שאטר יד אינו רשאי לשנות, כדי שלא לשנות הסדר הנ"ל.

כי כאשר הוא ישימני כחותם על זרועו, ימשך גם אליו תועלת, לפי שהוא יתקנא בה, ויתקן¹ גם הוא כמו שנתקנה כנ"ל.

וזהו רשפיה "רשפי" אש "שלהבת" יה, אשר ר"ת שלהם: ראש"י, שהוא בחי' אותה הנקודה שהיא כתר וראש שלה, ונותנה בזרוע דגבורה שלו שהוא אש, ונעשית אז היא רשפי אש, שיונקת משם, ונעשית אז בה תפילין שלה, שהם נקראים שלהבת י"ה. כי הם בחי' גבורות ושלהבת, היוצאין מן י"ה, שהם חו"ב של אר"א, הנקראים י"ה, אשר מהם נעשה המוחין ותפילין שבראש. וגם המוחין בעצמם שלה, הם חו"ב שבה, הנקראים גם הם י"ה.

מהחברים: אח"כ מניח תפילין, בסוד ז"א, שהוא הקב"ה מניח תפילין, כמאמר רז"ל² פי': שז"א מניח על ראשו, ר' אורות, שהם ד' מוחין. ובתחלה הם ד', וכשנכנסין בראשו, מלובשים בנה"י של תבונה, הם נעשין ג'. ובתפילין יש כ"א אזכרות ולא יותר, כמנין אהי"ה, ויש ד' פרשיות, ד' בתים. וכפי מה שכתבנו היה ראוי להיות ג' בתים, נגד נה"י רתבונה שנכנסו במוחין. אבל הכוונה שהם ד' בתים, כי דע שהקוצי דשערי רא"א, בטש באחורי זעיר אנפין, בעורף זעיר אנפין, כי ז"א מלביש כל צדדי נה"י רא"א, א"כ נמצא כי הארת קוצי דשערי כשהולכין מאחורי ז"א, אז היא פוגעת בעורף זעיר אנפין, ואז יוצא הארת ד' מוחין ד' פרשיות, והארת נה"י רתבונה. ומאותו בטישה, נחלק יסוד דאמא בראשו לב', חסדים לבד, וגבורות לבד. ואז יצאו הבתים נגד פניו במצחו, וחזרין להיות ד' מוחין, באותו הארה של קוצי דשערי רא"א. ולהיות המוחין ד', גם הבתים עצמן, צריכין להיות ד', אעפ"י שאינן אלא ג', שהם בתים שמכסים לפרשיות, לפי שבאים המוחין מכוסים, ד' פרשיות נגד ד' מוחין, וע"כ הם ד', כדי להלביש אל כל המוחין. ועוד טעם אחר, כי בהיות ז"א בסוד עיבור ג' גו ג', שהם נה"י תוך חג"ת, ואז השביעית שהיא מלכות, גם היא היתה בודאי נכללת עמהן, והיתה

היא עטרה, ונכללת ביסוד, וכשחוזרין ומתפשטין והיה הוא ו"ק, ואז מלכות גם כן נתפשטה, וחזרת למקומה. לכן הם ד' בתים בערך מלכות, שהיא מתפשטת, שהם נהי"ם.

והטעם שהם כ"א אזכרות, כמנין אהי"ה, ולא כ"ו כמנין הוי"ה, שהוא כמנין זעיר אנפין עצמו. והטעם, כי הנה בסוד עיבור ג' גו ג', והמלכות נכללת עמהם כנ"ל, והרי הם ז', וכ"א מו' כלול, ונכלל מכללות הג' קוין רחג"ת, וג"פ ז' הרי הם כ"א, לכן הם האזכרות כמנין אהי"ה, המורה על העיבור כנדע.

וקשה, א"כ כי מאחר שבהם כמנין אהי"ה, יהיה ממש כ"א אזכרות דאהי"ה, ולא כ"א היות. אבל הטעם, כי מלת אהי"ה הוא מורה על ההתפשטות, והרי"ה מורה על היות כפי מה שהוא עתה, כשהיא במקומה בלי התפשטות במוחין דז"א.

ונ"ל, שאלו האזכרות הכ"א כמנין אהי"ה, ד' בתים של עור, נגד אותיות אהי"ה. ד' פרשיות נגד אותיות דהריה. תחשוב אהי"ה הוי"ה אהי"ה, עולים חיים, שהן חיי המלך.

ובתפילין של יד, יש ג"כ כ"א אזכרות, נגד אהי"ה. ד' פרשיות, נגד הוי"ה. ובית א' נגד אדני, עולין גימטריא יב"ק.

ודע, כי הבטישה הנ"ל וקוצי דשערות, להוציא את התפילין הנ"ל, היא הארה לבד, ואינה אלא בזמן שבהמ"ק היה קיים, ובעבור הגלות מסתלקין המוחין, שמוחין אינם אלא בגדלות, וחזר הז"א לקטנותו, ואז נאמר עליו בגלות, מי יקום יעקב כי קטן הוא.

אמנם ע"י התפלה שאנו מתפללין, ויחד ק"ש שאנו מייחדין בכל יום, אנו מגדילין את הז"א, ובאים בתוכו המוחין מלמעלה. ואחר התפלה חוזרין ומסתלקין, ועכ"ז נשאר הרשימה והארה כל היום, לכן כל היום זמן התפילין. אך כלילה מסתלקין גם אותה הרשימו, כי לילה לאו זמן תפילין. לכן מהראוי שלא יסורו לפחות עד שיאמר עלינו, להעמיד הארת מוחין דזעיר אנפין. וזהו הטעם הרצונות שמקיפים הראש, שהם

(1) צ"ל ויתקן (דפו"י).

(2) ברכות ו.

והטעם שאנו מניחין תחלה תפלה של יד, ומהראוי היה להניח תפלה של ראש, מפני שבתחלה באים המוחין לז"א מאו"א, ואחר כך מז"א לנוקביה. והטעם יובן, עם סוד הפסוק שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך, והענין הוא בב' בחינות: א' הוא, הארה מבטישת קוצי דשערי דז"א ברישא דנוקבא, אינן בטשין רק לחו"ב שלה לבר, ולא לדעתה, לפי שראש הנוקבא היא רבוקה לגוף זעיר אנפין בחוזה שלו, ושערי לא בטשי כי אם לחו"ב שלה, שהדעת שלה הוא למטה כנ"ל, לפי שקוצי דשערי מגיע עד החוזה, ודעת שלה נגד יסוד שלו, ואין בטישה מגעת שם לפי שיסוד ז"א הוא למטה. בחי' ב', סוד הקשירה שאנו קושרין בזרוע, לפי שתעלה הגבורה של הדעת ממקום היסוד עד הזרוע כנ"ל, ובבחי' הא' אמרה שימני כחותם על לבך, נגד הבטישה שהוא בלב. ובבחי' ב' אמרה כחותם על זרועך, שהוא הקשירה בזרוע, בסוד גבורה, להעלות הגבורות כנ"ל, מיסוד שהוא שורש הדעת, למעלה בגבורה. לזה בבוקר תיכף, יש לה הארה, מהארת אותו חותם שעל לבו וזרועו, לפיכך משימין בבוקר תפלה ש"י, מאחר שכבר יש לה אותו הארה. וא"ת, לא יניח תפלה ש"ר, עד שיאמר ק"ש ותפלה, שבאותו זמן נכנסים ב"פ של נ"ה אמא בראש ז"א בק"ש, ובעמידה אז נכנסין ג' פרקי, והאחרים שנכנסו קודם, יורדין למטה, ואז נכנס יסוד אמא ברעת ז"א ונעשו המוחין. אבל תשובה לזה, שפי' הטעם, כי עזה כמות אהבה דז"א לנוקבא, קשה כשאל קנאה. מאחד שיש לנוקבא הארה ג"כ, פי' לנוקבא יש הארה, ולא לז"א. ובזה הוא מקנא, ועולה לקבל המוחין שלו שנסתלקו, אז הם באו לו בסוד תפילין. וטעם הדבר, שזו"ן נקראים רודים, אשה ובעלה, ויש אהבה ביניהם, לזה אמרה שימני כחותם על לבך, כי עזה כמות אהבה מז"א לנוקבא, לכן מתחברים ומתדבקין עמו, כי הם רודים אשה ובעלה, לכן אנו משימין

סוד נ"ה רתבונה בא"מ על הראש, ועי"ז נמשך הארה זה כל היום עד הלילה כנ"ל. והקשר ש"ר נגד לאה, וכי"ז בתפלה ש"ר. אך תפלה ש"י נגד רחל, שמוחין רידה נגד נה"י דז"א, שנעשו מוחין לה.

וכשם שתפילין דז"א, יוצאין ע"י בטישה דקוצי דשערי דא"א. כך תפלה ש"י, ע"י בטישה דקוצי דשערי דז"א, שמגיעין עד רישא דרחל, ושם בוטשין ויוצאין. ולזה אנו מניחין תפלה ש"י נגד הלב, במרפק בזרוע שמאל, ששם הוא רישא דנוקבא מאחוריו, שהוא כנגד הלב.

והטעם שקושר על הזרוע, לפי שהדעת שלהם הם הה"ג, שניתן לה מיסוד ז"א. והנה הוא הרבה למטה ממקום רישא דנוקבא הנ"ל, שהוא כנגד הלב. לזה הטעם צריך לקשור תפלה ש"י בזרוע, שהוא גבורה. והכונה, כי הה"ג שביסוד ז"א, הם יעלו דרך אור החוזה למעלה עד הלב, במקום זרוע שמאל, הנקרא גבורה, ויתחברו הה"ג שם, כי הם מסוד א', ואז יאירו הה"ג בסוד אור החוזה, ויהיו כולם שם ברישא דנוקבא למעלה נגד הלב.

וז"ס אזהרת רשב"י בזוהר"ה שיו"ד של תפלה ש"י, איצטרך ולא יערי מן תפלה ש"י, ותהיה תמיד מחובר עמה. כי קשר הזה, הוא סוד היסוד הנ"ל של ז"א, שהוא דעת בנוקבא, לפי שמקומן למטה, אנו צריכין להעלותה, ולכוין בו תמיד שלא יחזור לירד למקומו, ולא יערי מגו תפלה ש"י. ועיין בקונטרס, כי שם נתבאר ענין זה יותר.

והטעם שתפלה ש"י בית א', לפי שנ"ה דז"א הם ב' פלגי דגופא, ולפי שהיסוד ז"א הוא למטה, ואינו מגיע להיות שוה לנ"ה, ומנ"ה נעשו מוחין רידה, אף כי נראין שניהם כמו שנים, מ"מ הם מחוברין במוחין כמו א'. פירוש: מצד אחוריהם הם נדבקים בנוקבא ונעשה א', לכן הוא בית א' לתפלה ש"י. או כנגד פרצוף של מלכות, שחורה פרצוף א'. או מפני שכבר נוקבא דז"א, יונקת משם א' שבדעת זעיר אנפין, שכולל"ט מב' היות.

(ח) וזה פתח אות תנ"ח דפו"י רלו: שער מאמרי רשב"י זיע"א דף רפ"ב ט"א ר"ה והנה עתה. עז"ת דף ע"ח ט"א ר"ה

האמנם. (ט) צ"ל שכולל (דפו"י).

תחלה תפלה ש"י, ותפלה ש"ר באה אח"כ. כי אם היתה באה מאו"א לו"א, היתה גם כן בסוד אהבה, כמ"ש ושמים לא זכו בעיניו, ר"ל בעיני בינה, כי מטבע האם להאיר בכל עת אל הז"א בנה הנקרא שמים, כדרך אם מרחמת על בניה, משום אהבה גמורה, א"כ אם שהיו תפילין יוצאין לז"א מחמת או"א, היה הטעם ג"כ משום אהבה, והיה מוקדם תפלה ש"ר לש"י. אך תפלה ש"ר בז"א, אינה יוצאת רק ע"י א"א, שע"י הקוצי דשערי המכה ומאיר בראש ז"א, נעשה בו בחי' תפילין, ואינו מטעם האהבה, רק כי חפץ הוא להיטיב לזולתו, כטבע השלם המטיב לזולתו, טוב אתה ומטיב אמר דוד, לכן תפילין ש"י שהוא משום אהבה, קודמת לבא, ונותן לה הז"א רשימו ההארה הנשארת בו, ועושה בה בחי' תפלה ש"י, ואח"כ מתקנא בה הז"א, וזהו קשה כשאל קנאה, ואז גם ניתן לו רשימו שלו שנסתלק בלילה, ונעשה לו תש"ר אח"כ. ע"כ מהחברים.

פרק ח'

ו' ואחר שנתבאר כל הטעמים אל השאלות הנ"ל, וביארנו מה ענין של התפילין אלו כולם, נבאר עתה, סדר יציאת תפילין אלו. אמנם תפילין ש"ר דז"א, כבר נתבאר לעיל היטב, בדרושים הקודמים לזה. ונבאר עתה תחלה, תפלה ש"ר דיעקב, ואח"כ תפלה דרחל, כי כן הוא סדר יציאתן, כמ"ש בע"ה.

והנה על דרך שנתבאר לעיל בתפלה ש"ר, שהם יוצאין ע"י הכאת קוצי דשערי דא"א ברישא דז"א, כן הוא הענין כאן, כי גם ברישא דז"א, יש חד קוצי דשערי, ומתפשט דרך אחוריו עד מקום אחורי החזה שלו עצמו, אשר שם הוא רישא דרחל באחורי זעיר אנפין, ושם הוא נסתיים ונגמר דרחל באחורי זעיר אנפין, המתפשט דרך אחוריו נגד המצח של רחל ממש, כנ"ל בדרוש יציאת, לפי שהיא עומדת אב"א עם הז"א, ונמצא

פנימה כלפי האי קוצי דשערי.

והנה רחל אינה מלבשת את הז"א ממש, רק באחוריו עומדת בלבד, ואע"פ שגופה היא מחוברת ודבוקה ממש בגופא של ז"א, אמנם הראש שלה שהוא עגול, אינו דבוק ומחובר לגמרי כולו בת"ת דז"א, רק אמצעיית עגול שכראשו לבד, הוא המתחבר, אמנם ב' צדדי הראש בימין ובשמאל, אינם מחוברים, ויש שם מקום פנוי וחלל ואויר ביניהם, ונמצא אם כן כי מקום הדעת שלה בלבד העומד באמצע, הוא הנדבק באחורי הז"א, אבל חו"ב שבה אינם דבוקים עמו.

גם יש ענין אחר, והוא, כי הראש שלה הוא קטן, אך רוחב מקום החזה שלו, הוא יותר רחב מן הראש שלה כנודע, וכאשר ראשה נדבק בגופו מאחורי ז"א, יעדיף רוחב גופו דז"א מב' צדדי ראש הנוקבא, ונמצא, כי ההוא קוצי דשערי דז"א נחלק לב', ומכה בגופו דז"א עצמו, מב' צדדי המצח של הנוקבא, ואינו מכה במצחא דנוקבא, כמו שמכה קוצי דשערי דא"א בראש ז"א עצמו, לפי ששם היה מלביש הז"א את א"א שם, והיה הסיכוב ראשו, מפסיק בין ההוא קוצי דשערי, לההוא גופא דא"א. אבל כאן, שיש מקום בגופו עצמו מב' צדדי הראש הנוקבא, לכן כל מה שיכול להתחבר עם בחי' עצמו של ז"א, הוא מתחבר ומאיר שם.

ועוד, כי בז"א שם האי קוצי דא"א מכים בעורף דז"א, מקום שערות כמותם, אבל כאן שהוא מצח דנוקבא אינה מכה. והנה נודע, כי הג' מוחין דז"א מתפשטין מראשו עד רגליו, דרך ג' הקוין שלו, אעפ"י שבערך הז"א עצמו אין התפשטות ההוא נקרא מוחין, עכ"ז בערך יעקב ורחל נקרא מוחין, ומההארתם היוצאין מהם, נעשין מוחין ליעקב ולרחל כנודע, נמצא, כי האי קוצי דשערי המכה בב' צדדי גופא דז"א, הוא מכה בב' הקוין שמן הצדדין, שהם ב' פרקין אמצעים דנה"י דאו"א הגנתיים תוך ח"ג דז"א, ששם ההתפשטות חו"ב דז"א, הכלולים מחו"ב

(ב) צ"ל פניה (עו"ת).

(ג) עו"ת ענין התפילין דף ע"ה סוף ט"ב.

ואח"כ מכת ההכאה ההוא, חזרות האורות אל האחור. וכמו שההכאה בהם, גרמו שילכו לצד פנים, עד הסוף שהוא רישא דיעקב. כן בחזירתן לצד האחור, חזרין עד הסוף שהוא רחל, ובכל מקום שפוגעין, עושין ההארה. הא כיצד: הרי שהם חזרין אל אחורי רישא דיעקב במקום העורף, ושם הם מוציאין ההארה הא', הנקרא לאה אשת יעקב, ונקרא אצלנו דור המדבר כמבואר במקומו^(א) ואז מאירין שם, ועושין שם קשר של תפילין דיעקב, שהיא בחי' לאה אשת יעקב, ע"ד הנ"ל בלאה אשת ז"א, שנעשית קשר של תפילין בעורף של ז"א, וכל זה נתבאר שם יותר היטב בארוכה במקומו וע"ש.

ואחר כך חזרת ההארה יותר לצד אחור, עד שפוגע בז"א, ונכנס שם, וחזר ויוצא מן ז"א, ונכנס ברישא דרחל בעורף שלה, כי הלא אחורי ראשה, הם כנגד אחורי ז"א, לכן תחלה פוגע בעורף שלה, ונכנס ברישא, ויוצא במצח שלה, ושם נעשין התפילין דנוקבא שבראש, הנקרא תפלה ש"י כנ"ל. והנה אלו התפילין של רחל הנקרא תפלה ש"י, גם הם יש בהם ד' פרשיות, ואינם כמו ד' פרשיות דתפילין דרישא דז"א, שהם חו"ב חו"ג, אמנם הם ע"ד שביארנו בתפילין של יעקב, והם חו"ב דאבא, הם קדש

דאו"א, אך בדעת של ז"א אמצעי אינו מכה, מפני ששם מחובר זו"נ כנ"ל.^(א)

והנה בהיות ההוא קוצי דשערי מכה בבי' הקוין דחו"ב דז"א עצמו כנ"ל, והוא מאיר בהם ע"י הארות הנמשכין דרך השערות שלו מן המוחין שלו, ע"ד הנ"ל בקוצי דשערי דא"א, המכה בראש ז"א, ואז מוציא שם חכמה וחכמה דאו"א, וכינה וכינה דאו"א, או מוציא אותן כלפי פנים דז"א, ויוצאין לחוץ לצד הפנים שלו, ושם פוגעים באחורי רישא דיעקב, העומד אחור בפנים עם הז"א, כי אחורי יעקב הפוכים כלפי פנים זעיר אנפין כנודע, ואז פוגע הכאה ההוא קוצי דשערי בעורף של יעקב, ונכנס תוך רישא דיליה ובמוחא דיליה, ומוציאין אותו לחוץ במצחו של יעקב, ושם נעשין תפילין במצח דיעקב.

ויש בהם ד' פרשיות, ואינם כמו ד' פרשיות של תפלה ש"ר דז"א, שהם מחו"ב וחו"ג של אמא, וכן באבא, בסוד תפילין של ר"ת, ואכתוב לקמן בע"ה, אמנם בתפילין דיעקב, לא יש רק ב' חכמות ובי' בינות דאו"א, ואז פרשה קדש, היא נגד חכמה דאבא. ופרשה והיה כי יביאך, היא בינה דאבא. ופרשה שמע, היא חכמה דאמא. ופרשה והיה אם שמוע, היא בינה דאמא. וחו"ב דאמא, הם בערך חו"ג לגבי חו"ב דאבא.

הגהה

נקודת כתר, יושבת על הזרוע שמאלית דז"א, או נכנסין בה כל המוחין בסוד התפילין, ואח"כ בעת שהכתר מתחבר עם ט' אחרות, אזי נכנסין כל המוחין מכתר ולמטה במקומם בחו"ב דנוקבא, ולכן גם עתה שע"י הכאת קוצי דשערי נכנסים החו"ב בכתר שלה, שהוא כנגד החצי תפארת התחתון דז"א, ואח"כ משתלשלין למטה במקום חו"ב שלה, שנעשין מב"פ קדמאין דנ"ה דז"א, ודו"ק.

(א) ונלע"ד שצ"ע, כי כבר נודע מכל הדרושים של הרב זלה"ה, שמן ב"פ קדמאין דנ"ה דז"א, נעשו ב' מוחין חו"ב דנוקבא, ותוך נ"ה דז"א, שם מלובשים ב"פ תתאין דנ"ה דאו"א. וא"כ איך אמר בכאן, שמן ב"פ אמצעים דאו"א, המלובשים תוך ח"ג דז"א, נעשין במוחין דנוקבא, ומהארה שלהן יוצאין במצח דנוקבא, ונעשין תפילין בראשה, כנזכר לקמן. ונלעדין לתרץ, שכבר נודע שמשליש דת"ת ז"א, נעשה כתר לרחל, וכבר נתבאר לעיל, שבזמן שהיא בסוד

(כ) ע"ח ח"ב שער הארת המוחין פרק א' דף קי"ט ט"א ד"ה ואמנם. שער הפסוקים פרשת שמות דף קי"ח ט"ב ד"ה והנה שם. שער הכוונות ענין תפילין דרוש ז'. שער מאמרי רשב"י זיע"א דף רעט. תע"ס חלק י"ד תשובה רל"ו.

עולה בשם מוחין. וע"כ לא היה ה' פרשיות בתפילין ש"י, כי התפילין הם כנגד המוחין שבראשו, וע"כ הם ד' פרשיות ממש, דוגמת תפילין ש"ר דו"א. אבל הדעת שלה שהיא למטה בבחי' גוף, ואינם בבחינת מוחין, ולכן לא היה פרשה כנגדה.

אמנם ענין הדעת שבה, היא בחי' הקשר בתפילין של יד, לכן הוא בצורת י', שהוא בחינת הדעת, שצורתו י' כמו היסוד כנודע. ולהיותה למטה בגוף, אין צורתו רק י' מן העור בלבד, ואין בתוכו פרשה, שהוא בחינת המוח כשאר הפרשיות.

אמנם דע, כי אין קשר זה כקשר תפלה ש"ר, כי שם הוא בחי' אחרת, שהוא לאה אשת ז"א, נפרדת ממנו, ועומדת שם באחוריו, וע"כ קשר תפלה ש"ר, הוא רחוק מן התפילין עצמם, כי תחלה נמשכין ב' רצועות מן התפילין, ואחר כך רחוק מן התפילין, אנו עושין שם קשר, שהוא קשר רחוק מאד מהם. אבל הקשר הזה, הוא עצמות רחל ממש, בבחי' הדעת, בעטרה דגבורה שלה, מצד הפנים שלה, ולא באחוריה כקשר תפלה ש"ר. אלא שלסיבת היותה למטה מן הראש, לכן לא היה תוך התפילין, המורים על המוחין, אמנם הוא למטה מהם, בבחי' עור לבד, לסיבת שאינו מוח. אבל עכ"ז, הנה הוא בחי' מוח, אע"פ שהוא למטה בגוף, וע"כ כתב בזוהר פרשת פנחס דף רל"ב, דאיצטריך דלא יעדי האי קשר מתפלה ש"י, ולא תתפרד ממנה כלל ועיקר, שאם יתפרד הדעת שבגופה מן המוחין שלה, הוא פגם גדול מאד מאד. לכן הזהיר שם בזוהר מאד על י' הזו, דלא לאפרשא לה מגו תפלה ש"י, כי הכל הוא בחי' פרצוף רחל עצמה, אלא שאלו הם המוחין בה, וזה גוף. משא"כ בקשר בתפילין ש"ר, שאין בו בחי' ז"א עצמו, רק פרצוף א' של לאה, א"כ צריך להפרידו ולהרחיקו מן התפילין של הראש עצמן, אלא שיש לה דבקות עמו על ידי הרצועות לבד.

ואם כן נמצא, כי קשר תפלה ש"י, אינה דומה

והיה כי יביאך, וחז"ב דאמא, הם שמע והיה אם שמוע. וחז"ב דאמא, הם חז"ג לגבי ערך חז"ב דאבא. ואעפ"י שזוהר פרשת בא^ל נתבאר כי גם ד' פרשיות בתפילין של יד, הם חז"ב חז"ג, הוא לסבה הנ"ל, כי חז"ב של אמא, נעשה בה בבחינת חז"ג לגבי חז"ב דאבא.

ובזה יתבאר מאמר באדרא זוטא דף רצ"ו, וז"ל, ונהירו דתריין מוחין גליפיין בה, והנה משם נראה כי אין בה רק ב' מוחין בלבד, ודעת אין בה. ובפרשת בא קאמר שם איפכא, דד' פרשיות ש"י הם חז"ב וחז"ג. אבל יתורצו ב' מאמרים במ"ש, כי אמת הוא שיש בה חז"ב וחז"ג, אלא שכל עיקרם אינם רק ב' מוחין לבד, כי החז"ג שבה, אינן אלא ב' מוחי דחז"ב דאמא לבד, אלא שהם כפולים של או"א.

אמנם מה שקראם ונהירו דתרי מוחין, ולא אמרו דתריין מוחין גליפו בה. הענין הוא, כי הם אור נמשך בסוד חותם, מן הנ"ה דז"א, וע"כ בהיותה בה, נקרא נהירו דתריין מוחין.

ועתה צריך לתרין קושיא אחרת יותר גדולה, כי הרי בפרשת שלח דף ק"ע, אמר דדעת של הנוקבא התחתונה נקרא ק"ל, ובסוד דעתן של נשים קלה. וגם אנחנו ביארנו במקומות אחרים רבים, כי הם בחי' עטרא דגבורה, שהם ה' היות ה"ג, שהם בגימטריא ק"ל, ואיך אמרו באדר"ז ונהירו דתריין מוחין גליפיין בה. אמנם ענין זה נתבאר במ"א, כי יש חילוק בענין הדעת דז"א, אל הדעת דנוקבא, כי הדעת של ז"א הוא למעלה בראשו ממש. אמנם דעת של הנוקבא, הוא למטה מראשה, והוא בגופא ממש, והוא באמצע בין ב' הכתפים שלה, שהם ח"ג שלה, ושם בשליש עליון של הח"ת, שם עומד הדעת שלה תמיד. אמנם למעלה בראשה, לא יש רק ב' מוחין לבד, שהם חז"ב דאבא, ועוד יש לה חז"ב דאמא, תמורת חז"ג כנ"ל. ונמצא כפי זה, שאין בראשה רק ב' מוחין לבד, שהם חז"ב, ועכ"ז נחלקין לד' מוחין כנ"ל ע"ד הנ"ל, כי הדעת האמיתי שלה, שהם עטרא דגבורה, הוא למטה בגוף שלה, לכן אינו

(ל) אות רל"ז דפו"י דף מ"ג:

לא היו יכולין לצאת, לולי על ידי הב' חסדים המאירין בהן, והם אשר נותנים בהם כח להוציא הארתן לחוץ, שיוכלו לעשות בהם בחינת התפילין לרחל, והלואי שיספיקו לזה.

וכבר הדעתך, שאל תשכת, כי כל זה הוא מבחי' הרשימו של המוחין בלבד, אמנם הקוצי דשערי דז"א, אשר האיר שם בחו"ב, שיש בב' קוים דז"א, לא היה בו כח להוציא אלו המוחין של חו"ב לרחל, אלא ע"י הארת של ב' חסדים אשר בפנים כנ"ל. וטעם הדבר הוא, לפי שקוצי דשערי צריך להוציא הארות רבות, שהם: תפילין דיעקב, והקשר שלהם, שהיא לאה דיעקב, ותפילין דרחל, לכן הוצרך אל אלו הב' חסדים הנ"ל, להוציא מוחין דרחל, ולא יכלו החסדים לעשות דעת ברחל בראשה למעלה.

ובזה תבין טעם אחר, למה קוצי דשערי דז"א, לא הוציא רק הארות תפילין דועיד אנפין, והקשר שלהם בלבד. וקוצי דשערי דז"א הוציא הארות רבות, והם: תפילין דיעקב, והקשר שלהם, ותפילין דרחל. וגם למה, כיון שהוציא תפילין דיעקב וקשר שלהם באור החזר, למה לא הוציא קשר לתפילין דרחל ג"כ. אך יובן עם הנ"ל, והוא, כי קוצי דשערי דרישא דז"א, הכה בראש ז"א, אשר שם האורות סתומים, בב' מחיצות: נה"י דאבא, ונה"י דאמא, כנדע. וע"כ לא היה כח בקוצי דשערי דז"א להוציא, רק תפילין דז"א, וקשר שלהם בלבד. אבל קוצי דשערי דז"א, הוא מכה במקום שהחסדים מגולים בתוך ז"א, שהם ב' חסדים הנ"ל, וגם כי שם נגלה יסוד אבא כנדע, ואורו גדול, וגם הוא מאיר בב' הקוין ימין ושמאל. וגם אותן הב' חסדים הנ"ל בנה"י דאו"א, אשר בתוכם חו"ב דאו"א. ונמצא, כי כאן יש אורות רבות מאוד, וע"כ היה בו כח לעשות כל הבחי' הנ"ל, שהם: תפילין דיעקב, והקשר שלהם. ותפילין דרחל.

ואע"פ שבערך הז"א עצמו, אינו שם בחי' מוחין. עכ"ז בערך יעקב ורחל, הם נעשין להם מוחין ממש גמורים כנדע. בפרט לסכות היותם שם בגילוי גדול, ובאורות רבים כנ"ל. אבל עכ"ז, די להם שהיה להם כח לעשות כל הבחי' הנ"ל,

כלל לקשר תפילין ש"ר. כי תפילין ש"י, הוא גם כן מכללות המוחין של רחל, שהוא הדעת של ה"ג שלה, ולהיותו למטה בגוף שלה, הוא בחי' עור. אבל על כ"ז הוא מכלל המוחין שלה, אלא שירד למטה. אמנם פרצוף של רחל עצמה, איננה נרמזה כלל בתפלה של יד, לפי שהיא נקודה קטנה של כתר, לכן אין אנו עושין לה זכר, אלא למוחין שבה עם הדעת שלמטה, שהם תפלה ש"י, והקשר שלה. אמנם עכ"ז אנו קושרין תפלה זו בזרוע שמאל, להורות כי שם גם כן נמצאת הנקודה ההיא, ונקשרת שם כנ"ל, אך בתפלה ש"י עצמה, אין לה שום זכר, רק אל המוחין שלה בלבד, לפי שהם מוחין שלמים בבחי' כל הפרצוף רחל שלימה, וזכור אל תשכת, כי כל זה הוא מבחי' הרשימו של המוחין בלבד כנ"ל.

והנה בזה תבין, ענין האי קוצי דשערי דז"א שאמרנו לעיל, שאינו מכה באמצע כנגד הדעת, רק מב' צדדיו, שהוא בב' הקוין של חו"ב, והטעם כבר נת"ל. אמנם עוד הוא לטעם הזה, כי אחרי שאין שם דעת דנוקבא, אם כן למה יכה שם ויאיר על חנם, במקום שאין שם מוח, ואמנם למטה לא יצא בבחי' קשר, כמו אותה של לאה בבחי' קשר ש"י, שהרי אין הקוצי דשערי מגיע שם, ואינו מכה בו, ואיך יצא לחוץ בבחי' קשר. אבל ענינו הוא, מוח הדעת עצמו של רחל, שנשאר במקומו ממש, ואינו בולט לאחור כנ"ל.

ואם תשאל ותאמר, כי הדי חסדים המגולים של אמא, המתפשטין תוך ז"א בכל הקוין ימין ושמאל ואמצע כנדע, וא"כ כאשר הקוצי דשערי דרישא דז"א, הכה בב' קוין דז"א, איך אינו מכה אלא בחו"ב אשר שם, ואינו מכה בחסדים המתפשטים שם בנ"ה דז"א, ואז מכה ההכאה, יכול לעשות דעת דרחל למעלה בראש בבחי' החסדים. ואי חימא כי עטרא דחסדים הוא לז"א ולא לנוקבא, אי אפשר, כי הרי פשוט אצלינו, כי כל בנין גופא של רחל, נעשה ע"י ב' חסדים. אבל הענין הוא, כי אדרבא, מפני שהוצרכו לבנות פרצוף רחל עצמה, לכן הלואי שיספיקו לזה הענין, ומפני זה אין עוד כח בהם לעשות בה בחי' דעת.

ועוד, כי הנה אפילו המוחין עצמן, שהם חו"ב,

שחשבו קצת חכמי דורנו, שהם יוצאין מזרוע עצמו דז"א, שהרי אין שם מוחין. אמנם הם תפילין היוצאין מן המוחין דרחל עצמה במצח שלה, אלא שלהיותה עומדת שם בזרוע שמאלי דז"א, אנו קושרים אותו שם כנ"ל. והנה שם למעלה נתבאר כי תפלה ש"י הוא בכריאה, ותפלה ש"ר הוא באצילות. וכפי הדרוש הנ"ל נראה, שגם התפלה של יד הוא באצילות.^(א)

והנה פעם אחרת שמעתי ממורי זלה"ה, בענין טעם למה מקדימין תפלה ש"י לתפילין ש"ר, ואמר, כי הנה תחלה נעשין לה מוחין מצד הבריאה, כי הרי תפלה ש"י הוא בכריאה. ואח"כ אנו עושין לתת לו מוחין באצילות. ואז אח"כ נמשכין ג"כ אליה מוחין דיליה מצד האצילות. והענין הוא, כי אחר שהנחנו תפילין ש"ר בראש הז"א, אז נמשכין משם ב' רצועות בסוד חו"ג, ונמשכין אחורי הראש, ושם מאירין באורם, המלכות אשר שם, שהיא צורת ד', הנקרא קשר של תפילין, בסוד התפארת שהוא הקושר, ובאחוריו הוא המלכות. ואח"כ נמשכין ב' הרצועות שהם נ"ה, עד תפלה ש"י, שהוא נוקבא דז"א. ואז נמשכין ונעשין אליה מוחין בסוד האצילות.

ופעם אחר שמעתי טעם אחר, למה התפילין ש"י קודמין לתפילין ש"ר, ואמר, כי הטעם הוא, כי התפילין הם בכריאה ושם הם אלו המוחין, והם מאותן שירדו כלילה אל עולם הבריאה.^(ב) ופ"א שמעתי ממנו, כי ודאי שתמיד יש בין

שהם תפילין דיעקב, ולא אשתו, ותפילין דרחל. אבל קשר לרחל לא יכול לעשות, לפי שכבר האיר דרך הליכה מכח הכאה באחורי ז"א, ובלטו עד מצח יעקב שהוא מרחק גדול. ואחר כך בסוד אור חוזר, חזרו האורות דרך חזרה פעם שנית, אל מקום שיצאו לכתחלה במקום רחל, והוציאו את התפילין כנ"ל במצח שלה, ואין עתה יחזרו פעם שלישית לאחור אל העורף שלה, להוציא קשר אליה. וזהו נראה מחוש הטבעי, שכשהאדם זורק אבן בכח גדול אל מקום אחד, הולכת שם, ואח"כ חוזרת לאחור, מכח ההכאה הגדולה שהיה בעת אשר נזרקה, אבל שתחזור פעם ג' לילך ולחזור ככתחלה זה אי אפשר. ועוד, כי הרי כח גדול היה לעשות כל הבחי' הנ"ל, מה שלא עשו כן קוצי דא"א, ומכ"ש שלא יכול לעשות יותר, וע"כ לא יש קשר בתפלה ש"י, כדמיון הקשר בתפלה של ראש.

אמנם הקשר של תפלה של יד, שהוא צורת י', כבר ביארנו לעיל, שאין קשר בולט באחורי התפילין, כמו הקשר הראשון. אמנם הוא מוח הדעת הפנימי עצמו של רחל, אלא שלהיותה למטה בגוף שלה כנ"ל, לכן הוא מוחין אל התפלה של יד, שהוא בחי' מוחין שבראשה למעלה. הרי נתבאר מכל הנ"ל, כי בחי' התפילין הם לעולם במצח, או במצח דז"א, או במצח דיעקב, או במצח דרחל. כי אין התפילין יוצאין, אלא מבחי' המוחין אשר בתוך הראש, ובולטין ההארותן לחוץ. א"כ התפלה ש"י, אי אפשר כמו

הגהה

תפלה ש"ר בלבד. אבל קשה, למה באמת אין לו רק תפלה א'. ונ"ל, שהתפלה של יעקב, הוא בערך תפלה של יד דר"ת בזרוע דז"א, כמו שהתפלה ש"ר דנוקבא הוא תפלה ש"י דרש"י בזרוע שמאל דז"א, כך תפלה ש"ר דיעקב, הוא בערך תפלה ש"י דר"ת בזרוע ז"א.

(א) מהרנ"ש: ונלעד"ן, למה אנו מניחין תפילין של ראש, שהוא תפילין דז"א, ותפילין של יד שהוא דנוקבא, ולמה ג"כ אין אנו מניחין תפילין דיעקב. ועוד איך יש ליעקב רק תפלה של ראש בלא ש"י. ולפום ריהטא נראה, שהוא המשנה ששינוי,^(ב) תפלה של יד אינה מעכבת ש"ר וכו', כי כן מצינו ליעקב, שאין לו אלא

(ל) שער הכוונות דרושי התפילין ד"ה דס"ג וס"ו.

(מ) משנה מנחות לח. טוש"ע אורח חיים הלכות תפילין סימן כ"ו.

ונבאר עתה, למה יש שינוי ביניהן. והענין, כי הנה יסוד אמא הוא נוקבא, והוא רחב, ולכן יש בו מקום להכיל בתוכו ביחד ב' עטרין חו"ג, באופן זה: מוח החסד מצד הפנים. ומוח הגבורה מצד האחור. והנה היסוד דאבו"א^ט מפסיק בין שניהן, ומכריע ביניהם, כי הנה הוא נתון תוך היסוד דאמא.

והנה התפילין של רש"י הוא כנ"ל שנבקעים הנה"י דאמא, אבל בתחלה נבקעים העליונים שהם נ"ה, שבתוכם חו"ב. ואחר כך נבקע היסוד, שבתוכו חו"ג, ואז יוצאין כסדרן במצח דו"א, ותחלה יוצא חכמה, ואח"כ בינה, ואח"כ חסד שהוא מצד הפנים, ואח"כ הגבורה שהוא מצד האחור. ואלו הדי' פרשיות, כסדר סברת רש"י ז"ל.

אמנם בתפילין דמוחין דאבא, הנה החו"ג אין יכולין לעמוד שניהם יחד תוך היסוד שהוא הזכר, שהוא צר מאוד, לכן תחלה נכנסים עטרא החסדים בתוכו, לפי שהוא גדול מעטרא דגבורה, וכאשר נכנסין עטרא דגבורה לתוכו, הוא דוחה החסדים לחוץ דרך פי היסוד. ואמנם אין הענין כן, כי ודאי שאינן יוצאין, כי הנה אורך היסוד דאבא, הוא מסתיים ממש בסיום היסוד דו"א בעת גדלותו, וא"כ אי אפשר שיצאו החסדים לחוץ בתוך ז"א עצמו. אבל הענין הוא, בעת התחלת כניסת ראש היסוד דאבא בתוך רישא דו"א, ואז מתחילין לצאת לחוץ בסוד התפילין, אבל אח"כ שנכנס כל היסוד, אז אין הדבר כן, כמו שנבאר.

וגם ענין אחר, כי הנה הם מתפשטין ומגיעין עד עטרת היסוד דאבא, והנה עד מקום ההוא, יש ב' עורות אל היסוד, אך בעטרה שבו לא יש אלא א' לבד, והוא מן הבשר, כי עור החיצון הוא כבר נכרת בסוד הפריעה, לכן בהגיע שם החסדים המתפשטים בתוכו, אינם יוצאין מפי היסוד לחוץ,

לנוקבא ובין לז"א סוד מוחין, אלא שקודם הנחת תפילין, אז יש אל הז"א מוחין בסוד רוח, כי כן הז"א נקרא רוח. והמלכות יש לה מוחין בבחינת נפש, כי המלכות כן נקרא נפש. אבל אחר הנחת תפילין, אז הז"א יש לו מוחין בסוד נשמה. והמלכות יש לה מוחין בסוד רוח.

פרק ט'

^והתפילין כסברת רש"י ור"ת, הפוסקים אמרו, כי ראוי הוא להניח שני זוגות תפילין מספק, א' כסברת רש"י, וא' כר"ת. ודע, כי ב' הסברות אמיתיות. וכמ"ש בפרק הקומץ^ט מקום יש בראש להניח ב' תפילין. וכן נזכר בזוהר במקומות רבים ובתיקונים, ובפרשת פנחס בר"מ דף רכ"ח, דאית תפילין דעלמא דאתי, דאינן היות באמצע. ובג"ד אוקמהו מארי מתניתין, אית ברישא מקום, להניח ב' זוגי דתפילין, וע"כ צריך לבאר ענינם.

הנה תחלה שמעתי ממורי זלה"ה, כי ענין החילוק ששמעתי מה שביניהם, הוא תלוי, אם בתחלה נכנסה עטרא דחסד, או עטרא דגבורה תחלה ברישא דו"א. וכפי סברת רש"י, נכנס תחלה עטרא דחסד, ולכן פרשת שמע קודם לפרשת והיה אם שמוע. ולסברת ר"ת הוא בהיפך, כי תחלה נכנסת עטרא דגבורה, ולכן פרשת והיה אם שמוע, קודם לפרשת שמע.

ואח"כ שמעתי דרך אחר ממורי זלה"ה, ועמו נתבאר כי שניהם דברי אלהים חיים, ולא פליגי. והענין, כי הנה נתבאר אצלינו, כי יש מוחין לרישא דו"א מסטרא דאמא, ומסטרא דאבא. והנה ממוחין דאמא, יוצאין התפילין של סברת רש"י. וממוחין דאבא, יוצאין התפילין של סברת ר"ת. ובזה לא פליגי, וצריך להניח ב' זוגות ביחד, כשתי הסברות שלהם.

(ג) שער הכוונות רדושי תפילין רדושי ר'.

(ס) עירובין צה: זהר פנחס אות תתע"ב רפ"י רנח. עולת תמיד ענין התפילין רף פ' ט"ב.

(ע) צ"ל ראבא (עו"ת). ענין פנים ואחור, ימין ושמאל עיין בתע"ס ח"ד פרק ה' באור פנימי אות ב'. ובתשובה ל"ג.

וענין צר ורחב וארוך וקצר הוא בתע"ס חלק י"ב תשובה קל"ה.

בינה, ואח"כ הגבורות שהם בפנים דיסוד, וזהו הטעם היות להדדי, בינה וגבורות, ואחר שיצאו הגבורות יש מקום אל החסדים לכנוס תוך היסוד, ומה שהיו תחילה מקיפים בחוץ, הם נכנסים למקום שיצאו דרך המסך העטרה לפנים מן היסוד, ועולין למעלה ביסוד בפנים, ואז הם יוצאין ממקום ההוא, וכולטין לחוץ במצת, אחר שיצאו הגבורות. וע"כ פרשת שמע, הוא אחר פרשת והיה אם שמוע.

והנה הרי כשהיו החסדים מקיפים, היו יכולין לצאת במצת קודם הגבורות, וא"כ מה טעם כניסתן לפנים מן היסוד, כי על ידי כן נתאחרו ויצאו אחר הגבורות. והענין, כי אי אפשר לצאת לחוץ במצת, אם לא בהיותן מלוכשים בלבוש שלהם, שהם הנה"י עצמן ראבא, שהם בחינת הבתים שלהם של התפילין בחוץ, וע"כ הוצרכו לכנוס בפנים, כדי שיצאו אח"כ עם לבושיהם. אמנם כל זה אינו אלא בעת התחלת כניסתן, אבל אח"כ שכבר יצאו בחי' התפילין לחוץ, אז אינו כן, אבל כשהן יורדין ומתפשטין נ"ה ראבא יותר למטה תוך ז"א, עם אותן המוחין המתפשטין תמיד, כנודע שבכל רגע נמשך המשך שפע המוחין מן או"א אל ז"א, ואז ע"י אותו המשך המחודש תמיד, הם מתפשטין להפך, כי תחלה נכנסין הגבורות ויוצאין לחוץ, ואח"כ נכנסין החסדים ונשארים בפנים מן היסוד, היפך ממה שהיה בתחילה. ובוזה תבין, דלא פליג הקדמה זו, למה שביארנו במ"א, כי חו"ג דאו"א כולם עומדים ביסוד ראבא, והוא היפך כל הנ"ל, ויתורץ עם הנ"ל.

והנה נתבאר חילוק שבין תפילין דרש"י

ואמנם הם יוצאין לחוץ דרך המסך הדק הזוך ההוא, ועיקר שרשם נשאר בפנים, כיון שיוצאין דרך המסך. משא"כ, אם היו יוצאין דרך פי היסוד, כי אז הכל היה יוצא לחוץ.

והנה כבר ביארנו בענין הציצית והק"ש, כי הם שמות אהו"ה. ושם נתבאר, כי אותן של אבא, הם שמות שלמים, אבל החו"ג דאמא, הם שמות החסדים, כל אחד מג' אותיות אה"ו בלבד, וחסר מהם ה' האחרונה.

והנה כאשר נכנסים הגבורות תוך יסוד אבא, גם הם אין להם מקום לעמוד שם כולם ביחד, ואז ההי"ן אחרונים של שמות אהו"ה, של גבורות, הם יורדין למטה עם החסדים, כי היסוד הוא צר מאוד, ואינם יכולים לחזור למעלה.^(א) והנה החסדים רוצים להדבק בשרשם שהוא יסוד אבא, וגם רוצים להיות עם הגבורות, אלא שאינם יכולין, מצד צרות המקום, לכן הם עולין ממטה למעלה מהעטרה ולמעלה ומקיפים את יסוד ראבא בחוץ. וזה סוד, והבוטח בה' חסד יסובבנו, כי הבוטח בה' הוא בבחינת אבא, ושם הוא מעלת הבטחון, ולכן חסד יסובבנו, דוגמת החסדים ראבא, שהם טובבים את היסוד שלהם.

נמצא, כי ביסוד דאימא יש חו"ג שלה, וגם חסדים ראבא. אבל ביסוד ראבא, לא יש רק גבורות שלו לברם, ומטעם זה נקרא היסוד ג"כ שם י"ה, כמו שמבואר אצלינו בענין הרפ"ח ניצוצין מה ענינם.^(ב) והטעם הוא, כי יש בתוכו ט"ו חסדים וגבורות גימטריא י"ה.

והנה בהכנס נה"י ראבא ברישא דז"א, אז נבקעים גם הם ע"י קוצי דשערי דרישא דא"א, ואז יוצאין התפילין כסדר הזה: חכמה, ואח"כ

תגנה

(א) נלע"ד נתן: איני יודע מה בא להודיעני בענין שמות אהו"ה, שבעת שיוצאין החסדים דאבא, יוצאים ג"כ ההי"ן של ד' שמות אהו"ה של הגבורות. והשם יאיר עינינו בתורתו.

(ב) ע"ה ח"א שער רפ"ח נצוצין פ"ד ופ"ו דף ר"ס ד"ה ועוד ט"א. ח"ב שער כ"ו פ"ג דף כ"ג ד"ה ואמנם כבר הע"ס חלק י"ב חשובה קל"ו.

נמצא, כי תפילין דמוחין ראבא, הם דמחיים בהיות, צירוף שם י"ה ה"ו. ותפילין מוחין ראבא, הוא צירוף שם יהו"ה, כנוכר בחיקונים ובווהר.

פרק יו"ד

(ו) ונבאר הדינין הצריכין בעת הנחת תפילין. כאשר יניח תפילין ש"י בראשונה, צריך להושיט הזרוע השמאלי, כנוכר בווהר. וטעם לזה, כדי להורות כי כל זה הוא בסוד א"מ כנ"ל, וצריך לשום שמאלו תחת ראשה, ולחבקה ביד ימינו, כמ"ש שמאלו תחת ראשי וכו', וחבוק הימין הוא, כאשר כורך הרצועה סביב הזרוע. (א)

(מהחברים): יכרוך ג' כריכות על הקיבורת, וט' על זרוע, ובי שנכנסו במעברתא, הרי י"ד. וג' כריכות עושין על פרק א' של אצבע האמצעי הרי

דר"ת, אבל בכל הפרטים הם שויין^(ב) ובוה תבין מ"ש בווהר שם^(ג) כי אלו התפילין דר"ת עצמם, הם תפילין דעלמא דאתי. כי להיותן ממוחין ראבא, גדלה מעלתן מאוד מן הבינה הנקראת עלמא דאתי, וא"כ אלו הם התפילין דידה, כי הם למעלה ממנה והבן זה. וז"ס גם כן^(ד) צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, כי כבר ידעת, כי עטרא דחסד הוא דכורא שהוא ז"א, וג"כ הם נמשכין אל היסוד, ואלו הם הצדיקים. אמנם עטרא דגבורה שהוא עטרא דנוקבא, היא למעלה מהם, כי פרשת והיה אם שמוע, היא למעלה מפרשת שמע, וזהו ענין ועטרותיהם בראשיהם, כי גם המלכות גם כן נקראת עטרה כנודע, ועטרא דגבורה שהוא בחי' המלכות ג"כ נקראת עטרה, והיא למעלה מראשיהם. משא"כ בתפילין דרש"י שהעטרה היא למטה מן הזכר בעה"ז, שהוא עולם הנוקבא, הנקראת עה"ז, והיא יתבא תחותיה.

הגהה

שויים עם יציאת חו"ג ראבא, וזה שמדייק בווהר אבל בעלמא דאתי, ר"ל דוקא בעת שיסוד ראבא מלוכב ביסוד בינה, הנקרא עלמא דאתי, למעלה בראש ז"א, והבן היטב, ע"כ.
(א) מע"ח: וצריך להניח תפלה של יד מיושב, מפני שמראים אנחנו, שהיא בעת הבוקר בבריאה. ואסמכיה רשב"י, על פסוק ותתן טרף לביתה וחוק לנערותיה, וכל דבר שבבריאה צריך מיושב, כי להורות שאנו קושרין אותה בשמאל של הזכר, ולמתק אותה, ולתת לה הארה. אבל הטלית שאינו נותן לה הארה לבר, שהוא ביצירה בחי' ז"א, עולם הזכר, עולם האצילות, צריך להיות מעומד, כלומר צריך ליתן הארה ביצירה, וממילא מתעורר למעלה באצילות.

(ב) נלע"ד נתן: כי טעות סופר נפל בזה הלשון, ומה שלע"ד הוא, כי בפרשת פנחס כתב וז"ל, אבל בעלמא דאתי הוי"ת באמצע וכו', והכוונה הוא, כמו שפירש הר"ב זלה"ה, שיש הפרש, כי בעת שהנה"י דאז"א עומדים למעלה בראש דז"א, אז דוקא יוצאים הגבורות ראבא קודם החסדים שלו. אבל אח"כ בעת התפשטות עד היסוד ז"א, אז הוא להיפך, כי תחלה יוצאים החסדים ראבא, ואחר כך הגבורות. וז"ס, אבל בעלמא דאתי הוי"ת באמצע, ר"ל: דוקא כשנה"י ראבא הם מלוכבים בנה"י ראבא, הנקראת עלמא דאתי, ואז הם הוי"ת באמצע. אבל אחר כך בעת התפשטות בתוך גוף ז"א, אז היסוד ראבא הוא יוצא לחוץ מיסוד ראבא, ואז היציאה חו"ג ראבא

(צ) זהר ח"ג דף רנח. ובווהר ע"פ הסולם פרשת פנחס אות תתע"ב.

(ק) ברכות יז. אדר"נ א' ח'. זהר יוצא אות שכ"ג דפו"י קסב. ע"ח ח"ב שער דרושי הצלם פ"א. דף ד' ד"ה ומוה תבין. שער חקן הנוקבא פ"ב סוף כלל ט'. תע"ס חלק י"ד תשובה י"ד. זהר תרומה אות תקע"ח עיי"ש בסולם מאמר פנורה שקלים החדש.

(ר) ספר עולת תמיד דף פ"ב טור ב' בסופו.

בפרק האמצעי של הזרוע ז' כריכות, והם נגד שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך כמו שידעת.^(א)

אח"כ יוציא התפילין ש"ר, ודע, כי אפילו קודם שיכרוך ז' כריכות בזרוע, יכול להוציא תפילין ש"ר מן הכיס. אבל קודם שיקשור ג' כריכות במקום הקשר של הקיבורת אסור. אך אחר שקשר ג' כריכות הנ"ל, יכול להוציא מן הכיס, ואח"כ תחלה יכרוך ז' כריכות סביב הזרוע, ואח"כ יניח תפילין של ראש, והם תפילין של בעלה ז"א. ואחר שכבר בא בעלה, שהוא תפילין של ז"א של ראש, אז יכרוך ג' כריכות באצבע האמצעי של יד השמאלית, הנקרא אמה, והן סוד הקדושין, שמקדש אותה, ונותן לה הטבעת באצבע הנ"ל. ויכרוך כרך א' בפרק הב' של האצבע הנ"ל, ואחר כך יכרוך הב' כריכות בפרק התחתון של האצבע זה, בפרק שהוא סמוך לכף היד. ולא כסברת הנוהגין לכרוך ג' כריכות בפרק התחתון של האצבע.^(ב)

ואח"כ כשהניח תפילין של ראש, טוב שישים סופי קצות הרצועות בתוך אבנטו, כדי שלא יגיעו לארץ. היפך מן אותן שאינם מקפידים ומניח אותן תלויות בארץ.

וצריך שלא יסיח דעתו מן התפילין, בין בזמן התפלה, ובין כל היום כולו. וזולת בשני זמנים אלו, או בעת תפלת י"ח בלחש, או בעת שהוא עוסק בתורה.^(א)

הגהה

הגה"ה.

(ג) צמח: ואם זה נאמר בתפלה ש"י, שהוא בראש רחל, הנקראת עלמא דאתגלייא, וצריך לכסותן אפילו בהנחתן, מכ"ש תפלה של ראש, שהם מכל הבחי' המכוסים.

י"ז. ויזהר כל אדם באותן כריכות, ויהיו מעומד, לרמוז שהם ג"ר חב"ד, לפי שכל אבר הוא בסוד עליון, וכלול מ"י. וב' פעמים כורכין הרצועה על היד: א' בהליכתו על האצבע, וא' בהבאתו, הרי י"ט. והמעט הנותר מן הרצועה, מכניסין בכריכה שעל הזרוע לבד, ורמוזה לה לו' יסוד, כי משיבו תחתון בו, רמוז ליסוד, הרי כ'. והרצועות בא על הראש, א' מימין וא' משמאל, הרי כ"ב. ונמשכת ונופלת לפני אדם מימין ומשמאל, הרי כ"ד, נגד כ"ד צירופי אדני".

וכוונת עניין זה הוא, כי כאשר הנוקבא היא עדיין למטה, וראשה כנגד החזה בין ב' זרועותיו, ונמצא, כי אין החיבוק הזה גמור בגופה רק בראשה לבד. וז"ס הפסוק, שמאלו תחת ראשי, ולא אמר לראשי, כנזכר בפרשת אחרי"ש אלא תחת ראשי ממש. אבל אחר כך בברכת אתה גבור לעולם, של העמידה, אז הוא חיבוק גמור, שמחבק גופה ממש, לפי שכבר גדלה, ואז הוא שמאלו תחת לראשי כנ"ל, ר"ל למטה מן המקום שהיה תחלה ראשי, אבל עתה היא גופא ממש, ולא ראשה, ותחת גופה ממש הניח שמאלו.^(ב)

והנה ד' ספירות שלו, שהם תנה"י, נעשין בה בסוד תפילין שבראשה, כנזכר בדרושים שקדמו. ובעת הנחת תפילין ש"י, צריך להיות הנחתן בהצנע, ולכסותם בטלית, ויקשור התפילין בקיבורת כעין ש' ג' כריכות, ואחר כך יכרוך

(ב) נלע"ד נתן: כי בכוונת ר"ה אמר בהיפך, כי תחת לראשי הוא תחת ראשה ממש, אבל ראשי הוא החיבוק בגופה, במקום שהיה מקודם ראשה, וצ"ע. ונראה שכאן הוא האמת, ששם הוא ליקוטי החברים, וכאן הוא דברי הרח"ו זללה"ה, ע"כ

(ש) שער הכוונות דרושי תפילין דרושי ר"ה דרושי ר'. שער הפסוקים שיר השירים סימן ב'. לקוטי תורה שה"ש פסוק זה.

(ח) וזה ח"ג רע"מ פרשת פנחס אות רצ"ו, רפ"ו רכח: שער מאמרי רשב"י זיע"א פרשת מקץ. שער ההקדמות דף ה' ט"א דרוש י' קטן. ע"ח ח"ב שער כסא הכבוד פ"ו. ס"א וזה יהיה מעומד ולא יכרך על ש"ר אם לא שפסק בריבור.

(א) מנחות לו: טור או"ח סימן כ"ח. שער הגלגולים הקדמה כ"ב. ס"א אך אם תפרוד מעט מחשבותיך מן התורה צריך אתה לחשוב במחשבותיך מן התפילין.

וגם היה נוהג, להניח יחד בתפלת שחרית, ב' זוגות תפילין, דרש"י ודר"ת. ובתפלת המנחה לא היה מניח רק דר"ת לבד. ואח"כ צוה לעשות לו תפילין של שמושא רבא, כסברת רש"י זלה"ה, אלא שהיו אצבעיים רוחב וקומה מרובע, כנוכר בשמושא רבא. וגם היו באופן הנ"ל, שהיו החריצים נוגעים עד למטה, וגם שיעבירו הגידין באמצע כל חריץ וחריץ כנ"ל.

ותפילין אלו, היה מניח תמיד במנחה, אחר שעשה תפילין האלו. והיה אומר, כי התפילין האלו עולין כב' הסברות כרש"י וכו"ת, כי המוחין שניהם מתערבים ביחד, ונעשין תפילין א', לכן שיעורם אצבעיים, אצבע כנגד אבא, ואצבע כנגד אמא.

אמנם אופן התחת ב' זוגות הנ"ל, הוא באופן זה, שתקח ב' ש"י דרש"י ודר"ת ביחד, ומכניסן בזרוע, ותשים תפלה של יד תחילה אותו של רש"י במקום הקיבורת, ותפלה דר"ת ג"כ על הקיבורת, אלא שתהיה ע"ג^ג התפלה של רש"י ז"ל, יותר למעלה מעט אליה לצד הכתף.^(ד)

הגנה

ומורי זלה"ה, היה מזהיר בענין זה מאוד מאוד, כי ענין היסח הדעת גורם לסלק מוחין העליונים, ואין לך פגם גדול יותר מזה. וכבר ידעת, בכל עת שמעלין נשמת האדם למעלה ממדרגתה, מענשין אותו על עבירות קלות, כפי ערך עליות המדרגה ההיא, ופעם אחת ראה מורי זלה"ה, נשמת צדיק חכם גדול, שהיו דנין אותו, כשהיו רוצין להעלותו למדרגה העליונה גדולה, והיו מענשין אותו, על שפעם א' היה מכויץ בקדושת ובא לציון, באומרו לא נגע לריק ולא נלד לבהלה, ואז ע"י אותו כוונה שכח והסיח דעתו מן התפילין, וע"כ צריך להזהר מאד מאד.^(א)

ומורי זלה"ה, צוה לעשות התפילין שבראשו שיהיו החריצים עמוקים עד המעברתא ויהיו נפרדים הד' בתים כל א' מחבירו, עד למטה במקום מושב המעברתא שלהם. גם צוה, שיעברו הגידין בשעת התפירה מעבר לעבר, להפסיק בהם באמצע החריצין, בין בית לבית, כאשר היו תופרים אותם. וכבר ידעת, כי הם י"ב תפירות, ג' מכל צד.

(ג) ס"א באורך: ראה מורי זלה"ה לחכם גדול הדור, שהיו מענשין אותו, כשרצו להעלותו למחיצה עליונה מאוד, והיו מענשין אותו על דקדוקי מצות. כי בפעם הראשונה אין מענשים על הדיקדוקים האלו, רק כשרצו עתה שישגי עלייתו, יותר למעלה ממה שהיה, ואז חוזרין לדון אותו אף על הדיקדוקי מצות. וכן בכל פעם ופעם, שמעלין אותו ממדרגה למדרגה אפילו לאחר כמה שנים, חוזרין להענישו על מצות ודיקדוקים, כי כפי גדר עליות כן מדקדקין עמו. ולכן אין מנוחה לצדיקים לעה"ב, כי רוצין להעלותם ממדרגה למדרגה. ואפילו שמואל הנביא, היה מתיירא מן הדין, כשהעלה אותו בעלת אוב, אחר כמה חדשים למיתתו. אמנם לאותו חכם הנ"ל, היו דנין אותו על שהסיח דעתו מן התפילין באומרו ולא נגע לריק ולא נלד לבהלה, מחמת כוונתו.

(ד) מהרנ"ש: כי לצד הכתף נקרא מטה, בסוד וישא אהרן את ידו, אם כן סמוך לקיבורו נקרא מעלה.

צמח: וא"ת, למה לא עשה תפילין דר"ת אצבעיים על אצבעיים, והיו במקום ב' סברות כנוכר. וי"ל, כי תפילין דרש"י הם מוחין דאמא, ודר"ת הם דאבא, ומעלין בקדש. וגם כי אמא יותר נגלית מאבא, לכן עשה כרש"י ז"ל. סוד ג' מיני תפילין: דרש"י, ודר"ת, ושמושא רבא הוא, כי ג' מיני מוחין נכנסין בו"א: א' מאמא, וא' מאבא, וא' מא"א. והנה תפילין דרש"י, הם מאמא. ודר"ת, הם מאבא. ושל שמושא רבא, הוא מא"א. לכן הם שקולים כנגד רש"י ור"ת, כי א"א כולל בתוכו לאו"א, כמבואר במקום אחר, בטעם היות תפילין אלו אצבעיים על אצבעיים. לרבינו האי גאון, על דברי תפילין אלו, שמור

(ב) נ"א ל"ג ע"ג (דפו"י).

במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והוא מוח החכמה כנוצר בכוונת ק"ש^(ה) ע"ש. אחר כך תכוין לד' שמות אה"י מן אהי"ה, ב' ראשונים במילוי יחיד, והג' במילוי אלפי"ן, והד' במילוי ההי"ן, והם מוחין רבינה. וטוב הוא שתשלבם יחד, יה"ו הראשון עם אה"י הראשון. וכן כל יה"ו השאר הג' האחרים, תשלבם כ"א עם חבירו. ותכוין כי ד' שמות אה"י במילוי הנ"ל, הם גימטריא תפילין. ואל זה תכוין באמריך ברוך אתה וכו' להניח תפילין. ותכוין לשם פסת"ם ג"כ, שהוא בגי' תפילין^(ו). אמנם השמות אחרים של החו"ג, מספקא לי אם צריך לכוונם. והנלע"ד ממורי זלה"ה, שא"צ רק שיכוין אל ב' מוחין דחו"ב כנ"ל. לפי שהחו"ג נכללין בה, ע"ד מ"ש בק"ש במלת אחר ע"ש. אח"כ תכוין בעיבור ב' דגולות, אל שם אהי"ה במילוי יחיד ג"כ, והם סוד הר' בתים.

אח"כ תכוין דרך כלל, כי ג' אלו, שם אהי"ה הוי"ה אהי"ה פשוטים, הם גימטריא ס"ח, והוא גימטריא חיים, שהם סוד התפילין, כנ"ל בדרושים שקדמו, וגם הם גימטריא בינה עם הכולל, כי כל זה הוא תפילין דאמא לו"א כנ"ל.

ואחר כך שכבר הנחת תפילין דש"ר, אז תחבר כללות כל השמות ש"ר וש"י, והם- ס"ח של הראש, ושמות ש"י שהם גימטריא יב"ק, הרי כולם הם גימטריא ק"פ, כמנין ג' היות ע"ב ס"ג מ"ה. וכבר אמרנו לעיל, שאין להסיח דעתו מן התפילין, אפילו בתפלה עצמו כנ"ל, ולא תוכל לכוין זו הכונה בכל רגע, כי אתה טרוד בכוונת התפלה, לכן די לך שתכוין כונה הנ"ל בעת הנחת תפילין, ואחר כך בשעת התפלה, או באמצע היום, תכוין כוונה קצרה כזו, שתכוין תחלה כי תפלה ש"ר, הם אהי"ה הוי"ה אהי"ה פשוטים. אח"כ תכוין לש"י, שם אהי"ה הוי"ה אדנ"י כפשוטן. וששה שמות גימטריא ע"ב ס"ג מ"ה. ואל יליוז

אל ה' ראשונה, והוא המלכות העולה עם ז"א, למעלה בבינה, להיותן מ"נ אל היווג הנ"ל. ואח"כ תוריד ה' ראשונה לגבי ו"ה אחרונים, שהוא כניסת המוחין ע"י הנה"י דה' ראשונה ברישא דו"נ.

ופ"א שמעתי, שלא יכוין רק להוריד ה' ראשונה לגבי ו', כזה ה"ו. והנה אם תחבר כל בחי', הם: י"ה, ה"ו, ה"ו, יהיה גימטריא ל"ו, והוא מילוי דהוי"ה דס"ג, שהוא באמא שהיא מניחה את התפילין, וכמ"ש בתיקונים וגם בזוהר, שהתפילין הם אמא על ברא, ותכוין, כי היחוד הזה הוא באות ה' ראשונה של הוי"ה.

ואח"כ תקשור תפלה ש"י, ותברך הברכה, ותכוין אל הנ"ל, מהתיקון הנעשה ע"י הברכה. ותכוין תחלה, שיש כ"א אזכרות בד' פרשיותיה והם בגימטריא אהיה פשוטה, והוא בחי' עיבור ראשון, כמבואר בדרושים הקודמין. ואחר כך תכוין אל ד' פרשיות עצמן, שהם ד' מוחין שבה, והם ד' אותיות הוי"ה פשוטים, והם בחי' זמן יניקה. ואח"כ תכוין לבית תפלה ש"י, שהוא בית א' לבד, והוא בחי' עיבור ב', והוא שם אדנ"י במילואו; כזה: אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד. אח"כ תכוין, כי ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י, גימטריא יב"ק, והם בגימטריא הוי"ה אלהים, שהוא המלכות הנקראת מעבר יב"ק.

אח"כ תניח תפלה ש"ר, ותכוין אל הנ"ל, כי הוא באצילות, ותכוין מה תיקון עושה למעלה בעולמות אבי"ע. ואח"כ תכוין, שיש בד' פרשיותיה כ"א אזכרות כמנין אהיה, אלא שתכוין אותה במילוי יחיד, והוא בחי' עיבור ראשון. אח"כ תכוין בבחי' יניקה, והוא שם הוי"ה, וגם בחי' ד' פרשיותיה עצמן, והם בחי' ד' מוחין, והם ד' אותיות דהוי"ה פשוטה, שהם חו"ב חו"ג. ותכוין למה שהודעתך, כי כל א' מהד' מוחין כלול מארבעתן, ולכן תכוין בד' שמות של יה"ו, שהם

(ה) שער הכוונות דרושי ק"ש רדוש ו'. ספר עו"ח ענין הציצית רף ג"ב טור א'.

(ו) שער הכוונות ענין תפילין רדוש ה' רף ס"ח ט"ב. בפרו"י כתב כאן בסוגריים נלעד"נ חסד י' ראשונה גימטריא חק"ע אבל לכוונת שם פסת"ם צריך להוסיף י' ראשונה גימטריא חק"פ.

מענין כוונה קצרה זו, בכל רגע ורגע תמיד, אפילו כשאתה אומר התפלה, זולת בעת העמידה או בעת העסק בתורה בלבד כנ"ל. והנה תכוין ברצועות, כי שם א"ל במילואו קפ"ה, וב' א"ל במילואם, הם גימטריא רצוע"ה. והם סוד ש"ע נהורין.

והנה בכוונת התפילין דר"ת, לא קבלתי ממורי זלה"ה, והנלע"ד מדבריו, שצריך אל כוונה קצרה הנ"ל, והוא בש"ר: אהי"ה, י"ה ה"ו, אהי"ה. ובשל יד: אהי"ה, י"ה ה"ו, אדנ"י. הם גימטריא ק"פ, כמנין ע"ב ס"ג מ"ה.

גם כוונה אחרת, של הדי' שמות של יה"ו, ודי' של אהי"ה, נלע"ד שצריך לכוונם ג"כ כאן, אלא שכל שם מהם, יהיה מן די' אותיות שלימות, כי אלו הם המוחין דאבא, שהם היות ואהי"ה גמורים, כנ"ל בק"ש.

ואל תתמה, איך יש אהי"ה בתפילין דאבא, כי כבר נתבאר לעיל, כי בינה דאבא, הוא חכמה

הגהה

(א) נלע"ד: כי די' היות דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, גימטריא רל"ב. ודי' אהי"ה קס"א קס"א קמ"ג קנ"א, עולה יתר"ו. סך הכל, עולה תתמ"ח, וז"ס הכר נא למי החתמת והפתילים. למי החתמת שהם התפילין. ולמי הפתילים, שהם ציצית כשארז"ל. חתמת חסר, שהוא תפילין דאבא כנ"ל. והתפילין הם יוצאין לדי' מילואי אהי"ה לבד, כמ"ש בציצית. והנה ג"כ די' מילוי אהי"ה, שהם התפילין דאמא כמ"ש, גם כי פתילים הם רמוזים בתפילין דאו"א, והציצית בתוכם, למי החותמת ולמי הפתילים, ע"כ.

הג"ה: כוונת התפילין שבכל יום, הם בחי' המוחין. והם גדולים ביותר מן הציצית, רק שמפני שאחר החורבן, אין זווג אלא לנשמות, ולא לבחי' העולמות בימי החול כנדוע, וז"ס הן אראלם צעקו חוצה, כי המלאכים הם חיצוניות בבחי' העולמות, ואין להם זיוג. אמנם הטלית, אין

דאמא. וגם מלבד הנ"ל, נודע כי כיון שהתפילין של אבא, הם מתלבשים תוך של אמא, לכך נקראו שם אהי"ה כמותן. (א)

פרק י"ב

(1) כבר נתבאר באורך, בדרוש הכולל, כי ג' כלים הם. והנה על הג' כלים הנ"ל, מכסים העור דז"א. הנה הנשמות נמשכין מפנימיות הכלים שהם נר"ן, והעולמות נמשכין מהג' כלים עצמם. והעור הוא החיצונית שני בפ"ע, והוא נקרא חיצונית לחיצונית, והם באחורי החיצונית. וזה העור עצמו, הוא עור א' עב, שהם ב' עורות דבוקים, הנקרא גויל. והוא כותל המפסיק בין זו"ן. והוא כולו שמות אלהים, הנקראים כורסייא דשביבין, הנזכר באדרא.

ואחד הנסירה, נחלק זה העור ונסר לב', כנדוע כי אין החיבור בבשר אלא בעור, כי כל א' יש לה

מציאותו חסר לעולם כמו התפילין, כי הוא מציאת ראשון דעיבור ויניקה, (1) שאורם חסרים, אפילו לבחי' העולמות.

ולכן צריך שיכסה הטלית על התפילין, לומר, כי התפילין פנימית, בסוד הנשמות. אך הטלית מקיף, אפילו עולמות החיצונים, לכן הטלית מלביש ומכסה את התפילין, כי כן העולמות מכסים את הפנימית, שהם הנשמות. ולכן טוב לכסות התפילין עם הציצית ויהיו מכוסים על ידי הטלית. גם זהו הטעם ללבוש הטלית קודם התפילין, כי הטלית הוא בחי' המקיף, לבחי' ראשונה עיבור ויניקה. ואחר כך באים התפילין, שהם פנימית המוחין, בעיבור ב' דהגדלה. אך אין בחי' הטלית לסוד המוחין, רק שיש ב' טליתות קטן וגדול, שהם עיבור ויניקה. אך לא כנגד הגדלות, ולכן הוא קודם לתפילין, לפי שבאים אח"כ בעת הגדלה.

(1) צ"ל שאינם חסרים.

(2) ע"ח ח"א שער המוחין פרק ה'. ח"ב שער פו"ח פי"ב. שער החשמל פ"א. עו"ת דף פ"ו טור ב'.

הנה כשהמוחין דזעיר אנפין מסתלקין עתה אחר החורבן, כנודע כי אינן אלא בעת התפלה ע"י מעשינו, ואח"כ חוזרין ומסתלקין, ויוצאין ועומדין על ראש ז"א, בסוד המקיף. והמקיפים הראשונים שהיו לו, כאשר היו מוחין בסוד פנימים, הם ג"כ מתעלין למעלה יותר ממקומם, מקיפין על המוחין שנסתלקו, ונעשו מקיפים כנ"ל.

אמנם כשמסתלקין אלו המוחין, כבר נודע שכל דבר של קדושה, נשאר רושם תמיד לעולם, ולכן אפילו כשהמוחין נסתלקו, נשאר הרושם שלהם בתוכו, בסוד מוחין, והן מקיימין את הז"א במדת גדלותו, וגם בזה הרשימו נעשה בחי' המוחין עצמן, ויוצא ממנו בחינת התפילין, כנזכר בדרוש התפילין. ויש בו הבחי' עצמה של המוחין אמיתיים, אלא שהם בבחינת רשימו לבד.

אמנם בלילה, אף הרשימו היא מסתלק ממנו, ועולה בסוד מקיף, והמוחין שיצאו ביום בסוד א"מ, מתעלין יותר למעלה, והמקיפים האמיתיים גם הם עולין יותר למעלה. ואז הרשימו שנשאר בנוקבא ביום אחר התפלה, נכנס בפנימית ז"א, ומשם נעשה בסוד מקיף אל הנוקבא. וע"י במקומו¹ כי לעולם אינו חסר בחי' ו"ק פנימית דאמא ע"ש, נמצא, כי כאשר בלילה יוצא אף הרשימו, אז ז"א חוזר אל בחי' ו"ק, ונוקבא בסוד נקודה. וזהו תכלית המיעוט שיש להם, כי המוחין שהם בג"ר נסתלקו לגמרי מהם, באופן כי התפילין של שחרית הם נעשין מהרשימו, שחוזר אז לכנוס בהם, ואח"כ בק"ש חוזרין אז לכנוס המוחין עצמן דגדלות.

והנה בענין הדיקנא דז"א לא נתבאר לי היטב זמן הוייתה, אמנם מה שקבלתי ממורי זלה"ה הוא, כי בתחלה יש לו ט' ת"ד בלבד, ואח"כ היות לו כ' שנה, שנכנסו מקיפים אבא ל"ם דצלם, נעשה לו זקן גמור, ב"ג תיקונים. וז"ס עד שנחמלא זקנו, כי זה ג"כ כוונת ברכת כהנים,

גוף בפ"ע, ואינן דבוקים אלא בעור, ואז נחלק הגויל ונעשה ב' עור: קלף, ודוכסוסטס. לזעיר אנפין קלף לתפילין, כי הלא היא בחי' המוחין.¹ והדוכסוסטס למזוזה, למלכות.

והנה ענין כ"א אזכרות בתפילין, כי היה בו אז בעיבור ראשון ז"ת דנצח ז"א, וז"ת דהוד ז"א, וז"ת דיסוד דז"א, וכל אלו בחי' העשיה, והם כ"א אזכרות, ואלו לא נסתלקו מז"א אח"כ, אלא אדרבא היה ניתוסף בו יותר, ומתלבש היצירה תוך העשיה, ובריאה תוך יצירה וכו', והכל יחד נקרא זעיר אנפין, וע"כ הוא מוכרח שכל הבחי' יהיו רשומים בתפילין, שהם כ"א אזכרות מבחי' מקיפים דמוחין דעיבור.

ואח"כ ניתוסף בו ג"ר דנצח, וג"ר דהוד, וג"ר דיסוד. והמקיפים שלהם, שהם ב' שלישי ת"ת כתר לג"ת.

ואח"כ ביניקה, נכנסו בו ז"ת דחסד, וז"ת דגבורה, וז"ת דת"ת. ואח"כ ניתוסף בו מוחין, שהם ג"ר דחסד, וג"ר דגבורה, וג"ר דת"ת. ואח"כ המקיפים שלהם, שהם ב' שלישי הדעת, כתר לג' אמצעית. וכן בבריאה, ז"ת דחכמה, וז"ת דבינה, וז"ת דדעת בק"ש. ואח"כ ג"ר דחכמה, וג"ר דבינה, וג"ר דדעת בעמידה. ואחר כך המקיפין, שהם הכתר של ג"ר. וזה הכתר של ג"ר, הוא הנקרא כתר האמיתי דז"א, ונקרא כתר דכללות של כל הז"א, ואינו כתר הפרטי כנ"ל. והנה צ"ע במ"ש במ"א, כי התפילין הם מוחין, והם חיצוניות. ונלע"ד כמ"ש במ"א, כי התפילין הם חיצוניות לבר, כי אין קליפה אחוזה בפנימית. וגם זה מ"ש במ"א, כי מוחין דתפילין הם רשימו לחוד דמוחין, ולא מוחין עצמן. וזה הוא קודם תפלה, כי אחר התפלה ניתוסף בהם מוחין עצמן כנזכר במקומו. והרשימו הוא אור פנימי דחיצוניות, וזהו אמת. ואע"פ שלפעמים נקראים מוחין, אינם רק רשימו דמוחין, ואם כן אינו רק חיצוניות העולמות כרשימו דמוחין.

(ח) בדפו"י כתוב הגהה וזהו הטעם אחר שאין לנוקבא תפילין שאין לה קלף ותפילין צריכין קלף. בספר עו"ת כתובה זו

ההג"ה בשם צמת.

(ז) תע"ס ח"ב תשובה קל"ו.

שהם מקיפי אבא, כנוכר במקומו. ונמצא כי מילוי הזקן אינו, רק אחד כ' שנה. אמנם היות בו טח"ר, לא ידעתי פרטי זמן הווייתם, אם הוא תיכף אחד שנכנסו המוחין פנימים דאו"א, שהם צ' דצלם, שהוא אחד שנת י"ג ויום א', או אחד שנכנסים מקיפי אמא וצ"ע.

אמנם הכלל עולה, כי הדיקנא דז"א, וגם התפילין כנ"ל, כולם הם אורות מקיפין, היוצאין מפנימיות ז"א, ואינם כמו המקיפים ל"ם דצלם, שהם מקודם שנכנסו תוך ז"א כלל, אמנם אלו המקיפים הם מהארת פנימים עצמן, שחזרו לצאת בסוד אורות מקיפין. והבן הפרש זה כמו שהודעתך במ"א.

ובדואי כי תחלה התחילו לצאת המקיפים של התפילין, שהם יותר גבוהים מאלו של הדיקנא, כי הדי האיש נתחייב במצות תפילין, אחד היותו בן י"ג שנה. והדיקנא מתאחדת לצאת יותר אח"כ. ואלו הב' מיני מקיפים, שהם תפילין ודיקנא, הם בבחינת הששית, כנוכר בספר דרושים^(ט) וע"ש כל הו' בחי', שהם ג' מקיפים גדולים לכל כללות ז"א, לכל מה שתחתיו עד התהום, והם שלימים גדולים יותר מהפנימים כלים^(ט) הם סוד הטלית, שמעולם לא נכנסו בפנים, והם המוחין דעיבוד ויניקה ומוחין דגדלות.

ואח"כ יש ג' מקיפים יותר פנימים קטנים, שיצאו מפנימותו, שלא יוכלו להצתמצם בפנים, וחוזרין מתתא לעילא, בבחי' שערות ונימין וקוצין, היוצאין ג"כ מגדלות ויניקה ועיבוד.

הגהה

הקוצין מקיף ארוך עד ראש רחל, והנימין עד ראש לאה, והשערות בראש הו"א עצמו. ואח"כ ג' מקיפים דיושר, בולטים במצח בבחי' תפילין, והם ג' בחינות: עיבור, ויניקה, ומוחין, בתפילין עצמן, כנוכר במקומו, זהו דרך כללות.

עוד יש דרך פדטיות, כי יש תפילין דאבא, ותפילין דאמא. וציצית דחכמה דאמא תכלת, וציצית דבינה דאמא לבן. ועד"ז יהיו במוחין דאבא. ועד"ז יהיו בכל פרטי המקיפין הנ"ל. וכל זה בראש לברו, ואח"כ יוצאין מכל המינים הנ"ל, מהיסוד דז"א, אלא שאלו אינם לעצמו, אלא אל נוקבא. ויש שם כל הבחינות הנ"ל שבז"א עצמו ממש, כי מיסוד דאמא יצאו כל מיני המקיפים הנ"ל אל הז"א.

גם יש מקיפים אחרים, זולת אותן של הטלית, והם ג' מקיפים: א', סוד התפילין שהיו להם בהיותן תוך עיבוד דאמא, במצח שלו דוקא. הב', הוא סוד התפילין שהיו לו בהיותן תוך נה"י דאמא, טרם יכנסו בזעיר אנפין, והיה להם אוד מקיף במצח שלהם דוקא. הג', הוא במצח דזעיר אנפין במקומו.^(א) באופן, כי כל ג' מיני מקיפים הנ"ל שם, אינם רק בחינת מקיף המצח והפנים לבר, ואין אלו כמו המקיפים של הטלית.

ונמצא, כי ג' מיני מקיפים הם: א', הוא כל האורות טרם שיכנסו כלל בשום בחינה מהבחי' הפנימיות. ואלו הם סוד הטלית, והם אורות מקיפים גדולים מאוד מן הפנימית כולם, והם המקיפים שלימים לכל הכללות כולו של הגוף

התפילין הם ג' מקיפים, והם: א', בהיותן בעיבוד תוך הבינה, במצח שלו דוקא. הב', בהיותן בנה"י דאמא, טרם יכנסו בז"א, ובמצח שלהם דוקא. ג', בהתלבשות תוך מצח דז"א עצמו, והבן מאוד. וכנגד ג' מקיפים אלו, יש ממש ג' בחינות פנימים, היוצאין מן הפנים אל המצח.

(א) ס"א יש עוד זו"ל: דע, כי המקיפים שהם מבחי' הציצית הנ"ל, הם גרועים ממקיפין של הטלית עצמן, לפי שהציצית אינן מקיפים אלא לכל הראש.

ס"א: כי בחי' המקיפים, אינם מקיפים רק המצח והפנים לבר, ולא כל הראש. דע, שגם

(ט) ע"ח ח"ב שער הנסירה פרק ז'. שער מאמרי רשב"י זיע"א דף רס"ו ט"א ד"ה אך הענין הוא. תע"ס חלק י"ד מן אות ק"ט עד אות קנ"ד. (י) צ"ל כולם.

ענין סברת התפילין דר"ת, לפי שהזיווג או"א, הוא לצורך התפארת, וכשאשה מזרעת תחלה, יולדת זכר, והרי אמא נותנת טיפת בינה תחלה, ואח"כ אבא חכמה, ובעת הלידה הנכנס אחרון, יוצא ראשון, ולזה חכמה יוצא א', שהוא פרשת קרש. ואח"כ בינה, שהוא פרשת והיה כי יביאך. וכשינתנו הב' עטרין שהם חו"ג, הם לצורך מלכות, אבא טיפת חכמה נתן חכף טיפת החסד הגנוז בגוויה, ואח"כ נתנה היא טיפת הגבורה הגנוזה בגווה, לכן בעת הלידה הגבורה שנתהווה באחרונה, יצאה ראשונה, והיא פרשת והיה אם שמוע, ואח"כ יוצא חסד, והיא פרשת שמע ואהבת רומז לחסד.

פרק י"ג

○ ונבאר ענין תפילין, ותחלה נבאר סדר כתיבתן. כבר ידעת שהפרשיות ש"ר, נכתבין ד' שיטיין, כל פרשה ופרשה. ופרשיות של יד, נכתבין ז' כל פרשה ופרשה. וזהו סדר חלוקיהם: של ראש, בר' שורות כזה:

דז"א, ולכל מה שיש תחתיו. והשניים והשלישים הם בחי' א', נחלק לב', והוא, כי שניהם הם מהאורות שכבר הם מבחי' פנימים, והא' שיצא לחוץ אח"כ דרך השערות, שלא יכלו להיות שם מצומצם, והם בחי' ציצית וטלית, ואינם מקיפים רק לכל הראש בלבד של הפרצוף ההוא, ומ"מ הם גדולים מן הפנימים שבראש, ומן הפנים שבגוף, ומן המקיפים של התפילין, כי הוא המקיפים היוצאין מן הפנימים אל המצח בסוד תפילין, כי אלו הם גרועין מן הפנים, וגם שאינן מקיפים רק הפנים והמצח לבר, ולא כל הראש.

והנה ג' בחי' אלו של המקיפים עם ג' בחי' הפנימית כמותם, כולם הם נמצאים בג' בחינות אחרים שהם: א', בהיותן בעיבור תוך הבינה, במצח שלו דוקא. הב', בהיותן בנה"י דאמא, טרם יכנסו בו"א, והיה להם א"מ במצח שלהם דוקא. ג', בהתלבשם תוך ז"א עצמו, והבן זה מאוד.

הנה התפילין הם מוחין פנימים עם מקיפים שלהם, מבחינת העולמות. ובק"ש הם מוחין פנימיים מבחי' נשמות ובעמידה א"מ מבחי' נשמות.

פרשת קרש: וידבר מזה בחודש בצאתי	פרשת והיה כי: והיה וכל פטר ה' ממצרים פטר רחם	פרשת שמע: שמע נפשך לבניך לאות	פרשת והיה אם: והיה ונתתי יכולה בשבתך
---	--	---	--

צורת תפילה של יד, בו' שורות, כזה:

פרשת קרש וידבר את היום בחודש זבת את שבעת ה' לי ה' ממצרים	פרשת והיה והיה רחם ואם לא זאת לשלחנו לה' עיניך	פרשת שמע שמע את מאדך היום בביתך לאות על מזוזות	פרשת והיה אם והיה ובכל ואכלת ה' בכס אשר ה' בין עיניכם ביתך וכו'
---	---	---	--

כ) שער הכוונות ענין התפילין דרוש א' עולת חמיד ענין התפילין דף פ"ט טור ב'.

אותיות במילואם, לדי' שיטין. ולשם אהיה דאלפין, מתחלקין די' אותיותיו מליאות בד' שיטין.

ועד"ז יכוין בד' שיטות של פרשת שמע, לג' בחינות כוונת שבה, אל ו' של הויה פשוטה לכל הפרשה. ולשם מ"ה שלם, מחולקות די' אותיותיו מליאות בד' שיטין. ולשם אהיה בההין מחולקין די' אותיותיו מליאות בד' שיטין.

ועד"ז יכוין, בד' שיטין של פרשת והיה אם שמוע, לג' בחינות כוונות אשר בהם, שהם: אל ה' אחרונה של הויה פשוטה, לכל הפרשה. ולשם ב"ן שלם, מחולקים די' אותיותיו מליאות, בד' שיטין. ולשם אדני, מחולקין די' אותיותיו בד' שיטין.

אמנם כוונת הפרשיות של יד, הם באופן אחר, כי הנה הם ז' שיטין, וצריך לחלק הכוונה לז' שיטין. והנה הכוונה שלהם דרך כלל, הם אלו: ראשונה הוא די' אותיות הויה פשוט, כוללים די' פרשיותיה. עוד יש די' שמות, יוצאין מד' אותיות הויה כנ"ל, והם: שם ס"ג באות י', ושם מ"ה, באות ה' ראשונה. ושם ב"ן, באות ו'. ושם אלף דלת נון יוד, באות ה' אחרונה.

עוד יש די' שמות יוצאין מד' אותיות הנ"ל, והם: אהיה דיודין באות י', ואהיה דאלפין באות ה' ראשונה, ואהיה דההין באות ו', ובאות ה' תחאה אין שם יוצא ממנה, רק שם אדני במילואו כנ"ל. וכל ג' בחי' האלו, נחלקים בד' פרשיותיה של יד. כי קודם פרשת קדש, קודם השיטה הראשונה, יכוין באות י' של הויה פשוטה, ובכ' שמות אהיה דיודין, והויה דס"ג משולבים יחד, ויקדים אהיה להויה, לפי שהוא תפלה של יד, שהיא נוקבא. ואח"כ יחלק השילוב של ב' שמות הנ"ל, לז' חלקים, בכל ז' שיטין, והם כ' אותיות, ויצרף עמהם אות יו"ד של הויה פשוטה בתחלת הכל, ויהיה כ"א אותיות. וכשתחלקם לז', יהיו ג' אותיות בכל שיטה, כזה: יא"ל, פי"ו, דה"י, הי"י, דה"ו, או"ה, יה"י.

וכן עד"ז, יכוין קודם פרשת והיה כי יביאך, אל ה' ראשונה דהויה פשוטה, ואל שילוב הב' שמות אהיה דאלפין והויה דאלפין, ויקדים אהיה להויה, מטעם הנ"ל. ואח"כ יחלק הכ"א אותיות לז'

ונבאר כל פרשה ופרשה מהם, ואחר כך נסדרם כסדר השמות שלהם. פרשיות של ראש פרשת קדש, היא אות ראשונה של הויה, שהיא אות י'. ואחריה והיה כי יביאך, אות ה' ראשונה. ואחריה פרשת שמע, באות ו' של הויה. ואחריה והיה אם שמוע, באות ה' אחרונה של הויה. הרי נתבאר איך יש הויה, כוללת כל הד' פרשיות הללו.

עוד דע, כי מזאת הויה פשוטה נמשכין ממנה די' שמות דהויה, והם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, ונכללין בה. והם: ע"ב, באות י'. וס"ג, באות ה'. ומ"ה, באות ו'. וב"ן, באות ה' אחרונה.

עוד דע, כי מזאת הויה פשוטה, נמשכין ממנה די' שמות: ג' אהיה, והם: מאות י', נמשך אהיה דיודין. ומאות ה', נמשך אהיה דאלפין. ומאות ו', נמשך אהיה דההין. ומאות ה' אחרונה, נמשך שם אדני במילואו. וגם די' שמות הנ"ל, כוללין כל הד' פרשיות בתפילין, על הסדר שלהם.

נמצא, כי קודם שיכתוב פרשת קדש, יכוין כי כל פרשה זו, היא אות הראשונה של הויה פשוטה, והוא שם ע"ב א' שלם, והוא שם אהיה דיודין. וקודם כתיבת פרשת והיה כי יביאך, יכוין כי כל פרשה זו, היא אות ה' ראשונה דהויה פשוטה, והיא שם ס"ג א' שלם, והוא שם אהיה דאלפין. וקודם כתיבת פרשת שמע, יכוין כי כל פרשה זו, היא אות ו' דהויה פשוטה, והוא שם א' שלם דמ"ה, והוא שם אהיה דההין. וקודם והיה אם שמוע, יכוין שהיא ה' אחרונה של הויה פשוט, והוא שם א' דב"ן, והוא שם אדני במילואו אלף דלת נון יוד. וכך סדר הכוונה.

ואחר כך כשתכתוב סדר הד' שיטין, של פרשת קדש, יכוין קודם כתיבת שיטה ראשונה, באות י' פשוטה של הויה, ויכוין באות י' דמילוי ע"ב, ויכוין באות אלף דאהיה דיודין. ובשיטה ב', יכוין באות ה' דע"ב דיודין, ובמילוי ה' דאהיה דיודין. ובשיטה ג', יכוין באות ו' דע"ב דיודין, ובמילוי יוד דאהיה דיודין. ובשיטה ד', יכוין אות ה"א דמילוי ע"ב, ואות ה' דמילוי אהיה דיודין.

ועד"ז יכוין בד' שיטות של והיה כי יביאך, לג' בחינות כוונת שבה, לה' ראשונה של הויה פשוטה לכל הפרשה. ולשם ס"ג שלם, מתחלקין די'

פרשיות ש"י, והוא, בפרשה ראשונה תכוין אל מ"ב אותיות דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי דהויה דע"ב דיודין, ותחלקה לז' חלקים, שהם ו' אותיות בכל שיטה ושיטה. ופרשה ב' יכוין ע"ד הנ"ל, למ"ב דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי דהויה דס"ג. ותחלקם ו' אותיות בכל שיטה ושיטה כנ"ל. ובפרשה ג' יכוין ע"ד הנ"ל, למ"ב אותיות דפשוט ומילוי ומילוי דמילוי דהויה דמ"ה, ותחלקם לז' אותיות בכל שיטה ושיטה כנ"ל. ובפרשה ד', יכוין לשם ס"ג, ולשם אהיה דיודין, ולשם מ"ה, ולשם אלף דלת נון יוד, על סדר זה עצמו, והנה הם מ"ב אותיות אחרים ותחלק גם כן לז' אותיות בכל שיטה ושיטה כנ"ל. (א)

חלקים, ג' אותיות בכל שיטה מהו' שיטין ע"ד הנ"ל. וכן ער"ז יכוין קודם שמע, ו' דהויה פשוטה, ולשלב ב' שמות אהיה דההין והויה דההין, ויקדים אהיה להויה. ואח"כ יחלק השילוב, לג' אותיות בכל שיטה, מהו' שיטות ע"ד הנ"ל. וכן ער"ז קודם פרשת והיה אם שמוע, יכוין קודם אל ה' אחרונה של שם הויה פשוטה, ואל שם אדני במילואו. והנה אין בהם רק י"ג אותיות, לכן תחזור לכוין פעם ב' אות ה' הפשוטה אחר הכל, ויהיו י"ד אותיות, ותחלקם ב' אותיות בכל שיטה. ודע, כי מלבד זה, יש כוונה אחרת באלו הר'

תפלה של יד

ט' פסוקים נגד ט' אותיות דב"ן	ו' פסוקים נגד ו' שבשם	ו' פסוקים נגד ה"א שבשם	י' פסוקים נגד י"ס ונגד י' דשם
והיה ה	שמע ו	והיה ה	קדש י
סג קסא מ"ה במילואו אדני יוד היו : הא אוהי אל : לף פהי יוד : דל הי יודה : תנ או אוהא : ון אלף דלת : יו נון יוד : דה	מ"ב דמ"ה קנ"א וב"ן יהוה יו : ואל דהא ואו : פיו הא יודו : דהה אוד לתה : ההי אאלפ וא : ודו ואלפ וא : והה והא אלף : ההו	מ"ב דס"ג קמ"ג ומ"ה יהוה יו : האל דהי ואו : פיו הי יודו : דהא אוד לתה : האי ייו דוא : ודו ואלפוא : אוה והי יוד : אהא	מ"ב דע"ב ס"ג קס"א א יהוה יו : יאל ב דהי ויו : פיו ג הי יודו : דהי ד יוד לתה : היי ה ייו דוי : דדו ו ויו דוי : אוה ז והי יוד : יהי

ל"א פסוקים נגד י"א דס"ג, וכנגד אי"י דאהיה דיודין

הגהה

(א) נלעדר"ן: כי בתפלה של יד, יש רמ"ה אותיות, שצריך לכוין בהם. וז"ס רמ"ה ידך כל יחזיון. ר"ל: בעת שהמלכות יש לה תפילין של יד, שהם במספר רמ"ה אותיות, אזי כל יחזיון כל

(ל) זהר ח"ב קיב: ועיין בסולם פרשת משפטים מאמר הסבא מן אות של"ט.

תפלה של ראש

קדש	י	והיה ה	שמע ו	והיה אם ה
א יוד : אלף	יוד : אלף	יוד : אלף	יוד : אלף	יוד : אלף
ב הי : הי	הי : הא	הי : הא	הא : הה	הה : דלת
ג ויו : יוד	ואו : יוד	ואו : יוד	ואו : יוד	וו : נון
ד הי : הי	הי : הא	הי : הא	הא : הה	הה : יוד
ע"ב קס"א	ס"ג קמ"ג	ס"ג קמ"ג	מ"ה קנ"א	ב"ן תרע"א

פרק י"ד

עליו לכתוב, יכתוב ב' פרשיות הראשונים רצופים עכ"פ, ואח"כ יכתוב ב' פרשיות אחרות ביחד. אבל בין פרשה ראשונה לשניה, לא יפסיק בשום ענין.

והנה אם כתב ב' הפרשיות הראשונים, והפסיק קודם שיתחיל לכתוב פרשת שמע, יעביר הקולמוס בדיו על תיבת וידבר של קדש, ועל תיבת והיה של פרשה ב', ואחר כך יכתוב מפרשת שמע ואילך, ועי"ז יש קצת חיבור. ואם כבר כתב בתחלה כל הג' פרשיות והפסיק, או יעביר הקולמוס על תיבת וידבר של פרשה ראשונה, ועל תיבת והיה של פרשה שניה, ועל תיבת שמע של

^(א) ונבאר סדר כתיבתן. כי הנה תחלה צריך שיכתוב תפלה של ראש, ויתקנם, ויתפרם לגמרי, וישחרם. ^(ב) ואח"כ יכתוב תפלה של יד, ויתפרם וישחרם ויתקנם.

גם צריך לזוהר, כל מה שיכול לכתוב כל ד' פרשיות של ראש או של יד רצופים, ולא יפסיק בינתיים בשום דיבור כלל ועיקר, ומכל שכן באמצעם. ואם הוא זקן או חולה, ואינו יכול לכתוב כל הד' פרשיות ביחד, יכתוב ג' פרשיות ראשונים, ואח"כ יכתוב הד'. ואם גם זה קשה

תנחה

מקום בכתיבה צריך לכתוב ש"ר קודם שקדושתו חמיר משל יד. (צריך לעבד הרצועות, ולכוין בכוונה זו כשישים העור לרצועות במים ובסיד, יכוין ברצועה ש"ר לשם הויה. וכשיתן העור לרצועה ש"י, יכוין לשם אדנ"י. לכן צריך לעבד שני עורות, א' לש"ר, וא' לש"י.)

(ב) נלעד"ן: שזה היפך מבעל המפה שכתב בש"ע בסימן ל"ב, דלכתחלה יכתוב ש"י קודם לש"ר, והרי בפרק הקומץ ובטור מפרשים כ"א ש"ר תחלה ואח"כ של יד. ואע"פ שבהנחת התפילין של יד קודם לשל ראש, מדכתיב וקשרתם לאות, והדר ולטוטפת בין עיניך, מכל

(א) ספר עולת חמיד דף צ"ב. שער הכוונות ענין תפילין דרוש ב'.

ראשונה, בג' היות שבפרשה שלישית. ויכוין להמשיך ו' היות של פרשה שנייה, לד' היות שבפרשה רביעית, בסוד כללות חכמה בחסדים, ובינה בגבורות, כמ"ש בעז"ה במה שנכתב למטה. גם כשכותב שם הויה, איזה שתהיה מכל הפרשיות, יקדש השם בראשונה כדין וכהלכה. ואח"כ כשכותב אות יו"ד, תכוין שנחלק בג' קוין, והם ג"ר כח"ב, שהם כוללים בהם כל הי"ס, כי כתר כולל כל קו האמצעי, שהוא כח"ר ת"ת יסו"ד. והחכמה, כולל כל קו ימין, חח"ן. ובינה כולל כל קו שמאלי, בג"ה. והמלכות כוללת את כולם.

ובאות ה' יכוין אל החכמה ביחד הבינה. והנ' שעריה מתחלקין בחג"ת נ"ה, והיסוד כללן, והוא נתנם למלכות. ובאות ו', יכוין לחג"ת נה"י, והמלכות כוללת אותן, בסוד ששה סדרים משנה שלה, כנודע. ותכוין לראש אות ו', לדעת העליין הנמשך מכח"ב. ובאות ה' אחרונה תכוין ליי"ס שנכללין בה, כי אות ה' צורתה ד"ו, שהם י". גם תכוין באות י" אל שם ע"ב, ובאות ה' ראשונה לשם ס"ג, ובאות ו' לשם מ"ה, ובאות ה' אחרונה לשם ב"ן.

גם בצורת האותיות של כתיבת התפילין, יש קצת שנים, שהם אלו: כי כל אלפין יהיו צורת יו"ד, כנזכר בתיקונים. וצורתן כך: א. וכל צורת ההי"ן ראשונה של הויה, יהיה להם כעין קוץ קטן מאד, יוצא לחוץ למטה ברגל ו' זעירא שבתוך ה', ונקרא פסיעה לבר, בזהר פרשת בלק דף ר"ג, וזהו צורתה ה'. וכל צורת וו"ן, יהיה להם גוף וראש וקוץ קטן על הראש, וזהו צורתה ו'. וכל צורת י", יהיה בה ג' קוצין: א' למעלה, וא' למטה, וא' באמצע, וזהו צורתה ז'. וכל צורת הטתין יהיה קו שמאלי שבה כעין ז', וזהו צורת ט'. (ד)

הנחה

(ד) ובספר מצות שמורים כתב בענין ו', וזהו צורתה ט'.

פרשה שלישית, ואח"כ הויה אם שמוע, ועל ידי זה יש קצת חיבור. גם קודם שיתחיל לכתוב, יתפלל כך ויאמר, יה"ר מלפניך יי" או"א, שתשרה שכינתך במעשה ידי, ותצליחני בכחבי זאת, שאני כותב תפילין הללו, לשם קדושת מצות תפילין, שציוונו ה' אלהינו, ותצילני מטעות הכתיבה, ומטעות הכוונה, אמן וכי"ר. ואח"כ יתחיל לכתוב עם הכוונות הנ"ל.

גם יכוין, כי בפרשה ראשונה יוד פסוקים, נגד י"ס, וכנגד אות י' דהויה פשוטה. ובפרשה ב' יש ו' פסוקים, נגד אות ה"א במילוי. ובפרשה שלישית, יש ו' פסוקים, נגד אות ו' דהויה פשוטה. ובפרשה ד' יש ט' פסוקים נגד ט' אותיות דשם ב"ן, שהיא מלכות. (א)

ויכוין, כי כל הפסוקים של כל הד' פרשיות הם כמנין א"ל, היוצא מס"ג, כנודע שהם ג' יודין ואלף, כנזכר בר"מ פרשת פנחס^ט וכן הוא נגד א"ל היוצא משם אהיה ד' יודין, שהם גם כן ג' יודין ואלף. וכוונה זו הוא בד' פרשיות של תפילין של ראש. אך בד' פרשיות של יד, יכוין לשם אל היוצא משם אהיה ד' יודין כנ"ל, ואל שם א"ל שהוא בחסד, וכמ"ש חסד א"ל כל היום, כנזכר בזהר פרשת ויקרא. (ס)

גם יכוין, כי כל היות שיש בתפילין, הם כ"א אזכרות, והם כמנין אהיה פשוט. לכן כשכותב הויה ראשונה, יכוין לאות א' של אהיה. ובה היות האחרות, יכוין אל ה' של אהיה. ובה היות אחרות, יכוין לאות יו"ד של אהיה. ובה היות אחרונות, יכוין לאות ה' האחרונה.

אמנם סדר פרטן, הם ו' היות בפרשה ראשונה. וד' היות בפרשה שנייה. וג' בפרשה ג'. וד' בפרשה ד'. ויכוין להמשיך כל ו' היות שבפרשה

(ג) צמת: לרמו שהיא מלכות המקבלת מט' ספירות שעליה, שהם כח"ב חג"ת נה"י.

(ג) וזה ח"ג דף רמז: ובוהר ע"פ הסולם פנחס אות חרמ"ו.

(ס) וזה ח"ג לא. ובוהר ע"פ הסולם פרשת צו אות צ"ו. (ע) נ"א יסוד חכמה ביסוד בינה (דפרי"י).

באות י' נכללין כח"ב בג' קוצין שבה, ואות ו' היא כוללת ו"ק, ואות ר' כוללת המלכות. גם היו"ד גימטריא כ', שהם י"ס מתתא לעילא מעילא לתתא.

אח"כ יכתוב אות ה', וכדי להורות ענין חיבור אות יו"ד בה', בסוד ונהר יוצא מעדן, דלא אחפרש לעלמין, אין לכתוב ה' זו כשאר ההי"ן. אבל קודם שיכתוב ה', יכתוב צורת אות י', ואח"כ ישלים צורת ה', כי יתפשט קו א' לאורך, וקו א' לרוחב, וקו ג' תלוי ועומד, כוזה: זי. ובוה נמצא, שאות י' קשורה באות ה'. והנה הג' קוין, הם חסד דין ורחמים, שהם: חס"ד נצ"ח, גבור"ה הו"ד, ת"ת יסו"ד. ואלו הששה הם כלולים בג' קוין שבה, המתפשטין ויוצאין מן י' שבקרון זיוות הימיני של הה', כמצוייר למעלה, והרי בזה היא מקושרת ה' עם י' שלפניה, ועם ו' שלאחריה, והרי ג' אותיות יה"ו כלולים ביחד.

אח"כ אות ו', שהוא בן בכור. אחר כך יכתוב אות ה' שנייה, דוגמת ה' ראשונה, לרמוז גם כן הקשר שיש לה עם התפארת.

אמנם יש שינוי א', כי תמורת מה שכתבנו שיעשה צורת י' בקרון זיוות הימני דה' ראשונה, יעשה צורת ו' בקרון זיוות, וזהו צורתה: זי. והנה בזה, כל ההוי"ה קשורה ביחד.

והזהר, שאין כוונתי לומר שיניח ההין פרודות, כמצוייר לעיל, אלא הענין הוא, כי בעת שכותב

וכל צורת העיינין, יהיו ב' קוין שבה, כעין ב' ווי"ן, ולא כעין ב' זיינין, וזהו צורתה ע. וכל צדיק, יהיו ב' יודין בב' ראשיה, הימין כעין י' הפוכה, והשמאלית כעין י' ישרה, ונ' תחת י' שמאלית, וזהו צורתה צ. וכל צורת השינין יהיו הקוין כעין ג' ווי"ן, ולא זיינין, וזהו צורתה ש.

ושאלתי למורי זלה"ה, אם יש סמך אל השנויין רבים שראינו בענין צורות כתיבות האותיות, בין הספרדיים והאשכנזים, והשיב לי, כי יש סמך לכולן, וסודות ורמזים למעלה, וכמו שראינו בעינינו בתוך הדרושים והיחודים שלו, לכמה מיני ציורים וציורופים משתנים צורת האותיות, ושאלתי לו בפרטות על צורת י' של אות א' שעושין הספרדיים כצורת הזיין, ואמר לי שגם לזה יש רמז בספר התיקונים.^(ה)

פרק ט"ו

^(ג) והענין בענין כתיבת שם הוי"ה, אבאר לך מאמר וזהו פרשת ויקרא, דף י"א ע"ב, ובו יתבאר לך סדר כתיבתו. אמר, מאן דבעי למיכתב שמא קרישא וכו', וענין כתיבת שם זה, הוא זה, כי תחלה יכתוב אות י', ויעשה קוצי קרמאה, ואח"כ קוצי תניינא, ואחר כך תליתאי. ויכוין כי באות זו, כלולים ג' ראשונות וגם הם רומזין לג' אותיות שיש במילוי יוד, שהם כוללים כל הי"ס, כנדוע כי

הגהה

קצת בזה, ואמר שלעולם צריך לכתוב האלפין בצורת יוד, אפילו בשל ר"ת, רק שיכוין גם ביו"י כשיכתוב דר"ת. וטעמו, שלעולם אין אור אבא מתגלה רק על ידי כיסוי דאמא, כמ"ש האר"י זלה"ה בדרוש ארון וכפורת לפני לא יראו, והבן זה מאוד.

^(ד) לפי שתפלה ש"ר היא בינה על ז"א, וע"כ האלפין שבהן הוא צורתן יוד, לפי שהם בבינה, אבל אות א' שהוא צורת יו', הוא באבא, ואין לה שייכות עם תפילין שלו. ונלעז"נ, לפי זה הטעם, צריך לעשות בתפילין דר"ת, כל האלפין בציור יו' שהם באבא, כי תפילין דרש"י הם באמא, ותפילין דר"ת הם באבא והבן. וחלק עלי מהרמ"ז נר"ו

^(פ) עו"ת ענין התפילין דף צ"ד ט"א. שער מאמרי רשב"י ויע"א פרשת ויקרא דף קע"א ט"א ד"ה שם בדף י"א. ע"ח ח"א שער הזווגים פ"ד. מבו"ש ש"ד ח"ב פ"ז ח'. שער ההקדמות דף קפ"ד דרוש י"א. שער הכוונות דרושי תפילין סוף דרוש ב'. ע"ח שם פמ"ס ענף פ"ד. תלמוד ע"ס חלק י' מן אות כ"ט.

צורת ד' כי עיקרה היא מן ברתא, לפי שהיא נוקבא כנ"ל. ובסיום הו' יצאת הנקבה בסוד אושיט פסיעה לבר כנוכר בפרשת בלק דף ר"ג. והנה גם אז כשנאצלה הבינה במקומה בסוד ה', גם החכמה איתגליף עמה שם בסוד י' העומדת בעוקץ הה' אחוריה בקרן זויות העליון הימיני, כמבואר אצלינו למעלה בענין כתיבת שם הוי"ה שצריך לכותבה בסוד י"ה, ועיין שם לעיל, הרי ג' בחינות שיש לאו"א: א' הוא בסוד י'. ב' בסוד יו"ד במילואו, כי שם נכללו שניהם. ג' בסוד ה', כי גם שם נכללו שניהם. ואחר כך איתגליפו ואתקריאו או"א. וענין או"א הוא שחידש הרשב"י בא"ז מה שלא הזכיר באדרא רבא.

פרק טז

ונבאר ה' דרכים בענין שם הוי"ה. א)

דרך א':

הוא זה, ובו יתבאר מה שאמר בספר יצירה הבן בחכמה וחכם בנינה. הנה נודע, כי אבא נחלק לשני פרצופים. הראשון, עד החזה, והוא הנקרא אבא עלאה. הב', הוא ישראל סבא מהחזה ולמטה. ועד"ז הוא באמא שנחלקת לב'. ועד החזה היא נקראת אמא עלאה בינה, ומשם ולמטה נקרא תבונה. והנה ב' אותיות ראשונות של הוי"ה, שהם י"ה, הם רומזים לאו"א, ולכן צריך שיהיו בו כל הדי' בחינות כנ"ל. וכל זה יתבאר כמש"ל בענין סדר כתיבת השם, וביאור הענין זה, דע, כי באות י' שבשם בה נרמזו או"א עילאין, ובאות ה' נרמזו ישראל סבא ותבונה.

והענין, כי האות יו"ד במילוי הם ג' אותיות, י' הוא אבא הנקרא י', וגם הוא רומז ליי"ס שבו. וב' אותיות ו"ד, מילוי היו"ד, הם רומזים אל הבינה, כי גם הם גימטריא י"ס של אמא, וגם ציורה היא נעשית ה' בסוד ד' על ו', כי כבר ידעת, כי הבינה נקרא ה'. ולפי שאמא עלאה טמירא יתיר מן

יכתבנו בדרך הנ"ל, שיכתוב תחלה אות י', ואח"כ יכתוב ויצייר עליו צורת ה' בשלימותה, ויעבור הקולמוס על היו"ד גם כן בשוה לשאר צורת ה', ויעשנה כשאר כל ההיך, וכעד"ז יעשה באות ה' השניה.

ונבאר ענין זה הוי"ה בביאור יותר, ואכתוב מאמר אחד של אדרא זוטא דף רפ"ט, ח"ל: אתגלף האי חכמתא וכו'. ובו תבין, כי ג' מציאות הן לאו"א: א' הוא מציאת אבא במקומו, בסוד י', ושם בקרן התחתון של ה', היתה הבינה כלולה בו, וב' אותיות של מילוי הו"ד, הם ברא וברתא, וכל זה הוא בכללות היו"ד. ואחר כך כשנתיישרה ונאצלה בינה במקומה, אז נעשית בנין גופה, מבחי' ו"ד ומילוי יו"ד דברא וברתא, לכן נעשית צורת ה'.

ובזה תבין מ"ש בפרשת אחרי מות, (דף ס"ה) רבקדמיתא ינקא להו, ולבחר איתעברה מינייהו, והוא דבר שאין לו שחר, שאין השכל סובלתו, ושיקדים היניקה אל העיבור. א) אמנם הענין כך הוא, כי בהיותה הבינה תחלה בקרן התחתון של היו"ד, אז היא ינקא להו לב' אותיות ו"ד של מילוי יו"ד, שהם ברא וברתא, לבתר כאשר אתפשטא וירדה במקומה, בסוד ה' שבשם אז אתעברת מינייהו כי מן אותן ב' אותיות ו"ד של מילוי יוד שהם ברא וברתא בהיותו באבא אתעברת מינייהו, וקבלתן בסוד עיבור בתוך מעיה פעם אחרת בהיותה בבחי' אות ה' ראשונה של השם ואז ב' אותיות ו' ד נעשין ה', ח"ס בינה בן י ה' כי בינה עצמה היא מציאת הבן. אמנם להיותה נקבה גבר בה כח הבת שהיא ד' ועלתה על ראש הבן שהוא ו' ונעשית צורת ה', שהוא צורת ד' על ו', אבל בהיותה תחלה בסוד חכמה היתה להיפך ו' על ד' דכורא על נוקבא.

וז"ש פרשת ויקרא דף י' ו' ד מעילא לתתא ד' ו מתתא לעילא ובעת שנחפשטו הבן והבת, אז יוצא אות ו' מן הה', שהיא אמא, ונשאר ה' בינה

(צ) צ"ח ח"א שער הכללים פ"ד ה'. תע"ס תחלת חלק י"ד. שער מאמרי רשב"י ויע"א דף ר"צ ט"א ד"ה ובוה תבין.

(א) כל פרק זה נמצא בשער ההקדמות דף רנ"ג ט"ב ד"ה הדרך הא'. ובס' עו"ת דף צ"ה ד"ה ונבאר.

תבונה, לכן לא נרמזה בציור אות י' עצמה, רק במילואה לבר כנ"ל. משא"כ בשאר פרצופים. וזהו להורות ההעלם הגדול.

וגם נודע, כי לעולם כל מציאות הנוקבא היא בחי' מילוי הזכר, לרמזו שהיא טפלה אליו, והוא כדוגמת מלכות עם ז"א, כי לקח תרין עטרין של ח"ג, ואח"כ נותן הגבורות לנוקבא. ותחלה היתה אותו עטרא דגבורה בתוכו, ומילוי גופא של ז"א היו בחי' הגבורות, לכן נקרא הנוקבא מילוי של זכר. גם הענין הוא, כי הז"א הוא שם מ"ה ראלפין, ומילוי הוא י"ט, ומשם נעשית המלכות הנקרא חוה גי' י"ט. שהוא המילוי של שם מ"ה. גם ענין כי מילוי גימטריא אלהים, והוא דיין. (1) ולפי שהנוקבא הוא דיין, לכן לוקחה המילוי שלו שהוא דיין.

וכן הוא הענין בכאן באו"א, כי אבא הוא יוד, ואמא לוקחת המילוי של אבא, שהם ו"ד, ונעשית ה' כנ"ל. וזהו הענין הבן בחכמה, ר"ל שאע"פ שנתבאר אצלינו, כי היו"ד הוא חכמה, עכ"ז הבן בחכמה, ותשתף את הבינה עם החכמה, כי גם באות חכמה הרמוזה באות יוד ראשונה של השם, שם היא הבינה משתתפת עמו.

ואמר עוד, וחכם בבינה, פירוש: כי אע"פ שנתבאר, שאות ה' ראשונה היא בינה, עכ"ז תצרף חכמה עמה, כי גם החכמה רמוזה באות ה' זו שנייה שבשם. והענין הוא, כי גם בה' זו יש או"א ביחד, והם בחי' ישראל סבא ותבונה, והוא ע"ד מש"ל ע"פ מאמר ויקרא דף י'.

וגם בכתיבת צורת אות ה' דהוי"ה שבתפילין, צריך לצייר בה תחלה בעוקץ קרן זויות הימיני שלה כעין יו"ד, ואח"כ ישלימנה ונעשה צורתה ה', כזה ז'. ונמצא, כי העוקץ שבאחורי הה', היא צורת י', מחוברת עם ה'. והוא חיבור ישראל סבא

עם תבונה. והרי נרמזו ב' זווגים עליונים, בב' אותיות י"ה, וכולם יחד נקראו או"א, בסוד הבן בחכמה וחכם בבינה כנ"ל.

והנה סוד הענין הוא, כי נודע שזיווג או"א לא פסיק לעלמין תדיר, ולהורות על זה החיבור והקשר האמיץ הזה, נתחברה הבינה באות י' של אבא, ונתחבר אבא באות ה' של הבינה, ומכח החיבור הזה נעשה ב' בחי', שהם: או"א, ויש"ס ותבונה כנ"ל.

ונבאר ענין זה יותר ונאמר טעם, למה באות י' נטפלה נוקבא לדכורא, ובאות ה' נטפל הדכורא אל הנוקבא. אך הענין הוא, כי נודע מ"ש בזה"ר (ראו"א כחרא נפקין וכחרא שריין ולא פסיק זיווגיהן לעלמין, הוא באו"א עילאין. אבל בישראל סבא ותבונה, יש זמנים שאין זיווגם תדיר, והוא בזמן יניקת זו"ן, שאז התבונה היא בסוד האם רובצת על האפרוחים, כי אז אמא היא בתוך ז"א, ואין שם זיווג.

ובזה יתבאר לך מה שאמרו רז"ל (2) נשבע הקב"ה שלא יכנס לירושלים של מעלה, עד שישראל יכנסו לירושלים של מטה, שנאמר לא אבא בעיר וכו'. ונודע שירושלים של מעלה, היא אמא. ושל מטה, היא מלכות. ואם כן איך אמר באררא, דאו"א, לא פסיק זיווגיהו לעלמין, דעלייהו אתמר ונהר יוצא מעדן וכו'. אך הענין הוא מבואר עם האמור, כי או"א עילאין, הם שאין להם הפסק כלל. אך ישראל סבא ותבונה, יש להם הפסק ואין להם זיווג אלא לפדקים. נמצא עתה, כי אבא ואמא עילאין דזיווגיהו תדיר, ולכן אמא נקשרה ונתחברה עמו יחוד גמור באות י' עצמו, ולא באות ה' הנפרדת מן אות יוד. אבל ישראל סבא ותבונה, נרמזו באות ה'.

וכיאר הענין הוא זה והבינהו, כי הנה ישראל

הגהה

(1) צמח: ולכן כיון שהנקבות לוקחים המלוי כמנין אלהים, לכן הנקבות נקראים בשם אלהים.

(א) וזה אדר"ז אות פ"ה דפוי"ר ר"צ: שער מאמרי רשב"י וע"א דף דמ"ט סוף ד"ה חמ"ש בארדה. ע"ח ח"א שער עתיק פ"ב דף קס"ט ד"ה ואמנם או"א. תע"ס חלק ח' מן אות נ"ט. שער ההקדמות דף קט"ז ט"א ד"ה אבל בחי' או"א. דף רע"ג ט"א. ועיין בתע"ס חלק ט"ז בחשובות ע"ד פ'. (ב) תענית ה'.

ואחר כך יצא לחוץ, ואז נעשה בחי' אות ר' שבשם, אמנם בעת צאתו מבטן אמו לחוץ בא היניקה, ואז נתפשט ונעשה ו' ארוכה, כי מתחלה היה ג' כליל בג', ועתה נתפשט ונתארך. אמנם היה חסר לו ראש, ולא היה בו רק ו"ק מתפשטין, והוא זמן היניקה. ואח"כ ניתוסף בו בחי' ראש, ואז הוא זמן מוחין כנודע, ואז באו לו ג"ר ונשלם, והיה בו בחי' י"ס גמורות הנכללות בצורת אות ו' בהיות לו ראש.

ונבאר ענין המלכות, כי הנה מתחלה היתה בבחי' אותה פטיעה לבר, נקודה בסוף אות ר', בהיותה במעי אמה. ואחר צאתה משם, אז גם היא נעשית פרצוף, ונעשית בבחי' אות ה' אחרונה של השם כנודע. והנה עיקרה אינו אלא ד', וכנ"ל בענין אימא, אמנם כאשר נדווג עמה הז"א בביאה ראשונה, והניח בה שרשו ורשימו, והיא בחי' ההוא רוחא דשרי בגווה, ואז נעשית תוך ד' שלה צורת ו' אחת, ואז נעשית גם היא צורת ה' שלימה.

דרך הג':

ובו יתבאר ב' דרכים הראשונים, והוא ענין מה שארז"ל^(א) אשה מזרעת תחלה יולדת זכר, איש מזריע תחלה יולדת נקבה. והענין, כי הנה או"א הם ב' אותיות י"ה של שם הוי"ה, ואות יו"ד במילואו הם ג' אותיות, ואמרו בזהר ובתיקונים, כי י' אבא, ה' אמא, ו' ברא, ה' ברתא, שהיא גנתא. ופירוש הדבר הוא: כי הנה עקר אבא הוא אות י', שהם י"ס שלו. והנה כאשר הוא מזריע תחלה טפת הזרע, צריך שיהיו כוללת דכר ונוקבא בדאי, שהם זו"ן, ואלו הם ב' אותיות ו"ד שבמילוי יוד. ונמצא כי כאשר האיש מזריע הזרע טפת דכר ונוקבא כחדא, וכשנתנם גו אמא, נתהפכו, ומה שהיה ו"ד, נעשה ר"ו, ולכן צורת אמא היא ה', צורת ד' על ו', נוקבא על דכורא.

סבא ותבונה מתלבשין זה תוך זה, כדי לכנוס בבחי' מוחין תוך רישא דז"א, ואז נמצא כי ישראל סבא מוכלל ומלושב תוך תבונה, והוא סוד אות י' הנכללת בה' ראשונה שבשם כמצוייר לעיל. והנה אח"כ ב' אותיות ו"ה שבהוי"ה, הנה הם בחי' זו"ן.

דרך ב':

ועמו ניתוסף ביאור דרך הא' הנ"ל, וזה הדרך הב', הוא בענין עיבור ז"א תוך אמא. הנה נתבאר לעיל, כי ב' אותיות י"ה הם או"א, והנה האות ה' הרמוזה באמא הוא צורת ו"ד כנ"ל. והנה עצמות הבינה היא אות ד', ואות ו' שבתוכה היא רמז לעיבור ז"א תוך אמא, כי כבר ידעת כי ג' זמנים היו לז"א, והם: עיבור, ויניקה, ומוחין. וג' זמנים אלו צריך שיהיו רומזים בשם הוי"ה, כיצד, ^(א) הנה נודע כי ז"א הוא בחי' ו' נקודות לבר, וכאשר נכנס בסוד העיבור במעי אמו, אז אתכלל ג' גו' כנודע. והנה בתחלה לא היה ז"א בבחינת קיין, רק ו' נקודות זה על גבי זה, כי לסבה זו היתה מיתת המלכים כנודע, ואז היה צורת ו' ארוכה, שהם ו' נקודות זו למעלה מזו. וכאשר נכנס בסוד העיבור, אז נכלל ג' גו' ג', והיו ג' הנקודות בבחי' ו' זעירא. נמצא כי תחלה היה ו' ארוכה, ועתה בהיותם תוך אמא, נעשה ו' זעירא, והוא בחי' ו' זעירא שבתוך הה', והיא ו' קטיעה בלתי ראש, כי הראש הם ג"ר, ולפי שלא היה בו רק ו' נקודות לבר, לכן אין ראש לאות ו' שבתוך ה' ראשונה שהיא אמא, ולא עוד אלא שאפילו אינה שיעור ו' ארוכה בלתי ראש, אלא ו' קטיעה בלתי ראש כלל, לפי שהוא בחי' ג' גו' ג'.

ולטעם זה הוא מ"ש בגמרא^(ב) דכרעיה דה' היא תלויה, ואינה רבוקה בגגה, להורות שאינה מכלל גוף הבינה, אמנם היא בחינת זעיר אנפין, שהוא בתוכה בסוד העיבור.

(א) ע"ת ח"א שער הכללים פ"ו ז'. שער הולדת או"א וזו"ן פ"ה. ח"ב שער דרושי הצלם פ"ג ופ"ו. שער פרטי עי"מ פ"ב. שער מאמרי רו"ל אבות פ"ה. מכו"ש שער ה' ח"א פט"ו. שער ההקדמות דף רצ"ח ט"ב ד"ד. תע"ס חיי"ב מן אות ר"ו.
 (ג) מנחות כט: (ד) ברכות ט. נדה כה:

אמנם כאשר הזריעה בינה, והוציאה אותן לחוץ, אז נתהפכו, ויצא ו' על ד', ו' בתחלה שהוא זכר, ואח"כ נוקבא, ונעשה ב' אותיות ו"ה של הוי"ה, כי האשה גורמת להיות יולדת זכר תחלה.

ולפי הדרך הנזכר, הוא ענין סברת תפילין דר"ת, והוא, לפי שזווג או"א הוא לצורך הת"ת, וכשהיא יולדת זכר, אשה מזרעת תחלה, והרי אימא נתנה בינה תחלה. ואח"כ אבא נתן חכמה. ובעת הלידה, הנכנס אחרון יצא ראשון, ולזה חכמה יצאה קודם, שהוא פרשת קדש. ואח"כ בינה, שהיא פרשת והיה כי יביאך. וכשנתנה ב' עטרין שהם חו"ג, הם לצורך המלכות, והיולדת נקבה איש מזריע תחלה, לכן כשנתן אבא טיפת חכמה, נתן תיכף טיפת חסד הגנוז בגויה, ואח"כ נתנה היא טיפת הגבורה הגנוזה בגווה, ולכן בעת הלידה הגבורה שנתהוה באחרונה, יצאה ראשונה, והוא פרשת והיה אם שמוע, ואח"כ יצאה החסד והוא פרשת שמע, ואהבת רומז חסד.

דרך הד':

הוי"ה הוא בענין החסדים והגבורות. כי תחלה הוא אות י', בסוד הדעת של ז"א, שיש בו ה"ח ה"ג הרי י'. אח"כ אות ה', הם המתפשטין תוך ז"א, מחסד עד הד שבו. אח"כ אות ו', הוא היסוד שבו, הנקרא ו' זעירא, כי שם נקבצים ה"ה"ג, בסוד והיה האוכל לפקדון לארץ. והה"ג האלו עצמם, הם ה' אחרונה דהוי"ה.⁽¹⁾

הדרך הה':

הוא בחי' צירוף של הויה, הוא יהה"ו, היוצא מר"ת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, הנזכר בתיקונים בהקדמה, כי אות י' הם ה"ח ה"ג. ה' ראשונה הם ה"ח המתפשטין. ה' אחרונה ה"ג

הרי כי כאשר האיש מזריע תחלה, יולדת נקבה תחלה, ואח"כ דכורא. ואח"כ כשמזריע הבינה הוציאה לחוץ תחלה הזכר, ואח"כ הנוקבא שהם ב' אותיות ו"ה שבשם הוי"ה.

וביאור הענין הוא: כי הנה כתיב כולם בחכמה עשית, כי תחלת הכל היה בחכמה, היוד. וכאשר היו בניו נרשמים בתוכו שהם זו"ן, היו נרשמים בבחי' ו"ד, ו' על ד', פירושו: כי ז"א הוא מכח ו' ראשונים שבו, ונוקבא נמשך מכח ד' אחרונות שבו. כי כבר ידעת, כי גם בהיות הנוקבא אב"א עם ז"א, נקראת הנוקבא ד', כי אין לה מקום רק בדר' תחתונות שבו, שהם תנה"י, או נהי"ם. וכן הוא שרשם באבא, ואז היו זו"ן בבחי' ו"ד במילוי הוי"ד בהיותן באבא.

ואח"כ כשנבראת⁽²⁾ הבינה, ונותנם אלו הבנים במעיה, ואז אמא נעשית עצמותה מן אותן האורות הניתנין בתוכה של זו"ן, ולהיות כי אמא היא נוקבא, לכן מתחלפין בה האורות, והד' של נוקבא, עומדת לעולם בבחי' ד"ר שבה, וו' של ז"א עומד למטה בבחינות ו"ק שלו, ואז היא בבחי' ד' על ו', והוא צורת ה' ממש, שהיא עצמות אמא.

והנה אמא נקראת עולם הבא, אשר שם צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. והנה בחי' ז"א נקראת צדיק עליון היושב בעולם הבא, שהיא בינה, ועטרה שלו בראשו, והיא הנקבה, שהיא בחי' ד', כעין עטרה על ראש הו', שהוא הצדיק, וזהו ועטרותיהן בראשיהם. פי': כי הד' עשויה כעין עטרה ממש, ומקיף על ראש הו'. הרי כמו שהיה בתחלה בתוך אבא, שהוא הזכר בחי' ו"ד, ו' על ד', נתהפך החותם בעת שנחתם באמא, ונעשה ד"ו שהוא בת תחלה.

הגהה

יו"ד. ה"ה: ה"ג מאמא, הנקראת ה', ובאין לדעת ז"א, ונקרא ו'. ואח"כ יורדין ליסוד הנקרא ו' קטנה, ומשם יורדין להנוקבא הנקראת ה"ה, שהה"ג הם למטה.

(ז) קשה לי כי ו' של השם, אינו רומז ליסוד, כי אם לז"א עצמו, והוא⁽¹⁾ קטנה הוא יסוד. מילוי של ו' הגדולה שהוא ת"ת. ונלע"ד ג"כ, כי זה רומז בסוד ב"ן, כי יו"ד: הוא הדעת, מצד אבא, הנקרא

(ה) צ"ל כשנתעברה (דפו"י). (ו) צ"ל ו' קטנה.

שבבינה, והוא נשמה אל הוי"ה דאלפין שבבינה, שהוא בז"ת שבה. ושם אהי"ה דמילוי ההין, הוא כתר דז"א, שהוא נשמה אל שם הוי"ה דמילוי ההין שבז"ת שבו. אבל שם ארני הוא במלכות, כנגד והיה אם שמוע, ואין לו התלבשות אחר, ולכן בתפלה ש"י, שם תכוין בד' פרשיות, אל ד' שמות תתאין הנ"ל, שהם ס"ג ומ"ה וב"ן וארני במילואו.

בענין ב' שינין של תפילין נתבאר כי הם ד' מוחין דקטנות דז"א, וג' לבושין דנה"י דאמא דקטנות, וכולם הם שמות אלהים, ומאלו המוחין דקטנות שהם אלהים, נמשכין י"א סמני הקטרת, שהם רוחניות הקליפות, לכן כל בחי' הקליפות הם משם אלהים, והקליפות עצמן הם אלהים אחרים, ועיין שם בביאור אודא רבא דף כ"ח, על מאמר כורסייא דרביבין דנודא כו'. (א)

מכת"י הרח"ו זלה"ה וז"ל, אלו התגין ממודי זלה"ה:

פרשת קרש: יד חמץ והיבוס ללמען תורת למועדה מימים ימימה

פרשת והיה כי יביאך ונתנה לך זכרונך וישאלך יד הקשה לשלחנו ויהרג הזכרונך ולטוטלת יד

פרשת שמע שמע אחד

פרשת והיה: ומלקוש ואטלת דגנך ותירושך ויצהרך יפתה וקשרתם

ע"כ מכת"י הרב ר' חיים וויטאל זלה"ה. (ח) ועיין במ"ח.

הנשארים למעלה בדעת להמתיק. ו' הוא היסוד באחרונה, כי שם יורדין ומקבצין יחד כולם החו"ג, ושם מתמתקים.

פרק י"ז

ונבאר ענין הכוונה הנ"ל, בסדר כוונת התפילין. הנה היות ד' שיטות בכל פרשה ופרשה מר' שבתפילין של ראש הוא, כי הז"א אין לו דק ד' מקיפים בלבד בראשו. אבל בתפלה ש"י, יש ז' שיטין, נגד המלכות שיש לה ז' מקיפים בראשה. והוא: כי תחלה ד' מוחין קרמאין דז"א, מתלבשים בנה"י דאמא, ונכנסים בגולגלתא דז"א, ואלו נעשין בחי' מוחין מקיפים אל ראש הנוקבא, ועל מוחין שלה. והנה הם ד' בתוך ג' שהם ז', וכנגדה ז' שיטין בתפלה ש"י.

גם מ"ש כי בפרשת קרש דתפלה ש"ר, יכוין לאהיה דיודין. ובפרשה ב' לאהיה דאלפין. ובפרשה ג' לאהי"ה דההין. ובפרשה ד' לארני מלא. הענין הוא, ובו תבין מ"ש בהקדמת תיקונים דף ו', כי תפילין, הוא אמא על ברא ת"ת. ובזהר פרשת בא, ופרשת ואתחנן אמרו, כי התפילין הם חו"ב חו"ג. אבל הענין הוא זה, כי הר' פרשיות האלו, הם בחי' שם אהיה שהוא בינה, ובערך זה נאמר כי תפילין הם אמא על ברא.

וגם בחי' ב', לפי שאלו הר' פרשיות הם נכנסים תוך נה"י של אמא, והנה כל אלו השלשה אהיה, הם בחי' הכתרים של הר' פרשיות אלו, והם כנגד שם אהיה דיודין, שהוא בכתר של חכמה, יש שם הויה במילוי ס"ג, והם ג' יודין ואלף, נגד ג' יודין ואלף שבשם אהיה דיודין, והוא בז"ת שבחכמה, ושם אהיה הנ"ל מתלבש בו בסוד נשמה אליו, כי הוא בחי' ג"ר. ושם אהיה דמילוי אלפין, הוא כתר

הנהגה

ע"ה, הוא היינו א"א, נותן עוז ותעצמות לעם ברוך אלהים, היינו שמברכים ומתקנים הגבורה שבז"א. עוד ס"ת ותעצומ"ת לע"ם ברוך אלהי"ם, הוא מכת"ם, היינו מילוי של שר"י, וכן ברוך אלהים גי' שדי ע"כ.

(א) יחוד אל ישראל הוא נותן וגו', פי': כשארם הוא לובש טלית ותפילין, יש בו כ"ב שמות של הוי"ה, שהם גי' אל ישראל. היינו כ"א בתפילין, וא' בטלית. וגם הוי"ה כזה: יוד פעמים ה"ה, ה"ה פעמים ו"ו, ו"ו פעמים ה"ה, גי' טלה

שער הה'

שער עולם העשיה

ובור' פרקים

פרק א'

הנכנס לבה"כ. כבר נודע א' משארז"ל, שחייב אדם לנהוג מורא בבה"כ, כמ"ש וממקדשי תיראו. וגם זש"ה בבית אלהים נהלך ברגש, ר"ל, שירגיש האדם ורתיע בעצמו בהכנסו לבה"כ, מרוב פחדו עליו, איך נכנס בבית אלהים ית"ש.

ודע, כי זה הענין מועיל מאד אל שלימות האדם והשגת רוח הקודש עליו, והוא, קודם שתכנס תמתין מעט, ותשהה, ותכוין ליכנס במורא ופחד, לפני אלהים ית"ש, ולא תכנס בפתע פתאום כמי שאינו מתיירא ח"ו, וע"כ קודם שתכנס תאמר פסוק, ואני ברוב חסדיך אבא ביחך. ותכוין בחיבת ברוב חסדך, שהוא סוד החסד עליון, שאנו צריכין לו תמיד, ובפרט ליכנס עמו בהיכל המלך כדי שיפיק שאלותיו בכח החסד ההוא, ואחר שתאמר זה הפסוק בכוונה, אח"כ תכנס בבה"כ. ואמנם באמריך ברוב חסדך, תכוון אל שם אבגית"ץ שהוא בחסד, וזהו עצמו גימטריא מלת ברגש. והנה בכל הג' תפלות, כשאדם נכנס לבה"כ צריך לעשות סדר זה כנוצר. גם יכוין בר"ת "בבית אלהים" נהלך ברגש. שהוא ר"ת גימטריא: ג' וב"ן. ויכוין לעשות ג' מוחין חב"ד אל הנוקבא מלכות מנה"י דז"א, והם ר"ת ג' וב"ן, כי ג' הם חב"ד, וב"ן היא המלכות כנודע. ונודע כי החסד נקרא יומא דכלהו, וע"כ בכל הימים בקר וצהרים וערב, תמיד צריך לכוין בזה החסד שהוא השם הנוצר.

אמנם בכל יום יום תכוין לאות א' משם הזה,

ותכוין כי הוא הגובר ביום ההוא. כיצד, אות א' משם זה, הוא הגובר ביום א' של השבוע. ואות ב', ביום ב' וכו', עד י' שהוא גובר ביום י'. ונמצא כי תכוין בשם זה בכל יום בכללות, ולכל אות ואות בפרטות, כפי היום כן גובר האות על שאר האותיות, ובוה תכוין. וזה יהיה בכל הג' תפלות שבכל יום ויום מימי החול, אמנם ביום ז' יש כוונה אחרת ונכתבה במקומה בע"ה.

וכשנכנס בבה"כ יכוין כי בה"כ הוא שם ב"ן דההי"ן, והוא ע"ב ס"ג מ"ה, בית כנופיא לג' שמות העליונים עס"מ. ושם ב"ן הוא במלכות, ויש בה י"ס והם עשרה פעמים ב"ן, בסוד הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים, וי"פ ב"ן עם י' כוללים, גימטריא כנסת. ואח"כ יאמר, הרי קבלתי עלי עול מלכות שמים שלימה שתקנתי בע"ה שהסרתי הקליפות מאבי"ע, ויהי נועם וגו'.

וכשנכנס לבה"כ ישתחוה נגד ההיכל ויאמר, אלהים יחננו וגו', ויש בו ז"פ, ובכל פסוק מהו' יקיף פ"א את התיבה, ולא את בה"כ עצמה. ויכוין כי התיבה היא המלכות, וע"י הקפה, אנו ממשיכין אליה ז' אורות מקיפין, שהם מן החסד עד המלכות, ואור המקיף של המלכות ג"כ אנו ממשיכין אליה, והוא מכלל הו' מקיפין. ותכוין לכלול עצמך עם המלכות יחד לקבל מז' אורות מקיפין הנוצר.

ביום א' בשבוע תכוין אל פסוק א', אלהים יחננו, ותכוין שהוא גובר על הו' פסוקים, והוא תגבורת החסד על ר' התחתונים, וכן עד"ז בשאר הימים בכל יום ויום פסוק שלו, עד שנמצא ביום י'

(א) שער הכוונות חלק א' ענין בית הכנסת דף י"ט. עולת תמיד ענין התפילה דף ק"א. עיי' ספר היראים השלם

סימן ק"ד וסימן ת"ט.

בדבר מוסר ויראת שמים לא היה משיב תשובה, עד שיצא מבה"כ, כדי שלא ימשך בדברי חול. גם ראיתי למורי זלה"ה שלא היה רוקק כלל בבה"כ בכ"ז שהיה שם, ואם נודמן לו רוק היה מבליעו בכסותו. גם הזהירנו שלא להכניס אצבע תוך האוזן בתפלה, כדי שלא יצטרך נטילה. גם ראיתי למורי זלה"ה שלא היה מרים קולו בתפלתו אפילו בזמירות ובתפלה דמיושב, לפי שצריך להראות הכנעה לפני השי"ת, כעבד המתחנן לקונו. ואמנם ביום השבת, היה מרים קולו מעט יותר מימי החול, והיה אומר בנעימה מפני כבוד השבת. גם כל הזמירות והקרבנות ותפלה דמיושב שהוא דיוצר, היה אומר הכל מסידור שבידו, אמנם בתפלת י"ח היה סותם את עיניו, ואומר בע"פ כל העמידה, ואפילו בחזרת התפלה מש"ץ, היה סותם את עיניו ומכוין ושומע אל השי"ץ.^א גם צריך שאחר שישב בבה"כ, קודם שיחליל להתפלל כלל ועיקר בתפלת שחרית, צריך שיקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך, ויכוין לאהוב כל איש ישראל כנפשו, כי על ידי זה תעלה תפלתו כלולה מכל ישראל, ותוכל לעלות ולעשות פרי ויצליח. ואסור לאדם להתפלל לפני ה' בעצבות, רק כעבד המשמש את קונו בשמחה גדולה, שאל"כ אין כח בנפש לקבל הארה עליונה

תכריך, כי פסוק ר' גובר על כולם. ואמנם ביום ו' א"צ להקיף רק פ"א לבר, ויש ספק בדבר אם הוא נגד הת"ת שהוא יום ה' וכולם כלולים בו, או הוא נגד הבינה והיא כוללת כל הו', לכן אין בשבת רק הקפה א' בלבד.^(א)

בע"ח כתב ח"ל, בענין הקפות הנזכר לא היה מורי ז"ל עושה אותם, כי היה מתאחד לכא בבה"כ, ושלא יראה כיוהרא, לכן לא היה עושה הקפות, אך כשהיה משכים בבית מדרשו היה מקיף. וכתב מהר"י צמח ח"ל, ואני שמעתי שהרב ר' חיים היה מקיף פ"א בכל יום, ובשבת ז"פ.^{ע"כ}

צריך שיהיה מן הי' ראשונים של בה"כ, ושם ישאר להתפלל תפלתו, ואם אחר שיהיה מי' הראשונים יוצא והולך לו, אפילו שהולך להתפלל בב"ה אחרת, ה"ו לא הועיל כלום במה שעשה. והנה ראיתי למורי זלה"ה שלא היה מי' ראשונים, לסבה שהיה חולני והיה מוכרח לפנות גופו, וגם עוד כדי לצאת מביתו מעוטף בטלית ותפילין^ב כנוכר בזוהר. והנה בלילה לאו זמן תפילין, והיה צריך להמתין עד שיהיה יום, ואז כבר לא היה משיג להיות מהי' ראשונים.

גם ראיתי למורי זלה"ה שלא היה מברך בבה"כ אפילו אחר זמן תפלה בשאר היום, וכמעט אפילו

תגנה

ת"ת, וה' אותיות הכולל. בהם, גימטריא מ"ז, הו"ה ואהי"ה. יום ד': משפט, גימטריא תכ"ט, ע"ה גימטריא ה"פ אלהים. כתוב, גי' תכ"ח, גי' אלהים דידין, תסיר פ"ו נשאר רי"ד, וגי' מצפ"ץ, תסיר פ"ו נשאר רי"ד, הרי חת"ך. יום ה': הדר הוא, גימטריא דכ"א, גימטריא: י' אהיה עולה רדו, וי' שמות עצמן והכולל. יום ו': לכל חסידיו, גימטריא קע"ח, גי' היות, גי' ע"ח, וארני ול"ד אותיות והכולל, הרי ק'. יום ז': הללויה, גי' פ"ו, אהי"ה ארנ"י, ומלה זו דהללויה יכוין בכל יום. ע"כ מהיחודים.

(א) סוד הקפות בה"כ: פסוק לעשות בהם משפט כתוב הדר הוא לכל חסידיו הללויה. יום א', אחר הקפה יאמר: כתוב הדר הוא לכל חסידיו הללויה, ר"ת גימטריא: ע"ג, שהוא ס"ג עם י' אותיותיו. כתוב הדר' הוא, ס"ת גימטריא קנ"א ב"ן. לכל חסידיו הללויה, ס"ת גימטריא א"ם, שהוא אהי"ה במלא ובמלא המלא ובפשוט. יום ב', אחר הקפה יאמר: לעשות בהם משפט, ר"ת גימטריא ע"ב דידין, ס"ת גי' תמ"ט, וע"ה תן, כמנין י"פ מ"ה. יום ג': לעשות, גימטריא תת"ו. אחרים דאלהים שהוא גי' אלף, תסיר ר', ישאר

(ב) זהו פ' במדבר אות ע' דפו"י דף קכ: ואחנן אות צ"ח דפו"י דף רס"ה.

(ג) שער הכוונות ח"א ענין ברכת השחר דף ב'.

ת"ר פטום וכו'. שכולת נרד: הם סם אחד. קלופה שלשה: בחידיק תחת הקוף. יין קפריסיק: היוד בצירי, כי הוא סמוך. מלח סדומית רובע: ואצ"ל הקב, כי סחם רובע בגמרא הוא רובע קב. אף מכיפת הירדן כ"ש וכו'. בודית כרשינה כו'. כדי לשפות בו את הצפורן. יין קפריסיק: בצירי כו'. כדי לשדות את הצפורן כדי שתהא עזה. ר' נתן אומר כו'. תני בר קפרא כו'. יפה לבשמים: בשבא תחת הבית, ולא בקמץ. לא תקטירו כו'. ה' צבאות עמנו כו', ה' צבאות אשרי כו', ה' הושיעה כו'. ובכל פעם שיאמר פטום הקטורת, צ"ל ג' פסוקים אלו בסופו, בין בשחרית בין במנחה בין אחר התפלה, וזכור זה. וערבה וגו'. ולא היה אומר פסוקים אחרים כלל, ולא אותו התפלה של י"ר שאומרים בזמן המגפה ח"ו. אביי כו'. ובהגיעו לקטרת קודמת לאברים, א"ל מלך קודמת משם ואילך ואיברים למנחה וכן כולם, עד ובזיכין קודמין לתמיד של בין הערבים. עליה השלם, ולא השלים. אנא כו', צריך לחבר כל שתי תיבות יחד, כי כל ר' תיבות הם שם אחד כנודע. וצריך לחלק כל ב' תיבות שבשם, כגון: אנא בכה, גדולת ימינך, תחיר צדודה, וכן עד"ז כל הו' שמות. והוא בסוד, בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף, כמבואר אצלינו. וצריך לאומרו בניגון, ואחר תשלומו יאמר בשכמל"ו, בלחש. ומודי ולה"ה בהגיעו לשום פסוק מפסוקי התורה ובתפלה, היה קודאם בניגון ובנעימה, כפי טעמי הפסוק במקומו ממש.

דבון העולמים אתה צויתנו כו'. אח"כ איזהו מקומן כו'. רי"א וכו', וכאן שני כתובים, ולא יאמרו וכן. ואח"כ קדיש: על ישראל. אח"כ הודו לה' כו', ה' מלך וגו', הושיענו כו'. ואם הוא בחול יאמר: אלהים יחננו וגו'. אח"כ יאמר: ב"ש, ואם הוא שבת יאמר: השמים מספרים במקום אלהים יחננו. ואח"כ רננו צדיקים כו'. וכל המזמורים ההם, ואח"כ יאמר ב"ש.

נוסח הקדיש הוא כסדר הדפוס של ימות החול,

הנמשכת בו ע"י תפלתו. ואין ראוי להיות עצב רק באומרו וידוי ובהזכרת עונותיו, אך בשאר התפלה לא ישים נגד עיניו שום עצבות, אפילו דאגות עבירות שחטא בהם. אמנם טוב הוא שיהיה נכנע באמרו את התפלה אך בשמחה גדולה, וזה דבר גדול מאד וראוי לזהר בו, ואין ערך לדבר הזה. ודע שהתפלה בדמע מרובה, לפי שהדמעות נמשכין מחו"ב, וכשאלו ב' ספירות נפתחים, אז יחול אור כתר עליהם, וימשכו רחמים לכל המדות. הר"א הלוי להר"מ קודיווארלי'.

פרק ב'

והנה עתה נתחיל בביאור התפלה מפרשת עקידה ואילך, כי כבר נת"ל כל מה שנעשה מכאן ועד הקדיש שאומרים קודם הודו, ע"ש, איך מתחלת הברכות עד פ' קרבן התמיד מודככין ומקבלין חיצוניות ג"ר דעשיה הארה, כדי שיוכלו להיות בבחינת פנימיות ממש כמ"ש בע"ה.

^ה והנה דע, כי רצוני להגיה קצת הגהות שיש להגיה, והם מסודרים על מנהג ספרדים כפי נוסחות של סידור גדול של תפלת כל השנה, הנדפס בשנת רפ"ז ליצידה, ואכתוב רק התיבות והמלות שצריך להגיה.

ופקדינו בפקודת ישועה: צריך להיות ד' של בפקודת דגושה. רבש"ע כמו שכבש א"א וכו', ותתנהג עמנו במדת החסד ובמה"ר, ותכנס עמנו לפנינו משה"ד ובטובך הגדול וכו'. ונאמר ע"י נביאך ה' חננו כו'. ונאמר ועת צרה כו'. ונאמר בכל צרתם וכו'. אלו דברים שאדם עושה אותם ואוכל פידותיהם בעוה"ז כו'. לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר כבגלוי. קדש את שמך בעולמך על עם מקדשי שמך וגו'. ובישועתך מלכנו תשוב וחרום ותגביה קדננו למעלה והושיענו בקרוב למען שמך ברוך המקדש שמו ברבים. אבינו שבשמים חי וקים עשה עמנו חסד כו'. ואחד פרשת התמיד קודם פסוק וערבה יאמר: אתה הוא כו'.

(ד) שער רוח הקודש דף כ"ט כוונת האמר.

(ה) שער הכוונות ח"א ענין נוסח התפילה דף שכ"ח.

דקטנות דאמא, ופנימית דקטנות דאבא. ויכוין במלת ישראל, שם שד"י במלואו לבד, שהוא גימטריא ש"ר, ואלי גימטריא מ"א אותיות הפשוט, ומלא, ומלא המלא, דאהי"ה דאלפי"ן. ה' אלהינו ה', יכוין שזו"ן עולים לשם מ"ן לאו"א, והוא ישתתף עמהם, כנוצר בק"ש דיוצר. אז א"א מוריד הטפה שהוא שם ע"ב, ונעשים ד' מוחין לו"א, ועתה זו הטפה באה מפנימיות א"א, ובוזה נכנסים מקיפים דקטנות אבא ו"ק דגדלות אמא. בשכמל"ו. כ"ז יכוין כאשר מפורש בק"ש דיוצר, ע"כ הקיצור.

פרק ג' פרשת התמיד

כבר נת"ל, כי ע"י התמיד עולים פנימית ג"ר דעשיה ונעשים חיצונית, אל חיצונית ג"ת דיצירה. והמלכות דיצירה נשארית למטה בעשיה, וחיצונית נה"י דיצירה נעשה פנימית וכו', ע"ש. והנה באמרו צו את בני ישראל, תכוין כי עתה אנו מתקנים עולם העשיה, שהוא שם: א"ל אדנ"י, גי' צו. ² זהו שאמרו בזהר צו, לית צו אלא ע"ו, וכן אמרו רז"ל בגמרא, על ויצו ד' אלהים על האדם וכו', אין צו אלא ע"ו וכו'. והענין, כי הקליפות אשר בעשיה הם רעות וקשות מאוד, ונקרא ע"ו, וצריך לשרפם באש. כמש"ה היא העולה על מוקדה על המזבח כו', כנוצר בזהר שם, ויען כי אחיזתם ויניקתם הוא מקדושת העשיה, הנקרא א"ל אדנ"י, לכן נקרא צו, גימטריא א"ל אדנ"י.

עולת תמיד וכו', יכוין כי עולת, גי' אבגית"ץ. ונדע כי שם זה בחסד, והוא מרת החסד המתגלה בכל בקר, בסוד וישכם אברהם בבקר, והוא סוד

וזה נוסחו: יתגדל ויתקדש שמייה רבא, בעלמא די ברא כרעותיה, וימליך מלכותיה, ויצמח פורקניה ויקריב משיחה כו' איש"ר וכו', על ישראל כו', יהא שלמא כו', וצריך שיהיה ז' ווין וישתבח ויתפאר ויתרומם כו'. תשבחתא הת' בחירק כמ"ש ¹ רד"ק שהיא במשקל תפארתו שהתיו בחירק. די ברא: הם ב' חיבות.

אמנם, סוד מה אנו מה חיינו. פי', כי מלת מה: מלכות. ופי' אנו: ישראל ממדת המלכות. ומה חיינו: לפי שכל הנשמות מיוחסת אליה, והיא משפעת לנו. ומה חסדנו: פי', כי אנו מקבלים מחסד ע"י המלכות הנקראת מה. מה ישועתינו: מלכות למעלה. הלא כל הגבורים כאין לפניך: בהסתלק שפע השכינה מהם, ועי"ז מצילין תיק הספר עם הספר, וזהו לבד הנשמה. אבל הגויים כאין לפניך, שהם נגוד כמר מדלי.

הק"ש שאומרים בקרבנות, ראוי לאומרה אפילו למתפלל תפלת הווחיקין, וענין כונתה נחבאר באורך בענין הק"ש של יוצר, ושם נחבאר כל הצורך, אבל הקיצור נבאר פה, כי צריך לכוין כי המלכות שנקרא שם, מקבלת מע'. כל הפירושים שבארנו בשמע דיוצר. ויכוין כי בלילה נסתלקו המוחין ממש, ולא נשאר בו רק פנימים דקטנות דאמא

שם ע	שר אלי	עב קסא	עב אחד
שמע	ישראל	יהוה אלהינו	יהוה אחד

חכמה בינה חו"ג כתר לאה חג"ת נה"י כתר רחל ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

ועתה במלת ישראל להיות שהוא יום, יש בו כח להמשיך בו ב' מדרגות יחד, והם מקיפים

(1) בספר מכלול.

(2) זהר בראשית אות רס"ה ואות תל"ב דפרי דף כ"ז: ל"ה: סנהדרין נ"ו: שער הכוונות ח"א דרושי תפילת השחר

דף פ"ג פ"ו. שער ההקדמות דף רכ"ג.

ומרת ימי מה היא, וכמבואר אצלנו בק"ש דיוצד
בכוונת בשכמל"ו, שלאה לוקחת ד' אלפי"ן מד'
שמות אהי"ה, שהם גימטריא מרת, כמבואר
אצלנו בענין צורת ד' שבקשר של ראש. (ב)

אני חיים הייתי נוהג לומר פ' המן ופ' עשרת
הדברות אחר התמיד, ומנע אותי מורי זלה"ה
מלאומרו מפני תערומת המינים, שאומרים שלא
ירד מן השמים כ"א תורה שבכתב.

מהחבדים: סי' קט"ו, כשיאמר אשה ריח
ניחוח לה', יכוין, אשה: עליית עשיה ליצירה, ריח:
יצירה בבריאה. ניחוח: בריאה באצילות. לה':
לעלות אצילות עד א"ס ב"ה.

פרק ד'

פיטום הקטורת

כבר נת"ל כי ע"י פיטום הקטורת עולים הי"ס
דקדושה שבתוך הקליפות, והם נעשים חיצונית
אל חיצונית מלכות דעשיה.

(ג) וענין י"א סמנים הוא, כי יש י' קליפות
דוגמת י' דקדושה ונתבאר ענין זה בתפלת ר"ה,
וגם ביארנו ענין זה בזהר תרומה על י"א יריעות
עזים, ע"ש כו'. ותחלה שמעתי ממורי זלה"ה ענין
זה, כי י"א סמני הקטורת הם י"ס דעשיה. והנה יש
י"ס דקליפה, עוד לוקח כח א' של הקדושה המחיה
אותה והם י"א. ואלו י"ס דעשיה, עם אותו הכח
של הקדושה המחיה י"ס דקליפה, הם י"א סמני

אל תיראי תולעת יעקב. ויש כנגדו קליפה של
תולע שהוא מכלה הכל, וכל בקר ובקר מתגלה
אותו תולע הטמא לכלות כל העולם כולו, כי כמו
שמתגבר תולעת יעקב בכל בקר, כן כנגדו מתגבר
אותו תולע הטמא להרקיב ולכלות העולם, ע"כ
השי"ת ברחמיו, צוה להקריב קרבן תמיד להתגבר
תולעת שבקדושה, על תולע שבקליפה, כדי שלא
תגבר בכל בקר, ויתבטל. וענין תולע שבקליפה
יתבאר בענין י"א סמני הקטורת לקמן. (א)

אמנם התולע הזה שבקדושה כבר בארנו שהוא
שם אבגית"ץ, שהוא החסד שבגבורות לכן נקרא
תולע בסוד תולעת שני, כמבואר אצלנו בפ'
תרומה בפסוק ותכלת וארגמן ותולעת שני הנוצר
בווהר. כי גוון ארום בסוד תולעת שני, לפי
שדרשו הוא גבורה, וע"כ נק' ישראל על שמו,
כמש"ה, אל תיראי תולעת יעקב, כי הם מכלים
את האומות, כדרך התולעת שמכלה ומרקיב את
עץ הקשה והחזק. אמנם הוא בחינת החסד
שבגבורות, וז"ס לרעת לעות את יעף דבר,
כמבואר אצלנו.

דע כי כל עולה הוא בחינת לאה שהיא
העליונה, ששם נאחזים כל הדינים הקשים, ולכן
היה בא עולת התמיד למתק הדינים והקליפות
אשר בה, כדי שלא ימשול וישלוט התולע הטמא,
ותולע יחזור לעולת, וזש"ה עולת תמיד, כי תמיד
חסר י', אותיות מרת. כמבואר אצלנו בפסוק,

הגהה

(א) נלע"ד נתן, כי תולעת הוא גימטריא
שקוצי"ת, והוא שם אחרון של שם מ"ב.
(ב) נלע"ד נתן: כי תמיד מלא, גי' קס"א קנ"א
קמ"ג. אבגית"ץ: גי' שו"ר וגי' אשרה, כי ז"ס כי
אברהם מכניע קליפות ישמעאל, שהוא חמור,
לילית מתלבשת בחמור, ויצחק ג"כ מכניע קליפות
עשו, הנקרא שור מועד. והנה אשרה הוא סוד

(ג) סנהדרין ק"ז. ע"ח ח"ב סוף שער העיבורים דף ס"ח.
ד) שעה"כ ח"א דרושי תפילת השחר דף פ"ה. פ"ז.

שהוא כנגד המלכות הקרובה אליהם יותר מן הכל, או לבנה זכה, שהוא עליונה שבכולם, שהוא א"מ. וזה הקטורת יותר מעולה מכל הקטורת שלהם, וכן כשמקטירין לפני ע"ז שלהם הוא לבנה. (ב) ותכוין בי"א סמני הקטורת, הנז' בפ' קח לך סמים, אל ענין הזה שביארנו.

ואמרו, בד בכד יהיה. זה תבין עם מה שהודעתוך בענין לבישת השק, בא"ת ב"ש, ב"ד. וזהו הענין, ולבש הכהן מדו בד. והענין, כי השק הם הקליפות המתלבנים משחור ללבן, שהוא בד, שהוא פשתן, בסוד שעטנו. כי גם הוא מחלקו של קין, מצד ס"א. והנה אלו הסמים היו מוחין אל ס"א, ועתה נכנסין במוחין דקדושה, וזהו יהיה. פי' יהיה: כי כבר הודעתוך כי ב' מוחין דנוקבא הם ב' י"ה י"ה, וזהו יהיה.

ועתה נבארם כברייאתא, ואלו הן: הצרי, כתר. והצפורן, יסוד. וחלבנה, מלכות. והלבונה, הוא א"מ. ואנו צריכין לקשר המלכות עם א"מ שהיא הלבונה, כדי שיאיר בה. אמנם היסוד שהוא התחתון משאר קצוות, אבל הוא עליון יותר ממנה, כדי שיאיר הכתר העליון, לכן אנו מחברים אלו ד', שנים בשנים עד"ז. מור: זה אברהם, כמ"ש אלך לי אל הר המור. וקציעה: גבורה. ושבלת נרד: ת"ת, כי הוא קו אמצעי, ויוצאין ממנו ענפים, וזרועות ורגלים, ונעשה כעין השבלת. וכרכום: נצח, כי גם הוא מריח קצת, כי הוא קו ימין, אבל אינו מריח כ"כ כמו החסד שהוא המור. קושט: חכמה. קלופה: בינה. קנמון: הוד.

אמנם היותם י"א סמנים נתבאר בענין הקדיש של קודם הודו ע"ש. ונתבאר שם, שהענין הוא, כי הם נמשכין ממה שנשאר מבירור הז' מלכים שמתו בארץ אדום, שהם ז"ת, ועוד ד'

הקטורת. וכשאנו מסלקין הכח המחיה אותם, אז אותן י"ס דקליפה נשארים מתים, ואין להם חיות, וזהו הטעם שהקטורת מבטל מותנא, כי הוא שממית המלאך המות, ואין לו עוד חיות ואין בו כח להמית אח"כ, ולכן אנו אומרים אותו קודם כל תפלה בשחרית ובמנחה. אך בערבית שהוא לילה אין בנו כח, לכן בזמן המגפה ח"ו נוהגין לומר וטוב הוא. ומורי זלה"ה היה נוהג בזמן המגפה לאומרו אחר חצות לילה, כי אז נכנעת ממשלתו, ובפרט אם יאמרו יו"ד אנשים ביחד ויהיו יראי ה'. ולפי שכוונתינו להעלות העולמות, ולכן בכל תפלה אנו אומרים אותו קודם, כדי שלא יעלו עם העולמות. וכן אחר תפלת שחרית אנו אומרים הקטורת, כדי שלא יינקו מן השפע היורד, ע"כ. ופ"א שמעתי ממורי זלה"ה, כי אלו י"א סמני הקטורת הם עשר ניצוצי הקדושה של אור פנימי המחיה את הקליפות, ויש ניצוץ א' שהוא אור המקיף. ונדע כי א"מ, כיון שמקיף מבחוץ אינו נחלק לעשר ונקרא אחד. ונמצא כי זה המקיף עם י' דא"פ, הם י"א סמני הקטורת.

(א) יאמר פסוק קח לך סמים. מיעוט סמים, שנים, כמ"ש רז"ל. והם ת"ת ונצח. נטף ושחלת וחלבנה: והם, הוד יסוד ומלכות. הרי ה' תחתונים כסדרן. ולפי שניצוץ האחרון שהיא מלכות, היא קדושה מועטת מאד, והקליפה גוברת, לכן החלבנה ריחה רע, ואע"פ שהוא מכלל הטמנים של הקדושה. אח"כ, סמים: הם ה"ר. (ב) כמשארז"ל שסמים הם ה' סמים אחרים, כמספר ה"ר, והם כחב"ג. ולבונה זכה: הוא אור המקיף, כי הפנימי הוא בהכרח מוגבל, ונתון תוך הקליפה, ואינו זך. אמנם המקיף הוא זך, ולכן תראה כי עיקר הקטורת הנעשה ע"י מכשפים הוא: או חלבנה

הגהה

(ב) נלע"ד נתן: כי לבנה זכה, גימטריא סמאל. לכן מקטיריה לפני ע"ז שלהם שהוא ס"מ, לבנה זכה. שהוא כמנין שלו, ליתן לו בזה כח, שיוכל לעשות כמו שהם רוצים ממנו. ע"כ.

(א) מע"ח: צ"ל בתחלה, אתה הוא ה' אלהינו, הם יחד או"א. אתה: חכמה. הוא: בינה. ה' אלהינו: ז"נ. אבותינו: ת"ת, שהוא כולל ג' אבות חג"ת, שהם האבות, כנדע.

ולטעם זה היה שס"ח מנין רקטורת. והענין כמו שביארנו בדרוש התפילין, בענין השיני"ן של תפילין, שהם בחינת המוחין רקטנות, שהם אלהים. אשר במילוי יהי"ן גימטריא שי"ן. ושי"ן במילוי גי' ש"ס. ואם נמנה עמהם הו' ראשים שיש בבי' השינין, א' מד', וא' מג', הרי שס"ח ע"ה, כנו' שם. שהו' ראשים הם כללות ד' מוחין, וג' לבושיהם שהם ג' מוחין רקטנות.

ובזה תבין למה הקליפות נקראים אלהים אחרים, מפני שיונקן ממוחין רקטנות הנקרא אלהים, והם נקראים אלהים אחרים. גם הו' ראשין רבי' שינין, והם ד' מוחין דגדלות, וג' לבושיהן דנה"י, הרי ז'. ועם אלהים במילוי העולה שי"ן וע"ה, כנו', הרי שס"ח. לכן חמצא כי עיקר ימות השנה הם כמנין שס"ה. שהם המוחין רקטנות שהם שי"ן, וד' מוחין דגדלות הם שס"ד, וע"ה הם שס"ה. אבל הג' היחידים, הם נגד הג' נה"י ראמא, שהם הלבושים. ונלע"ד, כי לכן היה ליום הכפורים שהוא נגד בינה עלאה.

ושמעתה ממודי זלה"ה, כאשר יש לו⁽¹⁾ מוחין ראמא, הם נקראים קטורת, וכשיש בו מוחין ראבא, נקרא שמן. והענין, כי שמן הוא בחשאי, כנוכר בזוהר תוריע. וכן אבא הוא בחשאי, הנקרא מחשבה, שהוא בחשאי. ואז נקרא ז"א שמים, גימטריא שמן. וז"ס, שמן וקטורת ישמח לב. ולכן היו נעשים ביחד, שהוא העלאת נרות המנורה, וענין הקטורת.

אמנם ענין הקטורת, הם המוחין מצד אמא המלוכשים בנה"י ראמא, שהם המחחה, שבה היו

אחודיים של חו"ב וישסו"ת. וסודם הוא ב' אותיות אחדונות שב"ה הוי"ה וזה, שהם גי' י"א. וכבר ידעת כי ב' אותיות אלו הם זו"ן שהם ז"ת, אמנם עם ד' אחודיים הנו' שידרו למטה במקום זו"ן, הם י"א, כמנין ו"ה. כי כ"ז הוא בכלל זו"ן. ולכן חמצא כי לעולם אין הפגם עולה רק נגד זו"ן, ולא באו"א. וזהו ענין הקליפה הנקרא תולע, הנזכר בפסוק עולת תמיד, וע"ש. כי הנה הם י"א קליפות של י"א סמני הקטורת, והם י"א ידיעות עזים, והם י"א ארורים הנזכר בפדשת כי תבא. והנה כ"א מי"א נקראים אדם מבחינת ארץ אדם, וי"א פעמים אדם, גימטריא תולע. וז"ס לעו"ת אדם בדיב"ו⁽²⁾ ארני לא דאה, ע"י י"א אדם אלו, שהם גימטריא לעו"ת, משם נמשך עיוות הדין אל האנשים. והנה כל זה הוא בקליפות, ולכן ארני לא דאה. כי אינם במקום קדושה, הנקרא ארני"י.

וזהו ענין, ואמד אי אלהימו, כי תחלק מלת אלהי מ"ו, כזה. וכ"א עולה בגימטריא אדם, ע"ה שלו. והם י"א אדם, כמנין אי. וזהו, אי אלהימו. וזהו ענין ג"כ, תביאמו ותטעמו. פי', תביא לאותם מ"ו, ותטעם לאותם מ"ו, ותוככם בי"א סמני הקטורת. ותביאמו ותטעמו בהר נחלתך, שהוא הקדושה. וגם בחיבת תביאמו, יש חיבת א"י מ"ו, שהם י"א אדם הנו'. וגם הם עולים שו"ד, וחסארו"ל ענין שוד שחוד ביומי וכו'⁽³⁾

והנה כל אלו החיצונים אחיזתן ויניקתן ממוחין רקטנות שמות אלהים, כמ"ש בענין הקדיש.

תגה

מ"ו אותיות במכוון, והם דמו אל י"א אדם עם י"א כוללים. כי כ"א וא' מי"א אלופים, כלול מן מ"ו אותיות. הרי הם י"א פעמים מ"ו, גימטריא שוד. ע"כ.

(ג) ס"ת: מת"ו. שי"א אדם מתו בסוד השבירה. נלע"ד נתן.

(ד) נלע"ד נתן: כי ז"ס שתמצא בי"א אלופי עשו, שכתוב תיכף אחד מיתות המלכים. ויש בהם

(1) ברכות ל"ג. שער הגלגלים הקדמה כ"ג דף ס"ו.

(2) כי כאשר ז"א יש לו (קאריץ) שער הפסוקים פ' שמיני דף קס"ב.

בסוד, בשתים יכסה פניו. וב' אותיות אמצעות, לכסות רגלי העולים, בסוד, ובשתים יכסה רגליו. ובב' אותיות אחרונות, לעופף ולעלות למעלה, בסוד, ובשתים יעופף.

גם תכוין הכוונה הב', כי הנה אלו בחינות העולים עתה, הם ו' בחינות מדרגות, הנכללות במלכות דיצירה, ונדע כי במלכות דיצירה הוא שם שקוצית, האחרון שבשם מ"ב, ויש בו ו' אותיות, כי ע"י ששה שמות הראשונות דשם מ"ב, אנו מעלים ו' מדרגות העשיה, אל ו' אותיות שבשם שקוצית, שהוא מלכות דיצירה, לכן צריך לצרף, שם אבגית"ץ בשי"ן שקוצית. ושם קר"ע שט"ן, בק' שקוצית. וכן שאר ד' שמות, בד' אותיות אחרונות, שבשם שקוצית. ועי"ז, עולין ו' מדרגות העשיה שם. ולכן צריך לכוין בו' שמות לו' אותיות שקוצית, אות א' בכל שם מהם. ובשבת, יכלול הכל, בשם שקוצית.

^(ט) כתב בע"ח. הכוונה זו מועיל מאד כדי להחזיר החוטא בתשובה. והוא שיאמר פיטום הקטורת בכוונה הכתובה לפניך לעי". וצריך למנות הסמים באצבעות הידים א' לא', כדי שלא ידלג ח"ו א' מהם. וגם הוא טוב להנו'. ובכל פעם שהיה אומר פיטום הקטורת, היה אומר אח"כ ג"פ ה' צבאות, ואח"כ וערבה. ואם ח"ו היה בזמן המגפה, לא היה אומר רבון העולמים ולא שאר הפסוקים שנוהגים, זולת אלו ג"פ הנו', ואח"כ וערבה. ^(י)

הגה

ה' צבאות אחר קטורת, צריך לכוין בזה היחוד, עמנו: גי' קס"א, עם ד' אותיות השרש, והכולל. משגב: גי' א"ל שד"י. לנו: גי' אלהי"ם, וכן אהי"ה אדנ"י. אלהי יעקב: גי' ע"ס מ"ב, בהסרת ד' אותיות השרש. אלהי: גי' מ"ו, מילוי ע"ב. יעקב: גי' ז' היות, הנכללות בו"א. סלה: הסי', חב"ד חג"ת. ל', נה"י. ה', מלכות, וכל המלה בעתיקא תליא. יעקב סלה: גי' י' היות, ומ"ק של

נותנין הקטורת. ונדע, כי נה"י דאמא, הם ג' שמות אהיה: דיו"י"ן, דא"לפין, דה"הין. שהם גימטריא מחתה ע"ה. כמ"ש, בענין נדב ואביהוא ע"ש. ^(ה)

אח"כ יאמר: ה' צבאות וכו' ג"פ. צריך לאומרם בכל פעם, אחר שאומר פיטום הקטורת כנו'.

פרק ה'

אנא בכח

כבר נת"ל, שהוא כדי להעלות חיצונות ג"ר דעשיה, שהיו חיצוניות לפנימית מלכות דיצירה. ופנימיות ג"א דעשיה, יהיו חיצונות אל חיצונות מלכות דיצירה. ושם בן מ"ב זה ביצירה הוא, וע"י אנו מעלים העשיה, שתחזור לבחינת יצירה. ותוכל להלביש מלכות דיצירה כנו'.

^(ח) וצריך שתכוין ב' כוונות, א' הוא שתכוין חמיד, להעלות ע"י כל הו' שמות האלו, שבשם מ"ב. רק שביום א' של השבוע, גובר שם א' אבגית"ץ, ושאר השמות כלולים בו. וביום ב', תכוין בכולם ג"כ, ותכוין בשם ב', שהוא הגובר באותו יום, והשאר כלולים בו. וכן עד השם האחרון. שקוצית"ת תכוין ביום שבת, ושכולם כלולים בו. וצריך שתכוין למה שאמרנו בעת השכיבה, ויתבאר אח"כ, שיכוין להעלות הפנים בב' אותיות ראשונות של שם, הגובר בכל יום,

^(ה) במהדורא בתרא, כתב הרח"ו זלה"ה, כי מוח אבא הם בסוד יה"ו. והנה, יה"ו דאלפי"ן, עולה ט"ל. והם סוד חב"ד דבינה דאבא, כנו' בכוונת ציצית. והנה י"פ ט"ל, גי' שמים. וז"ס, ויתן לך מטל השמים. וז"ס, כשמן הטוב כו' וכטל חרמון וכו', ע"כ.

^(ו) ונלע"ד, שיש לכווין בכל פעם שאומר, ג"פ

^(ח) שעה"כ ח"א דרושי תפילת השחר דף פ"ה. שער רוה"ק דף קמ"ה כונה ה' ו'.

^(ט) ע"י שער רוה"ק יחד ב' דף ע"ו.

כתב האר"י ז"ל: שם הזה אבגית"ן, כל אות הוא שולט שעה אחת ביום ראשון, ומי' ולמעלה מתהפך השם כדי לפעול דין, צתיגב"א. וכן כל הז' שמות בז' ימי השבוע.

ועתה נבאר הכוונה שצריך לכווין בשם מ"ב. הנה נודע כי יש ב' בחינות באצילות, א' שהוא רוצה לעלות למעלה לשרשו, אלא שיש להם יראה, גי' גבורה, וזהו יראה פנימית. ויראה חיצונית היא, שלא ירד שום בחינה למטה ממדרגתו. וכ"ז ע"י שם מ"ב, שמעכב שלא יעלה לשרשו. כי מעיקרא קודם התיקון היו כל הבחינות בסוד גלגולת ופנים לבד, ואח"כ בא התיקון ונתפשט ג"כ הגוף, והוא רוצה לעלות לשרשו, ושם מ"ב מעכבו.

והנה שם מ"ב מתחלק לד' אותיות הפשוט, שהם העיקר בכתר, ⁽²⁾ וי' אותיות המילוי הם בחו"ב, וכ"ח אותיות מילוי המילוי בז"ת, וזה בכל בחינה ובחינה ו' אותיות. וז"ש, בשתים יכסה פניו וכו', כי מאלו ה' אותיות שבכל בחינה, כב' אותיות מהם מכסה פניו, כדי שלא יעלה למעלה למקום שהיה גלגולת בתחלה, בהיותה סוד נקודה א'. וצריך ב' אותיות, א' לעכב א"פ, והב' לא"מ. פניו: גי' קמ"ו, שהם, ב' שמות ס"ג, עם י' אותיות הם ב"פ ע"ג, והם כב' פניו, א' בימין וא' בשמאל, והם כמנין פניו. ואלו השמות הם פנים עליונים, כמו שנבאר בסוד ואמת שבי"ג מדות,

הגהה

שהם הב' תפוחין, שהם ז' שמות ס"ג, שהם כמנין ואמת. כי הפנים בסוד ס"ג ועולה עם כל ע"ג מאלו הפנים. מילוי מ"ה שהוא י"ט גימטריא חוה, והנה י"ט וע"ג, כמנין צ"ב. וזהו ר"ת "בשתים יכסה פניו, וב' אותיות מכסים הפנים. "ובשתים יכסה רגליו, ד"ת רי"ו, וז"ס אשר שמתי חול גבול לים חק עולם, ב"פ חק, גימטריא די"ו. וז"ס "קול רחדי דופק, ר"ת גימטריא חק, שדופק למטה, והם ב' חק, א' נגד המקיף, וא' נגד הפנימי, שלא יעבור מהגבול. ובשתים יעופף, עד מקום הפנים שבנקודה לבד, כלהבה זו שעולה למעלה אצל השרש, ולכן אין יכולת לעלות רק למקום שהיה תחלה בחינת הפנים, בהיותם סוד נקודה, והם ב' אותיות, א' של אלקים נגד הפנים, וב' שם אהי"ה דידין נגד המקיף, וזהו יעופף: יע"ו גי' אלהים, פ"ף גי' קס"א ע"ה. ואלהי"ם, לעולם בסוד ראש, כי אלהים ביודי"ן גימטריא ש', ואלהים דאחוריים גימטריא ד', ואלהים באחוריים דההי"ן גימטריא אלף, הרי ראש. וטעם שמעכב שם מ"ב לעלות, הוא כדי שלא תחבטל מתיקונה שלא תוכל לקבל האור.

דבון העולמים וכו'. ושחט אותו על ירך המזבח וכו'. הפסוקים שנוהגים לומר, עורי צפון ובואי תימן וכו', לא היה נוהג מורי זלה"ה לאומרם, לפי שאין אנו ראויים עכשיו כ"כ, שיעורר הצפון לקבל חלקם בקרבנות. ⁽¹⁾

ע"ה, גימטריא ע"ס מ"ב, וזהו אם למקרא ואם למסורת. לפני ה' ס"ת י"ה, עם ב' אותיות י"ה, גי' טו"ב, שהוא טוב הצפון עין לא ראתה. ⁽²⁾ וזה שארז"ל כל האומר פרשה זו, זוכר לעקדת יצחק. כי צפנה גי' בחירה, שהיתה צפונה בידיעתו ית', שכשם שאותיות י"ה שהם או"א הם צפונות ומלוכשת בזו"ן, בסוד ו"ה, כך הבחירה צפונה בידיעה. ובעקדת יצחק נאמר, עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה, שאז נתאמת הידיעה ע"י הבחירה, לכן כל האומר פרשה זו, אז זוכרין לו עקידת יצחק, ע"כ.

הוי"ה גי' טו"ב. ה' "צבאות אשרי" אדם בוטח בך, ר"ת, גי' ק"ב, הם י"ז ווי"ן שבשם ב"ן, הנקרא קו המדה, ועם ר"ת, בוטח בך, גי' ק"ו. וגם ס"ת בוטח בך, הם כ"ח אותיות המילוי מ"ה. אדם בוטח בך: גי' מ"ו מ"ו, גי' צ"ב, הם יאהדונה"י ע"ה. המלך יעננו ביום קראנו: גי' קפ"ד קס"ו ק"ל קדם ע"ב. שהוא גם אחורים דהוי"ה פשוט, והוא לכוון למתק הדינין, בכח שם יב"ק, שהוא הוי"ה אהי"ה אדני", והוא יוצא מר"ת, יעננו ביום קראנו. ע"כ מדברי הר"ן זלה"ה.

(ז) נלע"ד נתן: שיש לכוין היחוד הזה. צפונה

(א) שער ההקדמות דף ר"ס דרוש ב' באצילות. (י) ויקרא רבה פרשה ב' י'.

(ב) וי' אותיות המילוי בחכמה. וכ"ח דמילוי המילוי בנינה. יש מ"ב אחר שנחלק בז"א, ולא לכל י"ס אלא בז"ת שבכל בחינה ר' אותיות. (השמטה בסוף הספר בדפוס).

פרק ו'

פרק איזהו מקומן וכו'

מקל וחומר. דרשא זו מצד המלכות, שמקבלת מהת"ת פעם כך ופעם כך, כי פעם תקבל מחו"ג שבת"ת, וזהו מקל. כי קל רמו לרחמים, המקילים את הדין, ומרחמים על העולם. וחומר, רומז אל הדין, המחמיר לדון את העולם, הרי מדה א'. ומדה זו, כשהעולם נידון קצת ממנו בדין גמור, וקצת ממנו ברחמים גמורים, ומרחם על העולם. מגזרה שוה. לפעמים תקבל מת"ת שבת"ת, שהוא מכריע בקו השוה בין החו"ג, ואז יהיה העולם נידון בדרך ממוזג, לא רחמים גמורים ולא דין גמורים, אלא גזרה שוה לשניהם, ממוצעת בסוד הת"ת.

מבנין אב מכתוב אחד. לפעמים תקבל מצד הת"ת הנקרא אב, בנטותו לצד הנצח. או ההוד הנקרא כתוב אחד. וזהו בנין אב מכתוב אחד. מבנין אב משני כתובים. לפעמים בהכרעה בין שניהם נ"ה. זו ב"א מב"כ, שהם נ"ה.

מכלל ופרט. לפעמים תקבל המלכות מכללות ת"ת מכל הו"ק, וזהו מכלל ופרט. כלל ואח"כ פרט, ותהיה אז ההנהגה במדת המלכות, כי אין בכלל אלא מה שבפרט.

מפרט וכלל. לפעמים תקבל המלכות מכללות הת"ת כנ"ל, ומתגבר מדת הת"ת עליה, ותתנהג העולם על ידו, ומדת מלכות נכללת בו, והוא יהיה עיקר בהנהגה, כי פרט וכלל, מתרבה הכלל, ויהיה הכלל עיקר, כי יתגבר ו"ק שלו על ו"ק שלה. ולפעמים להיפוך, וזה מכלל ופרט מפרט וכלל.

כלל ופרט וכלל וכו'. לפעמים תעלה המלכות למעלה מן היסוד, ותכריע היא בין היסוד והת"ת. וזהו כלל ופרט וכלל, כי כלל הוא הת"ת, שבו כלולים ו"ק, ופרט היא המלכות, דלית לה מגרמה כלום. ועוד, ששם הדברים נפרטים ומתפרשים, בסוד, ופרט כרמך לא תעולל לעני ולגר תעזוב אותם, כי שם מקומם. וכלל, הוא

כבר נת"ל, שהוא כדי להעלות שאר חלקי העשיה, הנשארים לעלות. ודע כי בחרו לומר פרק זה יותר מכל הפרקים שבש"ס שיש בו ענין הקרבנות, מפני שהוא כולל כל מיני הקרבנות. וגם מפני שאין פרק בכל משניות כולם, שלא יהא נזכר מחלוקת התנאים, אלא פרק זה בלבד, ונקרא פרק זה הלכה פסוקה, ועתה אנו צריכין אל השלום ולא אל המחלוקת.

בברייתא דר"י אומר ב"ג מדות. כבר נת"ל שהן ענין העשיה, שיש בה י"ג בחי', והם ג"ר שעלו עד ג"ת דיצירה כנ"ל. וי"ס שלמות דעשיה, עלו עם י"א סמני הקטורת. ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה, באופן אחר, והוא, כי אחר עליות ג"ר דעשיה, נשארו י"ג בחינות אחרות דעשיה, כי הנה י"א סמני הקטורת, הלבישו למלכות דעשיה בחיצוניותה, הרי ספירה אחת. ופנימיות המלכות, לחיצוניות נה"י, הרי ג' ספירות אחרות. ופנימיות נה"י עם חיצונות חג"ת, הרי ג' ספירות אחרות. ופנימיות חג"ת, עם חיצוניות מלכות דיצירה, הרי ג"ס אחרות. וחיצוניות כח"ב, עם פנימית מלכות דיצירה, הרי ג"ס אחרות, והרי י"ג ספירות שלמות, זולת פנימיות כח"ב שעלו בג"ת דיצירה. ודע כי כן נעשה ביצירה, סוד י"ג שבב"ש. וכן יש י"ג שבעולם הבריאה י"ג שבחים שבישתבח. וכן יש י"ג באצילות שהם י"ג ברכות האמצעית דשאלות צרכיו.

והנה אין ספק, כי התורה התחתונה שנדרשת ב"ג מדות אלו, שנמשכים אליה מ"ג מדות עליונות תורה שבכתב, הנדרשת ב"ג מדות אלו, דוגמת י"ג אלו. כי כל מה שיש בתחתונים יש בעליונים, ומשם נתפשט בתחתונים. והנה תורה עליונה שהיא ת"ת, נחלקת בסוד ו"ק שבה, כלולה מדין ורחמים, וכללותה הרי י"ג.

(כ) שעה"כ ח"א דרושי תפילת השחר דף פ"ו. שער מאמרי רז"ל דף נ"ב.

היסוד הנקרא כל, רכליל שית בקרטופא חרא. ואז יתנהג העולם כפי הכרעת מרת מלכות, וזהו אי אתה רן אלא כעין הפרט, שהוא מרת המלכות.

מכלל שהוא צריך לפרט וכו'. כי לפעמים תעלה המלכות למעלה, בסוד עטרת בעלה, ותשפיע לת"ת, ויתנהג העולם ע"י ברדתה למטה בבחינה זו, וזהו מכלל שהוא צריך לפרט, שהכלל שהוא ת"ת הנזכר, צריך לפרט שהיא מלכות, שהיא למעלה ממנו. ולפעמים תחסר אור המלכות, ותצטרך לקבל מת"ת האור, כדי להשלים עצמה, ותתנהג העולם בבחי' זו הגרועה, שאין לה אלא לצורך עצמה, ולא להשפיע. כי כל הבחינות שנוכר לעיל, הם שמקבלת המלכות שפע לצורך העולם, מלבד צורך עצמה. אמנם מדה זו, היא שצדיכה לצורך עצמה, ואין לה לצורך אחרים, וזהו מפרט שצריך לכלל.

וכל דבר שהיה בכלל וכו'. לפעמים מקבלת מן הת"ת בסוד למודי ה', ע"י נצח או הור, ותהיה המלכות בהוד, והת"ת בנצח, בסוד שם הוי"ה בנצח, וארנ"י בהוד. והנה זו הנהגת תחלת בריאתו של עולם, כי תחלה היו למעלה ר"ו פרצופים, והמלכות שנקראת דבר, היתה בכלל הת"ת הנקראת כלל ונכללה בו, ויצא מן הכלל שהוא ת"ת, ונדבקה בלמודי ה'. וזהו כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד ע"ע יצא על המלכות לבר שתהיה היא לברה בלמודי ה' למטה, אלא ללמד על הכלל כולו יצא, שגם הת"ת יזרווג עמה שם בלמודי ה' למטה. כיצד: ת"ת בנצח בימין בשם הוי"ה, והמלכות בשמאל בשם ארנ"י, ויתחברו אז שניהם ע"י היסוד, בסוד יאהרונה"י כנוכר בתיקונים. נמצא שע"י ירדתה במקום הת"ת, ירד הת"ת ג"כ עמה בלמודי ה', שהוא נ"ה, וזהו אלא ללמד כו'. ועוד, כאשר ירדה המלכות מאת פני המלך למטה, לא לבר גרמה לת"ת שנקרא עצמו, כמשארז"ל משה מפי עצמו אמרו, שהוא המקום שהיתה שם תחלת אצילותה בין ב' זרועין, כי יצטרך המלך כאשר ירצה לרבר עם הכלה, לרדת למקומה בלמודי ה', כי זולת זה א"א להתרברק גופא בגופא, אלא גם ראש המלך

בסוד רישא, ירד גם הוא למטה, כדי שיהיה החיבוק שלם, גופא בגופא, אנפין באנפין, רדועין ברדועין, רגלין ברגלין. וזהו ללמד על הכלל כולו יצא, לומר שהת"ת כולו בכללו, ירד בלמודי ה', ולא הת"ת בלבד, שהוא בסוד גופא. ועוד, גם טרם רדתה למטה, יצרק אומרו כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, כי נוקבא יצאה מאחוריו, בין ב' רדועין דיליה לעומת החזה, ומשם נעשה לה ראשה וזרועותיה, שהם חו"ג שבה, נגר נ"ה שבזכר. ונ"ה שלה שהם למודי ה', יצאו מן הכלל שהוא ת"ת, ואין להם על מה שיסמוכו בת"ת, והוצרך הזכר העליון למשוך את רגליו למטה ג"כ להיות היא עזר כנגדו, ולא חוצה לו. וזהו כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, הם נ"ה, שיצאו מן הכלל סוד הת"ת, לא ללמד ע"ע כו' אלא ללמד על הכלל כולו יצא, שהוצרכו למודי ה' הזכר העליון להתפשט למטה, וכל זה בכלל מדה שמינית.

וכל דבר כו'. לפעמים יתנהג העולם בסוד עיבור המלכות, להוליד למטה רוגמת עליונים, בסוד תיבת נח, שיצאו ממנה ג' גוונים, שם חם ויפת, שהן דין ורחמים, וכללותם דמיון הת"ת הכולל דין ורחמים. אלא שלפעמים תתעבר בסוד הרחמים בלבד. ויהיו כל הג' גוונים נוטים לצד הרחמים, וזהו כל דבר שהיה בכלל, בסוד האצילות למעלה מת"ת, ויצא לטעון טעון א' למטה בסוד עיבור, ונתעברה בג' גוונים הנז', כלולים זה בזה בסוד הרחמים, שהוא כענינו, כענין ו', הוא בסוד הת"ת נוטה לצד הרחמים, ואזי יצא להקל בסוד הרחמים, להוליד ג' גוונים כולם בסוד הרחמים, ולא מצד הדין.

וכל דבר שהיה בכלל כו'. ולפעמים בסוד דין ורחמים ביחד, ולא כענין ו' שהוא ת"ת נוטה לצד הרחמים, ואז יצא להקל ולהחמיד, ותתעבר ותלד למטה ג' גוונים, דין, ורחמים, וממוזגים.

וכל דבר כו' ויצא לרון כו'. ולפעמים מתנהג העולם במדת המלכות ברדתה למטה במקום אצילותה עם הת"ת, ותדל למטה ביצירה

התפלה, כי התפלה נחלק לר' חלקים, שהוא מתחלת הברכות עד ב"ש הוא עולם העשיה, ומב"ש עד סוף ישתבח הוא עולם היצירה, ומישתבח עד העמידה הוא עולם הבריאה, והעמידה עצמה הוא אצילות עד אשרי, ואשרי עד תפלה לרוד בריאה, ותפלה לרוד עד פיטום הקטורת יצירה, וקטורת עצמה הוא עשיה.

והנה חיקנו קדיש א' בין כל עולם ועולם, כמ"ש ב"ה. וטעם הדבר יתבאר לך בהקדמה אחת. ונתבאר בענין מיעוט הירח, מה ענין המיעוט, ושם נתבאר כי ראשונה היתה נוקבא דזעיר דאצילות במקומה, שהוא אחודי החזה דזכר, נמצא שיעור קומתה כולה, מראשה ועד רגלה, הוא כשיעור נה"י של הזכר עד סופם. גם נתבאר איך מתנוצץ אור של כל הי"ס דאצילות בבי"ע, ואמנם הוא אור המתפשט מהם בלבד ולא הם בעצמם. וכבר נודע כי מן תנה"י דז"א, נתהווה אור ד' מוחין דנוקבא דז"א עליונה אשר באצילות, וכל מציאות הי"ס שבה. ולעולם שיעור קומתה, הוא בר"ס תנה"י דז"א בלבד, לכן נקראת ד' כנדע, וגם ממנה נתהווה אור א' כלול מד' אורות, ד' אורות אלו נתהוו מתנה"י שבה, ואלו יורדין ומתלבשין בהיכל העליון הנו', בו' היכלות אשר בו, כנו"ל. ואל תחשוב כי תנה"י עצמן דמלכות דאצילות, הם נעשין מוחין למטה, רק שמאירים הר' אורות הנו', והם יורדים למטה בהיכל הנו' והם הנקראים כסא כבוד.

והנה בעת מיעוט הירח שאמר לה לכי ומיעטי את עצמך, היה באופן אחר, כי המלכות הנו', שהיתה תחלה באחורי הזכר מן החזה ולמטה, היא עצמה ירדה למטה בהיכל ק"ק דבריאה, ולא נחלבשה בהיכל עצמו, אלא באותן הר' אורות שנתהוו מתנה"י שלה, ונכנסו בהיכל ק"ק דבריאה, שהוא בחינת כחב"ד דבריאה עצמה, ואותם הר' אורות, הם הכסא כבוד עצמו, והם נשמות של בריאה, והם המתלבשים בהיכל ק"ק, שהוא כחב"ד דבריאה, ונעשה נשמה תוך כסא הכבוד הזה, שהוא נשמת הבריאה, שהם אותם הר'

בסוד מטטרו"ן, שהוא נער חגור חרצין, בסוד ס' פולסי דנורא, שהם ס' גבורים מצד הדין, וזהו ויצא לידון. ולפי שמטטרו"ן תמיד מתחדש, כמד"א אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ, כנזכר (ל) בזהר פינחס. וזהו בדבר החדש, ואז בדרתה למטה בסוד מטטרו"ן, הוא סוד הגלות, בסוד אי לך ארץ שמלכך נער, וזהו אי אתה יכול להחזירו לכללו, כי הזווג הוא בטל בזמן הגלות, ואין לה יכולת לעלות אצל בעלה, עד שיחזירו הכתוב שהוא סוד נצח, כמד"א למנצח על אילת השחר, שחרין דאיילתא, ולפי שההד הוא בגלות, כמ"ש כל היום דזה, צריך נצח עם ת"ת להחזירה למקומה, ותהיה החזרה נגלית לעיני כל חי, ולא תהיה סתומה אלא מפורשת, וזהו עד שיחזירו הכתוב לכללו בפירוש.

דבר הלמד מענינו כו'. לפעמים יתנהג העולם הנקרא דבר סוד מלכות, בנ"ה, ונ"ה שבה מקבלים מת"ת, וזהו הלמד מענינו, מענין ר', הוא הת"ת. או יהיו מקבלים נ"ה שבה מסוף הת"ת שהוא יסוד, וזה דבר הלמד מסופו, סוף ר', הוא ת"ת, וסופו הוא היסוד, סוף הת"ת.

וכאן שני כתובים וכו'. ולפעמים מתנהג העולם ע"י נ"ה שבמלכות, שהם ב' כתובים המכחישים זא"ז, זה דין זה רחמים, וע"י היסוד שהוא הכתוב הג' המכריע ביניהם, יתמוגז ויתנהג העולם ע"י מיוזג היסוד והכרעתו בתוך המלכות ידדה, וזהו המדה הי"ג.

ע"כ מרבירי הרח"ו זלה"ה שמצא מכת"י האר"י זלה"ה בעצמו.

שער הקדישים

מכאן עד פ"א מיותר והוא מהדורא בתרא

והנה נבאר סוד כל הקדישים שבכל תפלה ותפלה, ושלא בשעת התפלה, ונבאר ענינם בכללם במקום הזה, ואח"כ נבאר פרטם, כ"א וא' במקומו. ותחלה נבאר ענין מציאות המעשה הנעשה ע"י הקדיש. והנה ביארנו לעיל בשער

(א) ע"ח ח"ב שער כסא הכבוד דף שמ"ט.

(ל) אות פ"ד דפו"י דף ר"ז.

אורות הנו', שם נתלבשה מלכות דאצילות, וכן עד"ז בכל הר' עולמות. אלא שיש שינוי ביניהם, והוא כי המלכות דאצילות, כל כלותה וכל י"ס שבה, וכל שיעור קומתה, שהיה תחלה כשיעור ד"ס של הזכר, שהם תנה"י באחורים שלהם, כ"ז ירדה למטה, ונתלבשים באותם הר' אורות הנקרא כסא כבוד, המתלבשים בהיכל קדשי קדשים דבריאה, שגם הוא בחינה ד' שהם כחב"ד דבריאה. ושיעור קומתה שהיא בד"ס של ז"א, היא מתלבשת עתה בשיעור קומת הכסא הזה, שהוא ד' אורות ג"כ, וגם היא שיעור קומת כל היכל ק"ק, שגם היא ד', כחב"ד דבריאה. (ח)

אמנם המלכות של הבריאה כאשר ירדה למטה בעולם היצירה, לא ירד רק חלק העשירי שבה בלבד, שהוא המלכות שבה, ירדה למטה בהיכל הנקרא ק"ק דיצירה, ונתלבשה שם. וכן עד"ז המלכות של עולם היצירה חלק הי' שבה ירדה ממנה, ונתלבשה בהיכל ק"ק דעשיה. א"כ נמצא, שבכל ד' עולמות אבי"ע, יש בכל עולם מהם ב' בחינות, א' הוא ענין ו' היכלות תחתונים שבעולם ההוא, בעלייתם הם עולים ונכללים זה בזה דרך כללות, עד' הנו"ל, שעולין פנימית ג"ת, ומלבישין חיצונית ז"א כו'. ובחינה הב' הוא, בחינת היכל ק"ק שבאותו עולם, שכשהוא עולה ונכלל למעלה, הוא חוזר להיות ממש בבחי' העולם שלמעלה ממנו, ע"י המלכות של עולם העליון ההוא, ע"י שמתלבשת בהיכל העליון הז' הזה, שבעולם שלמטה ממנו, ושמור כלל זה בידך. והוא עד' תוספות שבת בענין הקליפות נוגה, כי לפעמים היא קרושה, ולפעמים היא טומאה.

הגהה

והנה מתחלת הברכות עד עתה, כללנו ו' היכלות תחתונים דעשיה, דרך כללות זה בזה, כנוכר. ועתה ע"י הקדיש, עולה למעלה עולם העשיה אל היצירה, והם ב' מיני העלאות. כי הנה כל התיקון הנעשה עד עתה, הוא ו' היכלות העשיה, ואח"כ מהדו עד ב"ש, הוא היכל ק"ק דעשיה. ולכן ע"י הקדיש הזה, אנו מעלים הז' היכלות, כי קדיש הוא בחינת העמוד, כנוכר בזוהר פקודי בהיכלות^(ג), ואמר שם, שיש עמוד אחד באמצע כל היכל, ודרך העמוד ההוא עולה כל היכל בחבירו ונכלל בו. ובחינת העמוד הזה, הוא בחינת הקדיש, שאנו אומרים בין כל עולם ועולם. ובקדיש הזה, אנו מעלים את העשיה אל היצירה, ולכן יש באיש"ר וגו' כ"ח תיבות, וכ"ח אותיות, כמ"ש למטה באורך בע"ה. וע"י הכ"ח אותיות, אנו מעלים הז' היכלות, לפי שלעולם כל בחינת אותיות הם הגבורות, כנדוע בשם ע"ב, שיש בו רי"ו אותיות, כמנין גבורה. אך התיבות הם ע"ב כמנין חסד, ולכן ע"י האותיות, אנו מעלים הז' היכלות. וע"י כ"ח תיבות, אנו מעלים היכל הז' שבעשיה למעלה. והענין הוא, כי לעולם אין שום יכולת לעלות שום עליה, אלא בכח שם מ"ב, והוא המעלה כל עליות שבעולם, וז"ש בזוהר תרומה, דשם מ"ב סליק ולא נחית כו"ג.

והנה בחי' הכ"ח הם מילוי המילוי דשם הוי"ה, שהוא כ"ח אותיות, והוי"ה עצמה הוא מ"ב, שהוא ד' אותיות הפשוטות, ועשרה אותיות של המילוי, וכ"ח של מילוי המילוי, הרי מ"ב אותיות. נמצא, כי אלו כ"ח הנזכר, הוא מילוי המילוי, של מ"ב אותיות בשם הוי"ה, נמצא כי כל כ"ח, הוא

דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. דמות דיקא, ולא אדם ממש שהוא ז"א דאצילות, אלא מלכות בלבד שהיא נקראת דמות כנדוע. ע"כ דברי הר"ן זלה"ה.

(ח) וז"ס ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא. שהוא מלכות דאצילות הנקראת אדני"ג, והיא יורדת בהיכל ק"ק דבריאה ומתלבשת בכסא כבוד הנו', וזהו על כסא רם ונשא, שהוא בראש עולם הבריאה. וז"ש ג"כ יחזקאל ועל דמות הכסא

(ג) אות ק"ט דפו"י דף קל"ב:

(ב) אות תק"ט דפו"י דף רמ"ו:

בשם מ"ב. ולכן הקדיש נרמז בב' הבחינות שהם כ"ח, ומ"ב, כמ"ש בע"ה. והוא, כי יש בו ב' מ"ב, וב' כ"ח, מ"ב וכ"ח דאותיות, ומ"ב וכ"ח דתיבות.

ואלו הם מ"ב וכ"ח דאותיות: כי ביהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמיה כ"ח אותיות, ובר"ת של "וישתבח ויתפאר כו' יש ז' ווי"ן, והם עולים מ"ב. והענין הוא, כי גם שם מ"ב הוא עד"ז, ז' שמות באנא בכח, ובכל שם יש ו' אותיות שהם ז' ווי"ן הנו'. וכן יש ו' אותיות בכל תיבה, ו"וישתבח ויתפאר כו' בווי"ן, ולא ביודי"ן כמו שנוהגין קצת מחכמי דורנו כי הוא טעות גדול, לפי שאין עליה אלא בשם מ"ב דסליק ולא נחית, ושם ע"ב נחית. ואמנם הכ"ח תיבות הם שיש מן איש"ר וכו' עד דאמירן בעלמא, הרי כ"ח. וצריך לומר לעילא מן כל ברכתא בב' תיבות, כדי שיהא כ"ח תיבות, וגם כי כן הוא לשון התרגום. הרי נתבאר מ"ב וכ"ח דתיבות, ומ"ב וכ"ח דאותיות. וצריך שתדע, כי הנה ד' שמות הם בר' עולמות אבי"ע: הוי"ה דע"ב באצילות, הוי"ה דס"ג בבריאה, הוי"ה דמ"ה ביצירה, הוי"ה דב"ן בעשיה. והנה בג' היות ראשונות עס"מ יש ו' אותיות בכל מילוי מהם, ולכן יש במילוי מילואו כ"ח אותיות. אבל בשם ב"ן לא יש רק ט' אותיות, לכן אין במילוי המילוי כ"ח אותיות, לכן אין שום עליה ע"י, רק ע"י ג' היות ראשונות, כמבואר אצלינו ז' בדרוש שם מ"ב דד"ע אבי"ע.

ונחזור לענין כ"ח אותיות הנו' שיש בקדיש זה של הודו, תכוין בהם אל כ"ח אותיות שיש במילוי המילוי הוי"ה דאלפי"ן, שיש ביצירה. ותכוין להעלות ע"י ו' היכלות תחתונים דעשיה ביצירה. ואח"כ תכוין בכ"ח תיבות שיש בקדיש הזה, אל כ"ח אותיות מילוי המילוי דס"ג אשר בבריאה, ותכוין להעלות בהם את היכל ק"ק דעשיה ביצירה, שהוא חוזר להיות יצירה ממש ע"י כ"ח הנזכר. נמצא, כי המ"ב אותיות שהוא גי' של ז' ווי"ן שיש בוישתבח ויתפאר וכו' כנ"ל. וכן הכ"ח אותיות שיש ביש"ר כו', אלו הם יותר תחתונים.

כי הם נגד מ"ב וכ"ח של מילוי אלפי"ן שיש ביצירה. אבל המ"ב מבחי' ז' תיבות עצמן של וישתבח כו' שיש בהם מ"ב אותיות, וכן הכ"ח תיבות עצמן שיש מן איש"ר עד דאמירן בעלמא, אלו הם מ"ב וכ"ח יותר עליונים בבחינת היות דס"ג. לכן הראשונים נרמזו במ"ב וכ"ח אתוון, והשניים נרמזו במ"ב וכ"ח תיבין, שהם יותר מעולים. וע"כ במ"ב וכ"ח דאתוון התחתונים, אנו מעלים ו' היכלות דעשיה התחתונים, וע"י מ"ב וכ"ח תיבין העליונים, אנו מעלים היכל ק"ק דעשיה.

ואחר שביארנו ענין זה הקדיש, נבאר כל שאר הקדישים דרך כללות, ואח"כ נחזור לבאר דרך פרט ענין הקדיש בביאור גמור. דע, כמו שביארנו בזה הקדיש של אחר הקרבנות, שיש בו ב' מ"ב וכ"ח. וע"י מ"ב וכ"ח ראשונים של אותיות, אנו מעלים ו' היכלות תחתונים דעשיה אל היצירה, כך בין כל עולם ועולם יש בחי' העמוד הזה שהוא הקדיש, כי דרך העמוד הזה עולה כל א' ונכלל בחבירו ע"ד הנו' בעשיה. כיצד, הרי אח"כ בין ישתבח ליוצר יש קדיש א', ויש בו ג' כ"ב מ"ב וכ"ח דאתוון דתיבין, של אתוון להעלות ו' היכלות דיצירה, דתיבין להעלות היכל ק"ק דיצירה בבריאה. והנה בין עולם הבריאה לעולם האצילות לא תקנו קדיש, והטעם, לפי שכבר ביארנו למעלה, שיש הפרש בין עולם האצילות לשאר העולמות, כי בשאר העולמות אין המלכות שבעולם ההוא מחלבת בראש העולם שלמטה ממנו, רק חלק הי' שבה בלבד. אבל המלכות של אצילות כולה ירדה למטה בראש הבריאה, ואין לך קשר גדול מזה, וא"צ להעלות את הבריאה, כי היא קשורה עם מלכות דאצילות.

ונבאר הקדישים שלאחר העמידה. כי הנה תיכף אחר העמידה קודם אשרי, אנו אומרים קדיש. והענין הוא, כי כל הקדישים של קודם העמידה, היה להעלות כל העולמות למעלה, כדי שיוכלו כל העולמות בעולם האצילות לעשות זיווג העליון, ואז בעת הזיווג ההוא, אין שם רק

כי לעיל אמרנו כי ב' מ"ב וב' כ"ח שיש בזה הקדיש, שהם של מ"ה ושל ס"ג, והם להעלות ר היכלות תחתונים דעשיה, ולהעלות היכל ק"ק. ופ"א שמעתי באופן זה, ונ"ל שהוא עיקר. כי הנה טרם הקדיש כבר נכלל העשיה ביצירה, אבל עדיין לא קבלה הג"ר דעשיה מיצירה רק בחי נפש של היצירה בלבד, ואנו צריכין עתה לתת להם בחי רוח ממש של היצירה. והוא באופן זה, כי הנה ע"י מ"ב וכ"ח אותיות של הקדיש, אשר כוונתם הם אל שם מ"ב וכ"ח דהויה דאלפי"ן דיצירה, נמשך רוח של היצירה אל ג"ר דעשיה שעלו שם. ואח"כ ע"י מ"ב וכ"ח הב' של תיבת הקדיש, אשר כוונתם הם במ"ב וכ"ח דהויה"ה דס"ג של הבריאה, שהוא עליון מאד, נמשך כח אור גדול אל ג"ר דעשיה, כדי שיוכלו הם לתת אח"כ כח הרוח של היצירה אל שאר היכלות העשיה עד סופו.

ונבאר עתה ענין הקדיש בעצמו, דע, כי הקדיש ניתקן בלשון תרגום, כנו' ⁽¹⁾ בזוהר תרומה, כי הוא מתבר שלשלין דפרזלא וכו'. וביאור הענין, כי הנה הודעתין כי התרגום הוא בחי אחוריים של הקדושה, והוא קדוש ג"כ. אמנם החיצונים יונקים משם, אעפ"י שהוא קדוש ג"כ. והנה נת"ל, כי הקדיש הזה, הוא כדי להעלות העולמות התחתונים, אל העליונים למעלה ממדרגתם, ואנו יראים, פן ע"י עליות העולמות, יעלו החיצונים עמהם, לכן אומרים הקדיש בלשון תרגום, לישנא דלא משתמע למלאכין עילאין. פי', כי המלאכים הם מצד הפנים, ולכן הם מדברים בלה"ק. אבל החיצונים שיונקין מן האחוריים שהוא תרגום, לכן הם מבינים אותו, וע"י שאנו אומרים שבח הגדול הזה, נכנעין החיצונים, ואין עולים עם העולמות למעלה. נמצא, כי יש ב' כוונות בקדיש, א' הוא להעלות העולמות, הב' להכניע הקליפות, שלא יתאחוזו בהם לעלות גם הם עמהם. וב' הכוונות הם א', כמ"ש בע"ה. לכן נבאר תחלה ענין הקדיש בעצמו, ואח"כ נבאר ב' הכוונות הנו'.

יחד ת"ת ומלכות לברם, וכל שאר העולמות, הם עושים כדמות כנפיים להם, בסוד אגן הסהר, הנו' במאמר של סתרי האותיות של ⁽²⁾ הזוהר כת"י. ואחר אשר נעשה זיווג העליון, אנו צריכין לחזור ולהעלות העולמות, כדי שיקבלו אותו השפע הנשפע ע"י הזיווג, לכן אנו אומרים קדיש זה אחר העמידה, שאז הוא עת זיווג העליון, כדי לכלול פעם אחרת הבריאה באצילות, כדי לקבל שפע הזיווג ההוא. ואז מקבלת שפע ההוא, שהוא תוספות קדושה, של ובא לציון גואל. ואח"כ קדיש אחר, כדי לכלול היצירה בבריאה, ואז היצירה הוא ענין תפלה לרוד. ואח"כ קדיש אחר, כדי לכלול העשיה ביצירה, ע"י הקדיש ההוא, ואז העשיה הוא פיתום הקטורת. והרי נשלמה התפלה. אבל ענין הקדיש בתרא אינו מכלל התפלה, כי הרי כבר עלו כל העולמות כנוכר, אבל הוא נקרא קדיש יתום, ששם הוא בחי המתים שבעולם העשיה. וביאורו הוא, כדי להעלות ⁽³⁾ כל הנפשות והנשמות שבעולם העשיה, בסוד תחיית המתים, ולכן אומרים היתומים, על אביהם ואמם שמתו. והנה ע"ד שביארנו באלו הקדישים של תפלת השחר, כך הם הקדישים של תפילת מנחה וערבית, כמ"ש במקומו. ויש עוד קדישים שהם באמצע היום, בקריאת ס"ת ועל הדרשה, והוא נקרא קדיש דאגרתא, וגם ענינו ע"ד הנו'. אבל יש בו חילוק, כי אם הקריאה היתה ביום במקרא, שהוא בעשיה, לכן הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח, א' של מ"ה דיצירה, וא' של ס"ג דבריאה. ואם הקריאה היתה של משנה ואגדה או הלכה, שהם ביצירה ובבריאה, הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח, א' של ס"ג, וא' של ע"ב, שהם מבריאה ואצילות. ואם הקריאה היא של קבלה שהם באצילות, הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח, א' של ע"ב דנוקבא דאצילות, וא' של ע"ב דכורא דאצילות, שהוא ז"א.

ונחזור עתה לבאר שאר כוונת הקדיש הזה של הודו, וממנו יחבאר כל שאר הקדישים כולם. דע,

(ה) זהר חדש בראשית אות קי"ב.

(ו) להעלות הנר"נ (קאריץ).

(ז) אות נ"ז דפו"י דף קכ"ט:

והנה ענין נוסח הקדיש בעצמו הוא, כי הנה מצינו בנוסח הקדיש שם מ"ב כפול ב"פ. והוא סוד הוי"ה פשוט, ומילוי, ומילוי המילוי כנז'. והוא כך: כי מן יתגדל עד משיחיה, הם י"ד תיבות, לפי שדי ברא ב' תיבות נפרדים, ולא תיבה א' דברא, כי הוא טעות. וזהו נוסחו: יתגדל ויתקדש שמיא רבא בעלמא די ברא כרעותיה ומליך מלכותיה ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה, הרי י"ד תיבות. וי"ד אחרים מבחינת אותיות, נרמז במלת די ברא, מלת די, הוא י"ד, ועוד יש כ"ח תיבות, מן אמן יהא וכו' עד ראמירן בעלמא. וכ"ח אחר דאותיות, שיש מן יש"ר וכו', הרי הם מ"ב אותיות ומ"ב תיבות. וצריך לחלק כל חלוקה בפ"ע, ר"ל, כמו שמ"ב של הוי"ה, היא נחלקת לג' חלוקים, והוא, ד' אותיות הפשוט, וי' אותיות המילוי, וכ"ח אותיות מילוי המילוי, כן נחלקים בקדיש. כי תחלה יש ד' תיבות, והם יתגדל ויתקדש שמיא רבא, ומפסיקין אז ואומרים אמן. וחוזרים לומר י' אותיות המילוי, והם י' תיבות, שיש מן בעלמא עד משיחיה, ועונין אז אמן אחר בנתיים, וכן ראוי לנהוג. וחוזרים לומר כ"ח תיבות מן איש"ר עד בעלמא, ועונין אז אמן אחר, כנודע.

ונבאר עתה ענין ב' מ"ב. כי נת"ל ענינם, שהם להעלות העולמות, ונבאר ענין הכנעת החיצונים איך נרמז בקדיש, ואח"כ נחזור לבאר ב' כוונות ביחד. כונה א', בענין הגדלת המוחין, ועי"ז נכנעו הקליפות ויעלו העולמות. אמנם הכנעת החיצונים תחלה, נרמז בד' תיבות יתגדל ויתקדש שמיא רבא. והענין הוא, כי הנה הקליפה הם י"א בחי', כנז' אצלינו בענין י"א סמני הקטורת. אמנם ענינם בקיצור נבאר גם בכאן, והוא, כי הנה ד' אותיות הוי"ה, הם מורים על חיבור או"א וזו"ן, והנה בזמן הגלות אין השם שלם, ואינו נקרא רק בחצי השם העליון, בסוד כי יד על כס יה. וסוד הענין הוא, כי הנה נודע שכל הקליפות נעשו מברורי ז' המלכים שמתו, והם בחי' זו"ן,

אבל באו"א לא יש מיתת המלכים. והנה זו"ן הם ב' אותיות ו"ה של השם, כנודע. שהם גי' י"א, כנגד הקליפה. והנה מאלו ב' אותיות אחרונים שהם ו"ה, נמשך ההארה אל הקליפה, והם יונקים משם, כיון ששרשם הוא שם, וזה הטעם שאין אחיזה אל הקליפה מאמא ולמעלה, שהם ב' אותיות י"ה, רק בב' אותיות ו"ה שהם זו"ן בלבד. וזהו הטעם שאין הכסא שלם ואין השם שלם, לפי שחציו הראשון שהם ב' אותיות י"ה, שהם או"א, אין לקליפה אחיזה בהם, כי אין שרשם שם, לכן ב' אותיות אלו נשארות למעלה. אבל בב' אותיות אחרונות שהם ו"ה, יש להם אחיזה ושרש בהם, ונמשך להם מהם אותו הרוחנית וחיות שלהם, שהם י"א סמני הקטורת בין הקליפות.

והנה כוונתינו ע"י הקדיש הזה, לסלק אותם י"א סמני הקטורת מן הקליפה, ע"י שאנו מעלים ב' אותיות ו"ה למעלה שהם זו"ן, עד ב' אותיות י"ה ראשונות שהם או"א, ויתחברו כל הד' יחד, אז יהיה השם שלם, ואז אותן י"א סמני הקטורת, יתחברו עם ב' אותיות ראשונות שהם י"ה, הנז', ואז הקליפות מתבטלין. וזהו ענין, יתגדל ויתקדש שמיא רבא, ר"ל שם י"ה רבא. פי', שם י"ה שהם ב' אותיות ראשונות של הוי"ה, שהם או"א, היא שמיא רבא, שיעלו ב' אותיות אחרונות שהם ו"ה זו"ן, ויתחברו עם או"א שהם י"ה. ואז יהיה השם שלם וגדול, וגם יהיה קדוש, שע"ז יתבטל הטומאה הנאחו בקודש. לכן תקנו י"א אותיות שיש בב' תיבות יתגדל ויתקדש, להורות על י"א סימני הקטורת שהם ב' אותיות ו"ה, שיעלו עם י"ה, ויהיה שם גדול וקדוש.

ונבאר עתה ענין הכנעת החיצונים, ב' הכוונות יחד, שהן הכנעת הקליפות, והעלאת העולמות, כי זה גורם לזה. והענין, כי הנה נודע, שכל אחיות החיצונים הוא מבחי' המוחין שהם אלהי"ם, והנה הם ג'.

ע"כ מצאתי במהדורא בתרא. וה' יאיר עינינו בתורתו אכ"ר.

ש ע ר ה ק ד י ש י ם

פרק ראשון

ענין הקדישים נחלק לכמה חלקים. ^(א) כי כבר ביארתי לך, כי מן התחלת התפלה עד ב"ש, הוא עשיה. ומב"ש עד התחלת יוצר הוא יצירה, ומשם עד עמידה הוא בריאה, ותפלת י"ח הוא אצילות. ואח"כ הם יורדים מלמעלה למטה, כי אין כח בימות החול רק ליחדם לפי שעה, ואח"כ יחזרו למקומם. והנה מן אשרי' עד תפלה לדוד הוא בריאה, ומשם עד אין קדוש הוא יצירה, ומשם עד סוף, הוא עשיה. ולכן בכל שינוי עולם אחד, אנו אומרים שם קדיש א'.

ונתחיל תחלה מן הראשון, שהוא קודם הודו לה' וכו'. והנה כבר הקדמתי הקדמה בסוד מיעוט הירח, כי הכוונה הוא, כי הנה תחלה היתה המלכות עם הת"ת במקומה, בתר חדוי דמלכא, ושיעור קומתה מראשה עד רגלה, הם נה"י של הת"ת עד סופו. והנה כבר ביארנו איך מתאצל האור של ספירת האצילות בבי"ע, איך הוא אור המתפשט מן הספירה, ולא הם עצמן. אמנם מלכות עצמה שהיתה תחלה בנה"י בעת המיעוט, ירדה למטה בהיכל ק"ק של בריאה, ושם באותו היכל נחלקו בה כל החלקים שבה שהיתה שיעורה בנה"י שלו, הם עתה בהיכל זה ק"ק דבריאה, והיא אוחזת שם שיעור ההוא של ג"ר דבריאה, במקום נה"י הראשונות של הזכר ^(ט) ובזה נקיש אל

השאר, כי המלכות דבריאה היא בהיכל ק"ק דיצירה, ומלכות דיצירה בהיכל ק"ק דעשיה.

והנה מן תחלת התפלה עד הודו לה' קראו וכו', הוא ו' היכלות דעשיה, ומן הודו לה' עד ב"ש, הוא היכל ק"ק דעשיה שחזר ממש להיות יצירה, ע"י המלכות דיצירה אשר שם בהיכל ק"ק. וז"ס תוספות קדושת שבת ע"י קליפות נוגה, כי לפעמים היא קדושה ולפעמים היא טומאה. נמצא, כי ד"ע אבי"ע, יש ב' מציאות. א', הוא סוד ו' היכלות שיש בכל א' וא', כי הם נכללים למעלה זה בזה דרך כללות לבד. משא"כ בהיכל ק"ק שהוא נכלל למעלה, והוא חוזר ממש במציאות העולם של מעלה, ושמור כלל זה. ולכן תבין כי אנו אומרים מזמור הודו לה' קודם ב"ש, עם היות שכל המזמורים ביצירה. אך הטעם, כי היכל ק"ק דעשיה חוזר להיות יצירה ממש, ולכן אחר שכללנו כל הו' היכלות של העשיה זה בזה, עד מזמור הודו לה', אז אנו צריכין להעלותם בסוד עמוד א', כנזכר בהיכלות דפקודי, כי יש עמוד א' בין כל היכל והיכל, ובדרך זה העמוד עולה כ"א בחבירו ונכלל בו. וסוד עמוד זה, הוא סוד הקדיש שבאמצע כל עולם ועולם ^(י)

והנה בזה הקדיש, אנו מעלים העשיה ביצירה, לכן יש בו כ"ח אותיות, שהם מן יש"ר עד עלמיא, וכ"ח תיבות מן איש"ר עד דאמירן בעלמא. וסוד

הגהה

העשיה ביצירה, וכל היצירה בבריאה. וצ"ל, שאין עולים רק פנימיות העולמות לבדם, אך החיצוניות לא עלו, רק מה שהיו קודם הקדיש בלבד. וראיה שהיה העמוד שבין עולם לעולם כנקודה, ואיך כל העולם יעלה דרך אותו העמוד. אך יתורץ כנו', שאין עולים רק הנשמות דרך העמוד כנו' בזהוהי ויחי ובפ' ויקהל ^(ב).

^(ט) מהרד"ש. נלע"ד, בזה יובן מה שאמר, הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים, שהנה"י של זכר הם זנב להם, והם בראש הבריאה הם ראש לשועלים. מוטב להיות זנב לאריות נה"י של זכר, להיות אורה רב, מלהיות ראש לשועלים שנתמעט אורה.

^(י) וצריך שתדע, מ"ש בסוד הקדיש עולה כל

(א) שעה"כ ח"א ענין הקדיש דף צ"ב. (ב) ויחי אות קע"ד דפו"י דף רי"ט. ויקהל אות ש"ו דפו"י דף ר"י.

קדיש הא' דעשיה, ג"כ בב' מיני כ"ח אלו, א' לו' היכלות, וא' להיכל ק"ק. נמצא כ"ח אותיות ע"י שם ס"ג דבריאה, וכ"ח תיבין ע"י שם ע"ב דאצילות. ואחר שהעלינו היכל ק"ק, אנו חוזרים אותו ממש בדריאה, כי גם בו נכללות מלכות דבריאה כנ"ל. לכן אחר הקדיש אנו אומרים ברכו, הוא דוגמת הודו לה'. וכבר ידעת, כי כמו שהמזמור הוא ביצירה, לרמוז כי היכל העשיה זה נהפך ליצירה, כן כאן אנו אומרים ברכו שהוא בריאה, ששם הוא סוד ברוך בכל מיני ריבויין כנודע. לרמוז כי היכל ז' דיצירה נהפך ממש לבריאה עצמה.

והנה בהגיענו אל יחוד ק"ש, אז הענין, כי היכל האהבה הוא החיבוק, והיכל הרצון הוא הנישוק. וכבר ידעת, כי אין נישוק אלא דביקותא רוחא ברוחא, וא"א לעשות זה, עד ירדת ז"א דאצילות אל היכל הרצון, וגם הוא אינו יכול לירד, עד שיתוסף בו כח מן או"א מן רוחא דילהון. ולכן אנו מיחדים בשמע ישראל הז"א, ואנו מאירים בו סוד המוחין, וג"כ בנוקבא, ואז יורד הוא למטה. נמצא כי בעת יחוד, נעשו לו ולה מוחין, וז"ס טעם כי ק"ש הוא מדאורייתא, ותפלה מדרבנן. פי', כי כבר ביארנו לך, כי נה"י שלו הם מאירים במלכות, בסוד ד' מוחין, אך בסוד יחוד ק"ש יורדים לה סוד ד' מוחין שלמעלה ממש מאו"א. וז"ס תפלה מדרבנן, כי רבנן הם נה"י, כי הם נקראים ת"ח מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי ה', שהם הנצחים, נמצא כי באותו רגע של יחוד ק"ש, הוא יותר הארה ממה שנעשה בתפלה, כי אח"כ אין זה האור ניכר, ונסתלק הוא אחר זמן ק"ש, ואנו מורידין כל ז"א ברמ"ח איברים, ברמ"ח תיבין דק"ש. ולכן הוא סוד פרשיות התורה, והוא תורה שבכתב ממש, ולכן בין ויאמר לאמת ויצייב לא יפסיק, כי אנו צריכין להוריד ז"א הזה, בהיכל הרצון.

(א) והנה כבר הודעתך, כי בהיכל הרצון יש בתוכו ו' היכלות אחרים, והוא כולל שית אחרנין,

הענין, כי ע"י כ"ח אותיות אנו מעלים הו' היכלות, כי לעולם סוד אותיות הם גבורה כנודע בשם ע"ב, כי מספרם של האותיות הם רי"ו כמנין גבורה, אך התיבות הם ע"ב כמנין חסד, ולכן ע"י כ"ח אותיות, אנו מעלים הו' היכלות. וע"י כ"ח התיבות אנו מעלים ק"ק דעשיה למעלה.

והענין, כי לעולם אין יכולת לשום עליה כ"א בשם מ"ב, והוא מעלה כל עליון שבעולם, כי הוא סליק ולא נחית כנו' בפ' תרומה, והנה סוד הכ"ח הוא מילוי שם מ"ב כנודע. כי שם הוי"ה דאלפ"ן, בפשוט ומילוי ומילוי המילוי, הוא מ"ב אותיות, ולהיות שלעולם אין עליה אלא בשם מ"ב, לכן צ"ל וישתבח ויתפאר כו', כי הנה ז' ווי'ן מן וישתבח עד ויתהלל, לרמוז על שם מ"ב, שהם שבעה פעמים ו'. וכן גם כן בכל תיבה מאלו, וישתבח כו', יש ו' אותיות, הרי נרמו שם מ"ב באותיות. לכן האומר ישתבח כו' ביודין, טעות הוא בידו, כי הוא בגי' שם ע"ב, ששה יו"דין וב' ווי"ן, גי' ע"ב. וטעות הוא, כי אין כח עליה אלא בשם מ"ב, וגם כי כ"ח אותיות לעולם הוא שם מ"ב. והוא, כי אחר שהעלינו היכל ז' ע"י כ"ח תיבין, אז יש בו כח לחזור עצמו ליצירה, ואנו אומרים הודו לה' וכו' והבן.

אמנם כבר ידעת סדר ד' שמות: מילוי ההי"ן בעשיה, מילוי אלפ"ן ביצירה, מילוי ס"ג דבריאה, מילוי ע"ב באצילות. והנה בא' מאלו ג' שמות האחרונים, תוכל לעשות מהם עשרה אותיות מילוי, לכן יש בהם כ"ח אותיות מילוי המילוי, אך בשם הוי"ה דההי"ן אין במילוי רק ט' אותיות, ואין בו כ"ח אותיות במילוי המילוי, לכן אין בו עליה ע"י, לכן ע"י כ"ח אותיות אנו מעלים הו' היכלות עשיה אל היצירה, והו' ע"י כ"ח מילוי אלפ"ן שביצירה. ואח"כ ע"י כ"ח תיבין, אנו מעלים היכל ק"ק, שהוא חוזר להיות יצירה ממש, ע"י כ"ח מילוי ס"ג דבריאה. נמצא מקום הקדיש, הוא קודם הודו לה' קראו בשמו.

קדיש הב' הוא קודם יוצר אור, והוא דוגמת

הגהה

(א) נלע"ד נתן: כי בלילה יורד יעקב בהיכל ק"ק דבריאה כנוכר בתפלת ערבית, ועתה יורד

אמנם שם יורדין ת"ת עם ו"ק, אך עדין אנו חסרים ד' היכלות עליונות, כי הלא ז"א הוא י"ס, ולכן אנו מורידין סוד היכל ק"ק שהוא סוד ד' היכלות, כמ"ש בע"ה. ושם נגזרים כחב"ד של ז"א, ולכן אנו אומרים ד"פ אמת קודם עזרת. ושם נגזרים תנה"י של הז"א בד' היכלות שבהיכל הרצון. ועוד יש ב' היכלות אחרים, ששם נגזרים חו"ג, אך אין אנו זוכרים אותם, כי עיקר כוונתנו להזכיר אלו הד' לבד, שהם מאירים בקומת המלכות כנודע. ואח"כ בעזרת אבותינו, שם סוד הורדת היכל ק"ק למטה בהיכל הרצון, והוא נקרא עזרת אבותינו. ושם אנו אומרים ד"פ אמת ג"כ, ושם נגזרים ג"כ ד"ר דז"א. והרי נכללים כל י"ס שלו בהיכל הרצון הכולל ו' היכלות שבו לבד התחתונים, וג"כ נכללו ד"ר שבהיכל ז'.

והנה ענין ז' היכלות אלו, סודם הוא זה. דע, כי הנה כל עולם מד"ע אבי"ע, הוא סוד י' ויש בו י"ג. אמנם סוד הבריאה הוא י"ס, והם ו' דרגין דכרסייא, והם כנגד ו' היכלות מן היכל לבנת הספיר עד היכל הרצון, והד' רגלין דכרסייא הוא בהיכל ק"ק. ואלו הד' רגלין הם היכל ק"ק עצמו, והרי הם עשרה. והנה בזה תבין מ"ש בזהר (פ' בא כי שית דרגין ד' רגלין אית לכרסייא וכולהו איהו לכרסייא. ויש לדקדק, אם הרגלין והדרגין הם עשרה, אם כן מי הוא הכסא. אך סוד הענין הוא, כי אלו הו' היכלות הם ו' דרגין ד' רגלין, והם סוד הבריאה. אמנם סוד אותן הג' אורות שירדו מאמא עילאה, הוא מלכות דאצילות שמקננא בג"ר דבריאה. ואותן הג' אורות שהם נשמת הבריאה הם הנקראים כסא, ואלו הם

הגהה

למטה בהיכל רצון בסוד וישק יעקב לרחל כנוצר שם בכוונת הד"פ אמת. וז"ל, ^(א) כי אנו צריכינ להוריד לה הארה מן המוחין עילאין דז"א דק"ש, כדי שתעשה פרצוף ותוכל לעלות אל האצילות, ולכן אנו מורדין אלו הד"פ אמת שהם המוחין

נקראים ק"ק, שהם מתלבשים בהיכל זה הכולל ד' דרגין, ולכן נקרא היכל זה היכל ק"ק. הרי, כי י' הם מציאות הבריאה, וג' אורות שהם נשמה להם, והרי הם י"ג, והבן כל זה. ואמנם, היכל הזה הו' שהוא כולל ד"ר, הוא סוד כחב"ד של הבריאה. ובאלו הד' מתלבשים סוד הכסא שאמרנו, שהם סוד אמא עלאה מקננא בג"ס, והיא סוד אור הנאצל מן המלכות עליונה דאצילות. ולפי שהיא סוד ד', להיות סוד קומתה ד"ס תנה"י, לכן נתאצל מן שיעור קומתה אור א' וגם הוא בסוד ד', ונגזרים בד' היכלי הבריאה שבהיכל ק"ק. ובוזה תבין, כי כמו שמוחין דז"א הם תנה"י דאמא, וכן מוחין דמלכות הם תנה"י דז"א, וגם מוחין דבריאה הם תנה"י של המלכות. והבן איך בכל העולמות הם בסדר א', והבן זה מאוד.

ואמנם, אע"פ שהם ד' היכלות, עכ"ז אין נמנים אלא לג', לפי שהד' שהוא סוד הדעת, אינו לעולם במנין, לפי שהוא נעלם בין חו"ב. והנה כל מציאות הנו', אינו שנה"י עליונים הם עצמן מוחין למטה, רק מאירין שם. והרי, כי מתנה"י דז"א, נתהוו אור ד' מוחין דנוקבא דז"א העליונה, וכל מציאת י"ס שבה. ולפי שלעולם הוא שיעור קומתה בד"ס אלו, לכן גם ממנה נתהוו מתנה"י שלה, ד' אורות בהיכל ק"ק, והוא סוד הכסא נשמת הבריאה, ואותם הד' אורות שהם סוד תנה"י שלה, מאירים מהם ד' היכלות, הנכללים בהיכל ק"ק הנזכר. והם סוד ^(ה) מוחין של הבריאה. וי"ק דבריאה הם ב' היכלות תחתונים. אמנם לבנת הספיר, אינו, רק יסוד המכריע וכלול מג"ה, והו' לבנת הספיר, ולא כמו שחשבו

כנ"ל. ומ"ש בזהר דנחית ישראל לקבל בהיכל הרצון, אינו ישראל עצמו אלא הארה הנו', והוא יעקב, שהם אחוריים דאבא שנפלו עד מקום מלכות דאצילות, ע"כ הגה"ה.

(ד) אות רכ"ז דפו"י דף מ"ג.

(ג) שער ק"ש פרק כ"ט.

(ה) ד' מוחין (קאריץ).

ו' דבריהא. והוא, כי הנה ד' היכלות הם בבריאה בהיכל הז', וג' אורות הנק' כסא והם הנקראים ק"ק, הרי ז', וגם במלכות הם ז', כי היכל ק"ק כלול ד"ס ו' היכלות תחתונים, הרי הם י"ס דמלכות דאצילות נחלקים לז' היכלות, הרי ז' בז'. אמנם קדיש של אחר העמידה, כי תחלה העלינו כל העולמות למעלה, כדי שיוכלו כל העולמות באצילות, לעשות זיווג עליון, אמנם בעת הזיווג אין שום יחוד רק ת"ת ומל', אך כל העולמות כולם עושין בסוד כנפיים, בסוד אגן הסהר כנוכר בזהר. לכן אחר הזיווג, אנו צריכין לחזור ולהעלות העולמות, שיקבלו אותו השפע הנשפע בעת הזיווג, לכן אנו אומרים פ"א קדיש, כדי לכלול בריאה באצילות עוד פעם לקבל שפע הזיווג, לכן כל מ"ב דקדיש זה, הוא ע"י מילוי דיודי"ן במ"ב אותיות. (ב)

אח"כ מקבלת הבריאה תוספות הקדושה ובא לציון, ואחר כך קדיש ב' לכלול היצירה עם הבריאה, ע"י ס"ג וע"ב. ואח"כ היצירה הוא

רבים שהם יסוד ומלכות. אמנם המלכות של הבריאה הוא בהיכל ק"ק דיצירה, כי תמיד הוא זה הסדר, היינו, מלכות של זה, בכתר של זה, כי כל זה הוא מיעוט הירח, ורדתה למטה. אך יש הפרש א' והוא, כי כל כללות מלכות דאצילות בכל י"ס שבה, הם מתלבשות בכסא שהוא ראש הבריאה, באותם הד' אורות הנק' כסא. אך כל שאר העולמות, אין מתלבשת כל המלכות, רק חלק הי' שבה לבר, בהיכל הנו' של עולם שלמטה ממנו. לכן תמצא בין כל עולם ועולם אנו אומרים קדיש, משא"כ בין הבריאה לאצילות, כי שם כל כללות מלכות דאצילות הוא בראש הבריאה, ואין לך סמיכת גדול מזה, וא"צ להעלות הבריאה, כי הרי קשורה עם מלכות דאצילות לגמרי, וז"ס סמיכת גאולה לתפלה, שהוא בריאה במלכות.

ובזה תבין סוד שבעה ושבעה מוצקות, מוצקים לא כתיב, וז"ס הנזכר⁽¹⁾ בזהר שביעאה בשביעאה ונא' שבעת הימים ושבעת ימים. והנה הענין כי אלו הי"ד הם נוקבין, כי הם ז' דמלכות דאצילות

הנהח

ואח"כ קדיש ג' כדי להעלות העשיה ביצירה, שהוא בפנים דז"א, ששם עומדת מלכות כנ"ל, והרי עתה כולם בפנים דאצילות, ואח"כ בעלינו יורדים למטה כל עולם במקומו כנוכר לקמן, ע"כ מוהר"ן.

אני ראיתי למורי זלה"ה, שהיה אומר קדיש בתרא בכל שנה ביום שמת בו אביו בכל ג' תפלות היום, והיה כנוסח הקדיש של בני ספרד, ולא כנוסח שכתב הרמב"ם ז"ל, אלא ע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה. וטוב הוא לומר ליתום כל השנה זה הקדיש גם בשבת וי"ט ור"ח, כי יש עליה אל הנשמה ההוא, כי אין הטעם לאמרו כדי להציל מגיהנם לבר, אלא גם בג"ע הוא מועיל להעלותו ממדרגה למדרגה, א"כ גם בשבת וי"ט ור"ח מועיל ג"כ. ע"כ הגה"ה.

(ב) נלע"ד נתן: הטעם הוא שאומרים עתה קדיש בין אצילות לבריאה אחר העמידה. כי בארני שפתי תפתח היו הי"ס דמלכות דאצילות נכלל בהיכל ק"ק דבריאה, ולכן הם מחוברים כנוכר ואצ"ל קדיש, אבל בשעת הזיווג נסתלק מהם המלכות ונזדווגו עם יעקב בסוד נ"א, ואז מתפרד החבילה, ואז צ"ל קדיש כדי להעלות בריאה במלכות עצמה, במקום שהיתה עומדת למעלה באצילות, ואז נשארים י"ע בסוף אצילות לברם. אחר כך אנו אומרים קדיש ב' להעלות גם כן יצירה במקום שעומדת עתה בריאה, שעומדת במלכות דאצילות לפני, כי מתחלה ע' שנעשו בסוד אגן הסהר, אזי הם עומדים במקום שהיתה עומדת רחל מתחלה, כדי לכסות הזו"ן שלא יזונו ויסתכלו הקליפות שם מאחורים שלהם, ועתה עולים כל ב' י"ע בסוד פנים ליקח מהם שפע.

(1) פ' פקדי אוח השצ"ה דפו"י דף ר"ס: ע"ח ח"ב שער כסא הכבוד פ"ב.

תפלה לרדו. ואחר כך קדיש, להעלות העשיה ביצירה על ידי מ"ה וס"ג. ואחר כך העשיה פייטום הקטורת. הרי כי בזה נשלמת התפלה. אך קדיש בתרא אינו מכלל אלו, כי כבר עלו כל העולמות. אמנם קדיש זה נקרא קדיש יתום, פירושו, כי סוד קדיש זה, הוא כדי להעלות כל הנפשות המתים, בסוד תחית המתים. ולכן אומרים אותו יתומים שמתו אביהם ואמם. והענין, כי יש בו שם מ"ב באופן אחר ^א ונרמז בנט"י. ודע כי ע"י שם **במוכסו** הוא התחיה, בסוד אני אמית ואחיה, כי שם זה בגבורה, ובמה שהקב"ה ממית, בו בעצמו מחיה, לכן קודם אלו שם **כוזו** כי הוא מנין ט"ל, שיחיו בו המתים. אמנם דע, כי בשבת נמשכת כל היום תוספת שבת, אך בחול אין תוספת קדושה רק בעת התפלה לבד, לכן אין תוספת נשמה רק בשבת לבד. ועכ"ז, ליראי ה' ולחושבי שמו יש איזה קצת הארה בעת התפלה אפילו בחול, והבן זה. עוד יש חילוק, כי בשבת נעשה תוספות קדושה מעצמו, מכל מה שאנו עושין בחול ע"י תפלתינו. גם חילוק אחר, כי בשבת עולין כללות העולמות, משא"כ בחול רק מציאות הנשמות בלבד, שעולים עם השכינה בסוד מ"ג.

פרק ב'

והנה דע, כי אנו צריכין להעלות כל העולמות. וכבר ידעת, כי כל העלאת הוא בשם מ"ב, ע"י ג' דות שבשם, האוחזים בעולם ומעלים אותם, ולכן תיבת כל הקדיש הוא מ"ב תיבות, וכפי בחינת הקדיש כך כוונתו. כי בקדיש הודו, יכוין בשם מ"ב, היוצא מהוי"ה דמ"ה, ע"ש. אמנם נמצא, כי שם מ"ב של כוונת הקדיש אינו שם מ"ב הנודע אצלנו, שהוא אנא בכח כו', רק שם מ"ב רהויות, כ"א כפי מקומו. כיצד: ד' אותיות הוי"ה בחינה א'. ואחר כך י' אותיות המילוי בחינה ב', ואחד כך כ"ח אותיות מלוי המילוי בחינה ג', הדי מ"ב בג' בחינות. לכן יתגדל ויתקדש שמה רבא, ד' תיבות, נגד ד' אותיות הוי"ה פשוטה. ואחר כך יש י'

תיבות מן בעלמא עד משיחיה. לכן צדיך לחלק די ברא בב' תיבות, והם י' תיבות נגד י' אותיות המילוי, ואז צריכין לענות אמן פעם אחרת. ואח"כ, מן איש"ר עד דאמירן בעלמא, הם כ"ח תיבות נגד מילוי המילוי, ולכן אז עונין אמן פעם אחרת.

גם ראוי לכוין, כי הלא סוד הקדיש הוא סוד הכנעת הקליפות כנוכר בזהר תרומה. והנה ראוי שתדע, כי כל אחיות החיצונים הוא בסוד מוחין דקטנות, שהיא סוד אלהים כמבואר אצלנו. והנה הם ג' מוחין בנה"י דבינה, וג' מוחין בנה"י דאבא, שהם ו' מוחין, ו' אלקים. והנה במוחין הללו מהם יונקים החיצונים, לכן ראוי לתקן מוחין אלו, להמשיך מוחין דגדלות, כדי שיסורו ויושבתו החיצונים. והנה אלו המוחין הם מלובשים בנה"י דאמא, והם סוד ג' אהי"ה, כי כל אהי"ה הוא באמא, כנודע. אמנם במוחין דגדלות, אז הם נה"י דאמא, בסוד ג' מילוי אהי"ה, דידו"ן דאלפי"ן דההי"ן, שהם ג' תנ"ה, אמנם בקטנות לא יש דק ג' מילוי לבד שהם ג' שצ"ב. אמנם תחלה אנו מזכירין נה"י דאמא יותר חיצוניות, ואנו אומרים יתגדל שהם אותיות תגיד"ל, פי', כי תג"י, גי' שצ"ב עם אהי"ה כ"א, הרי תג"י. שצ"ב, הם נה"י דאימא דקטנות, שהם ג' מלויס דאהי"ה, הרי שצ"ב. וגם אנו לוקחים עמהם כללות אהי"ה עצמו, הרי תג"י, וז"ס במוחין דדוכרא דז"א.

אמנם מוחין דנוקבא דקטנות הם בסוד אלהים, רק שהם לוקחים הארה מנה"י דאמא שבז"א, כי יוצאים הארת נה"י דאמא והארת מוחין שבתוכם ויוצאים אל הנוקבא, וא"כ הלבושים במוחין דנוקבא, אינם מילוי אהי"ה עצמו כמו בדוכרא, אמנם הוא בסוד חילוף אהי"ה שהוא שם **בוכו** כמבואר אצלנו בסוד העמידה בסוד מלך עוזר ומושיע ומגן, ושם זה גי' ד"ל, כי לסוד זה נקראת המלכות דלה ועניה, כי אינה לוקחת רק מן החילוף לבד. וז"ס יתגדל: תג"י ד"ל, תג"י לדוכרא, וד"ל לנוקבא, ולפי שאנו דומזים ד"ל לנוקבא, שהוא חילוף אהי"ה כנוכר, א"כ בהכרח,

ולכן אנו אומרים שיגדלו המוחין דקטנות אלו דאלהים, ויתקדשו, כי כל קדש הוא במוחין. (א)

והענין, כי עיקר המוח ושרשיו הוא שם י"ה מאלהים, שהם סוד חו"ב, שהם י"ה דאלהים, וכשיוסרו שרשי המוחין, נשאר אלם. וכאשר יבאו שרשי המוחין שהם י"ה דאלהים אזי יתקדשו. פי', יומשכו המוחין, ושרשם מתגדל, וז"ס יתגדל ויתקדש. ולפי שהם ב' מיני הגדלות בענין זה, כמ"ש בע"ה, לכן ביאר, שגדלות וקדושה ממטה למעלה. פי', הגדלה ראשונה הוא, כי עד עתה היו המוחין סוד אלם, ואח"כ יגדלו ונעשו אלהים דהיינו פשוט. ואח"כ צריך הגדלה ב', והוא למלאות אלהים במילואן הנודעים, במילוי יודין בחכמה, בהי"ן בבינה, דאלפין במוח הדעת. אמנם צריך תחלה ממטה למעלה, והוא שמן אלם נעשה אלהים. נמצא שהם עד עתה שם בן ג' אותיות, ועתה נגדלו בו ב' אותיות אחרות י"ה, ונעשה גדול. וזה שמיה רבא, פי' יתגדל שמו של הו"א בסוד המוחין של ז"א, ויעשה רבא פי' גדול, שמאלם נעשה אלהים. והנה זה עצמו פי' שמיה, שם י"ה, כי שם י"ה שבתוך אלהים, יגדל ויראה פעולתו ושרשו, וזהו שמיה רבא שם י"ה. הרי רמזנו לבושינ דנה"י דאו"א.

ואמנם המוחין דאלהים עצמם נרמזו בר"ת וס"ת, הא כיצד: "יתגדל" ויתקד"ש, "שמי"ה "רב"א, ר"ת יושר. והוא סוד ידין לאמים במישרים כנזכר בזהר, שהגבורה נקראת מישרים, ובוזר שיר השירים על פסוק מישרים אהבוך, ביארנו, שהם אותיות מנצפ"ך, וכבר הודעתך שמנצפ"ך הם ה' גבורות. והנה המוחין דאלהים אלו, הם כולם דינים כמו שהודעתך, ונקרא יושר.

הגהה

נאמר מי שם פה לאדם, ע"ה גימטריא אלהים. ויש ציור א', כי אות יו"ד יש בו ג' תגיין, וכל תג אות י', הרי ד' יודין. כנו' ביחד של שדי, וגם אות ה' בציור ד"ו, ג"כ עשר, הרי כי שם י"ה גימטריא מ"י, ע"כ הג"ה.

שבדוכדא יהיה שם אה"ה ממש. והוא סוד מה שביאדנו בסוד תג"י, שהם ג' מילויים, העולים שצ"ב ואה"ה עצמו פשוט. וממנו יכוין ביתגדל, כי מוחין אלו דנוקבא ודוכרא דקטנות, יגדלו ויהיה להם מוחין גדלות. וגם שהמוחין דקטנות עצמם יגדל, וזהו יתגדל, כמ"ש במלת יש"ר.

ואח"כ אנו רומזים נה"י מוחין דאבא באמרנו ויתקדש. והענין הוא כמבואר אצלינו, כי כל קדש הוא בחכמה כנזכר בזהר. והענין, כי כל קדש הוא במוחין, ולכן אין להקשות אם נרמז מלת קדש בז"א, או במלכות, אע"פ שכל קדש הוא בחכמה, הוא בסוד המוחין. ואמנם, הבינה היא עלמא אריכא כנזכר בזהר, ועליה אנו אומרים יתגדל כנו'. ונגד אבא, אנו אומרים יתקדש. אמנם, נה"י דאבא מכוסים בנה"י דאמא, ואינו נגלה מהם רק יסוד אבא לבד המגולה, כי יסוד אמא קצר, ודאבא אריך. לכן, אין אנו מזכירין עתה אלא יסוד אבא לבדו המגולה, כי במכוסה אין שם אחיזה. אמנם היסוד, הוא שם סוד שד"י, במילואו גימטריא ת"ק. וזהו יתקדש: אותיות שד"י ת"ק. כי מילוי שד"י גימטריא ת"ק. הדי, כי יתקדש הוא שד"י במלואו, והוא יסוד אבא.

ואח"כ שמיה רבא כו', כי הלא נתבאר אצלינו, כי המוחין דאלהים, לפעמים הם שהקליפות אוחזין בו, והוא נקרא אלם. פי' כי סוד ב' אותיות י"ה מאלהים, הם מתכסים ונעלמים, ונשארין אלם מאלהים. וז"ס נאלמתי דומי"ה. כי כאשר הוא דום י"ה, פי' שאותיות י"ה דאלהים הם דומים, ואינם מתגלים כשביל החיצונים, ואז נאלמתי, ונשאד מאלהים אלם. ובפרט עתה בגלות שבו נאמר נאלמתי דומיה, וחזר הו"א לקטנותו.

(א) נלע"ד נתן: ז"ס, או מי ישום אלם. כי י"ה במילוי יוד ה"י ה"א ה"ה, גימטריא מ"י ע"ה. ומאחר שאין הפרש באותו יו"ד, לכן אנו מונין רק יוד אחת. והכוונה, כי מ"י גימטריא י"ה, גורם שז"א יעשה אלם, וכשתחבר י"ה פעם אחרת, אז

(ב) מכוש ש"ה ח"א פט"ו. תע"ס חלק י"ב אות רמ"ד.

ב' אותיות י"ה לבד כפי הפרשן, ואנו אומרים שיתמלאו עתה ג' מוחין דאלהים דאמא.

וכבר ביארנו, דממילא אתו ג' דאבא ג"כ, וא"צ להזכירם, כי כוונתינו בג' דאמא מספיק, כי מלובשים באמא. גם כוונתינו פעם ב' באמן הה', שהוא בעלמא ואמרו אמן, כנו' למטה בעז"ה, והם בג' מוחין דאבא. והנה זהו סוד אמן, ועי"כ יהא שמייה רבא, ויתגדל הגדלה שניה זולת הראשונה, ואז יתמתקו יותר. ^(א) והנה זה עצמו פירוש יהא שמייה, שהוא סוד ההפרש ג' י"ה, שם י' בחכמה, ה' בכינה, א' ברעת, וזהו יהא כסדרן. וביאר היכן הוא סוד יהא הנזכר, אמר שהוא בשמייה רבא. פי' בשם י"ה הנו', כי ג' שמות י"ה יתמלאו בג' מלואים כסדרן, ואז נעשה שמייה רבא, וגדל באופן אחר יותר מעולה.

גם ראוי לכוין כי עי"ז יהא שמייה רבא, פי' כי רבא הוא באר, וז"ס הוי"ה אדני"ה אלהים, גי' באר. כי ע"י מילויים אלו מן בור, נעשה באר. והנה סוד באר הזה, כי הלא המוחין מלובשין בנה"י דאמא שהוא סוד אהי"ה, כנודע. וכאשר יורדין המוחין לנוקבא הנקראת אדני"ה, יתחבר אהי"ה באדני"ה, ונעשה אלהי"ם, והז"א הוא סוד הוי"ה, הרי איך ע"י אהי"ה ואדני"ה, נעשה הוי"ה אלהי"ם הוי"ה אדני"ה.

ובעלמי עלמיא, תכוון, כי הלא נודע כי תחלה הוא מוחין דאלהי"ם דקטנות דעיבור, ואח"כ אלהים דיניקה, ואח"כ מוחין דגדלות עיקרן. והוא סוד לעלם: עיבור, לעלמי: ניקה, עלמיא: גדלות, ועתה נגדלו המוחין לגמרי. ^(ב) תחלה מציאות

גם הענין, כי הלא הם ו' מוחין, ג' מאבא וג' מאמא, ו' אלהים. והנה ו"פ אלהים גי' יושר. אמנם כבר ביארנו, כי בהכרח כשבאין המוחין דגדלות ומסתלקין אח"כ מהם, אינם מסתלקין לגמרי, כי לעולם נשאר רשימו דלהון תמן, והוא הממתיק את אלהים. אמנם בהיותו סוד אלם, אין הרשימו דגדלות ניכר, אך בהתגדלותו שנעשה אלהים, אז ניכר רשימו דגדלות. והנה המוחין דגדלות הם היות, וא"כ הרשימו דגדלות הוא שם הוי"ה. והנה הוי"ה אלהים הוא סוד מעבר יב"ק, והנה ג' מוחין דאמא דקטנות, הם ג' אלהים עם ג' הוי"ו"ת דאמא. נמצא, ג"פ הויה אלהים גי' של"ו. והוא ס"ת יתגדל ויתקדש שמי"ה רב"ה, גי' של"ו. והם ג' מוחין דאמא, הממותקין עתה ע"י אותו הרשימו דהוי"ה כנו'. אמנם, אחר שמוחין דאבא מכוסין באמא, מספיק ברמזנו ג' דאמא, שהוא סוד של"ו. ובפרט שכבר נרמזו המוחין דאבא בר"ת יתגדל ויתקדש ש"ר, שהוא ר"ת יושר כו', וא"צ להזכירו בס"ת.

פרק ג'

ועתה נבאר הגדלה ב', והוא סוד איש"ר כו'. והענין הוא, כי סוד אמן גימטריא צ"א, והוא סוד ג' מלואי י"ה דשם אלהים דידין דאלפיי"ן דההי"ן, הרי הם גימטריא אמן. אמנם, לפי ששאר האותיות המילוי של שם אלהים שהם אל"ם, שלשתן שוים, ואין ההפרש רק בבי' אותיות י"ה, לכן אין אנו רומזין, רק מילוי

הגהה

קיים היה ז"א עם המוחין תמיד בשלימות ולכן זה הקילוס של לעלם ולעלמי עלמיא היה טוב כשהיה בביתו בזמן בה"מ קיים. אבל בשעת הגלות אין שוהים המוחין אלו אלא בשעת עניית איש"ר בלבד שהוא זמן נענוע הראש של הקב"ה בלבד, ולכן א"ל מה לו לאב שהגלה כו'. ואין להם כח שיגרמו להשהות המוחין אלא לפי שעה, כי ע"י

(ב) נלע"ד נתן: שע"י הקדיש נכנסין המוחין בז"א לפי שעה, וז"ס שארו"ל, ^(א) שאמר אליהו ז"ל לר' יוסי, ולא עוד, אלא כ"ז שישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ואומרים איש"ר, הקב"ה מנענע בראשו ואומר, אשרי המלך כו'. כוונת נענוע הראש, ע"י שגורמין שנכנסין המוחין דגדלות בז"א בכוונת הקדיש, ולכן בזמן שבה"מ

(ג) שעה"כ ענין הקדיש דף ק"ד. (ד) ברכות ג.

אבא הוא לעילא מן בינה. והנה אנו חוזרין לומר בסוף כ"ח ומ"ב הב' הוה, שהוא עד בעלמא, ואז אומרים אנו פעם אחרת אמן. ולכן צריך לכוין בסוד מוחין דאבא, ג"כ על דרך איש"ר וכו', והוא לכוין ג' י"ה שיש בג' אלהים דג' מוחין דאבא, שיתמלאו בג' מילואים יודין ההין אלפין, שהם ג' אמן כנ"ל.

אמנם יש קדישים שנמשך אחר זה, ואומרים היא שלמא רבא מן שמיא, ובו צריך לכוין במלת היא, לג' מילואין שסימנם יה"א, לכן תכוין היא שלמא רבא ע"ד יהא שמייה רבא, רק כי שלמא, הוא יסוד של אבא המגולה לברו, ונקרא שלום. ובשאר קדישים, לא קבלתי עדיין למה לא נזכר בו ענין יהא שלמא רבא, ע"ד שרמזוהו בקדיש זה כנ"ל. אמנם, שאר אמן שיש בקדישים, אין בהם כוונה זו, אלא בשני אמן אלו לבר, שהם אמן יהא שמייה וכו', ובדאמירן בעלמא ואמרו אמן. אמנם בשאר האמנים יש בהם כוונה אחרת, וביארנוהו בסדר כל האמנים והברכות, שיש חילוק בין ברכות התפלה והמצות, ובין ברכת הנהנין.

אמנם, בקדיש שיש בין השכיבנו לתפלת י"ח בלילה בערבית, משא"כ ביום בבקר, כבר ביארנו הטעם למה. ולכן מטעם ההוא עצמו, צריך לומר קדיש בערבית, לפי שכבר בארנו, כי בערבית אין הבריאה עולה, אך האצילות יורד למטה בהיכל ק"ק דבריאה, ולכן צ"ל קדיש קודם העמידה, כדי להוריד האצילות. אמנם במנחה, ג"כ אנו אומרים קדיש קודם עמידה. והטעם, לפי שלא זכרנו ענין הבריאה כלל, לפי שאין חיוב במנחה רק העמידה לבר, ונתבאר הטעם שאין בנו כח להעלות הבריאה בעת הדין, ומכ"ש יצירה ועשיה. אמנם, הקדישים שיש קודם עמידה ואחר העמידה, הם כולם משם ע"ב, כמבואר אצלנו.

הגחה

פרטי קטנות דעיבור מתחלת הקדיש עד לעלם. ואח"כ ביניקה בעלמא. ואח"כ דגדלות בעלמא, כזכר. אמנם, עיקר הם מוחין דגדלות, ולכן צריך לכלול כל הו' תיבות מן יהא עד עלמא בסוד הגדלות. כיצה, כי הלא הם ד' מוחין חו"ב חו"ג, ובהכנסם בנה"י דאמא הרי הם ג' מוחין כנודע, הרי ז'. גם אם נמנה ד' מוחין עם נה"י דאמא עצמן, הרי ז', ואלו הם סוד ז' תיבות אלו. אמנם כבר הודעתוך לעיל, כי הכל הוא כפי מציאות הקדיש, כי בקדיש דהודו תכוין לשם מ"ה דאלפין וס"ג, ובקדיש דיוצר למ"ב דס"ג וע"ב, וכיוצא בזה. והנה שם ביארנו כי לכך יש ב' מיני מ"ב בקדיש וב' כ"ח, א' דמ"ה וא' דס"ג. כיצה, ז' וויין מן וישתבח עד ויתהלל, הם גימטריא מ"ב, הרי מ"ב בסדר האותיות והוא סוד מ"ב התחתון שהוא דמ"ה. ואח"כ התיבות עצמן מן וישתבח עד ויתהלל הם ז' תיבות, כל תיבה בת ו' אותיות, הרי מ"ב ב' דתיבין. ולכן האחרון יותר גדול מן הראשון, והוא מ"ב דס"ג, כזכר בסוד קדיש דהודו, כן עד"ז בשאר הקדישים. אמנם יש ג"כ כ"ח דאתוון וכ"ח דתיבין, ודתיבין הם יותר מעולים, הרי מ"ב וכ"ח דתיבין, ומ"ב וכ"ח דאתוון, אמנם כבר ביארנו שהם ממ"ה וס"ג.

ואמנם, עם זה הדרך שביארנו בכאן שהם המוחין דגדלות, נבאר ג"כ עתה ב' מ"ב וב' כ"ח אלו, ע"ד הראשון, ששניהם אמיתיים, וב' הכוונות צריך לכוין ביחד. והענין, כי יש מוחין דגדלות דאו"א, ואמנם מ"ב וכ"ח הראשון שהוא דאתוון, הם מוחין דאמא, שהם הראשונים היותר מגולה ומוקדמים, לכן כבר נתבאר כוונתם באמן יהא שמייה רבא מברך. אמנם מוחין דאבא הם בסוד כ"ח האחרון, שהוא עד אמן האחרון, ולכן אנו רומזים בהם לעילא מן כל ברכתא וכו', כי

ומצות, ואולי שהיו יכולים לעשות הזיווג בשעת תפלה לבר, לכן גם מזונתינו שהוא השפע היורד מלמעלה הוא בטורח גדול ואין להם במה שיתפרנסו א"ע. ע"כ הגה"ה.

הכובד הגלות מסתלקין פעם אחרת ואוי לבנים שגלו וכו' שאז היו אוכלין עם המלך על שלחן אחד ולא היה צריך להתפלל כדי לעשות זיווג אלא מעצמו נעשה הזיווג תמיד כנודע, ועתה צריך להטריח בכמה תפלות ויחודים וכוונות ותורה

יוד הי ויו הי. ביי"ד אותיות הוי"ה אלו, תמתיק ליי"ד מן אלהים דקטנות, והרי ב"פ י"ד, י"ד אותיות ותיבות בנוסח הקדיש. ואלו הם בשם של אבא, שהוא הוי"ה דיודי"ן.

עוד יש ב"פ כ"ח בקדיש, והם כ"ח אותיות מילוי המילוי, שם ע"ב הנוכר. תסיר מהם עשרה של מילוי הראשון שכבר נרמזו ביי"ד הנו, נשארים י"ח, ותמתיק בהם ליי"ח אותיות של אלהים פשוט ומלא כזה: אלהים, אלף למד הי יוד מס, הרי ח"י אותיות.

עוד יש ב"פ מ"ב בקדיש, והם להוריד כל המ"ב של הוי"ה הנוכר, שהוא י"ד וכ"ח, אל הי"ח של אלהים הנו' למתקו שיתרחבו, כי הוא מוחין דקטנות, וצריך להגדילו ולהרחיבו, כדי שיסבול בתוכו היות דמוחין גדלות, ונעשין יב"ק כמבואר אצלינו. ועיין בביאורינו כי שם נתבאר היטב, ענין ב' מ"ב וב' כ"ח אלו, ע"ש.

גם תכוין כי יתגדל ויתקדש הם י"א אותיות, להעלות י"א סמני הקטורת אל הקדושה כמבואר במ"א. שמיה רבא: ז' אותיות, נגד ז' היכלות דקדושה. ובכח ד' וי' וכ"ח ומ"ב אותיות של הקדיש, וכן של תיבות אשר בו, שהם ד' וי' וכ"ח ומ"ב של מילוי הוי"ה כנ"ל, אנו מעלים ו"ה של שם הוי"ה, שהוא סוד זו"נ כנודע, ומהם נפלו י"א סמני הקטורת אל הקליפה כמנין ו"ה עצמן, ואנו מעלין אותם עם ב' אותיות ראשונות י"ה שהם באו"א, ונעשה מהם שם הוי"ה שלם וגדול. וזהו יתגדל ויתקדש שמיה רבא, כי עתה הוא שם י"ה, ועם זה יג"דל ויהיה רבא שם הוי"ה שלם.

עוד יכווין כי יתגדל הם אותיות, תגי"ד ל. ותגי הוא סוד התגין, שהם בכתר של הבינה, אשר שם הוא שם ד"ל. פי', כי בוכ"ו הוא חלוף אהי"ה שבבינה, והוא מנין ד"ל, וזהו יתגדל. ויתקדש: הם אותיות ת"ק שדי, כי שדי במלואו, הוא בגי' יתקדש, וגם כי שדי עצמו הוא באותיות יתקדש, ושאר האותיות יתקדש הוא ת"ק, והוא מילוי של שדי העולה ת"ק, הרי נרמז בו שם שדי עצמו, באותיות ובמספרם ג"כ.

אמנם, צריך שיהיו בהם ג"כ ב' מ"ב וב' כ"ח, לכן צריך שתדע, כי הלא אנחנו מכנים ע"ב לאצילות, וס"ג לבריאה, ומ"ה ליצירה, וב"ן לעשיה. אמנם, כל האצילות כלולות בשם ע"ב, ולכן ראוי שתכוין, מ"ב הא' משם ע"ב דיודי"ן דנוקבא דאצילות. ואח"כ מ"ב הב' מע"ב דדכורא דאצילות ז"א.

אמנם, ע"ד מציאת הקדישים של שחרית, כן הוא במנחה ובערבית ובשאר היום, כי קדיש שקודם עמידה דמנחה, כוונתו לשם ע"ב כמו בשחרית, וכן שלאחר עמידה. ובערבית של קודם מעריב, הוא ס"ג וע"ב. וקודם העמידה ושלאחר עמידה, הוא ע"ב וע"ב. ושלאחר ערבית, הוא מ"ה וס"ג. ובשאר היום, כפי מה שתקרא כן תכוין, כי אם הוא קריאת מקרא, הוא בעשיה, (וצ"ע לעיל ואולי שצ"ל בהלכה) לכן הקדיש הוא מ"ה וס"ג. ואם משנה, הקדיש הוא ס"ג וע"ב. וכן בקבלה ג"כ, כי כל זה הוא ביצירה.

פרק ד'

סוד הקדיש

כ"כבר ביארנו, כי יהא הם ג' מילואים של י"ה רשם אלהים. והנה מילוי אלף הוא סוד הדעת דקטנות, ודעת כולל חו"ג, ושניהם דעת א'. לכן גם באות א' יש בו ב' ציורים א' יו"י כנגד החסדים. וא' יו"ד כנגד הגבורות. וכבר ידעת שנתבאר אצלינו, כי יש בנוסח הקדיש ב"פ י"ד דאתון ודתיבין, וב"פ כ"ח דאתון ודתיבין, וכוונתינו למתק ג' אלהים דקטנות, שנשארים אלם בימי הגלות, ולמלא אותם בסוד יה, ויהיו אלהים שלמים. והנה שם י"ה זה שאנו ממשיכין עתה בכ"א מג' מוחין דקטנות, יש בו ג' מלואים והם: ה"י ה"ה ה"א. כי ההפרש הוא באות ה', כי ה' אין בה הפרש, רק מילוי א'. לכן אין ניכרים רק ג' מלואי ה"י. והנה ג' מלואים הם ר' אותיות, ואם תחזור למלאות אותם. יהיו י"ד אותיות כזה: הי יוד, הה הה, הא אלף, הרי י"ד אותיות. וי"ד הזה תכוין להמתיק ביי"ד אותיות של ע"ב כזה: יהוה.

ותכוין, להמתיק בו סוד אלהים דקטנות דאמא, כי כל כללות המוחין דקטנות שמצד אמא, כללותן הוא שם אלהים, כי גם המוחין דגדלות הם ד' מוחין, וכולם אנו מכוונין אותן לשם הוי"ה, ולכן תמתיק בשם מ"ה, שהם כללות מוחין דגדלות. ובי"ד אותיות שבו, תמתיק לשם אלקים דקטנות דאמא, שהוא י"ג אותיות דמילוי כנודע, ועם הכולל הוא י"ד. ובי"ד הב' של התיבות, תכוין ליי"ד של ס"ג, להמתיק בו אלהים דקטנות מצד אבא, כמבואר אצלנו, שסוד אותיות מבינה, ותיבות מחכמה. האמנם צריך לעורר תחלה את ד' אותיות של הויה, שהם ד' תיבות: יתגדל ויתקדש שמייה רבא. ואח"כ, צריך לעורר יוד אותיות מילוי דהויה, שהם יוד תיבין שיש מן בעלמא עד משיחיה. ואח"כ, צריך לעורר את הי"ד, זולת החלוקה הנ"ל, כי כן המ"ב והכ"ח של אחר כך, הם זולת הנ"ל.

ונלע"ד שזהו הטעם של האשכנזים, שבנוסח שלהם, יש י"ד תיבות, מן בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, הם י"ד תיבין. אך אני לא קבלתי, רק כפי נוסח הספרדים. ונחזור לענין, כי גם יש ב"פ כ"ח כנודע, והנה הכ"ח של ס"ג, תכוין להמתיק אלהים דקטנות דאבא, ובכ"ח של מ"ה, תמתיק אלהים דאמא. וכן יש ב' מ"ב, במ"ב של מ"ה תמתיק לדאמא. ובמ"ב של ס"ג תמתיק לדאבא. אך אופן המיתוק קבלתי ממהר"ם שקיבל ממורי זלה"ה, ואומר, שלא היה זוכר אותו היטב, אך מה שזכרנו בכללות, הוא לכוין להמתיק הי"ח של אלהים, שהוא ה' אותיות הפשוט, וי"ג אותיות המילוי, הם ח"י אותיות, להמתיקם בכ"ח דהויות, ואע"פ שהוא עודף יוד מן הכ"ח עד י"ח, עכ"ז כבר היו צריכין אל חשבון אחר, ואיני זוכר מה הוא. גם במ"ב דהויות, היה ממתיק המ"ב של אלהים, ואיני זוכר גם זה היטב.

אמנם נלע"ד בזה, כי דבריו הוא זה, כי אלהים אחוריים שלו במילואו, הם מ"א אותיות, ועם כולל הם מ"ב. הרי מ"ב דהויה, נגד מ"ב דאלהים. כיצד: אלף, אלף למד, אלף למד, אלף למד הא

עוד דע, כי התרגום הוא אחוריים, לכן הוא מכניע הקליפות, כשאומרים קדיש בלשון תרגום. יתגדל ויתקדש: הם י"א אותיות נגד הקליפה י"א יריעות וי"א סמים. כי הקדושה הם עשר ולא י"א, כמבואר בס"י, כי החיות שבהם נכלל עמהם. אך בקליפה אין נכלל עמהם החיות, לכן הם י"א, כי המוסיף גורע, כנוכר בזוהר תרומה. משא"כ בקדושה, כי א"ס מתפשט בכולם בתוכם ממש, והם עשר לבר. וז"ש בס"י עשר ולא י"א, והבן זה. ולכן אנו אומרים יתגדל ויתקדש, י"א אותיות, כי החיות שבתוך הקליפה מסתלק מתוכם, ויעלה למעלה תוך הקדושה. וזהו ג"כ ויתקדש, שיכנס בקדושה. וע"י הסתלקות החיות, יכנעו הקליפות וימותו.

שמייה רבא: ז' אותיות, כנגד ז' היכלות דקדושה. וז"ס י"ב בקר והים עומד עליהם, והם סוד ז' היכלות. כי ו' היכלות התחתונים, הם ממטה למעלה, הוד נצח וכו'. והיכל ק"ק, כולל חב"ד. נמצא, כי היכל ק"ק, הוא סוד הים העומד על י"ב בקר, שהם ו' היכלות התחתונים. ועוד ו' היכלות נכלל בהיכל רצון, כי סוד ת"ת נקרא ו', ויש בו כללות כל הו', הרי הם י"ב היכלות, שהם י"ב בקר, והים עליהם, הוא היכל ק"ק.

תשלום סוד הקדיש

כבר נתבאר לעיל, איך נתמתקו מוחין אלהים דקטנות ע"י הויות דמוחין דגדלות. אך כל הקדישים אינן שווין, כי אם היא בסוד עשיה, הם אלהים והוי"ה דעשיה כנוכר באורך. אמנם צריך לכוין, כי הלא מצינו בנוסח הקדיש ב' פעמים י"ד וב"פ כ"ח. והענין, כי מן יתגדל עד משיחא הם י"ד תיבין, כי מלת די ברא הם ב' תיבין. גם מלת ד"י ברא בו נרמזו י"ד אחרת, הרי הם ב' ידות, א' מתיבות וא' מאותיות. לכן תכוין כסדר הב' הויות שאתה מכוין בכל קדיש כמבואר. ונמשיל לך משל, אם הוא קדיש של קודם הודו, אז הוא ב' הויות דמ"ה דס"ג. לכן תכוין ביי"ד ראשונה של אותיות, שהוא ד"י, בסוד הי"ד של הוי"ה דמ"ה, שהוא, יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כנודע.

יוד, אלף למד הא יוד מס, הרי מ"ב דאלהים, וזהו טענה נכונה, אם לא מה ששכח בענין הכ"ח עם י"ח העודפים עשרה. (א) לכן נלע"ד באופן אחר, ויתיישבו כל דבריו היטב, כי הוא דוחק להכניס בכאן סוד אחרים של אלהים. והענין, כי הנה תקח י"ח מן הכ"ח דהויה, ותמתיק בו הי"ח דאלהים, ויהיה יוד עדף דהויה, ותצרפם עם המ"ב דהויה, ויהיה ב"ן. ואז תמתיק בהם הב"ן של אלהים, שהוא פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, דוגמת המ"ב של הויה, ובוה הכל מיושב היטיב. (ב) כי תחלה אתה ממתיק פשוט דאלהים, ה' אותיות בד' תיבות של יתגדל ויתקדש שמייה רבא. אח"כ מילוי י"ג אותיות ביו"ד תיבות, מן בעלמא עד משיחיה. אח"כ תצרף פשוטו ומילוי ומילוי דמילוי במ"ב דהויה, עם יוד העודפים מן הכ"ח. וזה נלע"ד אמיתות הענין בלי ספק. (ס"א מצאתי וז"ל: בכל קדיש יש ב' פעמים י"ד, א' דאותיות רמוז ד"י בר"א. וא' בתיבין מן יתגדל עד משיחיה. ב"ד אותיות ראשונות ממתיק ה' אותיות דאלהים בד' אותיות ראשונות מהי"ד, ונשארת אות א' וימתיקנה וגם ימתיק י"ג ראשונים של מילוי אלהים, הרי י"ד ביו"ד הנ"ל. ובחזירתו, צריך לכוין הד' ראשונים פעם ב').

צריך לענות אמן בכל קדיש ד' אמנים, והם יתגדל ויתקדש שמייה רבא, אמן. ויקרב משיחיה, אמן. אמן יהא שמייה רבא. דאמירן בעלמא, ואמרו אמן. ואם העונה מסיים עד דאמירן בעלמא, קודם שאומר שמייה רקב"ה, צריך לענות כאן אמן ג"כ, והם ה' אמנים.

בענין הקימה בקדיש היה אומר מורי זלה"ה כפי מה שנראה מהירושלמי שצריך לקום בעניית איש"ר, טעות הוא כי הוא אינו מהירושלמי ממש,

תגהה

(א) צמח: ונלע"ד, כי סדר הכ"ח ומ"ב הנו' הוא כך, כי הנה באלהים פשוט, יש ה' אותיות, ומילוי י"ג, הרי י"ח. תשים אלו הי"ח תחת י"ח אותיות מכ"ח של הקדיש, וחסרים יוד אותיות להשלים הכ"ח, לכן תעשה זה, כי הנה בפשוט ומילוי ומילוי דמילוי דאלהים, יש ב"ן אותיות, קח מהם י' להשלים הכ"ח, ונשארו מ"ב, ותשים אותן תחת

רק חכם א' עשאו הגה"ה, ואח"כ הרפסיהו בתוך הירושלמי וטעות הוא. ומה שמורי זלה"ה היה נוהג הוא כך, כי בכל הקדישים שלאחר עמידה שחרית ומנחה וערבית היה נשאר מעומד, ובשל תתקבל ושל חזרת ס"ת להיכל, היה עונה מעומד ואח"כ היה יושב.

צמח: מכאן היה נראה כי הקדיש שאומרים אחר קבלת שבת שאז עומד, שצריך לענות אותו קדיש קודם שישב.

צמח: מכאן שאין לשנות בשבת הקדיש.

(צמח: ומפני שמ"ב דעשיה הוא תחתון שבכולן והוא תחת הווי"ן כמ"ש בשאר קדישים, לכן ראיתי לסדר מ"ב זה שבכאן ג"כ תחת הווי"ן, כזה:

א	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל
א	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל

קדיש יתום. המ"ב אשר בזה הקדיש, הוא ע"ד מ"ב אשר בניי שהוא, יהו"ה אלהינו י"ה ו"ה, כוון במוכס"ז כו"ו, יהו"ה יוד ה"א וא"ו ה"א. והענין זה, כי הקדיש הזה הוא בעולם העשיה, ששם בחינת המיתה, כדי להעלות הנפש רוח נשמה בסוד תחיית המתים, וע"כ אומרים היתומים שמתו אביהם או אמם. בענין הקדיש שכתבו התיקונים שנהגו לומר, יגדל נא כח ה', לא רצה מורי זלה"ה לומר, ולא רצה לגלות הטעם. ונלע"ד חיים, שהוא ע"ד מה שכתבתי, בענין הקימה שנוכר בהירושלמי שאינו מן התיקונים.

המ"ב האותיות. וכן תעשה כסדר זה, בסדר כ"ח ומ"ב דתיבין, ע"כ הגה"ה.

(ב) צמח: נסתפקתי אני, איך אומד שיומתקו ה' אותיות אלהים בד' אותיות של הווי"ה. והשיב לי מהרח"ו ז"ל בחלום, שצריך לכוין בה' אחרונה של הווי"ה, ב' אותיות י"ם אחרונים של אלהים, ש"ם הוא בחינת ה' אחרונה.

שער הו'

שער הזמירות

ויחלק לו' פרקים

פרק א'

הודו שאומרים קודם ב"ש

אך עתה שג"ר דעשיה הם הנעשין חיצונית אל ג"ת דיצירה, וכבר ידעת כי ודאי חיצונית היצירה גדול מפנימית העשיה, וא"כ עתה שחיצונית היצירה מן העשיה הוא, אנו יראים שלא יחזרו הקליפות של ג"ת דיצירה להתאחו שם, ולכן אנו אומרים הודו לה' קראו בשמו וכו'. פי', אתם מלאכים קדושים וכתות הקדושים, קראו בשמו של הש"י, והודיעו עלילותיו בעמים שהם הקליפות, ועי"ז יפחדו הקליפות מהש"י, ולא יתאחו שם בג"ת דיצירה. וכמעט כל המזמור הזה, וכל הסדר הזה עד ב"ש, כולו מדבר ע"ז, שיכירו העמים והגוים ואלהיהם, גדלותו ית', ולא יאחו בג"ת דיצירה. אמנם התיקון תלוי, שלא יעלו הקליפות גם הם, ויכללו זו בזו למעלה כמו בקדושה, ואז יסתלקו הקליפות.

הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו.

הוד: זה הוד, והדר: זה נצח, עוז וחדוה: זה יסוד, שהוא חדוה ועוז דמטרוניתא. והכוונה, כי נה"י דיצירה אלו שהם עתה, היו תחלה ג"ר דעשייה, ולא ישלטו בהם הקליפות, אלא אדרבה, יהיה עוז והדר וחדוה. כי כל אלהי העמים אלילים: אלו הקליפות. וה' שמים עשה:

פי', פנימית חב"ד דעשייה שעלו לחיצונית

נה"י דיצירה ישארו שם, ולא יאחו בהם הקליפות. וזהו, הוד והדר: נצח, עוז וחדוה: יסוד. "לשפוט את הארץ."

ד"ת לאה. כי ממנה המשפט. וכן, וישב משה

כי כבר נת"ל א"כ על ידי קדיש ניתן רוח לג"ר דעשיה שעלו ביצירה. ועתה על ידי הודו שהוא מזמורים, וכל מזמור הוא ביצירה, לכן נעשו יצירה גמורה, ויש בהם א"פ נשמה מיצירה. אך לפי שאחר קדיש תעלה היצירה למעלה, כמבואר דג"ר דיצירה, חיצונית ופנימיות שלהם עולה במקום ג' האמצעים וכו', הרי חוזרים אז להיות עשיה כבראשונה, רק שהם במקום יצירה, אך אינם דבוקים ביצירה ממש כבראשונה, שהיו פנימית ג"ר דעשיה חיצונית לג"ר דיצירה, ואז ישארו בלי בחי' נשמה, כי יצירה מסתלק למעלה, לכן אומרים הודו קודם ב"ש, שהוא תיקון יצירה כי אז מסתלק בחי' זו.

הודו לה' קראו בשמו. הנה כל תיקון זה שמכאן ועד ב"ש, הכל הוא בכאן, באלו הג"ר של עשיה שעלו ביצירה. והנה מנהג אשכנז לאומרו אחר ב"ש. והטעם, לפי שכבר זה נקרא יצירה, לכן אומרים אותו בתוך תיקוני יצירה, שהוא מב"ש ואילך. אך הספרדים אומרים אותו קודם, לפי שהנה עתה עדיין כל זה הוא תיקון עשיה, כי עדיין היצירה עצמה אינה נתקנת, ומקבלת אור רק אחר ב"ש, לכן אומרים אותו בין יצירה לעשיה, שהוא אחר קדיש העשיה, וקודם ב"ש של יצירה. וכן הוא מנהג האר"י זלה"ה.

והנה כוונת הודו הוא, כי הנה תחלה ע"י מעשה טלית גדול וטלית קטן, אז תקנו את הקליפות של עולם היצירה, וסלקנו אותם. והנה מה שעשינו אז הוא, שלא יקבלו ויאחו הקליפות דיצירה ביצירה,

"לשפוט" את "העם. כי הוא ב"ר העליון שבבינה. והלל לה'. הלל: גי' ארנ"י, יחבר לה דכודא. (א) אח"כ אנו אומרים אל נקמות ה' וכו'. והוא, כי הלא כוונתנו עתה ע"י תפילתנו להעלות העולמות, ולכוללן עד אצילות, וללקט כל ניצוצי הקרושות שנתפזרו בין הקליפות דעשיה ויצירה, למעלה לאצילות. וללקט הנשמות והניצוצות של המלכים שמתו, כנודע. ומהם נעשו מ"נ אל המלכות בנפילת אפיים, והם סוד הנשמות המתעברות או ברחם הנוקבא, ע"י זיווג נפילת אפיים. אמנם אותן שנפלו בעשיה, אינם דומים לאותן שנפלו ביצירה ובבריאה, כי שם בעשיה קליפות עצומות, ואין יכולת להוציאן משם אותן הניצוצין, אם לא ע"י עשדה הרוגי מלוכה, כמבואר אצלנו בפרשה פקודי ^ב על אינון רוחין וגופין דאינון י' הרוגי מלוכה. ושם פירשנו, כי הגופים שלהם נעשו מ"נ אל המלכות, והם המלקטים את ניצוצי הנשמות שבעשיה, שבאופן אחד א"א ללקט כלל, משא"כ בשאר העולמות. ולכן הוצרכו בהכרח ליהדג אלו עשדה אבידי ישראל, כדי שיוכלו ללקט אלו הניצוצות שבעשיה, מן היום שנהדגו עד ביאת מלך המשיח ב"ב, כמבואר אצלנו שם. ועל זה אנו מכוונים באל נקמות ארנ"י, שינקום נקמת אותן עשדה הרוגי מלוכה, וע"י זכרנו אותם, הם מתגברים ומלקטין נשמות וניצוצין שבקליפות העשייה. ומכאן עד ה' מלך וכו', הכל מדבר מענין זה.

מהחברים: הנה ע"י הקדיש שקודם הודו, או נה"י שבאצילות דעשיה, עולין עד מקום חג"ת,

ומלכות עולה עד מקום יסוד, להיות אצלו. ולפי מה שנחעלו העולמות כן היא משתרבת ומתחדשת למטה, שלא ישאר מקום פנוי. וכן חג"ת שבאצילות דעשיה עולין לחב"ד, וחב"ד לנה"י דיצירה, ונה"י לחג"ת. ולפי שהראש עגול בסוד נקודה, והמדות התחתונים מדובעים בסוד צלעות^ג והכוונה להאיר שמות הקדושים וצורותיהן, הנעשין כעין מסך בין עולם א' לחבירו, ובהגיעם אל הקרושה חוד לא יקרב אליהם.

ובאמרו ה' מלך וכו', צדיך לכוין שהם נגד חג"ת וחב"ד ראצילות דעשיה, שעלו למעלה עם ראשו כחם פז רב"ש, שהוא כתר ראצילות דעשיה, לכלול הכל ביצירה, ומפני זה אנו עומדים. ואז אנחנו מעלין שם כל העשיה, חוץ ממלכות שנשארה ברוח עשיה, ומשתרבת לזו"ן התחתונים. ושאר כל קומת העשיה נכנסת בב"ש ליצירה.

וממזמור לתודה עד סוף תהלת ה', הוא תיקון יצירה דיצירה. וה' הללויה, שהם י' כשתמנה תחלה וסוף, הוא תיקון בדיאה דיצירה, ממלכות עד חכמה, דהיינו הללויה דריש מזמור בתראה. וי' מיני הילולים שבו, הם תיקוני כתר בדיאה דיצירה, ממעלה למטה, ונכללו בהללויה בתראה. ויברך דוד. תיקון אצילות דבריאה, וכן ג"כ כחם פז, כי כן מנין^ד אותיותיו, עד ועתה מחיה וכו', ואז במלת כולם, עולה יצירה בו"ס עליונים חג"ת חב"ד תוך בדיאה, עד ב' שלישים שבה. ושירת הים וישתבח תיקון לחלל זה.

הגהה

דעשיה שיש בכאן, מ"ן ומ"ד, ויש קי"א תיבות והכולל: יב"ק, להתעוררות הזיווג. ויש י"א היות עולין דפ"ו, סוד פ"ד דינין, הנרמזים במלך מלך ימלוך.

(א) מהודו עד אל נקמות, דצ"ה תיבין, גי' אלהים דההי"ן. והודו גי' אהי"ה, שנכלל עתה הכתר דעשיה הנקרא אהיה, במלכות דיצירה, לכן יש בו כ"א היות. אל נקמות ארנ"י, ד"ת גי' ב"ן. ארנ"י אל נקמות, ד"ת ב"ן אחר, לזווג מ"ן

(ב) שער מאמרי רשב"י דף קס"ו.

(ג) צלעות המשכן, אין ראש העשיה ממלא מקום רגלי היצירה ואנו מתקנים אותו החלל בהודו לה' קראו בשמו

(ד) תיבותיו. (קארין).

פרק ג'

מורי זלה"ה כשהיו אומרים ה' מלך בבית הכנסת בזמירות, אע"פ שלא הגיע עד שם בסדר הזמירות, עכ"ז היה קם, ועמד עם הציבור בעוד שאומרים ה' מלך. אך הוא היה אומר סדר זמירותיו במקום שהיה אומר. ואח"כ אומרים ה' מלך והוא סוד מ"ן שהעלינו ע"י עשרה הרוגי מלכות באל נקמות, והם י' בחינת ניצוצין שבעולם העשיה. ולפי שעולם העשיה הוא סוד מלכות, לכן כל ה' שלה הם בסוד מלכים, ולפי שחזרו להיות כבראשונה והם מלכים גמורים כבראשונה, וזהו ה' מלך וכו' שהם ג"ר דעשיה שעלו ליצירה, וכנגדו ג"פ מלכים בפסוק זה, והם סוד מ"ן שהם מנצפ"ך. לכך תכוין במלת מלך שעולה למנין מ"ן, ומלך עולה צ', וימלך חסר וי"ו, עולין פ"ך, הרי מנצפ"ך כולו. וז"ס ה' מלך וכו'.

אמנם סדר ה' איך הם רמוזים בפסוק זה, הוא, כי ה' מלך הם ג' היות, וג"כ ג"פ מלכות, ותכוין בזה לג' ראשונות דעשיה, והם ג' היות וג' מלכים, והם חכמה בינה דעת. גם תכוין אל ג' אמצעים ג"כ באלו הג' היות והם חג"ת.

והנה באמרך לעולם ועד, תכוין אל בחינת המלכות הנקראת עולם כנודע. וכבר ידעת כי בעשיה יש א"א ואו"א וזו"ן, אמנם היא נוקבא הוא מלכות דעשיה, ולזה אנו קוראין עולם. אמנם כבר ידעת, בסוד אשה עולה עמו ואינה יורדת עמו, כי ג' בחינות יש אל המלכות דבוקה בז"א, וכמעט הם ג' בחינות פרצופים, וכבר נתבאר במקום אחר. והם בג' מקומות, בדעת של ז"א ובח"ת וביסוד. לכן, נגד מה שכוונת לכפול הג' היות בסוד שש ספירות שהם מן חכמה עד

קדיש וברכו, מעלין כחרי יצירה, קרוב למקום דעת הבריאה.

פרק ב'

בהודו לה' קראו, עד ה' מלך. כבר נתבאר לעיל, כי כל זה הוא, כדי לשבר כח הקליפות, וזהו כי כל אלהי העמים וכו'. לכן תיכף אחר פסוק זה, נמשך אחריו פסוק הוד והדר לפניו, המדבר על ג"ת דיצירה כנ"ל. באמרך לשפוט את הארץ, תכוין שר"ת הוא לאה, כי משם כל הדינין המשפטים, כי היא דינא קשיא כנודע. באמרך והלל ליהו"ה, תכוין לחבר אדני גי' הל"ל, עם הויה דכורא, והלל ליהו"ה. באמרך נפשינו כחתה ליה"וה, תכוין ר"ת נח"ל בשם ב"ן, שם זה ג"כ, בפשוט ומילוי ומילוי דמילוי, שהם ל"ו אותיות, והרי ב"ן ול"ו, גי' נח"ל. ושם זה הוא בעשיה הנקראת נפש. ונלע"ד חיים, כי כשמשימין א' בכל וא"ו מהם, אז היא ל"ו. ושם הוה הוא גי' ב"ן ול"ה^(ב).

וגם נראה לע"ד חיים, ששמעתי ממורי זלה"ה, לכוין באמרך אשירה לה' כי גמל עלי, ס"ת הוא יל"י, והוא שם משמות ע"ב, כי שם זה מעלה הניצוצין של עשיה, כמבואר אצלינו בקבלת שבת בפסוק ה' למבול ישב וכו'.
במזמור ארוממך יש בו ט"ו פסוקים, וצ"א תיבות, גי' הוי"ה אדני"י, וי' היות, הכוונה לחבר זו"ן ולחבר י"ה.

העלית מן שאול נפשי, הוא סוד העלאת מ"ן מקליפות דעשיה, הנקרא שאול דרגא תתאה, ואין בעשיה אלא נפשות, וזהו נפשי, וכמעט כל המזמור מדבר ע"ד הנז'.^(א)

הגהה

אותיות שבה, גי' רג"ע. נמצא, כי ג"פ אלהי"ם הוא רגע. וזהו רמוז במלת באפו. כי בא, הם ג'. פ"ו, גי' אלהי"ם. וג"פ פ"ו, גי' רגע. רגע באפו, גי' הוי"ה אלהי"נו הוי"ה, כחוז במוכסו כו"ו. עוד, כי רגע באפו חיים ברצונו, גי' שד"י במלואו. בערב ילין בכי ולבקר רנה, גי' מטטרו"ן שר הפנים.

(ב) מע"ח: הנה ר"ת של פסוק זה, יוצא שם קדוש, נח"ל. רמוז ג"כ בר"ת נוצר חסד לאלפים, גם במלת חתה, בהפריד אות ח', נשאר כה"ת, שם קדוש משם ע"ב.

(ג) נלע"ד נחן: טוב לכוין ביחוד זה, כי רגע באפו. דע, כי גי' אלהי"ם, גי' נח"ר. ועם ט"ו

ת"ת, כך תכפול בו כוונת לעולם לב' עולמות, שהם ב' בחי' המלכות, א' בדעת וא' בת"ת. אחר כך כופלים פעם ב' לומר ה' מלך, לכוי' בגי' אחרונות שהם נה"י, ואין בכאן כפל כמו בתחלה. ובמלת לעולם, תכוין לבחינה ג' של המלכות, תוך היסוד.

אח"כ אנו אומרים פסוק והיה ה' למלך על כל הארץ וכו', והם סוד פרצוף י"ס דמלכות נוקבא דעשייה, הרמוזה בכללות במלת לעולם כנ"ל. ועתה אנו מפרטים אותן כל יו"ד ספירותיה. וצ"ל ג' פסוקים אלו מעומד, כי הם כל הי"ס דעשייה, ובהם א"א ואו"א דעשייה. וכבר ידעת כי בכל מקום תיקון א"א או או"א, נאמר מעומד בהכרח, כנזכר בזוהר.

^(א) ונבאד עתה תיבת ג' פסוקים אלו. הנה הוי"ה ראשונה ה' מלך, ניקוד בסגו"ל ביו"ד, וסגו"ל בוי"ו, כענין ב' נקודות סג"ל שבמלת מלך. אך ב' ההי"ן נחטפים ואין בהם ניקוד. והויה ב', בב' פתחין ע"ד הנ"ל באותיות י"ו, וב' ההי"ן בלי ניקוד, כענין ב' נקודי פתח שבמלת מלך. והוי"ה ג', נקודותיה כתיבת ימלוך, יוד בחירק, ה' ראשונה שב"א, ואו חולם, וה' אחרונה בלי ניקוד. מלת לעולם תכוין בו אל המלכות כנ"ל.

ותכוין בהוי"ה א' בנקודתה, כמו לעולם כזה: שב"א ב', חולם בה', קמ"ץ בוי"ו, ה' אחרונה בלי נקוד.

וכשתאמר הוי"ה ג' אז תכוין כי נקודין ג' הויות אלו, הם גי' יב"ק, שם הויה אלהי"ם, כנו' בר"מ פ' פנחס דר"מ ודרי"ו.

^(א) ובאמרך ה' מלך הראשון נקודו בסגו"ל,

תכוין כי מלך גי' צ' כמנין מים, והכוונה כנ"ל, כי אלו הם סוד מ"נ דעשייה אל האצילות.

ובאמרך ימלוך תכוין, כי מלך מלך ימלוך הם גי' מנצפ"ך, שהם סוד ה"ג של מ"נ. כי ימלוך חסר וי"ו, והכל עולה פ"ר, ואם נמנה ימלוך בוי"ו יעלה רפ"ו, שהוא סוד מנצפ"ך העולה פ"ר, וה' כוללין של ה' אותיות מנצפ"ך עצמן עולה רפ"ה, והכולל רפ"ו,

ועיין בתיקונים דף קל"ג ע"ב ותבין כל זה. ושם אמרו בפירוש כי ה' מלך וכו' הם ראשין, פי' ג"ר.

ח"ח סן ב"ג ע' ד"ת ה"ך יהוה ד"ת
יהוה מלך יהנה מלך יהוה ימלוך לעולם ועד

נצח מנ הוד צ יסוד פ כ יהוה יסוד
יהוה מלך יהנה מלך יהוה ימלוך לעולם ועד

ואח"כ אמר נקודה דילהון י"י מלך וכו' פירושו שניקוד הוי"ה כמו מלת מל"ך מל"ך ימלו"ך. ואח"כ אמר והכי אינון לתתא בתרין שוקין ואמה, שהם ג"ת, ובגין דא כפיל לון תרין זמנין וכו', פי' הכפל הב' הוא בפעם ב' תכוין אל ג"ת, אמנם הג' אמצעים לא הזכירן, והענין כנ"ל, כי כופלין ב"פ פסוק של ה' מלך, ופעם א' ג"ר, ופעם ב' אל ג"ת, וז"ש והכי אינון לתתא בתרין שוקין ואמה שהם ג"ת. ובג"ד כפיל לון, פי' כי הכפל הוא בפעם ב' לכוי' בגי' תחתונים. אמנם הג' אמצעים לא נרמזו, רק בפעם הא' כוללם בג"ר. עוד אמר שם לעולם ועד שכינתיה ונקודה

הגהה

עד הא"ס. ואח"כ עולים בה' מלך כו' שניהם שהם נה"י כל הכלים החיצונים מה"פ דעשייה, וכן עולים כל החיצונים עד אין סוף, והבן היטב ענין זה.

(א) כתב מהר"ן שפירא, וז"ל: כאשר נודע שחב"ד חג"ת נקראים כולם פנימית בערך נה"י שנקראים כלים חיצונים, ע"כ ראוי לכוי' בה' מלך כו' שהם חב"ד חג"ת, שעולים כלים פנימים מה"פ של עולם עשייה, וכן עולים הפנימים זא"ז

ברוך מרחם על הארץ: ורב חסד. ברוך מרחם על
הבריות: ואמ"ת. ברוך משלם: נוצ"ר חס"ד. ברוך
חי לעד: לאלפי"ם. ברוך פודה: נושא עו"ן. ברוך
שמו: ופשע. ברוך אתה ה' אלהינו: וחטא"ה. ברוך
אתה ה' מלך: ונק"ה. בתשבחות בחירק תחת
התי"ו, על משקל תפארת.

והנה מכאן עד יוצר הוא עולם היצירה. וכבר
ידעת, כי בכל א' מד' עולמות אבי"ע, יש בהם
א"א ואו"א וזו"ן. ^(ח) אמנם מב"ש ועד מלך מהולל
בתשבחות, ^(ט) הנה הוא י"ג ברוכים, נגד י"ג ת"ד
דא"א, כי ברכה זו היא בא"א, דאיהו רישא בלא
גופא. אמנם הוא כולל שרשי זו"ן, דמיניה נפקין
וביה תליין, לכן הוא כולל פ"ז תיבות, כי הם י"ג
ת"ד דא"א, וט' ת"ד דז"א, כי אלו הם שם כ"ב
אותיות דברכת כהנים כנודע ^(י) בפרשת נשא,
וס"ה שעולה אדני, הרי פ"ז. והם ב' שמות, כ"ב
אותיות, וס"ה. ובהם נכללין א"א וזו"ן, אבל הכל
בתוך א"א, דמתמן נפקו, וז"ס ראשו כתם פז. לכן
צריך לומר מעומד, כי הוא דישא דא"א.

(ב"ש, הוא בהיכל ק"ק שבראש היצירה, וזהו
ראשו כתם פז. והנה היצירה הוא ו', ובמלוי הוא
זא"ו, גימטריה י"ג. לכן יש י"ג ברוך, בברוך
שאמר ^(יב))

דילה וכו', פי', כי במלת לעולם, יכוין אל השכינה,
בשם של הוי"ה, ונקודו כמלת לעולם כנ"ל. או
אפשר לחברו למטה, כי י"ס דשכינתיה רמוזים
בפ' והיה ה' למלך על כל הארץ, שאמר כי הוא
סוד "כי" בי "חשק, ר"ת בכח, כת"ד חכמ"ה
בינ"ה. והוא סוד פסוק והיה ה' למלך כמ"ש, והיה
ה': או"א, יהיה ה' אחד ושמו אחד: בכתד, הרי
ג"ר, וכל השאר של העשר כלולות בהם. וגם
תכוין כי ה' מלך לעילא א"א, ה' מלך לאו"א, ה'
ימלוך זו"ג, ועל דא צריך לעמוד על רגליו. ^(כ)
אח"כ בימי החול אומרים אלהים יחננו,
ובשבת השמים מספרים כבוד אל. ב"ש בפ"ז
תיבות, ואין לשנותו בין בחול בין בשבת, כי הכל
בחי' א'.

פרק ד'

בהגיעך לב"ש, אז תאחו הטלית בב' צדדין,
שהם נגד פניך, ביד ימין. ותכוין, כי הלא ב"ש הוא
ביצירה, דוגמת הטלית, רק שהטלית מעשה, וב"ש
דיבור, כמבואר אצלינו, וכ"כ בזוהר ח"ב דף ר"ב
ענין ב"ש.

ברוך שאמר והיה העולם: א"ל. ברוך הוא:
רחום. ברוך אומר ועושה: וחנו"ן. ברוך גוזר
ומקיים: אר"ך. ברוך עושה בראשית: אפי"ם.

הגהה

לאומרו, קודם כתם פ"ז דב"ש, וזהו נוסחו:
האדרת והאמונה וכו'.

צמח: מכאן שאין לשנות אפילו בשבת וי"ט,
שבשבת כ"י הוא בראש אותו עולם, ששם בחינת
השבת, וכן בי"ט, ולכן התחיל ברכה זו בשוה בכל
הימים.

(ב) מהרנ"ש: נראה לע"ד נתן, כי מלת כתם,
ר"ת כתר ת"ת מלכות. שהם א"א זו"ג. אבל הוא
הכל תוך א"א, והם נכללין בראשו שהוא א"א.
מהרנ"ש: נלעד"ן, שטוב לכוין בעת שאומרים
ב"ש בזה היחוד, ראשו כת"ם פ"ז, שם מ"ה
ומ"ב, גי' פ"ז. והמוציא מפיו נבלות הפה, גורם

(ב) אמר לי ה"ה הר"ב ר' חיים הכהן נרו,
ששמע מן מ' חיים וויטאל, שבה' מלך הראשון,
יכוין למנצפ"ך פשוטות. ובה' מלך ב' יכוין
למנצפ"ך כפופות.

(א) מע"ח: דע, כי בברכה שוין עליונים
ותחתונים, כי נמשך מוון ופרנסה ע"י הברכות,
לכן העליונים אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו,
ותחתונים אומרים ימלוך ה' לעולם וכו'. לכן ב"ש
והיה העולם, ד"ת בשוה, לדמו כי עליונים
ותחתונים שוין בברכה. שבח שאומרים מהש"ר
לפני כסא כבודו י"ת, יש לאומרו בכל יום, ויש בו
פ"ז תיבות, והוא כתם פז עם כולל, וראוי לנו

(א) אות קס"ה דפו"י דף קמ"ז.

(ח) שעה"כ דף ק"ט.

מרחם על הבריות, ניקוד שב"א בב"ית, בחירק הרי"ש, חולם ביו"ד, כנזכר בזהר בסדר היכלות. (ניקוד היות של ב"ש בפתחה וסיום, הכל בחולם. נ"א, יכוין לנקוד חולם בההין, וי"ו בקמץ).

מהחבדים: ברוך שאמר והיה העולם: לרדל"א. ברוך הוא: רישא דאי"ן. ברוך עושה בראשית: רישא דאריך אנפין. ברוך אומר ועושה: אבא. ברוך גזור ומקיים: אמא. ברוך מרחם על הארץ: ז"א. ברוך מרחם על הבריות: נוקבא. ברוך משלם שכר טוב ליראיו: דמו לכתר דבריאה, ששם יש שכר לפעולתו. ברוך חי לעד: אבא דבריאה. ברוך פודה ומציל: בינה דבריאה. ברוך שמו: ז"א דבריאה. ברוך אתה י"י: מלכות דבריאה, ועם כתר דעולם היצירה המשולבים הוי"ה אדנ"י. ובה מתעורר השפע מן הטהירו לרדל"א, וכן מזה לזה על הסדר. האל אב הרחמן: חכמה דיצירה. המהולל: בינה דיצירה. משובח ומפואר: זעיר אנפין דיצירה. בלשון חסידי: דאינון נשמת ישראל המתחסדים עם קונם ונמסרין על קידוש שמו. ועבדיו: זה עשר כתות דמלאכים, הנמצאים בעולם הזה. ובשירי דוד עבדך: יסוד ומלכות. נהלך ה' אלהינו: אריך אנפין דעשיה. בשבחות: הם ה' חסדים. ובזמירות: הם ה' גבורות. ונגדלך: אבא דעשיה. ונשבחך: אמא. ונפאדך: זעיר אנפין. ונמליכך: נוקבא. ויש זיין וויין בר"ת, ממלת ובשירי דוד עבדך עד ונמליכך, מספרם מ"ב, שבכח מ"ב הוא ממשיך לעולם עשייה. ונזכיר שמך מלכנו אלהינו יחיד: יסוד זעיר אנפין, הרומז לכל העולמות בכלל. ח"י העולמים: שכבודו מלא ומחיה את כולם. מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול: שקילוסו תמיד ונצחיית בעוה"ז ובעוה"ב. בא"י מלך: זעיר אנפין דאצילות. מהולל בתשבחות: מג' עולמות ב"ע שכולם מקבלין ממנו ומשוררין לפניו. ויכוין הוי"ה זו, זכרים

אמנם ג' שמות יש לת"ת, וג' למלכות. כי ת"ת ומלכות נקראו שמש וירח, בבריאה חמה, ולבנה ביצירה, וחרס וסוהר בעשיה. נמצא שהמלכות כוללת ביצירה אלו פ"ז תיבין, ולכן נקרא לבנה, כי לבנה גי' פ"ז.

אך דע, מה שנקרא פ"ז, הוא, כי הנה מן כ"ב ת"ד דא"א ודז"א, כ' מהם בזכר לבד, ולא בנקבה, והב', הם אפילו בנקבה ג"כ.

והענין, כי סוד הפנים דא"א, וסוד הפנים דז"א, הם ב' תקונים, תרין תפוחין, מכלל הכ"ב תיקונים. ואמנם ישנם ג"כ בנקבה, כי גם הנקבה יש לה בפנים תרין תפוחין, משא"כ בשאר התיקונים, שהם בסוד הזקן, ולא שייכי אלא בא"א ובז"א, ולא בנוקבא, כי הנוקבא אין לה זקן, הרי כי כ' מהם זכרים, והב' ישנם ג"כ בנוקבא.

והנה גם שם ס"ה הרומז לאדנ"י, והוא כנגד היסוד והמלכות, כנודע בזהר, ס' אינון וה' אינון, כנזכר בפרשת לך לך דף צ"א. והוא, כי הס' בסוד יסוד כולל כל ו"ק, כל א' כולל מיו"ד גי' ס'. וה' מצד המלכות הנקראת ה'. נמצא, כי ג"כ בשם אדנ"י, ס"ה. ס' זכרים וה' נקבות. והרי, כי הכ' והס' הם זכרים, ואותיות הב' והה' הם נקבות. והו' פ"ז, כי הפ' זכרים, והז' נקבות. גם דע, כי בכוונות הפ"ז שפירשנו, הוא סוד חיצוניות שבו, כי הלא הוא בסוד הזקן והשערות.

אך יש כוונה אחרת בסוד הפ"ז, זה בסוד הפנימית שבתוכו. והוא סוד שם הוי"ה במילוי אלפין, שהוא ביצירה. כמו שהודעתך בכריעה שלישית של מודים במנחה של ערב שבת, ושם זה במילואו גי' מ"ה. והנה, בסוד חשבון אותיות הם מ"ב אותיות כנודע, ד' אותיות הפשוט, וי' אותיות המילוי, וכ"ח אותיות אחרים דמילוי המילוי, הרי מ"ב ומ"ה, הרי פ"ז. לכך צריך לומר בפה עמו, ולא בפי עמו. כי בפה גי' פ"ז תיבות שבנוסח זה. גם צ"ל בתשבחות בחירק, ולא בשודק, גם צ"ל

הגחה

הפוגם בו עונשו גדול. והאומר בשיד בנבל, גודם שזרוע שמאל של סמא"ל, תמשיך הלבנה למטה אליו, ואוי לו, לכן צריך להזהר הרבה בזה.

שתתהפך מן לבנה אל נבלה, וז"ס נבל שמו, ונבלה עמו, ועניות ירדוף אחריו. ופ"ה אד"ם, גי' ק"ל. וז"ס מי שם פה לאדם, כי פ"ה אד"ם, גי' ק"ל.

מהדבוק עטרה ליסוד, שהוא אמירה שפה לפיו סביב, וכאן רומז במלה זו לג' מלכיות שבנה"י דאמא.

והיה. הוא צירוף ח' של הוי"ה, ואעפ"י שהוא בריאה, מ"מ עכשיו מאיר ביצירה, בסוד הארת מוחין לזו"נ דאיהו ו"ה, מן אמא דאינון י"ה.

העולם. עולם ז"א, דנפיק מאמא שהיא ה', ואיהו נמי ז"א ו' גופא, ותיקונו ע', שהוא ד' ספירות בכללות י', מחסד עד מלכות, ופרצופיו ב': ישראל בחג"ת דאיהו ל', ויעקב בנה"י דאיהו ס', ובשבת זה יורד השפע דרך העולמות לג' מלכים של נה"י דאמא הנ"ל, וכנ"ל.

ברוך הוא. כבר אמרנו כי ברוך הוא רומז לרישא דאיין, כי ה' דא א"א, שכל קומתו של אין גנוזה בתוכו, ו' דא ז"א שברדל"א, העושה תיקונים לרישא דאיין, ג"ט קר"ע פ"ח. א' הוא הגלגול של רישא דאין, בשליש כתר שלה העודף על רישא דא"א, שאל"ף מתחלק י"ו ומשם התחלת ל"ב נתיבות החכמה, ובשבת זה יורד השפע דרך המעלות, לג' יסודות שבנה"י דאמא, לצורך ז"א.

ברוך עושה בראשית. רישא דא"א, כי בינה נקרא מעשה בראשית, שכחה מתפשט עד סוף עשיה, כיון דדינין מתערין מינה ואין קיום הקליפות שבעולם השפל אלא מהם. ובשבת זה יורד השפע דרך המעלות לג' ארני"י שבנה"י דאמא, לצורך ז"א.

ברוך אומר ועושה, הרי או' ומ', רומז לפרצוף עליון דאבא, שהוא בנוי מד' ספירות של זרוע ימין דאריך אנפין, דאינון חו"ב חו"ג שבו הרי מ' פתוחה, ויש עמהם קנ"ה חכמה מימין, גרון דא"א שהוא כתר אבא, ושתי ספירות בכח לבר, וחצי ת"ת של זרוע ימין, וחלק ת"ת שבא"א עצמו מצד ימין עד החזה, הרי ב' ספירות אחרות בלתי משולבים, שכנגדן מס פתוחה שהוא בכח תוך מ' פתוחה שבמלת אומר.

ר'. רומז לפרצוף תחתון של יש"ס, שהוא ראשית בנינו של ז"א, ונקרא ישראל כמוהו, אלא

קמצין נקבות בחולם. שכל עולם יצירה הוא בזעיר, הרומז לחולם. ומכ"ש מה שתחתיו, מושפעים מן הראשונים העליונים, שהם חו"ג. וב"ש רומז לאצילות, כי הוא עדות לישראל, המעידין עליו יתברך. ובמאמרו נעשו ד' עולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, וכל אשר בהם, ועל זה נאמר, נפל פתקא מן שמיא.

ברוך שאמר, מעומד. ובוה ממשיכין י"ג מדות של רישא דאין מפנים לאחור, שהוא א"ת ב"ש כנודע, והרמוז לרדל"א. כי אעפ"י שהוא ראוי להיות תמיד פנים בפנים, הנה עתה לצורך זעיר ונוקבא, יספיק שיבוא השפע ממקומו בסוד הארה, שיוכלו העולמות התחתונים ליהנות ממנו, ועל ידם יגיע אלינו.

וב"ש, הוא רומז לעולם יצירה, נגד א"א ראשו כתם פ"ז כנ"ל, לראש עולם יצירה, שהוא מעורר למעלה לז"א דאצילות המקנן ביצירה. וכן עולם עשייה מתעורר למלכות דאצילות. וכן תיקוני עולם בריאה, מעורר אמא דאצילות. ותיקוני אצילות מעוררין לאבא, דאתנהיר ממזלא. נמצא, התעוררות זה מגיע למעלה בתלת רישין, ומהן יוצאין שפע רב לזו"נ, שיכינו עצמם לזיווג אחר הנסירה.

מהחברים: ברוך שאמר, ידוע מפסוק והמלך שלמה ברוך, שהוא זעיר אנפין, שהוא מלך שהשלום שלו, וכאן רומז לו' מדות תחתונים דרדל"א, ז"א שבו. שאמר: ש, גי' מצפ"ן, תמורת הוי"ה. ויותר נכון לדרוש, כי ש', אלהים ביחדין, שהוא בנצח אמא. א"מ שבאמצע המלה, הם ממש יסוד דאמא, והם גימטריא י"ה הוי"ה, כי כל יסוד יש בו הוי"ה קו האמצעי, וי"ה, הם הו"ה, דאינון ב' יסודים, מלובשים זה בזה, וכן אל"ף מ"ם יו"ד ה"י יהו"ה זה וזה במילוי^ב עם ב' כוללים, הם גימטריא אלהים באלפ"ן שהוא ביסוד. ר': אלהיים ברבוע, הוד דאמא.

ונודע, כי אמירה ודיבור שניהם במלכות, אלא שהדיבור לשון קושיא מלכות שבמלכות בלי מיתוק, ואמירה ממותקת מיסוד שבמלכות

שזה סבא וזה זוטא. ושאר אותיות יש א"ל, רמו לאבא חכמה, שהוא יש מאין ואל חסד א"א. א"כ כולו שנקרא אל, בסוד ייא"י רס"ג שבא"א. ועושה. רמו לאמא, שאין פעולה משלמת לאבא אלא על ידיה, כנ"ל בסוד עושה בראשית, ובשבח זה יורד שפע דרך מעלות, לג' היות שבנה"י ראמא, לצורך ז"א.

ברוך גוזר ומקיים. אמא, דאיהי פומא ממלל ברבין דגזיר גזירין. פי', חותך השפע מלמעלה, לצורך הז"א. ועוד, גוזר ומשריש הקליפות מכח הדינין הקדושים, כמ"ש בגזירת עירין פתגמא, וקיומו של ז"א בכלי אבא, אבל תלוי באמא שהיא קרובה אליו. ובשבח זה נכנסת נקודת ת"ת שבנה"י אמא, לראש הז"א, והוא משפיע בכחו זה, לכתר יצירה ולכתר עשיה.

ברוך מרחם על הארץ. זו"נ שרחמו עליו, ומתגבר לחב"ד ברחמיו, שכח גבורות שבנה"י ראמא הנכנסים עתה לראש ז"א, וממנו לחב"ד דיצירה, וחב"ד דעשיה, ע"כ מהחברים.

והנה מכלל רמ"ח איברים יש מהן ט' בראש לפי שהוא לבדו כולל כל תיקונים דז"א. ואלה ט' כלולים מי', הרי צ'. חסר מהם ג' שהם שרשין חב"ד עצמן, שהם קשורים בפרקי אמצעי אמא ומתוקנים ממנה, ומה שנשאר ממנו הוא ראשו כחם פז. ומלת כחם עולה ת"ס, נגד ג' מילוי אהיה עולין תנ"ה, וג' שמות ובי' כוללים א' לשמות וא'

הגחה

(ג) מהר"ן, צריך לכיין ב"מזמור לתודה "הריעו, ד"ת גי' ע"ה, מנין ג' "אלהים שבגרון, וג' היות במלואן, הרי ס"ט אותיות, והם ו' שמות, גי' ע"ה. "לה" כל "הארץ, ר"ת גי' נ"ה, תכוין להמשיך מן ע"ה הנו', שהוא בגרון, לת"ת שהוא שם מ"ה, וי' אותיות, הדי נ"ה. ס"ת מזמור לתודה הריעו, גי' א"לף למ"ד הוי"ה, ולהמשיך משם אל ארנ"י, שהוא בר"ת "לתודה הריעו" לה'. מזמור, גי' רצ"ג, שהוא אלהים דאחודיים שלו גי' ר', ותמשיך מן ג' א"ל שבדיקנא דא"א, שהוא

למספרן, הרי ת"ס, שהם בנה"י ראמא בפרקין ראשונים, קס"א בנצח, קמ"ג ביסוד, קנ"א בהוד. וכשאנו פותחין בברוך שאמר בבוקר, מתעורר פרק נה"י ראבא, להוליכם בנה"י ראמא, ומתחילין פרקי ראשונים ראבא, להכנס בראש ז"א דאצילות דעשיה, ומיכאל משורר עמהן, ומעורר המוחין לזעיר אנפין בט' תיקונים, וזהו הרמו בברוך שאמר וכו'.

^(א) מזמור לתודה הוא בסוד או"א דיצירה. כי כל הקרבנות הוא למטה בעשיה, אך קרבן תודה הוא למעלה ביצירה עד או"א, משא"כ בשאר הקרבנות, כי הם נעשים לתקן קטרוג הקליפה שבעשיה, ולכן כל הקרבנות בטילים חוץ מקרבן תודה. (לפי שכל הקרבנות באו על חטא, לכן הם למטה במקום שיש אחיזה לקליפות, אבל קרבן תודה אינה באה על חטא, לכן הוא למעלה ביצירה, ואינו אלא שבח ותודה). וזהו עבדו את ה' בשמחה, כי את ה', באבא. בשמחה, היא אמא. ועבדו, בסוד מטטרו"ן ו"ק שהוא עבד, בסוד עבדו את או"א. וזהו דעו כי ה' הוא אלהים, הם או"א. ונלענ"ד חיים, כי דעו הוא לשון זיווג, כמו שנא' וידע אדם את אשתו.

מזמור לתודה הוא מ"ב תיבין, מלבד מלת 'מזמור שאינו עולה בחשבון, שבו נברא שמים וארץ.^(א)

כתב הרב רבי ישראל סרוג, הריעו לה' כל

התיקון הא', להמשיך אל אלהים הנו', שהוא הז"א, הרי רצ"ג. לתודה, גי' ד' אלפין של מילוי ד' אהי"ה כנודע, לעשות כתר אל לאה. הריעו, גי' רצ"א, שהוא אלהים דאלפין. לה' גי' אל הוי"ה. כל הארץ, גי' קפ"ד קס"א, ושם שלו כפ"למך, גי' קע"ד, שהוא ב' אלהים ובי' כוללים, והנקודה יוצא מר"ת, מזמור לתודה הריעו לה' כל, והניקוד עולה ס"ח, מנין אהי"ה הוי"ה אהי"ה, ע"כ מוהר"ן.

גי' ארבע אמות, בתוספות ד' מלואים: מ"ו ל"ז י"ט כ"ו, עכ"ל.

יהי כבוד וכו'. עד תהלה לדוד, שהם ח"י אזכרות, הוא סוד ט"ט מן מטטרו"ן. והענין, כי הגה אכתריאל הוא הבריאה, אכתריאל הוא באר"ך אנפין. י"ה באבא, ה' צבאות באמא, כנוכר בסבא על פסוק שארה כסותה ועונתה, שעונה טמירא היא, בסוד ה' צבאות. אמנם מטטרו"ן הוא ביצירה, בסוד ו"ק דזעיר אנפין לבה, ולא למעלה^(ב) בא"א ובאו"א, לכן יש ו' אותיות נגד ו"ק. אמנם ט"ט שבמטטרו"ן הם ברישא דז"א, בסוד ט' תיקוני דיקנא דיליה, והם כפולים ט' מעילא לתחא, וט' מחתא לעילא. ולכן יש בפסוקים אלו ח"י הויו"ת. והנה שר העולם כבר ידעת שהוא מטטרו"ן, ופסוק זה של יהי כבוד, אמרו רז"ל^(ג) ששר העולם אמרו. והבן זה.

^(ה) הפסוקים של יהי כבוד, תמצא שהם י"ח פסוקים, ובהם ח"י שמות הרמוזים בח"י עלמין, שמקבלת חיות ושפע רב מאילנא דחיי, וזהו חי חי וכו'. וכל זה להטיל לחקל תפוחין קדישין, לכן יש בו קל"ז חיבות, והכולל, הרי חק"ל. והשפע נתמלא מאלו ד' הויו"ת וג' אהי"ה במילוי, גי' חרפ"ז. וכן ראשי פסוקים אלו עולין חרפ"ו. הוא סוד פותר, כי יוסף נקרא פותר, ובוה נעשה כתר לחקל תפוחין קדישין. ולזה ס"ו דח"י פסוקים אלו, גי' כתר עם ח"י עצמו, לרמוז שהוא סוף כל הדרגין. ונקרא כתר, בסוד אבן מאסו הבונים, ובסוד אני ראשון ואני אחרון. וזה הכתר, הוא כלול מכ"ב אתון הנרמז בתהלה לדוד, לכן צריך לומר מיד תהלה לדוד אחדיו בלי הפסק, אפילו בשבת.

אמנם נלע"ד כפי הנזכר, צ"ל הפסוק של והוא רחום יכפר עון וכו' אפילו בשבת, לאפוקי מקצת אנשים שאין אומרים זה הפסוק, וא"כ אינם משלימים הענין הנז"ל.^(ד)

הארץ, ר"ת הלכה. כי מיום שחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה, והוא פנימיותה הנכלל בד' אותיות השם, והוא המכוין באמרם, תורה לשמה, אל השם המתלבש בהלכה ומאיר בתוכו, למי שישים אליו לבו, ואז רוחו ונשמחו אליו יאסוף שיאיר כולם בעיונו, אלמא הלכה לבד בלתי הסוד אינה מספקת. והני ד' אמות גופייהו, אי גמירי להו אינשי בהדי הלכה אין, אי לא, לא השלימו מצותן. עוד, ארבע אמות, גי' חש"ך, וכן תמים דרכו עם אותיות הא"ל, הרי שנו"ת חיים. והנה חש"ך הוא ע"ב דא"א בכללות עשר, והיינו גי' פום ממלל רבדבן, שמדבר בפשט ומכוון לרזי תורה. "של הלכה בגי' שמים, דא ז"א, וכן השכינה, ששניהם נכללין בכוונת לשמ"ה, וכן עולה לשמה ע"ה מ"ק.

עוד ארבע אמות של הלכה, גי' אלף רבחה בכללות עשר, היינו אלף קי"א, סוד אי"ק מקור האותיות, הכולל כל התורה כולה. וכשם שכל הקרבנות בטלות לעתיד לבא חוץ מן התורה, כן כשנחרב בה"מ, כל השלימות בטלה, חוץ מד"א של הלכה, כדקאמרן שאין בטלות לעולם. וז"ס סמיכות הפסוק זה לחלחלו, שהוא מזמור לתורה. והכוונה, כי אחר חרבן חזרה המלכות אב"א, לד"ס תחתונת שהוא תנה"י, והקב"ה מפורש כאן בסוד מלכות, שאין לה אלא ד' אמות של הלכה, שהיא הכלה. ובזכותם נזכה במה דכתיב, "הקיצה לפקד" כל "הגוים, ר"ת הכלה, וזה הטעם שאסוד לילך אחורי אשה בד"א שלה, כי שם מקומה, ותופסת כל שיעור הזה, ואין לגרום בה דינין ח"ו.

עוד ד' אמות, הם הוי"ה ואהי"ה, שהם גי' אמ"ה ע"ה, והנה שיחוף ע"ב עם קס"א, אמה א'. וס"ג עם קס"א, אמה שנית. ומ"ה עם קמ"ג, אמה ג'. וב"ן עם קנ"א, אמה ד'. וז"ס הזוגות הללו: רג"ל דר"ך פק"ח ר"ג, וביארנו במקום אחר. והם

תנהח

(ד) מהר"ן. לפי זה צריך לומר הפסוק רבות מחשבות גי' כ, לאפוקי קצת אנשים שאין אומרים

(ה) שעה"כ דף קי"א.

(ד) חולין ט.

(ב) ג"א בכתר.

לכן יש אחיזה לקליפות עד התבונה זו, ואז כולם נקראים נופלים, וכאשר נתעלו כל אלו אחוריים למעלה, אזי תתעלה המלכות למעלה, וגם הז"א יעלה למעלה, וגם התבונה תחזור להיות כמו בתחלה, ואחוריים דבינה נקראים ס', ושם אין מקום אחיזה לחיצונים, ואז ע"י זאת הסמך, יהיה סומך ה' לכל הנופלים ע"ש.

ואח"כ עיני כל אליך ישברו, אינון ב' עיינין של רחל, דאינון דינא ומונעין את הפרנסה, והם ב' דמעין דנחתין לימא רבא, וכן ב"פ דמעיה גי' רחל, וזהו ר"ת "לכל" חיי "רצון הוא רחל, עד כאן.

פותח את ידיך. יש בו ג' כוונות: א' באשרי דזמירות, וא' באשרי ובא לציון, וא' באשרי דקודם מנחה. אמנם הכוונה של עתה היא זאת, כי תכווין בר"ת של פא"י, והוא שם א' מע"ב שמות, וגם הוא סוד חיבור הוי"ה אדנ"י גי' יאהדונה"י. והנה כבר ידעת מה ^(ז) שזוכר בוהר ובתיקונים, את ידיך קרי ביה יודיך. והם ב' יודיין של הוי"ה ואדני וביניהם ו' אותיות, והוא צורת ו' פתח א', וזהו פותח את ידיך. ובס"ת תכווין לשם תת"ך, והוא שם קרוש ונורא, ונקרא שם הפרנסה בין המקובלים. גם תכווין כי חת"ך בא"ת ב"ש, הוא סא"ל, שם קרוש, וגם הוא גי' יאהדונה"י כמו הר"ת. והנה בשם זה, הוא החילוק שיש בשחרית

כתב בליקוטים, כי יעקב בחר לו י"ה. הנה יעקב הוא מאור יסוד אבא, הנכנס תוך ז"א, והכלי שלו הם אחוריים דאבא, שנפלו בזמן שבירת הכלים. והנה אבא עצמו, הוא המעלה אותם אחוריים, כי היסוד דאבא שיורד תוך ז"א, עולין לקראתו אחורים שלו, כי הוא אורו ממש המלבישין אורו של יעקב, וז"ש כי יעקב בחר לו יה, שהוא אבא, בחר ובורר והעלה לו ליעקב. ובוזו ישראל לסגולתו, כשמזדווג יעקב עם רחל, אז הם נעשין כמו סגול עם יעקב, ע"כ ליקוטים. והוא רחום וכו'. ה' הושיעה וכו'.

פרק ה'

אשרי יושבי ביתך, הוא סוד הכתר דיצירה, וכנזכר בתיקונים שכל אשרי הוא בכתר. תהלה לדוד, תהלה ע"ה, גי' אמת. ויכוין לחתום את המלכות בחותם אמת. ועוד, הוא גי' תפלה עם ג"פ כ"ה, דאינון ג' מוחין דנוקבא דז"א. א', כ"ה דברכת כהנים דקרבנות. ב', כ"ה דברכת כהנים דעמידה. וכ"ה דקטורת. ^(ה)

בדרושים, סומך ה' לכל הנופלים, כאשר תתפשט התבונה למטה, אז גם הז"א מתפשט למטה ממקומו, וגם הנוקבא תרד למטה ממקומה, בסוד המדרגות. ולהיות התבונה זו בסוד אחוריים,

הגהה

הי ואו הדה. לעולם, גימטריא רבוע ס"ג עם י' אותיות. לעולם ישמח גי' תקמ"ד רבוע אהי"ה דידיין. ישמח ה', גי' שכינה ע"ה. ה' במעשיו גי' ג' מלואי אהי"ה. ר"ת כל הפסוקים גי' הוי"ה אדנ"י. עיין ביחודים עוד מה שחסר כאן. ע"כ הגה"ה

(ה) כתב מהר"ן זלה"ה. שהם כ"ה אותיות של פסוק סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים לבנה. ברכת כהנים של מקדש הקודמת לקטורת, מתניתן היא בפ' א"ל הממונה, לכך קרינן ליה קודם כ"ה דקטורת. להודיע לבני האדם ר"ת לל"ה, והוא שם א' מע"ב שמות, והוא ג"כ גי' אדנ"י.

זה הפסוק, שהרי עם זה הפ' מכוון קל"ז תיבות. והוי"ה אחת שהוא יותר, הוא כמו ברכת המינים שאינם מכלל הח"י ברכות והיא ברכה בפ"ע. ועוד כתב מהר"ן זלה"ה כי ט"ט ממטרו"ן, רומזים בעת שא"א משפיע הט' תיקונין שלו לבר בטי' תיקונים דז"א, אזי יש לז"א ח"י תיקונים עכ"ל. עוד כתב, כי ח"י ברכות הם נגד ט' פנימית ג' כלים וג' מוחין וג' נשמות, וגם הם מקיפים ער"ו, והם נגד ט' דז"א דעשיה. ונלע"ר, שכן הח"י הוי"ת שבכאן, הם נגד ט"ס דז"א דיצירה עם המקיפים שלו. עוד צריך לכוין בזה היחוד, יהי כבוד, גי' א"ל הויה. כבוד ה', גי' נ"ח, והוא יוד

(ו) הקדמת ת"ז את קנ"ו דפו"י ז:

בעת הזמירות ובין לאחר העמידה ובין קודם מנחה. והוא כי עתה תכוין בשם זה, שפירושו וסודו נגזר מחילוף הוי"ה בא"ת ב"ש מצפ"ץ גי' ש', וכן אלהים בידוי"ן גי' ש'. וכבר ביארנו כי שם מצפ"ץ הוא קצת רחמים ומעורב בדין, כי הוא הוי"ה הוא דין, ולכן הוא ג"כ חילוף הוי"ה, אך להיותו חילוף גי' כמו אלהים דידוי"ן.

מהר"ן: סומך ה' לכל הנופלים, נלע"ד נתן, שטוב לכוין זה היחוד: סומך ה' לכל הנופלים: ר"ת גי' ק"ה, ב"פ ב"ץ ע"ה, וג' הבין עצמו בציורו הם ט"ו ווי"ן, ואותיות י"ד הרי ק"ד. וס"ת גי' צ"ה, וע"ה גימטריא א"ל אדני, להמשיך מדיקנא דא"א אליה.

וזוקף לכל הכפופים. ר"ת גי' א"ם, שהוא אהי"ה דאלפין פשוט ומלא ומלא המלא, הם א"ם אותיות. וע"י אם זה, תעלה רחל שהוא שם ב"ן הנוז, שהיא עומדת בהוד, לבינה דו"א. וס"ת גי' ק"ן, וע"ה גי' אהי"ה דההי"ן, להאיר אליה מן הרעת דו"א שהוא יסוד רבינה שהוא שם קנ"א, שיש ביסוד הבינה. סומך, גי' קכ"ו, להמשיך גי' מ"ב דעס"מ לז"א. ואדני ברבוע ג"כ בגי' קכ"ו, להמשיך ג"כ לה. ובי' הכוונות אלו הם ג"כ הוי"ה שלימה, היינו גי' מ"ב הנוז' הם עס"מ שהם סוד גי' אותיות יה"ו, ושם אדני היא ה' אחרונה.

סומך אדני לכל, ר"ת גי' הוי"ה ואדני, להמשיך מוחין אליה. הנפלים, גי' רט"ו, שהוא אחרים דאלהי"ם גי' ר', עם ט"ו אותיות. והוא ג"כ גימטריא אחר.

וזוקף. גי' קצ"ט. והוא יוד פעמים הה, והוא אל עליון שהוא ייא רס"ג, וקס"ו עם הב' כוללים, גי' קצ"ט.

לכל. גי' מ"ה יוד ה"י, שהוא מוחין די"ה לז"א שהוא מ"ה. ב"פ לכל, גי' קס"א, שהוא אהי"ה רמילוי יודי"ן.

הכפופים. גי' רמ"א, שהוא כמספר רוח הוי"ה של מצפ"ץ, תסיר ממנו פ"ו, נשאר רוח, ורוח ה'

ע"ה גימטריא רמ"א. השם שלו בא"ת ב"ש צלְפִּןְפִּןְמַי גימטריא רס"ב, שהם יוד היות רחכמה וגבורה וב' כוללים. וניקודו יוצא מר"ת הפסוק, סומך ה' לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים) ע"כ מהר"ן.

אמנם סדרם כך: הוי"ה, ואח"כ מצפ"ץ, ואח"כ אלהים, לכן בזמירות שערדין לא התפללו, ולא ירד שפע, לכן אין עדיין מתגלים רחמי הוי"ה, אך להיותו בוקר שהוא החסד, לכן אין מאיר שם אלהים שהוא דין, רק מצפ"ץ שהוא ממוצע. ואחר העמידה, אז מאיר שם הוי"ה עצמו. אבל אשרי שקודם מנחה, הוא שם אלהים, שאז מתעוררים הדינים. ואמנם שם חת"ך הנזכר, מקורו מן גי' שמות אלו. אמנם בבקר, הוא נגזר מן שם מצפ"ץ, כי הוא בגי' ש' כמנין אלהים כנוז. וכאשר תסיר משם מצפ"ץ מספר אלהים שהוא הדין, ישאר רוח, וז"ס ורוח אלהים. והנה בבקר עדיין הם בבחי' אב"א, והנה הב' אחרים הם דינים, והם סוד ב' אלהים, והם ב"פ רוח גי' חת"ך. גם סוד הוא, כי כל האחרים הוא סוד רבוע כנדע, וכשתרבע שם אלהים בגי' ר', ועם י"ג אותיות מילוי אלהים וכללותו, הרי רי"ד, מספר רוח. והנה ב' אחרים שהם ב"פ רוח גי' חת"ך, והוא פי' חת"ך שהוא מקום חתך, שנחתך בעת הנסירה שהוא באחרים והבין זה. נמצא כי שם חת"ך נרמז בס"ת הנוז' שהוא סוד אחרים דו"ן, הרמוזים בר"ת פא"י, שכוונתו לשם יאהרונה"י זו"ן.

והנה פי' שם חת"ך הנוז', במנחה הוא בשם אלהים, ולא בשם מצפ"ץ, כי הוא זמן דין, אך הכוונות הם שוות, כי כשתסיר מב' מלואים דאלהים, ב' אלהים פשוטים, ישאר חתך, והוא מובן. אמנם כוונת שם זה בשחרית אחר העמידה, הוא בשם הוי"ה דע"ב דידוי"ן, כי הוא סוד החכמה, דמתמן אתא מזונא עילאה, כנוז בווהר. וז"ס פותח את ידיך ג"כ, שהם הדי' יודין דע"ב

(ז) כי הלא הוא חילוף הוי"ה. אך להיותו שחילוף הוא דין לכן הוא ג"כ בגי' ש' כמו אלקים דידוי"ן (קאריץ) שעה"כ

(ח) שם חת"ך זה הנרמז (קאריץ).

דף קי"ב. (י) שער ריה"ק יחד כ"ב דף קס"ו.

אור פני המלכות הנקרא אל. ומן החשמ"ל חסר נ' עד שיהיה בגי' חת"ך, וסוד נ' אלו הם סוד ה"ס דז"א, מחסד עד הוד, כ"א כלול מ"י הרי נ'. ומן נ' זו לפעמים לוקחת הקליפות נוגה מן השם חת"ך, ונשאר חשמ"ל לבד למלכות, וכשאדם חוזר בתשובה או מה שהייתה תחלה קליפת נוגה, נקרא אור נוגה, וחוזר אל הקדושה.

עוד כתב, מכתם לרוד שמרני אל כי חסיתי בך. חסיתי, גי' פת"ח, והוא סוד כוונת פותח את ידיך, והוא להמשיך משע"ח נהורין לשם מ"ה, שהוא בת"ת, ולשם אדנ"י שהוא גי' ס"ה, ושניהם עולים ק"י, וגם שע"ח, הרי גי' פת"ח, ע"כ.⁽¹⁾

מהחברים: יש כאן י' היות, והוא נשמה לי"ס, ויש לכוי' בסוף יענינו ביום קראינו. הללויה הללי נפשי את ה'. מלכות דיצירה הנקרא נפש. ומסיים אלהיך ציון שהוא מלכות, ויש בו ט' פסוקים ט' הוי"ת, נגד ט' נקודות. ופ"ג תיבין כשם ב"ן ושם אל, שאל הוי"ה הוא ביצירה, וכאן במלכות הוי"ה דב"ן.

הללויה כי טוב זמרה הוא יסוד, ג"כ זמרו הוא יצירה, ולפי שתוקף הדינין הם ביצירה, לכן אינם מזכירין נ"ה בפי', רק דמוזים ביסוד, בסוד ולא בשוקי האיש ירצה, פי' שאינו רוצה בשוקיים לבדו כי הם סוד דין, רק בהצטרפות עמהם היסוד) ויש במזמור הזה ק"מ תיבות כ"ח ויב"ק, הכ"ח סוד הש' המתמלא בכחו ביסוד, ומייחדים על ידו י"ה אלהים גי' יב"ק. הרופא לשבורי לב, ר"ת לל"ה, והוא שם מע"ב שמות, גם הוא גימטריא אדנ"י דיצירה. ויש בו י"ד פסוקים, נגד י"ד דמה בת"ת, ויד חזקה בגבורה.⁽²⁾

הגהה

התורה, ותכוין בניקודו ככתוב בספר ממש, בניקוד אוזוה. ותכוין כי אוזוה הוא שם קדוש. ואח"כ תכוין במלת סנסניו שיצא מכאן שם קסנסניו בניקוד ורב כה, ותכוין שהוא גי' ד"לו, כמנין ורב כה, ותכוין כי שם זה הוא סוד השדיים והרדים ונקרא סנסניו, ותכוין לאחוז ולקבל האור הגדול.

הנו', והוא גי' ת', כי כל יוד כלול מ'י הרי ת', ומילוי המילוי שם ע"ב, הרי כ"ח אותיות, הרי חת"ך. אמנם כל כוונת זה הפסוק בכל הזמנים הם שווים, רק בשם זה של חת"ך, יש בו חילוק בין גי' זמנים הנ"ל. אך שאר הכוונה הם שוות בכל הגי' זמנים. אמנם במלת ומשביע, צריך לכוין כי גם זה חת"ך, ותכוין ע"ד חתך הנ"ל.

ונלע"ד חיים, כי הראשון הוא ב' אחוריים דלאה וישראל, והב' נגד אחוריים דרחל וישורון. ובמלת רצון, ט' תכוין להמשיך מרצון העליון, הוא שם דפק, שהוא אחוריים דע"ב שהוא ביסוד ראבא שבתוך רישא דז"א. ושם קס"א הוא שם אהי"ה דידיו"ן, שהוא יסוד ראמא שבתוך רישא דז"א, ומב' יסודות אלו, תכוין להמשיך מזון ושפע לעולם, ועל ידיהם יומתקו ב' כחות הדין המונעים את הפרנסה, והוא סוד ב' עיינין הנו' בפסוק הקודם עיני כל אליך ישברו. ובב' עיינין יש ב' דמעות, שמהן יורד הדין לעולם, והם למטה בב' עיינין דרחל נוקבא דז"א, וכן רחל, גי' ב"פ דמעה. לכן ד"ת "לכל חי" רצון, הוא רחל, ותכוין להמתיק הנוקבא תתאה שהיא רחל, וב' הדמעות היורדים בימא דבא שהוא הנוקבא. שב"פ דמעה, גי' רח"ל, הם ג"כ נמתקים ע"י רצון עילאה, שהוא קפ"ד קס"א גי' רצון כו'. והנה בכל פעם מג"פ שאומרים אשרי, היה מסיים מורי זלה"ה בפסוק, ואנחנו נברך כו' ולא כאותן אנשים שאין אומרים רק בשחרית בזמירות.

כתב האר"י זלה"ה ביחודים. והנה חת"ך הוא סוד חשמ"ל שהוא בגי' אור פניא"ל, שהוא סוד

(1) מהר"ן: נלע"ד, שז"ס הוי"ה אלהים מצפ"ן, עם האותיות הם בגי' חת"ך, להודות שמהם יצא, עכ"ל.

(2) נלע"ד נתן, גדול אדונינו ורב כה, י' יכוין ביחוד זה אוזוה בסנסניו כו', אך לא תאמר תחלת הפסוק. ותכוין כי אוזוה גי' כ"ז, נגד כ"ז אותיות

הללויה שירו לה' שיר חדש. הוא חסד, וזהו תהלתו בקהל חסידים, ואנו כוללין עמה הגבורה למתקה בפסוק רוממות אל וכו' וחרב פיפיות בידם, כלול הגבורה גימטריא וחרב, בחסד. ויש בו ט' פסוקים נגד ט' רקיעים, וס"א תיבות נגד שם אגל"א הויה.

כתב מהר"ן שפירא, טוב לכוין בזה היחוד: "יעלוו" חסידים "בכבוד, ר"ת גי' כ', שהם כ' אותיות שיש בהו"ה ואהי"ה דידין. וס"ת נ', הם מ"ב דע"ב, וח' אותיות שיש בהו"ה ואהי"ה דידין, הרי נ'. ועוד, י"ד אותיות דע"ב וי"ד אותיות דאהי"ה, הרי כ"ח אותיות, ואלף אחרונה דאהי"ה דידין וא' עצמה דאהי"ה וי"ד ראשונה דהו"ה דידין, הרי כ"ב, וכ"ח, הרי נ'. הרי ג' בחי' נ' שהם גי' קנ"א, וכ"ז להמתיק השם קנ"א.

יעלוו, גי' קכ"ג, שהם ג' א"ם, רידיין דאלפין דההי"ן, להמשיך כ"ז אל שם מ"ה, כדי לעשות ג' אלפין שבו, ג' אהי"ה, והם גי' ס"ג. חסידים. גי' קל"ב, שהם ה"ג של ה' הויו"ת, וב' חסדים, להמתיק הגבורות עם החסדים. בכבוד, גי' בוכ"ו, והשם של בכבוד בא"ת ב"ש, שלש"פק. מנוקד מן יעלוו חסידים, והוא גי' תת"י, שהם ד' מלואי הו"ה וג' מלואי אהי"ה, הרי תרפ"ז. ובאלו תמתיק ג' א"ם הנז', שהם קכ"ג, והכל גי' תת"י, ע"כ.

הגהה

הראשון הוא הימין, הב' הוא השמאל. כי א"ל הוא חסד, מ"י הוא גבורה, בסוד נ' שערי בינה כמנין מי, והוא א"ל מ"י מאלהים. ותכוין, כי אות ה' הנשאר מן אלהים, הוא באמצע הדדים, וזה ג"כ תכוין קודם שתישן, אחר כל סדר השכיבה. ואח"כ בקומך משנתך, תכוין כנ"ל, רק שתקדים פ' גדול ארונינו אל פ' אחזה בסנסניו, ואם תרצה לעשות יחוד זה בשאר היום, הרשות בידך, ע"כ הגהה.

ותכוין, כי אלו הדדים הם בהיכל האהבה כנו' בזהר פקודי, ולכן תכוין בר"ת וס"ת של אחזה בסנסניו, שהוא אוהב. ותכוין, כי אות א' נקודו בחולם וו' וה' וב' נקודים בשבא בניקוד הפ' עצמו. ותכוין, כי אוהב הוא שם קדוש, ותכוין למלואו כזה. אל"ף וי"ו ה"י ב"ת. ואח"כ יאמר פסוק גדול ארונינו ורב כח, ותכוין כי ורב כח גי' סנסניו כו'. ותכוין, כי ב' דדים אלף הם סוד אלדד ומידד, וכשתסור א"ל מ"י, ישאר דד דד, שהם הב' דדים,

(כ) שער רה"ק דף ק"ד יחוד ד'. עיין במעלות הסולם הקדמת ח"ז אות רי"ב.

שמות אהי"ה הנ"ל. ח"ס יה"כ שמלכך עונות ישראל, כי יה"כ בסוד אמא, לכן אמרו^(ל) בזהה על הוא הכה את הארי ביום השלג, דאחדן בי דינא עלאה, שהיא אמא ב"ד עליון, ה' עילאה דמינה דינין מתערין. והנה משלג נעשה שג"ל שבקדושה, בסוד נצבה שגל לימניך, וכנגדו בקליפה והשגל יושבת אצלו, והיא כלבתא, ובקדושה שם ב"ן מלכות)

ומשפטים כל ידעום, כי אותיות כל, הוא הרע של הבל שלקחם בלעם, והם מורים על הקליפה, לכן כל ידעום.

מהחברים:

הללו כי טוב זמרה.

יש בו ה' היות, נגד ה"ח שהם ביסוד הנקרא טוב. ובו נמתקים הגבורות ונותן למלכות דרך מעבר שלו, ולזה נקרא שלום. הללו את ד' מן השמים הוא ת"ת דיצירה, יש בו ד' היות נגד ד' אותיות השם. ולמעלה הללו מן השמים, מקור אצילות. במרומים: בריאה. מלאכיו: יצירה. צבאיו: עשיה. אח"כ חוזר ועולה ממטה למעלה, וכלל אותן זה בזה. הללוהו שמש וירח, כולל יצירה ועשיה הרמוזים בשמש וירח. הללוהו כל כוכבי אור, יצירה בבריאה, יצירה הם כוכבים של אור שהוא בריאה. הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים, הם בריאה באצילות, והאצילות משבח לעילת העילות א"ס ב"ה, וזהו הללו את שם ד' כי הוא צוה ונבראו, הוא, לההוא דסתים. הללויה שירו לה' שיר חדש תהלתו בקהל חסידים, הכוונה למתק החסידים שלו. בני ציון יגילו במלכם, הם נ"ה שבונים לציון שהוא יסוד. יגילו במלכם, שהוא ת"ת. או נוכל לומר, במלכם מלכות, למתק הגבורה שלה. יעלו חסידים, הם נ"ה, נקראים חסדי דוד הנאמנים. בכבוד, זה מלכות. הללו אל בקדשו, הי"ס דיצירה מלמעלה

למטה. וחותם כל הנשמה וכו'. ואומר ויברך דוד, כאן רמוזים הי"ס של בריאה, כדי לכלול יצירה בבריאה, ואלו הם: לך ה' הגדולה וכו' כי כל בשמים ובארץ אלו הם ז' ימים של הבנין. לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש: הם ג"ר.

ויברך דוד. לתקן גולגלתא הנקרא כתר דיצירה. כי הנה כבר זכרנו, כי כל הי"ס דיצירה הוא דמלכות דיצירה ואיני זוכר. אמנם נזכרו כאן מן הללי נפשי את ה' עד הללו אל בקדשו וכו', וגם ביארנו כי יש כמה פרצופים בכל עולם ועולם, לכן אל תתמה אם נזכיר הדברים כפולים ומכופלים, ולכן תמצא כי אנחנו חוזרים להזכיר כל י"ס דיצירה בויברך דוד, ולא ידעתי היכן הם.^(מ) אך ראיתי למורי ז"ל, שהיה קם מעומד מן ויברך דוד עד אתה הוא ה' האלהים ועד בכלל מעומד, כי הם סוד הכתר. ולכן בר"ת, שם אהי"ה מרומז, וכל אהיה הוא בכתר, ונזכר בו י"ס, כי כל פרצוף כלול מי"ס, אך ויברך דוד הוא בכתר דיצירה.

אמנם היה נוהג מורי זלה"ה ליתן צדקה עתה באומרו ואתה מושל בכל. והטעם, כי הלא הצדקה הוא מ"ע, וראוי לעשות המצוה מעומד. גם ט"א, כי הלא הצדקה ניתנת לעני שהיא השכינה, והיא יושבת לארץ וצריך להקימה ולהעמידה ע"י הצדקה, שהוא ת"ת דכורא, והוא סוד עמידה, לכן היה נותן צדקה בשעה שהיה עומד. אמנם היה נותן באומרו ואתה מושל בכל, כי הלא בכל, הוא היסוד הנקרא כל ח"י, והוא אשר נותן הצדקה לשכינה, ולזה ראוי לכויין. גם תכוין, כי במלת בכל נרמזת השכינה, כי נתינת הצדקה מן היסוד הנק' כל, להשכינה הנקראת בכל, בסוד בת היתה לאברהם ובכל שמה, והוא שם ב"ן דהיי"ן, שהוא גימטריא בכ"ל. אמנם ע"י הצדקה זו שנותן לה היסוד שהוא שם ב"ן הנ"ל, נגדלת פרצופה.^(נ) אמנם כבר ידעת היות קו המדה דז"א סוד נה"י דבינה, שהם מתפשטים דרך קוין ומדות בז"א.

הגהה

(א) צמת. כי צדקה בא"ת ב"ש, חוזר לאותיות צדקה.

(ל) הקדמת ספר הזוהר אות צ"ח דפו"י ה: (מ) שעה"כ ח"א דף קי"ד.

כי כאן רמז שם בוכ"ו, שהוא ר"ת "בכל" ובידך
 "כח" וגבורה, כי שם זה הוא קו המדה של
 המלכות, והוא מוסיף חיות במוחין שלה, ואז
 ניתוסף בה כח המשכות חיות אל המ"ג שלה,
 שהוא שם שלה מלוי ההי"ן גי' בכל, וזהו ואתה
 מושל בכל. גם אמר, ובידך כח וגבורה, בסוד ט"מה
 שביארנו בפסוק כרוה נדיבי עם, בסוד כל מיעכות
 של בית רבי תמד שמן, כי סוד הבינה אשר ממנה
 יצאה המשך בוכ"ו, הנה מן היד שלה נעשה כלי
 המלכות לסוד מ"ג, כי שם ה"ג בה' אצבעות היד,
 ודי בזה. והנה שם זה הוא קו המדה שלה, לגדלה
 ולחזקה ולפחות ממנה כפי רצונו, וזהו בידך לגדל
 ולחזק לכל, שהיא המלכות הנקראת כ"ל. והנה
 בידך, גי' בוכ"ו כנ"ל. בואתה מחיה את כולם,
 יכוין כי ואתה שהיא מלכות, הוא מחיה את
 העולמות, בסוד שם ס"ג, העולה גימטריא מחי"ה.

והנה נפרש אותיות צדקה. דע, כי אות צדיק,
 אות יוד שבה הופכת פנים מן הני' כפופה, ומודה
 אב"א. ד', גם זה מורה לשון דלות ועניות. ק',
 אע"פ שיש איזה זיווג, אמנם רגליה ארוך ומגיעת
 עד החיצונים, ולבסמא, צריך שיתן צדקה ולמלאה
 באות ה', כי הוא זיווג אמיתי. גם אות ק' מורה על
 קין קינא דמסאבותא והתפשטות הנחש, ובנתינת
 צדקה יכוין, שחוזר התפשטות רגל הק' לעלות
 למעלה, ונעשית ה' בסוד הבל, ושם אין אחיזה
 לקליפות. והנה כשהוא אב"א נקרא צדק, וכשהיא
 פב"פ נקראת צדקה, שהיא מקבלת ה"ח להמתיק.
 וזהו בכוונת הצדקה שאנו עושין להמשיך ה"ח
 שלו, כדי שתהיה עמו פב"פ, וזהו אוהב צדקה
 ומשפט, ר"ל, המשפט הוא אוהב צדקה. דע, כי
 צדקה ותפלה, הוא ליחד שם י"ה הנפרד מן ו"ה,
 לחברם ביחד. גם צריך לכוין, כי צדקה, גימטריא
 אלהי"ה ארנ"י ומ"ה וד' אותיות השם, עולים
 צדקה ע"ה. והכוונה, על ידי שם אלהים והוא דין
 הקשה, וארנ"י הוא דין הרפה, ושם מ"ה דאלפין
 הוא המתקת שניהם. ולכן צריך קודם שיעשה
 מצוה או צדקה לומר, ליחדא שמא דקב"ה

והנה שם אהיה שהוא בינה כנו' אצלינו, שהם ג'
 שמות אהי"ה, ריודין דההין דאלפין. אך המלכות
 שהיא מן הארת אהי"ה, הנה הקו המדות שלה הוא
 שם בוכ"ו, שהוא שם אהיה בחילוף כנודע. והוא
 ד"ת "בכל" ובידך "כח" וגבורה. לכן סמך
 אבתדיה ובידך לגדל ולחזק, בסוד הנו' פרשה
 ואתחנן בוזהר ט' במאמר קו המדות. כי הנטיעות,
 השם מכה בהם ואומר לו גדל, וכן בנקבה, השם
 המכה בה ומגדלה בסוד קו המדה הוא שם בוכ"ו
 הנ"ל. אמנם יש בכאן ב' ידים, והם בידך כח
 וגבורה, ובידך לגדל. והם סוד בכל הנ"ל, שהוא
 סוד ב"ן הנ"ל, המעלה מ"ן ריצירה אשר אנו עתה
 בו. וסוד המ"ן, הם ה"ח וה"ג, שהם מנצפ"ך
 כפול, והוא סוד ב' הידים ימין ושמאל, שבהם
 יו"ד אצבעות, נגד י' אותיות מנצפ"ך פשוט
 וכפול. ועיין בסוד בידך אפקיד רוחי, שם בארנוהו
 ג"כ.

והנה מציאת הצדקה שהיה נותן בויבדך דוד,
 היה ג' פרוטות, א' נגד לאה, וא' נגד רחל, וא' נגד
 מלכות דבינה דבגו רישא דז"א, דממנה יוצאת
 לאה כנודע. אמנם, היה נותן תחלה ביד הגבאי
 שתי פרוטות נגד הב' נשים העליונים, שהם מלכות
 דבינה, ולאה היוצאת ממנה. אח"כ, היה משליך
 ומטיל הפרוטה הג', כנגד רחל שהיא תחתונה.
 אמנם כ"א מאלו נקרא צדק, וזהו צדק צדק תרדוף,
 צדק עלאה לאה, וצדק תתאה רחל, כנו'^מ
 בתיוקונים. וגם מלכות דבינה נקראת צדק עלאה,
 אך להיות כי היא עצמה סוד לאה, לכן לא נזכר
 בפסוק רק ב"פ צדק. והיה מכוין לעשותה צדקה,
 כי צדק דין וצדקה דחמים, כנודע באר"ד,^ס כד
 אתער צדק בשלהובי וכו'. ותכוין בנתינת
 הפרוטה, כי פרוטה פדט ו"ה, כי שודש הדין
 דפ"ח, והכולל דפ"ט. והדינין במלכות תתאה,
 וכשמתחברים עם ו"ה נמתקים. גם תכוין, כי
 פרוטה גימטריא מצפ"ן, שהוא חילוף הוי"ה
 בא"ת ב"ש.

בפסוק ואתה מושל בכל, תכוין סוד גדול, והוא,

(ע) ע"ח ח"ב שער הארת המוחין פ"ו.

(מ) זהו חדש אות י"ט דפרי"ז נ"ו.

(ג) הקרמח ח"ו ע"פ מעה"ס אות ט' דפרי"ז דף א.

(ס) אודא וזטא אות ק"ה דפרי"ז רצ"א.

ושכינתיה בדחילו ורחימו לחבר י"ה עם ו"ה בשם כל ישראל. ויתן פרוטה, ויכוין, כי פרוטה הוא סוד פרט ו"ה, והוא, כי שורש הדינין הם רפ"ח ניצוצין וע"ה הם רפ"ט, והם יצאו מן ו"ה בסוד י"א סממני הקטורת, שהם גימטריא ו"ה. ועיין בסוד קדיש. וע"י התחברות שם י"ה עמהם ע"י הצדקה, או נמתקו הדינים של זו"נ שהם ו"ה, ונמתקים ג"כ הרפ"ח ניצוצין כנודע, ודי בזה.

פרק ו'

אז ישיר. יש בו ח"י אזכרות, מן אז ישיר עד ביום ההוא יהיה ה' אחר. הם נגד ח"י אזכרות, שיש ביהי כבוד. והוא בסוד ה' פרצופים שיש ביצירה. כי כבר פירשנו למעלה בויכרך דוד, שאל תתמה שהזכרנו הספירות. והדברים כפולים ומכופלים, כי יש כמה פרצופים בכל עולם ועולם, לכן אע"פ שאמרנו הח"י הויו"ת ביהי כבוד, מ"מ צריך להזכיר אותן כאן בשירת הים פעם אחר, מטעם הנ"ל, ע"כ. (ט)

"נהלת בעוז" אל "נוה" קדשך. ר"ת ב"ן (ו) והם נודעים שהם גי' באר, והוא הויו"ה ואהי"ה דההין.

צ"ל ה' ימלוך לעולם ועד, ב"פ שמו"ת, כי כן היה נוהג האר"י זלה"ה. ופסוק כי בא סוס פרעה כי כל זה הוא מן השירה. כי הח"י היות שהתחילו מאז ישיר שמשם התחילו את השירה עד ושמא א', לכן אין לומר שמע ישראל כי אז יהיה כ', ואנו צריכין רק ח"י הויות.

(מע"ח: אין לומר פסוק שמע ישראל)

הגהה

ממנו גימטריא ח'. ואת רודפיהם השלכת במצולות ר"ת רה"ב, שהוא שר של מצרים, וזהו ש"ארז"ל וירא ישראל שר שלהם ראו.

(ט) אז ישיר, כאן רמז ליו"ד היות הנ"ל, א' רומז לג"ר חשובים כאחד, ז' לז"ת. גם אז, הויו"ה אדנ"ג, ח' אותיות. גם לשם אזבוג"ה, שכל חלק

(ק) שער ההקדמות דף רי"ח ט"א ר"ה הכאר הבי'.

(צ) וזה חדש בשלח ע"פ הסולם אות ל"ח:

⁽¹⁾ עולת תמיד: אחר הזמירות יאמר השירה אשר הוא רומז ליסוד, שהוא מדרגה האחרונה שבנוקבא המקנא במט"ט, הנקראת תורה שבכתב ואז מתחלת לתקן ע"י תורה שבכתב, ואז נכנסת לעולם הרחמים, צבאות המלך מעולם מט"ט, מקדש אדני כוננו, ביחודים לקמן, ובע"ח.

ונלע"דן, שהוא יותר אמתי כמו שכתבתי בשער התפלה, ונאמר להעתיקים פה כדי לפרש הענין על אמיתתו, וז"ל שם: ח"י ברכות בשחרית, מן ענט"י עד ברכת התורה, הם נגד ח"י ברכאן דיסוד עשיה, (ונלעד"ן, שהי"ג שיש בברכת ענט"י הם רחמים, נגד י"ג ת"ד דא"א, כמ"ש הר"ב בעצמו) אח"כ בב"ש הוא כתר דיצירה, לכן יש בו י"ג ברוך כמנין וא"ו, והם סוד י"ג מכילין דו"א שיש ביצירה. (ונלעד"ן שהם י"ג מכילין דו"א דיצירה). אח"כ ח"י פסוקים ביהי כבוד, שיש בהן ח"י היות, והם ח"י ברכאן דיסוד יצירה. (ונראה לעד"ן שהם ביסוד דו"א דיצירה, ויען שיש ב"ס דיצירה ג"כ ה' פרצופים א"א או"א זו"נ, לכן יש ח"י היות אחרות בסוף היצירה בשירת הים). נראה לעד"ן שהם נגד יסוד דא"א, וי"ג שבחים הם נגד י"ג תיקוני דיקנא דא"א, והטעם נכון, מפני שצריך לחבר לעולם היסוד עם הדיקנא, בסוד והדרת פני זקן, בסוד מלך הדר שהוא היסוד, ומי שהוא סריס אין לו זקן, לכן צריך לרמוז ולחבר ברית עם הזקן, וזהו אמיתת הענין, כנלע"ד.

דרושים. אשירה לה' כי גאה גאה. הנה את א' של לאה היא בחינת המלכות, שהיא שורש עיקרית בחינת לאה, ואות ל' של לאה הוא ג"ס אחרונות נה"י דאימא, הרי הם ד"ס שלוקחת, ואז נעשית צורת ה', והיא אות ה' של לאה, ואז כל בחינות אלו נקראות לאה. וז"ס אשירה לה' כי גאה גאה, כי פסוק זה נאמר על לאה, שנתגאה ועלתה למעלה ברעת ז"א, למעלה מן ראש רחל במקום גבוה, ושם נעשית בחי' גאה. כי הג' הם נה"י דאימא, והא' היא מלכות דאימא, ונתחברו ארבעתן ונעשו פרצוף בצורת ה' כנו'. וחבור ג'

לשבתך פעלת ה' מקדש אדני, ר"ת קס"א, שהוא אהיה דיהדין.

מתלמידי האר"י זלה"ה. את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו: ר"ת בפסוק זה איוב. וז"ש ק' רז"ל משל לרועה שהיה רוצה לעבור צאנו וכו', כך הקב"ה כשרצה לעבור לישראל בים בא שר עשו לקטרג ומסר לו איוב וכו', וזהו רמז 'את ה' ויאמינו בה', ר"ת איוב. אז ישיר וכו' סוס ודוכבו רמה בים ס"ם ונוקביה בנוקבא דתהומא רבא. ה' איש מלחמה, שהוא מלא גבורות, ונקרא שמו מלחמה גבור חיל. ומהו הגבורות שלו, מרכבות פרעה וחילו ירה בים, בכח הגבורות כמנין יר"ה עם הכולל. ומבחר שלישי, מבחר הג"ר שלו, שהם כנגד נה"י למעלה, אותן שהיו למטה בטומאה טובעו בים סוף, בנוקבא דתהומא רבא. תהומות יכסיומו וכו' כמו אבן, שירדה אבן שהיא מלכות בית דוד עד מלכות דעשיה, כך ירדה הטומאה בעשיה, שהיא מלכות החיצונה שירדה בעשיה של טומאה. ימינך ה', להציל את ישראל וכו'. אמר איוב, כאן רמז ה' אלפיך בר"ת נגד ה' אלפיך מבריאת עולם, ובששי ע"ש ובשביעי שבת אין שופ"ר. אחלק שלל, הלמ"ד ב' של שלל אחלק אותן, ויהי חצי ש"ל, כמנין משה, פ"י, תחלק הלמ"ד של שלל האחרונה ויהיה ט"ו, ומספרו כמשה וג"כ מנין שילה, ואז יתגלה ולו יקחת עמים. א"נ, ה' אלפי"ן ומנין שילה, תמלאמו נפשי אריק חרבי. מי' כמוכה", ס"ת י"ה. באלים ה', ס"ת מ"ה. וחזר פעם אחר מי כמוכה שהוא י"ה, והם ב' פעמים י"ה, וכנגדן אמר דוד, מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה, ב"פ י"ה, נורא תהלות עושה פלא: הוא ת"ת. שמעו עמים ירגזון וכו', הם כוחות הטומאה מצד ישמעאל, ואז נבהלו אלופי אדום אילי מואב, הם שאר כל השרים שהם נכנעין תחתיהן. תפול וכו' עד מקדש אדני וכו', מכאן שעתידי הקב"ה להוריד בהמ"ק עשוי מלמעלה ויהיה מעשה ידיו להתפאר, ואז יהיה ה' למלך וכו', ע"כ עולם היצירה. ישתבח והקדיש, חלל הבריאה, ע"כ.

(1) עולת תמיד שער התפלה דף כ"ו.

(ק) שמות רבה פכ"א ז'.

אותיות הוא גאה, והוא ממש בחשבון לאה, כי ג' ול' הם בחשבון א' במספר אי"ק בכ"ר, וזהו כי גאה גאה, ר"ל שנתגאה ועלתה למעלה במקום גאה ורם, וגם נעשית בחי' גאה באותיות ממש. נשפת ברוחך, ר"ת ב"ן. כסמו ים צללו כעופרת במים אדירים, ר"ת גי' קמ"ג, שהוא אהיה דאלפין.

ימינך ה' נאדרי בכח, ר"ת גי' ע"ב. נאדרי בכח, לברו, גי' ב"ן. נאדרי בכח ימינך ה', ג"כ גי' ע"ב. והב"ן ממוצע בין ב' ע"ב. (ב) נהלת בעוזך, ר"ת ב"ן. אל נוה קדשיך, ר"ת קנ"א, שהוא אהי"ה דההיך, והם נודעים שהם בגי' בא"ר.

בהר נחלתך, ר"ת ב"ן. וסמך ליה לשבתך פעלת ה' מקדש אדני, ר"ת ע"ה קס"א, שהוא אהי"ה רידין. תביאמו ותטעמו, כבר פירשתי למעלה בסוד י"א סמני הקטורת. מקדש אדני כוננו ידך, נודע מ"ש האר"י זלה"ה בדרוש הנוקבא בבחינת הו' ע"פ באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם הם האבות הנק' נדיבים כנודע, והם חג"ת שחוקקין חותמם שהוא חג"ת ביסוד. והוא ש' של שרי, וזש"ה והיה שרי בציריך, כי ש' דשדי נעשה מן הצירים שביסוד, כי ציר ש' דשדי, ע"ש. וזה הש' של הציר נמשך מן אותיות י"ד העליונים שהם חג"ת, יד הגדולה יד החזקה יד רמה, וזהו שדי ש' יד. וז"ס משארז"ל יצחק מיעך באצבע, והבן זה. גם זש"ה מקדש אדני כוננו ידך, ר"ל כי הידים העליונים שהם ג' אבות, כוננו ותקנו בחי' מקדש של אדני שהיא הנקבה. ונודע כי ציון שהוא

יסוד, נקרא קודש קדשים, וז"ש מקדש אדני, שהוא נקודת ציון שבה. ובכוונות ק"ש נבאר ב"ה ענין אחר, בפ' בידך אפקיד רוחי, ושרש הדברים הם, כי בזמן הראשונים הוציאו הבתולים באצב"ע, כדי שתהיה נכר הכלי שלה מתוקן, ואז תוכל להתעבר מביאה ראשונה, והנה גם בחי' זו היתה. בנוקבא העליונה מלכות, כי ירדה יד של אימא ביסוד שלה, ושם מיעכה ביד, ונשאר שם אותן ה' אצבעות לצורך כלי המלכות, וז"ש מקדש אדני כוננו ידך, פי', המקדש הנקרא אדני, כוננו אותו ידים העליונים, דהיינו יד א' של אימא כלולה מב' ידים, כמ"ש ר' בדרוש באר חפרוה שרים ע"ש, ודי בזה.

ישתבח. הי"ג שבחים שיש בישתבח, נלע"ד ששמעתי (ש) שהם ע"ד ברייתא דר' ישמעאל, כי הבריאה היא ג"כ בי"ג ספירין. אך נלע"ד ששמעתי כוונה אחרת, שהוא ע"ד י"ג ברוך שיש בב"ש. כי כן בשירת הים הם ח"י היות, נגד ח"י היות שביהי כבוד, והוא בסוד ה"פ שביצירה, כן הוא ב"ש הוא כתר דיצירה, ולכן יש בו י"ג ברוך כמנין אחד, והם סוד י"ג מכילין דא"א דיצירה. ואח"כ ח"י פסוקים שיש בהם ח"י היות, נגד ח"י ברכאין, שהם בז"א דיצירה, ויען שיש בי"ס דיצירה ג"כ ה' פרצופים א"א או"א זו"ג, לכן יש ח"י היות אחרות בחלק שני בסוף יצירה בשירת הים.

ואח"כ צ"ל, גדולה גבורה וכו', כמ"ש בזוהר, ולא כמו שכתבו ס"א גבורה גדולה. ואח"כ אומר אל ההודאות "ארון הנפלאות" בורא כל הנשמות

הגהה

אותם בנאדרי, שהם החו"ג, בה' אותיות של מנצפ"ך. וזהו בכח, שהוא מילוי המילוי, וי"פ כ"ח גי' מנצפ"ך עצמו שעולה פ"ר. והכוונה לכלול במנצפ"ך הנו', וצריך לעשות מן נאדרי שם אדי"ררון, ולהוסיף עליו ר"ו, שהם אחריים דאלהים וה' אותיות והכולל, ואז נעשים אדיררון, והניקוד שלו, הוא נאדרי בכח. עכ"ל.

(ב) מהר"ן שפירא כתב, וז"ל: טוב לכיין בזה היחוד, ימינך ה' נאדרי בכח, ר"ת גי' ע"ב רידין. בכח, הוא כ"ח אותיות של מילוי המילוי שלו, וס"ת גי' יג"ל, וניקודו ימינך ה' נאדרי, גי' רס"ה, לכלול ה"ח בה"ג, שהם ר"ס, ב"פ ק"ל ק"ל, עם ה"א מנצפ"ך פשוטים שהם חסדים. וזהו ימינך, שעולה ק"ל, שהם ה' היות חסדים, לכלול

(ר) מב"ש ש"ו ח"א דרוש ח'. (ש) שעה"כ סוף ענין תפילת השחר דף קט"ו.

מהחברים: ניקוד הוי"ה שבחתימות ישתבח, בחולם. נ"א, זכרים בקמץ, והנקבות בחולם, ותוסיף לכוין בהם לשם יה"ו.

כתב מהר"ן שפירא ז"ל, נלע"ד, שצ"ל באמרו ובכן ישתבח, כמו ובכן אבא אל המלך, שמלכות עולה במקום אבא שהוא חכמה דאצילות, ושם היא נתלבשת ביי"ס דאבא, אשר כל ספי' הוא ע"ב, הרי י"פ ע"ב, גי' ישתבח"ח. להורות בעת שמתחלת המלכות לעלות, הוא בשם ע"ב, גי' בכ"ן. עד שעולה כל י"פ ע"ב, גי' ישתבח. ואז המלכות הנקרא שמך מלכינו, שכל ד"ע אבי"ע הם מתנהגים על ידה, מפני שהיא במקום אבא דאצילות.

מע"ח: צ"ל בתשבחות בחירק של תפארת, ולא בשורק. כתבו המקובלים הראשונים, כל האומר חי העולמים. בפת"ח תחת הח', הוא טעות גדול. כי חי הוא חוץ מן העולמים, אבל האומרים חי העולמים בציר"י תחת הח', הוא מחבר המדות שהם חו"ב ביחוד, לכן צ"ל חי העולמים בציר"י, והוא נכון. עיין בחי"ט סוף מסכת תמיד טעם נכון.

"רבון כל המעשים" הבחור בשירי זמרה "מלך אל חי העולמים, והוא ר"ת אברהם, שא"א ע"ה תיקן זה, אבל לא שמעתי זה ממורי זלה"ה.

צריך לומר בתשבחות בחירק, בניקוד של תפארת ולא בשורק. טוב לומר בעשי"ת בין ישתבח ליוצר, מזמור ממעמקים. כי סוד עומק הוא גבורה, גי' רי"ו. וכל יום מאלו העשרה מתעורר א' מעשרה העמקים, וכולם הם בסוד רי"ו. ואלו הם י' עמקים הנז' בס"י, ואלו הן: יום א', עומק ראשית. יום ב', עומק ראשית. יום ג', עומק אחרית. יום ד', עומק טוב ורע. יום ה', עומק דרום. יום ו', עומק צפון. יום ז', עומק מזרח, יום ח', עומק רום ועומק תחת. יום ט', עומק מערב. יום עשירי, ג"כ עומק מערב.

קדיש, כבר פי' למעלה סדר קדיש, שהוא בין יצירה לבריאה. והכוונה, אחר שהעלינו היכל ק"ק דיצירה לבריאה ע"י הקדיש, עתה בברכו חוזר להיות בריאה עצמו כמו מזמור הודו לד', ע"ש שהארכנו בשער הקדיש.

השער הו'

שער קריאת שמע וברכותיה

ויחלק לכ"ט פרקים.

פרק א'

א' ברכו את ה' המבורך:

עולה רכ"ה. וכאשר תסיר הה' עצמה, נשאר ר"ך. הרי מן ה' עצמה, נעשה מ"ב ר"ך. וזהו המברך, ר"ל, שמאות ה' יוצאת תיבת מברך.

בענין פיוטים שנהגו האשכנזים לומר, היה נוהג מורינו זלה"ה לומר, והיה אומר שאין בהם שום הפסק, כי הכל הולך אחר החיתום, והואיל ומסיימים מעין הברכה, לא היו הפסק.

כתוב בדרושים: היצירה, אע"פ שהנוקבא שלהן גדולים מהדוכרא, עכ"ז באים מסוד דוכרא אפילו הנוקבא שבה, לכן נקרא יוצר אור. כי

ברכו: יכוין, כי הוי"ה פשוטה, גימטריא כ"ו. ובריבועו, ע"ב. וגם הוי"ה דמ"ה ברבוע, גימטריא ק"ל. הרי, כ"ו ע"ב ק"ל, גימטריא ברכו המבורך: יכוין, ה' מ"ב ר"ך, פירוש, מן ה', תעשה מ"ב ר"ך. כי הלא ג' ציורים יש לאות ה', ד"י ד"ו וו"ו, וג' ציורין אלו גימטריא מ"ב. וכשתכה ה"י במילוי יו"ד, על ה"י מילוי יו"ד,

(א) שעה"כ ח"א ענין פטום הקטורה דף שכ"ד.

היצירה כולו רחמים ודוכרא כנודע, בסוד יוצר אור ובורא חושך, הם דוכרא ונוקבא, וזהו יוצר אור לשון יצירה, ובורא חושך לשון בריאה. והנה הבריאה נעשה מכח הבינה, היא אימא מקננא בכורסייא, ולכן נוקבא דבריאה שלטין על דוכרא, ולכן היא דינים, וז"ס ובורא חושך, כי מכח הנוקבא נעשית. גם דע כי אין עליה וירידה רק במעלות המדרגות, וזה מבואר יוצר אור ובורא חושך, כי הבריאה להיותה סתומה נקראת חושך, והיא גרועה מן היצירה המגולה הנקראת אור, וז"ס תחתונים למעלה ועליונים למטה, כי אדרבה מקום הגילוי נקרא אור, ומקום הסתום נקרא חושך, כי מניעת אור גורם לירידה, ובפרט כשמסתלקין ומתעלים בגרון, שאז הוא חסרון האור לגמרי, ע"כ.

בשעה שהחזן אומר ברכו, יאמרו הקהל יתברך וישתבח ויתפאר וכו'. והאר"י זלה"ה אמר, אפילו מי שמשכים ללמוד ולעסוק בתורה, אינו חוזר בו נשמתו, עד שיתפלל ויענה ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ואז חזרה אליו הנשמה. לכן יש בו ה' חיבות, נגד ה' שמות של נ"ר נח"י שיש לנשמה. כבר נודע מהזוהר שמצות צריכות עובדא ומילולא. והנה בתחלת עליית עולם לעולם מד' עולמות אבי"ע, צריך לרמוז ב' דברים הנ"ל, כי בנט"י שהוא התחלה לעלות עולם העשיה, הנה הנטילה עצמה הוא עובדא, והברכה הוא מלולא. וכן בתחלת עליית עולם היצירה שהוא ב"ש, צריך לאחוז ביד ימין רק ציצית ב' שלפניו, וזהו עובדא. וב"ש, הוא מלולא. וכן בתחלת עליית עולם הבריאה שהוא יוצר אור, צריך לאחוז בתפילין, ולמשמש בם בתפילין ש"י, וזהו עובדא, אח"כ יוצר אור הוא מלולא. וכן בשאר המצות צריך ג"כ עובדא ומלולא.

מהחברים: ניקוד הוי"ה דיוצר אור, הוא ציר"י. אהבת עולם, הזכרים הוא פת"ח, והנקבות הוא סגו"ל. נ"א, ג' אותיות ציר"י, והד' בלי ניקוד. גאל ישראל, סגו"ל והיכל. פי' והיכל, ששם הניקוד של הוי"ה בסגו"ל יהיה משולב באדנ"י,

זהו היכל סגו"ל. נ"א, בפתיחה וחתומה של יוצר בציר"י, הבוחר בעמו פת"ח סגו"ל פת"ח סגו"ל. נ"א יה"ו שלשתן בציר"י והד' בלי ניקוד. וחתומות הגאולה הוי"ה סגו"ל ואדנ"י משולב בו. מהחברים: סוד ברכת ק"ש, הוא כללות פנימיות ההיכלות דבריאה, אמנם ברכת של שחרית, הם היכלות דז"א דבריאה. ובערבית בנוקבא דבריאה, ושל ערבית דשבת הם באמא דבריאה, ושל שחרית של שבת הם היכלות דאבא דבריאה, ותפילות עמידה הוא לעולם באצילות.)^א ועתה נבאר הכוונה, מן יוצר עד עמידה הוא בבריאה, ובו נכללו עשיה ויצירה. והנה בתחלה עולין אל היכל הראשון דבריאה, והלא כבר הודעתך כי ז' היכלי דבריאה אין המלכות בכלם, כי המלכות דבריאה היא נקודת כתר דיצירה בהיכל ק"ק דיצירה, וכן בשאר העולמות. אמנם היכל ראשון, הוא היכל לבנת הספיר, והוא ביסוד דבריאה, וזהו אומרו ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. כי רגליו, הם נ"ה, ותחתיהם היסוד, וז"ש בזהר פ' בראשית בסוד היכלות, ד"א, יוסף הצדיק זכה ונטל היכלא דספיר. ואע"ג דכתיב ותחת רגליו, בגין יקרא דמלכא הוא, פירוש היסוד מכוסה, ובגין יקרא דמלכא לא פידסמו, רק ביאר מקומו שהוא תחת רגליו וכו', כנ"ל. והנה היסוד הוא דכורא ונוקבא, כי יש בו ב' בחינות היסוד והעטרה, כי כבר הודעתך כי אין העטרה סוד המלכות עצמה, רק כללות דכורא מי"ס. אך המלכות הוא רחל ואינה העטרה עצמה, ומבשרי אחזה אלוה, והוא מפורסם. לכן נקראת לבנת הספיר, לבנת, לשון נוקבא עטרת הספיר, וספיר הוא יסוד עצמו. אח"כ היכל עצם השמים: הוד, היכל נוגה: נצח, היכל זכות: גבורה, היכל אהבה: חסד, היכל רצון: ת"ת.

אמנם סדרם מפורסם בזהר^א פרשת פקודי דרס"ב, כי ברכה ראשונה דיוצר אור עד אל ברוך גדול דעה, הוא היכל לבנת הספיר. ומשם עד לאל ברוך, הוא היכל עצם השמים, ומשם עד המחודש בטובו, היכל נוגה, ומשם עד אהבת עולם, הוא

(א) אות תש"צ.

(ב) שעה"כ ח"א ענין יוצר אור דף קט"ו.

היכל זכות. ומשם עד אמת ויציב, היכל אהבה. ומאמת ויציב, הוא היכל רצון. והנה סוד זה, זהו עושה שלום ובורא את הכל, כי שלום הוא ביסוד, וכן מלת הכל הוא ביסוד.

דע, כי היכל לבנת הספיר מתפשט והולך עד אל ברוך גדול דעה. ומן אל ברוך הוא היכל עצם השמים, ונקרא עצם השמים לפי שהוא עצמות ז"א דבריאה, הנקרא שמים, ובזה ההיכל יש אל"ף ביי"ת. ולמה אל"ף ביי"ת בזה ההיכל, לפי שאותיות הם מבינה, הוא היכל ק"ק, ומתפשט נגד נש"ב כל א' כלול מיי, ויבוא עד הוד, שהוא רומז מאת היכל האל"ף ביי"ת, ומהיכל זה הם השרפים בעל כנפים, וכאן הוא חשמ"ל הנקרא אור פניאל, וז"ס ויקרא את שמו פניאל.

ודע, כי עצם השמים הוא הנק' אלהים צבאות, וכן אלהים צבאות ע"ה^(ד) כמנין עצם השמים, כי הוא בהוד של בריאה, ואל"ף ביי"ת עד וקדושתו, הוא כ"ו תיבות, כמנין הוי"ה. ומשם עד היכל נוגה הבא אחריה, ק"ל תיבין. שהם ה' הוי"ת, והם ה"ח למתק ההיכל זה.

אח"כ נכנס להיכל נוגה, הרמוז לנצח דבריאה, והוא מתחיל מן לאל ברוך, ומתפשט והולך עד ארון הנפלאות. ובזה ההיכל רמוזים עצמות הבריאה, והם מלמעלה למטה, מרום: כתר. וקדוש: חכמה. פועל גבורות: בינה. עושה חדשות: חסד. ובעל מלחמות: גבורה. זורע צדקות: ת"ת. ומצמיח ישועות: נצח. בורא רפואות: הוד. נורא תהלות: יסוד. ארון הנפלאות: מלכות. הרי לך י"ס, שהם עצמות הבריאה, ומהיכל זה הם חיות הקדש. ושם הממונה בזה ההיכל שנקרא נג"ה, רומז לנצח דבריאה, ונקדו יו"ד ה"א וא"ו ה"א ויחד אותיות, כמנין נג"ה.^(א)

אח"כ נכנס להיכל זכות שבזה ההיכל הסנהדרין, אלו מזכין ואלו מחייבין, והיכל זה של זכות נגד גבורה שבבריאה, והיכל זה הממונה שבו, נק' אליהו. וז"ס ואלהי לצור מחסי, והוא אליהו המלמד זכות על ישראל. ויש בזה ההיכל י"ט תיבות, נגד י"ס וט' נקודות שבהן. ועוד דע כי ע' אותיות עד ברוך אתה, נגד ע' סנהדרין, ולזה נקרא זכות לרמז גבורה דבריאה. אח"כ נכנס להיכל אהבה שהוא חסד דבריאה, ומתפשט היכל זה עד אמת ויציב. והממונה שבהיכל זה, נקרא אל שד"י. לשון שדיים, והדברים עתיקין. ובזה ההיכל הוא סוד נשיקין, שנאמר וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך, ז' תיבות, נגד היכל זה שהוא ממטה למעלה ז', היכל כנס"י נק' מל', אבל לא רצה הרשב"י לזכור אותו. ואחריו לבנת הספיר ואחריו עצם השמים ואחריו נוגה ואחריו זכות ואחריו אהבה ואחריו רצון, ואע"פ שכתוב היכל אהבה קודם ואחריו היכל רצון, עכ"ז הוא ידוע שהרצון קודם, וידוע כי חסד ז' מלמטה למעלה.

ודע כי עד שמע ישראל יש קל"ח תיבין, לרמוז שישראל הם חלק ה', וג"כ לפי שהוא נכנס עתה לחקל תפוחין בסוד היחוד והוא מריח ריח עליון, כמ"ש בע"ה עור. חל"ק: גימטריא אהי"ה הוי"ה הוי"ה אדני, ע"כ מהחברים.

ובאמרך יוצר אור ובורא חשך, תכוין כי לעולם אור דוכרא, וחושך נוקבא. והנה בריאה נוקבא ולכך כתיב בה חושך. ויצירה דכורא כתיב ביה אור. וזה גורם קדימת הזרעת טיפת האיש, כי לכן גברה הבריאה שהיא הנוקבא על הזכר שהוא היצירה, כמבואר אצלנו.

ובאמרך המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. תכוין, כי טובו הוא סוד החסד, כמ"ש

הגהה

כזה: י"פ יו"ד: ר', ה"פ ה"ה: נ'. והשם עצמו עם ד' אותיות עולה ל'. וא"ו פ' וא"ו, עולה ק"ע. וה' אחרונה ג"כ נ'. הרי צבאות נמצא בנצח, כנלע"ד.

(א) ונ"ל, שהוא ס"ג עם כולל, כמנין נוג"ה מלא וא"ו, שהוא נצח דבריאה שנקרא הוי"ה, ונקרא צבאות כנו'. כי הוי"ה ג"כ עולה צבאות

(ד) עם י' אותיות (סדור ר' אשר ז"ל).

אך טוב וחסד ירדפוני. וע"י חסד הנקרא טוב, מחדש בכל יום מעשה בראשית, בסוד חדשים לבקרים, כנ"ל.

ובאמרו מה רבו מעשיך ה', תכוין, למה שאמר הזוהר בפ' תזריע דמ"ג, כולם: בחכמה, עשית: בבינה. והענין, כי הלא יסוד חכמה תוך יסוד בינה, ויסוד בינה תוך הז"א, כנודע. והנה נודע, כי החכמה אומרת והבינה עושה, בסוד ל"ב אלהים דמ"ב. כי ל"ב נתיבות דאבא אומר, ול"ב דאמא עושה, כמ"ש ויאמר אלהים, ויעש אלהים. נמצא, כי כל הדברים וכל הפעולות הם נמשכים מן החכמה, רק שנעשו ע"י הבינה המלבשת אותו. וזהו כולם בחכמה עשית, כי כל מעשיו הם בחכמה, רק שנעשית בבינה. וזהו אומרו עשית בבינה, כי כולם נעשו על ידי הבינה, המלבשת ליסוד החכמה, ותכוין למ"ש בזוהר פ' פקודי דף רמ"ו, בפ"י ברכה זו, כי מדבר בענייני חיות ואופנים שבהיכל זו, וזהו מלאה הארץ קניןך.

ובהמלך המרום לבדו מאז וכו', ביאר בזוהר כי הוא שם, יאהדונה". וענין פירוש הדברים, כי היכל זה הוא יסוד הבריאה, וכבר עולין עתה עשיה ויצירה, והמלכות דבריאה אשר כלולים בו, והיא עלתה אל היכל זה, ונתחבר מלכות ביסוד, ושם זה סודו יאהדונה". כי שם זה ביסוד כשמחבר עמו המלכות, כדי להעלותו אל התפארת, כמו שאנו עתידין לעשות בעמידה. ולכן יכוין שם זה באמרו לבדו מאז, כי אז הוא ח' אותיות של שם זה, כמנין א"ז, וזה נתבאר בזוהר בכמה מקומות, כי אז הוא כינוי לשם זה, וכנ"ל.

צ"ל יוצר משרתים ואשר משרתיו, בוי"ו ואשר, כי בו רמז שם מו"ם, שם האחרון משמות ע"ב, והוא גימטריא אלהים. בקול דברי, כמנהג האשכנזים, ולא קול בדברי כמנהג הספרדים.

נראה לעד"ן, שזה מובן עמ"ש בדרוש נשיקין ע"ש, כי קודם כל זווג הוא זווג דנשיקין, שעדיין לא נבראו זו"ג, ועדיין לא היה שום זווג תחתון, דבחי' יסוד ביסוד דאו"א, אז מזיווג העליון ההוא יצאו נשמות המלאכים העליונים, שאין שם משתנים לעולם והם קיימים תדיר, כנו' בפ' פקודי

דרנ"ג רע"ב. וכארו"ל על יוצר משרתים ואשר משרתיו וכו', ואלו הם המלאכים העליונים מכל שארי המלאכים. והנה הקשה שם, איך יתכן שהמלאכים יהיו יותר חשובים מזו"ג וכו', ומתרחץ שם, אעפ"י שיצאו המלאכים מאותו זיווג העליון קודם לזו"ג, מ"מ לא היה ראויין ולא היו מושלמים עד שנודווגו זו"ג, ואז היו יוצאין מזווג ההוא, ע"ש. וז"ש ברמזו בר"ת, מו"ם, להורות, שאע"פ שיצאו קודם, מ"מ היה נשאר בהם מו"ם, עד שיחזרו ויצאו פעם אחרת מזווג זו"ג, כדי שיהיו גדולים מהם, כנ"ל. וגם נוכל לומר, כי מאחר שיצאו קודם, היה נראה שאותן המלאכים היו יותר מבוררים, לכן בא הרמז של מו"ם, להורות שלא היו מבוררים, יותר מזו"ג. והראיה, שאח"כ חזרו ונתבררו ע"י זו"ג פעם אחרת, א"כ מוכרח לומר, שביציאה ראשונה היה בהן מומים של פסולת, והכל אחד, כנלע"ד.

מהרי"ס: באמרו כלם עומדים, גימטריא יו"ד הוויות. ובמלת כלם, גימטריא אדנ"י, (נ"א הוי"ה אדנ"י). עומדים, המ' רבתי, גימטריא יו"ד שמות דס"ג, עם יוד אותיות של כל א' מהם. ברום עולם, גימטריא שכינה, עם ט' תיקונים שמשפיעים למעלה להגדילה ממה שהיתה נקודה, שתהא קומתה שלימה. והם גי' ג' מלואים של ג' אהיה, שהם ק"ל קכ"ב ק"מ עם ג' כוללים. ומשמיעים, גי' יושר. (נ"ל שרי"ו ג' קוויין ועמהם אלהים בידוין גי' שי"ן או מצפ"ק, וזה בסוד רגל רביעי) ומשמיעים ביראה יחד, גימטריא שנו"ת חיים, אשר ידעת סודו. וצ"ל עונים באימה ואומרים ביראה כמו הספרדים, ולא כמו האשכנזים, שמדלגים באימה ואומרים עונים ואומרים ביראה, ע"כ ממרה"י סרו"ג.

פרק ב'

סוד הקדושה דיוצר הוא בבריאה. ותכוין: קדוש הא', הוא ת"ת העולה לקבל הארה מחכמה. קדוש ב', בת"ת החוזר עם הארה למקומו. קדוש ג', להמשיך הארה זו שירדה עם הת"ת, להורידה עד נה"י דידיה, וז"ס ה' צבאות, יסוד ונ"ה. ואח"כ הם ממלאים לארץ עליונה המלכות, משפע זה

שידעת בב' ברכות ראשונים, אז תתחבר ע"י אותה ההארה עם הת"ת, ואז אנו אומרים קדו"ש ברוך ימלוך, ע"ד קדושת יוצר. ואמנם בקדושת ובא לציון, הוא סוד ירידת המלכות בבריאה בהיכל ק"ק כנ"ל, ששם מקומה תמיד, ואנו צריכין להמשיך לה שפע קדושה, ואנו חוזרים ואומרים קדוש ברוך ימלך, ע"ד הנ"ל. ולפי שקדושת ובא לציון הוא דרך ירידה, ואנו מקבלים שפע, לזה אומרים ומקבלין דין מן דין וכו'. אמנם יש חילוק, כי בקדושת יוצר אנו מעלין אותה, לכן אין רצונו להוריד התפארת אצלה בבריאה, לכן אין אנו אומרים ימלוך יהו"ה, שהוא בסוד הת"ת רק בעמידה, שאז שניהם יחד. אך בקדושת ובא לציון, אז אנו מורידין הת"ת עמה, לכן אין אומרים ימלוך, רק במקומו אנו אומרים ה' ימלוך לעולם ועד. והענין, כי עתה הוא מקדים לרדת אצלה להיות עמה, ולכן מקדים ה' ימלוך. והנה בזה תבין, למה קדושה זו בלה"ק ותרגום, אך לפי שהוא למטה בבריאה לפיכך אומרים בלה"ק, ואנו מכסים אותה בסוד התרגום, כי היא נסתרת ונעלמת בו.

לאל ברוך כו', למלך אל חי, הלמדין בקמץ. והאופנים וחיות הקדש מתנשאים לעומת השרפים וכו', כי האופנים הם בעשיה והחיות ביצירה, והם מתנשאים ועולין למעלה לעומת השרפים שבבריאה. וכולם לעומת דו"א ונוקבא. ברוך יאמרו, ברוך כבוד ה' ממקומו כי הוא לבדו מרום וקדוש וכו', ואין לומר אור חדש כו', וגם לא והתקין מאורות שנהגו הספרדיים. וצ"ל המחדש בטובו, ולא המחדש טובו כמנהג הספרדים.

פרק ג'

(ה) אהבת עולם הוא בהיכל אהבה, ואין לומר אהבה רבה, כי אהבה רבה הוא באצילות, ובכאן בבדכת ק"ש אנו עדיין בהיכלות. לכן נכון לומר אהבת עולם, כי הוא אהבה זוטא של המלכות הנקרא עולם, והיא עדיין למטה בהיכלות. וצ"ל והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותך וכו',

הנקרא כבוד, וזהו כבוד ו'. אח"כ קדושת העמידה והוא עד"ז ממש, רק שתכוין שהוא באצילות. גם יש כוונה אחרת בסוד ג"פ קדוש, והוא כי תוריד הארה מרישא דא"א מג' היות דידין שיש שם, וכל א' גימטריא קדוש שהוא ת"י כנדע. ג"פ קדוש, תכוין להמשיך שערות דאו"א לו"א, פירוש, כי הנה הנימין שלו, הם גימטריא קדוש והם ת"י נימין, ת"י עיבר, ת"י עלמין, כנוכר באיד"ר דף קכ"ה, לכן אומרים ג"פ קדוש. (א) ענין הקדושה. דע, כי כבר הודעתך, כי בחול עולה המלכות בהוד בת"ת בנצח. והנה סוד קדושת יוצר, עניינה להעלות מלכות דבריאה, העומדת בהיכל ק"ק דיצירה, להעלותה בהוד דבריאה, שהוא היכל עצם השמים. ולכך קדושה זו באל ברוך, ואנו ממשיכין לה שפע וכח רוחניות מג"ר חב"ד. ולכך אבאר לך סדר פירוש הקדושה בכל מקום. קדוש: בסוד החכמה. ברוך: בסוד הבינה. ימלוך: בסוד הדעת. והנה ענין קדוש, הענין הוא, כי תחלה עולה סוד ו' של ת"ת לקבל הארה מחכמה הנקרא קדוש, ונעשה קדוש. ואח"כ מתפשט עד הת"ת, בסוד הקדוש העליון ונעשה שם קדוש ב', ואח"כ מתפשט ביסוד ונעשה שם קדוש ג'. נמצא, כי לעולם סוד קדוש, פירוש קדש ו'. ובקדוש ג', אנו מחברים יסוד עם נ"ה, וזה הוא ה' צבאות נה"י. ומשם מתפשט במלכות הנקרא מלא כל הארץ כבודו, והרי נתקדשה בסוד חכמה. אח"כ אנו מברכים אותה מבינה, וזהו ברוך כבוד ה', שהוא מלכות. ברוך ממקומו, שהוא בינה. (נ"א להיפך) וז"ס ההתפשטות הבינה עד הוד. כי הלא הבינה היא סוד הבריאה, כנדע. ואח"כ בסוד הדעת אנו אומרים ימלוך וכו', ומתחילין במלכות. ולהעלותה דרך עליותה עד ה' שהוא הדעת, ואז היא אצלו ממש בהוד. לכן ר"ת אלהיך ציון לדור דור, הוא אצלו. כי אנו מעלין אותה אצלו אצל ו' הת"ת, ובוה ימלוך לעולם. אמנם בקדושה דעמידה, אנו מעלים המלכות דאצילות בהוד עם הת"ת, לכן אחר אשר האירה המלכות מן חסד גבורה בסוד חזרת התפלה כמו

(ה) שעה"כ ח"א ענין כונת יוצר דף קי"ט.

(א) שעה"כ ענין חזרת העמידה דרוש ד' דף רס"א.

משורש קין והבל הם יותר צריכין לכוונה זו, ולשום אותה על הכתף, כי הלא קין והבל הם סוד שני הכתפים כנודע, וראוי לכוין בזה מי שהוא משרשם. ובאמרך מארבע כנפות הארץ, מי שהוא מבחינת קין יעלה הציצית על הכתפיים, אבל מי שהוא משורש הבל יפריד על זרועותיו, וראוי לכוין בזה.^(ה)

ותכוין באמרך מארבע כנפות, כי הם סוד ד' כנפות הציצית של המלכות הנקראת ארץ, לקבצם יחד בהיותם מפוזרים, כדי שיהיו ארבעתם יחד במלכות, ולכן תעלה השני צדדי הטלית על הב' כתפין, ואח"כ תקבוץ ד' ציצית בידך השמאלית כי משם מקבלת המלכות מן השמאל תמיד. ותשים ירך השמאלית עם הד' ציצית בצד השמאל נגד הלב שהוא בשמאל, כי משם מקבלת המלכות תמיד, ויהיו כך ד' ציצית נגרו על לבבך בידך

תנח

המים מכבים האש, גם ירא מאוד מן המזיקין, כי כל זרע קין הם מזיקין בארקא, כנוכר בוזה. גם הוא בעל מלאכה ובעל ציורין, כענין יובל ותובל קין בני קין, ששרשו בדברים ציורים, כי האש כולו ציור. אך מי שהוא מהבל, אינו כ"כ בעל מלאכה, אך הוא רבוץ ודרשן בסוד הבל הפה. ומי שהוא מקין אינו בדיבור כ"כ, כמו במלאכה. וגם מי שהוא מקין הוא יותר חזק ובעל כח, כמו הגבורות. ומי שהוא מצד החסדים שהוא הבל, הוא דל דק וחלש, דוגמתו הכסף והזהב וכו', וכן עיין בגילגולים סימנים.

(ד) ונעלד"ן, מאחד שהניצוצין הם מעורבים זה בזה קין עם הבל והבל עם אדם, כמ"ש בספר הגילגולים, לכן כל מי שמכיד בואת, יכוין כ"א יש בו איזה ניצוצין משורש קין שיתקן אותו בזה, אא"כ מי שיודע דאי שאין בו שום ניצוצין כלל מקין אזי צריך להפריד הציצית מעל הזרוע, ועדיין בעו"ה לא זכינו למדרגה זו עד יערה עלינו רוח ה' ממרום ע"כ מהר"ן.

ואין לומר בהיפך כמו שאומרים הספרדים. וצ"ל כפול מהר והבא עלינו ברכה ושלוש מהרה. וצ"ל כי בשם קרשך הגרול והנורא ואין לומר הגבור. וצ"ל להודות לך וליחודך ולאהבה את שמך, שהם סוד ג' מוחין דנוקבא הנעשין מנה"י דז"א.^(א) ובהגיעך אל מהר והבא עלינו וכו' מארבע כנפות הארץ, אז אותן הכנפות של הטלית המונחת בכתיפת תתירם אז, שיפלו הציצית למטה, וז"ס הנזכר בחיקונים רבעידן ק"ש, חיוון שמטן גרפייהו. בהגיעך אל מהר וכו',^(ב) תשים ב' צדדי הטלית על כתפך, בסוד ויקחו להם שם ויפת את השמלה ושימו על שכם שניהם. והוא סוד מה שהודעתין בענין כוונת הציצית, כי תחלה אינו לוקחת המלכות רק ב' ציצית, לכן ג"כ אנו לוקחין בב"ש ב' ציצית ביד הימין. אמנם עתה אנו צריכין להאיר אליה כל הר' ציצית. אמנם מי שהוא

(ג) וצריך שיקח כנפות הציצית כשיאמר מהר והבא וכו', למתק הדין של כנף, העולה כע"ס. עוד מלת כנף עם ג' אותיות, כמנין נקב, שרומז לנוקבא, וצריך מיתוק. והמיתוק לשום הכנפות בחזה שהוא נגד הלב, והחזה הוא ממתק אותן, לפי שמשם מתחילין החסדים להגלות מהחזה ולמטה כנודע.

(ד) וצ"ע, הלא דבריו סותרין זא"ז, ולעיל אמר תסירים הציצית מעל כתפך וכו', וכאן אמר תשים הכנפות על כתפך. ונ"ל שזה התיקון לשום על הכתפות היה להרח"ו דוקא, שכן מ"כ בספר עץ חיים וז"ל, מי שהוא מבחינת קין יעלה הציצית על הכתפיים, אבל מי שהוא בשורש הבל יפרידם מעל זרועותיו, בסוד וכנפיהם פרודות וכו'. ואני חיים הייתי נוהג לעולם להעלותן למעלה, לפי שאני משורש קין עכ"ל וק"ל, והנה מזה תבין מ"ש בפנים החילוק וכו', וכדי לידע אדם מאיזה שורש הוא, אעתיק פה לשון א' של סע"ח וז"ל, כ"ל מי שהוא משורש קין מתפחד מהמים, כי

(ט) שער הגלגולים הקדמה ל"ו דף ק"ב.

השמאלית, מן באמרך מהר והבא עד אחר אמת ויציב, עד ונחמדים לעד, כמ"ש בע"ה. ובהגיעך אל ובנו בחרת מכל עם ולשון, תכוין למעמד הר סיני, שאז בחר בנו מכל עם, אמנם הם ד' זכירות יש בתורה, שתלויין בזכירת הלב. ונלע"ד חיים, כי לכך צריך לשום הציצית נגד הלב, כי הציצית מזכרת כל המצות, לכן ניתנה עתה בלב להזכיר לו אל כל הד' זכירות, כמ"ש בע"ה. גם נלע"ד, לפי שעתה בק"ש יורדין המוחין ויש לה הארה מהם כנודע, לכן אנו מקבצין הארת הד' ציצית האלו אשר יצאו מן המוחין הישינים כנודע, ויש לה הארה מהם כנודע. ועתה במוחין מחודשים יקבלו הארה הגדולה, לכן אנחנו מקבצין אותן נגד הלב, ששם גילוי המוחין כי שם נגמר יסוד בינה, כי זהו בחינת הלב כמבואר אצלינו.

ונחזור לענין, כי הלא ד' זכירות הם, והם: זכירת מתן תורה, כמ"ש זכור את היום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב, פן תשכח את הדברים וכו' והיא מצות עשה. זכירה ב', זכור את אשר עשה לך עמלק, וגם זה מצות עשה. זכירה ג', זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים, וגם זה מ"ע. זכירה ד', לזכור את יום יציאת מצרים, וגם זה מ"ע. והנה ד' זכירות אלו הם כנגד ארבעה ימים טובים שיש בשנה, יציאת מצרים, נגד פסח. ומ"ת, נגד שבועות. ועמלק, נגד סוכות כנודע, שלא היה עמלק מכה בישראל, אלא אותן שאין עננים קולטן, וענני כבוד הם סוד הסוכות, והרי ג' רגלים. עוד יש יום טוב אחד והוא ראש השנה, והוא כנגד זכירת מרים, שדברה מרים דלטורין על משה לכן נצטרעה. וכבר ידעת כי מרים הוא סוד הדינין והמרירות, כי כן מרים גי' פ"ר, מנצפ"ך, ועוד ה' השורש והם כפולות הם יו"ד, נמצא פ"ר ויו"ד גי' ר"צ, כמנין מרים. אמנם בר"ה כל המקטריגים והדלטורין מתעוררין ג"כ. והנה אלו הד' מועדים שבשנה, כי יה"כ הוא שבת שבתון ואינו י"ט, כי אין בין שבת ליה"כ, אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בידי שמים בכרת. וחנוכה ופורים אינם י"ט, כי לא הוזכרו בתורה. ונחזור לענין, כי ג' אנו מכוונים עתה, חכירה

הד' שהיא יציאת מצרים, אנו מכוונין בפ' ציצית. אמנם הם ג' זכירות אלו, ומ"ת היא הא', ולכן תכוין לזכור אותה, ולקיים מ"ע מן התורה באומרך ובנו בחרת מכל עם ולשון וקרבתנו מלכנו, שהוא קריבת מעמד הר סיני לקבל אותו עלינו למלך ולקבל תורתו, וזהו וקרבתנו מלכנו. מהחבדים: כשאומר להודות לך וליחדך ולאהבה את שמך, יכוין לקשט זו"ן ולעורר המוחין שלו שנעשה מנה"י דבינה. להודות לך: מצד הוד. וליחדך: מצד יסוד, שהוא השושבין המייחדם, ולאהבה את שמך: מצד נצח, ענף חסד הנקרא אהבה, הרי התעוררת ג' מוחין שלו. את שמך: רומז לו"ק, הנקרא שם. אח"כ אומר, בא"י הבוחר בעמו ישראל באהבה, ר"ת גי' ל"ב, להמשיך לזה היחוד, ל"ב נתיבות החכמה. עוד נרמז בזה, שם כ"ח וד' אותיות, הרי ל"ב, וזה השם נקרא כ"ח אדני, ונכנס עתה בקישוטין לזו"ן, בזה היחוד שמע ישראל).

הב', זכירת עמלק, וזהו לשמך הגדול, כי הלא בעבור עמלק אין השם שלם כביכול, כמאמר רז"ל, ואנו מכוונין עתה שיהיה שמו גדול. הג', זכירת מרים, וזהו להודות לך, פי', כי הפה והלשון שנתן לנו הש"י, אין לדבר בו לשון הרע, אלא להודות לך ולרוממך, ואנו זוכרים ע"י זה מה שאירע למרים, שקטרגה ודברה לשון הרע על משרע"ה. אמנם זכירה ד' והיא יציאת מצרים, תכוין בפ' ציצית בפסוק, אני ה' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. אמנם ענין זכירה זו, הוא ענין, כי הטעם שיותר נזכיר יציאת מצרים משאר יציאות, כגון: בבל מדי ויון וכיוצא, דע, כי הלא ארץ מצרים ארץ טומאה הוא מכל הארצות, והשכינה היה גולה שם בגלות ישראל, וכבר ידעת, איך אותו הגלות היה ע"י חכמה נפלאה של כשפים שעשו המצרים, שלא יכלו ישראל לעלות משם כנו' בזוהר, ואמנם כבר הדעתך ענין גלות השכינה באמתיות מה ענינו, כי הלא ע"י חטא אדה"ר נפלו כל הניצוצין של נשמות הקדושות לתוך הקליפות, ואין בהם כח לצאת משם לולי רחמי הש"י שגלתה שכינה עמנו, ואז ע"י הכנסתה תוך הקליפות, היא מלקטת אותן הנשמות

הקדושות, וכאשר יסתיים קיבץ גלות זה מבלוע הקליפות, אז הוי עידנא דהוי מטא רגלין ברגלין, ואז יתקיים הכתוב בלע המות לנצח כנו' בווהר פ' פקודי.

אמנם, בכל הגאולות שנגאלו ישראל נק' על שם העיקר, אך אינה גאולה שלימה, כמו בכל מדי יון לא היה גאולה שלימה, כי נשאר קצת ניצוצות הקדושה שלא יכלו להתברר, אך נקרא גאולה. אך גאולת מצרים היתה גאולה שלימה, כי אז וינצלו את מצרים שעשאוהו כמצולה שאין בה דגים, ולא נשאר בהם שום ניצוץ קדושה והיתה גאולת השכינה לגמרי, משא"כ בשום גאולה אחרת. וזהו הטעם לזכור יציאת מצרים יותר מכל שאר הגאולות, כי היא גאולה שלימה, אך האחרות צריכין עדיין תשלום, אמנם לעתיד לבא תהיה גאולה שלימה יותר מגאולת מצרים, כי גאולת מצרים היתה פרטיות, אבל לעתיד תהיה גאולה שלימה וכלליות בכל העולם, כי אז לא ישאר שום ניצוץ קדושה בכל הגוים אשר הדיחנו שמה, לכן לא נאמר חי ה' אשר העלנו ממצרים, כי אם חי ה' אשר העלה ישראל מכל הארצות כנו' בירמיהו, לכן גאולת מצרים היתה אחריה הפסק, כי עדיין בכל שאר הארצות הוי שם ניצוצין, אך לעתיד תהיה גאולה שאין אחריה הפסק, כי היא כללות בכל עולם. ובזה תבין סוד גדול, בסוד, כל גליות שהוצרכו ישראל לגלות שם בכל ד' רוחות העולם, כמאמר ⁽¹⁾ "רו"ל שגלו ישראל בכל ע' לשון, כי כיון שגלה א' מישראל בין אומה א', וא' מישראל בין אומה אחרת, נחשב כאלו גלו כל ישראל שם, נמצא, כי כל ע' אומות שלטו בישראל וגלו ישראל לשם. וטעם הדבר תבין עם הנ"ל, ובפרט כאשר תסתכל בכתוב, כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, וכתוב לא תוסיפו לשוב בדרך הזה עוד, ולמה נאסר דירת מצרים מכל שאר ארצות, רק סוד הדבר, כי הלא גם זה לעומת זה עשה אלהים, וכאשר חטא אדה"ר פגם בכל העולמות, וא"כ היה מוכרח שנפלו ממנו ניצוצי הקדושים ונתערבו בכל ד'

רוחות העולם ובכל ע' אומות, כל א' נטל את חלקו, והנה אותן הניצוצין, אין בהם כח לצאת משם, רק ע"י ישראל העושין מצות ותפלות, וע"י תפלותיהן מעלין אותן בסוד מ"נ כנודע ליודעי חן, ומתבררין אז כולן. ודוגמת זה הוא ג"כ בעה"ב אחר פטירת הצדיק מהעה"ז, שאין לך כל צדיק וצדיק מישראל שאינו עובר ונכנס בגיהנם, אע"פ שהוא אינו ראוי אליו. אך הענין, כשמעבדין אותו בתוך גיהנם, לחטוף ולהוציא משם נשמות בכח מעשיו, לאיזה רשע מישראל אשר בגיהנם, וזה ג"כ עושיין הצדיקים בחייהם בעה"ז, כי הם גולים אצל האומות כדי להוציא משם מתחת ידן אותן הניצוצין, וזה סוד אשר ישלוט האדם באדם לרע לו, כי שולטין האומות בישראל להוציא מידם אותן הניצוצות, ואותן הניצוצין הם המחיים את הקליפות, כי הקליפות הם מתים כי הדשעים אפילו בחייהם קרויים מתים, כי אין בהם נשמת קדושה מן היסוד הנקרא אל חי, רק מן הקליפות הנק' מות וצלמות, וע"י אותן הניצוצין הם חיים, וזהו סבת חפץ ורצון הקליפות לאחוז נשמות ישראל להחטיאן, כי אין להם חיות לולא ע"י חטאינו, שאז יש להם יכולת לחטוף נשמות קדושות והם חיים, לכן גדול עונש הרשע, שהוא ממית הקדושה שהוא נותנה ביד מות והקליפה, ומחיה את הקליפה. אמנם ישראל, צריכין להגלות עם השכינה בכל ע' לשון, אשר שם ניצוצי הקדושה ללקטן משם. ובזה תבין, איך חטא אדה"ר גרם כל הגליות עד ימות המשיח.

⁽²⁾ והנה בזה תבין הטעם ג"כ, למה הוצרכו ישראל להגלות לבבל ומדי ויון וכיוצא, וגם תבין למה מזכיר דווקא אלו הגליות מאחר שגלו בכל לשון, וגם למה באלו הד' גלו כל ישראל, אך בשאר ע' לשון אפילו א' מישראל גלה שם, מעלה עליו כאלו כל ישראל גלו שם, (כמ"ש במדרש שיר השירים בפ' קול רודי הנה זה בא וכר), אך הענין, כי הלא ידעת כמו שעיקר הקדושה הם ד' נהרות הגן והם ד' אותיות הוי"ה, כך כנגדן יש ד' נהרות אחרות היוצאין בקליפה, והם כוללים הכל,

מולכים בכל העולם, כי השכינה גלה שם ועיקר החיות מושכת לשם, ושאר ארצות טפילות להם, ולכן בצאת ישראל ממצרים אח"כ, נשארה ממלכה שפלה, אך לא מתו ונתבטלו לגמרי, והטעם כי לא היה גאולה כוללת, כי אחרי שיש גלות בשאר ארצות יש להם יניקה משם, אך לעתיד לבא שתהיה גאולה שלימה כוללת ואין שום גלות עוד, אז לא תהיה שום יניקה להקליפות ויתבטל החיות מהם לגמרי, ואז בלע המות לנצח שהוא מס"א.

פרק ד'

א"אמנם, ענין אהבת עולם, הוא היכל אהבה, שהוא חסד כנודע, כי והוכן בחסד כסאו. גם אמר הפסוק ואיש אשר יקח אחותו וכו' חסד הוא. כי חסד, הוא המתקן אותם ומזווגם. אמנם כבר ידעת, כי כל הכוונות של התפלה הם לחבר זו"נ ולזווגם. והנה, בהיות הבית המקדש קיים, היו המוחין דלהון תדירין ולא היו מסתלקין, אך עתה מסתלקין מיניהו, לכן נקראין זו"נ נופלים ואובדים. וענין תפלתנו הוא להחזיר להן מוחין.

והענין, כי הלא כוונתינו לזווגם כדי שילדו שפע ונשמות בעולם. והנה ירידת טיפת הזרע הוא ממוחין, ואם אין להם מוחין, איך יולידו. כי לכן ביאת קטן אינו ביאה עד שיגדיל, שאין באין לו המוחין עד היות בן י"ג שנה, לכן אנו צריכין לתת להם מוחין. והנה המוחין, הם בב' בחינות: א' הוא סוד מוחין דו"ק, ומוחין דג"ר, כמ"ש בעז"ה.

אמנם, קודם שנוזוגם בעמידה, צריך שיהיה להם המוחין, לכן כאן בהיכל אהבה, אשר הוא סוד הימין, המוכן בחסד כסא, נעשין בו מ"נ לעורר הזיווג העליון דאו"א שבאצילות, כדי שע"י זיווג או"א, יולידו השפע, וימשיכו מוחין לזו"ג, ויזווגו גם הם זו"נ אח"כ בעמידה. נמצא, כי ענין ק"ש הוא בחי' זיווג דאו"א, והורדת מוחין לזו"ג, ואח"כ בעמידה זיווג זו"ג. לכן גדולה מצות ק"ש יותר מן התפלה, כי רבינו הקדוש ושאר החכמים

וכשגלו הנשמות, עיקר כל ניצוצי הנשמות הלכו לשם לאלו הד' נהרות היוצאין בקליפה, ולכן הוצרכו כל ישראל להיותן גולים באלו הד', כי כפי בחינתם כל אדם כפי שורש הנשמות, כך יוכל לברר להוציא משם. אמנם בשאר ע' אומות, יש מהם שלא נטל רק בחי' א', אז גלה אותו יהודי הבא מן אותו שורש ומן בחי' נשמת ההיא, כדי להוציא משם. ובוזה תבין כל השאר מעצמך, וגם לטעם זה גלו למצרים תחלה כי הוא ראשון מד' נהרות, וכן בכל אנת הוא רישא דדהבא, כי סדרי הגלות כך הוא, שמתחלת הקדושה לכנוס מן הראש ואילך, עד למטה עד הרגלים, לכן כאשר נכנסה השכינה ברגלין, אז הוא תגבורת החיצונים, אך אדרבא הוא כי יבא כנהר צר וכו' ובא לציון גואל, כי אדרבא תוקף הגלות הוא סיבת הגאולה, כי כיון שנשתלמו הרגלים להתברר, אז בלע המות לנצח. אמנם בגלות יון ואדום לא היו כל ישראל, כי עשרת השבטים גלו תחלה, והוא כי בחי' ניצוצין שביון ואדום הם מאלו השבטים וכיוצא בהם, ואין להאריך, והמשכיל יבין מעצמו ויקיש אל השאר.

והנה בכל הגאולות לא היו שלימות, כי עדיין נשארו איזו ניצוצין קטנים אשר גברה יד הקליפה בהם מאוד, ולא יכלו להתברר כ"א באריכות הזמן, ולכן לא הוצרכו ישראל להתאחר שם ויצאו מן הגלות ההוא, ואמנם לטעם זה לא אסרה תורה חזרה למקום ההוא, כי עדיין צריך שיגלו לשם אותו אדם הבא משורש אותן ניצוצין שנשארו שם, כדי להוציאם משם, אך במצרים לא נשאר בה שום שורש ועיקר כלל, וא"כ מה צריך לחזור שם. וא"כ, בשאר ארצות אע"פ שכאשר גלה ישראל ביניהם, הוא מכניע הקדושה ומכניסה הוא שם לצורך, בסוד עת אשר שלט האדם באדם לרע לו, אבל מי שחוזר ליכנס למצרים בחנם, הוא גורם גלות השכינה על חנם ללא תועלת, וחוזר ומחיה את החיצונים אחר שמתו, אמנם לטעם זה, תראה כי אין לך שום גלות מאלו שלא היה מעלה וגדולה להם, כי כשגלו ישראל למצרים היו

ביוצר. ובלילה שטים: א' בערבית, וא' על מטתו. ואנו צריכין לבארם.

^(ב) הנה כבר הודעתך שיש מוחין דאו"א, גם הודעתך כי כל בחי' מוחין הם מתפשטין בכל הז"א, בג"ר ובג' אמצעים ובג"ת. וכשמחילין לכנוס, נכנסין תחלה ג"פ תתאין דאמא בג"ר דז"א, ואח"כ יורדין ג"פ תתאין הנ"ל דאימא בג"א דז"א, ויורדים ג"א דאימא בג"ר דז"א. וכאשר נכנסין כל אלו הנ"ל אז נקרא מוחין דו"ק, כי הנה כל אלו עתידין לירד מחסד דז"א ולמטה, ואח"כ יורדין גפ"ת דאמא בג"ת דז"א, וג' אמצעים באמצעים והראשונים בראשונים, ואז הז"א נק' גדול ודעתו שלם במוחין דיליה, וכל זה עדיין במוחין דאמא, ואח"כ עד"ז במוחין דאבא. והנה בזיווג ק"ש, אין נכנסין בז"א רק מוחין דו"ק דאמא לבד, אך ג"ר דאמא וכל הט' דאבא כולם נכנסים בברכת אבות.

והנה כל זה שביארנו הוא במוחין דגדלות שהם מוחין של היות. אמנם קודם כל זה צריך שיכנסו המוחין דקטנות שהם המוחין של אלהים, וכבר ביארנו כי יש עיבור ויניקה וגדלות, והנה בעיבור היו לו מוחין דאלהים, ואחר כך ביניקה באו לו מוחין אחרים דאלהים, ועתה בק"ש אנו ממשיכין מוחין דו"ק דגדלות לבד. גם דע, כי בכל מוחין יש פנימים ומקיפים הן בגדלות הן בעיבור הן ביניקה. גם דע, כי כמו שיש מוחין דאו"א בגדלות, כך יש מוחין דאו"א בקטנות שהם עיבור ויניקה, וכולם בחי' אלהים.

ועתה נבאר לך, כי הלא עתה בק"ש עדיין אין הז"א שלם במוחין דיניקה כולם, כי גם מוחין דיניקה צריך להשלימם כולם לו תחלה, ואח"כ להמשיך לו ו"ק דגדלות. אך יש הפרש בין הד' פעמים שאנו אומרים ק"ש כנ"ל, כי אין כולם שוים. וסוד הרבר, כי הלא כבר ביארנו כי מחמת הגלות והחורבן יש שינוי ופגם בג"ר, מה שאין כן קודם, כי תמיד היו זו"ן במוחין דגדלות שלימים. אמנם עתה, אין השינוים שוים, כי הלא יותר יש חסד בשחרית על העולם מבערב, כי בערב הם

אשר תורתם אומנתם לא היו מתפללים, אך בהגיע זמן ק"ש, היו אומרים פסוק א', כי בו סוד זיווג או"א. כי שאר ק"ש, הוא תיקון רמ"ח איברים דז"א, כמ"ש בע"ה. לכן צריך למסור נפשו על ד' מיתות ב"ד באומרו אחד, משא"כ בעמידה. אך להיותנו עדיין בבריאה, אין אנו חייבין לקום מעומד כמו בעמידה, שאז אנו בעולם אצילות. וזהו סברת ב"ה, כל אדם קורא כדרכו.

אמנם גם כן אדרבא, להיות זיווג או"א עלאין נעלם מאד, אין בנו כח לעוררו בהיותנו בעולם האצילות, אך ורק בהיותנו בבריאה אז אנו מעוררים לזווגם, כי הוא נעלם מאד. וכיון שאנו בבריאה, אין אנו צריכין לקום, לכן אנו אומרים פסוקי התורה פרשת שמע בעולם הבריאה, כי פרשת שמע אינו אלא באצילות, רק שנעשה זיווג זה, ע"י התעוררת מ"נ דהיכל האהבה דבריאה. נמצא, כי סוד ק"ש, הוא לזיווג או"א ולתת מוחין לזו"ג, ויורדין מוחין אלו עד היכל האהבה דבריאה, ואז תוכל המלכות לעלות באצילות, ונעשית פרוץ גמור.

וסוד הענין, כי המלכות נתמעטה בסוד נקודה חדא, וירדה עד העשיה. אך הז"א, לא נתמעט ממנו רק הג"ר, שהם סוד המוחין, ונשאר בו הו"ק כחושבן אות ו' שבשם, הרומז עליהן. לכן יורדין בחי' זו"נ אלו, הנמשכין אליהן מזיווג זה דק"ש עד הבריאה, ואז יש להן יכולת לעלות באצילות ולהזדווג שם. והנה, כיון שכוונתינו להמשיך זה, אין אנו מושכים עדיין רק מוחין דו"ק דאמא, וכמ"ש עניינם. ואח"כ בברכת אבות, יורדין ג"כ ג"ר, וכל הט' דאבא. והנה קודם שתאמר שמע, תכוין לקיים מ"ע לומר ק"ש. והנה ע"י מצוה זו שאתה מקיים, תכוין שע"י זה תוכל להעלות מ"נ אלו, להוריד המוחין אלו, כמ"ש בע"ה.

פרק ה'

והנה דע, כי ד' פעמים אומרים ק"ש בכל יום, והם שטים בשחר: אחד קודם הקרבנות, וא'

(ב) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש ו' דף קמ"ב ט"א.

דינין תקיפין, ולכן הם ד' מיני ק"ש משונים. גם לטעם זה, אין הזיווגים שוים, כי הלא כפי המוחין שיהיו אל זעיר אנפין, כך יהיו הזיווגים. לכן גם הזיווגים הם ד', לכן גם התפלות אינם שוים, אך אינם רק ג' לבד נגד ג' זיווגים, כי הזיווג הו' אין לו צורך ע"י תפלה, כמ"ש בע"ה.

הרי כי עתה בק"ש אנו צריכים תחלה להשלים מוחין דיניקה, ואח"כ להמשיך מוחין גדלות, גם אנו צריכין אל דבר א' והוא הנ"ל, כי הנה כל המוחין זו"נ שהם הבנים, כולם נמשכים מהאבות שהם או"א, וא"כ אנו צריכים תחלה לזווג לאו"א, וע"י זיווג או"א יורדין המוחין הנ"ל אל הזו"ן, גם אנו צריכין אל דבר אחד והוא להעלות מ"ן אל או"א כדי שיזווגו, והנה כל אלו הדברים נעשים ביחד.

והנה נבאר עתה ג' דברים אלו כסדר. דע, כי הלא זו"ן הם נקראים בני או"א, ואנחנו בני אדם גם בני איש היושבים בעה"ז, נקראו בנים לה' אלהיכם הם זו"ן. והנה המ"ן שמעלה המלכות אל הזו"א, הם סוד נשמת הצדיקים שהם הבנים שלהם, והמ"ן שמעלה אימא לאבא, הם זעיר ונוקביה, המוחין שלהם שהם סוד הנשמה הפנימית דזעיר ונוקביה, שהם הבנים שלהם. והנה דע, כי הלא באדם יש ד' בחי', שהם נשמה לנשמה הנקרא חיה מצד אבא, ונשמה מצד אמא, ורוח מת"ת, ונפש מהנוקבא מלכות. אמנם, רוחין ונפשין של הצדיקים הם מ"ן ומ"ד דזו"ן, אך נשמה לנשמה, ונשמה, הם מ"ן ומ"ד דאו"א, כי משם נחצבו, וכמבואר אצלי ביחוד^(ג) של כת"י מורי זלה"ה, כאשר יש זיווג דאו"א ועולין זו"נ בסוד מ"ן, גם נשמה לנשמה ונשמה של הצדיק עולה. עמהן לסוד מ"ן. אך עדיין לא זכיתי שיפרש לי מורי זלה"ה פרטי שניהן, רק בכללות אמר לי מורי זלה"ה, שאכויין להעלות נשמה ביחוד ק"ש, ולא הזכיר נשמה לנשמה. והנלע"ד שראוי לכוין ע"ד היחוד

שמסר לי בכת"י מורי זלה"ה כי צריך להעלות שתיהן, זו מ"ד לחב"ד, וזו מ"ן להעלותן. והנה כוונתינו להעלות זו"נ בסוד מ"ן, רק שאין בהן כח להעלות מחמת הגלות, ואנו צריכין לתת להם תחלה איזה הארה מלמעלה, כדי שיוכלו אח"כ לעלות, ואח"כ יזווגו או"א. והנה אותה הארה, איך תוכל לקבלם מלמעלה אם לא יש למעלה זיווג, כי עדיין לא עלו מ"ן. אך הענין, דע^(ד) כי הלא ב' זיווגים יש למעלה באו"א, הא', להחיות העולמות ולקיים קיום הכרחי, וזיווג זה תדירי ואינו נפסק לעולם, כי אם יתבטל רגע א' יתבטלו כל העולמות. זיווג ב', לתת מוחין אל זו"נ כדי להוליד נשמות בעולם שהוא פנים העולמות כנדוע. וזה הזיווג אינו תדיר לכן תמצא פעמים בזהר ח"ג קמ"ג, שהפירוד מטי כביכול עד או"א, דוגמת משארז"ל^(ה) נשבע הקב"ה שלא יכנוס לירושלים של מעלה עד שיכנוס בירושלים של מטה, כי ב' ירושלים הם סוד אמא ומלכות. ולפעמים מצינו בזהר בפסוק ונהר יוצא מעדן דלא פסיק תדיר, והדבר מתורץ עם הנ"ל.

אמנם המ"ן דבינה לצורך זיווג הנשמות שהוא פנימית העולמות הם זו"ן, ואם הם לא יעלו, אין זווג לעילא, כי הלא כבר הודעתין מציאת המ"ן, כי הלא בעת ביאה ראשונה, החתן שביק בהכלה רוחא דיליה בגוה, והאי רוחא אשתאר בה תדיר, ולפיכך^(ו) אין האשה מתעברת מביאה ראשונה, כי תחלה צריך לעשותה כלי לקבל הטפה העליונה, ולכן בבעילה ראשונה עושה אותה כלי, וז"ס^(ז) אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, משום דשביק האי רוחא בגוה, ומשם ולהלאה כל שאר הבעילות מצטיירין על ידי ההוא רוחא דבה. אמנם כל הבנים הנולדים משם ואילך, הם נעשין מכח ההוא רוחא דאשתאר בה, וכולם לוקחין מעט מההוא רוחא, עד שנשלם, וכשנשלם, אין האשה יולדת עוד. ולכן תמצא, שאדם חייב בכבוד אחיו

(ג) שער רה"ק דף ק"י יחוד א'. דף קל"ח יחוד י"ט.

(ד) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קמ"ד ע"י בהגהות ומ"מ אות ס'.

(ז) סנהדרין כ"ב:

(ה) תענית ה. תע"ס חלק ח' אות ס"ב. (ו) יבמות ל"ד.

אל הו"ן, שיהיה להם כח ע"י הזווג ההוא להעלות מ"נ, לצורך זווג הב' של פנימיות.

פרק ו'

^טקודם שתאמר שמע, צריך לכוין אל היחוד שביארנו, בסוד ד' כוונות שיש בד' אותיות הו"ה. שהוא בתחלה ה', אח"כ ה' עם ו', אח"כ יו"ד בה' עלאה, ע"ש. גם כשתאמר שמ"ע תסגור עיניך ביד ימינך כמ"ש בסבא דמשפטים ^יעולימחא שפירתא רלית לה עייניך, הנאמר על רחל, שהיא העולה עתה בסוד מ"נ. ובידך השמאלית תאחז אותך הד' ציצית, ומונחים נגד לבך כנ"ל. וכן כל מקום הנוגע לתיקון רחל, כמו במנחה, צריך לומר בעינים סגורות. ובערבית, כל תפלת המעריב עד תשלום העמידה.

סוד שמ"ע. ש' הוא מצפ"ץ שם הו"ה בא"ת ב"ש, והו"ה זו יש בה י' בתחלה ^{יא}ועם ר"ת ישראל י"י, גי' אהי"ה.

שמ"ע ישראל, כבר בארנו כוונתה כי שמע הארה לנוקבא וישראל לז"א. ודע, כי ישראל הוא שי"ר א"ל, פי' א"ל מן ס"ג ייא"י גי' אל, החסדים דאבא שהם בבינה ביסוד שלה. שיר, הם הגבורות של בינה עצמה. גם סוד ע' רבתי דשמ"ע כבר נת'. גם תכוין, כי שם ס"ג הוא בבינה, חסיד גי' יודין נשאר ז' אותיות, וכל אות כלול מ' הרי ע', גם זה נלע"ד שביארנו במקומו.

פרק ז'

^כהנה ענין זה הוא זווג או"א, שאח"כ בשים שלום הוא יחד זו"נ, ולכן צריך להקדים זווג עליון זה אל התחתון, וכמו שלזווג התחתון של ת"ת ומלכות, אנו צריכין אל התעוררות מ"ן שהם הנשמות, שהם בנים של ת"ת ומלכות, כמ"ש בנים אתם לה' אלהיכם זו"נ, גם זווג עליון דאו"א צריכין אל המ"נ שהם בניהם והם זו"נ. ולפי שהם צריכין תחלה להתקין את עצמם כדי שיוכלו

הגדול, כמאמר חז"ל ^ככבד את אביך, את, לרבות אחיך הגדול. והענין, כי הלא אחיו הגדול הוא הלוקח בתחלה עיקריות דההוא רוחא, ואחיו השני נוטל מה שנשאר ממנו, ונמצא הוא טפל אליו, וכן האח הג', הוא טפל להב' אחים הראשונים, כי הוא לוקח מה שנשאר משניהם, והדבר מובן. אמנם זו"נ, הם האחים הגדולים, וכל שאר נשמות הטהורות היוצאין מזווג עליון של או"א כנודע, הנה הם אחים לזו"ן, וז"ש למען אחי ורעי, קראם הש"י לישראל אחים ורעים, לכן אל תתמה מגדולת הצדיקים מה הוא, אמנם זו"נ הם אחים הגדולים, וכולנו חייבים בכבודם, והנה כשיצאו זו"ן נשאר השורש של ההוא רוחא דשביק אבא באמא, ונשאר ממנו גו אמא, אמנם עיקרית הוא זו"נ, לכן כשרוצין או"א להזדווג לצורך הבנים שהם הנשמות, אין זווג רק ע"י עליות זו"ן שם בסוד מ"ן, לכן זו הוא עיקר כוונתינו בסוד התפלות ובסוד המצות, כדי לתקן לזו"ן שיוכלו לעלות לא"ו, עתה אחר החורבן שנקראו נופלים, ואנו צריכין להקימם ולהעלותן על ידי מעשינו. אמנם זווג החצון שהם לצורך חיות העולמות אשר אינו נפסק, א"צ לעליות מ"ן של זו"ן, כי אין זה זווג גמור, רק בבחי' החצונית, לכן ז"ס שאין לנו צורך להעלות מ"ן של זו"נ ע"י מעשינו, כי מעצמו נעשה, וגם זהו הטעם ולא פסיק ההוא זווגא תדיר, כי אם היה צריך לעליות זו"נ, לא היה תדיר, כי בזמן שזו"ן לתתא, לא היו יכולין להזדווג. אך אותו השורש של ההוא רוחא ראשתבק תמן באמא, הוא המעלה את המ"ן.

והנה כבר ידעת מן פסוק ויהי בצאת נפשה כי מתה, כי סוד ההוא רוחא דשביק בה בעלה, הוא שם ב"ן דמילוי ההי"ן. והנה נבא אל הכוונה, כי הלא תחלה אנו מכוונין אל הזווג החיצון דאו"א, ולפי שנעשה מעצמו אין אנו מכוונין בק"ש לעשותו, כי הלא הוא תדיר עשוי ואינו נפסק. אך כוונתינו הוא להוריד משם הארה מן הזווג ההוא,

(ח) זהו קדושים אות נ"ה דפו"י פ"ג. (ט) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קל"ה. (י) אות ט"ו דפו"י דף צ"ח.

(יא) ע"י שעה"כ דף קל"ח בהגהה שם, א"ש: כך מ"כ ואפשר שגפ"ל בו ט"ס, וצריך להגיה, כי ד"ת ישראל ה'

אלקינו, בגימטריא אהי"ה. (כ) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קל"ו ט"ב.

פירוש, במה שהוא עליך שהוא החכמה שהוא על הת"ת, ועליו הורגנו ממש, וז"ס ר"ע שעלה במחשבה, שהוא החכמה שהוא על הת"ת בסוד מסירת נפשו על ההריגה וד"ל.

והנה, אחר שיחדנו הת"ת בג' מוחותיו בסוד אף דאחד דרך כללות, אנו חוזרין לפרט אותן דרך פרט, ואהבת והיה ויאמר, שהם ג' מוחין דיליה. ואל תחמה איך לא יחדנו לת"ת רק ג' מוחין דיליה לבר, ואף גם זה לא היתה בפירוש רק במלת את, אמנם למלכות יחדנו כל י' בחינותיה. אין זו קושיא, כי בשכמל"ו לא נזכר בתורה והוא בלחש, אך יחד הת"ת הוא בקול דם, ואעפ"י שאין בו יחד רק דרך רמוז, הוא יותר נגלה משל מלכות, שלא נזכר בתורה, רק בלחש אנו אומרים אותה. ^(ל) ביחוד קריאת שמע כבר בארנו בכמה מקומות, אמנם כפי סדר הראשון שביארתי ראיתי בכאן קצת פירושים, והם, כשאנו אומרים ה' אלהינו ה', אז יכוין שלוקח ז"א את המוחין שהם חב"ד, ויכוין, כי כמו שזו"ן דאצילות העלו מ"ג בכינה דאצילות, כן עולם עשיה ויצירה שהם סוד זו"נ, עלו אל הבריאה שהוא סוד אמא עלאה הנקרא אמת, וז"ס הנוכר בוהר פרשת שלח דקס"ב, כי ה' אלהינו ה' הוא חותמא דגושפנקא אמת. וע"י עליות המ"ן אל הבריאה, יודונו אבא ואמא של הבריאה גם כן ליתן מוחין אל זו"נ דבריאה, דוגמת מה שאנו עושין באצילות. אמנם יצידה ועשיה, אינם בעלי זווג כמבאר אצלינו במקום אחר.

והנה ע"י יחד ק"ש זה, ניתנין מוחין פנימיות לזו"נ דאצילות, וגם ניתן פנימיות דו"ק אל הבריאה, ואז מזה פנימיות דאצילות נעשה מקיף אל הבריאה. ואח"כ בעמידה, אנו נותנים בחי מקיפים לזו"נ דאצילות, וכל בחי המוחין. וכבר ביארנו, כי הפנימית הנ"ל, אינו רק הפנימי דוקא מצד המוחין דאמא לבר, אבל השאר נכנס בעמידה עם המקיפים.

לעלות להיות בסוד מ"ג, לכן אנחנו ממשיכין להם שפע בסוד שמע ישראל, כי שמ"ע הוא מלכות, שם ע', ושם הוא מלכות, בסוד שם הוי"ה ושם שד"י, העולים גי' ש"ם, ואנו ממשיכין לה שפע מן ע' הגדולה, שהם סוד ע' שמהן דבאילנא דחיי הוא בינה, והם סוד ז"ת של בינה עצמה כלולה כל א' מי', הדי ע'. וז"ס ע' רבתי שהוא בבינה. ואח"כ ישראל הוא שי"ר א"ל, הם סוד בינה הנקרא שי"ר, וחכמה הנקרא א"ל. כי עתה מקבל תפארת משניהם, ואחר שקבלו השפע אז הם בסוד מ"ן, ואנו מזדווגין לאו"א בסוד הדעת המזווגם, והם סוד ה' אלהינו ה', הם סוד חב"ד. ואחר אשר כבר נזדווגו או"א, אז אנחנו מורידין שפע המוחין הנ"ל אל הת"ת ג"כ, בסוד א"ח דאחד שהוא ת"ת, ואנו מכוונין שג' מוחין הנ"ל, נמשכים בסוד חב"ד של ז"א, וחוזרין להיות בו ג' שמות הנ"ל בא"ח דאחד שהוא תפארת.

ובד' דאחד, תכוין אל המלכות המיוחדת עם התפארת, הנקרא א"ח. כי הוא אח למלכות, והיא אחותו. לכן הדי גדולה, להיותו למעלה באו"א בסוד מ"ג.

ועתה בברוך שם כבוד מלכותו וכו', אנו ממשיכין גם כן מוחין דמלכות בסדר זה, ברוך שם כבוד: חב"ד. מלכותו: הוא גולגלתא דרישא דילה. לעולם: הוא ו"ק שלה, ועד: בחי עשירית שבה לכן מסיים באות ד', שהוא בחי תתאה שלה. אך דע, כי הנה בזווג תפארת ומלכות אנו עושין לנפילת אפים בסוד המיתה, שאנו נחשבים כמתים ומעלים שם נשמותינו, וזהו אליך ה' נפשי אשא, וזהו מלת אליך, כי אנו מעלין עצמינו עד ה' ממש שהוא התפארת, אך עתה בקריאת שמע אנו כוללין עצמינו ג"כ בסוד מ"ג של כללות זו"נ, אך לא די שיהיה בסוד מיתה, רק בסוד קידוש השם ע"י מסידת נפשינו להדיגה, וזהו כי עליך הורגנו כל היום וכו'. לכן צדיך לכוין במלת אחד, בשם יאהרונה"י, ויכוין בד' מיתות ב"ד ע"ד שידעת, וז"ס כי עליך הורגנו כל היום. ולא אליך רק עליך,

(ל) שעה"כ ענין כונח ק"ש דף קל"ט ט"ב.

פרק ח'

^(מ) ענין קריאת שמע של שחרית וערבית, ובעת השכיבה, ולמה לא נאמר בתפלת המנחה, ולמה אין בערבית נפילת אפים.

והענין הוא, ^(נ) כבר נכתב בהקדמת ביאור אדרא וטא סוד העלאת מ"ן מה ענינו באורך, ואחר שידעת זה, דע עתה, כי הלא בתפלינו של שחרית או הזיווג ההוא פב"פ, ולכן יש בו נפילת אפים וקריאת שמע. אך סוד הקריאת שמע, הוא ליחד או"א יחוד המעולה, וכדי שתתייחד זו"ן בסוד פב"פ. אמנם במנחה או הזיווג הוא אב"א, אמנם כבר ידעת כי היום והלילה הוא כ"ד שעות, ונחלקו לדי זמנים, כי היום נחלק לב' חצאין, וכן הלילה, אמנם ממשלתן שוה. כי כבר ידעת, כי אחר חצי היום או מתעורר כח דגבורה של יצחק, והנה אחר הזיווג של היום בשחרית, או נפסק כח המוחין שניתנו אל זו"ן מיחוד ק"ש דאו"א, וכבר הולידו והוציאו הנשמות מתוספות המוחין ההם וכבר נפסק, אך לפי שהוא יחוד נעלם ומעולה עד שהועיל אל זיווג פב"פ, אם כן כחו גדול, והוא מספיק אל זיווג המנחה לפי שאינו פב"פ רק אב"א, לכן א"צ לק"ש אחרת.

אמנם סוד אב"א זה של המנחה, הוא מעולה מאוד ואינו כשאר זיווגים של אב"א, ולכן הוא צריך אל נפילת אפים, והטעם, כי המלכות עולה עמו עד שיעור כל קומתו ממש, רק שהוא אב"א. אך בערבית הוא אב"א, ושיעור קומתה אינו רק בתנה"י שלו לבד, לכן א"צ לנפילת אפים בערבית, כי אחר שאינה עולה עד למעלה במוחין שלו עד נה"י דאו"א, אם כן אין תועלת בעליות מ"ן של הנשמות. אך במנחה, שעולה היא כמוהו עד או"א רק שהיא אב"א, היא צריכה אל מ"ן מנשמות הצדיקים, לכן גדולה כוחה של תפלת המנחה, שלא יש שום זמן בעולם, שתהא היא אב"א ושניהן שווין, רק במנחה, זו"ס שלא נענה אליהו רק בתפלת המנחה, והבן סוד זה.

דע, ^(ס) כבר בארתי לך, כי אליהו יש בו סוד נדב ואביהו, והם מצד קין שהוא מסוד נפש של אדה"ר הנק' מלכות, והם סוד המ"ן של המלכות, לכן פנחס הוא אליהו, אחרי שנתעבר מנו"א, וז"ש אנחנו טמאים לנפש אדם כמ"ש בזוהר, לכן תחלה היה נקרא פנחס, ואח"כ נקרא אליהו, כי אליהו בגי' ב"ן, שהוא סוד מילוי ההי"ן שעולה הגי' שם אליהו, וסוד שם זה המ"ן במלכות כנדע, לכן אליהו העלה מ"ן ונענה בתפלת המנחה, כי אז היא צריכה לזה כנ"ל, ולפי שכבר הודעתך ^(ז) בשער מיעוט הירח, כי מיציאת מצרים עד בנין בהמ"ק תמיד היתה המלכות עם הת"ת אב"א, בסוד תנה"י לבד, לכן היתה תגבורת אל הקליפות בימים ההם, וכן בכל הזמנים אשר היו ישראל עע"ו, ולכן בימי אחאב כתיב, ואתה הסיבות את לבם אחורנית, כי לבם הוא סוד מלכות, בהיות שעודא עד טיבורא דלבא דז"א לבד אב"א, לכן גרמה להם שיכשלו, כי נתגברו הקליפות, ולכן ע"י תפלת אליהו להעלות מ"ן כנ"ל, נתקן, כי אז העלה המלכות אחר עד למעלה עד רישא דז"א, ולא עד הלב כנ"ל, ואין להאריך בזה יותר.

ונחזור לענין, כי הנה אע"פ שנשתנה הזמן מחצות היום ואילך עכ"ז הוא ממשלת היום, ומספיק קריאת שמע דשחרית אל המנחה, אך בערבית שהוא מדת לילה, או צריך אל היחוד ק"ש, כי כבר כלה ונפסקה המ"ן בב' זיווגים של שחרית ומנחה, ואז הוא צריך מחדש יחוד לק"ש לזו"ן, לזווג אב"א דערבית, לכן אנו אומרים ק"ש. אך לפי שזיווגם עתה אינו רק אב"א, ועד הלב לבד כנ"ל, לכן א"צ לנפילת אפים עתה.

אמנם יחוד ק"ש זה, אינו כ"כ מעולה כמו של שחרית, כיון שאינו רק לצורך אב"א דזו"ן לבד, ועד הלב כנ"ל, לכן אין בו כח כמו בק"ש של שחרית שהועיל אפילו למנחה. אך עתה אינו מועיל כך, רק כי אחר חצות לילה, או מתעורר השמאל לחבק את המטרוניתא לצורך היום, בסוד

(מ) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש א' דף ק"כ.

(נ) שער מאמרי רשב"י דף רס"ב. תע"ס חלק י"ד מאות א' עד י"ד.

(ס) שער הגלגולים הקדמה ל"א. (ז) ע"ח ח"ב שער מעוט הירח פ"ב. תע"ס חלק ט"ו מאות ט"ו.

נשאר במעוץ ראמא, כדי שאבא יתן לו מוחין, כי אלו המוחין אינם ניתנין לו תמיד, אלא בשעת זיווג, ובשעות ידועות, שהוא עת קריאת שמע, ובג' ברכות ראשונות.⁽¹⁾ וזהו טעם שיש פיסוק טעמים בפ' והיה אם שמוע, לכיין ע"א תיבין, ומלת ושמתם המשלים לע"ב, היא דבוקה לכ"ב, ויתר על חשבון נ', להשלמת ז"א כנ"ל.

והנה כל האחוריים שנפלו, כולם הם רפ"ח ניצוצין, שהם ד' ע"ב, שהם ע"ב דיודין, וס"ג עם יוד אותיות הרי ע"ג, ושם מ"ה עם מספר השם כ"ו גי' ע"א, הרי גי' ע"ב. ואחוריים של שם ב"ן בפשוט ולא מילוי, הוא ע"ב ג"כ, כזה: י"יה יה"ו יהו"ה, הרי ד"פ ע"ב. וד"פ ע"ב, גימ' רפ"ח ניצוצין. ושם ב"ן עצמו, שהוא הפנים של המלכות, שגם הם ידדו, הרי הכל גי' ש"ס. הרי כי כללות כל אלו הצריכים להתמתק כולם מתחברים אל המלכות ונקראים שם על שמם. והנה לזה השם, תכוין להוריד אליו אור מן ע' עליונה הגדולה, שהם ז"ת דבינה. והטעם, לפי שהמלכות נקראת שביעית בערך הו"ק, לכך היא צריכה לקבל מכל ז"ת רבינה, כדי שתוכל להורווג אח"כ עם ו"ק דז"א, שהוא סוד ו' כנורע.

אך ישראל שהוא הז"א, א"צ לקבל רק מן ישראל שר א"ל, שהם חו"ג, שהם ב' קצוות הראשונים, כי כבר יש לו ו"ק. ובקבלתו מן ב' קצוות הראשונים, יספיקו לו. אך המלכות שהיא שביעית, צריכה לקבל מן כל הו"ק.

אמנם, ביאור ע' זה יותר בביאור, הוא מה שהתחלנו לפרש לעיל, כי היא מקבלת עתה מזיווג עליון של או"א, שהוא להחיות העולמות. אמנם, המ"ן של זיווג ההוא, הוא שם ב"ן אשר שם בז"ת רבינה, ומשם ההוא של ב"ן, היא מקבלת עתה, כדי שיהיה לה כח להעלות מ"ן אח"כ.

הגהה

כדי שאמא תתן לה מוחים, וע"ש באורך חלק א' סי' כ"א, ע"כ הגהה

שמאלו תחת לראשי, וחבוק זה נעשה, בכח אותו היחד דערבית.

אמנם קריאת שמע של השכיבה אינו כלום בעיני הנ"ל, אך הכוונה הוא, כדי להשפיע אור חזק מאו"א לזו"ן, כדי לחדש הנשמות בכל לילה, בסוד חדשים לבקרים רבה אמונתך, לכן אנו צריכין אל יחד ק"ש מחדש, ולא יספיק אותו של ערבית רק לחבק אחר חצות, אך זהו לחדש נשמות כנ"ל.

וצריך לסתום עיניו בידו הימנית, בסוד עולימחא שפירתא דלית לה עיינין הנו' בסבא משפטיס, שהוא על רחל, וכן בכ"מ הנוגע לתיקון רחל, ובמנחה כל העמידה צ"ל בעינים סגורות, ובערבית כל תפלה מעריב, היינו משהתחיל המעריב ערכים, עד תשלום העמידה.

פרק ט'

ונתחיל לפרש שמע.⁽²⁾ הנה תחלה תכוין להאיר אל המלכות מן אמא, ואל ז"א מן אבא, וזהו שמע לנוקבא, וישראל זכר. והנה תחלה תכוין דרך קיצור, כי שמע פי' שם ע', כי המלכות הנקראת שם, תקבל עתה מן ז"ת דאמא, אשר כל א' מהם כלול מי', הרי ע'. ולכך ע' זו היא גדולה, להורות כי היא באמא, כי אותיות גדולות הם באמא. אמנם ביאור זה הוא, כי הלא המלכות נקראת שם, כי הלא כבר הודעתך, כי כל האחוריים העליונים שנפלו בימי המלכים שנתבטלו, אשר אותן הביטולים הם סוד מ"ן, שאנו מעלים לתקנם כמבואר אצלינו.

מהחברים: טעם היות הר' ע"ב הנ"ל. בע"ב השני א' מיותר, ובע"ב הג' א' חסר, הוא סוד נקודות ועיר אנפין המושרש באמא, לכן יש עורף א' בע"ב דאמא, וא' חסר בז"א, לפי ששורש ז"א

(1) והטעם מפורש וז"ל, מה שיש א' עורף באמא רהיינו בשם ס"ג, וא' חסר בז"א דהיינו בשם מ"ה, לפי ששורש ועיר נשאר במעי אמא

(2) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קמ"ו.

לה מן הזכר בביאה ראשונה, כי הדכורא נקרא ימין, סוד החסד, והנקבה נקראת שמאל, סוד עטרא דגבורה, וכל זה רומז בפרשת ויצא בענין רחל דיתבא בין תרין צדיקין.

ואמנם, כל אותן הצדיקים שהיו מעלין מ"ן, ע"ש נקראים בנימין, והוא בניהו בן יהודע א' מהם, וזהו בניהו, ר"ל בן יה"ו, כי יה"ו שהם ג' אותיות ראשונים, שהם ע"ב ס"ג מ"ה, ואות הד' ה' תתאה, והוא שם ב"ן, וזהו ב"ן יה"ו.

אמנם, נקרא בן איש חי, פי', כי הוא סוד שם ב"ן, והוא שם ב"ן דמלוי ההין, והוא איש חי. וזהו בן איש חי, פי' כי הוא ב"ן וגם איש ח"י, כי כמו שהיסוד נקרא אל חי, כך צדיק התחתון נקרא איש חי. והנה בן חי, גי' ע', שהם ג' ווי"ן הנשארים משם ב"ן הנעשה בצירויים, הם גי' ח"י, ועם שם ב"ן, גי' ע'.

עוד תכוין פירוש ג' בע' זו, אל כללות ז"ת דבינה, כי כבר הודעתך, כי ג"ר דבינה נקרא אהיה דידין, וז"ת דבינה הוא שם ס"ג, והנה ע' זו דשמע, ביארנו שהם סוד ז"ת דבינה, והנה הם רמוזים בשם ס"ג, כי הוא סוד ע'. כיצד: ס"ג וי' אותיות, עולה ע"ג, וכאשר חסיד ג', נשאר ע'. נמצא, ג' כוונות בע' זו, א', בסוד מ"ן עצמן, שהוא ציור ה' ידות. הב', הוא בשם ב"ן המעלה את המ"ן, כי כבר ידעת כי יש מ"ן, ויש גם כח אחר המעלה המ"ן, והן הכל א'. הג', בז"ת דבינה, אשר בתוכן ובפנימותן הם המ"ן הנ"ל. אך ג"כ מן הז"ת עצמן צריך לקבל האדה, והוא סוד שם ס"ג אשר בז"ת שלה, עם י' אותיות, הרי ע"ג, תסיר מהם ג', הדי ע' של שמע.

ופי' הדבר, כי כבר הודעתך כי עיקרית שם ס"ג הוא שם אל שבתוכו, שהם ג' יודין ואלף שבתוכו שהם גי' אל, כמבואר אצלינו בסוד מצות

(י) ולכן, גם הארה שלוקחת עתה היא ממ"ן דוגמתן, דוגמת מה שהיא צריכה להעלות עתה מ"ן, ולכן כיון שהיא צריכה להעלות מ"ן, צריכה ליקח מן שורש מ"ן עילאין.

(ז) אמנם, כבר הודעתך בפסוק וארבע הידות יהיה לכם. כי הלא ה' ידות, הם כולם רמוזים בשם ב"ן, וז"ס, מיעוץ באצבע, שהיו ממעכין הראשונים להוציא את הבתולים, כמבואר אצלינו. אמנם, סוד היד, הם ה' אצבעות, שהם ה' אותיות של מנצפ"ך, שהם המ"ן עצמן, וכל אחד כלולה מה', הרי ה' פ"ה. וכל ה' צורת ד"י, הרי ה' ידות. ואמנם, כולם הם בשם ב"ן, שהיא המעלה מ"ן, כי כשתצייר שם ב"ן בצירוי י' יהיה כך, כיצד: י"ד במילואה שיש בה ב' אותיות י"ד, הרי י"ד א', נשאר ו' אחת. ואח"כ תקרא ב' ההין במילואם, והם ד' ההי"ן, וכל א' צורת ד"י, כי הלא רגל הה' קטן ואינו ו', וצורתו ו' קטנה שהוא צורת י' גדולה, הרי ד' ההין שהם ד"פ י"ד, הרי ה' ידות. נשאר משם ב"ן ג' ווי"ן, שהם ו' אחת דמילוי יד, וב' ווי"ן אחרים, הרי ג' ווי"ן. אמנם ה' ידות הם בגי' ע', וזהו ע' רבתי דשמע, שהם סוד ה' ידות דמ"ן דאמא עלאה. אמנם, ג' ווי"ן הנשארים, עם שם ב"ן עצמו, שהוא גי' ב"ן בלתי צירויים, הוא ע' פעם אחרת.

וסוד זה רמוז בפסוק, ובניהו בן יהודע בן איש ח"י, כי הלא כבר ביארנו, כי יש צדיק עליון וצדיק תחתון. צדיק עליון, יוסף, שהוא ביסוד דכודא מ"ד. וצדיק תחתון מ"ן, בנימין, ונקרא גם הוא צדיק, כי שרשו מן דכורא. כי הלא הוא סוד ההוא רוחא דיהיב בה בעלה בביאה ראשונה, לכן גם הוא נקרא צדיק תחתון, והוא בנימין. פי', ב"ן ימין, כי בן הוא שם ב"ן הנ"ל, והוא ימין כי ניתן

הגהה

יש ג' שלישים כ"ד כ"ד כ"ד, הדי ב' שלישים מ"ח ועם ב' כוללים הדי נ', ועם ב' שלישי מן השלישי הג' עם ג' כוללים והכולל הרי ע'.

(ז) מע"ח: גם תכוון כי ב' חסדים וב' שלישים המגולים שהם ב' הויות וב' שלישי הויה הם גי' ע'. גם כשתחלק חסד שהוא כמנין ע"ב לשלישים

ציצית ע"ש. והנה, עתה בתחלה שאינו מעלה עדיין מ"ן, א"צ לקבל הארה מן העיקרית השם, רק מן שארית השם, לכן כשתסיר ג' יודין ואלף, הם ד' אותיות בכללותן, אע"פ שבמספרם הם יותר. אך לא תכוין להוציאם רק בכללותן, וישארו ס"ט, ועם כולל, הרי ע'. וזה סוד, ד' רבתי דאחד, כמ"ש בע"ה.

פרק י'

פונבאר מלת ישראל. פי', כי עתה מקבל הז"א מן אבא הארה, כדי שיוכל לעלות מ"ן אח"כ, דוגמת מלת שמע לנוקבא. ובזוהר ח"ב דקמ"ב (אמרו, כי זה ישראל הוא יש"ס. וכבר הודעתך פירושו, כי הלא כמו שהז"א נתחלק לב', והם יעקב וישראל. וכן נוקבא נתחלק לב', רחל ולאה. כן למעלה בינה נתחלק לב', בינה ותבונה. וכן אבא נחלק לב', אבא ויש"ס. ונקרא סבא בערך ז"א, שנקרא ישראל זוטא. ועתה זה הישראל זוטא שהוא ז"א, מקבל הארה מן יש"ס. ומהיכן, מן חו"ג, שהוא סוד שי"ר א"ל. א"ל מימינא, שי"ר משמאלא, וכנ"ל במלת שמע. וא"ת למה במלת שמע מקבלת מלכות ז' תחתונות דאמא, וישראל מחו"ג שהוא סוד שי"ר א"ל לבד. והטעם נלע"ד, כי ח"ג אלו כללות כל י' דאבא. כי כאשר נחלק אבא לב', יהיה ח"ג הנ"ל רגלים שלו. כי ישראל סבא, מתחיל מת"ת של אבא, ומשם הוא מקבל ז"א הארת הרגלים דאבא עילאה, שהם ח"ג של כללות י' דאבא בלתי התחלקות לב' בחינות. ונחזור לענין, כי הארת ז"א אינה כהארת נוקבא. והוא מה שנחבאר לעיל, כי עדיין אנו צריכין להשלים לו מוחין דיניקה, שהם אלהים. אמנם בזה יש הפרש בין הד' ק"ש, שאנחנו קוראין בכל יום, כי הלא אין הזמנים שוין כנ"ל. אך עתה נפרש הסדר דשחרית, ואח"כ נפרש בעז"ה כל הד' ק"ש.

אמנם דע, כי הלא בהכרח הוא, שבימי היניקה

יש לו מוחין, אך אינם שלמים. והנה לעולם אי אפשר שיחסרו לו מוחין פנימים של אלהים מצד אמא, אך השאר יש בהם בחינות, כי הלא ד' בחינות הם: א', הוא מוחין פנימי דאמא. ב', פנימי דאבא. ג', מקיפין דאמא. ד', מקיפין דאבא. וכל זה במוחין דקטנות דאלהים. והנה ש' סדר מעלתן הוא כך, תחלה פנימית דאמא, ואחר כך פנימים דאבא, ואחר כך מקיפין דאמא, ואחר כך מקיפין דאבא. ואני מסופק אם הוא להיפך, כי הסדר הוא מקיפין דאמא, ואח"כ פנימים דאבא. והנה עתה בשחר בברכת יוצר יש לו כל בחינות הנ"ל הג' ראשונים, אך הבחינה הד' שהוא המעולה שבהם, הם המקיפים דאבא, עדיין הוא חסר מהם, ועתה נכנסים בו בהארה שקיבל עתה, באומרך ישראל. וכבר עתה נשלם בר' בחינות של אלהים דקטנות. ואח"כ מעלה מ"ן במלת אחד, ואז מקבל ו"ק דמוחין גדלות.

אמנם סוד אלו המקיפים של אבא, הם רמוזים במלת ישראל. ותכוין באופן זה, כי הם סוד ב' אותיות י"ה מן אלהים, ואלו הם מקיפים של אבא, והם ג' מקיפין לג' מוחין: א', הוא י"ה במלוי יודין, והוא ע"י הכאה, כיצד, אם תכה יו"ד בה"י, יהיה יו"ד פעמים ה"י גי' ש' מישראל, וזהו מקיף חכמה. הב', מקיף בינה, הוא י"ה במילוי ההי"ן ע"י הכאה, כי יו"ד פעמים ה"ה, גי' ר' מישראל. הג', מקיף הדעת, הוא י"ה באלפי"ן בלתי הכאה, כי אין בכאן בדעת דקטנות כח כדי להכות, כי הלא בעיבור לא היה דעת כלל, אך עתה יש בו, אך אין בו כח כדי להכות, והוא גימטריא כ"ו, ועם שם י"ה עצמו, אשר בו כל הג' מילואים הנ"ל, הרי כ"ו וי"ה, גימטריא מ"א. והם ג' אותיות אל"י מישראל.

והנה אני לא שמעתי רק דרך כללות, כי יו"ד הוא ש'. יו"ד ה"ה הוא ר'. ויו"ד ה"א עם י"ה, הוא אלי מן ישראל, אלו הם מקיפים דאבא. אך הנלע"ד שצריך לפרשו ע"ד שאמרת,

ק) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קמ"ח טור ב'. ר) פרשה ואתחנן אות נ"ח דפו"י דף רס"ג.
ש) עיין בתע"ס חלק י"ב לוח התשובות תשובה רכ"א רכ"ב.

אע"פ שלא קבלתי. והוא, כי כבר ידעת, כי ג' מוחין דאלהים במילואם, הם על סדר יה"א, יודי"ן ההי"ן אלפי"ן, והם חב"ד. לכן נלע"ד עתה לומר, כי יודי"ן הם במקיף דחכמה, וההי"ן בבינה, ויוד"ה ה"א בלי הכאה וי"ה הכולל שלשתן, הוא בדעת.

גם נלע"ד ע"ד מה ^(ח) שאמרו בכוסות דפסח, שהם מוחין דקטנות הנ"ל עצמן, והם ד', חו"ב חו"ג, והם משונים זה מזה, כנזכר שם ע"ש. וכלע"ד בכאן, כי יודין בחכמה, וההי"ן בבינה, אלפי"ן בלתי הכאה בחסדים, כי אינו מתגלה כ"כ כמו הראשונים. י"ה פשוט בלי מילוי, הוא בגבורות. הרי כי הגבורה נבלעת תוך החסדים, כמבואר אצלנו, כי יסוד דאמא יש בו חו"ג, והגבורות נעלמים תוך החסדים ואינם ניכרים, דאל"כ היה מוכרח להיות שם ב' חללים, ב' מוחי חו"ג, ולכן גם הגבורות נתמעטו מתוך החסדים, ואינה ניכרת בה המילוי, רק י"ה פשוט. הרי נתבאר מה הארה ניתוסף עתה בז"א, והוא כי נקרא ישראל ע"ש אלו הבחינות הנ"ל.

והנה הארה זו, ומוחין מקיפי"ן אלו, קיבל עתה ז"א מן יש"ס, מזיווג הכולל לחיצונית העולמות כנ"ל, שכבר הודעתין, כי אלהים הוא הכולל כל החיצונית העולמות, והי"ה כוללת פנימותן, וכן מוחין דגדלות הם היוות.

פרק י"א

ה' אלהינו ה'.

^(א) ואחד שקבלו זו"ן הארה מן זיווג דחיות העולמות במלת שמע ישראל, הנה עתה מכינים את או"א, כדי שיזדווגו זיווג הפנימי לצורך מוחין דגדלות דזו"ן, כי זיווג זה אינה תדיר וצריך הכנת מעשינו ותפלותינו, לכן מזכירין את ג' שמות אלו, כדי שיכינו ויזדמנו לזיווג זה.

אמנם לעד"נ בזה, כי הלא זיווג דעולמות הוא מזיווג דיש"ס ותבונה, וזיווג הפנימי הוא מן חו"ב

עלאין, ולכן בשמע ישראל היה כוונתנו לקבל מיש"ס ותבונה, אך ג' שמות אלו, הם עתה בחו"ב עילאין. וזה קבלתי מפי מור"י זלה"ה, כי המוחין דגדלות דזו"א הנקרא עיבור ב', הוא ע"י שנכללין חכמה עם יש"ס ונעשין פרצוף א', ובינה נכללת עם תבונה ונעשין פרצוף אחד, ואז מזדווגין לצורך מוחין דגדלות.

ונחזור לענין, כי הנה הי"ה הוא באבא, ואלהינו באמא, והי"ה הג' בסוד הדעת המזווגים לאו"א, כנו' בוהר ובתיקונים. והוא סוד מזל קדישא דדיקנא עילאה דא"א המזווגים, ויורד אור ממנו אל הדעת דאבא, ומשם אל היסוד דאבא, ואז מזדווג עם אמא, ^(ב) כנודע באידרא, כי מזל קדישא מזווג לאו"א, ואין כאן מקום ביאורו.

והנה תכוין, כי אלו הג' שמות, הי"ה באבא במילוי יודין, ובאלהינו שהוא באימא, תכוין בשם אהי"ה בידוי"ן, והי"ה הג' שהוא הדעת המזווגים, תכוין להי"ה במילוי יודי"ן ג"כ.

אמנם הכוונה זו הוא סוד גדול, כי הלא כל הי"ס כולם הם מזדווגים יחד, ואין התחתונים מזדווגים זה עם זה עד שיזדווגו העליונים ויאירו בהם, דוגמת מה שביארנו כי זיווג ז"א ונוקבא היא בשים שלום, ואנו מקדימין תחלה זיווג או"א בק"ש. וא"כ גם או"א מנין להם כח הזיווג, אם לא שיקבלו תחלה מן זיווג עליון הסתום מן א"א. וכן הולך הסדר עד שאין הפה יכול לדבר.

אמנם סוד הענין הוא, כי זיווג העולמות הוא נמשך מן מוחי או"א עצמן, בלתי שיקבלו מלמעלה, כי כיון שכולם נמשכו מהם, א"כ ודאי שיש בהם כח כנגד כל מה שלמטה מהם. אך זיווג שהוא להוציא נשמות חדשות, בזה צריך שיקבלו אור חדש מלמעלה, ושומר כלל זה בידך.

והנה עד עתה לא הוצרכו לקבל ההארה, אך עתה שהם מזדווגים צריכין הכנה, והוא לקבל אור עליון מן א"א. אמנם הם מקבלים, ג' הי"ות דמילוי יודי"ן, והם רמזים בה' אלהינו ה'. ובארנו בקריאת שמע של השכיבה, שהם סוד י"ג תקוני

(ח) שער חג המצות פ"ב. (א) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף ק"נ ט"ב.

(ב) שער מאמרי רשב"י דף רנ"ד.

ק"ש וע"י תפלתנו, יש יכולת לרחל לעלות עד מקום ישראל ז"א דאצילות מהיכל אהבה דבריאה. ואח"כ עולין שניהן יחד עד או"א להעלות מ"ג, כי הם הבנים עצמן של בינה, משא"כ בלאה.

והנה בימי הגלות אין בה כח לעלות אחרי שעדיין היא למטה בהיכל אהבה דבריאה, לכן אנו צריכין למסור נפשנו על קדושת השם בד' דאח"ד. וצריך לקבל עליו ד' מיתות ב"ד, סקילה שריפה הרג וחנק, מן ד' אותיות אדני במילואו, כי שם שרשם. ולכך תכוין לקבל בד' אותיות של אדני, שכוונת בד' של אח"ד. גם תכוין בד' של אח"ד בד' מיתות הנ"ל, שאתה מוסר נפשך בד' מיתות אלו, ושאתה מקדש את השם בכל לבבך, ולקבל עליך עול מלכות שמים זה של הק"ש.

והענין, כי כבר ביארנו, כי אין כח במלכות לעלות עד כאן, וע"י מסירה זו יש בה כח לעלות, וסוד הדבר הוא במה שהודעתין, בסוד נשמה לנשמה ונר"ג, בסוד היחוד של כת"י מור"י זלה"ה. כי הלא נשמה לנשמה היא באה מאבא, ונשמה מאמא, ורוח מת"ת, ונפש ממלכות. הרי כי נשמה לנשמה, ונשמה של אדם, הם בנים של או"א, ואחים גמורים של הת"ת ומלכות. אמנם הרוח והנפש הם בנים גמורים של זו"נ. וזהו סוד למען אחי ורעי, כי קראם הקב"ה לישראל אחים ורעים, נגד הנשמות. ובנים אתם לה' אלהיכם, נגד רוח ונפש. והנה אנחנו עתה בזיווג עליון של או"א, וכוונתנו עתה להעלות מ"ג אליהם מן בניהם, והנה בניהם הם זו"נ וגם נשמות צדיקים, וכל אלו צריכין להעלות מ"ג לאמותם שהיא אמא עלאה.

ואמנם הפסוק אומר תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו, כי כביכול הש"י צריך כח ועזר מן ישראל על ידי מעשיהם. והנה המלכות נפלה בעונותינו, וגם כשרוצה לעלות צריך שיהיה ע"י זכיותינו, כי עונותינו מפילים אותה, וזכיותינו מעלין אותה. וא"כ עתה אי אפשר לעלות לה, אם לא יהיה בנו צדיקים גמורים, אשר יש להם נשמות

דיקנא דעתיקא, והם י"ג חיורתא דרישא דעתיקא, ואין כאן מקום ביאורו. אמנם, לפי שזיווג א"א נעלם מאוד, כי אין אנו מוצאין לו נקבה בפירוש, לכך נעלם זיווג א"א בכאן, ולא נזכר רק מזיווג או"א ולמטה, והבן זה וד"ל.

פרק י"ב

אחד.

^(א) ואחד אשר כבר הוכנו או"א, עתה אנו מעלין להם סוד מ"ג כדי לזווגם במלת אחד. והנלע"ד, כי צריך לכוין להעלות זו"א לצורך מ"ד לחברם ולשלבם יחד, ונוקבא לצורך מ"ג, כדי להוריד אח"כ טיפת דוכרא בנוקבא, ע"ד י"חוד של כת"י מורי זלה"ה, אך לא קבלתי בכאן בפירוש, אך מה שקבלתי הוא זה, כי בכאן תכוין לג' דברים: א', להעלות מ"ג. ואח"כ תכוין לזווג או"א. ואח"כ להוריד המוחין לזו"נ. כיצד, תחלה תכוין במלת אחד: אח נגד זו"א שהוא אח המלכות. ובאות ד' תכוין, נגד נוקבא, ותכוין להעלות שניהן. וגם תכוין ששניהם זו"נ הם אחדות אחד גמור, וזה פירוש אח"ד.

גם תכוין, כי א"ח גי' ט'. כי הוא הז"א הכולל ט', והמלכות היא עשירית, ונקראת ד', על שם שעומדת נגד ד' ספי' תנה"י של הזכר מאחוריו, כנודע.

גם תכוין בב' אותיות א"ח שהוא ז"א, להו"ה דמילוי אלפי"ן העולה מ"ה, שהוא שם הז"א. ובאות ד' שהוא נוקבא, תכוין לשם אדני"י במילוי אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד ולשלבן יחד ולהעלותן, כי עתה נתמלאה שמה.

אמנם זה המלכות שאתה מכוין בד' דאח"ד, הוא סוד רחל ולא לאה. כי כבר הודעתך כי רחל היא עיקרית מ' ספירות עצמן, אך לאה היא אחוריים שנפלה מן הבינה, ולכך נקראת עקרת הבית עיקרה של הבית, ולכך ויאהב יעקב את רחל כי היא העיקרית.

והנה ע"י המצוה הזאת שאנו מקיימין באמירת

(ג) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קנ"ב. (ד) שער רוח"ק יחוד י"ט דף קל"ח.

המ"ן דבינה. אע"פ שיש גם שם ב"ן עלין דבינה, עכ"ז השם של ס"ג הוא המעלה, כנו' ביחוד מכת"י מורי וזו"ה. לכן אחר שקבלת ד' מיתות ב"ד, תכוין להעלות זו"נ ונשמתך אל הבינה בסוד מ"נ, ע"י שם ס"ג.

אמנם שם ס"ג זה, תכוין אותו בד' של אחד. כיצד, הרי בארנו לעיל במלת שמ"ע, כי ע' של שמע תכוין בה לשם ס"ג עם י' אותיות, הרי הם ע"ג. ובארנו כי אז עדיין לא היה העלאת מיין נוקבין, ולכך לא קבלו הארה רק מחשבון ס"ט לבדו עם הכוללת, הרי ע'. ונשאר חשבון ד' אותיות שלא קבלו הארה מהם, כי הם יותר גבוהים, והם סוד ד' אותיות של ס"ג המעולים, שהם ג' יודין וא' שבשם זה, שחשבונם אל כנודע. ועתה שהוא המעלה מ"ן ממש, הנה עתה צריך להאיר בה ד' אותיות יא"י הנ"ל.^(ז)

אמנם סוד הארה שמקבלת עתה מד' אותיות הנ"ל הוא, כי תחלה לא היתה רק אדני פשוט, ועתה הוא אדני במילואו אלף דלת נון יוד. כמ"ש שצריך לכוין בד' של אחד, אל השם אדני במילואו הנ"ל. והנה צריך לכוין, כי מילוי הזה לקח ע"י הארה זו הנמשכת אליה מד' אותיות יא"י דס"ג הנ"ל. וביאור הענין יותר הוא, כי הוא המלכות כולו דינין, כמארו"ל^(ח) תמר בתמרוריתה עומדת ובקשו חכמים להמתיקה. והענין, כי המלכות נקרא תמר כנודע, והענין, כי תמר הוא סוד הש"ך

הגהה

קדושות, שיש להם כח לעלות עד מקום הבינה, ועל ידיהם תעלה המלכות. כנוכר בתיקונים כי ישראל אנון גרפיין דשכינתא, להעלותה למעלה. והנה לטעם זה הגלות מתעכב ומתגבר ומתארך בעונותינו, כי אין בנו מי שיכול לעלות למדרגה זו, כי אם היה בינינו מי שיכול להעלות שם נשמתו, אז היה מעלה את המלכות גם היא, והיה הזיווג נעשה כתיקונה והיתה ממהרת לבא קץ הגאולה. אך עתה אין יכולת לעשות זיווג כתיקונו למעלה, ומפני זה הקץ מתארך, וכמעט רוב צרות והרעות של אדם בא מן זה הנ"ל. ואמנם על כל זה יש קצת תיקון, במה שנמסר עצמינו על קדושת השם בכל לב, כי עי"ז אפילו נהיה ח"ו היותר רשעים שבעולם, הנה ע"י קידוש השם ומסירת נפשינו בכל לב ובכל נפש אנו צדיקים גמורים, ויש יכולת בנפשותינו לעלות למעלה עד הבינה, כמ"ש שובה ישראל עד ה' אלהיך, כי סוד התשובה מגעת את האדם ומעליהו עד אמא עילאה הנקראת תשובה, ואז עי"ז תוכל לעלות המלכות עמנו בסוד היותינו גרפיין דשכינתא כנ"ל, ואז יעלו זו"נ ונשמה שלנו בסוד מ"נ של אמא עלאה. אמנם בזיוג תחתון של זו"נ אין צריך לזה רק נשיאת נפש, כמ"ש בעז"ה בסוד נפילת אפים

אמנם צריך לכוין בשם ס"ג, כי הוא המעלה את הנשמות והמ"נ של אמא עלאה כנודע, כי שם ב"ן מעלה המ"ן של המלכות, ושם ס"ג מעלה

(ז) מ"כ בקריאה בכוונת מדויקים, וזה לשונו: אמנם בזה תבין למה בינה נק' ס"ג, כי הלא בכאן יש ל"א אותיות באלו ד' שמות יה"ו הנ"ל, וז"ס א"ל היוצא מס"ג, שהם ג' יודין וא' שיש בשם זה, והם שורש של ס"ג. והטעם, לפי שהוא חכמה דאמא, לכן ג' יודין וא' שהם שורש ס"ג, יוצאין מחכמת אמא. גם בזה תבין, כי לעולם הויה באבא, אהיה באמא. אך פה שהיא בינה דאבא ונעשה כאן חכמה דאמא, לכן מכח זה קנתה האמא שם ס"ג. אך היא מתחלה רק אהיה, כנו' לעיל. אמנם

שאר ל"ב של ס"ג, הם יוצאין מבינה דאמא, והיא משלמת שם ס"ג כי חו"ג הם מכריעין, ולא מוחיין. לכן יוצאין שם ס"ג מחו"ב דאמא לבד, רק שהשרשים יוצאין מן החכמה, שהם ג' יודין וא'. ושאר השם יוצא מן בינה דאמא, הם ד' שמות אהיה במילואן, ויש בהם ל"ב אותיות. והרי ל"א דחכמה ול"ב דבינה, גי' ס"ג. אמנם ד' שמות אהיה כנ"ל, גי' תק"ע, הם סוד מ"ן דבינה, והם נמשכים ממוח בינה שבה, והם סוד מנצפ"ך כפולים, גי' תק"ע, עכ"מ.

(ח) ירושלמי מגילה פ"ג הלכה ב'.

דינין כפולים, כי כבר הודעתך כי יש דינין באחוריים דדכורא ודנוקבא, והם ב' ש"ך, אמנם כשנסרה המלכות ולקחת כל הב"פ ש"ך דינין ונעשה תמר ולכן בתמרויתה עומדת. אמנם כדי להמתיקה צריך להמשיך אליה שם ייא"י הנ"ל משם ס"ג של אמא עלאה, שהוא גי' א"ל שהוא רחמים, בסוד חסד אל כל היום. וכאשר תמשיך א"ל לתמר, יהיה הכל גימטריא תרע"א, שהוא אדני במלואו. נמצא שאין לה אדני במילואו, עד שנמשך אליה שם ייא"י משם ס"ג, והם חשבון הדי' הנותרים מחשבון ע' של שמע, אך קודם זה היתה תמר. הרי בארנו סוד העלאת מ"ן במלת אחר.

פרק י"ג

⁽¹⁾ עתה נבאר סוד הזיווג במלת אחד. והוא, כי אחר שכוונת אל שם זה כנ"ל, להעלות מ"ן אל אמא עלאה, תכוין לחבר או"א עלאין יחד, לכן תכוין בב' שמות הוי"ה אהי"ה, שהם או"א, ותכוין לשלבם יחד זה בזה, כזה: י"א ה"ה ו"י ה"ה. ועי"ז הם מזדווגים ונעשין אחד. ואחר כך תכוין בסוד הורדת טפה של זווג מאבא לאמא. אמנם תכוין, כי אותו הטפה הוא שם אחד דע"ב דידוך, כי הלא אבא הוא שם ע"ב כנדוע, לכן גם הטפה היוצא ממנו הוא שם ע"ב, אמנם עדיין טפה זו הוא בסוד הכללות, כי ברדתו מן מוח אבא אין בו ציור, ולכן צריך לכוין אח"כ, כי טפה זו היא מצטיירת באמא, ונעשין ממנה ד' מוחין לז"א, שהם חו"ב וחו"ג. ותכוין כי ד' מוחין אלו, סוד ד' אותיות של שם ע"ב הנ"ל, כי אות יוד, ממנו נעשית מוח חכמה. ואות ה', ממנה נעשית מוח בינה. ואות ו', מוח חסד. ואות ה', מוח גבורה. אמנם עתה בהיותן מוחין גמורים, יש להם ד' שמות גמורים.

אמנם כבר הודעתך כי עתה בק"ש אין נמשכין לה כל המוחין, רק בחינת מה שמגיע אל ו' קצוות לבד, כי הלא המוחין הם פרצוף אחד מי' ספירות, ומתלבשין בנצח הוד יסוד דאמא. והנצח יש בו ג'

פרקין, והם נגד קו ימין דז"א, חח"נ. וההוד דבינה יש בה ג' פרקין, ומתלבשין בקו שמאל דז"א, בג"ה. וכן היסוד דבינה נעשה ממנו קו אמצעי, דת"י דז"א. אמנם כשמתחילין לכנוס, תחלה נכנסין ג"פ תתאין דנה"י דאמא בג"ר דז"א, ואח"כ נכנסים ג"פ אמצעים דנה"י דאמא בג"ר דז"א, ונדחין ג"פ תתאין דנה"י דאמא בג"ס אמצעים דז"א, וזה נעשה עתה בזיווג של ק"ש. אך אח"כ בעמידה בברכת אבות, נכנסים ג"פ עלאין דנה"י דאמא בג"ר דז"א, ונדחין ג"פ אמצעים דנה"י דאמא בג"פ אמצעים דז"א, ונדחין ג"פ תתאין דנה"י דאמא בג"פ תתאין דז"א, ואז נגמרו כניסת המוחין, וכל זה במוחין דאמא, ואחר כך נכנסין המוחין דאבא ע"ד הנ"ל.

אמנם דבר פשוט הוא, כי הדברים העליונים אינם שוין במדרגת תחתונים מהם, לכן אלו הטי' פרקין דמוחין אין שמותן שוין, כי ג"פ תתאין דנה"י דבינה, יהיה להם ג' שמות. וג' אמצעים, יהיה להם ג' שמות אחרים. וג"פ עלאין, יהיה להם ג' שמות אחרים. וכל זה באמא, וכן באבא ע"ד הנ"ל. וכל זה הוא בסוד הלבושים, שהם נה"י דאמא או דאבא. אמנם ודאי כי גם זה במוחין עצמן הבאים מלובשים בחוכו. ואמנם בענין הציצית, שם ביארנו בחי' שמות המוחין האלו היטב מאוד ע"ש.

אמנם עתה ראוי לכוין סוד הדי' מוחין בדרך קיצור. והוא, כי כבר הודעתך, כי הדי' אותיות הוי"ה הם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והם: ע"ב באבא, ס"ג באמא, ומ"ה בז"א, וב"ן בנוקבא. והנה גם ד' מוחין אלו הם עד"ז, כי הלא מוח חו"ב הם נגד או"א וחו"ג הם נגד זו"ן. כי כבר ידעת, כי חו"ג, הם אלו הב' עטרין, חסדים לדכורא, וגבורה לנוקבא.

ונחזור לענין, כי הלא ד' מוחין אלו, הם ג"כ ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, רק שלהיותן מוחין דאמא, ומצד אמא, אין להם רק ג' אותיות יה"ו במילואם לבד. כי כל יה"ו בבינה, כי הוא גימטריא אהי"ה. לכן תכוין בדי' שמות יה"ו, ממולאים בסדר ע"ב

(1) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קנ"ד ט"ב.

לכן תמצא בסוד התפילין, כי גם שם נרמזו הב' בחי' שיש בק"ש. והוא, כי יש בהם הקשר של תפילין שבראש שהוא נוקבא, בסוד וראית את אחורי, וגם נרמזה בסוד התפלה ש"י. וכבר בארנו שם, כי קשר תפלה של ראש היא לאה, כי היא עומדת אחורי הז"א, בחצי הראשון, באחור ראשו, ושם היא לאה, בסוד קשר של תפילין דראש ממש. אך רחל, היא כנגד תפלה של יד, כי היא מחציו התחתון ולמטה, מכנגד הלב דזעיר אנפין, ולכן ניתנת נגד הלב. ושם הארכנו בזה, ובארנו, כי לכך הקשר של ראש אין בו פרשיות וכתובות האותיות, כי אינה רק עור לבד, כי היא חיצונית הבינה. אך רחל שהיא פרצוף גמור, יש לה בתים ופרשיות, דוגמת זעיר אנפין ממש.

וז"ס הקריאת שמע גם כן, כי הלא קריאת שמע היא כניסת המוחין, וכבר ידעת, כי סוד התפילין יוצאין מן המוחין, נמצא, כי כל דרכי התורה ומצותיה סובבין על קוטב א'. ולכך, כמו שבתפילין אנו מחברים את לאה עם זעיר אנפין, שהוא הקשר עם תפלה של ראש, ואחר כך תפלה ש"י רחל בפני עצמה, כך בקריאת שמע אנו מחברים את לאה עם יחוד הזעיר אנפין, שהוא פסוק שמע, ובו נרמזה לאה, בסוד ד' דאחד.

ואחד כך, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, יחוד בפני עצמה לרחל. והוא הטעם בעצמו של תפילין, כי רחל פרצוף גמור שלם בפני עצמו, ולכן יש לה יחוד בפ"ע, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. אך לאה, אין לה רק הארה קטנה מד' מוחין של זעיר אנפין, ולכך נטפלה אליו. וזהו הטעם גם כן, שאנו מתחילין בלאה, כי היא העליונה במקום הראש, כי לכן נקראת לאה עלמא עלאה, ולכך נקראת ד', כי היא יוצאת אחורי ד' מוחין דזעיר אנפין ממש. וגם נקראת ד', לפי שהיא דלה וענייה, כי היא דינין תקיפין, להיותה אחוריים. גם נקרא ד', לפי שהיא דלה וענייה, כי אין לה פרצוף בפ"ע כמו רחל, לכן אינה רק עור בעלמא, ולא תפילין גמורים כמו רחל, ולכן גם כן ד' זו גדולה, כי כל אותיות גדולות הם בבינה, ולא זו אחוריים של בינה, לכן היא גדולה. הדי ד'

ס"ג מ"ה ב"ן. וזה תכוין במלת ד' דאחד, שאתה מוריד עתה אלו הדי' מוחין לז"א, הנקרא א"ח כנ"ל, וזהו א"ח ד'. פי', אח שהוא הז"א, מקבל עתה הדי' מוחין הנ"ל. והנה הם באים מלובשים תוך נה"י של אמא, וצריך לכוונם ג"כ, והם סוד ד' שמות אהיה, כי כל אהיה בבינה. אך תכוין בג' שמות אהיה ג' אותיות אה"י לבד, לכן ראוי לחבר כל א' וא' יחד. כיצד, המוח הא' מלובש עם הלבוש שלו כזה: יו"ד ה"י וי"ו, אלף ה"י יו"ד. יו"ד ה"י וא"ו, אלף ה"י יו"ד. יו"ד ה"ה וי"ו, אלף ה"ה יו"ד. הרי הורדנו מוחין אל ז"א חו"ב, שהם יה"ו אה"י במילואן, כנ"ל בדרוש של ציצית. אך החו"ג שבו, הם שמות של אהו"ה, כנזכר שם. לכן גם כאן צריך לכוין אח"כ בד' אותיות של אהו"ה, בסוד ד' של אחד, ותכוונם במילואם בידין, אלף ה"י וי"ו ה"י, ותכוין כי שם זה הוא כללות חו"ג, כי שניהם נקראים בשם זה.

והנה עתה יש לי ספק, אם הדי' אה"י הנ"ל הם בינה, והדי' יה"ו הם חכמה, כיון ששם אהו"ה זה הוא חו"ג. אך היותר ברור לי הוא, כי הדי' יה"ו הם ד' מוחין בכללות, והדי' אה"י הם ד' לבושין בכללותן. ולקמן בפסוק והיו הדברים האלה, נבאר קצת ענין זה של חו"ג. אח"כ צריך לכוין להמשיך ג"כ מוחין במלת אחד, אל הנוקבא.

ואמנם גם כבר בארנו, כי המעלה מ"ן מעלה רחל, ולא לאה, אמנם ד' דאחד כתוב בזהר שהוא קשר של תפילין מלכות. וגם אומרו כי בשכמל"ו הוא מלכות, וצריך לבאר דבריהם איך צדקו זה עם זה.

והענין כי ב' נוקבין אינון, חד לאה וחד רחל, ואלו תרין נשין דיעקב שהוא ז"א, והנה מצינו היות יעקב אוהב את רחל מלאה, ותמיד דוירו היה באוהל רחל. וטעם הדבר בארנו קצתו לעיל, כי היא עיקרה של בית, כי היא מכלל הי"ס העשירית שבהם, ויש לה פרצוף גמור, פנים ואחור פנימי וחיצון, כמו שאר הפרצופים שבאצילות. אך לפי שאין בה רק אחוריים של אמא עלאה לבד. ולכן היא כולה דינין תקיפין, כי בינה בעצמה מינה דינין מתערין, ובפרט באחוריים שלה.

זו תכוין להמשיך מן הד' מוחין הנ"ל, הארה אל לאה.

וסוד הענין, כי הנה ביארנו היאך רחל היתה עתה עומדת בהיכל אהבה של בריאה, רק שעתה העלינו אותה בסוד מ"ן. וכבר ידעת כי רחל בהיותה למטה מן האצילות היא סוד נקודה, כי כשתעלה אל האצילות אינה רק בסוד נקודה קטנה, וצריכה לקבל מז"א מעט מעט עד שתעשה פרצוף גמור, כמ"ש בע"ה בברכת אבות. והנה עתה כשעלתה לעשות מ"ן, היתה מוכרחת לעלות כנ"ל. אמנם עלתה בסוד נקודה קטנה, ועתה אשר ירדו המוחין לזעיר אנפין, עדיין היא אינה יכולה לקבל מוחין, כי אפילו הגוף עצמה אין לה, ואיך תקבל המוחין עד ברכת אבות. אך לאה, יש לה כח לקבלם עתה, וטעם, במה שנודע כי רחל נפלה אפילו בבריאה. אך כשנפלה לאה, אחוריים של בינה לא נפלו למטה מן האצילות לעולם אחר, רק נפילתן הוא שנפלו למטה ממדריגתן במקום רחל, לכן בעלות ז"א למעלה בסוד מ"ג, גם היא עלתה אל מקומה וזהו התיקון שלה. אך רחל, לפי שירדה למטה מן האצילות, היא נתמעטה בסוד נקודה, וצריכה תיקון מחדש, כדי שתעשה פרצוף כבתחלה, לכן לאה יכולה לקבל הארת מוחין עתה בק"ש, אך רחל לא.

וא"ת, א"כ למה אנו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד לרחל. אך הענין, כי אינו רק הכנה על העתיד, כי כשתבא בברכת אבות תמצא הכל מוכן ותקבלם. וזה סוד, הביאו לה עבדיה בחשאי, אם תאמר יש לה גנאי. והענין, כי להיותה חסירה התיקון שלה, גנאי אם תשאל, ולכן מביאין לה בחשאי כמ"ש בע"ה.

ואחר שבארנו בקיצור, שצריך לכוין תחלה בד' של אחד ללאה, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד לרחל, אח"כ צריך לכוין בפרטיות יותר, אחר כוונת כללות הנ"ל. והוא, כי על האמת גם לאה היא נוקבא, ויחודה הוא בשכמל"ו עם רחל, רק שלהיותה עליונה יש לה יחוד למעלה בראש הזכר בסוד ד' דאח"ד, לכן דע, כי בד' דאחד אינה רק

כתר לאה, אך שאר התפשטותה נרמז בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד עם רחל.

והנה תכוין, כי ד' זו דלאה דאחד היא הכתר שלה, והענין, כי דע, כי הלא כבר ביארנו כי לאה אינו רק בחינת עור לבד, וכבר בארנו פי' עור זה מה עניינו, ואמרנו, כי אינה לוקחת מן המוחות דז"א, רק מן הלבושים שלו, שהם נצח הוד יסוד דבינה, אך רחל לוקחת מן המוחין עצמן. כי היא במקום החסדים המגולים, והן מכין במוחין ומוסיפין בהן הארה, ומוציאין לחוץ. מה שאין כן בלאה, שעדיין החסדים סתומים. והלבושים של המוחין כבר בארנו, שהם ד' שמות של אהי"ה, נמצא, כי כל קבלת לאה הוא מן אלו ד' שמות אהי"ה. אמנם תחלה מקבלת כללותן לבדו, ולוקחת ד' אלפין של ד' אהי"ה, כי הם ד' אותיות הראשונות יותר מעולה, ומהם נעשה הכתר שלה, וזה תכוין בד' של אחד, שהם ד' אלפין אלו, אך תכוין שהיא ד' גדולה, פי', כי הלא כל מוח מן הד' מוחין אלו, הם כלולים כל א' מכולם, כנזכר אצלינו באורך בסוד הציצית, נמצא, שהם ד"פ ד', הם י"ו מוחין. וזה תכוין, בהיותה ד' זו גדולה, ד"פ ד', שהם ד' מוחין, כל אחד כלול מד'.

והיה אומר מורי זלה"ה, כי צריך לכתוב ד' זו גדולה ועבה, ושיעור העובי כמו ד' דלתין מהקטנות, ולפי שעתה היא סוד הכתר, וכבר ידעת, כי לעולם הכתר כוללות כל הד' מוחין שבו, וד' מוחין יש בהן כללות כל הי"ס, א"כ מוכרח שיהיה בכתר, סוד כללות כל הד' מוחין.

פרק י"ד

בשכמל"ו. תכוין בו יחוד תרין נוקבין. וביאורו כך, ברוך שם וכו', אחר שכבר ביארנו כי תכוין בד' דאחד בסוד הכתר, עתה תכוין בסוד הד' מוחין עצמן דלאה אע"פ שאינו רק הארת אור לבד כנ"ל. אמנם כבר ביארו בוזהר, כי ברוך: חכמה. שם: בינה. כבוד: חו"ג, הם סוד ד' מוחין עצמן. גם צריך לכוין איך הם מסוד הד' אהיה הנז'. אמנם

תכוין, כי ברוך שם כבוד, ג' תיבות אלו הם מסוד המוחין, כי הם ג' והם ד', כנדע. כי הם ג' חב"ד, והם ד', כי הם חו"ב חו"ג. ולכן בש"כ, הם ג' תיבות. וכוונתם, ד' מוחין. ותכוין, כי ג' תיבות אלו, גי' ת"ר. והענין, כי ד' שמות אהי"ה במילואם, ב' ראשונים בידין, והג' באלפין, והד' בההין, הם בגי' תרי"ו. וכבר הוסרנו מנין י"ו בד' ראחד, שהיא ד"פ ד' הם י"ו לכתר שלה, נשאר ת"ר למוחין שלה. אמנם, ר"ת של בש"כ, הם גי', מנין ב' אהיה ראשונים של יודין, להורות, כי אלו הב' ראשונים של יודין הם העיקרים, לכן הם בר"ת, והם ב' מוחין חו"ב. ושאר האותיות של ג' תיבות ברוך שם כבוד: רו"ך ס' בו"ד, הם כנגד חשבון ב' אהיה אחרונים שהם חו"ג.

מלכותו: כאן נעשה כתר לאה כתיקונו. ותכוין, כי מלכותו, פי' אל הנוק' הנקראת מלכות כנדע. ותכוין, נעוץ ראשו בסופו, כי עתה נעשה כתר מלכות בראשה, מן הד' אלפין של ד' אהיה, שלקחתם פשוטים בד' של אחר, עתה הם מתמלאים, והם גי' חמ"ד. כי כבר ידעת ^(ח) איך לאה נקרא מד"ת ימי מה היא. גם תכוין עתה ברחל, שגם היא נוק' והיא מלכות אמיתית ספירה העשירית. והענין כמו שכתבתי לעיל, כי אע"פ שרחל עלתה בסוד מ"ן, אין לה כח עתה לקבל המוחין, עד ברכת אבות. רק שעתה אנו מכינין לה למעלה המוחין שלה, וכאשר תבא בברכת אבות תטלם, ועכ"ו, איזה דבר יורד לה עתה מן הזיוג זה של מוחין אלו אשר באצילות, עד היכל אהבה דבריא, שהיא עומדת שם. והם סוד ציקי קדרה שהביאו לה עבדיה בחשאי. והוא סוד י"פ אהיה, שהם גי' ציקי"י

והענין, כי הלא כבר נכנסו המוחין בז"א, ונכנס שם הדעת שלו עם ה"ח וה"ג, רק שהם מבחינת התפשטותן בו"ק, כי הג"ר עדיין לא נכנסו עד ברכת אבות. וכבר ידעת, כי אלו הה' חסדים וה"ג כשנכנסים להתלבש ביסוד אמא, הנקרא אהיה, כי כל אהיה הוא באמא, הנה לוקחים משם עמהם הארת י' פעמים אהיה, וכשיצאין ומתפשטין

למטה, אף על פי שכבר כלה יסוד דבינה, בחינה דזעיר, על כל זה אותן ההארות הם יורדין ומתפשטין למטה, עם החו"ג.

ועתה רחל, אינה יכולה ליינק מן החו"ג עצמן, רק מן לבושי אהיה שלהם, שהם י"פ אהיה, גי' ציקי"י קדרה. ואלו ציקי קדרה מביאין לה עבדיה למטה, עד היכל אהבה דבריא ע"י תפלתם. חוונם בחשאי, כדי שלא יתאחו בהם החיצונים, שעדיין לא נגמרה פרצופה, כי בהיותה נקודה יש קצת אחיזה אל החיצונים בה. ואמנם המוחין אמיתים שלה, הם נשארים למעלה, והם מוכנים למעלה בלאה, עד שתבא רחל ותטלם.

אמנם סוד המוחין שלה, הם הנשאר מד' אהיה הנ"ל במילואם, כי אחר שנטלם לאה הד' אלפין במילואם, שהם מד"ת, נשארו אורות לרחל כמנין עק"ב, כי הלא הד' אהיה הנ"ל, הם גי' תרי"ו, תסיר מד"ת, נשאר מנין עק"ב אורות לרחל. ואלו הם המתפשטים בכל גוף רחל, כמו שנודע כי רחל היא נקראת יראה, והיא עקב אל לאה הנקראת ענוה, כמ"ש, עקב ענוה יראת ה', ואין כאן מקום ביאורו. נמצא כי במלכותו יכוין אל כתר לאה, ואז תיכף תכוין אל הנמשך לרחל שהוא עק"ב. וכל זה הוא הכנה לבר כנ"ל, אך הנמשך משם הוא ציקי קדרה.

לעולם: אח"כ במלת לעולם, תחזור להשלים פרצוף לאה, והם ז"ת שלה. כי כבר הכתר שלה דרך כולל נעשה בד' דאחד, והמוחין בברוך שם כבוד. והכתר נעשה לגמרי במלת מלכותו, ומשם נשאר עקב לרחל. ועתה הו"ת דלאה הנקראת עולם, תכוין להמשיך בהם עוד שם ס"ג של הבינה אחוריים שלה, כי הפנים לקחם ז"א, אך לאה אין לה רק אחוריים של אמא, והם אחוריים של שם ס"ג, שהם גי' קס"ו וי' אותיותיו, כמנין לעולם. והם נמשכין בו"ק שלה.

ועד: אח"כ במלת ועד, תכוין להמשיך סוד המלכות הו' שבה, וזהו ועד, דתמן וועודא דכולא, מקום כניסת הכל, ולכך מסתיים ג"כ היחוד באות ד' של ועד, כנגד המלכות ^(ט) דלאה הנקראת דל"ת

(ט) נ"א, דרחל. עיין שעה"כ דף קנ"ט ט"ב.

(ח) ע"ח ח"ב שער לאה ורחל פ"ח.

מהחבדים: הנה במלת ה' אלהינו ה' יכוין להוריד ג' הארת מן א"א לאו"א, וג' שמות אלו הם הורדת הארה לאו"א, שיזדווגו אח"כ במלת אחד, ע"ד מ"ש בשמע ישראל, שהם הכנות זעיר ונוקביה תחלה, (שיזדווגו בנפילת אפים אחר כך. והנה באריך אנפין, יש בו שם הוי"ה הכולל י ספירות שלו, ותחלה בשם ה', של ה' אלהינו, תכוין שהוא במילוי יודי"ן, המקבל עתה את שם זה מן יוד הוי"ה דע"ב דא"א. אלהינו, תכוין שהוא אהיה דיודין, היורד עתה לאמו, מן ה"י של הוי"ה דע"ב דאריך אנפין. ה' ב', תכוין שהוא מלוי ע"ב, והוא הדעת המזווג לאבא ואמא, ומקבל עתה הארה מן ו' שבהוי"ה דע"ב דא"א. אח"כ תכוין במלת אחד, להוריד מן ה' תתאה דהויה דע"ב דא"א, הארה לזו"ג, שהם הוי"ה אדני, בסוד אח"ד שעלו עתה לעשות מ"נ לאו"א. וד' אותיות הוי"ה הנ"ל של א"א, תכוין שהם במילוי יודי"ן, כזה: יוד הי ויו הי. אח"כ תכוין להמשיך ד' מוחין לז"א, והם ד' יה"ו, וד' אה"י. והד' יה"ו, יוצאין מד' יודין של שם ע"ב, אשר ג"כ תכוין בו קודם יה"ו אלו כמבואר אצלינו. והד' יהו, הם כסדר הזה: יוד הי ויו, יוד הי ואו, יוד הא ואו, יוד הה וו, ואלו המוחין הם סוד א"פ ללאה וא"מ לז"א, שלא נכנסו לו מוחין במצחו, ולאה רמוזה בד' גדולה של אחד.

לכן אח"כ במלת מלכותו, תכוין ברחל הנקרא מלכות ו' שהוא הז"א, כי אשתו של ז"א העיקרית, היא רחל כנודע אצלינו, והוא סוד ב' בת מלך שהריחה ציקי קדרה, כי רחל נקראת בת מלך, משא"כ בלאה שהיא סוד הבינה, והריחה כמאן דארח מרחוק, כי מוחין אלו נעלמו ממנה, כי הרי אפילו לז"א עצמו, אינן אצלו אלא בסוד א"מ נעלם. לכן עבדיה הם הצדיקים, ע"י שמסרו את נפשם על ק"ה במלת אחד כמבואר אצלינו, הביאו לה משם הארה אליה בחשאי במוחין שלה, הארה לבד ולא מוחין ממש, לכן צריך לכוין כשאומר מלכותו, שירכין ראשו וישפיל ראשו מלמעלה

שהיא דלה ועניה דלא נהרא מגרמה, וכבר ביארתי כוונת של לעולם ועד, במ"א יותר באורך ע"ש. אמנם מה שראוי שתכוין הוא, כי הנה מלת ועד, הוא סיוס לאה שהוא במלכות שלה, ואז שם הוא מקום התחלת פרצוף רחל, ולכן אנו מכוונים לתקן כתר דרחל, ולהכינה מעתה. והענין, במה שנודע בפסוק עקב ענוה יראת ה', כי כתר דרחל היא עקביים של לאה, לכן אנו מוכרחים מעתה לתקן כתר דרחל, כי הלא עדיין לא נגמרו עקב רגליים של לאה, אך פרצוף של רחל לא נזכר כאן כלל. אמנם, כתר דרחל נרמז במלת ועד. הנה, כי אחר אשר כיוונו במלת מלכותו דרך כולל, להכין ולהניח עק"ב אורות מן הד' אהיה לרחל, שהם ג' אותיות אחרונות מן הד' אהיה ממולאים, הם ג' עק"ב. אמנם כל העקב הם מתפשטים בכל הפרצוף רחל, דוגמת הד' אלפין העולה מד"ת, שבארנו שהם כללות כל הפרצוף לאה מראשו ועד סופו. אך הכתר שלה, אינה רק מן הד' אלפין פשוטים, אך מילואם הוא בשאר פרצוף, אך להיות כי הכתר כולל כל הי"ס שלה שלמטה ממנה, לכן אמרנו כי הכתר שלה נרמז במלכותו, בסוד מד"ת. אך עיקרו של דבר, כי ד' אלפין פשוטים הם בכתר, נרמזו בד' של אחד, ומלואם הם בשאר הפרצוף. וכן הענין ברחל, כי ד' פשוטים הי"ה נשאר מלאה מד' שמות אהיה, הנה אלו ד' פעמים הי"ה בפשוטים, הם כתר של רחל, והם ג' פ' כמנין ועד, אך במלואן הם עקב, והם מתפשטין בכל פרצוף רחל, הרי בארנו כוונת ק"ש בשלימותה.

עוד ענין ק"ש. דע, כי ג' שמות ה' אלהינו ה', הוא יחד או"א ודע"ת, ובאומרו אחד, תכוין לעשות זו"ן מ"ן, ואז יכוון כי אז הם מזדווגים או"א ודע"ת, ואז נחית מנייהו שפע לתתא בזו"ן, ואז יכוון כי נמשך אל הת"ת ג' מוחין הראשונים, ג' שמות הנ"ל. ובברוך שם כבוד, תכוין אל המלכות הנ"ל. וענין ואהבת והיה ויאמר, כי אחר דנחית השפע לג' ראשונות דת"ת, נחית אח"כ אל חג"ת דז"א, גופא וב' דרועין.

(כ) פסחים נ"ו.

(י) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף ק"ג סוף ט"ב. שיזדווגו בני"ה (רוכדאונא).

למטה, להורות שמוריד הארה הנ"ל עד רחל למטה.

גם באות ד' של ועד, יכוין לגמור הפרצוף רחל ממש כלאה בפרטיות, כמו שעד עתה היתה כל זה בסוד לאה, לכן תכוון בד' של ועד להמשיך לה בסוד א"מ. וז"ס ואהבת את ה' אלהיך, כי את היא רחל נוקבא דז"א, הנקראת אלהיך. ואהבת זו להמשיך אור הנ"ל. (עכ"ל החברים).

פרק ט"ו

ענין ההפרש שבין ד' בחי' ק"ש הנ"ל. כי הנה ק"ש דיוצר כבר בארנו שיש בו כל מוחין דקטנות, חוץ ממקיפי קטנות אבא, והם נכנסים במלת ישראל. אמנם במלת אחד, נכנסין ו"ק דגדלות, כי כל הקטנות נשלם. לכן גם אלו המוחין, הנמשכין עתה אל הז"א ונוקבא, הם מזווג או"א, אשר משכו המוחין ההם מן החיצונות דעתיק יומין, כי מן הפנימית דעתיק, אי אפשר להמשיך עד זמן משיח ב"ב.

והנה בק"ש דקרבות דשחרית, הוא גרוע ומועט, כי נכנסים בו סוד פנימית דאבא ומקיפין דאמא שניהם ביחד, במלת ישראל. ואח"כ מקיפים דאבא נכנס במלת אחד, עם כניסת מוחין דו"ק דגדלות, לכן אין יכולין להמשיך או"א ע"י זיווגם, רק מפנימיות א"א. והק"ש דערבית הוא יותר גרוע, כי במלת ישראל אין נכנסין בו רק הפנימית של אבא, כי מקיפים דאמא היה לו מקודם, ומקיפים דאבא נכנסו במלת אחד, ואז אין או"א מושכים רק מחיצוניות א"א. והק"ש שעל המטה גרוע מכולם, כי במלת ישראל אין נכנס בו מקטנות רק מקיפי אמא לבד, כי כבר בארנו שתמיד לא יחסר לו פנימים דאמא בהכרח, ובמלת אחד נכנסים פנימי ומקיף דאבא וו"ק דגדלות, ואז אין או"א מושכין לז"א רק מחיצונות דאו"א עצמן, אך מפנימית או"א לא יש שום זמן שימשיך מוחין משם. והשיב לי מורי זלה"ה הטעם, כי כ"כ הוא פנימית דאבא כמו החיצונית דעתיק ולא הבנתי דבריו.

הרי סדר הד' ק"ש ממטה למעלה, הם: ק"ש שעל המטה, ואח"כ ק"ש דערבית, ואח"כ דקרבות, ואחר כך ק"ש דיוצר. ולעולם אין הו"ק דגדלות נכנסים במלת אחד, עד שנכנסו כל הקטנות כולם, רק ההפרש הוא סוד כניסת הקטנות כנ"ל, וכפי ערך שלימות המוחין דקטנות שיש לו אז, כן הם או"א מושכין, כי הלא לעולם כשאו"א הם מזדווגים, הזיווג ההוא מושך אור עליון ממה שלמעלה מהם למטה, ואין כל הזיווגים שוין כנ"ל. ענין הק"ש של הקרבות לא נתבאר לעיל, אמנם בק"ש דיוצר נתבאר מעט. אמנם כבר בארנו שם, כי כל הכוונות הם שוים יחד, רק בתיבות ישראל הוא החילוק שביניהן, ונבארהו כאן.

דע, כי ד' מיני זיווגים הם, פי', כי הלא כשמזדווגים זו"נ, כוונות זוגם הוא להוריד הנשמות בעולם, וכבר נתבאר לעיל אצלנו, שכל מי שמזדווג אינו מוציא ממה שיש בו, אלא מה שלוקח ממה שלמעלה ממנו, כיצד: ז"א נוטל לצורך זווג ממה שלמעלה מן או"א, ואח"כ נותנו להנוקבא בסוד הזיווג, וכן או"א נוטלין לצורך זיווגם ממה שלמעלה ממנו שהוא א"א, וכיוצא בזה.

אמנם נדבר עתה בסוד זיווג ז"א, כי הלא אין כל הזיווגים שוין, וכמו שמבואר אצלנו שכמה מיני זיווגים הם: ישראל ורחל, ישראל ולא, יעקב ורחל, יעקב ולא, ואין כולם שוין. וכבר נתבאר אצלנו סדר מעלת הזיווגים. והנה יש פעמים שהז"א מושך טפה שלו מן אבא לבד, ממה שהוא חלק אבא. ולפעמים מושך הטפה יותר מלמעלה, שהוא מן א"א. ולפעמים יתד מלמעלה, שהוא מן עתיק. והכל כפי גדול הזיווג של ז"א, כך מעלת המשכת טפת זרעו מלמעלה.

וגם דע, כי הלא בכל פרצוף יש פנימי וחיצון, ולפעמים נמשכת הטפה מן בחי' החיצונית, ולפעמים מן הפנימית. ואמר לי מורי זלה"ה, כי לעולם כשיונג ז"א וממשיך אותו הטפה מן אבא, אינו יונק אלא בחיצונות שלו לבד, כי מהפנימי

(ל) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש ב' דף קכ"ב. הע"ס חלק י"ב מאות קמ"ה.

פרק ט"ז

^(א) והנה, הטעם אשר בזיוג דשחרית צריך ב' מיני ק"ש לצורך זיוג א', וממשיכין מוחין מב' מקומות לצורך זיוג א', משא"כ בשאר הזיוגים, שאינו צריך רק המשכת מוחין ממקום א', לצורך אותו זיוג. הטעם הוא, כי הלא בחצות לילה המוחין הם בחיצונות דאו"א, ואח"כ נסתלקו כל המוחין לגמרי כנודע, כי אחר כל הזיוגים חוזרין ומסתלקין המוחין לגמרי כנודע. וז"ס הגלות, כי בימי החורבן לא יש מוחין למעלה, רק בעת התפלה לבד, ואח"כ מסתלקין מפני הפגם שלא יגיע להם וגם שאין בנו כח לקיימם כל היום. והנה בתפלת שחרית, זיוג מעולה מאוד, שהוא יעקב ורחל, ובפרט שמושכין מחיצונות עתיק.

והנה הכל ריק וחסר, ואיך אפשר להמשיך כל זה בפעם א', ושישחלם הז"א מכל מדרגות האלו עד עתיק, כי הלא כשאנו אומרים שלוקח מעתיק, כ"ש שלוקח מכל המדרגות שבנתיים, ואי אפשר שמה שהיה חסר עד עתה לגמרי, שיושלם ויעלה בפעם א' כל המדרגות אלו, רק מעט מעט, לכן אנו אומרים ב"פ ק"ש. בק"ש הראשון של הקרבנות אנו ממשיכין מפנימית א"א, ואח"כ בק"ש ב' של יוצר, אנו ממשיכין פעם ב' המוחין, ממקום יתור עלין, והוא מחיצונות עתיק. ואחר שכבר המשכנו די סיפוקו החלק הראוי לזיוג זה, אז הם מזדווגים יחד בתפלת שחרית בעמידה. הרי איך מוכרח לומר ב' ק"ש לצורך זיוג א' הוזה, אמנם שאר הזיוגים שאינם עולים רק מדרגה אחד, די להם בהמשכה ק"ש א' לבד, כמ"ש בעז"ה.

והנה בזה יתבאר לך ענין מעלת הוותיקים שהיו נוהגין לומר ק"ש קודם נץ החמה. וסוד הענין, דע, כי הלא באמת הוא, כי לא היה צריך אל הזיוג הזה רק ק"ש אחת, כשאר כל הזיוגים. אך הטעם שיש בו ב' מיני ק"ש, הוא לטעם שבארנו, כי כיון שנסתלקו כל המוחין, לכן צריך להמשיכין ב"פ. והנה טעם זה אינו, דק כשאנו מתפללין ואומרים

שלו הוא חשוב כאלו יונק מן עתיק הגנוז תוך א"א. והטעם,^(ב) כי כשנתקן עתיק, היה או"א אב"א, נמצא כי זיוג או"א (ס"א באחור) הוא נמשך מעתיק. ואין אני מבין טעם זה, ואיני זוכר הבנתו. אמנם הענין הוא כי לעולם אין המשכה מן אבא אלא מהחיצונות, אך בא"א יש בו המשכה מהחיצונות ומן הפנימית וכן מעתיק.

והנה ד' זיווגים אלו כל א' מושך המשכה א'. כיצד: זיוג תפלת שחרית, הוא המשובח מכל הזיוגים שיש בימי החול, והוא זיוג יעקב ורחל כנ"ל. אמנם זה הזיוג המשובח, המשכת טפה שלו, הוא מחיצונית של עתיק, כי משם נמשכין המוחין אל ז"א בעת ק"ש, ואז הז"א נותן ליעקב להזדווג ברחל. ואמנם בק"ש דקרבות, אז נכנסין מוחין דז"א כנודע, וגם הם כוונתן להזיווג הזה של עמידה דיעקב ורחל, כי אין זיווג אחר בעת ק"ש של הקרבנות, לכן אותן המוחין נמשכין מפנימות א"א, שהוא למטה מחיצונית עתיק. ואח"כ נבאר ענין זה למה הוא כך.

והנה הזיוג של עמידה של ערבית הוא יעקב עם לאה מהחזה ולמעלה, והוא גרוע משל שחרית דיעקב ורחל, ולכן כיון שהזיוג יעקב ורחל, משכו ב' מיני מוחין, א' מהחיצונית דעתיק, וא' מפנימית א"א, א"כ זה הזיוג של ערבית ימשכו מהמדרגה שלמטה מהם, והוא מהחיצונות א"א. אך ק"ש שעל המטה, הוא לצורך זיוג של חצות לילה, שהוא יעקב עם לאה מהחזה ולמטה, ואינם מושכין אלא מחיצונות או"א.

הרי בארנו לך בחי' הג' זיוגים, כי הזיוג הד' אין בו ק"ש, והוא זיוג תפלת המנחה ושם נחבאר הטעם. נמצא, כי תפלת שחרית יש בו ב' מיני ק"ש, ושניהן לזיוג אחד, ובתפלת מנחה זיוג בלתי ק"ש, ובתפלת ערבית זיוג א' וק"ש א', ובחצות לילה זיוג א' עם ק"ש א'. הרי בארנו ד' מיני זיוגים, ד' בחינות של ק"ש, כל א' היכן הוא הזיוג, ומהיכן המשך המוחין שלו בק"ש שלו.

(מ) ע"ח ח"א שער המלכים פ"ח. ע"ח עם פירוש פנים מאירות ענף ל'.

(נ) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש ג' דף קכ"ה.

צמח: והנה, לפי שהק"ש דקרבנות הוא עד הומן לאה, לכן אין באותו ק"ש פרשיות, כי אין בלאה אלא עור. ולפ"ז אין צריך לסתום עיניו אז, כי לאה נהירין עיינין דילה בתורה, אבל רחל, היא עולימתא שפירתא דלית לה עיינין.

פרק י"ז

אמנם סוד תפלת המנחה, זיווג ישראל עם לאה מהחזה ולמעלה, וא"צ לק"ש. והענין הוא, כי הלא בשחרית כבר אמרנו ק"ש, והמשכנו מוחין עילאין. ואע"פ שאחר התפילה הם מסתלקים, עכ"ז כבר אמרנו כי מדת היום הוא חסד, ומדת הלילה דין וגבורה, לכן ביום שהוא חסד, אפילו שמשתלקים המוחין אחר התפילה, עכ"ז כיון שהוא יום, ואין החיצונים שולטים כ"כ בו, כי חסד גובר, לכן בבא תפלת המנחה, אין צריך קריאת שמע לעשות יחוד העליון, כי מעצמן הן חוזרים המוחין ומספיק בזה. אבל על כל זה צריכים התעוררות, והוא לומר תפלת המנחה, כי על ידי תפלה שאנו רוצים לזווגם, אז תיכף מעצמן הם יורדים המוחין, בלתי שנחזור להביא חדשים על ידי ק"ש. ועיינן גבי סוד תפילין, טעם למה תפילין נוהגים ביום ולא בלילה, ושם תבין ענין זה, כי ביום אין מוחין מסתלקים לגמרי, רק שנשארו שם כסוד מקיפים. אך בלילה, הולכין ומסתלקין לגמרי, לכן בתפלת ערבית, צריך לומר קריאת שמע פעם אחרת, כדי לעשות זיווג, לפי שכבר הוא לילה והם דינין גמורים, לכן צריך קריאת שמע חדשה, כדי להכין המוחין לצורך זיווגם. גם טעם אחר קרוב אל הנ"ל, כי בתפלת המנחה סמכנו על הק"ש של היום, ממה שנשאר מהזיווג של שחרית, ומה שנשאר במוחין אחר שנעשה הזיווג ההוא דשחרית, משיוורו אנו עושין זיווג המנחה. אבל אין בו סיפוק ואינו מספיק להזדווג פעם ג' בתפלת ערבית, על סמך קריאת שמע של שחרית, כי הנה כבר כלה ונפסק בתפלת המנחה. וגם עם זה הטעם הנ"ל, יתבאר לך טעם אחר,

ק"ש אחר נץ החמה, שהוא יום ממש. והענין, כי זיווג יעקב ולאה של אחר חצות, הוא נמשך כל חצות לילה עד הבוקר, וז"ס ויהי בבוקר והנה היא לאה, שעד היות הבוקר עדיין היא לאה, כי בהיותה עם יעקב בזיוג א' יחד, ובפרט ממה שבארנו כי יש בחי' זיווג ליעקב עם לאה בסוד איילת השחר, שאז מתחלת הארת היום. ובזה לא יקשה בעיניך אם נראה מהזוהר שהזיווג הוא אז בעת איילת השחר, וממקום אחר נראה כי הזיווג אז בשים שלום בנפילת אפים, כי הכל אמת. כי הזיווג של איילת השחר, הם יעקב ולאה, כי אין המוחין שבאו בחצות לילה מסתלקין, רק אחר היות היום ברור, כי עדיין בעת איילת השחר, עדיין המוחין לא נסתלקו, לכן כאשר אומרים ק"ש של היום קודם נץ החמה, אין טורח להחזיר המוחין, כי כמעט שלא עבר רגע מעט מזעיר שנסתלקו, לכן בקל יכול להחזירם, לכן הוותיקין היו אומרים ק"ש קודם נץ החמה, ואז לא היו צריכין לומר ק"ש ב"פ. אך אנחנו אומרים ק"ש אחר נץ החמה שאז כבר נסתלקו המוחין לגמרי, ולא נשאר בהם שום דביקות ברישא דז"א, לכן אנו צריכין ב' ק"ש, כדי להחזירם מדרגה אחר מדרגה. אך כפי מנהג הוותיקין, לא היו צריכין כי אם ק"ש אחת, לפי שהמוחין שבאו אחר חצות אין צריך טורח גדול להחזירם וכמעט שמעצמם הם חוזרים. וכשאומרים ק"ש, אז אנו ממשיכין מוחין אחרים חדשים יותר עליונים. אך עתה אנו צריכין ק"ש א' להמשיכן, וק"ש אחרת להמשיך יותר עליונים. וזה סוד שתקנו ק"ש של קרבנות, לפי שאין אנו נוהגין כוותיקין.

אך ראיתי למורי זלה"ה, שאפילו כשהיה מתפלל כוותיקין, עכ"ז היה אומר ב' מיני קריאת שמע. והטעם, כי ג"כ צריך תנאי אחר, שאותן שמתפללין ק"ש קודם נץ החמה, יהיו חסידים גמורים, שתועיל מחשבתן לקיים אותן המוחין של אחר חצות שיחזרו מעצמן, ואין כל אדם ראוי לזה.

למה זווג מנחה אינו כ"כ מעולה כמו של שחרית, כי אף ע"פ שהוא סוד יום. והטעם הוא, כי זווג זה הוא משירי המוחין דשחרית.

והטעם שאז בעת המנחה גוברין הדינין, כי המוחין הם חסרים ומתמעטים והולכים, אבל עכ"ז עדיין הוא יום, אבל בלילה שנפסקו לגמרי, אז הוא שליטת המזיקין שהוא בלילה כנודע, כי אז שערי גן עדן נסתמים לגמרי, ושערי גיהנם נפתחים, כנודע כי דיני הלילה גדולים לכמה דרגין יותר משעת מנחה, כי שליטת עצמות לחיצוניים אינו אלא בלילה, כנודע ^ט בהוהר.

אמנם בקריאת שמע שעל המטה, אנו צריכין לעשות מחדש מוחין, ואינו מספיק בקריאת שמע דערבית, כמו שהספיק ק"ש של שחרית אל זווג המנחה, והטעם, כשהוא יום אין המוחין מסתלקין לגמרי כנ"ל, אך בלילה מסתלקין לגמרי, ולכך צריך קריאת שמע מחדש, לצורך זיוג שלאחר חצות. ומה שאנו אומרים אותו קריאת שמע על המטה, נבאר הטעם בזה בע"ה לקמן. ועכ"ז להיותה לילה ממש יותר משל ערבית, לכן הוא זיווג תחתון, כי אינו מושכין רק מחיצונית או"א לבד. הרי בארנו, כי יש ב' חילוקים בד' מיני ק"ש אלו. הא', הוא סוד המשכתן שאינן שוה. ב', בענין היווגים הנמשך מהם, כי אינם שוין כנ"ל.

עוד ^ט יש חילוק ג' בין אלו הד' קריאת שמע, והוא, כי כבר בארנו בענין הק"ש של יוצר, כי ז"א יש בו מוחין דקטנות וגדלות, ובבחי' דקטנות יש בו מקיף ופנימי, וכן בבחי' דגדלות. ושם אמרנו, שבכל הק"ש מהד' ק"ש, נכנסין בו"א הו"ק של מוחין פנימים דאמא דגדלות, ואי אפשר שיכנסו אלו עד שיכנסו כל מה שלמטה ממדרגתן, והם כל המוחין דאו"א פנימים ומקיפים דקטנות, ואח"כ נכנסין הו"ק הפנימית דאמא דגדלות, וכל זה נכנס בכל הק"ש מהד' ק"ש הנ"ל. אמנם, במה שנכנסין אח"כ, זהו שיש ההפרש בהזיווגים האלו כנ"ל, וכמ"ש בע"ה כל אחד במקומו.

אך הזווג של שחרית, כבר ביארנו שנכנסין בו קודם הזיווגין, כל המוחין דגדלות הפנימים ומקיפים דאו"א, ואח"כ הוא הזיוג בנפילת אפים. אך בשאר הזיווגים אינו כן כמ"ש בע"ה, וגם זה תלוי טעמו במה שאמרו לעיל, כי אין הד' זיווגין שוין, כי לפי שבשחרית הוא ממולא מכל מוחין אלו, לכן יש זווג גדול דיעקב ורחל, אך בשאר הזיווגין, כפי ערך המוחין שלוקח, כך הוא ערך הזווג ההוא, או ישראל ולאה או יעקב ולאה וכיוצא בזה, וכמ"ש בעו"ה. גם טעם זה תלוי במ"ש לעיל, כי אין הד' זיווגין שוה, כי בשחרית הוא חסד גדול, לכן מוחין שלו הם גדולים, זיוג הוא גדול. ובמנחה מעט דינין, לכן זיווגם ומוחין שלו יותר מתמעטים, וכיוצא בזה בערבית וכמ"ש. אמנם החילוק שביארנו, אינו אלא בזיווגים עצמן, אך בעת קריאת שמע, כולם שוין, כי בכלם נכנסין בועיר אנפין מוחין דו"ק דגדלות דאמא הפנימים.

אמנם החילוק הג' שיש בין הד' קריאת שמע הוא זה, כי הלא אע"פ שאנו אומרים כי בקריאת שמע נכנסו כל המדרגות עם הו"ק דאמא דגדלות דפנימים, עכ"ז אלו המדרגות שיש בנתיים יש הפרש ביניהן, כי יש פעם שנכנסין כולם ביחד, ופעם נכנסין בפירוד, וסוד זה תלוי במלת ישראל. פי', כי הלא בארנו בקריאת שמע דיוצר, כי כל סוד ק"ש, הוא להעלות מ"נ מזו"נ לאו"א, ואז או"א מזדווגין ומורידין מוחין לזו"נ. אמנם קודם העלאת מ"נ אלו, עדיין הז"א אינו ראוי להעלותן, וצריך להביא לו הארה מלמעלה, כדי שיוכל להעלותם. אמנם הארה זו ניתנת במלת ישראל, כנ"ל בק"ש דיוצר.

אמנם ביאור הדברים הוא, כי הז"א כדי שיעלה מ"נ לעילא, בהכרח צריך שיהיה לו לפחות מוחין דקטנות, כדי שיוכל להעלות מ"נ אחר כך, כדי לקבל המוחין דגדלות. אמנם בשחרית במלת ישראל, נגמרים כל המוחין דקטנות, אפילו

(ע) ר"מ פ' פנחס אוה קס"ז דפו"י דף רכ"ב.

(ס) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש ד' דף קכ"ח. תע"ס חלק י"ב מאות קס"ג. חלק י"ד מאות י"ד.

מעלה מ"ג, כפי הכח ההוא יש לו ג"כ כח להמשיך המשכה עליונה מלמעלה. נמצא, שהכל תלוי בזה. והנה עתה שאין לו רק מדרגה א' לבד מן הג' שהוא מקיף אמא, לכן אין בו כח להמשיך רק חיצונית או"א לבד הנ"ל, ולכן אין נכנסין בו רק המוחין דו"ק דגדלות דאמא ולא יותר, וכמ"ש בעז"ה. ולכן הוא זיווג התחתון יעקב ולא מהחזה ולמטה. אמנם דע, כי אח"כ כשירדין בו המוחין במלת אחד כנודע, הנה אז נכנסין לו ביחד מחדש פנימים ומקיפים דקטנות דאבא, וגם פנימים דו"ק דגדלות דאמא, לכן כיון שכל אלו המדרגות באו לו עתה מחדש, אין בו כח לקבל יותר, ונשאר ב' בחי' אלו לבד כנ"ל.

אמנם בתפלת ערבית, עדיין הוא תחלת הלילה, ולא שלטו החיצונים עדיין הרבה, כי עדיין לא התחילו לשלוט, כי עד אז היה יום שהוא חסד ורחמים בעולם, ולכן לא נסתלקו לגמרי כל המוחין דקטנות, אבל נשאר בו ב' מדרגות, אחד הוא פנימית דקטנות אמא, שאלו אינם מסתלקין תמיד, וגם נשאר מקיפי דקטנות דאמא. ולכן, כשאנו אומרים ישראל, להמשיך לו תוספת הארה, אנו מביאין לו מדרגה אחת יותר, והוא פנימית דקטנות דאבא. נמצא, כי כשמעלה מיין נוקבין למעלה, כבר הוא יותר שלם, לכן הוא מושך ממקום יותר עליון, מחיצוניות א"א. ואח"כ במלת אח"ה, נכנסים בו מקיפי דאבא דקטנות וו"ק דגדלות דאמא, ולכן כיון שלא קיבל כ"כ עתה מחדש, לכן יש בו כח לקבל אח"כ בעמידה של ערבית מוחין אחרים יותר גבוהים, והם ו"ק פנימים דגדלות אבא כמ"ש בעז"ה, לכן גם הזיווג ההוא למעלה מהחזה, יעקב עם לאה.

והנה בק"ש של הקרבנות כבר הוא יום, ולכן הוא יותר עליון ממדרגת ק"ש של השכיבה, אבל הוא שוה בערך ק"ש של ערבית, רק שיש חילוק א' ביניהם, והוא, כי בתפלת ערבית נשאר לו הארת מוחין מן היום, אבל זמנה ועונתה הוא בלילה, אך ק"ש של הקרבנות, הוא נמשך מן הלילה, שלא נשאר הארה, אך עכ"ז זמנו ועונתה הוא ביום, לכן הוא שוה אל ק"ש דערבית בבחינה אחת, וגבוה ממנו בבחינה אחרת. והענין, כי לפי

המקיפין דאבא דקטנות כולם נכנסין במלת ישראל. וזה תוספת הארה שניתן לו אז, כדי שיוכל אחר כך להעלות מ"ג, במלת אחד כנודע, כדי לקבל אז מוחין דו"ק דגדלות כנ"ל.

והנה כבר ביארנו לעיל בק"ש דיוצר, כי לעולם אי אפשר שיחסרו מן הז"א כל מוחין דקטנות, אבל המוחין הפנימים דאמא דקטנות אלו, אינם מסתלקין כלל בשום פנים, בין ביום בין בלילה מן הז"א, כי בהכרח צריך שיהיה לו איזה בחי' מן מוחין כדי להתקיים, כי המוחין חיות וקיום האדם הם. אמנם, מוחי פנימי דאבא ומקיפי דאבא ומקיפי אמא, ג' מדרגות אלו יכולין להסתלק מז"א לגמרי, כמו שמסתלקין מוחין דגדלות, אך הכל הוא לפי הזמנים.

לכן נתחיל לבאר מקריאת שמע שעל המטה, כי הוא מדרגה תחתונה שבכולם, כי הלא בלילה ודאי שאז מסתלקין הכל לגמרי, ואינם נשארים רק פנימיות דקטנות דאמא, כי אלו אינן מסתלקין לעולם כנ"ל, ואמנם, כשאנו אומרים ק"ש שעל המטה, נמצא שקודם ק"ש, אין לו לו"א רק פנימית דקטנות דאמא לבד. לכן כשאנו אומרים ישראל, כדי להמשיך לו אז הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלות אח"כ מ"ג, לקבל גם המוחין דגדלות, והנה אז אינו יכול להמשיך הארה גדולה, רק מדרגה אחד לבד, יותר ממה שהיה לו בתחלה, כי בתחלה היו לו פנימית דקטנות דאמא, ועתה במלת ישראל הארה ניתוספת לו, אז הוא מקיפים דקטנות דאמא. נמצא עתה כשמעלה מ"ג במלת אחד כנודע, אין לו רק מקיפין דאמא. ועדיין חסרים ממנו אותן פנימים ומקיפים דאבא דקטנות, כפי מה שהיה לו בשחרית במלת ישראל כנ"ל.

ובזה תבין סוד וטעם האמיתי, למה אין הד' זיווגים והד' המשכות של ק"ש הכל שוים, והכל תלוי בזה, כי כפי הכנה שיש לו כשהוא מעלה מ"ג, כך יש בידו כח להעלות ולהמשיך המשכה העליונה או תחתונה. גם בזה תלוי כניסת המוחין דגדלות שבו אח"כ, אם כולן או מקצתן. וגם בזה תלוי הפרש מעלת הזיווגים זה גדול מזה, והכל תלוי בהתחלה הזו, כי כפי ההכנה שיש לו כשהוא

יצר, אבל אלו החילוקים לכד נבאר אותם בעז"ה עתה.

הנה החילוק הראשון הוא במלת ישראל, כי בק"ש דקרבנות תכוין, שעתה נכנסים בו"א בחי פנימים דקטנות דאבא ומקיפים דקטנות דאימא, כי כבר היה לו הפנימים דקטנות דאמא, ובכח האלו המוחין, הוא מעלה אח"כ מ"נ במלת אחד. ובק"ש של תפלת יוצר תכוין, כי כבר יש לו פנימי דקטנות דאבא, ופנימי ומקיפים דקטנות אמא, ועתה במלת ישראל, אתה מכניס לו מקיפי דקטנות אבא, ובכח כל אלו המוחין, הוא מעלה מ"נ אח"כ במלת אחד. ובק"ש של תפלת ערבית תכוין, כי כבר יש לו פנימים ומקיפים דקטנות אמא, ועתה נכנסים לו במלת ישראל הפנימים דאבא, ובכוחם מעלה מ"נ במלת אחד.

והחילוק הב' הוא נמשך מהקודם, והוא במלת אחד, כי כבר ביארנו בק"ש של יוצר, שצריך לכוין במלת אחד, לשם הוי"ה ואהי"ה בשילוב יחד, והוא סוד חיבור או"א. ואח"כ תכוין בהוי"ה א' דמילוי ע"ב, שהוא סוד טיפת הזרע היורדת מן אבא, אשר שם כלולין המוחין דז"א ביחד באותו הוי"ה. ובכוונת הוי"ה הזוה, הוא החילוק הזה הב'. כי בק"ש של קרבנות תכוין, כי הוי"ה זו שהיא טיפת הזרע, שרשה הוא מלמעלה מפנימיות דא"א, ומשם המשכוהו או"א, ע"י זיווגם וחבורם זה בזה. ובק"ש דיוצר תכוין, כי הוי"ה זו המשכוהו או"א מחיצוניות דעתיק. ובקריאת שמע דערבית תכוין, כי הוי"ה זו המשכוהו או"א מחיצוניות א"א. ובק"ש שעל המטה תכוין, שהוי"ה זו המשכוהו או"א מחיצוניות אבא ואמא עצמם.

והחילוק הג', הוא ג"כ במלת אחד, כי כבר בארנו בק"ש דיוצר, כי אחר שתכוין להמשיך טיפה של הוי"ה דע"ב הנ"ל, הנה אח"כ תכוין, כי אחר הצטיירות טפה זו דאבא במעי אמא, וירדו המוחין לז"א, נחלקת לד' מוחין כנ"ל, ואלו המוחין הם של ו"ק דגדלות דאמא כנ"ל. ובזה הוא החילוק הג', כי בק"ש של קרבנות תכוין, כי כשיורדין המוחין אלו דגדלות, הנה ג"כ נכנסין תחלה עמהם המקיפין דקטנות אבא, שהיו חסרים

שהוא בא אחד הלילה, שלא נשאר בו רק פנימים דקטנות דאמא לכד, לכן צריך שבמלת ישראל, נביא לו עוד מדרגה אחרת, והוא מקיפי דאמא דקטנות, ובבחינה זו היא פחותה מק"ש של ערבית, כי אז כבר היה לו ממילא מקיפי קטנות דאמא, אבל להיות כי יותד מעולה היום מהלילה, כי כשנעריך ערך ק"ש של ערבית עם ק"ש של הקרבנות, ודאי שק"ש של הקרבנות גדולה היא בעצמה, כי מעלת ק"ש דערבית אינה תלויה בה בעצמה, רק מפאת מה שקדם אליה שהיה יום, אך היא בעצמה מדרגה תחתונה כי היא מדת לילה. אך ק"ש של הקרבנות הנה פחיתות שלה אינה בעצמה, רק מפאת מה שקדם אליה שהיא לילה, אך היא בעצמה מדרגה העליונה, כי היא מדת יום. וכשנעריך שניהם, ודאי שיותר גדולה המעלה שיש מפאת עצמה, מן המעלה הבא מחמת אחרים מה שקדם אליה, לכן יש כח בק"ש של הקרבנות, להמשיך ב' המשכות ביחד, שהם מקיפי אמא דקטנות, ופנימיות דאבא דקטנות. אך בודאי שבבחינה אחרת שוין הם, כי במלת ישראל, אין בו בז"א יותר בק"ש זו מזו, אבל עכ"ז גדולה הק"ש של הקרבנות, שהמשיכה ב' מדרגות ביחד, מה שלא יכלה ק"ש דערבית רק מדרגה אחת, ולכן, כיון שיש לה יתרון זה יותר משל ערבית, לכן מושכות יותר מלמעלה, והוא מפנימיות דא"א. ואח"כ במלת אחד, נכנסין המקיפים דקטנות דאבא, עם הו"ק דגדלות דאימא.

והנה, אם לא היה בשחרית רק ק"ש זו, א"כ זיווג זה הוא קטן הערך, דוגמת של ערבית, לכן הוצרך לומר פעם אחרת ק"ש, לעשות זיווג א' למעלה, והמשכה גדולה עד עתיק, ואז יכנסו בז"א כל המוחין דגדלות כולם, פנימים ומקיפים דא"א, וגם הזיווג יהי' יותר עליון דיעקב ורחל, כי בבוקר הוא שעת החסד והרחמים יותר מכל הזמנים, לכן הזיווג שבשעה ההיא, צריך שיהא גדול ועליון משאר הזיווגים.

הרי בארנו כל החילוקים שיש בד' ק"ש ובד' זיווגים באר היטב, לכן יש ג"כ הבדל בשלשה מקומות מן הק"ש, כפי חילוק הזמנים וראוי לכוין בהם. והנה, שאר הק"ש כבר נתבאר בק"ש של

לו במלת ישראל. ובק"ש דיוצר תכוין, כי אין נכנסין לו רק ו' קצוות דאמא גדולות, כי כבר כל הקטנות נשלמו לו תחלה במלת ישראל. ובק"ש דערבית תכוין, שנכנסין עמהם תחלה המקיפים דקטנות אבא, שהיו חסרים לו תחלה במלת ישראל. ובק"ש שעל המטה תכוין, שנכנסין עמהם תחלה פנימים ומקיפים דקטנות אבא, שהיו חסרים לו תחלה במלת ישראל.

אמנם יש חלוקים אחרים, בין ק"ש שעל המטה לשאר ק"ש, וכבר נתבאר אצלינו במ"א. אך בענין כוונת כללות ק"ש עצמה, הכל הוא שזה ביחד. וכן בשאר ק"ש, דערבית, של הקרבנות, של יוצר, כולם שוין ממש, חוץ מג' חלוקים הנ"ל. אמנם חילוק ד' שאמרנו לעיל, שיש הפרש בין הזווגים האלו, אינם נוגעים בענין ק"ש עצמו, רק בסוד המוחין גדולות, ובמקומה נבאר בע"ה.

והנה החילוק הראשון שבארנו לעיל במלת ישראל, ראוי שנפרש כוונתו. והענין הוא, כי הלא כפי הבחי' שנכנס, כך צריך לכוין. אמנם, כוונת ישראל שבקריאת שמע דיוצר, כבר בארנוהו במקומו, אך הקריאת שמע של הקרבנות, שאז נכנסים מקיפים דקטנות אמא, ופנימית דקטנות אבא, צריך לכוין כוונה אחרת, שהיא ג"כ גי' ישראל, דוגמת אותו הקריאת שמע דיוצר. והוא שתכוין לשם שדי במילואו, ומילוי שלו הוא גי' ת"ק. ואם תקח אהי"ה דאלפי"ן, פשוט ומלוי ומילוי דמילוי, הוא מ"א אותיות, ותחבר מ"א בת"ק, גי' ישראל.

וכוונת ק"ש דערבית, במלת ישראל הוא בשמות אלהים, כי באות ש' של ישראל, תכוין לשם אלהים מלא ביד"ין, גי' ש'. ובאות ה' של ישראל תכוין, לשם אלהים באחוריים, שהוא גי' ר'. ובג' אותיות אל"י, הנשארין מישראל, תכוין לאחוריים דשם אלהים, כשתמלאם במילוי דמילוי, יהיו מ"א אותיות כמנין אל"י מישראל. ובק"ש שעל המטה, תכוין לשם אהי"ה דמילוי יחי"ן בריבוע, שהוא אחוריים, כשתקח המלואים לבד, יהיה גי' ת"ק. ופשוט ומלוי ומלוי דמילוי של

אהיה זה דיוצין, יש בו מ"א אותיות, והנה ת"ק ומ"א, גי' ישראל. נמצא למורינו האר"י זלה"ה ומ"א, גי' ישראל.

נמצא למורינו האר"י זלה"ה מכת"י שלו בעצמו. פרק י"ח

ענין קריאת שמע. כשהיתה היא ד"ו פרצופים אב"א, היו בה דרועין ושוקיים נפרדים לבד. והטעם, משום דדרועין דיליה יש להם הכרעה המייחרם, ודיליה לא, לפי שאין לה דעת, וכן בשוקיים דיליה אין להם הכרעה בה. ועוד, דנ"ה שלה ג"כ אין דבוקים, כי ג' פרקין דנ"ה, הוא פתוח מלפניו, וסתום מלאחריו. וב' פרקין ראשונים דנ"ה שלו, הם תו"ב דיליה. וביסוד שלו מתחיל חסד שבה, ועולה לה לדעת ולחסד ולגבורה דיליה. דעת הוא חסד, ובבחי' חסד הוא גבורה. הרי זו שבבחי' דעת עולה, וזו בבחי' גבורה יורדת, ועל דא לא אתדבקו. ות"ת שבה יש בה בחי' זרוע, גבורה. ובחי' גוף, ת"ת. וע"כ בק"ש שהיחוד הוא להנחיל להם העטרין, אל הזיוג בתפלה בשם שלום. ושם סוד היחוד לא נמשכו אליה, אלא אלו המוחין לבד.

ומאהבת עד ובשעריך דהוי מ"ב תיבין, ב"ב בסוד הראש דהוי חסד ודעת, הרי ע"ב ומ"ב. ויש חמשה פסוקים המתחילין בו ומסיימים כך, עולה ק"ל. משום דהוי מ"ב בסוד דעת ק"ל, דהוי חסד ודעת כאמור. באופן שהוא חסד ע"ב, והוי דעת מ"ב, והוי"ה כ"ו, והוי ק"ל, כי תחלת חמשה פסוקים ו', וסופם כ', הרי כ"ו, גימטריא הוי"ה. והנה (ב') וי"ו במילואו וכ', בגימטריא מ"ב.

ובפרשה והיה אם שמוע עד ושמתם, והוא בכלל, יש בו ע"ב, ואף שהוא גבורה דיליה, מאיר בגבורה דיליה, בבחי' הדעת, הוי חסד שהוא ע"ב, ע"כ יש בו ע"ב, ולא הוזכר גופא, משום שיש לו בחינת זרוע גבורה בבחי' הדעת, ועוד משום דחסד גבורה שלה לא היה לה, וצריך להמשיך לה, משום הכי הוזכרו. אבל תפארת כי שם היתה ההיא נקודה בראשונה, אין צריך המשכה לה, כי שם ביתה, וכיון דהוי שלה לא הוזכר. ותחלת הפרשה

(ב) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קס"ו. (צ) בדפו"י (ספרים אחרים: אע"פ דהוי דעת וע"ב דהוי מ"ב בסוד).

והוא המתעורר עתה אל הזיוג, ועתה הוא בסוד שם ס"ג. ולא תחבר עדין הוי"ה ואהי"ה. ותאמר אחד, ותכוין להעלות ישראל הנקרא אחד, בסוד שם מ"ה. והדל"ת שהיא לאה בסוד אדנ"י במילוי, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, ותחבר עמהם נשמתך אחר שמסרת עצמך על קדוש השם, ותעלה כ"ז בסוד השם ס"ג, מ"ן, ואז תחבר ותשלב הוי"ה באהי"ה כזה: י"א ה"ה ו"י ה"ה, ואז תכוין להוריד מ"ד בסוד שם ע"ב דיודי"ן. ואח"כ תכוין להוריד מזיווג זה מוחין לז"א, והם ד"פ יה"ו במילואם, כסדר הזה: א, במילוי ע"ב. והב' במילוי ס"ג. והג', במילוי מ"ה. והד', בב"ן. ותכוין כי כל אלו היה"ו, הם גימטריא מקום. והוא גי' הוי"ה בהכאה, י"פ יו"ד, ה"פ ה', ו"פ ו', ה"פ ה'. זו"ס תפילין מדובעת הל"מ, כי אלו המוחין הם תפילין, והם מרובעת בסוד שם המדובע העולה מקום. וחסר מד' יה"ו אלו ד' ההי"ן לצורך המלכות, וצריך להמשיך אליה הד' יה"ו הנ"ל, והיא בחי' ה', ובזה נשלמו ד' הוי"ות. והנה ד' ההי"ן במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, גי' מ"ו. וזה סוד הנה מקום אתי, ראשי תיבות גי' מ"ו. אשר כל זה הוא רל"ב, שהם ד' הוי"ות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ואח"כ בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, תכוין להוריד מוחין של לאה, בסוד ד' שמות אהי"ה כפשוטו בלא מילואו. וזהו, ברוך: חכמה, שם: בינה, כבוד: דעת ח"ג. מלכותו: היא סוד כתר של לאה. והענין, כי הכתר של לאה אינה נעשית רק אחר עשיית המוחין, והוא, כי המוחין שלה הם ד' שמות אהי"ה, וד' אלפין שלהם הם מתעלים על המוחין, ונעשין כתר אל לאה. והנה אל"ף, גי' קי"א, וד' פעמים הוא תמ"ד. והוא סוד עולת תמיד, כי תמ"ד חסר י' כתוב, וזה סוד ויעקב איש ת"ם. והד' הנשארת מן תמ"ד היא המלכות העשירית שבה, שנכנסת תוך רחל, בסוד עקב ענוה יראת ה', ומתלבשת בה. ובמלכותו תכוין מלכות ו', שהיא לאה הנקרא מלכות דועיר אנפין, הנקרא ו'.

ו' וסופה ס', הרי מ"ו. וכ"ו דפרשה ראשונה, הרי ע"ב. ומן תיבות את, עד הארץ, יש נ' תיבות, נגד נ' ש"ב, כי שם הוי' הבטן, וזהו מבטן מי יצא הקרח, וזהו בטנך ערמת חטים, חטה גימטריא כ"ב, דהיינו כ"ב אותיות הרמזים בבטנה, כי שם רמזים הרל"א שערים, בסוד הגלגלים שהם בבטן. וכ"ב אותיות הם בבינה, הנקראת מי, ועל כן יש חמשים שערים בבינה כנזכר בספר יצירה. ועוד, בינה אתפשטותא דילה עד הוד דיליה, וצריך לידע שיש לבינה בחינת ס', שהיא מסתלקת מעל בנין, ואז יש להם זיווג למעלה בין או"א. ויש לה בחי' ס' סתומה, כאשר יתבאר, ורביעא על בנין, וראשה נגד דרועין דאבא, ואז אין זיוג. ואם היא מסתלקת ע"י עון, ע"ז נאמר לא תקח האם על הבנים, וזהו גילוי ערותה, כשהיא רביעא נכנס יסוד ערותה תוך ז"א, והיא מכוסה. וכשמסתלקת, פתחה פתוח ומגולה ערותה, ואז דינין מתערין, ואז אין הזיוג להנחיל עטרין. וכשהיא מתפשטת כשם שהמלכות הוא י' דילה, כן הת"ת ד' שבבינה כוללים עד הוד דיליה, היא ס' היינו ד' דילה, ואז נעשין מוחין, והוא סותם את פתחה, וע"כ עד הוד אתפשטת, דהיינו מדת ד' דילה, ומכה אור הבינה הה' דילה בה' דיליה, ואז תג"ת נ"ה דיליה, הם בסוד נ' ש"ב. ומבינה עד הוד אתפשטותא, והוי' נ"ה דיליה חו"ב דילה, ומבינה דיליה היינו הוד דיליה עד הוד דילה, והם נ' שהם שערים לבינה, דהיינו הוד דיליה, ובפרשת ויאמר ע"ב תיבין, עם הב' שמות שצריך לכפול בסוף, ושם נה"י דיליה עכ"ל.

פרק י"ט

ק' כוונת ק"ש. שמע ישראל היא הכנת קבלת ז"ן אור מלמעלה, לשיוכלו לעלות בסוד מ"ן לאו"א, ואלו הם ישראל ולא. ואח"כ ה' אלהינו ה', הם אבא ואמא. ה' אלהינו, הם הוי"ה דיודי"ן ואהי"ה דיודי"ן. והשם ב', הוא הדעת דמזווג,

לעולם: הם סוד ו"ק שלה, אחר אשר כבר ידעת כי ו' תחתונות שלה הוא ס"ג, והנה בריבוע ומלואו הוא קס"ו, וי' אותיות, הוא במנין קע"ו כמנין לעולם.

ועד: הוא סוד היסוד שלה, שמתחבר עם המלכות שבה. והנה בס"ג הנ"ל העולה במילואו וברבועו גימטריא קס"ו, יש בו ח' יודי"ן. וחכוין, כי הו' ראשונים של השם הם עד הת"ת שלה, וזה הוא ו' של ועד. וי' הו' ביסוד שלה, ושם כלולים כל הו' יודי"ן שהם גי' ע' של ועד. וי' הח' במלכות שבה, כי היא ד' של תמ"ד כנ"ל שמתפשט ברחל, וזהו ד' של ועד.

מהחברים: במלת לעולם, יכוין לעשות פרצוף לאה, עם ס"ג האחוריים העולה קס"ו, עם י' אותיות, גי' לעולם. וזה השם, יש בו ח' יודי"ן שהם פ', כמנין ועד. וכשהוא בו' של ועד, יכוין לו' ווי"ן שבשם הזה דס"ג, ויכוין, שאז יעשה הת"ת ללאה בו"ק, באופן זה: יו"ד ראשונה דס"ג, היא כתר ללאה, דהיינו שיר פשוט. יו"ד ה"י חו"ב שלה, שיר כפול. יו"ד ה"א וא"ו, שיר משולש דח"ג שלה. יוד, שהיא תחלה לשיר מרובע, הוא ת"ת במלא קומתה, דהיינו ו"ק. ה"י, יסוד. וא"ו ה"י מלכות שבה, ר"ל כשהיא בע' מן ועד, יכוין ביחד ו' הנ"ל, שאז יסוד לאה. וכשהוא באות ד' מן מן ועד, יכוין ביו"ד ח' שאז נגמר פרצוף לאה לגמרי.

פרק כ'

ענין קריאת שמע בקיצור מופלג. (צמח: ר"ל שעל המטה)

תחלה נעשה זיוג החיצוניות דישסו"ת, ומשם נמשך הארה לז"א, והוא שניתוסף בו המקיף דאבא דיניקה, ונשלם בכל מוחין דיניקה. ועתה שנשלם יכול לעלות למ"ן, משא"כ מקודם שנשלם בכל מוחין דיניקה, לא היה יכול לעלות, כי כל מוחין דיניקה הם אלהים, ונמשכים מחיצוניות הבינה, אך מוחין גדלות הם היות, והם מפנימית הבינה. ואחר כך מזדווגים או"א,

אחר העשותן כל הד' פרצופים שנים לבד, ומזדווגים בבחינת הפנימיות, והם תחלה מקבלין מוחין חדשים לצורך הנשמות, מדרגה למעלה ממדרגה, עד רום המדרגות. ויורד להם הארה, ודיקנא אריך מזל הח', מאיר באבא ונותן בו הארה בדעת שלו, ומשם נמשך ליסוד שלו, ואז מזדווג עם אמא, ואז פנימית ז"א שהוא מוחין והנשמה שלו, הם עולין בסוד מ"ד, עד אבא, ונוקבא מעלה בסוד מ"נ עד אמא, ואז מזדווגים או"א יחד, ואז יורד הטפה דכורין, והוא שם ע"ב דיודין, כנזכר אצלינו בדרוש או"ר מים רקי"ע ע"ש. ויורדתן מן מוחו עד היסוד שבו, ומשם ביסודה, ואז היא נכללת בתוכו ומצטיירין ונעשין ד' מוחין כנדע, מד' אותיות דע"ב במלואן, יוד הי ויו הי. ואז בהצטיירם, נעשין ד' שמות גמורים, והם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן.

ואמנם נעשין ד' מוחין גמורים, אשר אח"כ יתפשטו בז"א בט' ספי' שבו כנדע, ואח"כ ט' בחי' אלו אינן שוין, כי ג"ר יהיו שמותן באופן א', וג"א באופן אחר, וג"ת באופן אחר, וכל זה במוחין דאמא. וכעד"ז במוחין דאבא, וכל זה במוחין עצמן. וגם במלבושים שהם הצלמים (צמח: הצללים), של או"א, יש בהן כמה מדרגות שונות, ע"ד הנ"ל במוחין. אמנם המוחין של ו' קצוות גדלות, נתבאר בדרוש הציצית ע"ש, שהם יה"ו מלאים ד' אה"י לבושיהן. ודע כי עד"ז יהיו במוחין דעיבור כמה בחינות, וכן ביניקה כמה בחי'. ודבר זה נכתב במ"א.

ונחזור לענין, כי הו' קצוות הם באופן אחר, ונדבר בדרוש ציצית וכן בק"ש. ודע, כי אינן רק ו"ק דאמא אותן דק"ש, ולא דאבא. ו' והנה אחר זה צריך זיווג ב', כדי שיכנסו ג"ר דמוחין דאמא, ואחר זה תיכף נכנסין כל הו' דאבא. ותחלה נבאר זה, ואח"כ נחזור לענין.

דע, כי צלם דאמא היא אהי"ה דיודין, וב' אותיות א"ה במילוי יודין, הם לבושי ג"ר דמוחין. וב' אותיות י"ה דאהי"ה דיודין הנ"ל, הם לבושי ו"ק דמוחין. ודע, כי תיכף כשנכנסים ג"ר דאימא

והנה יש זיווג אחר כדי להכניס ג"ר דאבא, ונעשה ע"י הארת מזלא דדיקנא דא"א. ודע, כי אחר שנכנסו, גם הנה"י נגדלין כנודע, כי נה"י נעשין מחדש, ע"י הארת א"א הנ"ל. וגם היסוד נעשה ע"י זה, כנזכר בדרושים ע"ש. ואחר שנעשה היסוד, ניתן בו כללות ה"ח, אשר לכן נק' כל. ומתפשטין בו עד ו"ק שבו, כנודע, דכליל שית, בקיטופא חדא. ושם גם כן מתפשטין בו"ק הה"ג, ומשם נמשכין לרחל. והנה יסוד אבא מסתיים ביסוד ו"א ממש. ודע, כי להכניס מוחין דג"ר, אע"פ שיש זיווג דאו"א, א"צ להעלות מ"ן. בק"ש נעשו מוחין בסוד א"פ לז"א, ונמשכו מזווג או"א בבחינת חצוניח שלהם. ובברכת אבות חוזרים או"א להזדווג בבחינת אמצעי שלהם. ואז נעשין מוחין מקיפין לז"א, וזהו בחול. אך בשבת נעשין לז"א מקיף למקיף, מבחינת פנימיות של אבא ואמא.

פרק כ"א

(א) מ"ב, ענין הק"ש. שם ב"ן הוא ביש"ס ותבונה המעלה מ"ן שם, וזהו בבחינת חיצונית. וכן יש בפנימיות, רק שאין זיווג בפנימית דיש"ס ותבונה, אם לא בהצטרף עמם למטה או"א עלאין, כנו' במקומו. כי ב' זווגים הם, חיצון ופנימי באו"א, ושניהן ביש"ס ותבונה. אמנם, החצון נעשה או למעלה או למטה. אך הפנימי, בזמן שבהמ"ק היה קיים נעשה למעלה, ואחר החורבן נעשה למטה, והבן מאוד. (ב) נמצא, כי שם ב"ן המעלה מ"ן דאמא עלאה אחר כלולותיה למטה, אינו ב"ן אלא ס"ג. ועתה צריך זו"נ שמוחין שלהם יעלו מ"ן ממש לצורך זיווג הפנימי, ובהכנס מ"ן דגדלות, עדיין ראשו הוא מבחי' חג"ת, כנו' במקומו. ודע, כי בהיות הנוקבא בבריאה, יש לה פרצוף י"ס, ובעלותה למעלה באצילות אינה עולה רק באחור היסוד לבדו בבחי' נקודה. כי כל פרצוף

וג"ת דאבא, או מתחיל לצמוח שער זקנו. ואני מסופק, כי נלע"ד שחסר פה, כיון שתחלה נכנסים ל"מ דצלם אמא, ואח"כ צ' דאבא. גם נראה לע"ד, שהיה זיווג אחר גם לצלם דאבא, ואולי גם לכל פרטי מהם יש זיווג אחר, שהוא לל"מ דצלם דאימא, ול"צ ול"מ דאבא, וצ"ע.

אמנם ברדת ג"ר דאימא, יורדין ג"ר דיניקה בגרון, וגרון גי' ג"פ אלהים. וז"ס בחינת אבר הגרון דז"א, ומזה נעשה. וכשנכנסו ג"ת דאבא אז יורדין עד חג"ת, וכעד"ז ג"א דאמא דגדלות שהיו בראש, כשנכנסו ג"ר דאמא בראשו ירדו הם יחד עם מוחין של היניקה בגרון. ואח"כ יורדין ג"א בחג"ת, וגם המוחין דקטנות יורדין בחג"ת עמהם, ואז יורדין ג"ת דגדלות עם ג"ת דקטנות, בנה"י דז"א.

גם ברדת ג"א ממקומן, או מתפשטין ה"ח במקומן. כי כבר העטרה דאמא הוא בחזה, ונפתחת שם. גם ברדתה שם נגדלים חג"ת עצמן דז"א כנודע, ע"י ג"פ האמצעים דאמא, שנעשית שם ק"ו המדה כנודע. ולא אתפשטו שם אמצעים, רק ג"ח דחג"ת. ועתה קצת היסוד דאבא שהוא ארוך מדאמא, אע"פ שלא נכנסו בו רק ג"ת דאבא, כבר מתחיל קצת לכנוס ויורד הארתו למטה עד ת"ת דז"א. גם ברדת ג"ח בנה"י דז"א, אז נה"י עצמן נגמרין, ע"ד הנ"ל בחג"ת. ואז מתפשטין ג"כ הב' חסדים בנ"ה, ואחר כ"ז נכנסו ג"א דאבא בחב"ד דז"א, ונדחין ג"ת בחג"ת דז"א, ומשם מאירין לנה"י דז"א, ונתקנין יותר. ואח"כ נכנסים ג"ר בחב"ד, וג"א בחג"ת, וג"ת בנה"י, ונשלם ז"א.

ודע, כי בסוד העמידה ראיתי, כי השינוי של ט' ספירות דמוחין דאבא הוא זה, כי ג"ת, הג' מלויין דע"ב. והג"א, ג' היות ממש, אלא שהם פשוטות. והג"ר, ג' היות שלימות, מלאים בידין דע"ב. ודע, כי אלו ג"א דאבא, אינן נוסעין ב' מסעות, א' בגרון, וא' בחג"ת. רק מסע א', עד חג"ת לבד.

(א) עיין בהגהות ומ"מ שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קמ"ד.

(ב) בדפו"י (וצ"ע).

כללים

א'. ה' בירורים הם. הא' אל הו"א עצמו, וזה בהיותה היא עמו אב"א, אלא שגם האיר בחל ויעקב העומדים אב"א, וישראל ביניהן. אח"כ היו ב' מיני בירורים לרחל. א' בהיותה אב"א, והב' בהיותה פב"פ, וכעד"ז ב' מיני בירורים ליעקב, א', פעם א' בהיותה רחל אב"א. וא', בהיותה פב"פ, ושניהן ע"י הו"א. אמנם ב' בירורים רחל קבלה ע"י הו"א, וגם על ידה לבדה, בין באחור בין בפנים כנ"ל. וכבר ע"י זה נחקנו המוחין של כולם. ואח"כ צריכין ה' בידורים אחרים, לצורך נשיקין, ולצורך זווג, והוא לצורך י"ב אמצעים של העמידה, הנק' נשיקין.

ב'. בחזרת העמידה עולה גם ז"א עצמו, חג"ת שלו למקום חב"ד, ונה"י במקום חג"ת, ואז אמא אינה דובצת אלא זקופה, ובברכת כהנים (אינם) נכנסים מקיפים ל"ם דצלם דאבא, ואפשר שבחזרת עמידה נכנסים מקיפי אמא, לכן זקופה ואינה רובצת בו, כי גם היא עלתה כמו ז"א.

ג'. בהיותן אב"א עד חציו מסתלקין מוחין דאו"א, ושניהם ניתנין בה, להגדילה כנגד כל האחור. ואח"כ בהיותה שוה אליו בבחינת אב"א, אז יהיה לה כח להתזיר פב"פ. אך עכ"ז כשהיא פב"פ, צריכה להגדיל בחינת פב"פ, כי כל הארות אב"א אינה רק בחינת נקודה לבד, בערך בחינת פב"פ.

ד'. ענין הנסירה הוא, כי היא אינה דבוקה עמו, רק להיותה יונקת המוחין שלה דרך אחוריו על ידו, ובהסתלק המוחין ממנו, אין לה קשר עמו וננסרה. וזכור זה.

ה'. י' אלהים דאחוריים הם ננסרים. וא' יתירה, הוא בחינת הנסירה כולה, והם י"א סמני הקטרת. ו'. בהיותן אב"א בחול, הם דינין, בבחי' אלהים באחוריים שלו, שהוא גימטריא ר'. ופב"פ רחול, אז הוא בחינת רחל לבדה מחזה ולמטה, ואז חזרה היא בפנים של אלהים דיודין, גימטריא ש'. והוא נעשה שם מ"ה דהוי"ה דבפנים. ובשבת אז רחל עלתה עמו פנים בפנים בכל אורך ז"א

י"ס דבריאה, אינה רק נקודה ביסוד, ואף זה באחור. ואח"כ צריכה להגדיל חצי האחור, ואח"כ נגדלת כל האחור, ואחר כל זה אינה רק נקודה אחת בפנים עם היסוד.

ואח"כ צריכה להגדיל חצי הפנים עד הת"ת שבו שהוא החזה. ואח"כ צריך שגם ז"א יחזור עליה אחרת גדולה, ואז צריכה גם היא לחזור בסוד נקודה לבר באחור, ואח"כ נגדלת כל האחור. ואח"כ נקודה בפנים, ואח"כ נגדלת בכל חג"ת דז"א פב"פ. וזהו בחזרת עמידה רחול דשחרית. ואם תרצה לעלות יותר, גם ז"א עולה יותר, וצריכה היא לחזור נקודה באחור. ואח"כ נגדלת פב"פ עד חב"ד דז"א, וכל אלו הם זווגים דיעקב ורחל.

ואח"כ חזרת נקודה באחור כי גדל הו"א. ואח"כ נגדלת פב"פ עם הו"א עד כתר הו"א, ואז הזיווג ישראל ורחל. וכעד"ז הוא, אם יעלה ז"א עליה, צריכה להתזיר לאחור. ואח"כ נתקנה פב"פ. וזכור כלל זה.

ואח"כ זווג אחר לו באו"א, להמשיך מוחין דג"ר דז"א, וא"צ מ"ן, כי כבר הם עומדים בסוד מקיף ואינו חסר רק הכנסתן.

אח"כ יש זווג אחר לאו"א, להמשיך מוחין חדשין יותר עליונים לנוקבא, להיותן זו"ן פב"פ, ולכן צריך עתה מ"ן אחרים, שיעלה ז"א לבדו, ואז נתרוקנים נה"י דאמא מתוך ז"א, ונתנין לנוקבא, ונגדלת כל האחור, ואז חזרת פב"פ ביסוד.

ונלע"ד חיים, כי תחלה בהיותה באחור ניתנין לה המוחין הראשונים עצמן אליה שלא ע"י ז"א, כי תחלה לא יצאו הארתן רק מחזה ולמטה, אך עתה כל הארתן גלויה, ולוקחת כולם, לכן נגדלת כל האחור.

ואח"כ מוחין חדשים ניתנית אליה פב"פ ע"י ז"א. ואח"כ מסתלקין ממנה וניתנין אל הו"א אלו החדשים, והיא מתמעטת עד חציו פב"פ. ונמצא א"כ, כי תחלה אב"א ניתנין המוחין ההם אליה, ואח"כ אליה. והמוחין החדשים תחלה ניתנין אליה פב"פ, ואח"כ אליו. וזה יובן בענין ר"ה.

כמוהו. וזה נ"ל יתד אמיתי ממה שנכתב במקום אחר. (ח)

ז'. הנה הרעת החצון דאב"א שלה, בחול הוא ע"ב ק"ל, ובפכ"פ רחול הוא רי"ו, ע"ב קד"ם. ובשבת הפנימי הוא ב"ן. וגם זה צ"ע, עמ"ש במ"א, כי בביאה ראשונה עושה בה אל הנוק' כלי רי"ו ע"ב קד"ם, ואינה הכלי עצמה רק רוחא דיליה המעלה מ"ן, והוא לוקח ע"ב דיודי"ן, ונחלק לב' ב"ן, א' לו, וא' לה, בסוד די"ו כנוצר במ"א. כי הכלי שבו מעלה מ"ן, הוא ע"ב קד"ם, והוא גימטריא גבורה. כי היא מגבורה נעשית, וב"ן עצמו הם מ"ן, ומ"ה הם מ"ד, ושם ב"ן בהיותה בדעת וביסוד ז"א נקרא יוסף, וכשנותנה בביאה ראשונה של בריאת העולם, נקרא ב"ן ימ"ן, בדעת שלה וכן ביסוד שלה, ונמצאו שהוא רוח מצדו, ובה נקרא נפש.

ונלע"ד, שזה הסוד קין הבכור, רוחא דשרי בגווה. והם גבורות ראשונות, ככתוב במקומו, והוא, כי דע, כי הגבורות כשהם בזעיר אנפין, יוצאות הארתן המועטות לבד, דרך מחיצות אחריים בנקב החזה אל רחל, ונעשה פרצופה מהתפשטותם בה, אך שרשן נשאר בדעת ז"א. לכן הארתן יותר גדולה, מזה שיצא אל הנוקבא, ומתפשטין עם ה"ח בגופא דז"א עצמו. ואחר כך בביאה ראשונה נותן בה הגבורות אלו שבו, ונקרא גבורות זכרים, והוא עליות ב"ן, מהתפשטות הגבורות שבה, שהם נוקבא, ויצאו קין ותאומתו מב' בחי' הנ"ל, והבן זה מאוד. כי אין שום נשמה יוצאת אלא זכר ונקבה, זו ממ"ן וזו ממ"ד. והנה גם הנוקבא לוקחת הארת חסדים בביאה ראשונה שלה כנודע, ואז כבר כלו מ"נ דגבורה וכן מ"ד דגבורה, ואז בזיווג ב' מעלה היא מ"נ גם מהארת

חסדים הנוקבין, והוא מוריד מ"ד מחסדים דכורין. והרי כל המוחין זכרים ונקבות, ואז צדיקין למוחין חדשים בפעם אחרת, וכן תמיד. וזה אינו, רק בחטא של אדה"ר, אך בפעם אחרת, אז החסדים הזכרים יוצאין תחלה בזווג ראשון, ואח"כ הגבורות בזווג ב'. ונ"ל כי כל אב"א יוצאין תחלה הגבורות, כי כן זווג אדם וחוה, היה אב"א.

ח'. תרין עטרין בדעת ז"א בהיותן אב"א, והם החו"ג, והם ע"ב ק"ל, ע"ב חסד דכורא, ק"ל גבורה נוקבא.

ט'. יש זווג אב"א מחציו ולמטה, ויש בכל קומתן שוין, וזהו במנחה. כמ"ש באורך במ"א.

פרק כ"ב

א' סדד כוונה אחרת בענין רמ"ח אברים, כנגד רמ"ח חיבות דק"ש. והוא סוד, יששכר חמור גרם. הנה כבר בארנו, כי הק"ש דשחרית נכנסין המוחין של בחינת הו"ק לבד, וכן בק"ש דערבית. אמנם, פ"י הוא, כי ו' פרקין התחתונים דנה"י דבינה, נכנסים בו' ראשונים של ז"א, ונשארים ג' אחרונים דז"א בלתי מוחין. ונשארין ג"פ קדמאין דנה"י דבינה, לעילא מז"א, שלא נכנסו לחוכם. אמנם, החילוק שבין שחרית לערבית הוא בסוד העמידה, כי בברכת אבות דשחרית נכנסין כל הפרקין קדמאין, באופן שנכנסין כל המוחין דאו"א, אך בערבית אינן נכנסין רק ו"ק דאו"א לבד, והפרקין קדמאין אינן נכנסין. באופן, כי הפרקין אמצעים אשר היו ראויין להיות בתג"ת דז"א, הם עתה בכח"ב שלו.

והנה בק"ש דשחרית, במלת אחד, ששם אתה מכויין בד' של אחד להוריד ד' מוחין דז"א כנודע,

הגה

לאה, הפנים שלה נגד אחר ז"א, ולא שייך בה נסירה אחרת כי אם בזה האופן הנ"ל.

(ח) מהרנ"ש. נלע"ד שזאת מדברת בלאה. כי רחל לא שייך זה העניין, כי רחל עם זעיר אנפין הם בסוד ד"ו פרצופים, וכחל א' ביניהם. אבל

(א) שעה"כ ענין כונת ק"ש דדוש ה' דף קל"ב.

שהם עסמ"ב גי' רל"ב, ויש בהן י"ו אותיות, כי דפ"ד, הם י"ו. והנה י"ו ורל"ב, גי' רמ"ח, הרי אלו הם רמ"ח הנכנסין. והנה כבר בארנו, כי כל אלו הו"ק, הם מוחין דגדלות. אמנם, כשאלו נכנסין, הם מוצאים בו"א המוחין דקטנות, שהם בחי' אלהים, וכמבואר אצלינו שהם מוחין דקטנות, הרי ג' מוחין בנה"י אבא וג' מוחין בנה"י אמא, הם ו"פ אלהים, ואם תחבר ו' אלהים אלו עם רמ"ח, יהיה רומ"ח. וז"ס ק"ש, הנקרא רומ"ח בינוקא^ב פ' בלק ובר"מ, וז"ס יששכר חמור גרם.

אח"כ כשתגיע לעזרת, שאתה אומר שירה חרשה, והנה שם היתה שירה היוצאת מן הגרון, ובמה שאנו אומרים ענו ואמרו, אז תכוין במלת גרון, כי תחלה היה לנו רומח, תוסיף עליו כללות הדי' שמות, שהם די' היות הנ"ל דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, גי' גרו"ן. וסוד הענין, כי תחלה היו יורדין המוחין בראש בק"ש, ואח"כ בשירה חרשה הם מתחילין להתפשט הטפה שלה עד הגרון, ועומדים שם במקום צר ומתערבים שם, ואז שם ניתוסף הארתן, בבחי' הדי' כוללים, ונעשים גרון.

אחר כך באתה קדוש, בברכה זו כבר הודעתין, כי עתה היא בבחינת חיבוק ימין ושמאל ואמצעי, והנה אח"כ כשתגיע החיבוק של האמצעי, אז מתחילין המוחין לצאת מן הגרון לחוץ למטה, וזה סוד, שאחר אתה קדוש אנו אומרים אתה חונן. פירוש, כי עתה כבר הדעת מתחיל להתגלות ולצאת אל המרחב ואל הגלוי, ואז אנו שואלין אותו הדעת, וגם כבר אז ניתן בדעת להנוקבא בקדושה כמ"ש לקמן שער י"ז בס"ד, לכן אנו שואלין דעת.

וגם ז"ס, שמן ברכת אתה חונן מתחיל התיקון י"ס דנוקבא כמבואר אצלינו, כי לפי שכבר התחילו המוחין לירד ולצאת מהגרון, הנה אז מתחיל שם פדצוף הנוקבא במקום החזה, ואנו מתקנים אותה.

ונחזור לענין, כי ראוי לכוין באתה חונן, שיורדין המוחין ויוצאין מן הגרון, להתפשט

בשאר הגוף, בהיות החסדים או הגבורות שעומדים ביסוד אמא במקום הגרון שתומים שם. לכן תכוין כי הלא סוד הגרון כבר בארנו, שהוא גימטריא ג"פ אלהים, שהוא סוד המוחין דקטנות שהוא אלהים, ובחי' דגדלות הנק' הוי"ה, ושניהם מתלבשים זה תוך זה, באותו מקום צר מעבר הגרון, ונקרא מעבר יב"ק, כי אלהים והוי"ה גי' יב"ק.

והנה הה"ח או הה"ג, הם עוברים דרך מעבר יב"ק האמצעי, שהוא ביסוד קו האמצעי, וכל חסד או גבורה הוא הוי"ה א'. נמצא, כי ה"ח הם ה' היות גי' ק"ל, וה"ג גי' ק"ל, לכן תכוין להוריד אותן הק"ל, דרך אותו מעבר יב"ק, שיצאו חוץ לגרון ולמטה. והנה ק"ל ויב"ק, גי' גר"ם, וז"ס חמר גרם. ואני זוכר בודאי שהם ק"ל דגבורות, שהם יוצאים לעשות דעת בנוקבא.

הרי בארנו ג' כוונות רמ"ח, רומח, גר"ם, וכולם בשחרית. אמנם של ערבית הם משונים לטעם הנ"ל, כי יש הפרש בין שחרית לערבית. והנה הרמח, כשתכוין שהם ג' היות ס"ג מ"ה ב"ן, כולם בסוד ע"ב, כיצד: ס"ג וי' אותיות, ומ"ה וכ"ו, וב"ן בסוד האחור, ע"ב. הרי ג"פ ע"ב, גי' די"ו. וכשתחבר עמהם ל"ב אלהים, הרי רמ"ח, ואח"כ עם ו' אלהים דמוחין דקטנות, הרי רומח. אח"כ באתה קדוש, תכוין גרם כמו בשחרית, ק"ל ויב"ק. עוד יש הפרש אחר, והוא, כי הלא בשחרית שכבר נכנסו בברכת אבות כל נה"י דאו"א, כווננו הגרם בגרון, לפי שמקום הגרם הוא יסוד אמא, בסוד העטרה שלה למטה, ושם הם בסוד יב"ק. אך בערבית, שלא יש דק מוחין דו"ק, נמצא כי זה העטרה של יסוד אמא, היא למעלה בכתר דו"א. לכן תכוין שם גרם זה, כי שם ביסוד בהיותן שם למעלה, יוצאין ממנה ק"ל גבורות, כנ"ל. הרי בארנו הכוונה בק"ש דערבית.

והנה גם בק"ש של השכיבה קבלתי, ושכחתי מקצתה. אך בענין הגרון הנ"ל, עתה הוא, תכוין כשתאמר דוממות אל בגרונם, ושם תכוין הגרון הנ"ל. ונלע"ד כפי הכתוב בקונטרס, כי אין לכוין

צריך עתה, כי בעמידה אז כבר הם נפרדין לגמרי. כשתאמר ואהבת, תכוין להוריד ב' אורות לכתר דנוקבא כמבואר אצלינו, שהכתר שלה הם ב' אורות לבר, והם גימטריא ואהבת. כי מכאן מתחיל כתר דנוקבא, וז"ש ואהבת את, כי את היא נוקבא. ואהבתך את השכינה תלוי בה, בהשפעך אליה את הכתר שלה. ואני שמעתי למהר"ם מינץ ששמע ממורי זלה"ה, שיכוין להוריד אליה ב' מוחין, כי אין לה רק ב'. אך הדעת נוטה למה שכתבתי אני, כי אין מלת אור שייך אלא בכתר, כי ג' פעמים אור הם כתר דדוכרא. ודנוקבא הם ב' לבר.

כשתאמר אני ה' אשר הוצאתי אתכם, תכוין לקיים מצות עשה להאמין ולזכור יציאת מצרים ביום ובלילה.

מהחברים: ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך. יכוין, הם ב' לבבות לכלול ימין בשמאל, ב' זרועות, שהוא החסד בשמאל שהוא הגבורה. אח"כ תכלול המלכות עמהם, בין זרועות, שמאלו תחת לראשי וימינו תחבנקני, וזהו ובכל נפשך, שנק' נפש. אח"כ תעלם ותכללם למעלה בחב"ד, וזהו ובכל מאדך. ודברת בס: תכוין מ"ב הנו' כנודע, והוא ברישא דז"א בג"ר שבו, וכן יש בפ' זו מ"ב תיבין, ובפ' והיה ע"ב תיבין, והם בג' אמצעים דז"א, וזהו תכוין במלת עש"ב, והוא ע"ב שמות, כי הם אותיות עב"ש, כי ש' הוא ג'

הגהה

לבבכם ו'. הכנף פתיל י"ו. אתכם מארץ ח'. הרי ס' במ"ק, עיין בתיקונים. ותמיה לי איך מונין מ"ק, הא הזהיר ע"ז האר"י זלה"ה (ה' כנודע. ואפשר לומר כפי שמ"כ, כי להקטין כמות הדינין מותר למנות במ"ק, וכ"כ בספר עץ חיים, ולפיי"ז אפשר לומר גם כן להקטין דיני הק"כ אלהים, וק"ל כנ"ל, ויש לרחוק ולומר שיש באלו תיבות ס' אותיות.

במלת גרון בק"ש דערבית, רק תמתין עד השכיבה, ושם תכוין אותו בפסוק רוממות אל בגרונם.

פרק כ"ג

(א) בפסוק ואהבת, תכוין לקיים מ"ע אהבתך להקב"ה. בשמע בפסוק ואהבת, תכוין שיש בהם ה' פסוקים מתחילים בו ומסיימין בך, הרי ה"פ כ"ו שהוא ק"ל, ה' שמות דהיות. וצריך לכוין, כי הלא הדעת שבו החסדים וגבורות, הנקרא ב' עטרין שברעת דז"א, יש בו ה' היות, ה' מצד עטרא דחסדים, וה' מצד עטרא דגבורות, והם ה"ח ה"ג. וצריך לכוין כי בפ' זו מ"ב תיבין, בסוד הראש^(א) וצריך לכוין כי ה' היות חסדים בראשו, ומשם מתפשט ה' דגבורות בראשו.

(ב) צריך לשום ריוח בין הדבקים שהם ס', כנוכר (ד) בתקונים שהם ס' אתוון, בסוד הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה. וטעם לזה שמעתי ממורי זלה"ה, כי קודם הנסירה היו זו"ג דבוקים אב"א, ועתה לצורך הזיווג יורדים ה"ח וה"ג לצורך נסירה, לכן מעכשיו שאנו רוצים לזווגם, צריך להפריד ביניהם, כדי שיהיו פב"פ. לכן בק"ש צריך להתחיל להפרידן, כדי שיהיו פב"פ, כי הזיווג אינו יכול להיות בהיותן דבוקים אב"א, לכן צריך לשום ריוח ביניהן להפרידן, וזה

(א) צמח: כי בז"א יש הויה פשוטה בכתר, וי' אותיות במילוי בחכמה, וכ"ח אותיות דמילוי המילוי בכינה, הרי מ"ב בזעיר אנפין ברישא.

(ב) צמח: שאלתי לה"ה הרב ר' חיים כהן, מה הן ס' אותיות הרבוקים. ואמר לי בשם חכם אחד, כי בכל לבבך במ"ק ו'. על לבבך ו'. בכל לבבכם במ"ק ו'. עשב בשוך ד'. ואבדתם מהרה ח', על

(ג) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש ח' דף קס"ד.

(ד) תקונא תליסר אות ט"ו דפו"י דף כ"ז:

(ה) שער המצוות פ' ואתחנן דף ע"ח סוף טור ב'.

ומסתלק מן היסוד שלה, כי משם התחלת הצינון והקרירות.

וסוד הענין יותר בביאור הוא, כי הלא כבר ביארנו לעיל, כי אין עתה רק מוחין של ו"ק לבר, ואם כן נמצא שעתה נכנסין המוחין הראוין להיות אח"כ בחג"ת נה"י דז"א, ונכנסין עתה בחב"ד חג"ת דזעיר אנפין. אמנם גם בסוד הלבושים שלהם שהם נצח הוד יסוד, אינם נכנסים רק הלבושים הראוים לחג"ת נה"י דז"א, והם, כי הלא נצח אית ביה ג"פ, והם נגד חח"נ דז"א, והוד אית ביה ג' פ' ג"כ, והם נכנסים בבג"ה דז"א, ויסוד אמא אין בו אלא ב' פרקין יסוד ועטרה, והם נגד דעת ושליש עלין דת"ת דז"א. אמנם נגד יסוד דז"א, לא יש לו לבוש מצד אמא בפרטות. והטעם, כי גם חסדים אין לו, כי הה"ח נסתיימו עד ההוד, בסוד אמא עד הוד אפפשת, אבל על כל זה דע, כי כבר ביארנו, כי מן ההארט התפשטות ה' חסדים, מתקבץ הארתם ביסוד, ונקרא כל. וכבר ביארנו, כי כמו שנתפשט הארת ה"ח, ג"כ מתפשט הארת הלבושים שלהם מנה"י דאמא, א"כ מכח יסוד דאמא, אשר בה גנוזים ה"ח ברישא דז"א, יורד משם ומן העטרה שלה הארה, עד היסוד דז"א.

והנה עתה בק"ש, נכנסים ב' פרקין תתאין דנצח שלה, בחכמה וחסד דז"א, וב' פרקים תחתונים דהוד דידה, בבינה ובגבורה דז"א, ופרק ב' מיסוד דידה שהיא עטרה, בדעת ז"א, וההארה הנ"ל שנמשך משם, אל יסוד דז"א, נכנסת עתה בשליש הראשון ת"ת דז"א, ונשארו ג' פרקין עליונים דנה"י דאמא, למעלה על ראש דז"א, עדיין בסוד מקיף אחד. והנה כי כבר ביארנו, כי בברכת אבות אז געשה זיווג ב' לאבא ואמא, כדי להוציא ג' מוחין הראשונים לז"א, בסוד אלהינו ואלהי אבותינו ע"ש. נמצא כי זה הלידה של אמא, אינו עתה רק בו"ק לבר, ואין צינה וקרירות והכנה בכל נה"י דילה, רק במה שהיא בבחינת ו"ק לבר כנ"ל.

אבות, שהם אמצעים. ויש בהן ע"ב שמות, והוא עשב, ע"ב שמות דויס"ע ויב"א וי"ט, שהם נחלקים בג' אבות, כ"ד כ"ד כ"ד, ג' פסוקים ויס"ע ויבא ויט, עד ושמתם שהוא הטבור. ומן ושמתם עד על הארץ, יש ג' תיבין, נגד נש"ב, מכנגד הטבור עד הירכיים. ובפ' ציצית יש ע"ב תיבין, נגד נה"י. ופי', כמו שבורעות יש בהם ג' פרקין ע"ב ויס"ע ויב"א וי"ט שעולין רי"ו להחיות, כך כנגדן בשוקיים בנה"י.

פרק כ"ד

⁽¹⁾ אמנם מורי זלה"ה רצה לבאר כוונת ק"ש כפי מאמר קו המדה, והתחיל ולא זכינו לשמוע, ועכ"ז נבאר אותו המועט ששמעתי.

הנה כבר נתבאר ⁽²⁾ במקום אחר, כי בעת הולדת התבונה את המוחין דז"א, אז מתקררים הירכיים שלה, בסוד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ואמנם סוד קרירת הירכיים, הוא סוד הסתלקות הארה פנימית דבנה"י דבינה, שמתעלה למעלה בת"ת שלה, ואז נשארין נה"י של תבונה חיצונית לבר בלתי א"פ. ואז כאשר יולדת המוחין חוזרין לכנוס תוך נה"י דתבונה הרקנים, אך אור שלהם האמיתי נשאר למעלה, ואז נכנסים נה"י דתבונה עם המוחין, תוך רישא דז"א, לכן נחשבים נה"י דתבונה, כגופא דזעיר אנפין עצמו, ועל ידי זה היתה הגדלות זעיר אנפין כמבואר אצלינו.

ועתה נבאר פ' שמע ער"ו, כי סוד שמע ביארנו שהוא סוד קבלת מלכות האור מיסוד בינה, ששם הם מ"ג שלה, בסוד שמע שם ע' כנ"ל, לכן תכוין במלת שמע, כי אז מתחלת התבונה להכין את עצמה לצורך מוחין דזעיר אנפין, ומתחלת לסלק ולהעלות המוחין והארה פנימית שבתוך נה"י דילה, אל הת"ת שבה, כדי להכין מקום ריק ופנוי אל כניסת המוחין לז"א תוך נה"י שלה, ובשמע, נצטנן יסוד שלה, ועולה א"פ שלה למעלה,

(1) שעה"כ ענין כונת ק"ש דרוש ו' דף ק"ס. זהר חדש פ' ואתחנן.

(2) ע"ח ח"א שער המוחין פ"ג. הע"ס תחילת חלק י"ב.

אמא, והרי הוא ג"פ, מדה שלימה. וכן עד"ז בקו שמאל ובקו אמצעי, כי כבר ידעת כיון שהבינה ממית עצמו על ז"א, כי נכנסין בו החיצונית נה"י דאמא, והפנימית נשאר למעלה בבינה ולוקחה במקומה פנימים אחרים, והם המוחין דז"א, לכן הם ממש נעשין חלק מאברי הז"א ומגופו, ונגדל על ידם.

והנה עתה מעת שנכנסו המוחין של ו"ק בעת ק"ש, כבר מתחיל להגדיל בהכרח, אך אין לו עדיין בראש ג"ר של הגדלות, רק עדיין החג"ת שלו הם נקראים רישא דיליה, ולכן הוא בהכרח שיהיה בזה הראש שהם חג"ת שלו, ניכר בהם גדלות, והוא כי כבר התחיל לחלק חילוק הנ"ל באופן זה.

ונתחיל לבאר מן הקו ימין, כי הנצח שלו התחיל לחלק, פ"ע שלו עלה לחסד, נצטרף שם עם ג"פ שלו ולא נשאר רק ב"פ לבד, כי עם פ"ת דבינה נעשה בו ג"פ. נמצא כי הו' פרקין שהיו בנצח וחסד דז"א, נחלקו והיו ד' פרקין בחסד, וב' בנצח. וכעד"ז בקו שמאל גבורה והוד, ועד"ז בקו אמצעי ת"ת ויסוד. אמנם ד' פרקין שיש בכל א' מאלו הג' דז"א, שהם חג"ת, הם עומדין עתה בסוד רישא דיליה. וכבר יש בכאן רושם הגדלות הראש שלו, כי כבר הם בכאן בכללות, אע"פ שאינם בפרטות, כי הרי יש כאן ד' פרקין, אשר כאשר יכנסו ג"ר עלאין בז"א בברכת אבות, כבר אלו מוכנים מעתה, כדי שיתחלקו אח"כ אותן הד' פרקין, ויהיו ב"פ הראשונים אל החכמה, ובפ"ת אל החסד. אך עתה שלא באו ג' מוחין עלאין, הם כלולים עתה בחסד, נמצא, כי כבר יש לו בחינת ראש, אך שאינו ניכר, כי הוא מתערב בחסד. וכן בגבורה וכן בת"ת.

נמצא עתה שצריך לחלק ולתת ד' פרקין לכל א' מאלו הג', שהם חסד גבורה תפארת. ובי' פרקין לכל א' הג' תתאין, שהם נה"י. גם צריך שתדע, כי הלא הז"א בהיותו קטן, כמו שיש בחינת מוחין והגדלות מצד אמא, כן יש לו מוחין וגדלות בקטנותו מצד אבא. נמצא, שיש בו

ועתה תבין היטב בקיצור:

שמע. היא הארה הנמשכת מן העטרה לצורך יסוד דז"א, ועתה הוא לצורך ת"ת.

ישדאל. הוא העטרה שעל הבינה בדעת ז"א, הרי קו האמצעי, כי משם מתחיל הצינה וההכנה. יהו"ה. הוא פרק תחתון דנצח אמא, לחסד דז"א.

אלהינו. הוא פרק אמצעי דנצח דאמא, לצורך חכמה דז"א, הוא קו ימין, כי תחלה מתקרב פ"ת, ואח"כ העליון.

יהו"ה. פ"ת דהוד אמא, לצורך גבורה דז"א. אחד. פרק אמצעי דהוד אמא, לצורך בינה דז"א.

ועתה נבאר עד"ז יחוד של בשכמל"ו. והנה, כי כבר בארנו הכנות וקירור נה"י דאמא הנכנסים בז"א, אע"פ שעדיין אינם נכנסין רק עד מלת אחד, כי אז הוא כניסת המוחין, ואין זה רק הכנה וצינון, כדי שיהיו הם מוכנים לכנוס אח"כ במלת אחד. אמנם עתה בבשכמל"ו, צריך לבאר סדר כניסתן בזעיר אנפין, וצריך לחלק ו"ק שלו.

והענין, כי כבר הודעתך, כי אין סוד הז"א מתחילת אצילותו אינו אלא רק ו"ק לבד, לכן נרמז באות ו' של הוי"ה, אך הד' הראשונים הנכנסים ע"י תפלתינו, חסרים ממנו. ובארנו סדר הגדלתו, איך נעשה אח"כ י"ס גמורות בז"א, כי מתחלה יש לו חג"ת נה"י לבד. וכבר ידעת, כי כל א' מאלו אין בו רק ג"פ, ונתחיל מקו ימין שבו, שהם חסד נצח, הם ג"פ בכל א', הנה כאן ו' פ'. וכן בקו שמאל ובקו האמצעי.

והנה כשנגדל זה הקטן, ה"ה על דרך זה: כי הו' פרקין שיש בקו ימין שלו, נחלקין לג' בחינות. כיצד: ב' פרקין עלאין דחסד שבו, נעשה ממנו מדת החכמה, ומתחבר עם פרק עליון דנצח אמא, הרי שיש בו ג"פ מדה גמורה. נשאר מן חסד פרק אמצעי, ועולה פ"א דנצח ז"א ומתחבר עמו, הרי ב' פרקים, ונכנס שם פרק אמצעי דנצח אימא, הרי ג"פ, היא מדה שלימה. ונשארין בפ"ת דנצח ז"א, לצורך נצח שלו, ונכנס בו שם פ"ת דנצח

(ח) תע"ס חלק י"ב לוח החשובות חשוכה רכ"ד.

בקטנותו מוחין דא"א כנודע, וא"כ, כמו שאנו מחלקין כח הו"א מצד אמא, כן צריך לחלקו מצד כח של אבא אשר בו. נמצא, כי צריך לחלקו ד' פרקין מצד אבא, וד' פרקין מצד אמא, בחסד, וכן בגבורה, וכן בת"ת. ובי' פרקין מצד אמא בנצח, וכן בהוד, וכן ביסוד.

אך צריך שתדע, כי כפי הראוי, כך היה ראוי להיות, אך אינו כן עתה. והטעם, כי הלא יחוד בשכמל"ו הוא יחוד הנוקבא כנ"ל, וצריך לתת גם כן חלק אל רחל נוקבא דו"א, כי הלא היא חלק ממנו בשר מברשו ועצם מעצמיו. והנה, היא לוקחת אבר מאיברי הו"א ממש ומחלקיו, מצד אבא שבו ומצד אמא שבו, וז"ס בשכמל"ו, שהביאו לה עבדיה בחשאי.

וצריך לבאר מהיכן היא לוקחת. דע, כי הלא המלכות נבנית מהשמאל כנודע, כי היא עטרא דגבורה, ואין לה חלק בקו ימין של הו"א כלל, אם לא בעת הזווג, שאז לוקחת ה"ת. נמצא כי אין לה חלק בקו ימין של ז"א כלל, לא מצד אבא ולא מצד אמא, אך בקו שמאל יש לה אחיזה. אמנם, להיות כי גם הבינה מצד שמאל, לכן החלק שלוקחת מקו שמאל דו"א, הוא מצד אמא שבו, ולא מצד אבא שבו. וגם הטעם, כי שם אבא מכוסה תוך אמא.

גם בקו האמצעי יש לה אחיזה ביסוד שבו (ט) כי שם עיקר יניקתה כנודע, ולפי ששם כח אבא מגולה, לכן אותו החלק שלוקחת הוא מצד אבא שבו. הרי כללות הענין, שהמלכות נוטלת חלק שלה מן כח ההוד דו"א, מן כח אמא שבו. ומיסוד דזעיר אנפין מכח אבא שבו. כי הו"א בגדלותו, מסתלקת ממנו ב"פ תתאין של הוד שלו מצד אמא, וניתנין אל המלכות, כי ההוד היא עיקר הקו שמאל כנודע, בסוד כל היום דוה, ואין נשאר בו רק בפ"ת מצד אבא, וכן מסתלק מתוכו מן היסוד שלו בפ"ת דיליה מצד אבא, ואין נשאר בו אלא בפ"ת מצד אמא.

ועתה נבאר סוד היחוד בשכמל"ו. דע, כי בשכמל"ו אינו ע"ד שמע, כי שם היה מתחיל

ממטה ולמעלה, כי כן דרך הצינון והקריירות, וגם היה מתחיל מן קו אמצעי, כי משם מתחיל הצינון והקריירות. אך בשכמל"ו שהוא הגדלה והתחלקות, תחלה נגדל למעלה, ואחר כך נשאר השארית אל התחתון, וגם כי הוא מתחיל על הסדר, קו ימין וקו שמאל וקו אמצעי, שהם על סדר חג"ת.

ברוך: הם ד' אותיות, כנגד ד' פרקין עלאין בחסד, ותכוין גם כן שהם כפולים, ד"פ מאבא וד"פ מאמא.

שם: הוא ב' אותיות, ותכוין שהם כפולים ב' מצד אבא וב' מצד אמא לנצח, ובזה ג"כ תבין מש"ל, ברוך הוא בחכמה, והוא קו ימין, נגד חכמה הכלולה בחסד כנ"ל, כי לכן יש בו ד' פרקין.

כבוד: אמרו בזוהר פ' תרומה דקכ"ג שהיא בינה, והם סוד ד"פ של גבורה, ששם כלולה הבינה. אך כאן לא תכוין רק לד' מצד אמא, כי להיותם חסדים אינן מתערבים עם של אבא, והנה הם חסרים ב' פ"ת של הוד.

לכן אח"כ אנו אומרים, מלכותו: לרמוז כי הוא בהוד ז"א, אשר חלק המגיע לו לקחה המלכות, וזהו מלכותו. גם תכוין כי הם ו' אותיות נגד ו' פרקין מצד אבא, ד' לגבורה ב' להוד.

לעולם: ת"ת דו"א, וד' אותיות לעו"ל הם ד"פ דאמא.

ועד: ב' אותיות ע"ד, הם ב"פ דיסוד דאמא ביסוד דו"א, הרי הו"א שלם מצד אמא בקו אמצעי שלו. אך מצד אבא, כבר בארנו שהמלכות לוקחת משם, והטעם, כי שם אבא מגולה. והנה גלוי של אבא מן החזה, נמצא שאין מצד אבא סתום, רק שליש עליון של ת"ת דו"א, שהוא דבר מועט, וכל השאר מגולה, ושם הוא מקום אצילות המלכות, לעולם באמיתית, כנודע, מחזה הת"ת עד סיום היסוד. לכן בכאן לוקחת כל ד' פרקין מצד אבא שבת"ת ז"א, ואינם נשארים בו"א מצד אבא רק ב' פרקין לבד, ואלו הב' פרקין נחלקין: א' בת"ת, וא' ביסוד.

ואלו הם ב' אותיות הנותרים מן לעולם ועד, שהם אותיות מ"ו הסמוכים, שהוא מ"ם שבסוף לעול"ם, ו' שבתחילת "ועד, הרי מ"ו, מ"ם אל

(ט) בדפו"י (אינו) (או אפשר שצ"ל בת"ת וביסוד).

ת"ת, ו' אל יסוד. וכבר ידעת, כי מ"ו הוא גי' מלוי דע"ב דיחיד"ן, שהוא באבא כנודע. וכוונת הענין, כי מילוי ע"ב לבד הם ב' אותיות מ"ו, הם הנשארים ביסוד, ות"ת דו"א. אך השם עצמו לוקחת המלכות, לכן תכוין בב' אותיות מ"ו, אל מלוי ע"ב, והרי עתה נתבאר, איך לוקחת בכאן רחל בפ"ת מצד אמא בהוד דו"א, וד"פ ת"ת ויסוד מצד אבא, וכל זה הוא ו' פרקים, בין מה שלקחה מצד אבא ומצד אמא, והם מדה א', כי בכל מדה הוא גי' פרקין מאבא וג"פ מאמא כנודע, והרי עתה המלכות מה שהיתה בסוד נקודה קטנה, יש לה מדה א' שלימה. אך עדיין הוא בכח, כי בברכת אבות אז נגמרת לעשות מדה שלימה, ואח"כ פרצוף שלם וע"ש.

והנה ביחוד ק"ש הוא סוד הנשיקין עליונים, לכן הוא סמוך אל היכל אהבה אשר שם הנשיקין, צריך לייחד לכן ד' דאחד גדולה, לרמוז על ה' עליונה, דה' עליונה נמי ד' היות כנוזר בזוהר, ואנו מייחדין אותה בסוד נשיקין עלילאין. ובשכמל"ו, הוא סוד נשיקין תתאין, ת"ת ומלכות. לכן צריך לכוין להמשיך לה מן א"ח לד', והוא אחד, כדאיתא בזוהר תרומה. ולעתיד, תהיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה וגו' אז יהיה ה' למלך על כל הארץ, ולא יהיה אחיזה לקליפות כלל, זה שמלכות יהיה בסוד והיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

והנה במלת ה' אלהינו ה', תכוין להוריד גי' הארות מן א"א אל או"א, וג' שמות אלו הם הורדת הארה לאו"א, שיזדווגו אח"כ במלת אחד, ע"ד מ"ש בשמע ישראל, שהם הכנות זו"ן תחלה, כדי שיזדווגו בנפילת אפים אח"כ. והנה בא"א יש בו שם הויה הכולל י"ס שלו, ותכוין תחלה בשם הויה שהוא במלוי יודין, שמקבל עתה אבא שם זה מן י' של הויה דאריך.

אלהינו: תכוין שהוא אהיה דיודין, שיורד עתה לאימא מן ה' ראשונה דהויה דא"א. הו"ה הב', תכוין שהוא שם הויה מילוי ע"ב, והוא הדעת המזווג לאו"א, ומקבל הארה עתה מן ו' שבהויה דא"א.

ובאחד: תכוין להוריד הארה מן ה' תתאה

שבהויה דא"א לזו"ג, שהם יאהדונה"י, שהם סוד אחד: דה' ד', שיעלו עתה לעשות מ"נ לאו"א. דה' אותיות הויה של א"א, תכוין שהם במילוי יודין. אח"כ תכוין להמשיך ד' מוחין לזו"א, והם: ד' יה"ו, דה' אה"י. והד' יה"ו, יוצאין מד' יודי"ן של שם ע"ב, אשר תכוין בו ג"כ קודם היה"ו אלו, כמבואר אצלנו, והד' יה"ו הם בסוד ע"ס מ"ב, ואלו המוחין הם בסוד א"פ ללאה, ואור מקיף לזעיר אנפין, שלא יכנסו לו מוחין במצחו. ולא רמוזה בסוד ד' גדולה דאחד, לכן אחר כך במלת מלכותו שהוא ברחל, הנקרא מלכותו, מלכות ו', שהוא הזעיר אנפין, כי אשתו של זו"א העיקרית היא רחל, וז"ס בת מלך שהריחה ציקי קדרה, כי רחל נקראת בת מלך ממש, משא"כ לאה שהיא בסוד הבינה. והריחה, כמאן דארח מרחוק, כי מוחין אלו נעלמו ממנה שהרי אפילו לזו"א עצמו אינו עולה, אלא בסוד מקיף נעלם. לכן עבדיה שהם הצדיקים, ע"י שמסרו נפשם על ק"ה במלת אחד, כמבואר אצלינו, הביאו לה משם הארה למוחין שלה בחשאי, הארה לבד, ולא מוחין ממש. ולכן צריך לכוין כשאומר מלכותו, שירכין ראשו למטה, לרמוז שמוריד הארה עד רחל. ובאות ד' של וע"ד, יגמור פרצוף רחל ממש כלאה בפרטות, כי עד עתה היה בסוד לאה, ולכן בד' זו, יכוין להמשיך לרחל בסוד א"מ, וז"ס ואהבת את ה', כי את היא רחל נוקבא, הנקראת את ד' אלהיך, ואהבה זו היא להמשיך לה הארה הנו'.

ענין הק"ש הוא סוד החסד של הזו"א המתפשט בראש המלכות, ולכן בפסוק ואהבת, ראוי לכוין כי פסוק זה הוא בזו"א בחסד שלו, כי האהבה היא חסד, ותכוין כי ע"י חסד זה, נמשך לרישא דנוקבא בשיתוף הדעת דזו"א. נמצא, כי הדעת והחסד דזו"א, מכינים ומתקנים רישא דנוקבא. ובוה תבין, כי ואהבת הוא בחסד והוא בראש ולכן תמצא כי ה' פסוקים הם בפרשה זו, וכל פסוק מהם ראשו ו' וסופו כ', הרי כ"ו מנין הו"ה. וה"פ הו"ה גי' ק"ל, לרמוז על דעת המלכות שהיא ק"ל, ונתקנת ע"י דעת וחסד דזו"א. ודברת בס: במלת ב"ם תכוין למ"ב הידוע, והוא ברישא דזו"א, בג"ר שבו, וכן יש בפרשה זו מ"ב תיבין, ומן והיה עד

והנה ביחוד ק"ש הוא סוד הנשיקין עליונים, לכן הוא סמוך אל היכל אהבה אשר שם הנשיקין, צריך לייחד לכן ד' דאחד גדולה, לרמוז על ה' עליונה, דה' עליונה נמי ד' היות כנוזר בזוהר, ואנו מייחדין אותה בסוד נשיקין עלילאין. ובשכמל"ו, הוא סוד נשיקין תתאין, ת"ת ומלכות. לכן צריך לכוין להמשיך לה מן א"ח לד', והוא אחד, כדאיתא בזוהר תרומה. ולעתיד, תהיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה וגו' אז יהיה ה' למלך על כל הארץ, ולא יהיה אחיזה לקליפות כלל, זה שמלכות יהיה בסוד והיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

והנה במלת ה' אלהינו ה', תכוין להוריד גי' הארות מן א"א אל או"א, וג' שמות אלו הם הורדת הארה לאו"א, שיזדווגו אח"כ במלת אחד, ע"ד מ"ש בשמע ישראל, שהם הכנות זו"ן תחלה, כדי שיזדווגו בנפילת אפים אח"כ. והנה בא"א יש בו שם הויה הכולל י"ס שלו, ותכוין תחלה בשם הויה שהוא במלוי יודין, שמקבל עתה אבא שם זה מן י' של הויה דאריך.

אלהינו: תכוין שהוא אהיה דיודין, שיורד עתה לאימא מן ה' ראשונה דהויה דא"א. הו"ה הב', תכוין שהוא שם הויה מילוי ע"ב, והוא הדעת המזווג לאו"א, ומקבל הארה עתה מן ו' שבהויה דא"א.

ובאחד: תכוין להוריד הארה מן ה' תתאה

ושמתם ע"ב תיבין, והם בג' אמצעים דז"א, וזה תכוין במלת עשב: ע"ב ש', כי ש' הוא ג' אבות חג"ת ג"א, ויש ז"ה ע"ב שמות דויסע ויבא ויט, שהם נחלקים לג' אבות, כ"ד כ"ד כ"ד, עד ושמתם שהוא הטבור. ובפרשת והיה אם שמוע, תכוין שהוא גבורה דז"א, וע"י מתקן החסד שבה במלכות. והנה, בהיות החו"ג הנה הגוף נכלל באמצעיתם, ולכן פרשה זו היא כוללת שם ע"ב, גופא ותרין דרועין.

ומושמתם עד פרשת ציצית, תכוין להוריד כל שאר בנין הת"ת, מטיבורא ולתתא, עד טבורא ולתתא דמלכות. ובפ' ציצית תכוין לב' פרקין תחתונים דז"א דנה"י, שבהם נתקנו נ"ה כולם של המלכות, ובתוכן ג"כ היסוד.

ונתתי מטר: המטר הוא אור עליון היורד מלמעלה, שהם מ"ד, וכנגדו עולין ניצוצות הקדושה, אשר בעמקי הקליפות בסוד מ"ג, והוא בירור המלכים דמיתו, לקראת אותו היורד, ועולין ומתדבקין ומתבררים, כי הם מתאווים וחושקים לעלות אל מקומם, וכשיושלם זה הבירור יבא משיח צדקנו, וזה סוד, גדול יום הגשמים כיום קיבוץ גליות.

כתב האר"י זלה"ה: עולימתא שפירתא דלית לה עיינין, היא הכלה הכלולה, דמסטרא דיצחק אתי, דכתיב ביה ותכהן עיני מראות, ועיינין הם למטה בהיכל הזכות, והם ע' קתדראות, כדאיתא בזוהר פרשה ויחי ופרשה פנחס, ובהם מקום החשבון, כדכתיב עיניך ברכות בחשבון, כדאיתא התם. אבל למעלה באצילות שהיא שפירתא, לית לה עיינין, לכן היה רבינו הקדוש מעביר ידיו על עיניו בשעת ק"ש, ביחוד הכלה. וגם גופא לית לה, דהא נפקא מתדבקת מאחודיו בראש האצילות, כדאיתא בארדא, ולא מתפרשא אלא בדרועין וירכין, וכך כתב הרמ"ק עצמו. וז"ס ד', שא"ל אלא ב' דרועין ושוקין, ובשעת היחוד דהיינו א"ח ד', שהיתה ד' בתחלת אצילותה, צריך להעביר ידו על עיניו כדכתיבנא. ואפשר שלזה נהגו העולם, לכוף ראשם על ברכיהם בשעת היחוד, לבל יראה

הגוף, ומנהג ישראל תורה היא. והנה לא נזכר עיני הכלה, וזה יורה על מה שכתבנו. וטעם הדבר, כי נוקבא דזעיר אנפין היא כולה דינין, ואלו היות לה עיינין, הות מוקדא עלמא בשלהוביתא, וז"ס הסבי עיניך מנגדי, שיהיו למטה ולא כנגד החתן. וז"ס המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, למטה ממש בהיכל הזכות, ולבו למעלה באצילות.

פעם אחת, חששתי אני חיים בעיני, וישבתי קרוב לב' חדשים חולה מן העינים ושאלתי למורי זלה"ה, ואמר לי על שלא כוונתי בליל שבת בקידוש, כי הלא פסיעה גסה נוטלת א' מת"ק מאור עיניו של אדם, ואינה חוזרת אלא בקידוש ליל שבת, ולפי שאז לא כיונתי בו, לכן אירע לי זה. ואח"כ שאלתי לו יותר סיבת הדבר, ואמר לי שגם היה בו מציאות אחר, שפעם א' הייתי מסתכל בהרב זלה"ה בשעת התפלה, שהוא היה מכון כוונות עליונות, ויש שם קדושה רבה מאוד והשראת השכינה מאוד, ולא היה ראוי להסתכל בו, ואמר לי, לפחות לא אסתכל בו בג' זמנים אלו: כשהיה אומר ק"ש, וכשהיה אומר ב"כ, וכשהיה אומר קדושה מעומד. כי באלו המקומות הם כוונות גדולות. וביום א', שמנעתי מלהסתכל בו בג' זמנים אלו, ונתרפא עיני מיד ברגע ההוא.

פרק כ"ה

א"כ בענין סדר רמ"ח תבין שבק"ש. כבר בארנו כי אחר שיורד השפע לג' מוחי ז"א, אח"כ יורד לחג"ת ונה"י דז"א. ועתה איך נגדל ז"א, ונעשין לו רמ"ח איברים שלימים. כי פ' שמע יש בו מ"ב תבין כנגד רישא דז"א, וגם הוא סוד עטרא דחסדים, והם ברישא דנוקבא, כי מהם נעשו חו"ב דנוק'. וזהו ואהבת, בסוד אהבת חסד, וסי' מ"ב, וזהו דברת ב"ם, אותיות מ"ב, והם כנגד מ"ב אתון דאבגית"ץ. והנה אמרו בתקונים, רישא דאילנא דאינון מ"ב תבין דאבגית"ץ, והנה שם מ"ב זהו גבורה, ואיך אמד שואהבת הוא חסד כנגד שם מ"ב הנ"ל, והוא גבורה. והענין הוא, כי גם יש שם מ"ב הנ"ל שהוא בחסד, והוא, כי כבר

(א) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף ק"ע ט"ב.

בך' והם גי' הויה והם ה"פ כ"ו, כי הם ה' הויות נגד ה"ח. גם תכוין כי הם של מילוי ההי"ן, ה"פ ב"ן יש בפרשה זו כיצד: בכל לבבך. בכל גי' ב"ן. ובכל 'מאודך' והיו, ר"ת גי' ב"ן. הדברים האלה אשר אנכי מצוך, ר"ת גי' ב"ן. 'האלה אשר אנכי מצוך' היום, ר"ת גי' ב"ן. כס בשבתך בביתך ובלכתך, תכוין כי ב"ם גי' מ"ב, והוא ברישא דז"א בג"ר שבו. ועם ר"ת 'בשבתך' בביתך 'ובלכתך, הוא גי' ב"ן, הרי ה' בניס, וכוונת האלו הבנים טוב מאוד לכוין בק"ש שעל המטה בסוד מ"ג, ועיקר כוונה זו היא בק"ש שהוא ולא כאן. גם באומרך ובכל מארך, יכוין לשם מ"ה שהוא סוד הרעת, שהם החסדים שהם שם מ"ה, ולפי שכל הנשמות, יש מהם שנמשכים מן דכורא ויש מן נוקבא כנודע, ולכן כשמדבר בלשון יחיד, אמר ובכל מארך, כי יש שהיא מן הדכורא שהוא שם מ"ה, שהוא גי' מאד. אך בפרשת והיה אם שמוע, שמדבר בלשון רבים, לא אמרו ובכל מאדכם, כי רובם מן הנוקבא, ולא מן מאד שהוא הזכר, ובפרט כי פרשה זו ע"ט דגבורה שהוא נוקבא. גם באמרך וקשרתם לאות, תיגע בתפילין של יד ושל ראש. ובפרשת והיה אם שמוע תשמעו פי' זו נגד עטרא דגבורה, וזהו אם שהיא אימא עלאה. ותכוין ר"ת אש"ת שהיא עטרא דגבורה בנין דנוקבא, גם מלת אם היא נוקבא כנודע והיא גבורת הבינה אימא עלאה, ולפי שהמלכות עטרא דגבורה לכן נזכר ונרמז יציאת המלכות בפ' זו, כי הלא יציאת המלכות בחוזה דז"א בת"ת דז"א, ואלו הם ד' אותיות והי"ה. כי כבר ביארנו כי בפרשה זו יש ע"ב תיבין שהם בחג"ת דז"א, ויציאת המלכות הוא בחוזה שהוא ת"ת דז"א. והנה כבר הדעתך סוד של המזוזה, והם סוד ד' אותיות של והיה אם שמוע, כי אות ו' בחוזה דז"א שהוא הת"ת ששם הוא ו' של הוי"ה כנודע, ושם הוא יציאת המלכות הנקרא הי"ה. פי', כי המלכות היא ה' אחרונה של הוי"ה, לכן הכתר שבה שהיא ספירה ראשונה שבה נקרא ה', וז"ס ו"ה של והיה, כי ו' הוא ת"ת דז"א, ושם יוצאת ה' שהיא כתר

בארנו בענין הדרוש דשמים ז"א דאצילות, שיש בחסד דז"א שם אלו"ה, והנה שם אלו"ה הוא כמנין מ"ב, וזהו ואהבת את, וזהו אהבת חסד.

ובפרשת והיה אם שמוע ער ושמתם ע"ב תיבין, נגד חג"ת דז"א, ג"פ כ"ד והוא עטרא דגבורה דנוקבא. וחרה אף ה', משם כח התפשטות ה"ג בגופא דנוק'. ומן ושמתם עד פרשת יציאת נ' תיבין, נגד ב' שלישים רת"ת דדכורא. ובפרשת יציאת ע"ב תיבין, נגד נה"י דדכורא, ומהן כל בנין גופא דנוק'.

והנה המוחין של נה"י דז"א, עדיין לא ירדו למקומן, כי הלא ג"ר אינן נכנסין עד ברכת אבות, והמוחין של ג"א הם במקום ג"ר, ושל הג"ת במקום הג"א, נמצא הג"ת ריקנים.^ב

וכבר הדעתך, כי נ"ה נקראו לבר מגופא, כי הם באים בתוספות, ואינם נגמרים רק ע"י ג"פ תחאין דאמא, המתפשטות שם. אמנם עתה, אין להם ההארה מהם, כי עדיין לא נתפשטו למטה במקומן, לכן צריך לכפול גי' תיבין ה' אלהיכם אמת, להוריד ההארה ההיא של נה"י דאמא לנה"י דז"א אשר אנחנו בהם, בסוד פרשת יציאת, כדי שיושלמו כל רמ"ח איברים של דכורא. אמנם בואהבת, תכוין לב"פ אור כמבואר לעיל, והם לרחל. וזהו ואהבת את, כי רחל נקרא את, כמבואר בזהר. עוד תכוין, בעטרא דחסד כנ"ל, וז"ס ואהבת, שהוא אהבת חסד. וכבר הדעתך בסוד היציאת, וגם למעלה במלת אחד, כי עטרא דחו"ג נקרא אהו"ה, לכן תכוין בר"ת והיו הדברים האלה אשר, אהו"ה הנ"ל, שהוא עטרא דחסדים. והכוונה, כי למעלה במלת אחד, ירדו המוחין והיו כלולים החסדים במוח חכמה, וגבורה במוח בינה. ואמנם, אינם מתגלים שם כלל, רק אח"כ מתחילין להתפשט ולירד במקומן, כי בפסוק והיו הדברים, אזי יורדין החסדים ממוח החכמה אל מוח הרעת ששם הוא מקומן.

והנה הם ה"ת, והם ה' שמות של ב"ן דההי"ן, לכן תכוין שיש ה' פסוקים בפרשה זו כנגד ה"ח. גם תכוין, כי ה"פ אלו מתחילין בוא"ו ומסיימין

דנוקבא הנקרא ה'. אח"כ י"ה הם תרין מוחין חו"ב דילה, וז"ס והי"ה. לכן פ' זו עטרא דגבורה שהוא בנין הנוקבא.

אמנם אחר שהחסדים נתגלו במקום הדעת, שהוא מקומן בפ' ואהבת, הנה עתה נתגלין הגבורות במקומן, והוא שם אהו"ה כנ"ל, וזהו "את השמים ולא ייחיה, ר"ת אהו"י. ותכוין כי הוא שם אהו"ה ויש בו ה' יתירה כנגד ה"ח, שצריך לכולם עם ה"ג ולמתקן, ולכן אהו"ה עם כללות ה"ח, הם גי' אהו"י. אמנם סוד הדבר, צריך שתדע כלל אחד, לפי שעתה אנו בק"ש, שלא ירדו רק מוחין של ו"ק, לכן אין כח בחו"ג להתפשט במקומן, עד שיכנסו ג"ר, ואז יתפשטו במקומן, כי אין יכולת בחו"ג לכנוס במקומן, רק עד אחד שנגמרים ליכנס כל המוחין לגמרי, אך עתה שהם עומדים מחוברים עם חו"ב כנ"ל, לכן אפילו עתה אינן מתפשטים רק הארה שלהם לבד ולא הם בעצמם, ולכן נרמזו בתוך הפרשה, ובסוד ר"ת לבד, אך עדיין שרשם נשאר למעלה עד ברכת אבות, ולכן בפרשת והיה אם שמוע, אנו מביאין הארת ה"ח עם ה"ג למתקן כנ"ל, משא"כ אם כבר כולם ירדו יחד אל מקומם שאין צריך אל הנ"ל, כי כבר הם יחד מחוברים.

מהחברים: ואהבת, יש בפרשה זו מ"ב תיבין וכו' ודברת ב"ם. וצריך לכוין בה לשם פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי דמ"ה, שהם י"ד אותיות, וכ"ח דמילוי המילוי, הרי מ"ב, בסוד ראשו של ז"א. וכן פשוט בכתר, מלא בחכמה, מילוי דמילוי בבינה. והם נחלקים לג' חלקים שוין שהם חב"ד, י"ד אותיות לכל אחד מהן.

אח"כ פרשת והיה אם שמוע עד מלת ושמתם, והוא בכלל יש ע"ב תיבות, וסימן ונתתי עשב, ע"ב ש'. רמז לג' אבות, שכנגדן יש בפרשה זו ג' היות, ע"ב הוא בחינת מספר התיבות, לפיכך צריך לצייר בשכלו אותן ההיות של עגולים ג' לי, ג' לו, ט' לכל ה', הרי כ"ד עיגולין לכל הויה, וכולן יחד עולין ע"ב. ואלו העגולים, הם כל א' כדמות עין האדם, אל כל תגין, שהם גבינין דעינא, הרי ע"ב תגין לכל הויה. צירוף שלשתן, רי"ו

גוונין דעינא, הרי ע"ב עיינין, רי"ו תגין. צירופם ע"ב רי"ו.

והכוונה כל זה לחג"ת דז"א, וגובה של ראש לאה, למטה מקשר תפילין ש"ר. שעניי לאה נגד כתפיו שהכלים חלושים, כדכתיב ועיני לאה רכות, והם קרובים למוחי ז"א הנותן להם הארה, ובשבילם ציירנו ההו"ה בעיינין.

ויכוין הו"ה ראשונה בחסד, ונקודם כל ד' אותיות בסגול, וסימן לאהבה את ה', שהם י"ב ירדין, מספרם ק"ך, למתק ק"ך צירופי אלהים, שכל שנים מהן הן י' אותיות, משלמת הנקודות לששים המה מלכות.

בהויה הב' שהיא שמאלית, גבורה. וסימן וחרה אף ה', שד' אותיותיה בניקוד שב"א, שהם ח' נקודות, ח' ירדין, גי' פ'. בסוד, שמונים פילגשים. הו"ה ג' בת"ת, יכוין ניקוד ד' אותיותיה, בחולם. וצירוף ארבעתם ס. בסוד, ס' דלמרבח המשרה.

ודע, כי כמו שיש לז"א ע"ב חסר א', שהוא צירוף מ"ה וכ"ו, והמשלים לע"ב, הוא א' הנותר בע"ב דס"ג דאמא, שהוא ס"ג וי' אותיות, הרי ע"ג, כך יש כאן תיבות ושמתם, שהוא סוף תיקונו ושלמותו, לפרשה של אחריה, שהוא באמא. לפיכך, יש בה נ' תיבין, כמנין אדמה שבפסוק אחרון שבפרשה. והכוונה למלכות דתבונה, שעשתה כוננת בז"א בבטן ומעיים, שהם למטה מן החזה, יש לאחוריו ראש רחל, ואותיות אדמה הן מ"ה כמשמעה, וד' אותיות הפשוט וא' כולל השם. ובפרשת ויאמר יש בו ס"ט תיבות, נגד ג' שורות של סנהדרין כ"ג בכל שורה ויש נשיא ואב"ד, ושכינה עליהם, להשלים מספר ע"ב. ויכוין שכללות הפרשה זו הוא בנה"י דז"א, וכל א' הויה בעיינין כנ"ל, אלא שהה' אחרונה, אין לה אלא ב' עגולים בתוך ו' שבתוכה, ומנין כל התגין שבג' היות אלו גי' אור זרוע לצדיק, עד שיושלם ש"ץ שהוא ת"ת, שליח ליי"ס דז"א, למנין ע"ב רי"ו, מדת הנשיא הויה. אלהיכם, מדת אב"ד. אמת, שכינה עלאה, דאהי"ה פ' אהיה גי' אמת. והנה נה"י אלו הם ראשי מתניים וכנגדן עינים דרחל, ושבח אותה הכתוב בהן, יפת תואר ויפת מראה,

פרק כ"ו

בהגיעך אל וקשרתם, תשים ירך על התפילין ש"י וש"ר. בהגיעך אל תחלת פ' ציצית, או תקח כל הציצית בידך. פי' כי כבר בארנו לעיל כי בהגיעך אל מהר והבא עלינו ברכה ושלום, שתזקוף ב' צדדי הטלית על כתפך, באופן שישארו ב' ציצית מאחור, וב' ציצית לפניו, ותקבץ כל הד' יחד בידך השמאלית, ותניחם על לכתך עד עתה, ויהיו ענפי הציצית נופלין לצד מטה, ויהיו בידך עד ודבריו חיים וקיימים. ועתה תאחו גם בידך הימנית בענפי הציצית, ותביט בהם, ותכוין כוונת יחוד הציצית שידעת. וכשתגיע אל וראיתם אותו, תכוין כוונה שידעת. ובהגיעך אל אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, תנשק הציצית ותשימם על עיניך. אמנם יהיו כך בידך אחוזין בהם נגד הלב כנ"ל, עד בהגיעך אל ודבריו חיים וקיימים, כמ"ש בע"ה.

גם באמרך ועשו להם ציצית, תכוין אל אותו היחוד שבארנו, בסוד אותיות יהו"ה הנ"ל שבהם, והוא אותיות י"ה לגבי ו', וו' לגבי ה' תתאה, ע"ש. אח"כ במלת ונתנו על ציצית, תכוין בד"פ יה"ו במלואם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וד"פ אה"י, ב' ביודין, וא' באלפין, וא' בההיך, שכולם עולין ציצית, וג"כ יוסף, וע"ש בביאור כוונת הציצית. ובמלת הכנף, תכוין לשם אהי"ה דההי"ן שהוא גי' כנ"ף. וד"פ כנף, גימטריא ציצית. (א)

כי הכלים חזקים, אמנם הגבורות חזקים והמוח חזק, ולפיכך לית לה הארת עיינין אלא בסיוע הנותן בו עינו, וכמארז"ל שיתן עיניו בכוס של ברכה. ומשיתחיל פ' ציצית יקח הציצית ביד ימינו ויסתכל בהם, עד שמגיע למלת לעד, ואז ישים על עינו לעשות לה הארת עיינין, מב' שמות ע"ב קס"א מאו"א, כי היא עולימתא שפירתא דלית לה עיינין, עד שתקבל הארה מכח נה"י דאמא שהם עיינין. ואז ניקוד ד' אותיות שבהויה ראשונה דכתיב בה וראיתם וכו', הוא חירק לארבעתן, שמנצח ז"א מתקן קו ימין דנוק', וד' נקודות של חירק גי' מ' פתוחה, והויה השניה ד' קבוצין, שהוד ז"א מתקן לה קו שמאל מכח אמא עלאה, דעד הוד אתפשטותא. וי"ב נקודים אלו הם סוד ג' ממין, והם המם פתוחה והמם סתומה דלסרבה המשרה. ועוד מם פתוחה אחרת השייכת במקום הסתומה בראש התיבה. הוי"ה שלישי אחרונה שבסוף הפ', ניקוד ד' אותיות הוי"ה בשורק, שכולל חכמה וגבורה, דהיינו ב' אלפין שכל ו' שורק חצי א אחת משם אהי"ה דאמא, הרומז ליסוד תבונה שהוא קצר ורחב, וחצי מלכר מכוסה, סוד מערת המכפלה חדר ועלייה, וחצי מגולה היא הפרוודור, לפיכך פלגינן לאלף י"ו י"ו חצי מגולה חצי מכוסה, דהיינו האלף שניה, ואחת היא אמצעה, ושם מ"ה דז"א שגם היא חצי מגולה וחצי מכוסה, ע"כ מהחברים.

הגהה

ויכוין בחסדים הממתקין הכנף, וכל כנף הוא מנין כע"ס. אשר החזקתיך מקצות הארץ: דע, כי ד' שמות אהו"ה, ב' דיודין וא' דאלפין וא' דההי"ן גימטריא קצו"ת. ואלו הד' כנפות, הם סוד ד' שמות, הם כנפות הארץ, כזה: אל"ף ה"י וי"ו ה"י, אל"ף ה"י וא"ו ה"י, אל"ף ה"א וא"ו ה"א, אל"ף ה"ה ו"ו ה"ה. ע"כ.

(א) תיקון הכעס. הנה כעס הוא כמנין כנף, שהוא שם אהי"ה (א) דיודי"ן כמנין כנף, וד' כנפות שיש בציצית, הרי ד"פ כנף, גימטריא ציצית. והנה אמרו כי בק"ש צריך לשום ד' ציצית נגד החזה, והנה שם בחזה דז"א מתגלים החסדים כנוכר, לכן בעוד שציצית שם בחזה, יכוין למתק הכעס, שהוא כמנין כנף, ע"י החסדים המתגלים עתה שם בחזה דז"א, אשר שם הכנפות נתונים.

(א) צ"ל דההי"ן. שער רה"ק תקן י"ד דף ג'.

ובמלת פתיל, תכוין גם כן כמ"ש בכוונת ציצית, כי חוט התכלת הוא סוד המלכות. והנה היא כלולה מ"ס שבה, שהם י' היות במילוי ההי"ן, גימטריא פתיל. גם במלת תכלת, תכווין כי המלכות מקבלת ז' שמות, שהם רמזים בסוד מ"ב אהי"ה ויה"ו כנזכר בסוד קב"ש, והם הוי"ה בלי ניקוד והויה בנקוד אלהי"ם, ומצפ"ן, וי"ה ואדנ"י וא"ל ואלהים ומצפ"ן גימטריא תכלת. וראיתם אותו. צריך להסתכל בציצית ב"פ, ויכוין בכל פעם בשם ק"ל, שהוא גי' עי"ן. והענין, כי הלא התכלת שבציצית, הוא סוד החשך שאין בו עינים ולכן הוא דין, לכן צריך להסתכל בציצית, ולכוין כאלו שם תכלת, ואז תסתכל בו במלת וראיתם אותו, ותכוין להמשיך אליו סוד עינים העליונים, והראיה העליונה. ותכוין, כי ב"פ ק"ל שהם ב' עינים העליונים, להמשיך משם הראיה אל סוד התכלת, שהוא עולימתא שפירתא דלית לה עינין, דוגמת הכוס שצריך ליתן עיניו בו. ולכן ביום נוהג הציצית, שיכול להמשיך הראיה אליה, משא"כ בלילה שהדינים גוברים, ואין כח בידינו להמשיך שם הראיה, וזהו כוונת הסתכלות בציצית בשעת התפלה. אמנם ההסתכלות בשאר היום הוא זה, כי עי"ן גימטריא ק"ל, והוא סוד אחוריים דמ"ה, וכשמסתכל בציצית יכוין בסוד הכנף, שהוא אהי"ה דההי"ן, ומילוי לבד גימטריא ק"ל, כמו עי"ן. וצריך להסתכל ולחזור ולהסתכל ב"פ זא"ז, ואז יהיה ב' פעמים עי"ן, שהוא גימטריא ס"ר.

ואח"כ תכוין לשאר הכוונות, והוא תועלת גדולה לנשמה שלא תבא חטא ע"י. גם להשיג הראיה בציצית, תועלת גדול לו. בפסוק אני ה' אלהיכם אשר הוצאתי וכו', תכוין לקיים מ"ע להאמין ביציאת מצרים תמיד.

פרק כ"ז

ענין ה' אלהיכם אמת שחוזר הש"ך לאומרו. הענין, כי פסוק ויאמר, הוא כנגד נה"י, והם יצאו

בסוד הבינה, פי', כי הנה הת"ת הוא אות ר', ואין בו אלא ר' ספירות והם ג' מוחין וחג"ת. אמנם אח"כ האריכה הבינה שוקיה למטה והאצילה נ"ה. וגם לפי שהבינה היא עלמא דדכורא ואית בה סיומא דנוק', נפיק מינה היסוד ואז נעשית נה"י. ובוה תבין מ"ש בתיקונים ומבינה נביאים, וזה פי' ה' בחכמה יסד ארץ, כי אחורי הת"ת נתהווה רישא דנוקבא ע"י החכמה.

ואח"כ כונן שמים בתבונה, שהם נה"י, שהם כוננו השמים שהוא הת"ת, כמ"ש יסד ארץ על מכוניה, כי השוקיים הם מכיני הגוף, וזה נעשה בתבונה ע"י הבינה, ואז הועיל לה הנה"י במקום שוקי הת"ת ואמה. וגם הועילה למוחין של הנוק' כי הם מוחי הנוקבא. לכן אחר שאמרנו פעם א' ג' שמות אלו במקום שוקי הת"ת, אח"כ על יד ש"ך שכבר ידעת מקומו, הנה על ידו נעשין גם הם מוחין לנוקבא, לכן חוזר לאומרו פעם ב'. אמנם להורות ע"ז כי אלו עצמן הם מוחי הנוקבא, לכן אין בפ' זו ע"ב תיבין, רק על ידי חזרת ג' שמות אלו.

ענין ה' אלהיכם אמת שחוזר הש"ך. הענין הוא, כי הלא יש רמ"ח איברים בזכר, והנה הבינה היא נכנסת בו"א כנודע, כי מנה"י דבינה נתקן הז"א, כי נה"י דבינה הם מתפשטים בכל הגוף דז"א, והנה ברמ"ח חסרים ג' איברים, והם סוד נה"י שלו, אשר כבר בארנו כי עלו נה"י בסוד חג"ת, ונשאר הז"א בלי נה"י, אשר אח"כ הוצרכה הבינה, להיות כונן שמים בתבונה. ונמצא כי אמת כי יש אל הז"א תשלום רמ"ח איברים ע"י נה"י של הבינה, אבל ע"י נה"י שלו אין לו רמ"ח, כי עדיין אין לו נה"י. לכן אנו צריכין לחזור ולומר, ה' אלהיכם אמת, בסוד כללות נה"י שחסרים ממנו.

והנה אם היו חסרים ממנו לגמרי, ודאי כי היו חסרים מן רמ"ח איברים יותר מג' איברים, כי יש כמה איברים הנכללין בנה"י. אבל לפי שישנם בו מצד הבינה, נמצא שאין אנו מונין רק כללות ג' לבר.^ג

ג) בדפו"י (ס"א): להורות שיש לו נה"י, אלא שיון שנעשה לו ע"י הבינה אנו מחסרים ג' תיבות, להורות כי נה"י אינם משלו אלא שנעשה מלמעלה).

אומרינן ג"כ ד"פ אמת, כי שם גנוזים ד' ראשונים דז"א.

ד"פ אמת שאומרים באמת ויציב, הם כנגד ד' דאחד, שהוא למעלה בקשר של תפילין. ד' אמת של עזרת, הם למטה בד' התחתונה של מלכות עצמה.

ענין ד"פ אמת קודם עזרת, ד' פעמים אחרים אומרים אח"כ. הענין, כי הם סוד ד' מוחין הנוקבא, הנעשין לה ע"י תנה"י, ובאים מיסוד הזכר, אך אח"כ הם נעשין סוד ד' מוחין שלה עצמן, בסוד היסוד שהוא כולל ו' אחרת, כמו הת"ת. ו' מן ו' זו הב', נעשין לה הד' מוחין אחרים. וב' אחרים שנשארו בו, הם אלו היסוד עצמו.

ט"ו וויץ של אמת ויציב, הם ו"פ י"ה, שהם צ'. הרי לך ב' אותיות י"ה בכל הו"ק, והוא סוד שם י"ה, וד' של הדבר הזה, הרי הוי"ה שלימה.

פרק כ"ח

ד' סוד ד"פ אמת שאומרים קודם עזרת, ד' אחרים אחר עזרת. כבר נת"ל שהם סוד ההיכלות הכלולים בהיכל הרצון, שכולל שית היכלין אחרנין בגווה, ואין צריך להאריך בזה. אך נבאר הענין כוונה אחרת ג"כ בזה, עם שהכל אמת והכל נקשר זה בזה, והכל בסיגנון א' עולה, וזה גורם את זה.

הנה כבר ביארנו לעיל, כי המלכות עתה עדיין היא למטה בבריאה בסוד נקודה, והעלינו אותה בעת ק"ש לצורך מ"ג, ועי"ז תקבל אור עליון, ועם זה יתוקן הפרצוף ז"א ב"ס גמורות. כי תחלה היה בסוד ו"ק, וכן המלכות נעשה מי"ס גמורות. אמנם כבר הז"א נתקן רמ"ח איבריו בק"ש.

אך כבר הודעתך, כי יש ד' מיני זווגים. והיותר מובחר הוא שבשחרית, שהוא זיוג יעקב עם רחל. וכבר ידעת, כי איך יעקב ורחל הם אב"א, וז"א

(א) והנה, עד היכל אהבה שהוא יחד ק"ש, הוא סוד חיבוק. והיכל הרצון שהוא אמת ויציב, הוא סוד הנישוק. וכבר ידעת, כי אין נישוק אלא סוד התדבקותא רוחא ברוחא. וא"א לעשות זה הנישוק, אלא עד שירד ז"א דאצילות אל היכל הרצון, וגם הוא אינו יכול לירד, עד שיתוסף בו כח מן רוח דאו"א. לכן אנו מיוחדין בשמע ישראל לאו"א, ואז מאירין בו סוד המוחין, וגם בה כנ"ל, ואז יורד הוא למטה, ונמצא כי בעת יחוד זה, אז נעשה לה ולו מוחין. וזהו הטעם כי ק"ש דאורייתא ותפלה דרבנן, כי נה"י שלו מאירין במלכות בסוד ד' מוחין. אך בעת ק"ש, יורדין אליה ג"כ סוד ד' מוחין מלמעלה מז' או"א. נמצא כי בעת זמן ק"ש, הוא יותר הארה ממה שנעשה בתפלה, כי אח"כ אין אור זה ניכר כשמסתלק הוא אחר זמן ק"ש. ואח"כ אנו מורדין כל הו"א ברמ"ח איברים ברמ"ח של ק"ש, לכן הוא פרשיות התורה, תורה שבכתב ממש, לכן בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק, כי אז צריכין להוריד בזה ההיכל של רצון, כמ"ש בעז"ה. לזה אין לומר אהבה רבה שהוא באצילות, רק אהבת עולם שהוא אהבה וזטא של המלכות הנק' עולם, והיא למטה עדיין בהיכל זה.

והנה בהיכל הרצון יש ו' היכלין, כי הוא סוד הת"ת. והנה הוא ו"ס, לכן אנו מורדין סוד היכל הז' ששם נגנוים כחב"ד של ז"א, עם ו' היכלות של היכל הרצון, הרי י"ס. כדי שירד הו"א להיכל הרצון, לסוד נשיקין.

ודע, שאין הכוונה שירד הו"א בעצמו, אמנם הכוונה שתרד הארה ממנו למטה כנ"ל. לכן אומרים ד"פ אמת קודם עזרת, כנגד ד' היכלות שבהיכל הרצון, ושם נגנוים תנה"י של ז"א. ועוד, ששם נגנוו חו"ג. אך אין אנו זוכרים אלא אלו ד', שהם מאירין בקומת המלכות כנודע. ואח"כ אנו אומרים עזרת, הוא סוד הורדת ההיכל ק"ק למטה בהיכל הרצון, והוא נקרא עזרת אבותינו, ושם אנו

(ג) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קל"ו.

(ד) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קצ"ד סוף ט"ב.

הנקרא ישורון מפסיק ביניהם. ובברכת אבות או נהפכין פב"פ יעקב ורחל, כמ"ש במקומו בע"ה. והנה עתה אנו צריכין להמשיך הארה אל יעקב ורחל כדי שיוכלו ליעשות אח"כ פרצוף גמור בברכת אבות.

והנה ב' מיני מוחין היו בק"ש. א', המוחין עצמו, שהם ד"פ יה"ו, במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ותכוין להוריד מאלו הארה למטה, והם סוד ד"פ אמת, שיש מן אמת ויציב עד עזרת. וכבר ידעת כי יה"ו פעמים יה"ו, עולה תמ"א. נמצא, כי באמת הראשון תכוין אל יה"ו דיודין וכו', עד שבאמת אחרון תכוין יה"ו דההין. גם תכוין כי אלו ד' יה"ו, הם אל לאה, והם נגד ד' דאח"ד, שהוא למעלה מקשר של תפילין. וד' אמת אחרונים שאחר עזרת, הם בסוד ד' פעמים אהי"ה, שהם לבושי הד' מוחין כנ"ל, אשר גם הם באים בק"ש עם המוחין, כנ"ל. והנה אהי"ה פעם אהי"ה, גימטריא ג"כ, אמת.

אמנם בד' אמת הראשונים, הכוונה הוא בד' יה"ו במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, אך אלו הד' אמת האחרונים אל תכוין בהם, רק אל ד' אהי"ה פשוטים. כי אין יורד מהם רק בסוד הפשוטים ולא במלואם, כי כל עצמם אינם רק לבושי לבדו, ולא מוחין, הרי ביארנו כללות ח"פ אמת אלו, ואח"כ נחזור לבארנו. ובאלו ה"ט"ו ווי"ן שיש בכאן תכוין, שהוא סוד שם הויה ואדנ"י באופן זה, כשתכה י"ה עם ו', הרי ו' פעמים י"ה, הם צ'. ועם הכולל, כמנין הויה אדני.

ובע"ח כתב, וז"ל: גם ה"ט"ו ווי"ן הם י"ה, והווי"ן הם בחי' ו', הרי יה"ו, ועם ה' של הדבר הזה הוי"ה. ולכך צריך לקשר ולכוין מלת הדבר, עם ה"ט"ו ווי"ן.

גם בז' יש כוונה אחרת, והוא קשור עם כוונה הנ"ל, והכל א'. כי הלא סוד הויה הזאת היא במלכות, כי הנה כל האורות האלו, אנו מורידין אותן במלכות העומדת עתה בהיכל הרצון, כדי שתוכל לעלות בברכת אבות. והנה שם ב"ן דמילוי ההי"ן הוא במלכות. ואמנם, כיון שלעולם בחינת ההי"ן היא במלכות, א"כ גם בחינת ההי"ן שבשם זה, יהיה מכוונה אליה, לכן אנו לוקחין ד' ההי"ן

שיש בשם זה של הב"ן, ואנו מציידין אותן בסוד ווי"ן, כי כל ה' ציורה, ג' ווי"ן. הרי ד' ההי"ן הם י"ב ווי"ן, ועוד ג' ווי"ן אחרים בשם זה, הרי ט"ו ווי"ן שיש בשם יה של ההי"ן בציורו.

אך הד' ג"כ היינו יכולין לציירה לב' ווי"ן, אך כבר ביארנו הטעם כי אין בחינת ציור עתה רק בההי"ן לבד, כי הם עיקרה של המלכות. אמנם הכאת אותיות יה בו', שהוא גי' ט"ו ווי"ן, הוא הגורם לצייר בההי"ן בסוד ט"ו ווי"ן ע"ד הנ"ל.

גם תכוין כי הלא ט"ו ווי"ן אשר זכרנו צריך לידע בחינותיה. והענין הוא, כי כל בחינת המלכות נעשה בשם ב"ן דההי"ן כנודע. ואמנם אנו מתחילים לתת לה עתה הארה לגולגלתא שבה. אמנם לעילא בגולגלתא, יש לה נימין ושערות ברישא, והם ט"ו נימין, שהם ט"ו ווי"ן אלו. ואלו הנימין נמשכין לה ע"י ציצית, הקדומין בפ' ציצית. וכבר הודעתך, איך סוד הציצית הם מנימין ושערות שברישא דז"א, שנמשכת הארה מן הרישא דיליה אל רישא דנוקבא. והנה אחר שהמשכנו, אז נעשה בה ג"כ נימין ושערות אלו.

ונלע"ד, כי אין בה רק ב' מוחין חו"ב, והנימין מן המוחין הם יוצאים כנודע. ולכן מנין הנימין שברישא, הם ט"ו, כמנין י"ה. שהם תרין מוחין חו"ב שבה, אחר שהמשכנו לה נימין מתקנין הקדקד שלה, כי הנימין הם ממותרי מוחא, והקדקד הוא עצם הגולגולת, שמוח הדעת בתוכו ושאר המוחין. אמנם גם הקדקד שלה נעשה משם ב"ן של ההי"ן, כי ד' פ' ב"ן גי' קדקד. והנה, כי קדקד שלה נעשה מן הגבורות כנודע. ולכן יצחק שהוא מסוד הגבורות נקרא יצחק, כי הוא גימטריא קדקד. וז"ס מה שבארנו כנגד ארבעה בנים דברה תורה וכן בסוד הארבי"ה, שכל זה גימטריא יצחק ג"כ. כי הה"ג הם ד' בני"ם, כי ג' מהם הם ממותקים ביסוד דז"א עם ג' חסדים, וכל א' מה"ח או מה"ג הוא הויה א', והנה ג' גבורות שהם ג' הויות ממותקות, עם ג' הויות החסדים, הם ו' הויות, שהם ג"פ ב"ן. נשארים ב' גבורות בלי מיתוק, והם ב' הויות, הרי ב"ן ד'. הרי ה"ג, הם סוד ד' בני"ם, ואין להאריך כאן.

והנה מכח עטרא דגבורה נעשה קדקד שלה, כי

ודע, כי יש כאן ח"פ אמת, נגד ד' גאולות כפולות, והראשון, נגד שם אהי"ה. אח"כ, מן אמת זה עד אמת הג' אמת ואמונה וכו', תמצא מ"ה תיבין נגד שם מ"ה. אח"כ מן זה האמת עד האחר, שהוא אמת שאתה הוא וכו', יש ד' תיבות נגד ד' אותיות השם. ומכאן עד אשרי איש לשם אמת, והוא אמת אשרי איש וכו', יש מ"ח תיבין, נגד ת"ת שיש בו י"ב צירופים, וכל צירוף ד' אותיות, הרי מ"ח אותיות, נגדן כאן מ"ח תיבין. ומכאן עד אמת אתה הוא אדון, יש ט' תיבין, נגד ט' נקודין התורה. ומכאן עד אתה הוא ראשון, יש יוד תיבין, נגד י"ס דבריא, שנתלבש היצירה בבריאה עתה. ומכאן עד אמת ממצרים שהוא האחרון, יש בו י"ב תיבין, נגד י"ב צירופים שיש בת"ת דיצירה, וכן יש בת"ת דבריא, וכן יש בת"ת דאצילות. אלא שיש הפרש, כי למטה נקרא י"ב תחומין דעשיה, וביצירה י"ב גבולים, ובבריא י"ב שבטים, שבטי יה עדות וכו'. ובאצילות י"ב צירופי הוי"ה. ומכאן ואילך עד אל מלך חי וקיים, יש מ"ה תיבין, נגד שם מ"ה שביצירה. ומכאן עד מי כמוכה באלים, יש מ"א תיבין, נגד בינה דיצירה הנק' א"ם לבינה תקרא. ומכאן רמו, עצמות היצירה המלוכשת בבריאה, א"כ עתה רומז בעצמות הבריא.

רם ונשא גדול ונורא: חו"ב. משפיל גאים: גבורה, ומגביה שפלים: חסד, מוציא אסירים: ת"ת. פודה ענוים: נצח, ועוזר דלים: הוד. העונה לעמו ישראל: יסוד. בעת שועם אליו: מלכות הנקרא שועת. ואח"כ חוזר וקורא, וכולל הכל לכתר.

ומכאן עד גאל ישראל, מ"א תיבין, נגד מ' יום שעמד משה בהר לקבל התורה, וא' יותר הוא התורה הנק' מן אל"ף, ונאמר האלף לך שלמה, הוא למשה אותיות שלמה, הכל אחד.

אין בה חסדים. ומאותן ד' בנים הנ"ל נעשה קדקדק שלה. לכן נמצא ב"פ לעד שיש כאן, הם גימטריא קדקדק. א', ומלכותו ואמונתו לעד, שהוא ק"ד, וזה מלכות שהוא ראש המלכות. וכן הב', נאמנים ונחמדים לעד, וב' אלו, גי' קדקדק.

אמנם צריך שתכוין, כי קדקדק זה נעשה משם ב"ן בציורו בדרך הנ"ל, כי אם תצויר הד' ההי"ן בשם הב"ן, הם י"ב ויין. נשאר בו שם זה ג' ויין הם ט"ו ויין. ונשאר ב' אותיות י"ד, הרי גימטריא ק"ד. וכן הוי"ה אחרת דהי"ן היא ק"ד. הרי מן ב' היות דהי"ן, נעשה קדקדק שלה. שהוא כנגד ב' מוחין שבה.

והנה אחר שהגעת, לדבריו חיים וקיימים לעד ולעולמי עולמים, כבר נשלם קדקדק שלה, (שהוא כנגד ב' מוחין שבה) כי כל זה נעשה ע"י הציצית, וזהו ודבריו חיים: הוא היסוד. וקיימים: הוא גסוד תרין קיימין דגופא והם נ"ה, כי ג' אלו נה"י מהם נבנית המלכות הנקרא דבר, וזהו ודבריו חיים וכו'. ואלו הם סוד הציצית כנ"ל, וחלקנו לעיל פרשת ציצית בנה"י. נמצא, כי מן הציצית הנ"ל נעשו הנימין והקדקדק שלה. ואז תנשקם בפך ותשימם בעיניך, ואח"כ תסירם ותניחם מידך, וא"צ להחזיק ולאחוז אותם בידך עוד.

ובאומרך פודינו ומצילנו, תכוין בר"ת אלהים בגי'. מעולם הוא שמך, יכוין אל ר"ת הוא שם קדוש, מה"ש, משמות ע"ב. בעזרת אבותינו יכוין כי הוי"ה פ' הוי"ה גי' עזרת. למלך אל חי וקים קמץ תחת הלמד. רם ונשא גדול ונורא אל גבור. מהחברים: מכאן ואילך נכנס בהיכל הרצון, שהוא ת"ת דבריא, גנוז בסוד היכל הרצון, שהוא אור ת"ת של בריאה, והוא היכל הרצון. (ב)

ודע, כי רצון עולה שמ"ו, להורות כי זה השם של רצון הוא לבוש שנתלבש בו ת"ת, לזה אמרו שהוא היכל רצון, שהוא היכל של ת"ת.

הגהה

(ב) נ"ל, שממנו עולה לרצון עלמין רעוא דרעוין, שהיא המחשבה העליונה.

(ד) אין לומר גבור (שעה"כ ענין תפילת שחרית דף של"ב. שו"ע האר"י ז"ל).

פרק כ"ט

כשתגיע לעזר דלים, אז תעשה עצמך עני עם השכינה, כנו' בפ' בלק בווהר. וכשאומר תהלות לאל עליון, אז יקום האדם בעמידה. והטעם, כי הלא בארנו בברכת אבות כי תחלה המלכות הוא מאל עליון, ומשם מתחיל בנין הכתר שלה, ואז ע"י שם זה אל עליון, נחית מלכא לקבלה לתקנה, לכן כאן שאנו אומרים תהלות לאל עליון גואלם, אנו קמים ועומדים קמי מלכא קדישא, הבא לתקן הכלה. ותכוין מלת גואלם, גו אל"ם, פירוש תוך אל"ם. והכוונה, כי מלוי מלת אלם: ל"ף מ"ד ס', גימטריא צדק. שהוא מלכות הנקרא תהלה, וז"ס הפסוק האמנם אל"ם צד"ק תדברון, פי' כי צדק מלוי של אל"ם

^הונחזור עתה לבאר סוד הח' פעמים אמת הנ"ל. דע, כי הלא דברי קדושה באופן זה. המשל בזה, כי בהיות למטה המלכות ראצילות, כשהיא למטה בבי"ע, היא שם בסוד פרצוף א'. אמנם בעלותה אל אחורי ז"א באצילות, כי שם היא מקומה האמיתי, אז היא שם נקודה א' קטנה, כי כל פרצופה שלמטה, אינה מגעת לנקודה קטנה בהיותה למעלה, לכן צריך לעשותה פעם אחרת פרצוף, בהיותה שם אחורי ז"א, ואח"כ יכולה לחזור עמו פב"פ, ואז חוזרת שם ג"כ בסוד נקודה. כי אוד הפנים גדול לאין קץ מאור אחוריים, ואז צריכה לעשות פעם אחרת פרצוף לעמוד עמו פב"פ כנגד נה"י שלו. ואם תרצה לעלות יותר בחג"ת שלו, שהוא בסוד חזרת עמידה דש"ץ, אז עולה הדכורא ג"כ בהכרח, ואז צריכה היא לחזור אב"א פעם אחרת, מפני גובהו של ז"א, ואז צריכה לחזור פעם אחרת פב"פ ולעשותה פרצוף מחדש. ולכן תראה כי ביום השבת בשחרית, יש ד' עמידות, ב' בלחש וב' בחזרה. ובכל א' מהם ז"א עולה מדרגה א'. ולכן בכל פעם ופעם חוזרת היא להיות נקודה קטנה באחור, ולכן צריך ברכת אבות בכל עמידה מהם, כדי לחזור ולתקנה פרצוף באחור, ואח"כ להמשיכה פב"פ ולעשותה שם פרצוף. אך לא

ראי זה כראי זה ואין כל עמידות שוה, כי כפי עליית המדרגות כך סדר האורות, וכוונת השמות, ולכן בכל עמידה יש כוונה בפ"ע, בין בשחרית, במוסף, במנחה, ובין בערבית, או בחול, או בר"ח או בחנוכה או בפורים או ביי"ט, וכיוצא לאין קץ. ונחזור לענין, כי הלא עתה המלכות בהיכל רצון דבריאה, ושם הם סוד הנשיקין וכנוכר בווהר. והוא, כי להיות היכל הרצון, הוא מכונה אל יעקב, כי היכל זה הוא בסוד וישק יעקב לרחל כנוכר בווהר, לכן מכאן תחלת הארת המלכות לעשותה בכאן פרצוף שלם, כדי שעיי"ז תוכל לעלות אל האצילות באחורי ז"א, ואז הלוואי תהיה שם בבחינת נקודה קטנה. ואם לא היתה עשותה פרצוף קודם עליותה לשם, לא היתה יכולה לעלות בשום אופן, אחרי ירידתה מחמת עונותינו הרבים. נמצא, כי עתה אנו צריכין להוריד לה הארה מן המוחין עילאין דז"א בק"ש, כדי שתעשה פרצוף ותוכל לעלות אל האצילות, ולכן מורידין אנו אלו הח' פעמים אמת שהם המוחין הנ"ל. והענין הוא, כי אנו מורידין הארת אלו מלמעלה, מן ישראל שבאצילות למטה, ואינו ישראל בעצמו, רק הארה ממנו, והוא סוד יעקב שהוא אחוריים של אבא, שנפלו עד מקום מלכות ראצילות.

ואמנם, הם ח' הארת שהם ח"פ אמת, כנ"ל, והנה, ד' אמת הראשונים, שהם ד' יה"ו, ללאה. וד' אמת השניים, שהם ד' אה"י, לרחל. וכל אלו הח' נטלם יעקב כולם, ומהאחוריים שלו יוצאין אל האחוריים שלה לאה ורחל. נמצא, שתכוין להאיר ח' הארת אלו כולם ליעקב, ואחר כך מחציתן יוצאין ללאה ומחציתן לרחל. ומ"ש לך במ"א, וכן מ"ש בווהר, דנחית ישראל לקבלא בהיכל הרצון, אינו ישראל עצמו, אלא הארה זו הנ"ל. הרי איך בתחילה היתה רחל בסוד נקודה דבריאה, ואח"כ נעשית פרצוף שלם אב"א ע"י הארת אלו הנ"ל, ואח"כ חוזרת עמו פב"פ. באמריך תהלות לאל עליון גואלם, צריך לומר מעומד כנ"ל. והענין, כי צ"ל תהלות כמנהג

(ה) שעה"כ ענין כונת ק"ש דף קע"ח.

אלו מתחברים ועולים, כנגד אל עליון. כי אל הוא יסוד בינה, בסוד שם ס"ג, שבו יי"א שהוא גימטריא אל כנודע. ועליון, הוא יסוד אבא המלוכב בתוכה כנודע, והוא נקרא עליון כנגד אמא. וזה היסוד הנקרא אל עליון, בו תלוי סוד הגאולה, וזהו גואלם, שהוא המעלה אותן וגואלם מן החיצונים שלא יאחזו בהם, ועי"כ יכולה לעלות.

והנה סוד הגאולה הוא ביסוד כנודע, וכבר ביארתי במ"א בסוד גואלם, שפירושו ג"ו אל"ם, ע"ש. לכן צריך לקום מעומד כשאומר תהלות לאל עליון, לכבוד מלכא עלאה דנפק. וז"ס ברוך הוא ומבורך, כי ברוך, הוא יסוד של אבא הנקרא ברוך הוא: כי מלת הוא מורה על העלם דבר. וג"כ נקרא ברוך, כי הוא עצמו ברוך מצד עצמו. גם היכל ק"ק נקרא ברוך, כי כל ברוך הוא ביסוד, ומבורך, כנגד היסוד דז"א, כי הוא מבורך מיסוד עליון דאבא. ולכן זה נקרא ברוך, וזה נקרא מבורך. כי להעלות את המלכות מלמטה, צריך להוריד הארות היסוד דאבא ביסוד ז"א. והיסוד ז"א הוא המעלה את המלכות מבריא לאצילות. וכבר הודעתך סוד משה, איך הוא שרשו מיסוד דאבא, וזה הוא שכתב כאן משה ובני ישראל לך ענו וכו', כי משה הוא יסוד אבא, ובני ישראל נ"ה.

(ברוך אתה ה' גאל ישראל. יכוין לסמוך גאולה לתפלה, שהם יסוד ומלכות. שיסוד נקרא גאל, כמ"ש אם יגאלך טוב. ותפלה היא מלכות, שנאמר תפלה לדוד. ומאוד יש לזהר שלא לדבר כלל ועיקר ח"ו, כמו שאתה נוהר מאש, וכן תמצא שהמלכות נקרא אש, כי ה' אלהיך אש אוכלה. ויסוד נקרא ג"כ אש, כאש אוכלת בראש ההר. כי עתה נכנס האדם באצילות, וצריך ליישב אותו שעה באימה ובחלחלה ברתת ובזיע לפני הבורא, לכן הוא בעמידה ולא מיושב כשאר תפלה. כי אפילו כל הכתות שלמעלה עד חיות הקודש שהם יותר עליונים, כשישראל הם בעמידה אז גם הם מרפים כנפיהם, כמו שכתוב בעמדם תרפינה כנפיהם).

והנה בזה תבין סוד סמיכת גאולה לתפילה

האשכנזים, ולא תהלה כמנהג הספרדיים. והענין, כי באמרו תהלות לאל עליון גואלם, אז התחלת עליות יעקב עם לאה ורחל, בהיכל ק"ק דבריא. ואז מתחילין לעלות שם, ואז הם חוזרים פב"פ, ואז הוי נשיקין דא בדא כנוכר בזוהר. ואח"כ אדני שפתי תפתח, הוא גמר כניסתם בהיכל ק"ק.

והענין בביאור המלות כאומרו בזה, כי בתהלות לאל עליון, תמן נפיק מלכא עלאה לקבלה. ופירוש הדבר, דע, כי כבר בארנו בסוד ק"ש, כי לא נכנסו בז"א דאצילות רק מוחין דז"ק, ונשארו מוחין דג"ר למעלה על ראשו, והנה קצתו של היסוד של אבא הוא ארוך יותר משל אמא כנודע, והוא בין תרין מוחין יתיב, בין חו"ב. והנה קצתו של זה היסוד היותר ארוך, נמשך עד ב' פרקין אמצעין של נה"י. ואל תשיבני במ"ש במקום אחר, כי שיעור היסוד דאבא הוא מגיע עד סיום היסוד דז"א. כי אין זה רק אחר גמר כניסת כל המוחין, שאז מתארך וגדל היסוד ההוא יותר משיעורו, כמבואר שם, וכמ"ש בעז"ה בסוד חזרת העמידה, איך מתגלים ג' האמצעים, כי היסוד אינו מגיע עד למטה, רק כשהאם רובצת על האפרכחים, אך כשאינה רובצת, הנה מבשרי אחזה אלוה, שאין היסוד מגיע רק בב' פרקין עלאין דנ"ה לבד וע"ש.

אמנם עד עתה לא נכנס היסוד כלל, אך עתה מתחיל לנכנס היסוד היותר ארוך קצת, ברישא דז"א בסוד הדעת שבו. והארה זו נמשכת דרך קו האמצעי עד היסוד דז"א, ומשם מאיר אל המלכות שבבריא, וז"ס מלכא עלאה נפיק לקבלה, שיוצא ממחיצתו ויורד לקראת הכלה, ואז יש יכולת בה לעלות כנגדו, ומהארה זו חוזרת פב"פ עם יעקב למטה, ומתחלת לעלות בהיכל (ס"א מהיכל) ק"ק דבריא, ע"י הארה זו הנמשכת לה משם. וכבר ידעת כי כל תכלית הזיוג הוא להמשיך חו"ג דדעת בנוקבא, ולכן סוד היסוד הוא המעלה אותן, בסוד החו"ג שבו, בסוד והוכן בחסד כסאו.

והנה מלכא עלאה הוא יסוד דאבא, כי הוא מלכא באמת, וזהו סוד תהלות לאל עליון גואלם, והוא ב' תהלות שהם לאה ורחל, כי כל א' מהם נקראת תהלה. והם אלו הארת, של ח"פ אמת. כי

באמיתות, כי כל גאולה הוא ביסוד, ותפילה במלכות כנו' בזהר. וא"כ קשה, איך גאולה שהוא יסוד הוא למטה בהיכל ק"ק של בריאה, והתפילה שהיא מדה שהיא מלכות הוא למעלה באצילות. אך יובן במה שביארנו כי גאולה הוא יותר למעלה, רק שהוא מוריד הארה מלמעלה למטה, ומעלה את התפלה שהיא מלכות למעלה באצילות. והנה בעלות המלכות שהיא נקראת תפלה למעלה, הנה העליה הראשונה היא במלת ברוך, ביסוד דו"א, כמ"ש בעו"ה, וזהו סמיכת גאולה לתפלה ממש. גם היכל ק"ק דבריאה נקרא ברוך, ברבויא דברכאן כדפירש בזהר וכמ"ש בעו"ה, על ידי הארה העליונה מיסוד עליון הנקרא ברוך. ודקדקו רז"ל באמרם כל הסומך גאולה לתפלה, ולא תפלה לגאולה, כי כן ראוי להיות שנסמך ונעלה את התפלה עם הגאולה. אך מתורץ עם הנ"ל, כי תחלה אנו מורידין הארת הגואל לתתא עם המלכות, וזהו סמיכת גאולה לתפלה. אח"כ עולה התפלה עד הגאולה עצמה במקומו, ולא בסוד סמיכות לבד, שהיא הארה, אלא עצמות הגאולה.

(זה מצאתי בס' כוונת אחרים, וראיתי להעתיקם פה, וז"ל: אח"כ אנו ממשיכין הארה לכל העולמות בהיכל הרצון, והם ח"פ אמת. ולזה בין ויאמר לאמת ויצייב לא יפסיק, שכל הק"ש נעשה להוריד זה האור להיכל הרצון. והנה זה האור בא מן האצילות אור דוכרא, ונוטלין כל העולמות כמ"ש בעו"ה.

והנה יוסף הצדיק נטל היכל לבנת הספיר. ווי צדיקים נטלו ו' היכלין. וזה ההיכל הרצון יש בעצמותו ו' היכלין, לפי שהוא ו', וכולל כל מה שלמטה ממנו. וג"כ עלו ה' היכלות והוא, הדי ר'. והנה צריך שיבא האור בכל היכל. כיצד, אמת א' הוא אור יסוד דאצילות דו"א בהיכל זה. אמת ב', אור הוד. אמת ג', נצח. אמת ד', ת"ת. הרי ד' אמת הראשונים תנה"י, אבל ח"ג אין אנו זוכרין אותן אעפ"י שבאים ג"כ, אבל ברמז בעלמא נזכרים, וא"כ כשבאים ח"ג, הדי נשלמו כל בחינות שיש בהיכל זה, שאין בו דק ו' בחינות אלו. וכדי להשלימו ליו"ד צריך ד' אחדים, אנו

מביאים להיכל ק"ק דבריאה שהוא כולל ד' כחב"ד, וכוללים אותו בזה ההיכל, וזהו בעזרת וכו'. ואחר שהשלמנו ליו"ד, אנו מביאין ד' אמת אחרים, ויתלבשו בר' החדשים שנעשו לו. והטעם שלא זכרנו אלא כחב"ד ותנה"י, לפי שהם מקום לאה ורחל, ד' עלאה וד' תתאה, לכן ח"ג לא זכרנו. והנה עתה נכללו כל העולמות כללות א' בהיכל הרצון, ואחר כך עולין כלולים בהיכל ק"ק. והנה המלכות דאצילות בהיכל ו' דבריאה כולל כחב"ד, ואלו הם ד' רגלי הכסא. ושאר היכלות הם ו' דרגין לכורסייא, וא"ת א"כ מי הוא הכסא. והענין, המלכות דאצילות הנקרא אדנ"י, ירדה בהיכל זה קדשי קדשים. ולפי שכשהיא באצילות היה לה נצח הוד יסוד דו"א, לכן עתה כשבאה לבריאה ומתלבשת בהיכל ו' הכולל ג"ר, ומתנה"י שלה נעשין מוחין לכחב"ד דבריאה, והוא לבוש חיצון שלה. ומתלבש בכחב"ד, בערך התבונה בו"א, וזה נקרא כסא שהם המוחין דחב"ד, והמלכות דאצילות שירדה לכאן בכללות י"ס נקרא אדם הרוכב על הכסא, כי היא נשמה לאלו המוחין ורוכבת עליהן, וז"ס כסא הכבוד. כי הכבוד הוא מלכות דאצילות בכללות י"ס, ומוחין להם כסא, וכחב"ד דבריאה הם רגלי הכסא. לכן צריך לסמוך גאולה שהוא היכל ו', לתפלה שהיא מלכות, כי הם סמוכים לעולם. והענין, כי יש הפרש בין אצילות לשאר עולמות, שאעפ"י שאנו אומדים שהמלכות דבריאה ירדה בהיכל ק"ק דיצירה, לא ירדה אלא בחינה אחת, דהיינו בחינה עשירית דמלכות דבריאה, שהיא מלכות שבמלכות. וכן מלכות דיצירה בעשייה, מלכות שבמלכות. אבל מלכות דאצילות ירדה בכל י"ס, לכן הם סמוכים לעולם ואין ביניהם הפסק, והשח בנתיים עבירה גדולה היא, לכן צריך לסמוך גאולה היכל הו', לתפלה היא המלכות שהיא אדנ"י. והנה המוחין הם ג', ומתלבשים בכחב"ד הרי ו', לכן אמרו בזהר לאיתרבקא שביעאה בשביעאה, פי' כי זה ההיכל ו', ויש בו ג"כ ד' רגלי הכסא וג' מוחין שהם ו', ומרבקים אותו במלכות דאצילות, הרי ו' בו'. והנה המלכות עתה נכללת מכל חיילותיה שלמטה, ונכללו עמה סביב, וא"כ

יחד אל אצילות. נמצא, כי היכל ק"ק דבריאה שהוא פסוק אדני שפתי תפתח, הוא כתפלה אריכתא דמיא, כי המלכות דאצילות הנקרא תפלה, נתארכה ונתגדלה יותר, במה שנתחבר עם היכל ק"ק דבריאה, ונעשה הכל בחי אצילות, וזהו כתפלה אריכתא דמיא.

(ב) ומורי זלה"ה היה מתפלל מתוך הסיוד, הקרבנות ומזמורים וק"ש, חוץ מן העמידה, והיה מתפלל בעינים סגורות, וידיו אסורות ימין על שמאל נגד לבו. גם בחזרת עמידה עיניו סגורות, והיה מכוין לענות אמן אחר כל ברכה וברכה, והיה שומע מפי הש"ץ ע"כ.

מן אדני שפתי תפתח מתחלת תיקון של הנוקבא דז"א, לבא בפנים דז"א, וזהו נלע"ד שלכן נהגו כל היהודים הדרים בארץ ישמעאל, כשעומדים להתפלל העמידה מהפכים פניהם לאחוריהם, ועושין תנועה בידיהם לאנשים העומדים באחוריהם, שיבאו בפניהם מפני הכבוד. אבל מנהג ישראל תורה היא, כי חסידים הראשונים היו נוהגין לעשות כן, לשכינה העומרת באחורי הז"א, להביאה עם ז"א פב"פ. ומנהג אבותיהם בידיהם, ואינם יודעים הטעם הנכון הנז' לעיל, והאמת יורה דרכו.

ניתוסף בה הרבה מלמטה, ואז מיד מתעורר ברוך עליון שהוא יסוד דאצילות, לתת לה ברכות. ונמצא מתברכת מלמעלה ומלמטה, והכל רומז בברוך, ע"כ מצאתי.

(א) ועתה אנו צריכין לבאר אדני שפתי תפתח, כי הוא הפסק גדול בכאן. וזהו מה שהרגישו רז"ל שהיה ראוי לחבר ולעלות התפלה עם הגאולה בסוד ברוך וכו', ותירצו כי היא כתפלה אריכתא דמיא. ופי' הדבר, כי הלא בתהלות לאל עליון אז התחילו לעלות מהיכל הרצון אל היכל ק"ק וחזרו פב"פ, ועתה באדני שפתי תפתח הוא בהיכל ק"ק עצמו, כי כאן הוא שם אדני, כמ"ש בשער השמות ע"ש. וכנוכר בהקדמת תיקונים, כי אדני הוא בבריאה, דתמן לאו איהו וכינויו חד ע"ש.

והנה אנחנו צריכין בהכרח לעלות משם, כדי לעלות אח"כ משם לאצילות. אך ארז"ל כתפילה אריכתא דמיא, זה יובן עם מ"ש בסוד ברוך, כי סוד היכל ק"ק דבריאה בריבויא דברכאן וכו'. הענין, כי כבר הודעתך כי בהכלל העולמות זה בזה, אז חוזרים ג"ר דעשיה והם נעשין יצירה ממש. וכן ג"ר דיצירה נעשין בריאה ממש. ועד"ז ג"ר דהיכל ק"ק דבריאה, הם נכללין עם מלכות דאצילות, ונעשין ביחד עצמות א' ממש, ועולין

הגהה

(ב) מע"ח: למה ק"ש שהיא דאורייתא אנו אומרים מיושב, ותפלה שהוא אליבא דחד מ"ד דרבנן, הוא מעומד. והוא, כי בק"ש עדיין אנו בבריאה, ובתפלה שאז אנו באצילות צריכין לקום. כשארם מתפלל, צריך לשום ידיו זו ע"ג זו, ימנית על שמאלית, כי החסידים המתפשטים בגופא דז"א בחוזה, צריך לחזק ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא, לאכללא שמאלא בימינא וימינא בשמאלא, ועי"ז חמתיק שמאלא בימין, עכ"מ.

(א) מהחברים: וכשמתחיל אדני שפתי תפתח, אזי נכנס בהיכל ק"ק הראוי לכחב"ד של בריאה שלשתן יחד, כי נחשבים כאחד. וצריך שיעלה במחשבתו ממדרגה למדרגה עד בינה שלמעלה, כי זה ההיכל הוא ז', והבינה למעלה היא ז', ממלכות עד בינה. ומשם יכלל ז' בז', ויעלה עד א"ס במחשבתו, וחודר חלילה ברצוא ושוב כבדק למקומו ע"כ.

שער הט'

שער העמידה

ויתחלק לך פרקים

פרק א'

א"סוד אדני שפתי תפתח. תכוין, כי עדיין הוא
בבריאה, ואדני: הוא נגד המלכות, ושפתי: נצח
הוד, ותפתח: על ידי התפארת, ובוזה שיפתחו
אותם ותשפיע בבריאה, אז ופי שהוא מלכות, יכול
להגיד להמשיך תהלתך, מן אצילות לבריאה, ובוזה
תוכל הבריאה לעלות אל האצילות.

(אדנ"י: זה מלכות, שפתי תפתח: נ"ה, ופי יגיד
תהלתך: מצד הבינה הנקרא תהלה. ופי: רומז
למלכות, יגיד: פי' ימשיך. תהלתך: היא הבינה
שמושכת השפע מלמעלה. אדנ"י, ג' אותיות הם
דין, והם ה"פ דין הרומזים לה"ג מנצפ"ך, ואות
א' להמתקם, מפני ש א' ציורו רי"ו, ושם ג'
אבות כ"א משם ע"ב, שעולין רי"ו, א"כ זו א'
הוא להמתקן גבורות.)

אדנ"י. תכוין, כי ב' מיני דינים הם יורדין
מלמעלה, א' לז"א יורדין אליו ש"ך ניצוצין
ושרשם מל"ב נתיבות חכמה, כל א' כלול מ"י, הרי
ש"ך. והם יורדין מן ז"א לנוקבא הנקרא אדנ"י,
ולכך ש"ך הם ה"פ דין שיש בה' שמות אדנ"י.
והענין, כי אלו הם סוד ל"ב אלהים שיש
בבינה, שבאו אליה מן ל"ב נתיבות חכמה, ושם
אלהים יש בו ה' אותיות ושם זה הוא בבינה,
שהוא ג"כ אות ה' ראשונה שבשם, ובח"י אלו
כולם, נקראים ש"ך ניצוצין, נחלקים לה"פ דין
כנ"ל, לכן תכוין עתה להמתקן ה' דין אלו, ע"י
שרשם שהוא הבינה. לכן תכוין להוריד ה' אלפין
מן ה' שמות אהי"ה שבבינה, ונמשכין אל ה"פ דין
הנ"ל, ונעשה ה"פ אדנ"י בנוקבא דז"א ממותקין.
ולכן הכוונה הוא, כי תחלה היתה הנוקבא נער

בסוד ש"ך ניצוצין שלא היתה ראוי לזיווג, ועתה
נעשית נערה גי' שכ"ה, הראוי לזיווג, לכן קודם
הזיווג שהוא עתה באצילות, בסוד העמידה, אנו
מקדימין לתקנה, ולעשותה נערה עתה בפסוק זה.
זה סוד ובוזה הנערה באה אל המלך, הנזכר בוזה
פרשת פקודי.

גם סוד ה' זו של שכ"ה, אשר בה נמתקים ש"ך
דינין ש"ך ניצוצין, הם סוד ה' גבורות, שהם מתוק
הש"ך דין בשרשם. גם יש דינין בכחינה ב', והם
ה' גבורות מנצפ"ך הנ"ל, והם יורדין אל הגבורה
ומשם יורדין למלכות. (ונלע"ד, כי גבורה הנ"ל,
פי' גבורה שבדעת זעיר אנפין, אך ש"ך הם
בחור"ב שבו, כנזכר), והוא גי' פ"ר ניצוצין כמנין
מנצפ"ך, וגם הם צריכין מתוק ע"י שרשם, שהם
ה"ג למעלה, ואז נעשין פרה כנדע, ואז נמתקו.
וכוונת מיתוקם הוא ג"כ בשם אדנ"י, כי כשתק
א' של אדנ"י, ונעשה צורת יו"ד, כי דגל
תחתון של א' בסוד ציור ר' הרי רי"ו, וג'
אותיות דין, הנשארת מן אדנ"י יהיה הכל גי'
פ"ר, שהם הדינין. ומתוקם הוא כך, שתכוין למה
שנדע כי המלכות בפ"ע נקרא אדנ"י, וכשאנו
רומזים אותם בשם הוי"ה, נשמת כל י"ס
דאצילות, היא נדמוזה בה' תתאה של הוי"ה, לכן
תכוין להאיר אל שם אדנ"י הנ"ל, המורה על
ציורו, ועל פ"ר דינין, ותאיר בו ה' תתאה של
הוי"ה, ואז נעשית פרה, ונמתקין דינים.

גם כשממתקין ש"ך דינין הנ"ל שנעשה
שכ"ה, תכוין ג"כ כי ה' אלפין של אדנ"י
הממתקין לש"ך דינין שהם סוד ה' תתאה דהוי"ה

(א) שעה"כ ענין כונת העמידה דרוש א' דף קפ"ב. דף רכ"א דרוש ה'.

פעמים דין. אמנם מתוקם הם באופן זה, שתכוינ לתקנם בד' מילוינ של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם גימטריא גם כן בומ"ף.

אחר כך במלת תפתח, תכוינ בסוד נקודת פתח שהוא בחכמה, והוא שם ע"ב ריו"דין, שיש בו ד' יודי"ן, שהם ת' של תפתח. והכוונה, לעשות זיוג עליון של או"א הנעלם בסוד הפה, שהם חיק וגרון או"א, והם אותיות גיכך ואחהע, והם גי' רי"ו וא' יותר, וכוונה, כי רי"ו גי' גבורה דינין, והם נמתקים ע"י א' המיותר והכולל להם, והוא סוד א' הממתקים כנ"ל.

והנה מצאתי חילוק להר"ם נגאר"ה יצ"ו, שכתב אופן אחר, כי כוונת מיתוק השיניים בצורת א' של אדני לא כתבה, אמנם במלת שפתי, שם ביאר באופן הזה שנכתוב, והוא, כי הם אותיות בומף גי' ב"פ דין, נגר ב' בחי' דינין הנ"ל ש"ך ופ"ר, ושורש ב' הדינין אלו, הם בב' רי"ו שיש בב' החניכים עם ל"ב השיניים, שהם ב"פ רי"ו כנ"ל, שהם גי' גבורה, שהם סוד ב' דינין הנ"ל ש"ך ופ"ר. וכולם תמתיק, בד' מילוינ ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם בגי' בומף. וזה ההפרש שראיתי בינו לביני.

פרק ב'

^(א) ונחזור לענין, אח"כ ופי': תכוינ להמתיק ב' גבורות מן הה"ג של מנצפ"ך, והם מ"ן, שהם גימטריא צ' כמנין פי. ומתוקם, ע"י פי, שהם ד' יודין דע"ב וג' יודין דס"ג, הרי ז' יודין. ובאות א' של אדני הם ב' יודין, ותצרפם ב' אלו עם הז' יודין אחרות הם גי' פי. וכוונת ענין זה, כי ב' יודין אלו, עם ו' שבאמצע הנחלקת לב', הם י"ו שיניים לעילא, י"ו שיניים לתתא, וכשהשפע והדינין יורדין מאו"א שהם ז' יודין דע"ב ס"ג הנ"ל, ויורדין לז"א, הם נטחנים תחלה בפה עליון ע"י שיניים הנ"ל ונמתקים. והשיניים, הם סוד השחקים. והז' יודין כשהם מצטרפים עם ב' יודין שבשיניים נטחנים שם, ואז ממתקים ונעשה הכל מ"ן, וזשרז"ל ^(ג) כי השחקים שחקים מ"ן

הנ"ל. ועל ידה נמתקין ונעשה שכ"ה ניצוצין, שהם מורים על המיתוק בסוד נערה כנ"ל. וזהו למהר"ם מינ"ץ.

עוד יש כוונה אחרת נלענ"ד, וכן מצאתי להר"ר גדליה הלוי יצ"ו, והוא, כי במלת אדני"י תכוינ להמתיק השכ"ה דינין הנ"ל, בסוד השיניים, ואח"כ יוצאין לחוץ והוא בשפתים ושם נמתקין יותר, וזהו שפת"י. ופי' הענין כך, כי השיניים הם ל"ב, שהם סוד ל"ב נתיבות חכמה, שהם הש"ך דינין הנ"ל, והם י"ו למעלה י"ו למטה, והם רמוזים באות א' של אדני, כי כשתחלק ו' אמצעי של א' לב' חצאים באורך, חציו עם מים עליונים י' עלאה, ופני רקיע התחתון של ו' הם המים תחתונים י' תתאה, כזה"א' והם י"ו למעלה וי"ו לתתא, שהם הסוד ל"ב שיניים, ושורש אלו השיניים נאחזין בלחיים, לחי עליון ולחי תחתון, והם תקועים בחניכים שבהם, והם, חיק עליון וחיק תחתון, והם שמות אלהים, כי חיק, הוא אלהים באחוריים העולה בגי' ר'. וכן חיק התחתון, הוא אלהים גי' ר', ואלו הם דינים גמורים, ובהם תקועים השיניים, והם י"ו שיניים עליונים, עם חיק עליון שהוא ר' של אלהים ברבוע, הם רי"ו גי' גבורה. וכן י"ו שיניים התחתונים, עם חיק תחתון ר' של אלהים, גימטריא רי"ו גימטריא גבורה, הרי ב' פעמים רי"ו, וב' פעמים רי"ו, גי' תב"ל, והם סוד כל הגבורות והדינין. אמנם ע"י טחינות השיניים, מתפררין הדינין ונמתקין, כמבואר ^(ה) באכילה ושתייה דיוה"כ ע"ש. הרי, איך השיניים באות א' מן אדני על ידי ציור הנ"ל, ונשאר מהם אותיות דין, כי כאן שורש הדינים, ונמתקים על ידי השיניים הנ"ל.

אחד כך יוצאין לחוץ יותר אל השפתיים ונמתקו יותר, וזהו שפתי. ותכוינ, שהוא אותיות בומ"ף שהם משפתיים כנודע, והם גי' ב"פ דין דין, שהם סוד הדינין שבב' החניכים הנ"ל, שהם רמוזים בדין של אותיות אדני"י, והם נמתקים עתה על ידי השפתיים בומ"ף, שגם הם גימטריא ב'

(ג) חגיגה י"ב:

(ב) שעה"כ ענין כונת העמידה דף רכ"ג.

(ה) שער יום הכפורים פרק ג'.

למפרע למעלה אליהם. וס"ת ידך. והם סוד ה"ג דמנצפ"ך, שהם שרשם בה' אצבעות היד שמאלי כנודע אצלינו, ותמתיקם על ידי שם בוכ"ו, חילוץ שם אהיה היורד מן בינה אל המלכות, והוא גימטריא ידך, ואז נעשית המלכות בסוד מילוי אדני, ובסוד מילוי המילוי שהם ד"ל אותיות כמנין בוכ"ו, כי ממנו ובכחו נעשית היא במילוי זה.

גם תכוין להמתיק סוד מנצפ"ך שהוא ידך הנ"ל, עם ד"ל אותיות דמילוי המילוי דאדני הנ"ל, והם ג' מתוקים. גם במלת יגיד, תכוין להמתיק כ"ז אותיות, שהם כ"ב ומנצפ"ך: כ"ז, כמנין יגיד. גם תכוין, כי יגיד תהלתך ר"ל, ישפיע וימשיך השפע עד הבריאה הנקראת תהלתך. כי הבינה נקראת תהלה, ומקנא בכורסייא. וכבר ידעת, כי עתה בפסוק זה אנו בהיכל קדשי קדשים דבריאה, וכוונתינו להמשיך לו שפע מן האצילות, ולהעלותו ולכללו באצילות במלת ברוך, רבויא דברכאן שבברכת אבות, כנוכר במקומו לקמן ע"ש.

אין להתפלל תפלה שבלחש בקול רם, כי בלחש אנו מעמידין יעקב ורחל בני"ה דז"א, ובחזרה אנו רוצין להעלותה יותר למעלה עד חו"ג, יעקב בחדס ורחל בגבורה. ודע, כי בהיותן בנצח הוד, ששם אחיזת הקליפות, לכן צריך התפלה בלחש, שלא יתעוררו שם החיצונים. ואחר כך בחזרה, שאז עולין בחג"ת אין פחד, לכן אז העמידה בקול רם. וזהו הטעם שאין חזרת העמידה אלא ברבים, לפי שהם חג"ת, כי אין רבים פחות מג'. ואם תגביה קולך בעמידה דלחש, תגרום לאחיזת הקליפות, לכן הזהר מאוד שלא תגביה קולך. אין לומר העמידה בשחרית ובמנחה כי אם בלחש, ואח"כ יאמר החזרה בקול רם.

פרק ג'

(1) סוד ברכת אבות. ברוך: היכל ק"ק דבריאה, שנחברך מכל אצילות עליון, ע"י יסוד העליון הנקרא ברוך לעולם לעלות על ידו כל הבריאה,

לצדיקים. וכנגדו ו' שבאות א' הנ"ל, הוא של ופי. וכשאומר תפתח: יכוין בסוד הפתח, שהוא ב' נקדת זו בצד זו בקצוות, וקו המייחדם. וזהו דעת, שגורם הזווג של חו"ב הרמוזים בחיך וגרון באותיות אחה"ע גיכ"ק וכו' כנ"ל. ופי: פי, יכוין שעולה צ' וכו' כנ"ל. ו' של ופי, יכוין שהוא ו' שבאמצע א של אהיה, ויש בא' ב' יודין, נשים יוד א' למטה בני של דין דאדני, (נ"א של מ"ן דמנצפ"ך), ותעשה ג'. ותשים יוד אחרת קודם הנ' שעשינו ג', הרי י"ג. אח"כ תדרוש מ' של מ"ן שהוא עשרה פעמים ד, הרי י"ד. וכשנצרך שלשה עשר עם י"ד, הרי יגיד. גם תכוין כי פה, הוא סוד שם ס"ג, ועם כ"ב אתון היוצאין ממנה, הרי גי' פ"ה. והם מוצאות הפה שמשם יוצאין הכ"ב אתון, הרי הכל צ' כמנין פי בגי'. וכוונה זו, להמתיק ע"י בחי' זו לכל הדינין של מ"ן דמנצפ"ך גם תכוין יגיד תהלתך: ר"ל, ימשיך אחר כך תהלתך, שהוא האור העליון למטה, אחר צאתו מהפה. ויגיד: תרגום לשון המשכה. ותהלתך: כמו בהלו נרו עלי ראשי, לשון הארה. אמנם הכוונה הוא, כי כבר בארנו ורמזנו א' של אדני במלת פי, נשאר דין מאדני, ותעשה יוד א' מא' של אדני, תחת הן' זו שהיא פשוטה בסוד דין, תעשה אותה כפופה ותהיה ל' כזה (1) ויהיה הכל גיד. וגם יוד אחרת של א' דאדני, תניחיה קודם ג' אותיות גיד הנ"ל, וכזה יהיה יגיד. וכזה מה שהיתה דין מאדני, נמתק ע"י ב' יודין של א' ונעשה יגיד, מלשון המשכת שפע ורחמים. גם תכוין אל ז' יודין דע"ב ס"ג שהם הדין, והם גי' גד מן יגיד, תצרך עמהם ב' יודין מן א' ויהיה הכל צ' ונמתקו. וי' ראשונה של א' עם הגי' דס"ג הוא י"ג, ויוד הב' של א' עם הדי' דע"ב, הרי י"ד. הרי הכל יגיד. ופי יגיד תהלתך: ר"ת תי"ו למפרע, תכוין להמתיק כל הכ"ב אתון מן א' עד ת' שבפה, הרמוזים במלת ופי כנ"ל, לכן תי"ו למפרע בר"ת, להורות שהיא מתחברת ונכללת עם כל השאר הכ"ב אתון הקודם אליה, לכן הופכת פניה

(ה) דפו"י (ס"א: בזיווג י' דאדני וי' תתאה ז"א אחר הגי').

(ו) שעה"כ ענין כונת העמידה דרוש ג' דף ר"ד.

וזוכר חסדי אבות: עתה נתקנו לה חג"ת שבנוקבא. ומביא גואל: הוא היסוד. לבני בנייהם: נ"ה. הרי נשלם סדר הנוקבא ג"כ בנה"י. ובזה תבין, כי אם היות כי גאולה ביסוד, הנה הוא בסוד היסוד שבמלכות. וכיאר ואמר, כי אלו הנה"י שהם גואל לבני בנייהם, הנה הם במלכות, וזהו למען שמו באהבה.

ולהיותינו בברכה ראשונה שהוא סוד החסד, לזה אמר באהבה, כי בו נתקן הכל. ואחר שנשלם כל האצילות, עד עתה היו אב"א, ועתה באה הבינה ונסרה ותקנה פכ"פ, וזהו מלך: היא הבינה, והוא עוזר: לת"ת, בסוד אעשה לו עזר כנגדו, אנפין באנפין. ומושיע: אל הנוקבא מצד החסד, ששם סוד הישועה, והוא אשר תיקן את המלכות כנוצר בזה, עד דאתי חסד ופריש לון וכו', ואז נמשך החסד בשניהם לחברם פכ"פ, וזהו ומגן: הוא החסד.

והנה עתה שנתחברו פכ"פ, אנו מורידין משם הברכה ואומרים: ברוך אתה ה', ע"ד ברוך אתה הראשון אשר בתחלת הברכה. ולהיות כל זה נעשה בסוד החסד, לכן אנו אומרים מגן אברהם, כי מסודו יורדין הברכות וע"י.

אמנם כוונת ברכה זו, בקצור נמרץ ע"ד הנ"ל הוא, כי הלא צריכין לחבר יחד זו"ן, כמו שהיו בעת בריאת העולם אב"א, ואח"כ לנסר אותם ולהביאם פכ"פ, ולכן בהגיעם אל מלת ה', שהוא ת"ת, אנו צריכין לתקן אז את המלכות עם ת"ת, ולכן אנו מתחילין, מן אלהינו ואלהי אבותינו שהם או"א, כי חכמה נקרא אב לאבהן, שהוא אלהי של אבותינו, כי אבותינו הם חג"ת, ואח"כ אלו או"א הם עושין מוחין לת"ת, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. ואח"כ נעשין לו חג"ת, האל הגדול הגבור והנורא.

ובהגיעם לת"ת, אז כבר נשלם ו"ק הת"ת, כי אין לו מצדו רק ו"ק, לכן הוצרך הכתר העליון ממש להשפיע ולהיות גומל חסדים וכו', כי כיון שאין לת"ת רק ו"ק, א"כ גמילות חסדים, מה שנותן הוא לו ג' אחרים נה"י, וזהו אל עליון גומל חסדים טובים. והענין, כי נה"י אלו הם יורדין אל הת"ת כי הם חסדים, חסדי דוד הנאמנים, והם

שית היכלין תתאין, מתחלת היכל לבנת הספיר ולמעלה, כי הוא בסוד היסוד הנקרא ברוך. הרי כי היכל ק"ק נקרא ברוך, על ידי ב' היסודות אלו עליון ותחתון, וע"י רבויא דברכאן דכולהו דרגין ריה.

אתה: הוא הורדת כ"ב אתון, מן א' עד ת' שביסוד, אל המלכות סוד הה' שהוא היכל ק"ק, וזהו אתה: את ה'.

י"י: הוא הת"ת, אשר ממנו נשפיעין כל האל"ף ב"ת דרך היסוד. והרי עתה עשינו קשר הזה. ואחר עשותינו קשר הזה, אנו מחדשין כל האצילות כמו שנתאצל תחלה קודם בריאת העולם, ואנו מתחילין מן אלהינו ואלהי אבותינו הם או"א, ואינם אלו חו"ב, רק או"א כמו שידעת בסדר האצילות. והענין, כי האו"א הם אשר מתחילין לתקן מציאת הו"א, ותחלת מציאותו, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב הם סוד ג' מוחין דו"א, הנקרא חב"ד, אשר היותן תחלה חג"ת, ואח"כ נתהווה הם עצמן ג' מוחין כמו שידעת. לכן נזכרו כאן אברהם יצחק ויעקב, כי כך היו תחלה, ואח"כ היו מוחין והבן זה. האל הגדול הגבור והנורא: הם חג"ת דו"א.

והנה אחר שנאצל הת"ת, הוצרך עתה להתחיל רישא דנוק' דו"א. כי כאן מקומה דבוקה בת"ת בתר חדוי מאחוריו כנודע. והנה אין כח באו"א להאציל, והוצרך הכתר דא"א לחזור ולהשפיל ולירד למטה להאציל רישא דנוקבא, וז"ס אל עליון. ובזה תבין, איך המלכות בסוד הכתר ונקראת ראשית וכיוצא באלו, לפי שהוצרך הכתר להתגלות פעם אחרת כדי להאציל המלכות. והנה אל עליון הוא הכתר, והוא גומל, מלשון ויגמל שקרים. פירוש מוציא ומגדל ומתקן שם את החסדים טובים: הם נ"ה דדכורא דו"א, ונעשה כולו חסדים. וכן הוא קונה ומתקן את הכל: הוא היסוד. והרי עתה נאצלו נה"י לדכורא, וגם הם היו מוחין דרישא דנוקבא, ומכאן מתחיל רישא דנוקבא, כמו שהודעתין שהוא סוד חב"ד של הנוקבא, והרי בזה נשלם סדר הדכורא ונתהווה רישא דנוקבא.

ע"י ו"ק שביסוד, נאצלו הו"ק דמלכות, כי ג"ר הם מנה"י, וו"ק הם מן ו"ק שביסוד.

פרק ד

(¹) סוד העמידה

ונתחיל בברכת אבות. דע, כי הלא בעת שעושין זווג או"א ביחוד ק"ש, הנה היה אז הענין: כי כבר הודעתך ענין ג' בחינות שיש לזו"ג. א', בהיותן תוך הבינה. ב', בצאתן לחוץ שהיה שיעורו ו"ק, והמלכות נקודה, פסיעה סוף הו"י, ג', אחר שגדלה וחזרה פב"פ. עוד בחי' ד', והיא אחר שחזרה ונתמעטה, כי אז אין בכמותה רק אותה פסיעה לבר, רק שהיא נחלקת ליי"ס והיא בעולם הבריאה.

והנה באח"ד בעת יחוד ק"ש, אז עשינו מוחין לת"ת מצד א"פ שלו, שהוא מן בחי' חיצונה אשר יש לא"פ של נה"י דאימא, וכן עשינו אז מוחין פנימים לנוקבא בבשכמל"ו, מצד בחי' חיצוניות של פנימית נה"י דז"א כי שם מקומה, כי לית לה מגרמא כלום אלא מה דהייב לה בעלה. אמנם עדיין אין בזה כח רק כדי שיוכלו לקבל אור גדול של ו' היכלות דבריאה בסוד היכל הרצון שיש בו סוד ו' היכלין כנדוע, ואח"כ, להעלותן אל היכל הז'. אמנם זה נמשך מן זווג או"א מצד בחי' חיצונית שלהם, ואז נעשה להם מוחין, ולכן אין עדיין בהם כח, רק לכלול היכלי הבריאה יחד עם היכל ז'.

אמנם עתה צריכין לזווג פעם ב' אל או"א כבתחלה, בסוד בחי' אמצעית שלהם, ואז מהן נמשך שפע לז"א, ונעשה לו מצדס א"מ אל המוחין שנעשה לו תחלה. היה הנה מצד א"מ של או"א, אין לו כח לקבל רק מבחי' אמצעי של הפנימי של אור האמא, ומשם נעשה לו א"מ. ומן בחינת פנימית של הבינה, נעשה לו מקיף למקיף, ואין זו בחי' הג' שאמרנו נעשה בחול כלל (א')

מוחין לנוקבא, ובערך זה נקרא חסדים טובים, פ"י, חסדים: נגד נ"ה ב' ירכין דז"א. וטובים: נקראים ע"ש שהם מוחין לנוקבא. וכבר הודעתך כי אין לנוקבא רק ב' מוחין, והם נ"ה. ואחר כך קונה הכל: הוא היסוד של ז"א, והרי נשלם הז"א ונעשין מוחין לנוקבא. וזוכר חסדי אבות: הם חג"ת דנוקבא. ומביא גואל לבני בניהם: הוא היסוד עם נ"ה, והוא הנקרא בני בניהם. אמנם אלו חסדי אבות והגואל לבני בניהם, אינם כי אם לנוקבא, וז"ס למען שמו. וזה נעשה לה ע"י החסד, וזהו באהבה.

והרי עד עתה נעשה בסוד אב"א, ועתה צריך שיהיו פב"פ. וכבר ידעת מ"ש בווהר על חסד, כי אתי חסד ופריש לון, ואסגיאנו אנפין מתתא לעילא ואתעבידו אנפין באנפין. ואנו אומרים מלך עוזר וכו', ופ"י, כי בינה הנקראת מלך, הוא עוזר לת"ת, במה שעשתה לו עזר כנגדו, שהוא סוד חזרת נוקבתו פב"פ, וזהו עזר כנגדו. והענין, כי חזרה פניה נגד נה"י, ואח"כ מושיע: שעלתה בחג"ת שלו. ואח"כ מגן: שעלתה בחב"ד, והרי היא פב"פ ממש.

מלך עוזר: ע"י נה"י העוזרים וסומכים הגוף, ומושיע: נגד חג"ת, שכן כתיב הושיעה ימינך וענני, שהוא בזרוע. ומגן ג"ר, כי שם הגנה מן החיצונים שאינן נוגעים שם כלל. תרגום חנם: מגן, פ"י, שאין להם שום אחיזה כלל ובחנם הם נאחזים שם. והנה כריעה ראשונה, כדי לעשות סוד אב"א, ועתה בכריעה ב' בסוד פב"פ, וזה שאמרנו באבות תחלה וסוף, כי תחלה היו אב"א, ולבסוף נעשו פב"פ. ולפי שכל ענין פב"פ, נעשה ע"י החסד כנו' בווהר, לכן אנו עושין כ"ז בברכת אבות, שהוא כנגד אברהם שהוא החסד. גם דע, כי קונה הכל, פ"י כי כל שהוא היסוד, קנה ו'. ר"ל, שכלל בו מציאת הו"ק כולם, ואז מכח כללות ו"ק אלו בו, הוא זוכר חסדי אבות, ומביא גואל, כי

תגנה

(א) כפי דרוש הצלם, נלע"ד, שהג' אותיות צלם זה תוך זה, והצ' חיצונית מכולם, והל'

(1) שעה"כ ענין כונת העמידה דרוש ד' דף רט"ז.

אלהינו, כי בזה נעשה הכלי המקבל א"מ מן הכתר.

ובאמרוך ואלהי אבותינו, תכוין בו' של ואלהי שיהיה לו נשמת א"מ דכתר דז"א, כי זה נמשך לו מצד אבא. דע, כי סוד זה הכתר הנמשך אל ז"א מצד הבינה, זהו מ"ש בוהר, דאמא עלאה דאיהי כתר בראש כל צדיק, ומצדה נקרא הכתר נוקבא. ואחר זיווג זה נעשה נה"י דאמא ג' מוחין א"מ, אל ג' מוחין דז"א מצד בחי' אמצעי של א"מ דאור"א, וזהו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. אח"כ אנו עושין לו סוד הדיקנא שהוא בט' תיקונים, וזהו האל. והענין, כי ביחוד ק"ש לא עשינו לז"א רק סוד המוחין בסוד א"מ, ועתה עשינו אותו בסוד אור מקיף. אך בשאר איברים שלו, לא עשינו בהם כלל, רק שזכרנו ענין התפשטותן והמשכנו הארתן למטה בהיכל הרצון. ולכן לא יש עתה רק א"מ בבחינות המוחין, אבל בשאר פרטים של הגוף, הכל הוא בסוד א"מ שלו, וכן הענין בנוקבא כמ"ש לקמן, לכן האל הוא סוד דיקנא דיליה א"מ. וענין ההי"ן של האל הגדול הגבור והנורא, כולם הם בסוד בינה ה' עלאה, כי מצדה מאיר האור בז"א.

והנה סוד האל, הוא ל"א קוצין תקיפין בריש דיקנא, הנו' בתיקון א' דדיקנא, הנקרא אל רתום וכו', ואחר שהזכיר הראשון לא הזכיר האחרים, כי שם נכללין כולם. גם דע, כי האל גי' ל"ו, והם סוד ט' ת"ד דז"א, שבכל תיקון יש שם הויה א'. והנה הם ט' פ' הוי"ה, הם ל"ו אותיות, וזהו האל. וכבר ידעת, כי י"ב ת"ד דעתיקא, הם ג' שמות הויה בידין, שהם י"ב אותיות. ואח"כ נכללין כולם בסוד מזלא, שהוא תיקון הי"ג, שהוא סוד ונקה, שהם אהיה במילוי יודין שהוא בגי' ונקה, שהוא כולל כל הי"ב עלאין. כי הלא יש בו ג' יודי"ן, שהם ג' הויות אחרות במילוי יודין, הרי כי בהאי מזלא כלולים כל הי"ב ממש. הרי ב"פ י"ב,

והנה אנו מעלין עתה את המלכות, אחד אשר כללנו כל היכלי דבריאה יחד, הנה אז המלכות חוזרת אל מקומה הראשון, בסוף ה', בסוד אותה פסיעה בסוד אב"א כמתחלת אצילות. אך אע"פ שכבר יש סוד נה"י לז"א, אחד שכבר עשינו יחד ק"ש ונעשו לו מוחין, אם כן מוכרח הוא שיהיה לו נה"י. אך הענין הוא, כי אינם מתלבשים בנוקבא, כי היא בסוד אב"א, ואינה עדיין כי אם פסיעה בסוף ה', רק שהיא נחלקת לי"ס, אז עולין מהבריאה מהיכל ק"ק ששם מקומה, ומתברקת בסוף היסוד אחרון של ז"א. וז"ס ברוך: כי נקשרת בהיכל ק"ק, אחר הכללנו היכל ק"ק זה עם שאר כל היכלות, וי"ס המלכות שם, ועולין עד היסוד האחרון, (לאפוקי ת"ת, נקרא יסוד הראשון) וזהו ברוך.

ולפי שכל בנין המלכות אינה אלא ע"י בנין התסד כנדוע, לכן אומרים אתה, בסוד אתה כהן לעולם. ומשפיע בה בסוד אלף בית, שהוא את ה'. ואז מעלה אותה עד הויה שהוא ת"ת דז"א, שהיה תתלה נקרא יסוד ושם הוא מקומה ממש בעת אצילות הראשון, בסוד ה'.

ועדיין היא בסוד אב"א ובסוד נקודה א', ומתפשטת לי"ס. ועתה אנו עושין סוד זיווג אור"א פעם ב' כנ"ל, וזהו אלהינו ואלהי אבותינו שהם אבא ואמא, ואנו צריכין למסור עצמינו על ק"ה עתה גם כן, וזהו אלהינו ואלהי אבותינו, שאנו מכנים אותו שהוא אלהינו ואנחנו עבדיו, ואז אנו מצטרפין עם זו"ן הנ"ל בברוך אתה, ונעשין הכל יחד מ"נ בתוך הבינה. ולכן אלהינו שהוא הבינה אנו מקדימין.

אמנם דע, כי מסוד הת"ת של הבינה נעשה כתר אל ז"א, כי אלהינו הוא סוד הת"ת. והענין, כי ת"ת דבינה נעשה כתר אל ז"א, בסוד א"מ כנ"ל, אך אין זה רק הכלי המקבל את הא"מ של כתר, וזה נמשך מצד הבינה, ואל זה תכוין באמרוך

הנהגה

היאך אמר שרק בחינת הפנימית אינה נעשה, והא אפילו אמצעי אינה נעשה.

אמצעי, והם פנימי. ובחול אין עולה כלל הם, וגם הלי' אין עולה בחול כלל, והצ' משמע מכמה מקומות, שג"ד שלה נכנסים בברכת אבות, וצ"ע

ויוכר, מצד זכר. אבל מצד אור שלקח היסוד מצד אמא נעשה לה נה"י, וזהו ומביא גואל לבני בניהם, כי סוד הגאולה מצד הבינה.

אמנם, כל זה הוא עתה אל המלכות, וזהו למען שמו. וכל זה על ידי החסד, וזהו באהבה. וכבר הודעתוך, כי סוד אותה פסיעה של הו', הוא תמיד סוד המלכות של זעיר אנפין המשלמת אותו לי' ספירות, ואע"פ שירדה בעת שנתמעטה אל הבריאה, נשאר שם רשימה, וזה שכותב בוהר, כי יסוד ומלכות אינם נפרדים לעולם, והוא בסוד בחינת עטרה, והוא בסוד קוץ ד' דאח"ד הנוכר בתיקונים. ואין אנו צריכין עתה להזכירם, כי בחינה זו תמיד עומדת כנודע, וזכור מה שכתבתי לעיל, כי כשאנו בסוד המוחין, בין בועיר אנפין בין בנוקבא, הוא בסוד אור מקיף, אבל כל השאר, בין בו ובין בה, הכל הוא בסוד אור פנימי.

פרק ה

^(ח) ענין העמידה

דע כי ג' ברכות ראשונות, הם חג"ת שלו הראשונים, שאח"כ היו בסוד חב"ד. וג' ברכות אחרונות, הם נה"י הראשונים, שאח"כ היו חג"ת שלו. אמנם י"ב אמצעים, הם סוד תוספות, כי מעיקרא לא היה חג"ת רק ו"ק, והם ג"ר וג"ת. ואלו הו"ק עצמן אינם צריכים אל תפילתינו. אמנם סוד התוספות שנעשה אח"כ, הם ג' לז"א שהם נה"י המחודשים, וט' אל הנוקבא, כי לא היתה רק פסיעה לכר בסוף הו', הרי הכל י"ב. אך יש עוד בחי' אחרת והוא כתר דז"א, כי זה ג"כ בסוד תוספות, רק שלרוב גדלותו א"צ לתפילתינו. אך אחר שנתרבו המינים, או נסתלק בעונותינו, ומשם ולהלאה הוצרכו לחקן הברכה ולמלשינים, שהוא סוד הכתר דז"א, והרי אלו הם סוד י"ב האמצעים, והי"ג הוא ולמלשינים אל תחי תקוה וכו', וביאור זה יותר, נתבאר באורך בפ' ויקרא דף ד' בר"מ דף ג' בפ' באתי לגני אחותי כלה וכו' ע"ש דבר נפלא.

אמנם ברכת אתה חונן והשיבנו וסלח לנו, הם

וב"פ ג' היות, וט' ח"ד דז"א, בגי' האל עם ג' אותיות. גם דע, כי האי מזולא יש בו ג' יודין וא', והוא אל, וזהו האל. והנה גם הח"ת הוא ט' היות, וזהו האל.

הגדול הגבור והנורא: הם חג"ת שלו, ובהגיע אל הח"ת שלו, שהיתה תחלה סוד היסוד, הנה שם מקום הנוקבא מחצי ח"ת ולמטה, שהוא מן תחת החוזה אמצעי הגוף, וזהו החצי נעשה לה כתר, וזהו אל עליון, כי כן נקרא שם כתר, וגם מצינו שהבינה נקראת כך אל עליון, כי הלא על ידה נעשה הכל.

גומל חסדים: הוא סוד נה"י המחודשים אל הו"א, שהם תוספות ואינם עיקרים, כי אין מחלקו רק ו"ק, ועתה נעשו לו ט' מדות שלימות, וזהו גומל חסדים, כי הוא סוד גמילות חסד ממש, שאינו חלקו רק במתנת חנם, וזהו גומל חסדים שהם ג"ה שבו, והם נעשין לה ב' מוחין וזהו טובים.

וכבר ידעת, כי הו"א יש לו ד' מוחין שהם כחב"ד, הנמשכים לו מתנה"י דאימא, אבל המלכות אין לה רק כתר וב' מוחין מן חצי ח"ת ונ"ה שלו, ומן היסוד לא נעשה לה דעת, וו"ס דעתן של נשים קלה, אך בסוד אור הגדול של כתר, נעשה לה לפעמים סוד הדעת, אבל אינו כמו הו"א שיש לו דעת בשלימות. אמנם כבר ידעת, כי התפשטות הבינה הוא עד הוד לכר, ונמצא שחסר עדיין לז"א סוד היסוד. אמנם עניינו הוא סוד גדול, כי אחר שידעת מציאות או"א, דאתכלילו במזלא שהיא ונקה, שהוא גימטריא אהי"ה דיודי"ן, או מאותו הארה גדולה החופפת עליהם, יש כח בהם להמציא סוד היסוד, כי כן אותו מזולא נקרא דעת, ולכן על ידו ומכחו נמשך אור גדול לדעת הב' שבין או"א, וממנו יצא סוד היסוד, וזהו קונה הכל. פירוש, כי ע"י מזולא הנקרא קונה, שהוא שם ונקה, נעשית הכל. אמנם זה נעשית ע"י או"א דאתכלילו במזלא, ואח"כ מתחלק ענין זה, כי הלא מצד אור שלוקח היסוד מאבא, משם נמשך ויוכר חסדי אבות שהם חג"ת דנוקבא, וזהו

(ח) שעה"כ ענין כונת העמידה דרוש ו' דף רכ"ח.

בפסוק ישקני מנשיקות וכו'. והנה ברכת ולמלשינים כבר ביארנו כי הוא סוד הכתר שבו. אמנם על הצדיקים: יסוד שבו. תשכון: הוד שבו. את צמת: נצח שבו. אב הרחמן: ת"ת שבו. והם סוד הר"ס שלו שהם מרת המלכות. אמנם, לפי שמחצי הת"ת נעשה כתר דרחל, לכן נקרא אב הרחמן, שהוא סוד כתר שבמלכות. בברכת אבות אומרים ב"פ מגן, גי' קפ"ו, כמנין הויה העולה מקום.

פרק ו'

ברכת אבות דשחרית דחול כבר בארנוהו. ואמנם, מצאתי כאן דברים, אע"פ שאינם אמיתים בעיני. אל עליון: תכוין אל מס"ג לזעיר. ואל עליון מיסוד דאבא, הנקרא דעת עליון ונעשה כתר ליעקב, ועליון קס"ו, לכתר דרחל. גם בקונה הכל שביארנו, שהכל, הוא שם ע"ב דידין, פחות מנין הטוב הגנוז. וכאן כתוב כי ג"כ צריך לכווין שהוא סוד שם מ"ה וי' אותיות, גי' הכל. וגם בתיבת וזוכר ביארנו, שהם ב' יסודות דאו"א, שהם ע"ב וקס"א, כמנין וזוכר. וכאן כתוב כי ו' של וזוכר הוא היסוד שבזעיר, המושך ב' יסודות הנזכר.

סוד עמידה. גומל חסדים טובים: לשון גמילת חסד ממש, כי היא ענייה, ונותן לה ב' מוחין מן הב' חסדים שבנ"ה שבו, ונעשין בה חו"ב. מלך: כי אחר שננסרה נעשית מלך, שהיא מלכות. ואח"כ עושה אותה עזר כנגדו פב"פ, וזהו עוזר ומושיע ומגן, שהם ג' אמצעים. עד החזה נקרא עזר כנגדו, ומושיע ומגן, עד ב' הזרועות. ^(ט) אתה חונן: חכמה ודעת של הנוקבא. השיבנו: בינה דנוקבא. סלח: חסד דנוקבא. ראה נא בענייני: גבורה דנוקבא. וראשי תיבות רנ"ב, שהם רמ"ח איברים שבה, ועוד ארבעה איברים יתירים מן הרמ"ח שבזכר, והם סוד ב' צירים וב' דלתות שברחם הנוקבא, וכולם מצד הגבורה כנדוע, הרי הם רנ"ב איברים. רפאינו ה' וכו', ר"ת רי"ו. הושיענו ונושעה כי תהלינו אתה: ר"ת גי'

הנה"י שלו אחרונים, שניתוספו ונתהוו ג' מוחין לה. נמצא כי אלו הג' הם חב"ד שלה, והנה דע, כי אע"פ שאמרנו כי ע"י החסד, שהוא ברכת אבות הראשונים, אנו מעלין אותה, אין הכוונה, רק התפשטות אותו ההארה של החסד הראשון, שחזר אח"כ בסוד חכמה של ז"א, והוא מעלה אותה מעט מעט, וז"ס והוכן בחסד כסאו, כי ע"י החסד הוא מתקן את המלכות, סוד אותו פסיעה הנחלקת ליי"ס, שנתמעטה ונתלבשה בכסא שהוא הבריאה, כנ"ל בברכת אבות באורך.

^(ט) ענין מלך עוזר ומושיע ומגן. כבר ביארתי בסוד עונש הנדר ושבועה כי קו המדה דז"א נעשה ע"י שם אהיה, וקו המדה דמלכות הוא בסוד בוכ"ו, שהוא צירוף חילוף אה"יה. ואלו הארבע אותיות בוכ"ו, הם מלך עוזר ומושיע ומגן. וקו מדתה, הוא סוד ד"ל, ארכה שלשים באמה ורחבה ארבע באמה. וכן זה השם בוכ"ו, גי' ד"ל. ואחר שנמשך קו המדה זה בה, אז היא שלימה, ואנו אומרים אתה גבור לעולם אדני. ותכוין בשם אדני"י זה, במילוי המילוי שהוא ד"ל אותיות. שיעור קומתה כזה: אלף למד פא, דלת למד תיו, נון ואו נון, יוד וו דלת. וכן בוכ"ו עם כללות השם עולה ל"ה, וכן שם אגל"א הרמוז בד"ת, והוא ד"ל בנימטריא עם הכולל.

הנה בברכת אבות עשינו בניינה וסדר אצילותה, ואחר שנתקנה, אז אתה גבור: בסוד שמאלו תחת לראשי. אח"כ אתה קדוש: וימינו תחבקני. ואח"כ האמצעית. והענין, כי עד עתה כל מציאותה מצד הבינה, המתקנת אותה בסוד שם בוכ"ו חלוף שם אהי"ה כנ"ל, ועתה צריך לתקנה מצד ת"ת עצמו, ולהשפיע אל בחינותה הט' הנוספות מן הת"ת. והנה ב' ראשונות הם ב' מוחין שלה, ושאר הו' הם סוד הו' נשיקין שיוצאין מפיו אל פיה רוחא ברוחא, ונכנס אל תוך פיה ומתקן ז"ס שבה. וזה נמשך מז"ס שבו, ועולים עד פיו. ומשם יוצאים אל פיה ושם נכנסין. ויש אופן אחר שנמשך הבל היוצא מפיו עד ראשו, וזה נעשה א"מ להיותו למעלה, וז' נשיקין אלו הם ז' תיבות

(ט) שעה"כ ענין כונת העמידה דף ר"י. תף רכ"ה. שער רוח הקודש דף מ"ד תקן ו'.

(י) שעה"כ ענין כונת העמידה דף ר"ל ט"א.

ב"פ רי"ו. תק"ע: גי' ב' מנצפ"ך שברחם שבה. בשופר גדול, שהוא חכמה.

דע, כי בחג"ת דז"א שנתעלו ונעשו בסוד חב"ד, הנה המוחין שלהם הם בחי' הדעת הכולל ג' מוחין, כי הם ב' עטרין כנודע, הנקרא חו"ג, ובאמצעית יש בחינת הדעת המחברם ונקרא תפארת, וכללות שלשתן נקרא דעת, ונקרא חג"ת, ונקרא אברהם יצחק ויעקב. אלא שהכלים נקרא אברהם יצחק יעקב ג' אבות, להיותן למעלה ברישא, אך המוחין שבתוכם שהם הב' עטרין והמכריע כנ"ל, נקרא אלהי אלהי, וג' כלים אלו נקרא דעת^(א).

בעמידה לא נתפשטו החסדים בגופא דז"א, כשחזרו לכנוס בכריעה ב' רמגן אברהם תוך ז"א רק בחסד, אחר כך באחה גבור נתפשטו בגבורה. באחה קדוש בת"ת המכוסה, הרי זה חיבוק. אח"כ באחה חונן נגלה הדעת בגלוי, ואז נתקנה הנוקבא כולה עד סוף עמידה, כי בברכת אבות נתפשטו לגמרי, אך במלך עוזר הוסרו וניתנו לנוקבא. ובברוך אתה ה' מגן אברהם, חזרו לכנוס לז"א והתחילו להתפשט בזרוע ימין. ובאחה גבור בזרוע שמאל ע"ד הנ"ל. ונ"ל כי זה אמיתת הדבר ונתבאר זה במקום אחר. הנה בכריעות של התפלה באבות תחלה וסוף יש ב' כריעות וב' זקיפות, בסוד כל הכורע כורע בברוך וכל הזוקף זוקף בשם, וסוד ב' כריעות אלו י' לגבי ה', ו' לגבי ה'. וסוד ב' זקיפות ה' לגבי ו', ה' לגבי י'. וזה בכל א' וא', והוא בסוף ברכת הודאה. אבל בתחלת ברכת מודים אין שם כי אם כריעה א' וזקיפה א', כי בכלם גופא גחין לברכים סוד ו' לגבי ה', ודישא גחין לגבי גופא י' לגבי ה', וזוקף ברכים לגבי גופא ה' לגבי ו', וזוקף גופא לגבי דישא ה' לגבי

י'. אמנם בתחלת ברכת הודאה לא יש שם ברוך ולא הוי"ה, נמצא שכריעה זו הם בסוד ו' לגבי ה', זקיפה ה' לגבי ו' לבד. לפיכך אנו צדיכין לחזור ולעשות כריעה במודים דרבנן, להוריד י' לגבי ה', וזקיפה ה' לגבי ו'.^(ב)

מהחברים: כוונת ניקוד ההיות של תפלת י"ח. ברכה ראשונה סגול. נ"א כזה יְהוָה י' שבא ה' שורק ו' קמץ ה' סגול (נ"א בפתח). אחה גבור פתיחתה שם קדוש בניקוד, מקורו אַגְלָא א' פתח ג' קבוץ ל' חולם א' חולם. וסימנך יהודה אתה יודוך. גור אריה יהודה. לא יסור. אוסרי לגפן. וחתימתו שבא, ואית דאמרי צירי, ושניהן שייך גבי יצחק דאתמד גביה ברוך מחיה מתים, קדמאה לפני עקידה, בתראה לאחר עקידה. (נ"א יְהוָה י' שורוק ה' קמץ ו' שורוק ה' קמץ. או כזה יְהוָה י' ו' שבא, ההין בקמץ. או כזה יהוה.

אתה קדוש, בניקוד דעת, שהוא חולם צירי קמץ צירי, כפי תנועת האותיות (נ"א, בסגול. נ"א, כולו בשבא.

אתה חונן: בפתח, ובטעם רביע על כל אות ואות. נ"א, בפתח ובטעם רביע, וב' הנקודות רומזין לחכמה דעת של הנוקבא. נ"א יְהוָה י' צירי ו' שבא ההין בסגול או בקמץ. השיבנו הוי"ה בצירי (נ"א כזה יְהוָה כולו בשורוק. סלח: בסגול, נ"א כזה יְהוָה י"ה קמץ ו"ה פתח. ראה נא: בשבא, נ"א יְהוָה י"ה בקמץ ו' שבא ה' פתח. רפאינו: חולם, נ"א יְהוָה י"ה שבא ו"ה צירי. ברוך: בחירק. נ"א, יְהוָה י' שבא ה' ו' ה' בקמץ. או יְהוָה י"ה בשורק ו"ה בקמץ. תקע: קיבוץ. נ"א, יְהוָה י"ה בשורק ו"ה בקמץ. ויכוין במלת נדחי, לשם ע"ב להשיב ניצוצי החסד ולמהר הגאולות בע"ב דידחין. השיבה שורק. נ"א יְהוָה

הגהה

(א) צמח: וכן בכוונת של ר"ה כתוב שם.

(ב) צריך שתדע לכוין, לשם הוי"ה שזוקף לאדני, באופן זה: כי בכריעה ראשונה יכוין, שיו"ד דהוי"ה זוקף לאל"ף דאדני. ובברוך הב'

יכוין, שה"ה דהוי"ה זוקף לד' דאדני. ובמודים יכוין, שיו"ד דהוי"ה זוקף לנ' דאדני. ובסוף יכוין, שה' אחרונה של הוי"ה זוקף ליו"ד דאדני. ומי שאינו מכוין בו, אמרו בחיקונים שעליו נאמר נתנני ה' בידי לא אוכל קום.

(כ) י' ה' סגול, ו' ה' פתח. (קאריץ)

גופך לבר. כריעה ב', באתה תכרע את הראש וזה שאמרו רז"ל, ו' לגבי ה', י' לגבי ה'. כי ו' הוא גופא, וי' הוא רישא. ובוקיפה, שהוא מלת י"י, תכוין לזקוף ב' זקיפות, ראשונה תזקוף גופך לבר, והוא ה' תתאה לגבי ו', ואח"כ תזקוף את ראשך, והוא ה' עלאה לגבי י'. גם תמצא בתיקונים, לכרוע באהי"ה: פירוש באהי"ה של יודין, לזקוף בהוי"ה, פירש, במילוי יודין העולה ע"ב.

ועתה נבאר הסדר. דע, כי הלא כבר ביארנו כי בק"ש לא ירדו רק מוחין דו"ק מצד אמא, ונשאר למעלה ג"ר מצד אמא, וכל הט' מצד אמא. והנה ע"י זיוג או"א בג' שמות אלו, ה' אלהינו ה' שבק"ש, או נכנסו ו"ק דמוחין, ועתה צריך לעשות זיוג אחר באו"א, כדי להכניס ג"ר דאמא ע"י תוספת הארה שנמשך לז"א ע"י זיוג זה הב' דאו"א, ויכנסו אח"כ ג"כ כל הט' מוחין מצד אמא וכמ"ש. אמנם, נמצא כי ג"ר דאמא הם עדיין למעלה, דוגמת א"מ ברישא דז"א. והנה כבר ידעת, כי שם הוי"ה כוללת כל האצילות. כיצד, א"א בקוץ של י', ואו"א ב"ה, חו"נ בו"ה, ומלבד זה הז"א לברו כולל כל הוי"ה. כי כתר שבו רמז לקוץ. וח"ב שבו, י"ה. והת"ת שבו עם ו"ק, רומז לו. והנוקבא רומז באות ה' (א).

גם יש בכללות אחר, כי בת"ת דז"א לברו, שם הוא כל הוי"ה בכללותיה, כמבואר אצלינו בשער השמות של הספירות ושמור כללים אלו בידך למה שנבאר.

גם דע, כי סוד הבינה הנכנסת בז"א, ומלבשת בתוכה את המוחין דז"א כנודע, הנה נקרא שם אהי"ה. אמנם אהי"ה זה בכללותיה, הוא במילוי

י"ה בסגול ו' צירי ה' פתח. ולמלשינים: ניקוד צבאות, או כולו בקמץ. נ"א יְהוָה י' פתח ה' ו' ה' בקמץ, ותרוייהו איתניהו, קדמאה, נכללת המלכות בברכה רמוזה בה'. בתראה, לכתר שבה שבכפירת האמונה הטובה פוגמת עד שם וצריך תיקון. על הצדיקים: שורק, תשכון: קיבוץ. נ"א, חולם. צמח: חירק. נ"א, יְהוָה י"ה בחריק ו"ה בסגול. שמע: חולם, או במלופוס, כזה: יוּ הוּ ווּ הוּ. רצה: חירק. נ"א, יְהוָה כולו בפתח. מודים: קיבוץ, או כזה יְהוָה י' קמץ ה' פתח ו"ה בקמץ, וגם היכל או חירק והיכל, ואית דמוסיף בחירק נוסף הוי"ה על השילוב. שים שלום: שורק. ואדנ"י משולב, עם כל הוי"ה מג' אחרונים, והוי"ה בפני עצמו באותו ניקוד המיוחד לכל ברכה כנ"ל, רק שבנצח מתחיל הוי"ה, ובהוד באדנ"י, וביסוד לשניהן. נ"א, יְהוָה בחטף פתח. ולעולם העונה אמן, יכוין לניקוד המיוחד לאותו ברכה הויה המשולב באדנ"י גי' אמן, ע"כ מהחברים.

פרק ז'

ועתה נתחיל לבאר ברכת אבות באורך. דע, כי הלא הנוקבא יש בה י"ס, ובלילה, שאז יורדת לבריאה כמבואר אצלינו בסדר הלילה, הנה היא מתמעטת. והנה, מה שעלה עתה אל האצילות, הוא סוד ט"ס דמלכות דאצילות הניתנים בהיכל ק"ק דבריאה, ועולין יחד למעלה באצילות, וכל שאר העולמות כלולים זה בזה, עד שנמצא כולם כוללים בהיכל דק"ק דבריאה, והוא כלול במלכות דאצילות. (ב) ועתה נבאר סוד ברכה זו. ברוך: הנה צריך לכרוע ב' כריעות, א' בברוך, והוא שתכרע

הגהה

ברוך, לח"י העולמים כנ"ל, צריך גם כן לזקוף בשם, ב' זקיפות, שכרענו בברוך שתי כריעות, א' י' לגבי ה' וכו'. ועתה ב' זקיפות ה' לגבי וכו', וכן צריך לכוין לזקוף כתר הרומז לקוץ, ולהמשיך השפע עד סוף המעלות שהוא מלכות.

(ג) וצריך לכרוע בברוך עד שיתפקקו כל חוליות שבשרה, שהוא ח"י חולין, לגבי ח"י העולמים. להוריד השפע ולייחד ג' אותיותיה יה"ו, שנעשה בו ו' צירופים כנודע, נגד ו' הרומז לחוט השדרה, ואותיות של ו' צירופים הם ח"י, נגד ח"י חוליות. ואחר שהמשיך השפע במלת

(ל) שעה"כ ח"א דף קפ"ד.

יודין, שהוא גי' צלם, הנכנס תוך הו"א כנודע. אמנם, כי כמו בשם של הוי"ה בארנו, כי ג"ר שבו הם ב' אותיות, י"ה, וז"ת הם ב' אותיות ו"ה, כך הענין בשם אהי"ה. כי ג' מוחין עלאין, הם ב' אותיות א"ה. וז"ק רמוחין תתאין, הם י"ה דאהי"ה. נמצא, כי עדיין לא נכנסו מן אהי"ה דבינה תוך ז"א, רק ב' אותיות אחרונות ברישא דז"א.

והנה ראוי שתדע, כי הלא הו"א נעשה ע"י הכ"ב אתוון כנודע, אמנם הם מחולקין בו לג' חלוקות, שהם ג' קוין: ז' אותיות ראשונות בקו ימין וז' אותיות שניות בקו שמאל וח' האחרונות בקו האמצעי, וכנו' בוהר. והנה הם אב גד הו ז חסד. חט י כל מנ בגבורה. סע פצ קר שת בת"ת. כך אמר מורי זלה"ה.

והנה הם סוד להנחיל אוהבי יש, כי ש"י עולמות הם בבינה, וכולם מתחלקים בו"א. וז"ש בוהר, כי ש"י עולמות אלו, הם שריין תחות כורסייא תחות עלמא דאתי. וכבר הודעתין פירוש עלמא דאתי, שהיא התכונה בהתלבשותה תוך ז"א, שתמיד הוא משם בא השפע ונמשך תוך הז"א. אמנם עיקרית הם בג"ר דז"א, אך הארתן יוצא לחוץ, אחר כלות יסוד בינה אשר בחוזה דז"א כנודע, ואז הם מתחילין דרך ג' קוין. ונמצא, כי עיקר הארתן הוא בחג"ת דז"א, וז"ש בוהר שהם תחות עלמא דאתי, שהיא בסיום דיסוד בינה אשר בחוזה דז"א.

גם יש פירוש אחר, שגם בינה שבו"א עצמו שהם בחג"ת דז"א נקרא עלמא דאתי, וממנה מתפשטין. אמנם שרשם האמיתי בג' מוחין עלאין, רק שהארחתן מתגלין למטה בחג"ת דז"א, אך אין זה, רק כאשר כל הט' מוחין נכנסו בו"א, אמנם עתה שעדיין לא נכנסו רק מוחין דז"ק, נמצא כי כל הארת אותן הכ"ב אתוון שבבינה הנמשכין אל הו"א, הם עדיין על רישא דז"א ואותה הארה שהיתה נמשכת בחג"ת דז"א, היא עתה בכתר, והיא הארה מועטת כמ"ש בסמוך, ברישא דיליה ובג"ר שבו מתחלקין אלו ש"י

עולמות שהם כ"ב אתוון הנ"ל. עוד יש אותיות כפולות מנצפך. וכבר הודעתין, כי אלו הם ה"ג, ואמנם הם כפולות, כי יש בדעת דז"א ה"ח וה"ג. והנה בהכנס כל המוחין בו"א, הנה היסוד שלו כולל כל הכ"ב אתוון, הנזכר בוהר על פסוק וישכב במקום ההוא, וי"ש כ"ב, פירוש, כי י"ש, שהם י"ש עולמות, וכ"ב הם סוד הכ"ב אתוון עצמן, וכולם בסוד אמא בהיותה בחוזה דז"א, ומשם יוצאין הארותיהן ומתגלין בו"א, ומתחלקין בחג"ת שלו כל הכ"ב אתוון, וגם הב' עיטרין נותנין ה"ג עצמן אל הנוקבא, וה"ח מתפשטין בו"ק של ז"א כנודע. אך עתה, כל החו"ג הם למעלה על רישא דז"א בסוד א"מ, כי עדיין לא נכנס יסוד אמא, ואמנם מן העת שהתחלנו לומר תהלות לאל עלין, שאז מלכא עלאה הוי נפיק לקבלה, שפירושו שמתחיל הארת הרעת בהיותה למעלה, להאיר דרך קו האמצעי תוך ז"א, ומאז ולהלאה מתחיל הארת הרעת לכנוס תוך ז"א, והארת החו"ג נכנסין בתוכה, ושרשם נשאר למעלה. ואמנם גם בהיותן כל המוחין תוך הו"א, הנה היסוד אמא היה מתגלה במקום רחב מאוד שהוא בחוזה דז"א, והיו האורות מתגלין הרבה מאוד בנה"י דז"א, יותר מההארה שיש עתה בחג"ת דז"א, כי עתה אע"פ שנכנסו מוחין דז"ק דז"א, ונמצא כי הארה שהיתה ראויה לירד בנה"י דז"א, הוא עתה בחג"ת דז"א, עכ"ז היא עתה יותר פחותה הארה זו משעה שהיתה למטה בנה"י דז"א, כטעם הנ"ל, כי בהיותה הארה זו בנה"י, אז יסוד הבינה במקום רחב מאוד, אך עתה כי היסוד דבינה היא למעלה בכתר דז"א, אשר שם הוא מקום צר מאוד, לסבול שם מקום ג' קוי כח"ב, לכן הארה המתפשטות משם אל ג' אמצעים היא מועטת מאוד. ובכל זה שבארנו, תדע מה שנבאר בפירוש המלות.

פרק ח'

(מ) ברוך: כאן תכרע גופך לבר, ותכוין להוריד ו' לגבי ה'. פי', כי הלא המלכות היא ה' תתאה, והיא

עתה בהיכל ק"ק דבריאה, וצריכה לעלות, לכן אנו מכוונין להוריד ו' לגבי ה' להעלותה. והנה ו' זו, סוד הת"ת דז"א, שהוא סוד ה' הנ"ל, והוא גופא דז"א. לכן גם במעשה צריך לכרוע גופא לבה, ולא רישא. אמנם, צריך תחלה לתת הארה מן המוחין אל הת"ת דז"א, שהוא כדי שיוכל לירד ולהעלות את המלכות. לכן צריך לכוין, להוריד ב' אותיות אחרונות י"ה משם אהי"ה, אל ו' זו, ואח"כ להוריד ו' זו אל ה' שהיא מלכות שבהיכל ק"ק דבריאה.

וביאור הענין זה כנ"ל. אך קיצור הענין, כי הלא המוחין דז"ק הם סוד י"ה דאהי"ה כנ"ל, וזה י"ה הוא עתה בג"ר דז"א, לכן אנו מורידין הארה מזה י"ה, שהם עתה המוחין בג"ר דז"א, ולהוריד מהם הארה אל ג' אמצעים דז"א, ומשם ולמטה, אשר הם רמוזין באותו ו' של הוי"ה שבז"א כנ"ל. ואז יוכל לירד ו' זו דז"א משם ולמטה, עד הה' שהיא המלכות, ויעלה אותה למעלה. אמנם צריך לכוין, כי ב' אותיות י"ה, מלאים ביודי"ן כזה: יו"ד ה"י, מפני שהם בחינת מוחין. אך אותיות ו"ה הם פשוטין, כי הם סוד גופא שהוא הת"ת דז"א שהוא ו', והמלכות שהיא ה', והם פשוטים, כי אינם מוחין כדי שיהיו ממולאים. גם צריך שתכוין, כי הרי עתה חיבור ד' אותיות אלו, נעשה מהם הוי"ה, כדי שיוכל לירד ולהעלות את המלכות, לכן צריך לכוין ב' אותיות י"ה מן אהי"ה, וב' אחרונים ו"ה מן הוי"ה, הוא יהו"ה. הרי בכריעה ראשונה יש הוי"ה.

גם תכוין, כי הלא ב' אותיות י"ה ביודי"ן הם גי' ל"ה. וב' אותיות ו"ה. הרי הכל מ"ו. ותכוין בה למילוי שם ע"ב דידין, שנמשך מן הארה דאבא, ומן חכמה דז"א ג"כ שהוא ע"ב דידין. ויורד מהם הארה למטה, שהוא המילוי שלהם שהם גי' מ"ו. אמנם בחינת הארה זו הוא מש"ל, כי הם סוד הארת כ"ב אותיות שביסוד הבינה הנקרא ברוך, וזה תכוין במלת ברוך.

אמנם עתה, אינם הכ"ב אתוון עצמן, כי אלו הם עדיין על רישא דז"א בסוד א"מ. אך הוא מן הארה היורדת משם בג"ר דז"א, אשר אלו הם הארה יותר מועטת, מן הארת הכ"ב אתוון עצמן

המתפשטות בחג"ת דז"א, אחרי הכנס כל המוחין בתוכו כנ"ל, להיות המוחין במקום צר כנ"ל. אמנם הארת הכ"ב אתוון אלו, תכוין בכ"ב שבמלת ברוך שהוא אות ראשונה ואות אחרונה שהם ב"ך. ותכוין להוריד הכ"ב אתוון מן יסוד דבינה אשר למעלה ברישא דז"א, ואינו אלא רק הארתו ולא עצמותו כנ"ל. ותכוין, להוריד הכ"ב אתוון הרמוזים במלת ברוך כנ"ל, ותכוין להוריד מן הארת יסוד הבינה הנקרא ברוך.

גם תכוין כנ"ל, להוריד הארת הה"ג שברישא דז"א, כי הגבורות עצמן הם למעלה ג"כ, רק הארתן לבה תוריד עד המלכות, בסוד הכריעה כנ"ל. ואמנם הארה זו גי' ברוך ג"כ, ע"ד שבארנו בפירוש עמידה של ר"ה, שהם סוד כ"ו ע"ב ק"ל, כי כל זה גי' ברוך ע"ש.

גם תכוין, כי הלא המלכות עתה צריכה לעלות תחלה באחורי דז"א, וצריך להמשיך כל הארת הנ"ל דרך אחורי ז"א. והנה פנים של הז"א הוא סוד כ"ו שבמלת ברוך. האמנם, הוא במילוי אלפי"ן גי' מ"ה, ואח"כ עובר דרך האחוריים של הז"א, שהם ע"ב ק"ל, שהם אחוריים של שם כ"ו ומ"ה כנודע. הרי ברוך, כ"ו ע"ב ק"ל, בבי' פרושים. גם תכוין, כי הלא כל זה נמשך אליה, ע"י גילוי יסוד עליון דאבא, שהתחיל להאיר כמבואר לעיל, בתהלות לאל עליון, ברוך הוא ומבורך. ותכוין, להמשיך מברוך הוא, ליסוד דז"א הנקרא ברוך, שהוא הקצה האחרון מן הו"ק הגוף, הנרמזת בכריעה ראשונה, ו' לגבי ה'. ומן היסוד שהוא סיום הו', משם יורד אל הה' ואז נעשית המלכות גם היא ברוך על הדרכים הנ"ל. וז"ס סמיכת גאולה לתפלה כנ"ל.

גם תכוין, כי ע"י כריעה זו ו' לגבי ה', עולה המלכות שהיא ה', עד כנגד אחורי יסוד דז"א ממש הנקרא ברוך, והרי עלייה א' אל המלכות. גם תכוין, כי עלייה זו, עולה ג"כ עמה היכל ק"ק של הבריאה, עם כל העולמות הנכללין בתוכה. כי לטעם זה נקרא היכל ק"ק דבריאה. גם הוא ברוך, בסוף רבויא דברכאן, שכולל כל העולמות בתוכו, כנזכר בזוהר פרשת פקודי. אמנם כבר הודעתך במ"א, כי המלכות

לגבי ה' לבד, אך עתה בכריעה שניה של אתה מתחלת כריעה זו גם מלמעלה, מן י' לגבי ה', ומכ"ש שגם ו' לגבי ה' בכלל, ואין צריך להזכירו. והנה בכריעה ראשונה, היו ב' אותיות אחרונים של אהי"ה בב' אותיות אחרונים של הוי"ה, וארבעתן היו סוד הוי"ה, ועתה הם ב' אותיות ראשונים של אהי"ה א"ה, וב' ראשונים י"ה של הוי"ה, הרי הוא שם אהי"ה א', הרי ב' כריעות אלו ע"י שם אהי"ה והוי"ה, אך עיקרם הם מן אהי"ה, כי משם יורד אל הוי"ה כנ"ל, שהוא מן המוחין אל כללות י"ס דו"א.

ולכן אל תחמה אם נמצא בתיקונים ובזהר כמה נוסחאות וכוונות מחולפות ומנוגדת זו לזו בסוד כריעות אלו, כי לפעמים אומרים ו' לגבי ה', י' לגבי ה', ולפעמים כורע באהי"ה וזוקף בהוי"ה, ולפעמים אומרים בהיפך, כי כל זה תמצא בביאורינו והכל אמת, כי בחי' א' היא. ואח"כ בהצטרף האורות, נעשין שם א' ע"ד הנ"ל, כי כמה שמות הוי"ה אהי"ה יש בכאן מחולפים זה מזה, ואין נולדים זה מזה כנ"ל, וד"ל.

גם תראה, איך כריעה ראשונה הוא בסוד מ"ו, מלוי חכמה דיודי"ן, שהם ב' אותיות י"ה דאהי"ה במילוי יודי"ן, וב' אותיות ו"ה פשוטין דהוי"ה. ועתה בכריעה שניה הם ב' אותיות א"ה דאהי"ה דיודי"ן, וי"ה דהוי"ה פשוטין. הרי שם אהי"ה א', מן ד' אותיות ההם. אך בכריעה א' הוא שם הוי"ה.

גם עתה בחשבון ד' אותיות אלו, ק"ם, והם מילוי דאהי"ה דיודי"ן, להורות כי עתה יורד מן אמא, ומן הבינה דו"א ולמטה, שהוא מילוי שלה שהוא גי' ק"מ. ואם תחבר שניהם מ"ו וק"מ, הם אותיות מקו"ם. וז"ס כל הקובע מקום לתפלתו, כי ע"י מקום זה, מעלה אדם את תפלתו עד מקום שירצה למעלה. והתפלה היא סוד המלכות, שעולה עי"ז המקום הנ"ל.

וצריך שתכוין, כי ב' מלואים אלו נעשה מהם שם א', הנקרא מקום, והוא סוד השם בהכאתו:

תחלתה סוד נקודה קטנה, ואחר כך נגדלת כמדת יסוד ממש כמותה בגדלותה, כמבואר בסוד וכל בשליש עפר ארץ, שהוא שלישי מדה לבד, וזה מה שעלתה והגדילה עתה בתיבת ברוך, ויש גדלות אחר עליה גדולה מזו, והוא שתהיה אח"כ מדה גמורה בכל המדות, המשל כמו מדת הת"ת שבזו"א, וכמבואר וכיוצא שהוא מדה גמורה, ואינו כמו היסוד שהוא מדה קטנה, אח"כ יש מדה אחרת גדולה, והוא שנעשית פרוץ גמור, רק שהוא מן החזה דזו"א למטה בכל גובה יעקב. עוד יש לה גדלות אחר, והוא בהיותה שוה בשוה עם כל האורך ז"א, וזה אינו רק בשחרית שבת כמ"ש בעז"ה. אך עתה במלת ברוך, הגדילה הארת יסוד כנגד האחוריים שלו.

פרק ט'

^(מ) אתה: עתה צריך לכרוע כריעה שניה י' לגבי ה'. פירוש, כי עתה צריך להמשיך אור יותר גבוה, כדי להעלות את המלכות יותר למעלה. והנה, הארה זו צריך להמשיכה, מן הג' מוחין עלאין שעל ראש הז"א שעדיין לא נכנסו. ולכן צריך לכרוע, להורות, שגם הז"א כורע את ראשו, שהוא י"ה, י' לגבי ה' עלאה, שהם סוד ג' מוחין, שנכנסין עתה לצורך הארה זו תוך הז"א. אך תיכף חוזרים לעלות, כי אינם נכנסין אלא עד מלת אלהי אברהם וכו', כמ"ש בעז"ה. אך עתה הוא הארה מהן לפי שעה, ולכן תכוין להמשיך ב' אותיות ראשונים של אהי"ה שהם המוחין, ולכרוע, להכניס ג' מוחין ראשונים, שהם סוד א"ה דאהי"ה, במילוי אל"ף ה"י, ע"ד הנ"ל גם בברוך, ולהורידם אל הרישא דזו"א שהם י"ה. ותחלה לוקחין אות י' שהוא החכמה דזו"א, ושם ניתנין אל הבינה שהוא ה', וזהו י' לגבי ה', ומשם ירדו אל ו' שהוא הת"ת דזו"א, ומשם ירדו אל ה' תתאה מלכות. ואע"פ שלא אמרו בזהר רק י' לגבי ה', עכ"ז מוכרח הוא שיוורד ג"כ עוד ו' לגבי ה', רק שכוונת זהוה הוא, כי תחלה במלת ברוך הוא ו'

ואמנם, ב' עליות הם עתה ע"י כריעות אלו. והענין, כי ע"י כריעות דו"א שיווד בה, עי"כ היא עולה עליות אלו, רק אותן הארות אינם חוזרין לזקוף ולעלות, כי עדיין צריכה היא להם. ואע"פ שבערך המלכות הם נקראים זקיפות, אחרי שהיא עולה כל המדרגות הנ"ל, שהם נה"י דו"א. הטעם הוא שנקראים כריעות, אע"פ שהם זקיפות בערכה, מפני שמקום המלכות ונקודת אצילותה העיקרית, הוא כנגד החזה, וכל זמן שלא עלתה שם עדיין, היא כריעה ולא זקיפה, כי אין הזקיפה עד שתעלה במקומה האמיתית. אך כל שאר עליות הם נקראים כריעות, רק שהם כריעות מעולות ועליונות זו למעלה מזו, ולכן במלת הוי"ה או הם הזקיפות, כי אז היא בת"ת דו"א עולה, שהיא מקומה אמיתית, כמ"ש בעו"ה.

פרק י'

ס יהו"ה: עתה הם ב' זקיפות כנגד ב' כריעות הנ"ל. וז"ס, כל הכורע כורע בברוך, כי ב' כריעות הם: א' בגופא, וא' ברישא. לכן כל הזוקף, וזקף בשם, כי ב' זקיפות הם: א' ברישא וא' בגופא. והנה כבר פירשתי לעיל, כי בב' כריעות עלתה המלכות עד נ"ה דו"א, ועתה בב' זקיפות עלתה בת"ת דו"א. ולפי שמקומה האמיתי הוא בת"ת, לכן אלו נקראו זקיפות ולא כריעות.

ואמנם, ענין ב' זקיפות האלו, תבין ממה שהודעתך, כי הז"א היה בסוד עיבור ג' גו ג', ואח"כ ביניקה ו"ק, ואח"כ בעיבור ב' של המוחין, היה ביי"ס גמורות. והנה לעיל ג"כ בק"ש, בארנו קצת מזה, איך נגדלים ו"ק ונעשו י"ס גמורות ע"י חלוק השלישים בכניסת ג"פ נה"י דאמא בתוכם, ואז נגדלין.

והנה מוכרח הוא, כמבואר אצלינו במקומות רבים, כי הקטן מיום שנגמרה צורתו במעי אמו, כבר כל רמ"ח איבריו גמורים, רק כי אח"כ בזמן היניקה נגדלין איבריו, וכן בזמן הגדלות. אבל לא שצריך שיביאו לו איברים מחדש, וז"ס ת"ת של הז"א, שהוא אות ו' שבשם כנ"ל. ובארנו, כי

יפ"י, הפ"ה, ופ"ו, הפ"ה, שהוא גי' מקום. כי ע"י ב' מלואים אלו מתרכבים הכאות אורות ז"א זה בזה, ונגדלים האורות כמנין מקו"ם.

והנה סוד הארה זו היורדת עתה, הוא בסוד הארת כ"ב אותיות עצמם מן שרשם, מן ג"ר, שהם סוד ב' אותיות א"ה דאהי"ה כנ"ל. וז"ס ב' אותיות א"ת שבמלת אתה, שהם כ"ב אותיות מן א' עד ת'.

גם עתה נכנסין הה"ג עצמן משרשם, ולא הארה לבד כמתחלה, ויורדין אל המלכות. והו אות ה' של אתה, שהם הה"ג עצמן. גם עתה נכנסים הארת ה"ח, ולא החסדים עצמן כמו הגבורות, וז"ס ה' של אתה. גם זה סוד של אתה, שאמרו בוהר שהוא סוד החסד, והוכן בחסד כסא. והוא סוד הכהן, בסוד ואתה כהן לעולם, שהוא סוד הארת הה"ח כנ"ל.

אמנם, על האורות האלו שלוקחת עתה יותר מכריעה ראשונה, כי בכריעה ראשונה לא לוקחת רק הארת כ"ב אתון, והארת הה"ג. ועתה לוקחת מהכ"ב אותיות עצמן, והה"ג עצמן. הוא מפני, שצריכה לעלות יותר למעלה, נגד נ"ה באחור של ז"א, כי הם גבוהים יותר מן היסוד. גם יש תוספת הארה אחרת עתה יותר מכריעה ראשונה, והוא, כי עתה לוקחת ג"כ הארת ה"ח. והענין הוא, כי בתחלה היתה שעורה מדה א' ברוחב כנגד היסוד, אך עתה שעורה בקומת מדה א' לבד ג"כ, כי עדיין נ"ה אינם זו למעלה מזו, רק שוין. אך ברוחב יש לה עתה רוחב ב' מדות, שהם רוחב נ"ה, ולכן צריכה לתוספת הארה אחרת, יותר מכריעה ראשונה. אך אל תטעה שעולה כנגד היסוד ונ"ה ביחד, רק שנעקרה לגמרי מן היסוד, ועומדת כנגד נ"ה לבד, כי עדיין אינה פרצוף גמור.

ונלע"ד ששמעתי, שזהו אתה, את ה', שעתה נקראת ה' בשלימותה, כי כבר היא במקום אצילות הראשון, נגד נ"ה של ז"א. גם שכבר עלתה בג' קוי הז"א שהם נה"י, שציורה ג' קוין של ה', ואיני זוכר זה באמיתית.

תחלה היא ו' קטנה בלתי ראש, ואח"כ נעשית ו' גדולה עם ראש, כי ו' זו היא ז"א בערך שאר האצילות, וכן הת"ת שלו נקרא ג"כ ו', בערך שאר גופו כנ"ל, והנה בעת קטנותו היה גופו קטן, דמיון ו' בלתי ראש, ואח"כ הגדיל גופו כדמיון ו' עם הראש. אמנם, ראש הו' הוא צורת י' על ו', כי בהיותו בעיבור היה ו' בלתי ראש, ועתה ביניקה וגם אחר הכנס ו"ק דמוחין גדולות בק"ש, כבר הגדיל ונעשה לו ראש באות ו' שבו. א"כ נמצא, שב' בחינות יש לת"ת דז"א: א' של קטנות דז"א, וא' בעת הגדלות. אמנם, אלו הב' זקיפות: א' להעלותה למקום הת"ת הראשון של קטנות, שזה נקרא ו' לבר. וא' להעלותה עד הראש הו' זו, שהוא צורת י' שבמקום התפארת, כשיעור מה שהגדיל עתה מחדש.

אמנם הסדר כך הוא: תחלה תזקוף גופך לבר, ותכוין לזקוף המלכות הנקראת ה' לגבי ו', שהוא מקום התפארת הראשון, שהם ב' שלישי ת"ת של הגדלות. ואח"כ תזקוף ראשך, ותכוין לזקוף המלכות הנקראת ה', למקום י' למקום הגדלות שהיא י' שבראש הו' זו, שהיא שלישי עליון של גדלות הת"ת.

ובזה תבין הטעם גם למש"ל, כי אע"פ שבכרוך אתה עלתה המלכות לנה"י דז"א, עכ"ז עדיין ראש וגוף דז"א כפופים בכריעה. אך עתה בשם הוי"ה, שהם ב' זקיפות, הנה הת"ת דז"א שלו שהוא סוד הו' כנודע, הכורע לגבי ה', הוא עולה וזוקף במקומו. אך בהיותה בנה"י, עדיין היה כורע, כל זמן שלא עלה אל מקומו. הרי עתה עלתה המלכות אל שורשה הראשון. ועתה יש לה שיעור מדה א' לבר, שהוא מדת הת"ת של הז"א באחוריים. והנה כל הכוונה הזאת, תהיה להעלותה ע"י שם ע"ב דידוי"ן. וז"ס, כל הזוקף זוקף בשם, כי הכריעה היתה ע"י מילוי אהי"ה דידוי"ן כנ"ל. והנה צריך להבין, איך עלתה עתה עד ראש הת"ת של הז"א, כי שם הוא מקום לאה. כי רחל מתחלת מן החוזה ולמטה. ומטעם זה הקושיא, נלע"ד, כי הם סוד עליות רחל ולא, שהם ב' ההין של הויה, שעליו אמרו כל הזוקף זוקף בשם. וה' תתאה עולה לגבי הו', הוא הת"ת דקטנות, שהוא

עתה עד כנגד החוזה. וה' עלאה לאה, עולה עד כנגד שלישי עליון דת"ת הנקרא י' ראש ו', ששם מקומה. כי כל אלו היה למטה בסוד תהלות לאל עליון כנ"ל, ועתה הוא עליות שניהם, אך לא שמעתי זה מפי מורי זלה"ה, ולא אוכל לכוין בזה.

האמנם מה שאני מסופק ששמעתי ממנו הוא: אם נאמר כי הוא בסוד ותגנוב רחל את התרפים כמבואר אצלינו, שלפעמים רחל גוברת ועולה עד אותו שלישי עליון, נגד אחור דת"ת דז"א. או נאמר, שאע"פ שאנו אומרים שעולין ד' עליות אלו, הכוונה הוא שעולה רחל תחת מקומות אלו, ולא כנגד מקומה ממש, כי תחלה עולה תחת היסוד, כי שם שורש א' של המלכות, כמו שכתבתי בפירוש בברכת אבות דראש השנה, ואחר כך עולה תחת נצח הוד, ואחר כך עולה תחת התפארת, כי שם יש לה שורש א' אל המלכות. ואח"כ עולה תחת הו', שהוא ממש כנגד החוזה. והדבר הוא מסופק אצלי איך שמעתי.

והנה אל תתמה איך בתחלה היתה עולה מדה א' גמורה בכל פעם, ועתה בבי' זקיפות לא עלתה רק מדה א' של הת"ת, כי הלא אור ת"ת גדול מכל מה שלמטה ממנו כנודע, וכן בשיעור ג"כ אינו בערך עם שאר ספירות, כי הוא גדול מהם מאד. הרי עתה עשינו מדרגה א' אל המלכות, והוא, כי בהיותה בבריאה, היתה נקודה קטנה, ועכשיו העלינו אותה למקומה האמיתי, שהיתה האצילות אחורי חוזה של ז"א, וגם יש לה תוספות שהיא עתה בסוד מדה א'.

ועתה אנו צריכין לעשותה פרצוף גמור, כנגד כל אחורי הז"א, מן החוזה עד סיום כל נה"י דז"א, ואח"כ תוכל לחזור עמו פכ"פ, נמצא, כי הגדלות דז"א בסוד ו"ק דמוחין בק"ש, הגדילה גם המלכות כנגדו, להיותה מדה גמורה נגד החוזה שלו. אך כאשר יבואו המוחין דג"ר דאמא, עם מוחין כולם דאבא, אז גם המלכות תשתלם להגדיל להעשות פרצוף. נמצא, כי אנו צריכין עתה להכניס ג"ר דאמא וגם כל המוחין דאבא, וזהו אי אפשר. רק שנעשה זיווג או"א מחדש בבחי' אמצעי שלהם כמבואר בראש הברכות לעיל, לכן אומרים אלהינו ואלהי אבותינו, שהוא סוד הזיווג הזה דאו"א.

פרק י"א

ע' אלהינו: ונתחיל לבאר אלהינו. תכוין באמא, כי כל אלהינו הוא באמא, או פעם בקו שמאל, וג"כ באלהינו דק"ש היתה הכוונה באמא. ואלהי אבותינו: תכוין באבא, ובדעת המחברם ומזווגן.

וסוד הענין, כי הלא כולו הם י"ס. והנה או"א, הם רמוזים בחו"ב. והו"א, הוא מחסד ולמטה ז"ת. והנה הג' אבות, הם חג"ת הנכללין בו"א. נמצא, כי אלהי אבותינו הוא אבא, שהוא אלהי של אבותינו, שהם ג' אבות.

האמנם עוד צריך לידע, כי אמר לנו מורי זלה"ה, כי הלא בברכת אבות שאנו מבארין עתה, הוא בסוד המוחין הפנימים. אמנם עוד יש בה פירוש ב', שהוא בחינת המקיפים. ונלע"ד, כי הוא אותו שבארנו בר"ה וע"ש. אך עתה אין אנו מבארין, אלא בסוד הפנימים לבד.

גם שמעתי ממורי זלה"ה, כי אותן ברכת אבות של ר"ה, הוא ממש דוגמת של חול דשחרית, כי אין ביניהם הפרש, רק סוד הרי"ו שהוא דין, והוא גבורה, וגבורה גי' רי"ו. לכן צריך לעשות כל בחינת תפלות דר"ה, בסוד רי"ו. לכן בכל בחי' רי"ו שתמצא בברכת אבות דר"ה, אינו רק לאותו היום בלבד, אך כל השאר הוא סדר של חול ממש. אמנם, אע"פ שבר"ה, בארנו כוונת מקיפים דאו"א, עכ"ז כאן בחול אינו רק פנימים דאו"א ומקיפים דאמא לבד, כי מקיפי אבא אינם נכנסים עד ברכת כהנים כמ"ש בע"ה, ושמור ב' דברים אלו שבארנו בידך.

ונחזור לענין, כי אלהינו: אמא, ואלהי: אבא. כי אלהי גי' מ"ו, והוא מילוי ע"ב ריודין דאבא, וכו' של ואלהי, תכוין אל דעת המזווגם, כי הוא בסוד ו' כנודע. גם תכוין, כי הדעת עליון, הוא בסוד ו"פ ו', גי' ל"ו. ועם אות י' של ואלהי, הוא גי' מ"ה במילוי אלפין, שהוא סוד הדעת המכריע ביניהם.

אבותינו: הוא סוד הג' מוחין, שאנו רוצין

להמשיך עתה ע"י זווג זה, שהוא ג"ר דאמא, וכל מוחין דאבא.

ואמנם אלהינו באמא, תכוין, כי אל מן אלהינו, מן שם ס"ג שבאמא, שיש בו י"א יי כנודע, והוא סוד אל מן אלהינו, ועיין ע' בברכת אבות של ר"ה, ושם ביארנו ביאור יותר בזה. וגם שם ביאר ד' אותיות הינ"ו הנשארים מן אלהינו. וגם שם טעם, למה אנו מקדימין אמא לאבא ע"ש.

אמנם תכוין ג"כ בסוד אלהי, להמשיך סוד לאה מאחורי ז"א, כמו שכתבתי בסוד אלהי אברהם, כי ד"פ יש כאן אלהי, וע"ש למטה באלהי אברהם.

ואחר שעשינו זיווג או"א, אז אנו מורידין את המוחין ברישא דז"א, חו"ש אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. והענין תבין, במה שביארתי צ' בדרוש מוחין של אלהים דקטנות, סדר כניסת המוחין של ז"א, ושם ביארנו, כי נכנסים ג"ר דאמא שהם חב"ד, ואז נכנסין תיכף ביחד עמהם חג"ת נה"י דאבא. וא"כ עתה נכנסין ג"ר פנימי נה"י דתבונה, הנקרא גדלות ראשון דאמא, ובוה גמרו לכנוס כל המוחין שמצד אמא. ותכוין כי ג"כ נכנסים אח"כ עמהם ג"ת דאבא דפנימית נה"י דיש"ס, הנקרא גדלות ראשון דאבא.

אכן ביאור המלות כך הם: אלהי אברהם, הוא חכמה, שהוא נקרא אלהי אברהם שהוא חסד. ואלהי יצחק, הוא בינה, שהוא אלהי גבורה הנקרא יצחק. ואלהי יעקב, דעת, שהוא אלהי ת"ת, הנקרא יעקב. והענין, כי תחלה תכוין איך הם ג"ר חב"ד מצד אמא הנכנסים בז"א, והם אלהי אברהם חכמה וכו' כנ"ל.

גם תכוין, במה שהודעתין בסוד הגדלה של ז"א, כי מב' שלישי עליונים של מדת החסד, נעשה כלי וגוף לז"א, לקבל בו מוח חכמה, ושליש תחתון של חסד עם שלישי עליון דנצח, נעשה כלי וגוף של חסד. וכן קו שמאל וכן קו האמצעי, וכן"ל גם כן בסוד ק"ש. ועתה בברכת אבות, הוא

ע' שעה"כ ח"א דף קצ"ב טור ב'. פ' שער כ"ה פרק ג'.

צ' ע"ח ח"א שער מוחין דקטנות פ"ג.

ועומד בין חו"ב שבו, והוא נעלם מאוד, כי הוא המזווג והמכריע בין חכמה ובינה, והוא סוד, ונהר יוצא מעדן, ולא אתגלייא, דהוא טמיר גו אמא בסוד הזיווג, ולא יתנכר. ולכן אין אנו מונין אותו בסוד ג"ר, וכן בזהר לא נמצא רק אותו הדעת הב' הנ"ל, לכן אותו הדעת הב' הנכנס במנין, שהוא התפשטות דו"ק דאו"א, הוא הנקרא ב' עטרין. כמבואר אצלינו היטב, שהם ב' כתפין דא"א, ואינם נחשבין מכלל או"א, רק שהם בתוכה לפקדון. אך הדעת עצמו או דאבא או דאמא, ודאי שגם מהם נמשך אל ז"א, והוא נעלם בין חו"ב, ואין נחשב בחשבון כלל. לכן כשתכוין באלהי אברהם כו', אל המוחין דאבא או אל המוחין דאמא, תכוין בו' זו היתירה, לאותו דעת הנעלם של אבא או של אמא.

גם תכוין כוונה אחרת, בסוד ^(ח) מה שהודעתין על ענין כוונת ההולך ארבע אמות בארץ ישראל, שהוא להמשיך ד' אמות, שהם ד' מילוי ע"ב, שכל מילוי גי' אמא, להמשיכם לד' פרצופים בחי' דלאה שיש בז"א, בסוד ^(ט) מה שהודעתין בענין תאומה יתירה של הבל מה עניינה, לכן הוזכרו בכאן ד"פ אלהי, שהם: אלהי אבותינו; אלהי וכו', וכולם מצד חכמה, או מצד אבא, או מצד אמא, להמשיך לד' בחי' דלאה, כי אלהי גי' מ"ו כנ"ל.

פרק י"ב

^(ח) האל: הנה תחלה תכוין, כי אחר שנכנסו מוחין עלאין ראשונים דאמא, וגם ג"ת דאבא, כבר הז"א נקרא גדול, ואז מתחיל לצמות בו שעד זקנו, ונעשין בו י"ג ת"ד. והנה סוד י"ג ת"ד הוא: אל רחום וכו', וזהו האל, הוא תקונא קדמא דדיקנא, שנקרא אל.

אך ה' יתירה של האל, פידושו הוא, כי הלא ראוי שתדע, כי הלא זה התיקון קדמא דדיקנא, שהוא אל, והוא מתפשט בכי"ע, והוא מנהיג כל העולמות כמבואר אצלינו. והם סוד: א"ל שד"י, כבריאה. אל הויה, ביצירה. אל אדני, בעשיה.

סוד הגדלות כנודע, כי נכנסין כל המוחין בשלימותן. והנה עתה כשנכנס מוח חכמה, הוא נכנס בסוד חללי דגולגלתא, הנעשה מב' שלישי העליונים של ספירת חסד, וזה המוח הנכנס עתה של חכמה הנקרא אלהי אברהם, כי הוא פנימים הנכנס תוך חללי דגולגלתא, הנעשה מב' שלישי החסד הנקרא אברהם. כי פנימית המוח, נקרא אלהי בערך החיצונית והכלי שלו, וזהו אלהי אברהם. וכן הענין אלהי יצחק ואלהי יעקב, הרי פרשנו הכוונה של ג' ראשונות דאמא.

גם תכוין, כי נכנסין ג"כ ביחד עמהם ג"ת דאבא, שהם ג"פ תתאין דנה"י דאבא, וכמו שג"פ תתאין דאמא נכנסו תחלה בג"ר דז"א, ואח"כ ירדו ירידה שניה אל הג' אמצעים דז"א, ואח"כ ירידה ג' למקומם האמיתי שהוא בג"ת דז"א, כן עתה אלו הג"ת דאבא, נכנסים עתה בג"ר דז"א, והם עומדים שם ביחד עם הג"ר דאמא. לכן גם בהן תכוין, ע"ד הנ"ל אלהי אברהם וכו'. כי הם עתה בג"ר, והם נקראים אלהי אברהם וכו', ע"ד הכוונות שבארנו לעיל בסוד ג"ר דאמא.

אך תכוין בזה תוספת כוונה, והוא, כי אלהי גי' מ"ו, והוא מילוי דע"ב דידין הרמוז באבא. ותכוין, כי אלו הג' מוחין הם מצד אבא, שהם שם ע"ב דידין, ואלו הם ג' מוחין הנמשכין ממנו, הם ג' מילוי דע"ב, ג"פ אלהי אלהי אלהי.

אמנם בואלהי יעקב, ניתוסף ו' יתירה, ואלהי. והטעם, כי הלא ביארנו בסוד הפסוק, כי אל דעות ה', כי ב' דעות הם: א' מצד אבא, וא' מצד אמא. גם יש פירוש אחר, והוא, כי במוחין דאבא עצמן לכדו, יש ב' דעות, וכן במוחין דאמא לבריה, יש ב' דעות. והוא, כי כבר הודעתין, כי הדעת דז"א, הוא נמשך מהחו"ג המתפשטים בו"ק דגופא דאו"א, כמבואר אצלינו ^(ק) בדרוש ד' נכנסו לפרד"ס, ובחטא אדה"ר ע"ש. והרי זה דעת אחר. אמנם מן הדעת עצמו העליון דאבא ואמא, אותו המכריע בין חו"ב דאבא או של אמא. הנה יש בו ג"כ בועיר אנפין, והוא נעלם למעלה,

(ק) שער מאמרי רז"ל דף ט"ז. שער הפסוקים דף ד'. (ר) שער מאמרי רז"ל דף כ"ב.

(ש) שער המצוות פרשת שופטים דף קי"ט. (ת) שעה"כ ח"א דף קצ"ה.

וכל א' מאיר מב' צדדים של הפנים, בלחי ימין ושמאל. והנה הדעת הוא בתוך יסוד אמא, ונקרא שדי כנודע. נמצא כי ב' אל שדי שבפאוח ימין ושמאל, הם נמשכין ממוח (ימין מן) הדעת, ומוח הבינה, ומאיר בב' צדדי של הפנים, ב' אל אדני, כי הבינה היא דינים, ונקרא אל אדני. מוח חכמה מאיר בב' צדדי של הפנים, ב' אל הויה. אמנם סדרן הם: אל שדי למעלה, ואח"כ אל הויה, ואח"כ אל אדני, והם דעת וחוב"ב. כי אל שדי גי' משה, שהוא מן היסוד כנודע.

והטעם בזה, כי הלא ג' מוחים, הם סתומים בנה"י אמא, ואינם מאירין, עד שירד אורם ומתפשט למטה בב' צדדי הלחיים בפאות הזקן, והנה הדעת אשר הוא למטה מג' מוחין, הוא יוצא בהכרח תחלה קודם לחוב"ב, והוא צריך לצאת תחלה ממקומו ולירד למטה, כדי להתגלות בדיקנא, ומניח מקום פנוי כדי שירדו חוב"ב גם הם דרך הדעת, שהוא דרך פי היסוד דאמא, כי דרך הקוין שלהם אין להם גילוי. והנה, כיון שמוכרח הדעת לצאת תחלה, לכן המקום הראשון שהוא מוצא, הוא נשאר בו, ואינו מניח מקום פנוי אל אחרים, רק שהוא לוקח מקום ראשון והעליון הפנוי, ואז נעשה שם אל שדי. ואח"כ כשירדוין חוב"ב, הנה כשהם למעלה במקומם, שוין הם, ואין הבינה למטה מחכמה, כמו שהיתה הדעת למטה מהם, רק החוב"ב הם שוין יחד בב' צדדי הראש, לכן יורד תחלה חכמה, שהוא מעולה מן הבינה, מה שאין כן אם היתה הבינה תחתיו. אך תחלה יורד עתה חכמה, כי כבר הוא יכול לירד קודם בינה, ואינו כמו הדעת, ואז יורד ונעשה אל הויה, למטה מן אל שדי, כי אינו מוצא מקום פנוי למעלה. ואח"כ יורדת הבינה, ונעשית אל אדני. הרי בארנו טעם הסדר שלהם.

והנה הדעת לפי שאינו מתרחק ממקומו, כי הלא עדיין הוא במקומו הוא יסוד דאמא, ועדיין יסוד אמא מתפשט עד החזה כנודע, לכן אין בו רק התפשטות לבר, ולא יציאה לגמרי. לכן אינו נחלק לב', רק אל שדי דימין ושמאל כלולים ביחד, והם אל אחד. אך החוב"ב יצאו לגמרי מן הקוין שלהם ונכנסו דרך היסוד רבינה, ולכן הם מתגלים לגמרי

כמבואר באד"ר, בסוד תקונא קדמא, שהוא אל, ואיח ביה סוד תלח עלמין וכי' ע"ש, והנה נמצא, כי אל זה נחלק לג' שמות אל. והנה הם ב' פאות הזקן מב' צדדי הפנים, הם ו' אל, ג' מימין וג' משמאל. אמנם, ענין ג' אל אלו, הם נמשכים מג' מוחי חב"ד, היושבין בגולגלתא לעילא, גו תלת חללי דגולגלתא, וסיומם עד המצח, ומשם ולמטה יורדין הארתן ונמשכים למטה, ואז מאיר הארתן דרך צדדי דיקנא והפנים, ואז נעשה י"ג ת"ד מהארת מוחין הנ"ל הנמשך למטה. והארה הראשונה הוא אל תקונא קדמא, והנה כשיוצא הארח ג' מוחין אלו, מאירים בלחיים, ג' אל מכאן וג' אל מכאן. אמנם אינם מתגלים, רק ה' אל לבר, ואל הו' נעלם. והענין, כי מוח חכמה מאיר בלחי ימין אל שדי, וכן בשמאל. וכן מוח בינה מאיר בלחי ימין אל הויה, וכן בשמאל. הרי ד"פ א"ל. אמנם מוח הדעת להיותו כלול מחוב"ג, ואינם ניכרין בו אלא מוח אחד לבר, כי אין אנו מונין אותו רק לערך מוח א', כי הגבורות נכללין בחסדים, ולכן גם כשיוצא הארתן לחוץ, הם כלולים זה בזה, כי מן הארת גבורות יוצא אל אדני בלחי שמאל, ומן הארת חסדים יוצא אל אדני בלחי ימין. ואמנם ב' אל אדני אלו, הם כלולים זה בזה, ואינם ניכרים רק א' לבר, והוא אותו של החסדים אשר בימין הכולל גם של השמאל עמו. האל: פירוש ה' פעמים אל. והכוונה לעשות עתה י"ג ת"ד דו"א, להמשיך הארתן. אך קשה, כי הלא אח"כ נעשין בויעבור כנודע. לכן נלע"ד, כי אלו הם מצד מוחין דאמא, שכבר נכנסו המקיפים כנ"ל, אך אותן של ויעבור, הם מצד מקיפי אבא, שאינן נכנסין בברכת אבות עד ברכת כהנים כמ"ש. ובזה תבין, כי כאן שהם מקיפי אמא, א"צ בקיעה, כי הם מחוץ לנה"י דאמא, אך אותן של ויעבור, הם מקיפי אבא, שהם מלובשים באותן דאמא, ואז צריך לבקוע נה"י דאמא, כדי להוציא הארתן של מקיפי אבא לחוץ. וזהו סוד ויעבור, בסוד ביקוע, כמבואר אצלינו. כנלע"ד ולא שמעתי מפי מורי זלה"ה, אך האמת יורה דרכו. אמנם נסיים לבאר איך אינם רק ה' א"ל, ולא ו' א"ל גמורים. והענין, כי הלא ג' מוחין חב"ד,

גם תכוין במלת האל, כי כבר בארנו איך המוחין דאלהים דקטנות, יורדין למטה ע"י כניסת המוחין דהויות דגדלות, ובארנו שאין יכולת במוחין דהויות דגדלות להורידן, רק עד רדת ג"ר דהויות, ואז דוחין דקטנות. ועיין בדרוש של המוחין דקטנות דגדלות, כי שם נתבאר כל זה באר היטב. והנה כשיורדין אלו המוחין דקטנות, יורדין תחלה אל הגרון דז"א, כי גרון גי' גי' אלהים, כנו' שם באותו דרוש ע"ש היטב. לכן תכוין ג"כ, כי עתה נעשית סוד הגרון של ז"א, כי מציאת אבר הגרון, אינו נעשה רק מהמוחין דקטנות היורדין לשם. וכשנכנסין ג"ר דאמא, שהם רמוזים באלהי אברהם כנ"ל, אז יורדין גי' אלהים אל גרון, במלת האל.

ולפי שנכנסו גם כן ג"ת דאמא, באלהי אברהם כנ"ל, לכן יורדין מסע ב' אל חכמה גבורה ת"ת דז"א. נמצא כי אף על פי דג"ת דאבא והג"ר דאמא נכנסו ביחד, עכ"ז ב' מסעות נוסעים האלהים, א' בגרון דז"א, מן העת שמתחילין לכנוס ג"ר דאמא. וכשמתחילין ליכנוס ג"ת דאבא אז נוסעים האלהים מסע ב', אל חג"ת דז"א כנ"ל. והנה מסע ראשון, תכוין במלת האל, ופי' ה' אל, פי', כי הנה הגי' אלהים הם ממולאים כנודע, ואין הפרש ביניהם רק בסוד מילוי של אות ה' מן אלהים, כי אלהים בחכמה מלוי ה' שלו ביודין, ומילוי ה' אלהים דבינה הוא בההין, ומילוי ה' אלהים דדעת הוא באלפין, וסימנם יה"א, כנוכר אצלינו בסוד קדיש, אמן יהא ש"ר וכו'. נמצא, כי ה' של אלהים הוא משונה בגי' מלואים, והם סדרן כך: ה' הא ה, ושלשתן גי' א"ל. נמצא כי אות ה' יש בה גי' מלואים, שהם גי' א"ל. וזהו האל, פי' אות ה' של גי' מלואים שהם גי' א"ל, והוא רומז אל גי' אלהים דקטנות, ואינם רמוזים כאן, אלא בסוד ההפרש שלהם כנ"ל. שהוא באות ה' לבר. גם תכוין, כי הלא כבר נכנסו עתה הגי' ראשונות דאימא, וצריכין לירד אותן גי' אמצעים שהיו ברישא, ולירד למקומן שהוא בחג"ת דז"א,

מן הקוין, ונעשו ב' אל הויה, וב' אל אדני, א' מימין וא' משמאל ממש. לכן ה' אל הם לבר, וזהו האל, ה' אל.

והנה בויעבור, שאז מתבקע היסוד דאמא ממש, ואז ניכדין ב' אל שדי ג"כ, ולכן תמצא כי תקונא קדמאה הוא אל רחום וכו'. והנה ו' אל הם, כנו' אצלינו. רק הטעם, כי ה' כבר נתגלו כאן במלת האל, ואז בויעבור ניכר גם אל הו', ולכן לא נזכר אלא אל לבר. אמנם אותו אל הוא מצד שמאל, (נ"א מצד ימין), כי לעולם שמאלי כלול בימיני, ואינו ניכר רק הימין לבר, ואע"פ שלמעלה בארנו סדר אל שדי וכו' להיפך מזה, זה נלע"ד יותר אמיתי, שכך שמעתי ממורי זלה"ה, ואמת יורה דרכו.

גם תכוין אח"כ במלת האל, שהם אותיות לאה, והסוד שתכוין עתה, לעשות פרצוף לאה ג"כ, קודם רדת פרצוף רחל, כי פרצוף רחל מתחלת מן אל עליון וכו' כמ"ש בעז"ה, ועתה תכוין לפרצוף לאה. כי גם היא צריכה לזיווג של ויעבור, כמבואר אצלינו שם. ולפי שאין לאה יוצאת רק אחר סיום גי' מוחין דז"א, בתחלת ב' שלישי הדעת דז"א, דוגמת רחל שיוצאת בתחלת ב' שלישי דת"ת דז"א, לכן אין לאה מתחלת רק אחר שאמרנו אלהי אברהם וכו', שהם גי' מוחין כנ"ל. ואחר ואלהי יעקב שהוא דעת דז"א, שם יוצאת לאה שהוא האל.

ואל תקשה ממה שאמרנו, כי ד' אלהי הנוכר כאן לצורך לאה, כי הלא כל זה הוא המשכת הארה של המוחין, לאותן ד' לאה שיש בז"א, כמבואר אצלינו^א בסוד ח"י נשים שהמלך מותר בהם. אך זו אחרונה שבכולם, היא הנעשית עתה במלת האל, אחר יציאת כל הדי' הארת אלהי אלהי וכו' לחוץ. ולפי שרחל היא נקודה לבר, צריכה פרצוף לגמרי, כמבואר אצלינו בעז"ה. אך לאה שהיא אחוריים של בינה כנודע, א"צ רק זכר בעלמא במלת האל, להעלותה בכאן ולהרביקה בנה"י דאמא במקומה הראשון.

החזה דו"א המגולה, כי הוא משונה משאר ת"ת המכוסה, כי בכאן מתגלה הארת יסוד אמא, וניתוסף בו אור גדול, בין לז"א בין לנוקבא.

והנה מחזה דו"א, הוא ראש התפשטות יעקב ורחל. נמצא, כי ג' הארת אלו, אנו צריכין להמשיך, א' לת"ת דועיר אנפין עצמו. ב' לכתר יעקב. ג' לכתר רחל. כי מהחזה דו"א עד סיום הת"ת שלו, הוא שיעור הכתר דיעקב, מצד פני ישראל. כתר של נוקבא, מצד אחוריו.

ומתחלה תכוין, כי ע"י גילוי יסוד דאמא, ניתוסף אור אל ז"א עצמו, בסוד הכאת האורות היוצאין ופוגעין זה בזה. והוא באופן זה: תכוין, כי יוד פעמים ה"א, גי' ק"כ. כי מכה החכמה דו"א בבינה דו"א, ומוציאה ק"ך אורות. אח"כ מכה ואו בהא, והם ואו פעמים הא, הם ע"ח, והכל ביחד גי' קצ"ח, כמנין אל עליון. ולפי שהוא סוד ז"א עצמו, וגם הוא בת"ת של הז"א גי'כ, אשר הוא שם מ"ה דאלפין, לכן ההכאה זו, הוא בשם מילוי דאלפין.

ואח"כ תכוין לתת אור ליעקב, לעשות הכתר שלו, וזה תכוין במלת א"ל. ואח"כ לרחל, תעשה הכתר שלה בסוד עליון. נמצא, כי תחלה תכוין, לתת כולל אל עליון לז"א, ואח"כ מחלקת אור זה לשנים: חציו תחלה ליעקב לדוכרא, ואח"כ חציו לרחל נוקבא, כי כל האורות לוקחם זעיר אנפין, ואח"כ מסתלקין חציו לכאן וחציו לכאן.

והענין, כי הלא יסוד דבינה מתגלה עתה, ונמשך אור הבינה בגילוי גדול, לכן יש כח לצאת פרצוף יעקב ורחל מכאן ולהבא. והנה הבינה היא שם ס"ג כנודע, לכן הפנים של ס"ג לוקח יעקב, כי הוא במקום הפנים, והוא סוד שם יי"א"י משם ס"ג, ואינו לוקח את כולו, כי עיקר יעקב מיסוד אבא המתגלה בכאן, ואע"פ שעדיין לא נכנס כאן, עכ"ז כבר נרמו הארתו באות ו' של והנורא כנ"ל. וע"י הארה זו יכול לצאת יעקב, אף על פי שלא נכנסו המוחין דאבא לגמרי, ולכן צריך יעקב ליקח קצת הארה מבינה, ולא כולה, רק שם יי"א"י, שהוא עיקר שם ס"ג, כמבואר אצלנו בדרוש ציצית וברוש ק"ש. והנה שם יי"א"י, גי' אל,

ואינם יורדין תיכף, רק עושין ב' מסעות. ותחלה הם נוסעים אל הגרון. וזהו תכוין במלת האל, דוגמת המוחין דקטנות כנ"ל.

אחד כך במלת הגדול הגבור והנורא, תכוין, שיתפשטו במקום האמיתי, שהם בחג"ת דו"א, הנקרא גדול גבור נורא, ואז ממילא גם הג"ת שהיו עומדין בכאן, הנה הם עתה יורדין למטה במקום נה"י דו"א, והרי המוחין דאמא עתה נגמר תיקונם.

גם תכוין להוריד גם המוחין דקטנות כנ"ל, מסע ב', אל מקום ג' אמצעיות. אמנם, כשתכוין בסוד מוחין דג' אמצעיות דאמא, תכוין, בסוד ה' הרומז בכאן: הגדול הגבור הנורא, ה' יתירה בכל תיבה. לרמוז, שהם מוחין דאמא, ה' עלאה, היורדת אל ג' אמצעיות הנקרא גדול, ולא הגדול, וזהו הגדול, ה' גדול. פי': מוח מן אמא, הנקראת ה', ויורדת בחסד דו"א הנקרא גדול, וזהו ה' גדול. וכעד"ו הגבור והנורא.

וכשתכוין בסוד מוחין דקטנות, אז תכוין בסוד ג' ההין דג' אלהים דקטנות, בג' מלואים שיורדין בכאן, גדול גבור נורא, וכמו שבארנו במלת האל, ה' אל. כי לפי שאין שינוי במוחין דקטנות רק בההין, לכך לא נרמזו בכאן רק בההין, וזהו הגדול: ה' גדול, ה' גבור, ה' נורא.

גם תכוין, כי הה"ח דאמא, הם מתפשטין בו"ק דו"א, ועתה נתפשטו ה"ג. והם: "גדול" גבור "נורא". ואולי זה תכוין בה' דה' גדול, אל שורש ה' חסדים. אך לא קבלתי.

גם תכוין, כי עתה מתקנים ג' אמצעיות עצמו דו"א, בסוד הגוף, זולת המוחין הנכנסין בהן. והוא בסוד ההגלה שבארנו, איך ע"י אותן ג"ר דאמא שנכנסו בהם, הם נעשין מדה שלימה.

אמנם בו' יתירה של והנורא, תכוין, כי היסוד דאבא הוא ארוך ואינו כמו דאמא, לכן עתה אחר שנכנסו ג"ת דאבא, הנה כבר נכנס סיום וקצה היסוד דאבא, והארתו מגעת דרך קו האמצעי עד הת"ת דו"א, והוא סוד ו' דוהנורא. וע"י הארה זו, יש כח לצאת כבר תיקון הנוקבא, בסוד וי"י בחכמה יסוד ארץ. לכן תיכף אנו אומרים אל עליון. פירוש, כי עתה צריך לתקן גם כן מקום

והנה כבר נעשה הכתר באל עליון, ועתה נעשין לו ב' מוחין חו"ב, כי עדיין לא יש בג' האמצעים רק הנ"ה דאבא. אך היסוד אינו ממנו, רק הארה בעלמא כנ"ל, כי אינו כל כך ארוך, וזהו טובים, כי הם מוחין ממש ליעקב, אך לז"א הם חסדים ולא מוחין.

וכן לרחל הם טובים, כי ע"י ג"ת דאבא, העומדים בחג"ת דז"א מאירין ויש כח בנה"י אבא, שהם למטה כבר במקומן, ויוצאין להאיר ולעשות ב' מוחין לרחל שהם טובים. כי כבר ידעת, כי רחל נעשית מנה"י דאמא, ויעקב מנה"י דאבא, אך אע"פ שכבר נכנסו בתחלה כל נה"י דאמא, אינן יוצאין לרחל, עד שנכנסין דאבא, בסוד י"י בחכמה יסד ארץ.

והנה, אע"פ שאנו אומרים כי אין רחל לוקחת רק מנה"י דאמא, עכ"ז לוקחת גם מאבא, בהיותן מרחוק. פירוש, כי בהיות נה"י דאבא בחג"ת דז"א, ורחל בנה"י דז"א, או נה"י דאבא רחוקים מרחל מדרגה א', ואז יכולה היא לקבל הארה משם. אך כשהם מכוונים יחד, כמו אחר שנכנסים כל נה"י דאבא בנה"י דז"א, אז אין רחל יכולה לקבל אור נה"י דאבא, מן ג' פרקין תתאין שלהן, המכוונים כנגדה, לפי שאין בה כח לקבלם, אבל מקבלת היא מג' פרקין אמצעין דאבא, העומדין בחג"ת דז"א, כי הם רחוקים ממנה מדרגה א', ואין האור מכה בה בכח, ואז תוכל היא לקבלם למטה, אע"פ שהוא יותר גדול מפרקין תתאין, וז"ס ותתצב אחותו מרחוק, כי אחותו היא כנסת ישראל. מרחוק, דא חכמה, כמד"א מרחוק ה' נראה לי. ונראה, גי' ע"ב פק"ד, שהם אחוריים דחכמה, כי בהיותן מרחוק תוכל לקבלם הנוקבא, משא"כ מקרוב, לכן נקראת חכמה, רחוק.

פרק י"ד

^(א) קוונה הכל: עתה נכנסין ג"ר דאבא ברישא דז"א, ויורדין ג"פ אמצעים במקומן בחג"ת דז"א, ויורדין ג"פ תתאין ג"כ במקומן, בג"ת דז"א. ועתה נשלמו כל המוחין דאז"א, במקומם הראוין

ואח"כ עליון לרחל, הוא אחוריים דשם ס"ג, גימ' קס"ו, בגי' עליון, לרחל היושבת באחור. גם תכוין, כי אל עליון נקרא כתר, והוא סוד הכתרים דיעקב ורחל, כמבואר במ"א. ענין שם מ"ה דאלפין בז"א, הוא כך: יוד בראש הא' בגרון. ואות א' של המילוי, הוא סוד אהי"ה אשר אהי"ה, אשר בה סוד אחוריים הוא גימ' דם, שנותן דם החיות אל ז"א. ואו, הוא ו"ק, אך א' של המילוי, הוא עד מקום שמגיע יסוד אמא, עד החזה לבד. והוא ג"כ שם אהיה, אשר שם ה' אחרונה מלכות היוצאת מאחורי חזה, לכן אל עליון שבעמידה בברכת אבות, שם ראוי לכוין בכתר דנוקבא, סוד ה' תתאה הנ"ל, היוצאת אחר סיום יסוד אמא בחזה הנקרא עליון, שהוא קס"ו, אחוריים דס"ג, שהוא אמא המסיימת שם, ומכחה יוצאת המלכות שם, ע"כ.

פרק י"ג

^(ב) גומל חסדים טובים: תחלה תכוין בז"א, לתקן הנה"י שלו, על ידי המוחין דאמא שנכנסו בהם, והם סוד חסדי דוד הנאמנים, ולכן נקראו חסדים. גם הם טובים, כי הם ממשיכין השפע אל צדיק יסוד עולם, שעליו נאמר אמרו צדיק כי טוב, והם טובים כמוהו. ובכאן תכוין, בג' פרקים עליונים דנה"י דז"א לבד.

גם תכוין, כי הה"ח, שכבר נתפשטו ג' מהם בסוד הגדול הגבור והנורא, ועתה מתפשטין ב' חסדים אחרים בנה"י דז"א, הרי כוונה אל ז"א. אח"כ תכוין גם כן, כי עתה נכנסו ג' אמצעים דאבא בראש ז"א, והתחתונים נדחין באמצעים דז"א, וכנגד ג' אמצעים אלו של אבא, גי' גומל, שהוא גי' ג"פ הוי"ה, כי הם ג' היות דאבא, ועי"ז גורם לעשות התפשטות נה"י דז"א, וז"ס חסדים כנ"ל. והרי זה כוונה אל הז"א.

אח"כ טובים, הוא ליעקב ולרחל, כי עתה חג"ת דאבא, הם בחג"ת דז"א. ויעקב יוצא מת"ת דז"א, ולוקח אותן הארות דג"ת דאבא, ומשם נעשה פרצוף יעקב כנדוד, ואע"פ שהם רחוקות.

מקומות, איך נה"י דו"א הם תמיד ע"י תוספת הם באים, לכן אחיזת החיצונים בהם. וז"ס תחום שבת, ולפי שהם באים מחדש, לכן צריך לאוד עליון דא"א לזיווג שלו כנ"ל, להאציל נה"י דו"א מחדש, ולכן ב' פעמים נרמו כאן א"א, א' הוא באל עליון, שהוא אריך אנפין, שהוא הכתר הנקרא אל עליון, שהוא הגומל חסדים, שהם נה"י דזעיד אנפין, המוציא אותם בסוד תוספת מחדש, מלשון ויגמל שקדים. וגם הוא קונה בסוד מזלא כנ"ל, ומוציא את הכל שהוא היסוד דו"א.

גם תכוין במלת הכל, כי כל ג' נ', שהם כללות ה"ח הנמשכים ביסוד דו"א, וכל א' כלול מ"י כנודע, וגם מתפשטין ויורדין בתוכו הה"ג, לצורך נוקבא רחל, וזהו ה' של הכל לנוקבא. כ"ל, אל היסוד. וכל מציאות התפשטות זה דה"ח וה"ג אלו, הם ביסוד עצמו.

גם תכוין, כי עד עתה לא היו ליעקב ורחל דק ב' מוחין מנ"ה, אך עתה שנגמרו כולם לירד במקומן, הנה נעשה מוח ג' אל יעקב, שהוא סוד הדעת, מן היסוד דאבא שנכנס עתה למטה, ונקרא הכל, כי כל בחי' היסודות נקרא כל כנודע.

גם נעשה דעת של רחל מן הה"ג דאמא, שהם ה' דהכל כנ"ל. כי כבר ידעת, כי כנגד היסוד דו"א הוא מקום הדעת דיעקב ורחל, אך דעת דרחל נקרא דעתן של נשים קלה, כמבואר אצלנו (בכמה מקומות, וביאורם בסוד התפילין).

גם תכוין, כי כ"ז שבארנו שנמשך אל יעקב ורחל, הם ע"י הארות דאבא ליעקב, ודאמא לרחל. לכן תכוין, כי קונה ג' קס"א הוא לרחל, שהוא ג' אהי"ה דיודין, שהוא ג' קס"א, שהוא צלם דאמא כנודע. והכל ליעקב, שהוא אבא, הוי"ה דיודין, שהוא ג' ע"ב.

והנה כבר ידעת, כי אור שקדם לעולם הוא יסוד דאבא, והיה מאיד מסוף עולם עד סופו, כי הוא יוצא מפי יסוד אמא אור גדול עד מאוד, וגנוז הקב"ה לצדיקים, שהוא תוך יסוד דזעיד אנפין, כי שם מתלבש כנודע, ושם הוא גנוז לצדיק ההוא, והוא סוד אור זרוע לצדיק, והוא מסוף עולם ועד

להם, וז"ס קונה הכל, כי עתה נגמר הכל לגמדי. גם תכוין, קונה הכל, ג' ר"יו, שהם ג"פ ע"ב, והם ג' היות של מילוי יודי"ן, והוא סוד ג"ד דאבא, שהם ג' היות דמילוי יודין, שהם ג' קונה הכל, כי אלו הם המוחין ממש. אך ג' אמצעים, הם ג' היות פשוטות, לפי שלא היו מוחין ממש, והם ג' גומל, כנ"ל. וג"ת, לא הזכרו אפילו בסוד היות פשוטות, רק בסוד מילוי היות לבד, שהם אלהי אברהם וכו'. כי אלהי, ג' מ"ו, שהוא מלוי ע"ב דיודין.

גם תכוין, כי הנה המוחין דאמא, כשנכנסו ג"ד דאמא וירדו ג"א לתתא, לא ירדו בפעם א', רק תחלה ירדו לגרון בסוד האל, ואח"כ נסעו פעם ב' למקומן, שהוא הגדול הגבור והנורא כנ"ל. והטעם הוא, לפי שגרון הוא מקום צד מאוד, והראש הוא יותר רחב, ואין כח להוריד המוחין דרך מעבר צד של הגרון בפעם א'. רק בתחלה הוא מתעכב בגרון, ואח"כ ע"י מעשינו באמרינו הגדול וכו', אז יורדין מגרון ולמטה. אמנם גם אלו של אבא היו ראוי להיות כן, כי ירדו ג"א דאבא בגרון, ואח"כ בחג"ת דו"א, אמנם אינו כן, רק שבפעם א' יורדין עד חג"ת דו"א, וז"ס וקונה הכל, כי הכל נגמר עתה בפ"א וברגע א', וא"צ נסיעה ב', והטעם זה הוא, כי עתה אנו מעורדים את אור עליון של מזלא עילאה דדיקנא דא"א, שהוא תיקון י"ג של ונקה, שהוא אהיה דיודין, ג' קונה, ואותיות אלו כאותיות אלו ממש, וע"י האור הגדול שנמשך עתה מן זה המזלא במוחין דאבא, יש להם כח גדול לרוץ ולירד בכח נסיעה אחת. וקרוב הוא שנאמר כי ז"ס זיווג במזלא עלאה, וע"י זיווג ההוא ניתוסף אור הנ"ל, ואין להאריך בזה, וכבר בארנו קצת במ"א, בסוד שידעת כי כל זיווג או"א במזלא אתכלילו, וכיון שכדי להכניס ג"ת דאבא, הוצרך לזיווג בסוד אלהינו ואלהי אבותינו וכו', כן עתה יש זיווג אחר, ואין להאריך בזה.

גם תכוין עם הנ"ל, כי ע"י קונה שהוא מזלא עלאה, נעשה יסוד דו"א הנקרא הכל, כנוכח בכמה

(ד) שבת ל"ג: קדושין פ: ע"ח ח"ב שער כ"ה פ"ב כלל י"ב י"ג. שער מאמרי רשב"י דף רצ"ד.

סופו, כי הוא מתגלה בו"ק דז"א, הנקרא עולם כנודע. ואח"כ נגנו ביסוד ז"א.

והנה כשיוצא ממנו אור כדי לעשות פרצוף יעקב, אינו יוצא כל האור, רק נשאר כמנין טוב, גנוז ביסוד דז"א, והוא סוד אך טוב וחסד ירדפוני הנזכר ^(ה) בזוהר, כי חסד איקרי כד אתפשט, וטוב איקרי כד לא אתפשט. והענין, כי שם היסוד הוא שם ע"ב במילוי יודין, והוא כמנין חסד בגי', וכולו הוא מתפשט ויוצא לחוץ ליעקב, חוץ מחשבון טוב, שאינו מתפשט ונשאר גנוז בפנים. והנה, כשתסיר מנין הכל מע"ב, ישאר טוב, הרי מבואר, איך כמנין הכל ניתן ליעקב, והשאר הוא בגי' טוב, הגנוז לצדיקים: צדיק וצדק, לצורך זיוג שברחל, כי גם אז יש זיווגם מן החו"ג דאו"א. נמצא, כי ניתן אז לרחל גי' יסודות: יסוד דאו"א, ודז"א המלביש אותן, לכן זיוג ישראל ברחל גדול מאד, ואינו, רק ביום השבת, כמבואר אצלינו, ואין להאריך בזה.

גם תכוין כוונה אחרת כוללת שלשתן, במלת הכל, שעתה יש ה' ליעקב, כי הנה יש לו מתחלה ב' מוחין, שהם חסדים טובים כנ"ל, ולהיות שעתה נכנסין גי' מוחין עלאין, ולוקח הארה גם מהם, ויש לו ה' הארות. מר' יצחק ע"ה. ואני חושב כי פ"א אמר מורי זלה"ה, והוא, כי הלא יעקב לוקח הארת או"א, ומן אבא לוקח גי' מוחין חב"ד כנודע, ומן אמא לוקח חו"ב לבד, כי דעתן של נשים קלה, וכמ"ש בע"ה באות ה' של הכל, הרי הם ה' מוחין.

ובאות כ' מן הכל תכוין לרחל, כי הלא לוקחת עתה ב' מוחין שלה בשלימותן, מה שאין כן בגומל חסדים טובים, כי עתה שנגמרה יסוד חכמה לכנוס, עתה המוחין שלה בשלמותן, והם ב' מוחין

הגחה

(ד) וזוכר חסדי אבות. הענין הוא, כי הנה האבות הם חג"ת כנודע, וחסדי אבות הם חב"ד, שהם חסדי אבות שלהם הם חב"ד, למעלה מן האבות חג"ת. ונ"ה הם בנים לחג"ת, ובני בנייהם

לבד חכמה ובינה, כי הדעת אין לה, כי הדעת דאמא הם חו"ג, והחסדים לוקח ז"א בהתפשטות גופא, ולא נשאר לה רק הגבורות, והם דעת ק"ל, ה' גבורות ה' היות כמנין ק"ל, ואין להאריך בזה. ובאות ל' מן הכל תכוין אל גי' מוחין מן אבא, הנותן עתה לו"א כנ"ל.

גם תכוין, כי הלא יעקב הוא דכורא, ואית ביה דיקנא, וצריך לתת לו דיקנא. ותכוין, כי קונה הכל גי' רי"ו, שהוא אל אל"ף למ"ד, הרי רי"ו. וכבר ידעת, כי הראשון מי"ג ת"ד הוא אל, וכמ"ש לעיל במלת האל, לדיקנא דז"א.

צמח: גם תכוין באות כ' מן הכל, אל ב' מוחין דאבא כנ"ל.

פרק ט"ו

^(א) וזוכר חסדי אבות: הנה כבר עשינו כחב"ד ליעקב ורחל באופן זה, שב' שלישים דת"ת המגולים, הם כתרים ליעקב ולרחל. וב' פרקין עלאין דנ"ה הם חו"ב דתרווייהון, והיסוד דז"א הוא דעת דתרווייהו. ועתה, מן ב' פרקין אמצעין דנ"ה דז"א, עם העטרה דז"א, נעשין חג"ת דיעקב ורחל, וזהו וזוכר חסדי אבות, כי חג"ת נקראו אבות, וכולם נכללים בחסד, וזהו וזוכר חסדי אבות^(ב).

אמנם יעקב מצד פנים ע"י אור דאבא, ורחל מאחור ע"י אור דאמא, לכן תכוין במלת וזוכר, שהיא גימ' ע"ב דידוין באבא. שם אהי"ה דידוין באמא. וב' שמות אלו, הם גי' זוכר.

ומביא גואל לבני בניהם. בכאן תכוין לעשות ג"ת ליעקב ולרחל, מג' פרקין חתאין דנה"י דז"א כנודע, ואין להאריך בכאן מציאותו. אמנם תכוין, כי בני בניהם, הם נ"ה דיעקב ורחל, הנעשים עתה,

אל חב"ד. וזהו ומביא גואל לבני בניהם, פירוש, כי חג"ת בנים לחב"ד, ונצח הוד יסוד הם בני חג"ת, ובני בניהם של חב"ד. והגואל הוא היסוד, בסוד אם יגאלך טוב יגאל.

(ה) פ' תרומה אות תשע"ו. דפו"י דף קס"ח: (ו) שעה"כ ח"א דף ר"ה ט"א.

פרק ט"ז

ונקראים בני בניהם. והטעם, כי ג"ר חב"ד נקראים אבות, כי הם סוד אברהם יצחק יעקב, כמבואר אצלינו בסוד אלהי אברהם. וג"א חג"ת, הם נקראים חסדי אבות. פירוש, החסדים הנמשכים מן האבות הראשונים שהם הג"ר, ואלו בנים שלהם, והג"ת הם בנים של הג' אמצעים, והם בני בניהם של חב"ד.

אמנם, במלת גואל, תכוין ליסוד יעקב ורחל, ולפי שהיסוד הוא מגדל הפורח באויר, כי אין כנגד היסוד דיעקב ורחל שם שום אחיזה בז"א, לזה אמר ומביא גואל, שהוא הבאה מחדש. אך ג"א שלהם יש להם אחיזה בז"א, לזה לא אמר ומביא, רק וזוכר, וזכירה בעלמא מה שכבר היה במציאות. אמנם תכוין, כי יסוד נקרא גואל, כי ביסוד הגאולה כנודע. אך היסוד של רחל, אע"פ שגם בו שייך גאולה, עכ"ז תכוין בו ענין אחר, והוא כי הלא נקודות ציון דנוקבא שהיא היסוד שבה, והיא סוד ס' סתומה, סוד הרחם שבה, וצורת ס' סתומה, היא סוד ב' דלתות הרחם, בסוד כי לא סגר דלתי בטני, והם כצורה זו ס', כי ב' דלתין הם צורת ס' סתומה, ואין להאריך בזה עתה. והנה גואל, גימט' מ', שהוא ארבעים.

למען שמו. עתה נשלם בחינת המלכות של יעקב ורחל, והם סוד העטרה שבהם כנודע, כי לעולם בחינת המלכות נקראת שם, ולפי שאין אחיזה כנגדה בז"א, לא נזכר בה שום המשכה כנ"ל, וזוכר חסדי וכו' ומביא גואל וכו' רק הזכיר אותם לבר.

אמנם מה שראוי לכוין בכאן הוא, כי הלא עד עתה המשכנו כל אלו הפרצופים, ואין אנו מזכירין של מי הם. ועתה ביאר ואמר, כי כל אלו המשכות הם למען שמו. פירוש, לעשות פרצוף יעקב ורחל, כי כל א' מהם נקרא שמו, באופן זה, כי הלא רחל פשוט הוא שנקראת שם כנודע בווהר, וגם יעקב נקרא שמו, שהוא משה קפ"ד קס"א, כי הלא יעקב נמשך מן יסוד אבא, ע"י יסוד אמא, שהם קפ"ד וקס"א, גי' שמו.

באהבה: והנה עתה כבר נשלם פרצוף ז"א ויעקב ורחל. אך עדיין עומדת רחל עם ז"א אב"א, וצריך להביאה פנים בפנים עם יעקב. והנה היה צריך לנסרה כדי להביאה פב"פ, והנסירה היא ע"י הפלת דורמיטא על האדם, הנו' בסוד המפיל חבלי שינה על עיני. אך עתה, לפי שכבר קיבל הז"א מוחין שלימים דאו"א כנ"ל, לכן אפילו כשנסתלקו ממנו כדי לתתם לרחל, עדיין נשאר בו רשימה גדולה, ואין צריך לישן. אך בלילה, אפילו רשימה לא יש, כי הלא אחר סיום התפילה, חוזרין המוחין להסתלק כנודע, ונשאר בו הרשימו. וכשהוא בלילה, אפי' רשימו אינו בו כמ"ש בסוד תפילין, לכן בלילה צריך שינה בסוד הנסירה.

וביום ר"ה שצריך שינה ואתערותא שהוא סוד שופר כנודע, וגם שם יש סוד הנסירה כנו' בפירוש זכרנו לחיים כמבואר שם. והענין, כי אז הוא רומז לבריאת העולם, שאז היתה תחלת האצילות וביאת המוחין, ועדיין לא היה רשימו ולא שום דבר כלל, אך עתה א"צ, כי אחר שכבר ננסרה בר"ה, הנה בשאר הימים אין צריך לשינה, מפני רשימו הנשאר, ולא לנסירה כלל כנ"ל בפירוש, כי נעשין מאיליו, כיון שננסרה בר"ה ע"י מעשיו. ונבאר עתה מלת באהבה, שפירש הענין ב' אהבה, פירוש שני אהבה. והענין, כי כבר ביארנו בק"ש, כי נתקנו בברכת אהבת עולם, שהוא היכל אהבה שבבריאה, שעל ידי העלאת מ"ן משם, עד למעלה באמא של אצילות, ומשם המשכנו מוחין הנ"ל אל זו"ן. והנה להביאם פב"פ, צריך להעלות מ"ן אחרים, וכבר ידעת כי כל העלאות מ"ן הוא לצורך הזיווג. ופעם א' שבקש הוא לעשות זיווג לאו"א, לתת מוחין לזו"ן בהיותן אב"א. ועתה צריך לתת מ"ן אחרים, לצורך זיווג פעם ב' לשיבואו פב"פ. ואל תקשה מזיווג אלהינו וכו' שלא היה שם מ"ן, כי שם לא היה חסר, רק הכנסתן לז"א כנ"ל. אך עתה הוא דבר מחדש, והוא סוד הנסירה, כנודע מציאותה כי נוטלת בינה

כי כל הנ"ל עד עתה היה ע"י אהבה, וז"ש באהבה, כי ע"י העלאות מ"ן בהיכל אהבה התחתון בעת ק"ש, נעשה כל זה הנ"ל עד עתה בברכת אבות.

ואח"כ תכוין, כי באהבה הוא, ב' אהבה, לעורר להיכל האהבה הב' העליון, שיעורד מ"ן עד שתתגדל רחל אב"א, ואז תכוין להביאה ג"כ עי"ז פב"פ אל הז"א, כי אין לה יכולת להיות פב"פ, רק בהיותה שוה כמוהו באחוריו, כי אם אין בה כך, אין בה כח לקבל אורו. ותכוין, כי כהן שושבינא דמטרוניתא, והוא היכל אהבה, וע"י חזרת פב"פ. הרי כל זה תכוין במלת באהבה.

והנה אחר חזרתה פנים בפנים, מתמעטת ונופלת לרגלי ז"א בסוד נקודה. כי כל גדולות אב"א, הלאו יספיק לשתוכל להשאר בסוד נקודה קטנה בהיותה פב"פ. והיא ממש למטה נקודה קטנה, נגד עטרה של יסוד דז"א, ואז תחזור ותכוין לבנותה כבתחלה בסוד פב"פ, וזהו ע"י מלך עוזר ומושיע ומגן.

והנה אני מסופק, אם נכנסין נה"י דאמא ברחל בהיותה באחור ג"כ, או שתמתין עד שתחזור פב"פ. ואז נכנסין בה ודאי, שבהיותה פב"פ אז נכנסים בה בלי ספק.

גם אני מסופק, ששמעתי טעם אחר ממורי זלה"ה. ונראה בעיני שאמר טעם זה על קושיא א' שהקשתי לעיל, והרי כל הענין הנסירה צדיך הפלת דורמיטא, לכן בלילה אנו מברכין המפיל חבלי שינה על עיני וכו' כמבואר, וא"כ איך עתה הפלת דורמיטא בז"א, כי אחרי שניתנין נה"י דאמא להנוקבא בהיותה אב"א, כנלע"ד בלי ספק כנ"ל, וא"כ איך הוא השינה. והטעם הוא בזה, כי הכלל הוא, כי כאשר צריך לתת מוחין לז"א ונוקבא, אז עולין בסוד מ"ן. אך כשהמוחין הם לרחל לבדה, אז הז"א לבדו עולה בסוד מ"ן, וזהו הטעם ששמעתי ממורי ז"ל. ונלע"ד שאמר טעם זה לתשובת שאלה הנ"ל. והוא, כי הלא עתה יש כבר מוחין שלימים אל ז"א. וכוונתינו לתת גם אל המלכות, ולכן הוא לבדו עולה בסוד מ"ן, אך בשאר המקומות אפילו המלכות עולה, ואז יש שינה אלינו, כי אנחנו בני המלכות, ואיני זוכר זה היטב.

הנה"י מועיר אנפין, ומזרווגת עם אבא, להוציא המוחין זולת הראשונים, לרחל לבדה, שהוא סוד ויבן ה' אלהים את הצלע. וה' אלהים: הם או"א, ואז נכנסים נה"י דבינה עם אותן מוחין חדשים של רחל ברחל, דוגמת שנכנסו בז"א, ואז נגדלת רחל בהיותה אב"א, בכל מרת גוף ז"א ממש עד הכתר שבו.

וסוד הרבר, כי להיותם שם רחל ולאה, הנה כשמתחלת הבינה להכנס בלאה, אז לוקחת ללאה ולרחל ומחברת יחד לפרצוף א', ואז היא גדולה כמותו. והנה לצורך זה צריך העלאת מ"ן אחרים, וכולם מצד היכל אהבה, שהוא בסוד והוכן בסוד כסאו. רק כי היכל אהבה הא' שבק"ש היה תחתון, והוא היכל אהבה שהוא היכל הה' מלמטה למעלה בבריאה. אך למ"ן אלו של עתה, הוא מהיכל אהבה שיש בק"ק דבריאה.

כי הלא היכל ק"ק דבריאה, הוא ג"ר דבריאה, ששם א"א ואו"א, וכמו שלמטה בז"א יש שית היכלין, וחד מינייהו היכל חסד ואהבה. גם לעילא בהיכל ק"ק, יש היכל אהבה עליון. וכמו שהודעתין כמה פעמים, כי ז' היכלי דבריאה הנה הם יו"ד היכלין דז"א, שהם י"ס כנודע. כי היכל לבנת הספיר, הוא ב' היכלין כנודע. והיכל ק"ק, כלול מג', הרי י' היכלין. והם י"ס דז"א, רק שהם כלולים מז' היכלין לבד, ואלו הם של יוצר דשחרית. וכנגדם ז' היכלין דנוקבא, והם דערבית. וכנגדם ז' היכלי דיוצר דשחרית שבת, והם ז' היכלין עלאין דאבא. וכנגדם ז' היכלין דערבית דשבת, והם ז' היכלין דאמא. וכולם הם בסוד שבעה ושבעה מוצקות כפולות, ואין להאריך.

אמנם ז' היכלין דיוצר דשחרית דחול, הם בז"א דבריאה. וגם בז' היכלין אלו עצמן, הם כפולות ומכופלות, כי כמו שיש ז' היכלין עד היכל רצון, גם בהיכל רצון עצמו יש ז' היכלין אחרנין בתוכו, והוא סוד ו"ו כפולה. אח"כ בהיכל ק"ק דבריאה שהם כח"ב, שם יש כללות כל אלו ג"כ. ויש שם ג"כ היכל אהבה א' יותר עליון, וזה מעורר עתה מ"ן אלו.

נמצא, שהם ב' היכלי אהבה, וזהו: ב' אהבה. ופשט הלשון הוא כך, למען שמו באהבה: פירוש,

פרק י"ז

ונחזור לבאר מלך עוזר ומושיע ומגן. כי עתה אחר חזרתה פב"פ, והיא נקודה למטה בסוף היסוד, אז צריכה להגדיל בכל שיעור פרצוף ז"א. והטעם כמו שבארנו, שבהיותה אב"א היא נגדלת כל שיעור הז"א, וכדי שתחזור פב"פ הלואי שיספיק כל מה שקבלה אז אב"א, לשתהיה עתה בסוד נקודה קטנה בפנים. גם עתה צריכה לקבל אותו הארה שמקבלת בהיותה גדולה עד למעלה. כדי שכשנסתלקה ממנה הנה"י דאמא, ויכנס בז"א, כמ"ש בע"ה בברוך אתה ה' מגן אברהם, הלואי ישתיר אז נגד החזה ולמטה, ועי"ז שקבלה עתה, תעמד אז קיימת בגדלותה, מחזה דז"א עד למטה.

והנה, מתחלה מסתלקין המוחין מז"א, ואח"כ נכנסין ג' פרקין דנה"י דאמא באותו נקודה, כי הלא אנו צריכין להגדיל הנקודה ההיא להיותה בת י"ס כמו הז"א. והנה, תחלה נכנסת סוד העטרה דיסוד דאמא באותו נקודה, ואז תגדל בבחינת המלכות שבה, ואז תקרא מלך. ואח"כ יכנסו בה ג' פרקין תתאין דנה"י דאמא, ואז תגדיל היא שיעור תלתא, הם נה"י שבה, וזהו עוזר. כי כל העזר, הוא ע"י הסומכים השוקיים, העוזרים להקים את הנופלים.

ואח"כ נכנסין בה הג' פרקין האמצעים, ונגדלים בה שיעור ו"ק, וזהו ומושיע, כי מושיע סוד הישועות, שהם ג' אבות חג"ת, בסוד כוס ישועות אשא.

ואח"כ נכנסין ג"פ עלאין והם מגן. פי', כי סוד מגן הוא ג"פ אל כמבואר, כי יש בפנים ג' אל, ב' בתרין תפוחין, ואל ג' בחוטמא. וב' אל במלואם, גימטריא ש"ע. והם סוד ש"ע נהורין, ואין להאריך כאן.

אמנם; סדר זה הוא ממטה למעלה, כי מתחיל מן עטרה עד ג"ר, והם בסוד נה"י דאימא, אך בערך רחל הוא להיפך מלמעלה למטה, כי הלא

כשמתחילין לכנוס ג"פ תתאין דאמא, הם נכנסין תחלה בראש המלכות בג"ר שבה, וכשנכנסים ג"פ אמצעים, או נכנסים התחתונים באמצעים, וכשנכנסין ג"פ עלאין, או נכנסים ג"ת בג"ת דרחל. נמצא, כי בערך רחל הוא מלמעלה למטה, לכן פירוש אלו תיבות ברחל הוא להיפך, כי מלך הוא כתר דרחל, כי זה נקרא מלך כי הוא ראש המלכות. וזה נתקן, כשנכנס בחי' אחרונה של נה"י דאמא, שהיא עטרה שלה, ונקרא גם הוא מלכות. עוזר: הם הג"ת דאמא, בג"ר דרחל. ומושיע: הג' אמצעים דאמא, בג' ראשונות דרחל. ומגן: הם ג"ר דאמא, בג"ר דרחל.^ט

והנה מצינו^ו בזוהר, שיש לכוין בברכת אבות לשם בוכ"ו. והענין הלא, כי פה הוא מקומו ד' אותיות של שם בוכ"ו, בד' תיבות: מלך עוזר ומושיע ומגן. וראוי לכוין, כי ע"י אות ב' נעשה מלך. וע"י אות ו', נעשה עוזר. וע"י כ', נעשה ומושיע. וע"י אות ו', נעשה ומגן. והענין, כי כבר הודעתין, איך האמא נקרא אהיה. והנה נה"י דאמא הנכנסים בז"א, הוא סוד אהי"ה. כי הוא סוד דם האדם באדם, כמבואר אצלנו. והנה, כאשר יוצאין הארת אמא מתוך הז"א, מאחורי הז"א, לתקן את המלכות, אינם הם עצמם ודאי, רק הארה מהם, והוא החלוף שם אהי"ה שהוא שם בוכ"ו הנ"ל, כי הם אותיות שלאחר השם אהיה, כי א' מתחלף בב' הסמוכה לה לאחריה, וכן בשאר אותיות. נמצא, כי עיקר הארת המלכות הוא ע"י שם הנ"ל, החילוף אהיה.

הרי עתה נתקנה רחל כשיעור הז"א כולו, וממילא בלתי שום דבר יוצאין נה"י מן המלכות, וא"צ לתיבת הברכה לרמוז בהם, כי אחר שאינה צריכה להם, יוצאין הם ממילא ממנה. והנה ברגע הזאת שיוצאין ממנה, היא מתמעטת עד החזה של ז"א ולא יורדת למטה, כי כבר קבלה אור גדול. אך היותה בצימצום עד החזה, הוא מפני כי שם מקום עיקר של אצילותה כנודע. אמנם, אנו

(ח) שעה"כ ח"א דף ר"ח.

(ט) (ס"א: עוזר הם ג"ר דרחל וג"ר דאמא, ומושיע ג"א דרחל וג"א דאמא, ומגן ג"ת דרחל וג"ת דאמא).

(י) פרשת פקודי אות תת"ד דפויי דף רס"א.

צריכין עתה להכניס נה"י דאמא בז"א במקומן, ולהבאת תועלת צריך ע"י מעשינו, מה שאין כן הסתלקות מן הנוקבא, כי ממילא הסילוק נעשה, לכן אנו כורעין כריעה שנייה, ואומרים בלשון ברכה.

ברוך: פירוש, כמו שבקריאת שמע נכנסו כל המוחין של ו' קצוות, גם עתה נכנסים ברגע א' במלת ברוך, המוחין של ו' קצוות תוך הזעיר אנפין. ואח"כ נכנסים במלת אתה, המוחין של ג"ר בז"א, ואז נשלם הז"א כבראשונה. אמנם צריכין לכיין על דרך הכריעה הא', כי כמו שבתחלת ברכת אבות בארנו, כי כל כריעה כלולה מב' כריעות, שהם: הראשונה, ו' לגבי ה'.

והשנייה: י' לגבי ה'. כי כל כריעה מהוד' כריעות שבתפלת י"ח, הם כלולים כ"א מב' כריעות הנ"ל. והנה הענין הוא, כי הנה כשנסתלקין נה"י דאמא מן רחל, ונתמעטה עד החזה דז"א, ואז עדיין היה נה"י דאמא חופפין על ראשו מלמעלה.

אמנם כאשר יתחילו לכנוס בראש ז"א, בהכרח הוא שתחשך מאור רחל, כי מתעלמין ממנה המאורות, לכן כשיכנסו ו"ק המוחין בתוך הז"א, אז תחשך רחל, ונתמעט יותר מן החזה, עד שתעמד כנגד יסוד דז"א. נמצא כי יורדת מת"ת

דז"א עד היסוד דז"א, ואח"כ בהכנס ג"ר דז"א, אז תחשיך יותר, כי כל האורות דאמא החופפת על ראשה, נתעלמו בתוך הז"א ונחשכו לגמרי, ואז חוזרת לקדמותה להיותה נקודה תחת היסוד, בסוד העטרה. נמצא, כי כנגד מה שמרויח ז"א, מפסדת רחל, וסוד זה רמוז בב' מלות אלו: ברוך אתה.

והוא, כי תחלה תכוין ו' לגבי ה', פירוש, כי הו"ק של המוחין, הם יורדין בסוד כריעה ראשונה, ונכנסין לתוך ז"א עד סיום הת"ת שלו כנודע. ושם הוא מקום אצילות כתר דרחל, בב' שלישי ת"ת רז"א האחרונים. ורחל היא ה' תתאה, ה' אחרונה שבשם, הרי ו' לגבי ה'. כי גם כניסת המוחין האלו, הם לתועלת רחל אח"כ, אע"פ שלכאורה נראין הפסידו.

אח"כ במלת אתה, תכרע כריעה ב', שהוא רישא לגבי גופא, כנוכר בריש ברכת אבות זו. ואז תכוין י' לגבי ה', כי י' הם הג' ראשונות, כמבואר

אצלינו בתחלת ברכה זו, כי הז"א בהיותו בבחי' ו' קצוות, נקרא ו' בלתי ראש, ואח"כ בהכנס ג"ר נעשה ראש אל הו', והוא צורת י' אחת ע"ג ו', ואז נשלם כל הי"ס. הרי כי עתה, הוא י' לגבי ה'. גם תכוין, כי כמו בכריעות הראשונים היה שם אהיה בכריעה, ושם הו"ה בזקיפה, גם עתה תכוין בכריעה, שהוא על ידי אהיה במלוי אלפין.

יהוה: עתה אלו הם ב' זקיפות ג"כ, תחלה ה' לגבי הו', ואח"כ ה' לגבי י'. והענין, כי אינה עולה בפעם א', רק בב"פ. והוא, כי הלא עתה רחל, כראות את עצמה נקודה קטנה, היא רוצה לחזור אל האחור למקום אצילות הראשון, כי יראה להיות כאן, בראותה שאינה יכולה לקבל אורות

שלו, לכן היא יורדת מדרגה אחר מדרגה, עד שירדה נגד עטרה, ואז בנקל תוכל להתהפך אחורי הז"א, ולחזור אל האחור, אחרי שהיא עומדת בסוף היסוד, ובנקל תתהפך משם אל האחור. ולכן אנו צריכין תיכף לזקוף אותה, שתשאר פב"פ.

אמנם סוד זקיפה זו, הוא ע"י הו"ה דס"ג. והנה נעשית זקיפה זו בב' פנים, תחלה תכוין ה' לגבי ו'. פירוש, כי אחר שכבר נכנסו כל המוחין תוך הז"א, והיתה רוצה המלכות לחזור אל האחור כנ"ל, והטעם הוא, מפני שהטבע של אורות דאמא, לצאת מאחור החזה אל המלכות, לכן היתה חוזרת לקבל אורות ההם באחור, ולכן אנו זוקפים אותה עתה, ואז אותן האורות שהיה דרכן לצאת מן האחור, עתה יחזרו לצאת דרך הפנים. והענין הזה היה ראוי לבארו במלך עוזר,

ושכחנוהו, לכן נבארהו בכאן. והענין, כי ראוי שתכוין, כשתחזור פב"פ, אינה עם זעיר אנפין, רק עם יעקב. והענין הוא כמ"ש במ"א, כי ד' מיני זיווגים הם: א' הוא, ישראל עם רחל, והוא ביום השבת רשחרית. הב', זיווג ישראל עם לאה, והוא במנחה דחול, רק שלאה עומדת מחזה ישראל ולמעלה, מחציו הראשון. הג', יעקב ולאה בערבית. הד', יעקב ורחל, בשחרית דחול, וזהו שאנו עוסקים בה.

והענין הוא זה, דע, כי הלא יעקב יוצא מיסוד אבא, מכנגד החזה ולמטה דז"א בחוץ, ואחוריו של יעקב נגד פניו של ישראל, ומכנגדו

והענין הוא זה, דע, כי הלא יעקב יוצא מיסוד אבא, מכנגד החזה ולמטה דז"א בחוץ, ואחוריו של יעקב נגד פניו של ישראל, ומכנגדו

והענין הוא זה, דע, כי הלא יעקב יוצא מיסוד אבא, מכנגד החזה ולמטה דז"א בחוץ, ואחוריו של יעקב נגד פניו של ישראל, ומכנגדו

נעשו שני הכתרים שלהם דיעקב ורחל, ומנה"י דו"א נעשו כל הב"פ דיעקב ורחל, א"כ עתה שנתהפכו, נמצא שיעקב עומד נגד קו הנצח של ז"א, ורחל נגד קו שמאל נגד ההוד דו"א, כי לעולם הזכר יונק מן הימין, והנקבה מן השמאל כנודע. וזה סוד שאמרו בזוהר, איהו בנצח ואיהי בהוד. פירש, כי איהו הוא יעקב, עומד בנצח ז"א. ואיהי שהיא רחל, עומדת בהוד דו"א. גם ממילא תבין, שכמו יעקב עומד בנצח ז"א, כן הוא עומד בנצח דאבא ואמא וא"א כנודע, כי כל הנצחיים הנ"ל, הם בנצח ז"א כמבואר, בסוד ציור ז"א ויעקב ורחל ולא ע"ש. כמ"ש בזוהר איהו בנצח, פי', בנצח ז"א, או דאמא, או דאבא, או דא"א^(ח). וכן בהוד, הוא הוד דו"א, דאמא, ודאבא ודא"א. וזו"ס מ"ש בתיקונים כי נצח הוא באספקלריא המאירה, והוד הוא אספקלריא דלא נהרא. והכוונה הוא על יעקב ורחל, העומדים זה בנצח, וזה בהוד. גם זה סוד מ"ש^ב בתיקונים, כי הוי"ה אדנ"י אינון פרודות, דא בנצח ודא בהוד, והם יעקב ורחל, וכד אינון בת"ת, אינון כחדא יאהדונה"י, כי שם יעקב ורחל הם ביחוד א', כי שם אין ב' קוויין.

וכן כשחורין העמידה דש"ע, שאז הם זה בחדס וזה בגבורה, כמ"ש בעו"ה, שהם הוי"ה בחדס, ואדנ"י בגבורה. וכן כל כיוצא בכל קומת ז"א עד הכתר שלו. כי לפעמים עולין עד כתר, שהוא בשחרית שבת, שאז עולין יעקב ורחל עד הכתר שלו, ואז הם פרודות בחו"ב, ומחוברים בכתר. גם יובן זה, כשנודע יעקב עם לאה בערבית, שאז הם מהחזה דו"א ולעילא, וא"צ להאריך בזה. נמצא, כי כשאנו אומדים באהבה מלך עוזר ומושיע ומגן, שאז היא חוזרת פב"פ

ממש יוצאת רחל באחורי דזעיר אנפין מהחזה ולמטה, ועומדת אחור באחור עם זעיר אנפין. והנה כשחוזרת פנים בפנים עם זעיר אנפין, הנה אין לה מקום לעמוד שם, כי הלא יעקב עומד שם רחבו לרוחב הז"א, וא"כ נמצא יעקב מבריל ביניהן.

אך ענין הדבר הוא זה, כי יעקב נהפך מכמו שהיה בתחלה, ועתה נהפך ועומד מן הצדדים. פירוש, שאינו הופך לא לפניו ולא לאחוריו כנגד הז"א, רק צדו א' לברו עומד בצד ימין של ז"א, וכן רחל צדה הא' לברו עומדת בצד שמאל של הז"א, הרי כי יעקב ורחל הם עומדים פנים בפנים זה עם זה. אך עם הז"א אינם כן, רק צד ימין של רחל בצד שמאל של ז"א, וצד שמאל של יעקב עומד כנגד צד ימין של הזעיר אנפין. דוגמת אדם א' שיש לו שני בנים, ומעמידם כנגד פניו, וב' בניו הופכים פניהם זה כנגד זה, ואז אלו הב' יסודות דאו"א הגנוזים תוך זעיר אנפין, הם מאירין כולם מצד פנים. כי כבר בארנו לך, כי רחל ניבנית מיסוד אמא שממנה יוצאים הגבורות, והוא עובר דרך אחור החזה דזעיר אנפין, אל רחל העומדת שם באחור. ויסוד דאבא הוא מאיר דרך הפנים דזעיר אנפין והוא יוצא אל יעקב. אמנם עתה שיעקב ורחל שניהם בפני הזעיר אנפין, וא"כ צריכין הב' יסודות של אבא ואמא, ששניהן יאירו כולם בצד אחד, שהוא בפני הזעיר אנפין, ומשם יונקים שניהם יעקב ורחל, זה מיסוד דאבא, וזה מיסוד דאמא. ועיין בתפלת ר"ה, ושם נתבאר זה יחד היטב וע"ש. נמצא, כי יעקב עומד בצד ימין, ורחל בצד שמאל.

והנה, כיון ששניהם יוצאין מהחזה דו"א ולמטה, וכבר ביארנו, כי מן התפארת דזעיר אנפין

הנחה

(ה) צמח: וכפי מ"ש בגלגולים פכ"ב, צריך להוסיף או נצח דעתיק.

(ד) נלע"דן: כי יש לדקדק, והלא יש לה מקום פנוי במקום דור המדבר, וצ"ע. ועיין בדרוש המטות.

(כ) תקוני זהר תקן י"ח, ע"פ מעלות הסולם אות פ"א. בדפו"י דף ל"ד: ועיי' בתע"ס חלק ט"ו לח התשובות חשוכה ר ז'.

וב"פ מגן, עולה מקום. וזה שארז"ל, כל הקובע מקום לתפלתו וכו'.

אברהם: יכוין, כי ברכה זו הוא ע"י אברהם שהוא חסד, והוא סוד מלת אהבה כנ"ל. כי היכל אהבה הוא הגורם שתבנה המלכות, וגם גורם שתחזור פנים בפנים, בסוד והוכן בחסד כסאו, ואז אברהם הם חסדים עליונים דזעיר אנפין, הם הגורמים כל זה כנ"ל. לכן נמצא, כי בעלה הוא אוחזה ביד ימינו להעלותה אליו, וזהו ענין מגן אברהם.

(ג) כוונה לבטל הכעס בחתימות ראשונות, עיין מפע"ח ענף הג' בתיקון הכעס. אמנם, בקיצור לתקן הכעס הבא לאדם שלא על ידו. הנה הכעס בא משם אלהים שיש בו ק"ך צירופים. וז"ס כעס בחיק כסילים ינוח וכו', כי בחיק כמנין ק"ך צירופים. והנה המיתוק של זה אלהים, הוא ע"י שם הוי"ה, לכן באותיות בחי"ק, יש בו יב"ק, שהוא יחוד הוי"ה אלהים. והכועס, משים ח' בין ב' יחודים הנ"ל, ונעשה בחי"ק, וגורם פירוד ביניהן, וזהו, ונרגז מפריד אלוף. נ"ל, שאלף כתיב חסד ו', הוא גי' עם כולל, כמנין יב"ק. וג"כ שמעתי, כי ג' יחודים, יכוין אותם בג' תפלות היום: שחרית, מנחה, ערבית. בשחרית: בברכת אבות, יכוין הויה דיודין, ועמו אהיה דיודין. במנחה: בברכה ב', יכוין שם ס"ג, והויה בניקוד אלהים. ובערבית: בברכה ג', יכוין שם מ"ה ושם אדני. (ה)

מע"ח: ח"י ברכות שבעמידה, הם סוד ג' קוין, והם רמוזים באות ש, שיש בה ג' קוין, והם ג' ווי"ן, כמנין ח"י, ועם השי"ן עצמו, הרי שית, הנזכר בקדושה לקמן.

הגהה

במחיה מתים, יכוין ס"ג, והוא ברוך מחיה, כמנין ס"ג. וגם הוי"ה זו צירי, שהוא בנינה. ובברכה ג' שם מ"ה, לכן אתה חונן לאדם דעת, שהוא מ"ה דאלפין, והויה זו חולם שהוא אדם ת"ת, צירי בינה, פתח חכמה, ע"כ.

כנ"ל, תכוין, שהם יעקב ורחל, שחוזרים זה עם זה פב"פ. וא"כ, תכוין עתה במלת ה', בזקיפה ראשונה תכוין, ה' לגבי ו', להעלות להאיר ה' אל ו' קצוות, ושם תעלה המלכות הנקרא ה' תתאה, וע"כ היא עולה עד הת"ת דז"א, עד הו"ק שבת"ת דז"א עצמו, כנ"ל בשם הוי"ה הראשון של ברכה זו, שהוא סוד הב' זקיפות הראשונים ע"ש.

ובזקיפה הב', תכוין להעלות ה' לגבי י' שהוא ראש הת"ת, כמבואר גבי ב' זקיפות הראשונים של ברכה זו וע"ש. ואני מסופק אם שמעתי בענין אחר, והוא, כי ב' זקיפות אלו, הם דמיון הב' כריעות אלו השניות גם כן. והוא, כי בזקיפה הא', עלתה ה' לגבי ו', שהוא סוד היסוד הנק' ו' זעירא. ובזקיפה ב' עולה עד הת"ת, שהוא י' על גבי ו', שהוא צורת ו' דיסוד, וצ"ע. גם תכוין, כי כמו שב' זקיפות ראשונות כוונתם להעלותה בסוד שם ע"ב, גם עתה תכוין להעלותה ע"י שם ס"ג. נמצא, כי הכריעה היתה ע"י אהי"ה דאלפין, והזקיפה בשם ס"ג. והרי עתה עומדים יעקב ורחל פב"פ. מגן: יכוין, כי הלא סוד הפנים הוא סוד שם א"ל, כי סוד הש"ע נהורין הם ב' שמות אל במילואם, ואל ג' שהוא באמצעי, והוא מקום החוטם, ואין כאן ביאור ענין זה, והוא בגי' מגן. ואלו הג' א"ל, יש לה עתה בהיותה פב"פ עם יעקב בעלה, וז"ס מגן. וגם תכוין, לחבר זה מגן עם המגן עליון הנז' במלך עוזר ומושיע ומגן, הם ב"פ מגן. ותכוין, כי הם סוד שם הוי"ה בהכאה, שעולה גי' מקום. והוא כשתכה, יפ"י, הפ"ה, ופ"ו, הפ"ה, כי מכח הכאה זו מאיר במלכות.

(ד) צמח: משם הר"ב ז"ל, בברכה א', יכוין המ"ה דיודי"ן למתק אהיה דההין, כמנין כעס. לכן יכוין בברכה ב', לס"ג, למתק אלהים. ובברכה ג' למ"ה, למתק אדני. מגן אברהם, הוא חסד ע"ב, כמנין חסד, וזוכר חסדי אבות. וגם כי הויה שלו בפתח, הרומז בחכמה ע"ב דיודי"ן. ובברכה ב'

(ל) שער רוח הקודש תקון ט"ו דף נ"א.

פרק י"ח

אתה גבור: הנה בברכת אבות, נתקן בנין המלכות ועלתה עד מקומה, וכל זה הוא ע"י חסד המעלה אותה, בסוד והוכן בחסד כסאו. אמנם עתה היא נתונה בשמאל, בסוד שמאלו תחת לראשי, כי הלא המלכות בקו שמאל עומדת, ויעקב בקו ימין כנודע.

והנה כבר הודעתך במלת מלך עוזר ומושיע ומגן, כי תכוין באותיות בוכ"ו, והוא סוד כניסת נה"י דתבונה תוך ז"א, והבינה נקרא אהיה, והאור היוצא ממנה ומתחלף במלכות, הוא שם בוכ"ו חילוף שם אהיה. ואמנם ע"י שם זה של בוכ"ו המאיר במלכות, היא מתגדלת כשיעור קומתה, וז"ס אורך היריעה האחת שלשים באמה ורחבה ארבע באמה, כי שם זה ר' אותיות רחבו, ובחשבונו הנקרא ארכו הוא ל"ד, וזהו אורך היריעה, קומת המלכות הנקרא יריעה, ואז יש לה למלכות שם קדוש א', והוא שם הגבורה, והוא שם אגל"א, והוא ר"ת: אתה גבור לעולם אדני, והוא גימטריא בוכ"ו עם הכולל.

גם תכוין, כי שם זה של אדני באל"ף דל"ת, ר"ל לעולם אדני. ותכוין ג"כ, כי שם המלכות הנקראת אדני, הוא נגדל שיעור קומתה והוא ר"ל אותיות, כמבואר אצלנו בסוד ועתה יגדל נא כח אדני, כי המילוי דמילוי הם ר"ל אתוון, מכח הארת שם בוכ"ו, שהוא גי' דל"ל.

גם תכוין, כי הלא כל הגבורות הם ניתנין במלכות, והם ה"ג מנצפ"ך, והם שורש לכל הגבורות, כי כמה וכמה גבורות לאין קץ מתפשטים מהם.

אמנם כללות הגבורות, נתבאר באד"ר על פסוק וגבורותיך יגידו, שהם אל"ף ד' מאות וה' גבורות. ושם בארנו, כי כולם הם נשרשים במנצפ"ך, כי ה"ג הם, וכל אחד מהם כלולים מכל ה'. נמצא, כי ה' פעמים מנצפ"ך, הם גימטריא אלף ות"ה גבורות, שהם מנין אתה, כי אות א' הוא אלף, ות"ה, הוא אתה. וזה תכוין במלת אתה שהם גבורה כמנין אתה, וזהו אתה גבור.

גם תכוין ענין אחר, והוא כי הלא בארנו, כי כל העולם כולו הם סוד הבירורים של הז' מלכים שמתו, וכל פרצוף זו"ן ניתקן ונגמר, ע"י מה שמלקטין ומעלין מן בירור אלו ז' מלכים, ובכל יום ויום ובכל תפלה ותפלה, הם נלקטין ניצוצין חדשים, ואין להאריך בזה, כי הוא סוד עמוק.

והנה בברכת אבות, הוצרכו לברר ולתקן זו"ן ה' פעמים, וה' מיני בירורים היו: בירור א', לז"א, לתת לו מוחין. וב' בירורים לרחל, וב' בירורים ליעקב. והוא, כי רחל יש לה שינוי, כי תחלה היא היתה נקודה באחור, ואז לקחה בירור א', כדי להתתקן בבחי' אב"א. ואח"כ ביררה בירור ב', כדי להתתקן בבחי' פב"פ, הרי ב' מיני בירורים לרחל. ועד"ז ב' מיני בירורים ליעקב, כי תחלה בכניסת נה"י דאמא בועיר אנפין, הוציאה את יעקב. ואחר כך נתנה לרחל במלך עוזר כנ"ל, ואז נסתלקה בחי' יעקב ונכנס ברחל. ואח"כ כשחזרת רחל פב"פ, וחזרו נה"י דאמא במקומם בועיר אנפין, אז חזר יעקב למקומו באורות אחרים גדולים של בחי' פנים. הרי ה' מיני בירורים שנתבררו בברכת אבות, ואז הם כנגד ה"פ, שנוכר באתה גבור מחיה מתים, כי הם ניצוצין ז' מלכים שמתו, ועתה חיו על ידי ברור. וכנגד ה' בירורים אלו ותחיית אלו, אנו מודים להש"י, ואומרים לו, ה"פ מחיה המתים.

גם תכוין, כי גם אלו הם להבא. פי', כי כמו שעד עתה נתבררו ה' בירורים אלו לצורך שעבר לתקן זו"ן ויעקב להביאם פב"פ, הנה עדיין הם צריכין בירור מחדש, לצורך נשיקין וזיווג. וכנגדם אנו אומרים ה' פעמים מחיה המתים דרך תפלה, כי גם צריכים להיות ה' מיני בירורים אחרים, כמו הראשונים. ואמנם, גם בארנו שורש דרוש הזה במ"א, כי ה' פרצופים באצילות: א"א, אבא ואמא, זו"ן. וכנגדן יש ה' באחוריים שנפלו בקליפות, ומהם אנו מבררים הכל. וכנגדם אנחנו אומרים, ה"פ מחיה מתים. וגם תכוין ר"ת: אתה גבור לעולם אדני, גי' יוד הי'.

מוריד הטל: כשאומר מוריד הטל, תכוין, אל

רחל בעמודא דאמצעיאת ת"ת, כי ע"י חיבוק מקרבה ומחבקה עם גופא. וז"ס מה שאמרו בזהר, כי בברכת אתה קדוש, לחבר יתה באמצעיאת, ובברכת אתה קדוש, יכוין בתיבת בכל, שעולה ב"ן.

אתה חונן: כי הנה כבר חבקה באתה קדוש. אמנם, עתה מתחיל הוא להאיר בה בכל י"ס שלה, כי עתה אחר שנבררו ונתקנו מחדש כל הפרצוף שלה, היא צריכה לקבל הארה ממנו בכל י"ס, מנה"י דז"א המאירין בה כנודע. כי י"ס דנוקבא, נעשין מנה"י דז"א, ויכוין, להאיר מהם אליה. כיצד: מפרק א' דנצח, יכוין להאיר אל ספירת חכמה דנוקבא. ואח"כ מפרק א' דהוד, אל בינה שבה, וכן עד סיום י"ס שלה. והנה אתה חונן: נגד חכמה שבה, השיבנו: בינה שבה. סלח: נגד חסד שבה. ראה נא: נגד גבורה שבה. דפאינו: נגד ת"ת שבה. ברכנו: נגד נצח שבה. תקע: נגד הוד שבה. השיבה: נגד יסוד שבה. אח"כ ולמלשינים, חוד נגד הכתר שבה. והנה כבר ידעת, כי אין ספירה, שאין בה הויה א' ונקודה כפי הספירה, כנוכד בחיקונים. לכן באמרו: בא"י חונן הדעת, תכוין להויה בניקוד פתח. ובבא"י הרוצה בתשובה: יכוין אל הויה בצירי, וכיצא בזה, עד שביסוד בשורק. ובהשיבה שופטינו בניקוד שורק: י"ן ה"ן ו"ן ה"ן. ובולמלשינים: בניקוד קמץ, כי הוא בכתד הג"ל. והענין, כי הויה שבמלכות אין לה ניקוד, אבל כשהיא מקבלת מבעלה, אז כל ז"ס שלה מתנקדים כמותו. והנה בברכת אתה חונן, יכוין לספירת חכמה. ותכוין באמרו בא"י, לשם כח"ו, חילוף הויה, והוא בגי' ט"ל, והוא משם ט"ל: יוד הא ואו במלוי אלפיך, ותכוין להוריד שפע מחכמה, הוא שם הויה במילוי אלפיך, אל המלכות ה' אחרונה, ותכוין להשפיע לך, משם זה

הגה

וס"ת מ"ה, הרי ב"פ מ"ה, וז"ס אם יתמהמה חכה לו.

שם יו"ד ה"א וא"ו, שחשבונו טל, שמורידין אל ה' תתאה. גם יכוין אל כו"ו שעולה טל, שהוא תמורת הויה. גם יכוין, אל ד' שמות במילואם, וכולם הם בסוד שם בן ד' ברי מלואים, שהם: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ומלוי ההין דב"ן: יוד הוה וו הה, הם ט' אותיות לבר. והנה כל אותיות אלו, עולין טל אותיות, וזהו בדרך כלל. עוד יכוין בדרך פרט, בר"ת של מוריד הטל, יכוין אל שם מ"ה. ובתיבות מחיה מתים, אל שם ס"ג, גי' מחיה. ובתיבות מכלכל חיים בחסד, יכוין אל מלוי יודין, שהוא עולה ע"ב כמנין חסד. ^(ז) ובמלת אתה קדוש, בתיבות בכל, יכוין ג"כ שעולה בן, כמנין בכל. הנה הוא לך כל הדי' שמות הרמזים בטל.

והנה כל זה בימות הקיץ שאומרים מוריד הטל, אבל בחורף צריך כוונה אחרת, והוא: מוריד הגשם, לקמן כוונתו בברכת ברכנו. סומך נופלים, יכוין למ"ש בזהר פרשת פקודי, כי צריך לכוין בברכת אתה גבור לשם אכרט"ם, וכבר נתבאר אצלינו שם זה, כי הוא חילוף אלהים, והם קטנות שני של חג"ת רחבונה, וע"ש. וזה תכוין, באמרו סומך נופלים, כי עי"ז, סומכת הבינה את הנופלים, שהם זו"ן, שנפלו תוך הקליפות בעון ישראל. מי כמוך בעל גבורות, הנה בינה דינין מתערין מינה, ובזהר אמרו שהיא נקראת גבורות שמונים שנה, וזהו מי כמוך בעל גבורות, בינה רמינה מתערין. ^(ח)

פרק י"ט

^(ז) אתה קדוש: ואחר שנתן שמאלו תחת לראשה בברכת אתה גבור, ופירוש הדברים, כי הלא רחל בקו ההוד דז"א, וא"כ דאשה כנגד הזרוע שמאלי דז"א, והוא נתן יד שמאלית תחת לראשה. ואח"כ ימינו תחבקני, וחיבוק הימין, הוא לחבק

(ז) כתב מהו"ד ישראל סרוק: כשאומרים בחסד, יכוין בו גימטריא ע"ב. מחיה, גי' ס"ג. וכשאומרים מחיה המתים, יכוין בר"ת מ"ה

(ז) צ"ל ובברכת. (ט) שעה"כ ח"א דף רכ"ח.

י"ש: היינו חכמה, ול"ב נתיבות. וכל זה בחכמה, כן גשם: גי' שביל ע"ה, והוא רחמים גמורים, שהוא מאבא. (והי"ש הוא י"ס דאבא, י"פ א"ל, שכולו רחמים, וזה למעלה הי' עם א"ל, שכולו רחמים)

(ס"א: לפיכך י"ש עולה י"פ אל, נגד י"ס דאבא, שהוא חסד גמור. אבל באמא וז"א, הם ה"ח וה"ג. וז"ס, בים דרך, דרך ים שהיא מלכות, וזהו דרך שנודע לכל הוא בים שעולה ב"ן, שבה שם ב"ן שהוא גבורות. ושבילך, שהוא יסוד אבא כנ"ל, במים רבים שהיא אמא, הנקראת מים. ועקבותיך לא נודעו, שהם כ"כ רחמים, שאפילו העקביים שהם נצח הוד שלו, שהיו מגולין עתה, לא נודעו, לפי שהם נעלמים בז"א.

(נ"א: בים דרפך ושבילך במים רבים. מדבר בא"א, שמתלבש בים ובמים עליונים, ועי"ז מתגלה לנו אורו ואנו נהנין ממנו, אבל ועקבותיך וראשי הרגלים, לפי שהם מגולים, לא נודעו, שאין אנו יכולין לידע ולהשיג, אותו אור המגולה שהוא צח ותוקף מאד, ואי אפשר להשיג בלי התלבשות, עד כאן.

מע"ח: קודם סיום הברכה, צ"ל תפלה על הפרנסה: ירמ"י או"א, שתתן לי ולכל הסמוכים על שולחני, היום ובכל יום מזונותי ומזונותיהם בכבוד ולא בכזו, בהיתר ולא באיסור, בזכות שמך הגדול ד'ק'נ'ו'ס'א, גי' חתך, היוצא מפסוק הריקותי לכם ברכה עד בלי די, ומפסוק נסה עלינו אור פניך ה', ואל תצדיכנו לידי מתנת בשר ודם, כי אם מידך המלאה, ומאוצר מתנת חנם תכלכלני ותשפיעני, אמן סלה. והניקוד זה יוצא נְסָה עֲלֵינוּ אֹר פְּנִיךָ ונקודו גי' יוד הי ואו הי, לפי שפרנסה באה מסוד הבינה. הג"ה: וכבר מצאתי בפרקי היכלות, דע, שזה השם עם נקודו, גי' וז"ן ומפרנס).

תקע: גי' ב"פ מנצפ"ך, עם יוד אותיותיהן שברחם שבה, ונמתקים בשופר גדול, שהוא חכמה שבבינה. תקע: גי' ב"פ מנצפ"ך כפול, עם ב"פ ה"ג. כי תקע לשון ביאה, כמו ונתקע ביבמתו,

ט"ל דחב"ד, להבין רזי התורה. אתה חונן: חכמה ודעת של הנוקבא.

השיבנו: יכוין אל הבינה מצד החסד שבה, בסוד הקומה שבה שהוא החסד שבה, והחסד הוא הנותן קומת המלכות, ואיהו קומה דילה, בסוד אתי חסד ופריש לון, ואסגיא אנפיך. וקומה ומקוה הכל אחר, לכיין שם זה בניקוד סגול, באמרך השיבנו אבינו לתורתך. והנה בברכה הזאת, יכוין ב' היות: א' בניקוד צירי כולה, שהיא הבינה הנקראת תשובה, וחכמה נקרא אבינו, וזהו השיבנו אבינו. והנה הבינה היא בקו השמאלי, וארז"ל כי ימינך פשוטה. הסוד הוא, כי אמא בקו השמאלי, והיא פרצוף שלם מ"ס, ויש בה חסד ג"כ בימין שלה, לכן צריך לכיין ב' היות כנ"ל, א' בניקוד צירי, והויה א' כולה בניקוד סגול, מצד חסד שבבינה, כי סגול הוא בחסד, וחסד ימין פשוטה לקבל שבים. ולכן בתיבת אבינו, שהוא הבינה דהיינו תשובה, תכוין להויה דסגול, ובשם הויה דחתימת הברכה תכוין בצירי כולה, שהיא הבינה. וזהו ברוך אתה יי הרוצה בתשובה, דהיינו בינה הנקראת תשובה.

ראה נא: בגבורה שבה, ור"ת רנ"ב. שהם רמ"ח איברים שבה, ועוד ד' איברים יתירים מן רמ"ח שבזכר, והם ב' צירים ובי' דלתות שברחם הנוקבא, וכולם מצד הגבורות כנודע, הרי הם רנ"ב איברים, וכנ"ל.

רפאינו ה' ונרפא: ר"ת רי"ו. הושיענו ונושעה כי תהילחנו אתה: ר"ת בגי' ב"פ רי"ו, שבחג"ת דידה, שבכל א' יש רי"ו אותיות, הרי ג"פ רי"ו. ולפי שבכאן ת"ח הכולל ח"ג, לכן נרמזו שלשתן. ברכנו: מע"ח, בקיץ צ"ל ברכנו, ובחורף צ"ל ברך עלינו, ולא כהנהגים לומר תמיד ברך עלינו. ותכוין, באמרך ותן טל ומטר, כי מטר: גי' רמ"ח ע"ה, סוד רמ"ח איברים שבאדם. גם טל ומטר: גי' רפ"ח, כי הם המבוררים. מטר: הוא יסוד דז"א, הכולל רמ"ח איברים, מנין מטר עם הכולל שהוא בחינת דין שביסוד, דהיינו הה"ג. גשם: הוא יסוד דאבא, הנקרא שביל: י"ש ל"ב.

יום א. בריא"ה. על צבא. ושם כז"ו
טפטפי"ה, ואות א' מן אהיה דמרגלא והוי"ה
בסגול"ל.

יום ב. יציר"ה. ע"ל מג"ן. כז"ו טפטפי"ה.
אות ה' מן אהיה דמרגלא והוי"ה בניקוד אלהים.
יום ג. עשי"ה, צו"ה פח"ד, כז"ו טפטפי"ה.
ואות י' מן אהי"ה דמרגלא ושם מצפ"ץ.

יום ד. עשי"ה. צו"ה פח"ד. כז"ו טפטפי"ה.
ואות י' מן יה"ו דמרגלא ושם א"ל.

יום ה. יציר"ה. ע"ל מג"ן. כז"ו טפטפי"ה
ואות ה' מן יה"ו דמרגלא ושם אלהים.

יום ו. בריא"ה. ע"ל צב"א. כז"ו טפטפי"ה.
ואות ו' דיה"ו מדגלא ושם מצפ"ץ.

יום שבת. אות ה' שנייה של שם אהי"ה ושם
י"ה אדנ"י.

וכשמסיים בא"י. יכוין הוי"ה ושם חב"ו
בשילוב, כנ"ל. ובתיבת מקבץ, יכוין שעולה
מספרו ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ובתיבת נדח"י, יכוין
שהוא גי' ע"ב.

השיבה:

ד"ת "השיבה" שופטינו "כבראשונה, שכ"ה
דינן בדוכרא, וגם אלו הם ביסוד שבה.

ולמלשינים:

הוא כתר שבה. דע, כי כבר בארנו במקום
אחר, כי רחל לא היתה מעולם אלא נקודה א'
קטנה, והנה קודם תיקונה היתה נקודה א', אך
אחר תיקונה באים לה מחדש ט' נקודות אחרים,
ואז נעשין בה י"ס. באופן, כי אי אפשר לעולם לה
שחתמעט ביותר מבחי' נקודה א'. זה יובן עם
אשר כבר בארנו, כי לכן היו הט' נקודות דמלכות
באים בסוד תוספת, מפני שגלוי ודוע לפניו
יתברך שהבריות עתידים לחטוא, ופגם עונות
ישראל מגיע עד למעלה ח"ו, ואם פגמו ישראל
במה שהוא שורש קיים, יהיה ענשם כפול, לכן היו
כל הט' שבה בסוד תוספת. כי אם ח"ו יחטאו
ישראל, יעופו למעלה ויסתלקו, ואל ימשלו בהם
החצונים. משא"כ אם היו משורשים בה, היו
החצונים אחזים בה. אמנם, נקודה השרשיות

הנוכח ברבדי רז"ל. וכל הגבורה שבה הם בקו הוד
שמאל, ומשם הם ניתנין אל היסוד, כי ה"ג שבה
מסתיימין ומתפשטין עד הוד שבה, ואח"כ כולם
ניתנין ביסוד שבה ונמתקים בשופר גדול שהוא
חכמה. כשיאמר וקבצנו יחד מארבע כנפות
הארץ, יכוין לשם חב"ו (במשנת חסידים כתוב
חב"ו) ח' בקמץ ב' בסגול ו' בשבא, שעולה עם
נקודו ע"ב. והוא שם א' משמות ע"ב, ויוצא
מפסוק חיל בלע ויקיאנו. ואחד שאומר מארבע
כנפות הארץ, יאמר ידמ"ה או"א וכו'. ומהר"י
סרו"ק תלמיד האר"י זלה"ה היה אומר תפילה זו,
יר"מ שתקבל כל טפה וטפה של זרע שיצא ממני
לבטלה שלא במקום מצוה, בין באונס ובין ברצון
בין בהרהור ובין במעשה, וגם כל הנשמות
העשוקות בחוך הקליפות נוגה, שבלע הקליפות
בתוכה, שתקיאנה מבטנה של הקליפה, ויודישנו
א"ל שהוא הקרושה, בזכות שמך הגדול היוצא
מפסוק חיל בלע ויקיאנו, ומבטנו יודישנו אל.
ובזכות יהו"ה ברוך אתה יתהבוןה מקבץ וכו'.
ובכל יום יכוין כוונה אחרת.

בברכת תקע, כתב הר"ן שפידא, קדם סיום
הברכה יאמר י"ד הידוע לתיקון קרי, ויכוין
בתיבת יח"ד מארבע כנפות, שאותיות הקודמת
לאותיות אחרונות שהוא שם מַלְכָּן"ן עם הנקודות
העולה ע"ב. והוא שם אחד מע"ב שמות ויסע
ויבא ויט, וסגולתו להוציא ניצוצות קרושות מתוך
הקליפות, לכן יכוין בתיבת מקבץ, שהוא גי' ע"ב
ס"ג מ"ה ב"ן, ותיבת נדח"י גימ' ע"ב. ד"ל כל
הניצוצות שנפלו מע"ב ס"ג מ"ה ב"ן בזמן
שבידת הכלים, בסוד רפ"ח ניצוצין כנדע, יקבץ
אותם על ידי שם הגדול חב"ו, שהוא מן שם
ע"ב גימט' נדח"י. וכל הניצוצות נקרא ישראל,
מפני שהו"ק הנקרא ישראל, הם שנפלו מהר'
פרצופים, שהם עתיק וא"א ואו"א חו"ן, כנדע
ברדוש א"ק ע"ש. ח"ס עמו, עם ר' ישראל, ד"ל,
ו' פרצופים עתיק ואריך או"א חו"נ. גם יכוין, כי
מקבץ נדחי, גימטרי"ש ש"ד, כי השדים לוקחים כל
הטיפות ובוראים מהם שדים אחרים כנדע, ועל
ידי שם הא' הוא ימית אותם, ומחזיר כל הטיפות
למקום שיצאו משם. כנלע"ד נתן.

המינים בימי ר"ג, ועונש המינות חמורה מאוד, ומגיע עד הכתר שבה ג"כ, עם היותו שורש גמור, נמצא, כי ע"י ברכה זו, אנו ממשיכין גם הכתר שבה. נלע"ד שכך שמעתי, אך מה שראיתי כתוב הוא כך, כאשר כבר בארנו. אל תהי תקוה: תמצא בר"ה, בובכן תן כבוד ותקוה טובה וכו'.

על הצדיקים

עד עתה זכר הי"ס שבה, ועתה הנה"י שבו המאירים בה. על הצדיקים יסוד שבו, כי צדיק ביסוד. תשכון: תכוין בהוד שבו, לכן נזכר בו בנין ירושלים, כי ירושלים בשמאל. את צמח: בנצח. אב הרזמן: בח"ת שבו, הנעשה כתר שבה. והנה באמרך ושים חלקינו עמהם, בברכת על הצדיקים, היה נראה שהוא תפילת שוא, כי אם יהיה האדם צדיק, ודאי שיהיה חלקו עמהם. ואם הוא רשע, אע"פ שיתפלל כך, ה"ז תפלת שוא. ואם יתפלל להש"י שיעזרוהו שיהיה צדיק, גם זה א"א, כי אדם הוא בעל בחירה.

אך פירוש הדברים האלו, כי הלא האדם כשעושה מצות ועבירות, פעמים שהעבירות רוחים שכר המצות שלא יגיע אל האדם. והנה בין כך ובין כך נותנים לאיזה צדיק הראוי לו, בסוד יכין רשע וצדיק ילבש. ואמנם, יש צדיקים גדולים, שאף אם יקחו אותן המצות המלאכים והמאורות, מחזירין אותם לבעליהם הראשונים, ואינם רוצים אלא בשלהם, והם נאמנים ומחזירים הפקדון לבעליהם. וכשיעשו בעליהם תשובה, יחזרו להם ברצון נפשם אליהם. ולכן אנו מתפללים שחלקינו וחלק מצותינו ומ"ט, שאנו אובדים אותם ע"י מעשינו הרעים, ששימיהו עם אותן הצדיקים והחסידיים הגדולים, כדי שישאר קיים לנו בהיותם עמהם. וכאשר נשוב אליו יח', יהיה זה שמור לנו, ויחזרו לנו הצדיקים.

תשכון:

במלת וכסא רוד עבדך, הזהיר לנו מורי זלה"ה מאוד, ביום א' שהלכנו על ציון שמעיה ואבטליון בהתפללנו שם, והכפיל שם לנו לומר, שנוכיר בכל תפלה ותפלה, לכיון במלת רוד עבדך, שיחיה

שבה, היא נקודת הכתר שבה, כי להיותה עליונה, אין כח בחיצונים להתאחו בה, ואין חשש בה אם תשאר שם. וגם כי לפגום שם, צריך חטא גדול כדי שגיע עד שם. וגם להיות המלכות בלתי נקודה כלל, אי אפשר, כי מאין יהיה לה יסוד לבנות עליה כל הבנין, לכן פחות מנקודה אי אפשר שתהיה. והנה במ"א מצינו, שהנקודה שנשארה הוא נקודת המלכות שבה, אין זה קושיא. והענין, כי הכתר שבה כאשר מסתלקין ממנה כל הט"ס תחתונים, בודאי שגם הוא מתמעט אורו ואין נשאר בה רק בחינת אור מלכות לבד, ולכוונה זו אמרנו, שנשארה בה נקודת המלכות. והנה, בראשונה לא היה הפגם מגיע לסלק הכתר שלה, וכאשר רבו המינים משומדים בימי ר"ג, אז ע"י החטא הגדול ההוא, גברה יד הרשעה עד הכתר שבה, וכביכול עד שם היה מגיע הפגם, לכן אז הוצרכו לברכה זו, ולמשומדים, לתקן גם את הכתר שלה, ולפי שהיתה ברכה זו חדשה מחדש, הניחוה אחר כל י"ס רידה.

כוונה אחרת בלמשומדים, כבר בארנו עניינה, שהוא לעשות כתר לנוקבא דז"א. כי לפי שהיא באה אחר כל שלימות הי"ס רידה כנודע, לכן נעשית עתה. אמנם, יש לה כתר כנודע, כי זה נעשה בה בראשונה, ואין חסר בה רק הרעת, בסוד נשים דעתן קלה. אמנם, אין אנו צריכין לתת בה דעת, כי הכתר שבה מספיק לה לבחינת הדעת שלה. וז"ס, גוף וברית חשבינן חר, כי כתר שבה נעשה מגוף ת"ת דז"א, ודעת שבה נעשה מיסוד שבו, כנודע שהוא הברית. והנה, הכתר שאמרנו שהיא עולה לבחינת הדעת שלה, נמצא, כי גוף וברית, חושבן חר.

ונחזור לענין, כי הלא ברכה זו לכתר שבה, כי לדעת שלה אין צריך. אמנם, מה שאני זוכר הוא, כי מתחלה לא היה הפגם מגיע רק עד ט"ס, אך בנקודה היוד שהוא סוד השורש בתחלת אצילותה, אין כח בפגם לסלקו, כי אין הפגם רק במה שהוא ע"י תוספת בכח תפילתינו, לכן גם ע"י חטאינו מסתלקין אורם. אבל השורש, שלא בא על ידינו, אין אנו יכולין לפגום שם. אמנם, אחר שרבו

דבריאה כנודע, וזה גורם הסתלקות אור הכתר, כי אני ראשון ואני אחרון, ר"ל אני שהוא מלכות שהיא ה' אחרונה, גם הוא ראשון, שהוא אין אותיות אני, שהוא כתר. לכן בהסתלקות אור הכתר, יורד אור המלכות למטה. לכן אמר, וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תכין, ר"ל, שהכסא שלם, ויאיר הכתר שם, באופן שהמלכות תעלה למקומה, ויהיה כסא שלם. ובנה אותה בנין עולם, לא כבנינים הראשונים שנחרבו, להיות כי בנינים היה על ידי אדם.

את צמח: במלת צמח, יכוין לשם הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אדני, גי' צמח. באמרך לישועתך קיינו כל היום, יכוין למה ששואלין את האדם לאחר מיתחו, צפית לישועה, ולכן בברכה זו תכוין, שאתה מן המקוים לישועתו של הש"י. והנה יש לי ביאור אחר בברכת אמצעים אלו באופן אחר, ואולי שהכל א'. והוא, כי אלו י"ב אמצעים הם סוד הנשיקין, הבאים אחר החיבוק של אתה קדוש. והנה הנשיקין מן הפה באים, לכן אומרים בברכה אחרונה מן האמצעים שהוא אב הרחמן, צ"ל כי אתה שומע תפלת כל פה, שפי' אלו הנשיקין מן הפה העליון, והם י"ב נשיקין. ולא יאמר, כי אתה שומע תפלת עמך ישראל וכו'.^(ח)

שמע קולינו ה': בהוי"ה זו תכוין, בניקודו ביום

הגהה

ודור, הוא מכפר עליו שלא ימות ע"י אותו רשע ארמילוס, אלא שבכל פעם הוא ימות ע"י הקב"ה בעצמו, בסוד הנשיקה כנודע. ע"ש בחי' הנ"ל. ונראה, שע"י זכות העוסקים בחכמת אמת, יש כח בידם להגין על משיח בן יוסף שלא ימות ע"י הרשע ארמילוס, ועיין בפירש הזוהר ותראה ע"ז רזין דרזין.

(ח) צמח. וגם אני מכוין, לצפות לישועת ה', שעושה עמנו להצילנו מכמה פגעים רעים בכל יום ובכל דגע. ומצאתי תועלת גדול כמה פעמים בכל זה.

משיח בן יוסף, ולא ימות ע"י ארמילוס הרשע, והוא נקרא כסא דוד עבדך. וזה סוד, חיים שאל ממך, כמ"ש^(ט) בר"מ שעתיך משיח בן יוסף למות. ולא הבינו דבריו, והשם יודע נסתרות, וסופו מוכיח על תחלתו, שמת מורי החסיד ולה"ה בעו"ה.^(ח)

מע"ח: ארו"ל, והשימותי את מקדשכם, קדושתן עליהן אף כשהן שוממין, דאם לא כן הל"ל את מקדשכם השימותי. אך עתה משמע, שגם בחורבן נקרא מקדש, לזה אמר תשכון בתוך עירך, ר"ל, בהיות עירך אפילו חריבה, תשכון בה כאשר דברת. והשימותי כו' כנ"ל, כי לעולם לא וזה שכינה מכותל מערבי.

מע"ח: צ"ל וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תכין, ולא כנוסח רומניא, שפעם אחת נכנס חכם א' לפני מורי זלה"ה, ונסתכל במצחו, ואמר לו שמימו לא התפלל תפלה כראוי, ושאלו אותו החכם למה, ואמר לו, שלא אמר וכסא דוד עבדך במהרה לתוכה תכין בברכת תשכון. ע"כ מע"ח. וכסא דוד עבדך: הנה הש"י אומר כי יד על כס י"ה, וארו"ל אין הכסא שלם, כי אות א' חסר מכסא, וידוע כי כסא בבריאה, ובכל עולם יש בו י"ס, והנה אות כ' הם שנים, שהם חכמה ובינה ואות ס' ו"ק, וחסר חד שהוא אות א' שאינו מאיר שם עד מיתת עמלק. גם מלכות היא בהיכל ק"ק

(ח) ונלע"ד נתן: שרמו האי רמו בפסוק, כי ס"ת חיים' שאל' ממך' הוא מלך ור"ת למפרע הוא מש"ח, ונשארים אותיות אמצעים יא"מ, שהוא בא"ת ב"ש מו"ת. ר"ל, שמלך המשיח התפלל לפניך, שלא ימות על ידי ארמילוס הרשע, ושמעת לתפלתו ונתת לו אורך ימים, ר"ל, נתת לו אריכות הגלות שלא יבא במהרה, כדי שיוכל לבא כמה פעמים בגלגולים כמ"ש בחיקונים ע"ה, שבכל דוד ודוד יבא משיח בן יוסף בגלגול, אם יש צדיקים בדור שיהיו מגינים עליו שלא ימות, ומאחר שלא נמצא מי שיגין עליו, מוכרח הוא בעצמו למות, וע"י עונש המיתה שסובל בכל דוד

(ט) שעה"כ ח"א דף שלי"ב.

(ט) פרשת כי תשא אות כ"א דפרי דף רע"ה.

אל הפה הוזה, משא"כ באבות, עד לעתיד לבא. וכאן הוא ברכת י"ב שומע תפילה, נאמר בו כי אתה שומע תפלת כל פה, ולכן נאמר בו ותפתח וגו' ותראה"ו, כי ה"י וי"ו גי' ל"ז, הבל, והם סוד ל"ז אלף עיבר, הנזכר באדרא. וזהו טובך, לכן נאמר בו כי טוב הוא, לכן נאמר בו ותצפנהו, כנגד מה רב טובך אשר (ר"ת בג') י"א ה"ה ו"י ה"ה נשמה. איל"ה ה"ו יה"ם רוח. יאהדונה"י נפש. והם היחודים שמייחדים הצדיקים, ועי"ז זוכים ומתלבשים בהבל ובטוב הנ"ל. אשר צפנת ליראך: ר"ת אצל ק"ו ו"ש רז"ל בין אצל לאצל תריסר גמלי כו'. פירוש, בין אצל הראשון לשון עבר, בין אצל הבל לשון הוזה עתה. צפנת ליראך: ר"ת, ק"ך צירופי אלפים, נגד שמותיו של משה, לכן נאמר בו ראה נתתיך אלהים לפרעה. פעלת לחוסים בך: ר"ת, גי' יב"ק, נגד 'בני: ר"ת ב"ן, אדם: הוא גי' מ"ה, ע"כ.

מ"כ בספר ישן וז"ל, לבקש בשומע תפלה, וכך הזכיר הכוונה, כשתאמר שמע קולינו ה' אלהינו, יכוין לשם אב"ג ית"ץ. אב הרחמן רחם עלינו: קר"ע שט"ן. וקבל ברחמים וברצון את תפלתינו: נג"ד יכ"ש. כי אל שומע תפלות ותחנונים אתה: בט"ר צת"ג. ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו: חק"ב טנ"ע. כי אתה שומע תפלת כל פה: יג"ל פז"ק. בא"י שומע תפלה: שק"ו צי"ת. אח"כ תאמר בכוונה, וידך תשים על לבך סמוכים יהיו, אלהים בישראל גדול יחודך תשגבני וכו', ותאמר התולדות היוצאת משם מ"ב, שתחילתו אדיריר"ן וכו', הלא הם כתובים בספר נע"ח פ' בשלח, ובספר שושן סודות ע"ש, עכ"ל.

פרק כ'

רצה

אחר שהארנו בה מן נה"י שבו, אנו מאירין בה מן הנה"י דאמא המתלבשות תוך הו"א. ורצה:

הגהה

ג' בשבוע, אל הנקוד של שם ב"ן של יום ג', שהוא דעת המלכות, ויועיל לו הרבה מאוד לעלות במעלה. (עיין בטעמי המצות פ' ואתחנן ובדע"ח^ב שער שמות).

ראוי לאדם כשיאמר בלחש העמידה, שיאמר וידוי בשומע תפלה, כנו' בוזהר ח"ג דקצ"ה ע"ב. ונלע"ד ששמעתי, שטוב שיאמר חטאתי עויתי בלשון סתם, ולא יפרט החטאים, ואיני זוכר. וגם בשומע תפלה, חייב האדם לשאול מזונותיו מן הש"י, להורות שהוא בוטח בו ית', אשר בידו מזון כל האדם. וזו תפלת רב יבא בכל יום קודם אכילתו, הנזכר בוזהר^ט. ומסיים, בא"י שומע תפלה. ויכוין, בהו"ה זו ניקוד חש"ק חולם שבא קמץ, שהם ג' אבות, והגבורה בנתיים לבסמה.

ברכת שמע קולינו: כבר ביארנו, כי ברכת על הצדיקים הוא סוד יסוד שבו. ותשכון: הוא הוד. את צמח: נצח. אב הרחמן: ת"ת. והם סוד ד"ס שבו, שהם מדת המלכות. ואמנם, לפי שמחצית הת"ת הוזה נעשית כתר המלכות, לכן נקרא אב הרחמן, שהוא כתר המלכות.

נלע"ד נתן. שטוב לכוין בזה היחוד בכאן של מה רב טובך וגו'. מ"ה: הו"ה במילוי אלפיך. ר"ב: ע"ב ק"ל, ומ"ה, גי' רמ"ח עם הכולל, כי בשמות הנ"ל, יעשה לבוש שמתלבשים הצדיקים בג"ע, ויש בו רמ"ח אברים. טוב"ך: גי' ל"ה, מילוי ס"ג. תיקון י"ב דדיקנא דא"א, שהוא הפה שממנו הבל, והבל גי' ל"ז, והוא אור המקיף לכל זעיר בכללו, כי יש מקיף פרטי לכל א' מאבריו. ועד יש א"מ שלם ביחד לו ולנוקבא, ועד"ז לכל הי"ס. ועד יש מקיף א' כולל כולם, שהם א"א או"א זו"ן, והבל הנזכר נקרא אחסנתא דאבהן, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם, יומין קדמאין דאריך, שיהיה להם א"מ מהבל הפה, וזהו אשר צפנת ליראך, הם האבות. והבל זה, זה משה, שהיה גלגול הבל, לכן פה אל פה אדבר בו, והשיג

(ט) צמח. וגם ר' ייסא בפ' בשלח^ז דס"ה ע"ב.

פ) ע"ה ח"ב שער השמות סוף פרק ז'. ק) פסחים ס"ב: שער רה"ק יחוד ל"ט דף קע"ג.
צ) אות ש"צ ובדפו"י דף ס"ב: ר) שעה"כ ח"א דף רל"ז.

הוא כנגד נצח. מודים: נגד הוד. שים שלום: נגד היסוד. כשאומר רצה בעמידה, תכוין לשם אלהים במילוי ההי"ן, עולה גי' רצה. וסוד הדבר, כי לעולם שם אלהים ובפרט כשהוא במילוי, תמיד הוא בבינה, ואעפ"י שנמצאהו במ"א, עכ"ז שורשו הוא כאן, רק שנמשך ונתפשט למטה. והנה סוד נה"י אלו, שהם רצה ומודים ושים שלום, הם סוד נה"י דו"א, הבאים לו מצד הבינה, כנודע סוד כונן שמים בתבונה, לכן בתחלת כולם כשהוא אומר רצה, תכוין אל שם הנ"ל. והנה בהוי"ה זו, של בא"י המחזיר שכינתו וכו', תכוין לשם ב"ם, שהוא חילוף אל דחסד, וזה מ"ש הוא בחסד וחילופו בנצח. וכן בהוי"ה דמודים בבא"י הטוב שמך וכו', תכוין לשם חילוף אלהים במוכ"ן, כי אלהי"ם בגבורה, וחילופו במוכ"ן בהוד.

מ"כ וז"ל: וכמו שהיא קשטה עצמה, כך ז"א צריך להכין עצמו לזיווג, ומתחילין מיסוד שלו, ואח"כ הוד ונצח שבו, ואח"כ ת"ת שלו, ואח"כ רצה ומודים שים שלום נה"י שלו בשלה. ר"ל, פרצופה נעשה מנה"י שלו, ואותו הרושם שלו נשאר בה, ולזה רמוזין גי' ברכות אלו, ובשים שלום אז מתעורר יסוד צדיקים. נמצא, כי בתפלת הלחש עולה מלכות בהוד ויעקב בנצח, ויסוד מזווגן, לכן הוא בלחש, כי עדיין היא למטה קרובה לחיצונים, ואנו רוצין שלא ירגישו ושלא ידביקו שם. אבל בחזרה, עולה עד ח"ג, ושם הוא הזיווג, שהיסוד מתעורר בשים שלום, ולכן מיד צ"ל ויעבור.

מודים:

ענין מודים. תכוין, כי נודע כי אות ה' במלואו יש לה ג' מלואים, וסימנם יה"א, השלשתן מורים על שם הוי"ה, כי האות ה"א במילוי יו"ד כזה: ה"י, תמלאנה במילוי המילוי כזה: ה"א יו"ד, גי' הוי"ה. וכשהוא במילוי א' כזה: ה"א, תכוין כי הפ"ה הוא כ"ה, ועם א' המילוי הרי כ"ו, גי' הוי"ה. וכשהוא במילוי ה"ה, תכוין, כי ה"ה גי' י', וכשתמלאנה כזה: יו"ד, גי' כ', תמלא כ' כזה: כ"ף, גי' מאה. א"כ חוזרת להיות יו"ד, ולכן תחבר האותיות שיש מן א' עד י' שהם ה' זוגות,

ולא תמצא חיבור י' עם ה', רק בג' מקומות אלו לבד, שהם: י"ה ט"ו ז"ח, כי בכל א' מג' זוגות אלו, נרמזו ב' אותיות י"ה, והם ג"פ י"ה שיש בג' זוגות, והם גי' מ"ה, שהוא שם הוי"ה באלפין. גם תעשה באופן אחר, כי כיון שמילוי אות ה' הוא יו"ד, א"כ תחבר מן א' עד י' כזה: א"י, ב"ט, ג"ח, ד"ו, ה"ו, וכל זוג מאלו, גי' י"א, שהוא ב' אותיות ו"ה, כי למעלה כווננו בסוד י"ה, ועתה בסוד ו"ה, והוא ה"פ ו"ה. והנה ה"פ ו"ה שיש בה' זוגות אלו, הם גי' נ"ה, שהוא גי' שם מ"ה הנ"ל, עם י' אותיותיו. והנה אם תחבר י"ה כנ"ל ג"פ, שהוא גי' מ"ה הנ"ל, עם ה"פ ו"ה שהוא גי' נ"ה, יהיו מ"ה ונ"ה גי' מאה. הרי לך י"ה ו"ה עולין ק' לבדו, שהוא שם הוי"ה. וזהו שצריך לכוין במלת מודים, שהוא גי' ק', ר"ל, מודים אנחנו לך, בק' שהוא עולה הוי"ה, ע"ד הנ"ל. גם דע, כי שם הוי"ה ע"ה, עולה כ"ז, כי בשם הוי"ה רמוזים כל האותיות שהם כ"ז, שהם: כ"ב ומנצפ"ך. בכריעה של מודים אל תכוין, רק ו' לגבי ה' בכריעה ראשונה, וכנגדה בזקיפה ה' לגבי ו'. כי מודים דרבנן הוא כריעה שנייה של י' לגבי ה', ובזקיפה ה' לגבי י'. וז"ס מודים דרבנן, כי אין הכריעה זו אלא בגוף, ח"י חוליות שבשדרה.

מודים דרבנן

כי הנה ידעת, כי ת"ת יורד בנצח, ומלכות עולה בהוד, לכן צריך הת"ת לכוף ראשו, כדי להגיע אצלה ולנשק לה. והנה, ענין הב' כריעות אלו, תכוין בכריעות מודים, לכרוע ע"י שם אהי"ה במילוי ההין, וע"י יורד ו' לגבי ה' להאיד למלכות, ואין כאן אלא כריעה א', והוא סוד חוט השדרה, ח"י חולין דביה, שהם חיוב הכריעה בכרכת מודים, שהוא להוריד טפת החסדים, דרך חוט השדרה היורדת מן המוח דו"א דרך חוט השדרה, לתת לנוקבא. והזקיפה תהיה ה' לגבי ו', ע"י הויה דאלפין שהוא בגופא. ובאמרך, ויהללו ויברכו את שמך, צ"ל הגדול, ויכוין שם ע"ב דיודין, הנקרא גדול מצד החסד, חסד, גי' ע"ב הנקרא גדול. ובאמרך, והמרחם כי לא תמו, תכוין, כי הלא ה"ח המתפשטים תוך ז"א, מחסד עד הוד

דקמ"ב. והנה הם ד' חסדים, שהם ד' אותיות הוי"ה, והיסוד^(ד) הוא ה' הכולל כולם, והם ה"ח. ובאמרו המברך את עמו ישראל, יכוין, שהוא ר"ת גי' אלהים, והם ה' אותיות, נגד הה"ג ברחם אשה. ובאמרו בשלום, תכוין אל שם הוי"ה ארנ"י, כזה: יאהרונה^(ה), שהם זו"ן המתחברים ועושים שלום ביחד. הוזהר בכל תפלתך בין בחול ובין בשבת, לעולם תכוין באמרו המברך את עמו ישראל בשלום, לשם: אילההויה^(ו), שהוא שם הוי"ה אלהים שם מלא, ה"ג המתבסמין בה"ח, וגם שם זה עולה יב"ק.

תועלת אל הזכירה. לכוין בשם שלום, באמרו בא"י, כי הוי"ה זו נקוד בשורק, כמו שירעת שהוא נקוד הוי"ה ריטוד. ותכוין, כי שורק אותיות קשר. כי עתה מקשר כל העולמות על ידי יסוד, ושיתקשרו דברי חכמה בלבך. וכבר ידעת, כי בהתעוררות יסוד התחתון להזדווג עם נוקבא, או ברגע מתעוררין המוחין, להוריד ביסוד אותו הטפה הזרעית, ואז בברכת שים שלום, מתחיל לירד. והנה טיפת הזרע, יורדת ממוח הדעת מה"ח, והנה הם נתונים בתוך יסוד ראמא כנודע. וגם הוא נקרא שלום, כי כל בחי' היסוד נקרא שלום. לכן, באמרו את עמו ישראל בשלום, תכוין להמשיך הטפה היא, ולהוציא ממוח הדעת של ז"א, ומן היסוד ראמא הנתון שם, ולהורידה עד היסוד דז"א, לכן תכוין בהוי"ה זו, שהיא נקודה בשורק ואו, שהוי"ה בנקודה זו היא ביסוד כנודע^(א).

גם תכוין באמרו ה', שהם ה"ח, שכל א' הוא הוי"ה אחת, והם סוד טפת ה"ח היורדין ביסוד, וכנגדן מעלה הנוקבא מ"ן ה"ג, הנקראים שם

הגהה

כן, ונעשית שם אלהים ביחדין, שעולה מספר הארץ עם ד' אותיות. והוזהר ומלאה הארץ דעה, ע"י הזיווג שנקרא דע"ה, בסוד וידע אלקנה את אשתו, ואז מתחברין יחד. ש' עם מל"ו, הוא גי' שלום, לכן נקרא שמא שלים.

שבו. והנה ברכה זו של מודים היא בהוד, ושם מסתיים התפשטות הה"ח, ולכן אנו אומרים כי לא תמו חסדיך כי מעולם, כי אע"פ שכפי הנראה אינו שם, עכ"ז לא תמו, כי עדין הארתן חוזרות למשוך ביסוד, כי שם מתקבצין ה"ח, וכמ"ש בעז"ה בברכת שים שלום. ובאמרו, ולך נאה להודות, ס"ת כה"ת, שם קדוש. אח"כ כריעה ב', שהוא הטוב שמך ולך נאה להודות. תכוין בס' ב' כריעות, ו' לגבי ה' י' לגבי ה', וזה ע"י אהי"ה הב' דמילוי יודין. כי ד' אהי"ה הם בבינה, ב' ראשונים ביודין, וא' באלף, וא' בהיין. ולזה תכוין בשם יודין הב', ותזקוף ב' זקיפות, ה' לגבי ו' ה' לגבי י', וזה ע"י שם ב"ן דמלוי ההיין. והנה נשלמו עתה הארת ד' שמות דאהי"ה וד' שמות דהוי"ה במלואיהן, והאירו בזו"ג, ואז אנו אומרים שים שלום. פי', כי שלום הוא היסוד, שאחר שהאירו כל הדי' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שהם המוחין בז"א ונשלמו בו, ואח"כ יורד טפת הזרע להזדווג הז"א בנוקבא, וזהו בשים שלום. והענין, כי אחר החיבוק והנישוק, אז היא הכנסת עטרה לצורך הזיווג, והוא סוד שים שלום דה"ל.

שים שלום: כבד ידעת שהוא היסוד, ואז הוא סוד הזיווג. והנה, עדיין לא נרמזו שם הוי"ה ואלהים שם מלא הנזכר בהיכלות פ' פקודי, כי הלא בכל שם הוי"ה אנו מכוונין לשם, י"א ה"ד ו"ג ה"י, ובכל תפליתינו. אך באמרם ברוך אתה י"י המברך את עמו ישראל, יכוין אז אל שם מלא, כי ע"י מזדווגין היכלין תחאין בעילאין, נוקבא בדכורא. והנה בשם הוי"ה, הם ז' היכלי דכורא נכללין בו, ובפרט עיקד הכוונה הוא, לרמז לה' חסדים דאתכלילין בההוא אמא, כנזכר באדרא

(א) ונלע"ד: כי כאשר תמלא יסוד מן ז"א, מן הטפה של חסד, שהוא שם ע"ב עם ד' אותיות השורש שלהם, שהוא במספר מלאה, בסוד מלאה הארץ דיעה, דהיינו שנתמלאה היסוד דנוקבא, מאותו הטפה של חסד, על שהוא כמנין מלאה, אז גם היסוד דנוקבא הנקראת אלהים, נתמלאה גם

כשנוקבא דאצילות מדווגת עם בעלה, אז הרי שבע הנערות, שהם ז' היכלין דבריאה, הם מתרחקין משם, כי אינו דרך ארץ. אמנם, הם נעשין סוד מלבוש ומכסה כחצי גורן עגולה אל הנוקבא דאצילות, כנזכר בזוהר שיר השירים. והם מכסים את הנוקבא שלא יסתכלו שם החיצונים. וכבר הדעתין, כי הבריאה היא הכסא ונקראת אלהים, גי' הכסא. ועיקר שם אלהים הוא בבריאה בהיכלות, לכן תכוין בר"ת של "המברך" את "עמו" ישראל בשלום, ר"ת גי' אלהים, לחבר היכלי של הבריאה, באצילות הנקראת הויה הנזכר באררא, ואז מדווגים היכלי תתאין בעלאין, שהם דנוקבא עם דכורא. וז"ס שמא שלים, כי השם של הויה אלהים, גי' יב"ק, הוא שמא שלים הכולל כל העולמות, ואין לך שם הכולל כל העולמות כשם זה, לכן נקרא שם זה שמא שלים, יותר משאר שמות^(ב).

אמנם יש כאן כוונה גדולה אחרת, והוא, כי הלא בר' כריעות הראשונים, יחדנו שמות אהיה בהויה, ועתה אנו עושין חיבור הויה אלהים הויה ארני. וסוד הענין מה שהבנתי מרברי מורי זלה"ה הוא זה, כי הלא כבר ידעת, כי ג' מיני יחודים הם, א' הוא יחוד אהי"ה בהויה. ב' יחוד אלהים בהויה. ג' יחוד ארני בהויה. ולפעמים מתייחדים יחוד הא' או הב' או הג', ולפעמים שלשתן, ואז הוא יחוד הגמור שבכולם, ואז נקראת המלכות נ"ר ג"כ, כי ג' יחודים אלו גי' נ"ר, ואז המלכות היא נקראת נר מצוה, ומאירה. אמנם, ביאור ג' יחודים אלו, הוא מב' פנים. א' הוא, כי הלא שם הויה"ה בז"א, אכן ג' מיני יחודים שיש לז"א, א' הוא עם שם אהי"ה, שהוא סוד הבינה הנקראת

הגהה

י"ח, שהמשכנו האורות של הקדושה, אז כדי שלא ישלטו החיצונים בהם, באותם האורות של הקדושה, אנו מסיימים בעמידה במלת בשלום, שהם אותיות מלבוש של חשמ"ל הנ"ל. ופי' חשמ"ל, כי בזמן שיש הארת הקדושה, אז הוא חש, וכשיש ח"ו שליטה לחיצונים שם נקרא מ"ל.

אלהים, זהו ר"ת, המברך את עמו ישראל גי' אלהים. הרי חבור הויה אלהים, ה"ח וה"ג, הניתנין כולם ביסוד הנוקבא, לצורך בריאת הולד, והם הנשמות המתחדשין בכל זווג וזווג כנודע. נמצא, כי ה"ח יורדין, וה"ג עולין, ועי"ז מדווגים זו"ן, ומתחבר הכל ביחד. וזהו בשלום, פירוש, כי ב' יסודות של זו"ן, נקראים שלום. לכן באמרך בשלום, תכוין לחבר יאהרונה"י עתה שהם זו"ן האמורים.

האמנם ג"כ, כשתכוין ב' שמות הויה אלהים, תכוין לחברם כך: א"י ל"ה ה' ו"י ה"ם, כי הלא אלהים ה"ג הם, ומתחילין תחלה לעלות, ואח"כ יורדין הה"ח. גם תכוין בנקוד הויה זו בשורק כנ"ל, כי שורק אותיות קשר. פי', כי היסוד מקשר ומחבר את כל העולמות, ומחבר זו"ן יחד. ותכוין לקשרם על ידו, כל הי"ס שלו ביי"ס שלה. ותכוין במלת בשלום, כי הלא ה"ח וה"ג, הם מי"ם וא"ש כנודע, והם עושים שלום ומתחברים יחד, ואז נעשה יאהרונה"י. גם ראוי שתכוין, כי הלא כבר ידעת בזוהר, כי צריך האדם בתפלתו לחבר שמא שלים, שהוא הויה אלהים, שלא יש שמא שלים, אלא שמות אלו. והענין הוא, כי ער עתה בכל ברכותינו שבעמידה, לא כווננו אלא בשם הויה וארני, כמו שמבואר אצלינו, שבכל עת שתאמר שם הויה, תכוין לחבר עמו שם ארני באות ה' תתאה, כמבואר אצלינו במ"א. והנה חיבור זה של הויה ארני, הוא זו"ן לבר, אך אנו צריכין להאיר ולתת שפע אל כל העולמות שהעלינו, שהם עי"ב. והנה כבר בארנו, כי עשיה נכלל ביצירה, ויצירה בבריאה, באופן, שאין ניכר מכל העולמות, רק בבריאה הכולל את כולם. והנה

(ב) מע"ח: רע, כי בשלום, גי' חשמ"ל. והם גי' שע"ח נהורין, וגי' מלבוש, כי הוא מלביש ומכסה ומקיף אל הקדושה, שלא ישלטו החיצונים, והוא כסוי לכל ד' עולמות אבי"ע, כל א' לפי מדרגתו, כך הוא עב יותר מחבירו, ועשיה יותר מכולן הוא עב, כי שם הוא עיקר החיצונים, לכן אחר תפלת

אהיה והיא נכנסת תוך הו"א, והיא מתייחדת עמו, הרי זה חיבור הויה ואהיה. אח"כ חיבור ב' של ז"א עם לאה, והוא הויה אלהים, כי להיות לאה במקום הכסוי והעלם והסתר, הוא כולו דינין ונקראת אלהים. אח"כ חיבור ג' של ז"א עם רחל, והוא הויה ואדני, כי שם אדני עיקרו ברחל נוקבא דז"א, וכאשר כל ג' חבורים אלו מחוברים, הוא יחד שלם לגמרי.

פירוש ב', והוא הפירוש אשר אנו צריכין אליו יותר, והוא זה: דע, שג' חלוקות נחלק הו"א, א', הכתר. ב', המוחין חב"ד. ג', גופא ו"ק. והנה הענין הוא, כי הכתר הוא כולל כל המוחין, וכללותן הם בו ודאי כנודע, לכן צריך שיהיה בחינת כל הדי' מוחין, כלולות בכתר לברו, ששם הוא שורש המוחין, וזה סוד הויה ואהיה, כי אהיה הוא בכתר לבר, הויה הוא כללות הו"א, וכתר שבו נקרא אהיה, וכשנשלם הכתר שבו, אז נעשה הויה אהיה. והנה כללות כל הדי' מוחין, צריכין להיות בו, והדי' מוחין הם די' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, מלובשים בנה"י ראמא, שהם די' אהיה, וכל זה נתקן ונשלם ע"י ארבע כריעות וארבע זקיפות, ולכן הם בסוד כריעות וזקיפות, להוריד משורש די' מוחין שבכתר עצמו, לכן כל הכריעות וזקיפות, כולם הם סוד חיבור הויה אהיה. ואחר שנשלם חיבור זה ונתקן הכתר, אז אומרים ברכת שים שלום בא"י המברך וכו', ואז הוא חיבור הב' שהוא הויה ואלהים, וענינו הוא, להוריד הארת המוחין עצמו, אשר הם בחי' ב' לז"א, כי כמו שהכתר כולל כל מה שיש בהמוחין, כן המוחין כוללים כל מה שיש בגופא כנודע, כי הם מתפשטים מהארתן בכל קווי ז"א, וזהו הויה אלהים. והענין, כי כבר ידעת כי מן המוחין ואילך, אינו כ"כ רחמים כמו הכתר, כנודע שהמוחין במחשבה אתברירו כל הש"ך נצוצין, לכן נקרא אלהים. אח"כ אנחנו מגיעים אותו הארה, עד שאר גופו דז"א, אשר הנוקבא עומדת שם באחוריו, וזה נקרא הויה אדני. הרי בארנו ענין ג' יחדים אלו ובזה נשלם פירוש העמידה.

אמנם עדיין צריכין אנו לבאר, שלא נטעה במה שבארנו, כי הלא תחלה בארנו, שזיווג זה

הוא של יעקב ורחל, וכאן בארנו כי זו"ן מזדווגים, ואנו מורידין טפת הזרע של החסדים בברכת שים שלום. אך ביאור הענין הוא זה, כי אע"פ שבארנו כי זיווג זה הוא של יעקב ורחל, עכ"ז יש עוד זיווג אחר של ישראל שהוא ז"א עם לאה, מהחזה ולמעלה. והרי זו טענה א', כי גם הו"א יש לו זיווג עוד טענה אחרת והוא, כי הלא א"א ליעקב להזדווג עם רחל, אלא ע"י מה שניתן לו מן הו"א כנודע, לכן כל תיקון תפלינו הוא בו"א, כדי שיומשך ממנו וירד שפע ממנו ליעקב, ויזדווג יעקב ורחל, לכן תכלית הכוונה, אינו אלא בועיר אנפין.

והנה הענין בסוד ויעבור, בסוד י"ג מדות של רחמים, שם נתבאר זה יותר. כי הלא תחלת הכל, אנו צריכין להכניס מוחין בראש ז"א, ואח"כ בשים שלום, יורד הטפה הזרעית ממוח ז"א, אך אינה יורדת עד סיום פי האמה שלו, רק קודם שתרד אנו לוקחין אותו הארה במקום החזה דז"א, ששם בחי' יסוד עליון דז"א, כמבואר אצלינו, ועד שם ירדה הטפה בשים שלום באותו יסוד עליון, ושם הוא ג"כ בפי היסוד ראמא כנודע. וקודם שיתגלה לגמרי וירוץ בכח למטה כי אין מחיצות שם המעכבות ירידתה, כמבואר אצלינו אצל ירידת החסדים והתפשטותם בו"א, לכן שם אנו לוקחין הטפה, ומחלקין אותה לג' חלקים: שלישי א', לחיבור יותר מעולה. שלישי ב', לזיווג הו"א בלאה וזה ביי"ג מדות כמ"ש. שלישי ג', יורד עד סיום פי האמה דז"א, ומשם יוצא ליעקב לדעת שלו, ומשם יורד לפי האמה דיעקב, והוא נותנה בסוד הזיווג לרחל, ע"ש היטב בביאור י"ג מדות ושם נתבאר היטב.

אח"כ, קודם שתאמר יהיו לרצון אמרי פי, אמור עשה למען שמך וכו', ואמור פסוק למען יחלצוך ידידיך הושיעה ימינך וענני. ויכוין בר"ת, שם של יל"י, ושם זה מעלה ניצוצין מז' מלכים, כמבואר אצלינו בקבלת שבת, בפסוק ה' למבול ישב וגו'. ותכוין להעלותן ע"י שם זה. ור"ת ידיך הושיעה ימינך וענני, ר"ת יהיו, גימטריא א"ל. ולכך אומר אחריו יהיו לרצון אמרי פי, ותכוין ביהיו שהוא גימטריא א"ל. ובר"ת לרצון אמרי

פי, הוא אלף. והכוונה בשם שדי במילואו, שהוא גי' תתי"ד, וחחברו עם שם א"ל הנ"ל במלואים ג"כ, שהוא גי' קפ"ה, הרי הכל גי' אלף. נמצא, שתכוין בשם א"ל שד"י במלואו. אמנם תכוין, כי בפסוק זה יש י' תיבות, וכל תיבה שבה אות י', חוץ ממלת רצון שאין בה יו"ד. אבל עכ"ז, באומרו ב' ידי"ן במלת יהיו, יכוין א' לגופא, וא' כדי לתת יו"ד אחת, להשלים החסר במלת רצון. אמנם, עכ"ז אין ידי"ן ממש אלא בט' חיבות לבד, ותכוין כי ט' ידי"ן אלו, הם ט' ידי"ן אשר יש בר' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. נמצא, כי בפסוק זה נכללין כל הד' שמות הנ"ל, אשר כל סוד העמידה תלויה בהן.

אח"כ חפסע ג' פסיעות, פסיעה אחר פסיעה דווקא, ולא להתפשט הרגלים ולא להרחיב. וכוונת הדבר, כי הלא בעמידה אתה באצילות, ואתה מווג חתן וכלה, לכן בעת הזיווג אתה פוסע לאחוריק ומתרחק משם, והם ג' פסיעות, נגד ג' עולמות: בריאה יצירה עשיה. פסיעה א', להוריד מאצילות לבריאה. פסיעה ב', להוריד מבריאה ליצירה. פסיעה ג', להוריד מיצירה לעשיה.

בברכת המברך את עמו ישראל בשלום. נמצא בליקוטים, בשלום: גי' חשמ"ל, והם כמנין שע"ח נהורין, גימטריא מלבוש, כי זה הוא מלבוש ומקיף אל הקדושה שלא ישלטו החיצונים, והוא כסוי לכל ד"ע אבי"ע, כ"א לפי מדרגתו, כך הוא יותר עב מחברו, ועשיה הוא יותר עב מכולם, כי שם עיקר אחיזת החיצונים. לכן אחר תפלות י"ח, שהמשכנו האורות של הקדושה, ואז כדי שלא ישלטו החיצונים, אנו מסיימין במלת בשלום, שהוא אותיות מלבוש, גי' חשמ"ל כנ"ל.

כתב מהר"ן שפירא: נלע"ד, כאשר תכה הוי"ה שהוא יסוד ז"א, באדנ"י שהוא יסוד דנוקבא, בסוד הכאות הזיווג, בסוד והכית בצוד, כזה: י' פעמים א', הרי עשר. ה"פ ר', הם עשרים. ו"פ נ', הם ג' מאות. ה"פ י', הם נ'. ס"ה מנין שלום עם ד' אותיות. להורות על הכאות יסוד ז"א ע"י סוד הזווג עם יסוד הנוקבא, יוצא שלום מביניהם אל כל העולמות שלמטה מהם, כנלע"ד. הרב יוסף דן כתב, ששמע מהרב ז"ל: קדם

יהיו לרצון, יאמר פסוק יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה, ויכוין כי ד"ת עולה פ"ד, שהוא סנדלפו"ן (והוא גי' רי"ו די"ן). וס"ת גי' קמ"ד, ושניהן ביחד גי' כה"ת, שבוה השם הדג משה למצרי. ידידך: גי' מ"ח, הוא כ"ד כ"ר, כמ"ש בתיקונים טעם כ"ד דברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וניקודו, ניקוד כ"ד כ"ר. למען יחלצון ידידך: ס"ת גימ' ק"ך צירופים דאלהים.

כתב הר"ן שפירא ז"ל: צריך לכוין בזה היחד של למען יחלצון ידידך ה"ושיעה י"מינך ו"ענני, גימ' ג' יודין וא' משם ס"ג. וס"ת כל הפסוק קנ"ה, ועם הכולל קנ"ו, ג"פ ב"ן, לרמוז הידוע. למען: גי' ק"ץ, שהוא ב' א"ל אדנ"י דעשיה כנדע, יחד שניהם שהוא הכולל, וענני: גי' מקו"ם סוד הוי"ה כנדע, כמ"ש בתיקונים.

סדר הי"ח ברכות מהחברים

מלך עוזר ומושיע ומגן: יכוין לשם בוכ"ו, פנים של אהי"ה. וכך הוא הכוונה: מלך עוזר, רומז לגבורה של רחל, שנסרה הקב"ה. עוזר: ד"ל, שאחר שנסרה נעשיח עוזר ומושיע לו, שעומדת פב"פ. מגן: שאנו מעלין אותה למעלה, להיותה מגן עלינו. וג"פ א"ל, גי' מגן, וזהו מגן אברהם. וכאן חוזר להיכל אהבה שבאצילות, וכאן סוד השדיים ונקרא אל שדי. ובברכה זו נעשה פרצוף כולו דז"א ומוחיץ שלו, ובברכה זו מ"ח תיבין, נגד מח.

אתה גבור:

יכוין בגבורה, ובברכה זו מ"ה תיבין, נגד שם מ"ה, ובר"ת "אתה גבור" לעולם "אדני ר"ת שם של אגל"א, והוא שם גדול ואמין, ובו היה יהודה מתגבר על אויביו, וכאן הוא היכל זכות שדנין בו לבני אדם לחולי ולדפואה לחיים ולמות, גבורה דאצילות.

אתה קדוש:

בברכה זו י"ד תיבין, נגד פסוק וקרא זה אל זה, י"ד תיבות, והיכל זה הוא היכל רצון דאצילות, ובו ממונה רזיאל, אשר הוא המגלה רזין.

כי ימינך, לסוד החסד, והיא הוי"ה ניקוד סגול"ל כל אות ואות, כי הלא חסד קשור בבינה. ותכוין לחבר חסד עם בינה, ותפשוט אותו הימין לקבל בתשובה.

ראה נא:

אחר התשובה יש לנו לשאול, והוא, שיראה בעניינינו, וזאת הברכה רמוז לגבורה, שצריך שמדת הגבורה יראה בעניינינו וילחם מלחמותינו, כמ"ש וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים, לכן צריכין אנו למדת הגבורות, להשפיל ולהכניע אויבי ה', שהם שרי עמים של מעלה, ובזה יגאל אותנו ביד חזקה. לכן יש בברכה זו י"ז תיבין, נגד י"ז פעמים בפ' בהר: גאולה, חוץ ולא יגאל. דע, כי ברכה זו רומז לגבורה, לכן בר"ת רנ"ב וכו'. עיין בפע"ח, וסימן: בר"ן יחד ככבי בוקר.

רפאינו, סלח לנו

אלו הב' ברכות, לפי שהם חסד ורחמים. סלח, למדת החסד, לכן אנו שואלין במדת החסד, אעפ"י שאין אנו ראויין לסליחה, סלח לנו, בחסד הגדול. כי אל טוב וסלח אתה: אל, רומז לחסד. טוב: ליסוד, בתיבות אתה: רמוז לת"ת ומלכות. וברכה זו רומז לחסד שלה, ויש בהן ך' תיבין, נגד ך' תיבין, שיש מן ברכי נפשי את ה' ואל תשכחי וכו', עד המעטרכי. חסד ורחמים ורפואה תלויה בת"ת, ולזה רמזו רז"ל שלא רצה הקב"ה לתת רפואה לשום שר משרי אומות ע' שרים, ולתת לו כח, בעבור שלא ישימו בטחונם בשום שר, אלא בהקב"ה, כמ"ש כי אני ה' רופאך. ובזו הברכה יש כ"ז תיבין, נגד כ"ז אותיות שבפסוק, הסולח לכל עונייכי הרופא וכו'. וכ"ז אותיות שבפסוק, רפאות תהי לשריך ושקוי לעצמותיך, וכנגד כ"ז אותיות התורה, והתורה היא מת"ת. וצריך לכוין בברכה זו בת"ת שבה, ובר"ת, הוא רי"ו, לרמז, שעתה היא כלולה מחג"ת שלה.

ברך עלינו:

רמוז לנצח ירך ימין, ולשון ברך, מלשון כי לך חכרע כל בדרך, לשון ברכיים. ומכאן יתברכו

אתה חונן האדם דעת: רומז לנוקבא הנסתרת בדעת, שמשם נותנין מתנת חנם, ומדעת זה בא לת"ת הנקרא אדם, ומדעת זה יורד בינה לאדם, וזהו שאנו שואלין שיחננו דעה חכמה בינה מאתו חנם, אף ע"פ שאין אנו ראויין. בא"י חונן הדעת, חונן: בחכמה. הדעת: בחכמה. ויכוין בחכמה דעת שלה, שמקשטת עצמה לזיווג, ויש בברכה זו י"א תיבות, נגד י"א יריעות עזים, וכנגד הפסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב שיש בו י"א תיבות, וגם נגד י"א פעמים חכמה שבקהלת.

השיבנו:

בבינה שלה. דע, כי כל אדם שיש לו דעת, שב אל קונו, כי אין בור ירא חטא, וגם נפש בלא דעת לא טוב. ולפי זה נמשכה התשובה אחר הדעת, ותשובה זו, הכוונה שאנו מכוונים עתה, להוריד השפע מחכמה לבינה, ומבינה לחסד בדרך ישרה. ובכל ספירה וספירה, אנו שואלין הדבר התלוי באותו ספירה, לפי שהתשובה היא לחזור הדבר לשרשו, ולתיקון הראשון לתקן את אשר עוות, ואין דרך לשוב ולתקן, כ"א ע"י התורה שבע"פ, שנתרחק ממנה, ואנו שואלין, שימשכנו לתורתו שהיא השכינה. ודבקנו במצותיך: שהם הספירות הנכללין בת"ת. והחזירנו בתשובה שלימה לפניך: הוא היובל. ולכן צריך לכוין בבינה שלה, ולקשטה לזיווג. ובזו הברכה ט"ו תיבין, לפי שהתשובה מגעת עד כסא הכבוד, ז' רקיעים ז' אוירים, ורקיע שע"ג החיות, הרי ט"ו. גם טעם אחר, לפי שתמצא בפ' יעזוב רשע דרכו וכו', ט"ו תיבין, שמדבר על התשובה. וגם כן בפסוק חטאתי אודיעך וכו', ט"ו תיבין, וגם זה מדבר בסוד התשובה, כמ"ש ועוני לא כסיתי, וט"ו הוא שם י"ה.

בברכת השיבנו. שמעתי שמהרמ"א, ביקש ממורי זלה"ה על אודות בנו להחזירו בתשובה, וציווהו מורי זלה"ה שיכוין בתפילתו בהשיבנו וכו', שידוע הוא שהבינה הוא התשובה. ושיאמר כך בברכה זו: יהי רצון מלפניך יאו"א, שתחתור חתירה מתחת כסא כבודך, ותקבל בתשובה את פ' בני, כי ימינך פשוטה לקבל שבים. ויכוין באמדו

השנים, כי מכאן טוחנים מן לצדיקים, שהם יסוד ומלכות. ויכוין בנצח שלה. ויש בברכה זו ל' תיבין, נגד ל' אותיות שבפסוק, המשביע בטוב עריך כו'. וכנגד ב"פ אלו: יפתח ה' לך את אוצרו הטוב, ופסוק פותח את ידך כו'. כי בזה הברכה סוד הפרנסה בשם חת"ך, הרמוז בס"ת פא"י. תקע: רמוז להוד ירך שמאל, שנאמר ותקע כף ירך יעקב, ועליו נאמר כל היום דוה, לזה אמר, ותקע כף ירך יעקב. וצדיכין אנו הגאולה, משופר גדול, שהוא השופר הגדול הנקרא יובל, ולחבר את האוהל להיות אחד, לגאול אותנו. והם רמוזים במלת, ושא נ"ס, כמנין יב"ק עם הב' אותיות, וזהו למתק הדין של הוד, שהוא דוה, וזה המיתוק הוא קיבוץ גליות. ויש בברכה זו כ' תיבין, נגד כ' תיבין שבפסוק, וביום שמחתכם ובמועדיכם וכו', ותקעתם וכו', וסוד ברכה זו: תקע, גי' ב"פ מנצפ"ך עם אותיות תי"ו וקו"ף עי"ן וכולל, והם ב' גבורות ושליש שלא נמתקו. וצריך לכוין בבניה, שהוא שופר גדול, להביא מיתוק, להמתיק אלו הב' גבורות במלת ושא נ"ס, עם ב' אותיות גי' יב"ק כנ"ל.

השיבה שופטינו:

דע, כי שופטים הם צדיק וצדק, אחים לא יתפרדו. ויועצינו: הם נ"ה, שהם כליות יועצות. ומלוך אתה: הם הויה אדני, שרמוזין בת"ת ומלכות, וזהו בצדק ובמשפט. וכשמחברין ומיחדין צדק עם משפט, או נקראים שניהם צדקה. לזה אנו חותמין מלך אוהב צדקה ומשפט. ויש כ"ד תיבין, כנגד כ"ד תיבין שיש בפסוקים אלו, י"ב בכל א' מהן. א' ואשיבה שופטיך וכו'. ב' וארשתיך לי וכו'. והם נגד כ"ד ספרים, וצריך לכוין ביסוד שלה. ובר"ת שופטינו כבראשונה, ש"ך דינין, שהם ה"פ דין. וה' של השיבה, רומזת לה' אלפין של אדני, כדי למתק הה' דינין, עם הה' אלפין.

להם חלק במרכבה שבפנים, שהם מפסיקים עתה בינינו ובין אלהינו, שפחה כי תירש גבירתה ועבד כי ימלוך, ובאותו זמן לא תהיה תקומה לרוח הטומאה, כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, הם השרים שנכנסו, ומפסיקין השפע מן הארץ הקדושה, כי עתה הם מקבלין השפע, ומפסיקין בין אות ה' לאות וא"ו. אבל כשיתחברו עם משפט וצדק שהם ו"ה, או לא יעבור ביניהם זה הוד, ואז לא יהא ביניהם תיק ו"ה. והסוד, כי בעונותינו רוח הטומאה, כמו תיק ומלבוש לב' אותיות ו"ה, והם מקבלין השפע עתה. אבל באותו זמן שיתחברו יחד, לא יהיה להם חלק באותן ב' אותיות וכו'. אל תהי ת"ק ו"ה, פי', לא יהא להם תי"ק ו"ה, ומדי היונקים מהם למטה כרגע יאברו, לכשיאברו אלו למעלה, אז גם הם למטה יאברו, כמ"ש יפקוד ה' על צבא מרום וכו', ואח"כ על מלכי אדמה וכו'. לכן אומרים בר"ה תן כבוד לעמך ותקוה טובה לדורשיך, ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך. ויש בברכה זו כ"ט תיבין, כנגד כ"ט פורעניות שעתידי הקב"ה ליפרע מבצרה, שנאמר קצף ה' על הגוים וכו', ונטה עליו קו תוהו וכו'. וברכה זו, ביבנה תקנוהו וכו', כמ"ש בפנים בפע"ח, ולפיכך קבעוהו בתפלה. נמצא, עד עתה היה התיקון בה ממש מראש עד סוף, וגם נתקשטה היא לזיווג, לעמוד פב"פ לפניו, אבל עתה צריך ז"א לתקן עצמו לזיווג עמה.

ברכת ולמלשינים. באומרך אל תהי תקוה, תכוין שהוא סוד תי"ק ו"ה. כי יצירה ועשיה הם תיק ונרתק, אל אותיות ו"ה דהוי"ה. וזהו ותקוה טובה, שהאומות אין להם אחיזה רק בעשיה והיא נפש לבד. ואפילו זו מצד הקליפה ודעת שבה ובחינת רוח אין להם כלל. ואנו מתפללין, שלא יהא להם שום חלק, אפילו בנפש דעשיה, ולא יתפשטו כלל בקדושה, וזה סוד אל תהי תקו"ה.

על הצדיקים:

הם צדיק וצדק, יסוד ומלכות. ועל החסידים: הם נ"ה, הנקראים חסדי דוד הנאמנים. ועל שארית עמך בית ישראל: מצד הת"ת. ועל גירי הצדק: מצד חסד לאברהם אב הגרים. ועלינו יהמו

ולמלשינים:

דע, כי כאשר יתחברו הב' מדות שהם צדק ומשפט, אז יאברו כל כוחות הטומאה, ולא יהיה

הבאים מן היסוד הנקרא שת, והוא אב הרחמן
אבא עילאה, היכל נוגה ראצילות, ונקרא
זהרריא"ל.

רצה: ע"כ הם השאלות, שאדם שואל צרכיו
מאל יתברך, ואחר ששאלנו צרכינו, צריכין אנו
להזכיר שבחו של מקום בג' אחרונות, כאדם
הנפטר מרבו ונותן לו צרכיו, ואז מתפלל רצה.
ויכוין ברצון עלאה, הוא הכתר הנקרא מצח
הרצון. ה': חכמה. אלהינו: בינה. שבאלו הג"ס
נכללות ב' אותיות י"ה. בעמך ישראל: רמז לת"ת
ישראל, שהוא ו' הכולל ו"ס. ותפלתם: היא
מלכות, הנקרא תפלה, שנאמר ואני תפילתי, והיא
ה' אחרונה של שם, תפלה של יד. ועתה שהוא
מתוקן הכל למעלה, אנו מתפללין שישוב עבודה
למטה בדביר ביתו, ושם יקבלו את הקרבנות
והתפילות, וישוב השכינה לרצון שהוא היסוד,
ויתחברו צדק וצדיק, וזה המחזיר שכינתו לציון,
מחזיר טובה, מחזיר אבידה לבעלים.

מודים:

אז צריך לכרוע במודים, כדי להמשיך שפע
ליסוד מלמעלה בב' כריעות נגד הב' ההי"ן. ומי
שאינו כורע במודים, נעשה שדרתו נחש לאחר ע'
שנים. והטעם, כמו שהנחש הפריד אלופו של
עולם, שנאמר ונרגן מפריד אלוף, ואין נרגן אלא
נחש. אך מי שאינו כורע במודים, אינו ממשיך
השפע מלמעלה, ויונק מצד הנחש, ואז נעשה
שדרתו דומה לנחש לאחר ע' שנה, שהם ב"ד של
מעלה, שהם מסכימים לענוש אותו ולהפרידו מן
הבנין, ויונק מצד הנחש, ואין לה חלק בה, ובעבור
זה צריך למהר ולכרוע במודים, כשישמע מן
הש"ץ כשהוא מתפלל. דע, כי מודים עולה בגי'
ק', נגד ק' ברכות, וכנגד כל הי"ס, כל א' כלולה
מיו"ד, ונמצא, שמייחד העשר. דע עוד, כי
מסטרא דנחש יש יו"ד קליפות הטומאה, וכל מי
שאינו כורע במודים, נראה שאינו מודה בקדושה,
בודאי יודה בטומאה, כי מכלל הן וכו'. נמצא,
שהודה כבוד של נחש ונדבק בו, ולכן נעשה שדרתו
נחש. ועוד דע, כי מלת מודים עולה ק' כנ"ל, וכן
הי"ה בכללו במספר קדמי, אות י' עולה ג"ה, אות

נא: מצד הגבורה, יהמו הרחמים ויתגברו על
הדינין. ותן שכר טוב וכו', בא"י משען ומבטח
לצדיקים: ר"ת ימול, כל מי שימול מישראל,
נקרא צדיק, שנאמר ועמך כולם צדיקים. ויש
בברכה זו מ"ב תיבין, נגד שם מ"ב, שבו נברא
העולם בשביל הצדיקים, וכאן יכוין ליסוד שלו.

תשכון:

ר"ל, כאשר יחברו אלו ב' מדות צדיק וצדק,
הנקראים צדיקים, או יתחברו העולמות כולם,
ויבנה בית המקדש, וישכון שכינה בתוכה, ואין
שופ"ר. שנאמר בונה ירושלים ה' וכו'. ואז יקדים
המוח לקליפה, שנאמר הטיבה ברצונך וכו'. ויש
בברכה זו כ"ד תיבין, נגד שיש בפסוק וישבו על
הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב, דוד עבדי נשיא
להם לעולם. ובפסוק רני עקרה, יש בו י"ז תיבין,
ובפסוק ראשון לציון הנה הנם, הם ז' תיבין, הרי
כ"ד, וכן ג"כ פסוק למען ציון לא אחשה, ט"ו
תיבין. ופסוק והיתה עטרת תפארת, ט' תיבין, הרי
כ"ד. וכן בישעיה כ"ד דברים, יען משח ה' אותי
לבשר וכו', עד כי הם זרע ברך ה'. וצריך לכוין
בברכה זו להוד שלו לתקן לזיוג, כי כבר נתקן כל
פרצופה ועתה כוונה זו לתקן גם פרצוף שלו ויהיו
פכ"פ.

את צמח:

רמזו למשיח ב"ד, שיצמח בהיות זה הזיוג
למעלה, שיתחברו צדיק וצדק, וירום קרן משיחנו
ומלך דוד למטה. ומלכות שהיא נגד מדה שלו,
תרום קרנה למעלה, ח"ש וקרנו תרום בישועתיך.
ויש בברכה זו כ' תיבות, נגד שיש בפסוק כי נחם
ה' ציון, וכן בפסוק כה אמר ה' רנו ליעקב שמחה
וכו'. וכן על הר גבוה עלי לך וכו', יש ג"כ כ'
תיבות, וצריך אתה לכוין בנצח שלו.
אב הרחמן: רמז לת"ת, שהוא אב הרחמן, ולזה
אומרים ברה"ה, אם כבנים אם כעבדים, אם כבנים,
רחמנו כרחם אב על בנים. ויש בברכה זו ל"ה
תיבות, וסימנם: הלה' תגמלו זאת. וכן יש בתפלה
לדוד שמעה ה' צדק, עד זמותי בל יעבר פי. וחוחם
בא"י שומע תפלה: ר"ת ש"ת. הם ש"ת אותיות,

וצריך לישב באימה וביראה וברעדה, לפני מלך ומלכה, להוריד פניו למטה בהכנעה גדולה. זהו ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב, בסוד השושבין, שהוא יסוד הנקרא טוב, בא"י הטוב שמך ולך נאה.

דע, כי ברצה ומודים, צריך לכוין בנ"ה, וכאן צריך לכוין בשם א"ל אלהים, השם במוכ"ן. ודע, כי מרצה ועד מודים ל"ד תיבין, וכן בפסוק אבא ביתך בעולות, עד אשר עשה לנפשי, ל"ד תיבין. ומן מודים עד שים שלום, פ"ו תיבין. וכן במזמור למנצח על מות לבן וכו', עד הגידו בעמים עלילותיו, פ"ו תיבין. נגד מדת המלכות שנקראת אלהים.

שים שלום:

זהו היכל לבנת הספיר, לזה אנו מתפללין שים שלום, לפי שאין כלי מחזיק ברכה אלא שלום כמשארו"ל. וזיווג שלמעלה לא נעשה אלא ע"י שלום, ועתה סוד הזיווג תו"מ ע"י היסוד, ומסתיים בשלום, ע"כ מהחברים.

ה' עולה ט"ו, אות ו' עולה כ"א, אות ה' ט"ו, סך הכל ק"ו. וכן עולה מודים עם ה' אותיות והכולל. וכל הכורע בו, מודה בקו האמצעי, שבו תלויים תרי"ג מצות. לכן מי שאינו כורע, כופר בעיקר בתורה ובתרי"ג מצות.

ואומרים מודים אנחנו לך שאתה הוא ה' אלהינו: כת"ר. ואלהי אבותינו: חו"ב. על חיינו המסורים בידך: חו"ג. ועל נשמותינו הפקודות לך: ת"ת. ועל נסיך שבכל יום עמנו: נ"ה. ועל נפלאותיך וטובותיך: יסוד ומלכות. הרי כולם מלמעלה למטה דרך פרט, אח"כ חוזר וכולל אותן דרך כלל, הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך: הם נה"י ומלכות בכלל, הרמוזים בה' של הטוב. והמרחם כי לא תמו חסדיך: הם חג"ת, כי מעולם היא מלכות שנקראת עולם. קוינו לך: בת"ת. ועל כולם יתברך: מצד בינה. ויתרומם: מצד חכמה. ויתנשא: מצד כתר. הרי שהחתן וכלה ושושבינן כולם למעלה, עד שמושיבין הכל לחופה בבית אביה ואמה, ונשארו החתן והכלה לבדם למעלה לזיווג. וזהו וכל החיים יודוך, הם הו"ק ח"ג נה"י, והדעת בכלל הו', ועתה הוא סוד הזיווג,

פרק א'

זה סדר שלה. והענין, כי הלא כשאנו מסתכלין בבשרינו אחזה אלוה, כי היסוד של נוקבא כולה היא למעלה בפרקין עלאין דנ"ה דידה, והיה ראוי שיסוד דאימא יושלם למעלה בדעת ז"א, ובמקום ב"פ קדמאין דנ"ה דידה. אך ענין הזה, הוא סוד והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, כי כאשר הנוקבא תרבץ על בניה, הגה יושפל כל היסוד שלה, עד נגד ב' פרקין תניינין דנ"ה דידה. והנה, לכן היסוד דאימא מגיע עד פרקין תניינין

חזרת עמידה דש"ץ. דע, כי הלא בתפלת הלחש, העמדנו יעקב בנצח, ורחל בהוד של ז"א, ואנו רוצין בחזרה להעלותן יותר למעלה, עד חו"ג, יעקב בחסד ורחל בגבורה. והנה כבר בארנו, כי בהיות יסוד אמא מגיע עד החזה, גורם שלא יעלה יעקב ורחל יותר למעלה, כי כתרם הוא בת"ת המגולה, וראשי פרקי נ"ה הם במוחיין שלהם, והנה היות יסוד אמא מגיע עד החזה, אין

(א) שעה"כ ענין כונת חזרת העמידה דרוש א' דף רמ"ט.

הבנים כנ"ל, לכן אינה מתגלה ממנה אלא ג"ת לבד, שהם נצח הוד יסוד, ולכן יעקב ורחל הם בנה"י לבד. ואחר כך בחזרת העמידה, נוקפת, ואז מתגלגל גם חג"ת דז"א כנ"ל, ולכן עולין יעקב ורחל עד חג"ת גם כן. אך במנחה, אין נכנסין רק ו"ק דמוחין דאמא, ואין נכנסין דאבא כלל, ולכן אין יעקב יוצא, רק לאה לבד, מו"ק דאמא, עם ז"א עצמו. ואם היו נכנסין כל המוחין דאמא, היתה יוצאת רחל לתתא, ועתה שהם ר' קצוות למעלה לבד, לכן יוצאת לאה לבדה, ומזדווגת עם ז"א עצמו מהחזה ולמעלה לבד.

אמנם, לפי שרחל עומדת באחור ורואה מקום לאה פנוי, כי נהפכה פב"פ בו"א, לכן עולה ולוקחת מקום לאה ג"כ מן האחור, ונמצאת ארוכה בכל אורך דז"א, רק שהם אב"א.

נמצא, כי במנחה לא נכנסו ג"ר רק ר' קצוות דאמא לבד, שנסתלקו אחר תפלת שחרית, ועתה חזרו הם ולא יותר, ומה שנעשה בשחרית ע"י ק"ש לבד, נעשה במנחה ע"י עמידה, ואין כאן ק"ש. אך בערבית, יש ק"ש חדשה, ואז נכנסים ו"ק דאמא, ואחר כך בעמידה מה שניתוסף, הוא ו"ק דאבא. נמצא, לא יש לרחל מוחין, כי אין רחל יוצאת אלא תחת לאה, ועתה שלא יש רק ו"ק, אינם אלא כנגד לאה לבד, לכן בערבית, הוא זווג לאה, אמנם לפי שנכנסו ו"ק דאבא, לכן יוצא יעקב, כי הגלוי דאבא עתה ברישא דז"א. אמנם יעקב, אין מי שימנעוהו שיצא למעלה מהחזה, משא"כ ברחל שלאה מנעתה, לכן עתה הוא זיוג יעקב ולאה, רק הוא מהחזה ולמעלה. אך אחר חצות לילה, אז הוא זיוג יעקב ולאה פב"פ, באורך כל הז"א. והטעם, כי הלא תחלה נטלה לאה אותן האורות של ו"ק דאמא כנ"ל, ואחר תפלת ערבית חזרה למקומה, וכל חצות לילה היה או"א בונים אותה באחור, ונכנסו בה כל חצות לילה ראשונה נה"י דאמא, לכן יש בה כח אח"כ בפנים להיות באורך ז"א כולו. וגם יעקב נגדל, לפי שבחצי לילה ראשונה כשנכנסו נה"י דאו"א בלאה, שם הוא יוצא בחי' יעקב מלאה, וכשנצרף אותו הארה ורשימו ההוא, עם יעקב היוצא מז"א עצמו, אחר

נצח הוד דידה, שהוא בחזה ז"א, ואז נקרא והאם רובצת על האפרוחים. אמנם, אין האם רובצת, אלא כשיש ב' בנים, והוא והאם רובצת על האפרוחים או על הבצים. אך כשאין לה אלא בן אחד לבד, אינה רובצת אלא זוקפת מעומד.

והנה, במלת באהבה בכרכת אבות בארנו, שאז נכנסין נה"י דאמא בנוקבא, ואז היתה על הבת לבדה, ולא על הב' בנים שהם זו"ג, ולכן אז לא היתה רובצת רק עומדת זקופה, ואז היסוד דאמא היה נגד דעת דז"א, ולא יותר שפל מזה. ואח"כ, אפילו שחזרו נה"י תוך ז"א, עכ"ז לא חזרה להיות רובצת, ונשארה כמו שהיתה, כי המלכות, אינה צריכה כ"כ עד שתושפל אמא עד למטה, ואז נשארו ג' אמצעים שהם חג"ת דז"א מגולים, כי יסוד אמא כלה ונפסק בדעת דז"א, ועי"כ יכולין יעקב ורחל לעלות כל חג"ת דז"א, כי מה שמקומן תמיד בנה"י דז"א לבד, הוא מפני יסוד דבינה היורד למטה, ומכסה ומחשיך, ואין יכולין לצאת אלא ממקום מגולה. ועתה שחג"ת דז"א הם מגולין, הנה גם הם עולין, כפי גובה אור המגולה, כי מאור המגולה הם יוצאין, וכפי גדלו הם נגדלין. וז"ס שחזרת עמידה אינה אלא ברבים. וכבר ידעת מה שאמרו בוהר ובגמרא, דאין רבים פחות מתלת, והם סוד תלת אבהן חג"ת, אשר שם עולין יעקב ורחל בחזרת עמידה.

פרק ב'

ענין העמידה. כבר בארנו לעיל, כי זיווג שחרית ביעקב ורחל מהחזה ולמטה, ושל מנחה וכו'. וטעם הרבר, דע, כי הלא הטעם שרחל ויעקב אינם יוצאים אלא מהחזה ולמטה, כבר נתבאר לעיל, לפי שלמעלה מן החזה עדיין האורות סתומים בין אותם דאבא ובין אותם דאמא, אך מהחזה ולמטה שם נתגלים כל האורות, בין אותם של אבא ליעקב, ובין אותם של אמא לרחל. והנה, כשאמא הכניסה כל נה"י שלה תוך הז"א, ואז יש לו אל הז"א מוחין גמורים, הנה אז עומדת אמא בב' בחינות, או זקופה או רובצת על הבנים. אמנם בעמידה דשחרית בלחש, כבר יש אל הז"א מוחין גמורים, ואז היא רובצת על

שנכנסו בו נה"י ראמא וע"י כל אותן האורות, יש בו כח לגדל בכל הז"א.

^(ב) כוונת ברוך הוא וברוך שמו שבחזרת עמידה, ג' יודין (ס"א אהי"ה) של אהי"ה, מלבוש למלוי ג' יודין הנקרא ס"ג. וברוך שמו אדנ"י, מלבוש לשם מלוי דאלפי"ן. גם בחינה אחרת כנגד ד' אותיות הויות, ותכוין, כי ברוך, אות י' מהשם והוא הוי"ה. הוא, ה' של השם ושם אהי"ה. וברוך, ו' של השם ושם הוי"ה. שמו, ה' תתאה והוא שם אדנ"י.

צריך אדם לכוין בקדושה ביותר לקדש שמו יתעלה, ויכוין הרגלים בעת שיאמר הש"ץ הקדושה נקדישך ונעריצך, לעשות הקדושה בסוד ורגליהם רגל ישרה. גם לא היה נוהג לעשות ג' פסיעות אחר הקדושה ולומר שלום, כמו שיש נוהגין כשהש"ץ מסיים הקדושה לומר שלום ולחזור למקומו. ומורי זה"ה לא היה נוהג כן, אלא כשהש"ץ היה רוצה להתחיל הקדושה, היה פוסע ג' פסיעות לפניו, ממקום שהיה שם אחר עמידה, והיה נשאר שם במקומו עד נפילת אפים, והיה מכוין מאוד הרגלים, והיה אומר נקדישך ונעריצך בקול רם, וגם ק' ק' ק' בקול רם, והשאר היה אומר תיבה ותיבה עם הש"ץ, ועוצם עיניו ודולג ג' דלוגים. וטעם ב' תיבות נקדישך ונעריצך כתוב בתוס' דמס' פאה.^(א)

מע"ח: ואין לומר נקדש את שמך, כמנהג האשכנזים, אלא נקדישך ונעריצך.

פרק ג'

^(ח) ענין הקדושה. דע, כבר הדעתך, כי בחול עולה המלכות בהוד וכו', כל זה כתוב לעיל בקדושה דיוצר, עד כי הוא נסתר ונעלם בו ע"ש כולו.

אמנם אני המעתיק מצאתי כתוב בס"א בשינוי הלשון, ורצוני להעתיק זה הנה וז"ל: סוד הקדושה

הגהה

(ג) צמח: ואני לא ראיתי ולא מצאתי זה ברב אלפסי ששם כל התוספתא ואולי יש שבכתב נדמנה לו.^(א)

בכ"מ, כי ת"ת עולה ומקבל חכמה ואחר כך יורד למקומו, ואח"כ נותן לנה"י, וזהו ה' צבאות. ומשם הולך למלכות, והוא מצד החכמה. וצריך לדעת, למה ביוצר אין אומרים ימלוך כלל, ובובא לציון, אומרים ה' ימלוך לעולם ועד, ולא ימלוך ה'. והענין, כי בעמידה אנו מכוונין להעלות המלכות אצל ז"א ע"י קדושה זו, וזהו "אלהיך ציון לדור" ודור, ר"ת אצלו, וכן תכוין. אבל ביוצר עדיין לא עלתה אצלו, לכן אין אומרים ימלוך, כי ימלוך מורה על אור הדעת, המעלה המלכות אל הת"ת, והוא אור דאמצעייתא. וברוך כבוד, אור בינה, וזהו לעומתם של המקדישים שמביאין אור החכמה, ולעומתם מביאין אור הבינה, וזהו ברוך כבוד ה' ממקומו. ברוך כבוד ה': שהוא בינה. ממקומו: שהוא המלכות. כלומר, ע"י מלכות העולה אליה, ימלוך הוא דעת, ונמשך עד מלכות להעלותה. אמנם ביוצר, עדיין לא עלתה אצלו באצילות, ששם הוא הוי"ה, והמלכות עלה אצלו. וזהו ימלוך ה', כלומר, המלכות תעלה לה, שהוא ת"ת דאצילות. אבל בבריאה אין הויה, לכן אין אומרים ימלוך, אבל קדושה זו כדי להעלות מלכות דבריאה להוד, לפי שעולה מלכות דבריאה, בהיכל ק"ק של עולם התחתון, ואנו מכוונין ביוצר להעלותה להוד בריאה, לכן אנו אומרים קדושה זו בלאל ברוך, שהוא היכל עצם והוא הוד, על ידי קדושה זו תעלה. ואין לומר ימלוך, שאין אור ז"א בכאן הנקרא ה'. ובובא לציון, שאנו מקדשין המלכות כדי להורידה לעולם בריאה, מלאה אור וקדושה, וכיון שהיא יורדת, מקדים לה אור ז"א לשמרה, ואח"כ תרד, וזהו ה' ימלוך, כלומר י"י קדם, ואח"כ מלכות, עכ"מ.

ימלוך ה' כו', ר"ת אצלו, פירוש, כי אנו מעלין אצלו, אצל ת"ת ו', ובוה ה' ימלוך וכו'. עוד יש כוונה אחרת בקדושה, והוא, הלא ג' קדושות הם: א' הוא קדושת דשחרית של עמידה. וא' בתפלת

(ב) שעה"כ חזרת העמידה דף רע"ב ט"א. (ח) שעה"כ חזרת העמידה דרוש ג' דף רנ"ח.

(ג) מסכת סופרים פרק ט"ז הלכה י"ב. תוספתא ברכות י"א.

בסוד החכמה. ואח"כ אנו מברכים אותה מהבינה, וזהו ברוך כבוד ה', שהיא מלכות. ממקומו, שהוא בינה, וז"ס התפשטות הבינה. ואח"כ בסוד הדעת, אנו' אומרים ימלוך וכו', ומתחיל המלכות דרך העליה להעלות, עד הויה שהוא הדעת, ואז היא אצלו ממש בהוד כנ"ל. ולכן ר"ת "אלהיך" ציון "לדור" ודור, הם אצל"ו. אמנם בקדושת מעומד, אנו מעלים המלכות דאצילות, בהוד עם הת"ת. ולכן, אחר אשר האיר במלכות מן חו"ג, בסוד חזרת התפלה, כמו שידעת בב' ברכות הראשונות, אז תחבר ע"י אותו ההארה עם הת"ת, ואז אנו אומרים קדוש וברוך וימלוך, עד קדושת יוצר. ואמנם בקדושת ובא לציון, סוד ירידת המלכות הבריאה בהיכל ק"ק כנ"ל, ששם מקומה תמיד, ואז אנו צריכים להמשיך ולהשפיע קדושה, ואז אנו חוזרים ואומרים קדוש וברוך וימלוך, ע"ד הנ"ל. ולפי שקדושה אלו דובא לציון, הוא דרך ירידה, ואז מקבלין שפע, לזה אומרים ומקבלין דין מן דין וכו'. אמנם יש חילוק, כי בקדושת יוצר, אנו מעלים אותה, לכן אין רצוננו להזכיר הת"ת אצלה, ולכן אין אנו אומרים ימלוך וכו' שהוא בסוד הת"ת, רק בעמידה, שאז שניהם יחד. אך בובא לציון, אז אנו מורידים הת"ת עמה, ולכן אין אומרים ימלוך, רק במקומו אנו אומרים ה' ימלוך לעולם ועד.

ועתה נבאר לך סוד הקדושה. הנה, אע"פ שאמרנו כי בחזרת עמידה עולין עד חג"ת, אינה בתחלת עמידה. אך בברכת אבות, מאירים בהן מן החסד, כדי לעלות שם יעקב. ובברכת גבורות, מאירים בהן מן הגבורה, כדי שתעלה שם רחל. ואחר שכבר קבלו הארה מן ב' זרועות דז"א, אז הז"א מעלה אותה ע"י ב' זרועותיו אלו ועולין עד חג"ת, והעלאה זו הוא ע"י הקדושה.

אמנם סוד הקדושה ותכליתה הוא, כדי להאיר לדעת של רחל, כי דעתן של נשים קלה. ואחר אשר קבלה הארה מן ב' זרועותיו, אז מקבלת הארה מקו האמצעי, הנמשך מן הדעת עליון דז"א, ומאיר בדעתה שיושלם, ואנו אומרים אז קדושה, כי כל קדושה הוא במוחין, וכוונתם הוא, להשלים המוח שלה. ואחר שקבלה המוחין, מסוד

מנחה בעמידה. וא' הוא קדושת ובא לציון, שאנו אומרים אותה במ"ש. והנה בחי' הקדושה כבר ידעת מציאותה, והוא דילוג המלכות למעלה ממקומה, לקבל דעת, כי דעתה קלה. וז"ס הדילוג שאנו מדלגין, כשאנו אומרים קדוש וכו'. והנה כל העלייה אינה אלא ע"י שם מ"ב, לכן תכוין בקדושת העמידה בשחרית מב' אותיות של אבגית"ץ, שהם א"ב, כי הלא שם זה הראשון, הוא כולל כל שם מ"ב, והוא עיקרו של שם, כי הוא סוד ספירת החסד, המתפשט בכלום, לכן כל הכוונה בשם זה, ותכוין באותיות א"ב בשחרית. ובקדושת המנחה, תכוין ב' אותיות ג"י. ובמ"ש בקדושה ובא לציון, תכוין בב' אותיות ת"ץ האחרונות. (נ"א: ג"י בשחרית, וא"ב במנחה).

צריך האדם לכוין בקדושה ביותר לקדש הש"י, כדי שישררה עליו קדושה מלמעלה. וזה כוונת הפסוק באומרו, והתקדשתם תחלה, ואח"כ והייתם קדושים, כנזכר בזוהר, וזהו ונקדשתי בתוך בני ישראל. לכן צריך ליזהר מאוד בקדושה, ולכן באמרם ברוך כבוד ה' ממקומו, יכוין כי המלכות היא כבוד דז"א, הנקרא הוי"ה. ואחר שנתברכה מהויה שהוא ז"א, אז מלא כה"כ שהיא המלכות, כבודו הארץ ממש, דהיינו זה העולם. (נ"א: מלא כל הארץ כבודו, כי מלכות הנקראת ארץ, נתמלאה מקדושת הש"י, ואח"כ מכה"כ ממש).

נ"א: ענין הקדושה, דע, כי כבר הדעתך כי בחול עולה המלכות בהוד, והת"ת בנצח. והנה סוד קדושת יוצר, הכוונה להעלות מלכות דבריאה העומדת בהיכל ק"ק דיצירה, להעלות בהוד דבריאה, שהוא היכל עצם השמים. ולכך קדושה זו, היא באל ברוך, ואנו ממשיכין לה רוחניות וכח שפע מג"ר חב"ד. ולכן אבאר לך סוד פירוש הקדושה בכ"מ קדוש וכו'. והענין הוא, כי תחלה עולה סוד הוא"ו של הת"ת, בחכמה הנקרא קדוש, ונעשה קדוש. ואח"כ מתפשט עד הת"ת סוד הקדוש, ונעשה שם קדוש, ואח"כ מתפשט ביסוד, ונעשה קדוש. ונמצא, כי לעולם סוד קדוש, פי' קדוש ו'. ובקדוש ג', אנו מחברים יסוד עם נ"ה, וזהו הוי"ה צבאות, ומתפשט שם במלכות הנקראת מלא כל הארץ כבודו, והרי נתקדשה

הדעת ועלתה שם, אז אנו אומרים אח"כ אתה קדוש. פי', כי כבר נתקדשה וקבלה הארה מקדוש עליון הם המוחין, דרך קו האמצעי. אשר אתה קדוש, רומז אל קו האמצעי כמבואר.

אמנם דע, הלא קודם שיעלו יעקב ורחל בחג"ת דז"א, צריכין אנו להעלות גם את חג"ת דז"א עצמן אל ג"ר שלו, שהם המוחין שלו הנקרא קדוש, ולקדש את חג"ת שלו מאותו הקדוש, וע"י הקדושה שנטלו משם, ישפיעו ביעקב ורחל גם הם לעלות עד חג"ת, כי כל דבר התחתון אי אפשר להעלות למעלה, עד שיגיע לו תוספת אור עליון ממה שהיה לו בתחלה, כמבואר אצלנו בסוד קבלת שבת.

והנה חג"ת דז"א, צריכין ב' מיני עליות. א' תחלה לצורך עצמן, כי גם הם צריכין תוספת הארה, כדי שיוכלו לקבל הארה מג"ר. ואחר שיעלו לצורך עצמן, חוזרין ועולין פעם ב', לצורך העלאת יעקב ורחל.

והנה אנו אומרים תחלה, נקדישך ונעריצך כנועם. ותכוין בג' תיבות אלו, שעולין חסד גבורה ת"ת למעלה עד המוחין, לקבל הארת עצמן תחלה. ולכן נקדישך כנגד חסד, שעולה לחכמה הנקרא קודש, וזה נקדישך, פי', נעלה אותך עד הקודש. ונעריצך, לעלות הגבורה עד הבינה, ולפי שכולם סוד גבורות, אנו אומרים נעריצך, פי', נגבירך. כנועם, להעלות הת"ת בדעת. והענין, כי יסוד רבינה נקרא נועם העליון, והוא אהי"ה דידי"ן גי' נועם, ושם מתגלה נועם אור הבינה, בדרך יסוד של תבונה העומדת בדעת ז"א, והנה מקבלין עתה הארה לצורך עצמן, ואח"כ מורידין אותן למטה, שירדו להאיר למטה, ואנו אומרים שיח סוד שרפי קודש. שיח, כנגד החסד שירד למקומו מלא שפע. סוד, כנגד הגבורה, כי סוד גי' יי"ן, הוא הגבורה. שרפי קודש, הוא ת"ת היורד. וא"ת, הלא יותר מעולה הוא הסוד, מן הרבור שהוא שיח, כי הסוד הוא למעלה, והריבור הוא למטה. אך הענין בכאן הוא להיפך, כי הלא הדיבור שבו נכלל הסוד, שהוא הקול שמוציא האדם קול הברה מפיו בחשאי שהוא ההבל, וכשיגביה האדם קולו יותר נעשה דיבור. נמצא,

כי הסוד נכלל בכלל הדיבור, אך הדיבור אינו נכלל בכלל הסוד, כי אפשר להיות הסוד שהוא ההבל פה בלתי דיבור. אך הדיבור בלתי הבל שהוא סוד, א"א להיות, לכן בכאן קרא לחסד שהוא עליון קרא שיח, ולגבורה סוד. כי הלא הימין כולל את השמאל עמו, אך השמאל אינו יכול לכלול את הימין עמו.

המשלשים לך קדושה: עתה נותנין שפע ג' מרות אלו שהם חג"ת, מאירין מן האור והקדושה שקבלו מן הקודש העליון שהם המוחין, ונותנין אל הג"ת שהם נה"י דז"א עצמו, ומאירין אז ג"כ ביעקב ורחל. וזהו וקרא זה אל זה, כי הם י"ב פרקי דכורא דיעקב, ביי"ב דנוקבא רחל, ומאירין אלו לאלו, ואז עולים כולם למעלה. כיצד: חג"ת בכח"ב, ונה"י בחג"ת, ואז עולין יעקב ורחל שהיו בנה"י דז"א, ועולין עמהם עד חג"ת. ואל תתמה, אם עולין נה"י דז"א עצמו במקום חג"ת. כי כבר ביארנו, כי כל תפלה אפילו בחול, עולים העולמות ונכללין זב"ז, וזהו ענין ק' ק' ק'. פי', קדוש א', ראוי להעלות חסד בחכמה. קדוש ב', עולה גבורה בבינה. קדוש ג', עולה ת"ת בדעת.

אח"כ עולין נה"י בחג"ת, והם ה' צבאות. כי ה' יסוד, וצבאות הם נ"ה העולין בחג"ת. ואח"כ עולה הנוקבא שם עד נה"י במקומן, וזהו מלא כל הארץ כבודו. כי הארץ היא המלכות, ממלאה את כל אותו מקום של נה"י. וביאור הרבר, כי הלא כשעלתה המלכות אל מקום נה"י, היה נדאה שנשאר מקום המלכות חלול ופנוי, ולזה אמר מלא כל הארץ כבודו. כי אפילו מקום הארץ שהיא המלכות, היא מלאה מכבודו, ולא נשאר המקום ריקן, מפני זה שעלתה למעלה.

והנה מטעם זה, צריך לדלוג בקדושה, כי הלא כל זה הוא בחינת דילוג שמדלגין למעלה ממקומן. חג"ת בכחב"ד, ונה"י בחג"ת, ומלכות בנה"י. והנה המלכות מקבלת עתה דעת שלם, ע"י דילוג זה שמדלגין.

והנה ראוי לכוין, כי קדוש גי' ת"י. וסודו שם ע"ב שיש בו ד' יודין, כל א' כלול מי' הרי ת', וי' אותיות מילוי הויה, הרי ת"י. ועיין מ"ש בענין י"ג נימין דדישא דא"א, שהם הנקראים קדוש,

וכאשר נתפשט הדעת לצורך הנוקבא להכריע בין ב' מוחותיה, נשאר ק"ל. וז"ס דעת אתי בו' דרגין, ומה דאשתאר ק"ל איהו. והענין ע"ב ק"ל, הוא חשבון הוי"ה באחוריים: י"ה יה"ו יהו"ה עולה ע"ב, והוא במילוי: יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו, יו"ד ה"א וא"ו ה"א עולה ק"ל, ושניהם הם דעת שבנוקבא. והנה, אדה"ר לא מזדווג עם חוה עד היותו בן ק"ל שנה. ואז ידע את חוה ונתן לה דעת זה, ויוכבד לא ילדה את משה שהוא סוד הדעת, עד היותה בת ק"ל, ונכנסו בדעת זה, והבן זה.

והנה קדושת יוצר, לתקן ג' מוחותיה בג' קדושות אלו, ולהיות דעתה כלול מג' קדושות של עליונים, וכל זה למטה במקומה בבריאה בהיכלותיה, ולפיכך הוא מיושב. וכאשר תעלה עם בעלה אל מקום אצילותה כנגד החוה פב"פ, צריכין אנו לשלש הקדושה, ולתקן ג' מוחותיה, ולעשות דעתה שלם. וזהו קדושת התפלה, להמשיך לה חב"ד, מג"ר שבזכר שלמעלה ממנו שהם חג"ת, ולפי שהחזוה כנגד הת"ת דשם אצילותה, נמצא שהוא אחר ח"ג וכנגד הת"ת. ולפיכך מקדשין אחר ח"ג, שהם ב' ברכות הראשונים, להיות דעתה כלול מהם, ואז יתוקן מוחה, ואז יהיו שניהם קדושים, וזהו אתה קדוש ושמן קדוש. ואחר שכבר נתקנה בדעת שלם, אח"כ אנו שואלין הדעת, וזהו אתה חונן לאדם דעת.

והנה, לא עלתה הכלה רק כנגד החוה מקום אצילותה, וכאשר תהיה תפלת מוסף, עולה עד למעלה פב"פ, ראשה אל ראשו, ואז תקבל המוחין, (ס"א מכ"ע) על ידי שמתקנין לה ג' מוחותיה במקום גבוה בג' קדושות. וזה חדושה, לעלות למעלה מקום אצילותה, ולפיכך גם בר"ח אומרים כתר, ומתפללים מוסף על חידוש הלבנה, כדפרישית. ודע, כי גם הזכר עולה בחיק אביו, וכאשר הנוקבא עולה אצלו, עולה למעלה ממקום אצילותה הראשון בחיק אביה גם היא, ואז תקרא עטרת בעלה, וזהו בשבתות וי"ט. לפיכך אומרים

שיש בהם ת"י נימין כמנין קדוש, ושם בארנו שישי חיורתא בגולגלתא, ויש נימין ושערות. והנה הנימין הם י"ג, שהם הג' היות דע"ב, ועם הכולל הרי י"ג אותיות. וכל הויה מהם במילוי יודין, הוא קדוש. אמנם הארת אלו של הקדושה, הם נמשכין מקוצי דשערי דא"א, היורד מאחורי ז"א כנודע, והוא מאיר לו שפע ממוחין עליונים דא"א, הנקרא קדוש. לכן אומרים ג"פ קק"ק, נגד היות ההם, שכל אחד גי' קודש, ואלו נמשכין כנ"ל, ומאירין במוחין דז"א. ובוה תבין, כי איך כל קדוש הוא במוחין עלאין, כי ג' קדוש אלו, נמשכין ממוחין עלאין דא"א, דרך קוצי דשערי להאיר בז"א, וכבר בארנו יותר סוד הקדושה במ"א כנ"ל.

פרק ד'

למורינו האר"י זלה"ה, מכת"י שלו מועתק, סוד הקדושה דמעומד. הלא ידעת, כי האצילות הקדוש נתקן בג' תיקונים. הא', הוא עתיקא קדישא דאשתכח בג' רישין. הב', או"א. הג', זו"נ. והנה, ג' קדושות לג' רישין דע"ק, א', להווא דלא אתיידע כלל. הב', לכתר עלאה. הג', למוחא סתימאה, חכמה קדמאה. א"נ, קדוש א' לע"ק. ב', לאו"א. ג', לזו"נ. וזה ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו, דהיינו נוקבא. ברוך כבוד ה' ממקומו, ברוך: אבא. כבוד ה': אמא. ימלוך ה' לעולם: זו"נ. ימלוך, נוקבא דז"א. וכנגד ג' אלו אומרים, ה' מלך: לעילא לא"א. ה' מלך: לאו"א. ה' ימלוך: לזו"נ.

אמנם, ענין קדושת יוצר, וקדושת תפלה של ובא לציון היא הכלה הכלולה, לא נמצא לה באד"ר, רק ב' מוחין, והם חו"ב. אך הדעת אין לה בשלימות, כי נשים דעתן קלה, והוא ע"ב ק"ל, כדאיתא פ' שלח. והנה, כי הנוקבא נפקת מאחוריו מחדוי, ונמצא שקדם לה בעלה כשיעור ו"ק חב"ד חג"ת, כי מן החוה מאחוריו תחלת התפשטותה, וז"ק אלו דעת כוללם, כי הוא כולל חו"ב ומכריע ביניהן, וכולל חו"ג ומכריע ביניהן.

(א) שעה"כ חזרת העמידה דרוש ב' דף רנ"ג.

במוסף, איה מקום כבודו, ממקומו וכו', נגד שניהם. נגד הכלה שנקרא כבוד, אנו אומרים כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו. וכנגד הזכר, אומרים ממקומו, מקום ו', סוד ו' שבקדוש, העולה עד קודש חכמה, בסוד הדעת, ישראל עלה במחשבה.

אמנם, בר"ח היא חידוש הלבנה לבד, לעלות אצלו פב"פ, ולא בחיק אביהם, עם היות ששפע הכתר יורד לה דרך המדרגות, ולפיכך אין אומרים איה מקום כבודו ולא ממקומו, כי משרתיו יודעין מקומה. ודע, כי אין קדושת שבת דומה לקדושת יו"ט וכו'. סיום הדרוש הזה, עיין לקמן בשער יום טוב בכוונת חול המועד ע"ש כל הדרוש הזה. עד כאן מהרב זלה"ה מכ"י שלו.

ונבאר עתה ענין מברכת כהנים

מע"ת: צריך לכוין מאוד בברכת כהנים. וצריך הכהן לישא ידיו נגד ראשו ממש, וצריך ליוזר בזה.

ופי' תברכו, אותיות בכתר"ו. כלומר, מן הכתר צריך להמשיך הברכה. בא וראה, בשעה שהכהנים פורשים ידיהם לברך העם, אז השכינה שורה על ידיהן, ויתמלאו משפע, ויד ימין עולה על יד שמאל, לכן צריך להגביה יד ימין על יד שמאל, ואז כל אותן המדרגות כשפרשו ידיהן, כולם מתברכים ממקור כולם שהוא עה"ב, שהוא מקור עליון, שכל הפנימים מאירין ממנו, וכל הנרות ממנו מתדלקין ומתמלאין, ואז הוא שעת רצון מסטרא דא"א.

ותמצא, שכל ברכה מג' ברכות היא כפולה, יברכך וישמרך הוא כפול, יאר ה' ויחונך ג"כ כפול, ישא ד' וישם שלום גם כן כפול. לרמוז, שקודם יבא שפע למדת כה, ואח"כ לישראל. וזהו ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. ובאלו ג"פ יש ס' אותיות, נגד ס' אותיות נסותרות שיש בק"ש בפסוק שמע, וז"ס ששים גבורים וכו', ע"כ מהחברים.

פרק ה'

ברכת כהנים. כבר ידעת מ"ש בזה, כי הכוונה להוריד מכילין דרחמי, מן י"ג תיקוני דדיקנא דעתיקא, לט' ת"ד דז"א. והנה פסוק יברכך, הוא בא"א, לכן הוא ג' תיבין, סוד ג' רישין עילאין שבו, כנו' באדרא. אמנם יש בו ט"ו אותיות. הב' אותיות ראשונים מן הט"ו, נגד ב' ראשין, עתיק וא"א עילאין סתימן. והי"ג אותיות, נגד י"ג ת"ד דרישא תליתאי.

אמנם שם הויה זו במילוי יודין, והנקוד חול"ם ציר"י קמ"ץ ציר"י כמו שידעת. וזהו המשך של תלת רישין עילאין למטה, לכן נרמז סוד הוי"ה בר"ת וס"ת. כי ר"ת ג' תיבות אלו, הם גי' כ"ו. וס"ת גימ' מ"ה. כי הוא השם בן ד' אותיות בחשבונו ובמלואו, כי הוא מתברך מן הא"א.

פסוק יאר, הוא להמשיך מן או"א ג' מוחין לז"א, לכן הם ה' תיבות, כנגד או"א וג' מוחין. והם כ' אותיות, כי הם ב', י', כי כמו שהחכמה נקראת י', בערך היותו ראש גמור עם המוחין, גם

מהחברים: תקנו ברכת כהנים קודם שים שלום שהוא נשיאת כפים. וידוע שהברכה שורה בנשיאת כפים, לפי שיש בהם יו"ד אצבעות, הרמוז ליי"ס. וכל ברכות הבאות לעולם, צריך לבא קודם למדה אחרונה שהיא כנ"י, ומשם יורדין לעולמות, וכשרצה הקב"ה לזכות את ישראל ולברך אותם, נתן להם התורה שהיא המישרת ומדרכת אותנו את הדרך אשר נלך בה, ואת המעשה אשר נעשה, וצוה לכהנים שהם מצד החסד שיברכו את ישראל, וגילה להם את הסוד, שצריכין קודם להמשיך הברכה מא"ס עד אין תכלית, ומשם יתברכו ישראל מהאל ית'. ואמר הכתוב כה תברכו וכו', שהוא מדה י' הנקראת אין תכלית, ועל ידה נמשכו כל פעולות עה"ז, ובה נעשה כל הניסים וכל הנפלאות, שנאמר כה אמר ה', וצוה לכהנים שימשכו הברכה למדת כה, וממנה לישראל. וזהו כה תברכו, למדת כה. תברכו אתם כהנים, מא"ס עד לאין תכלית.

(ב) שעה"כ חזרת העמידה דרוש ה' דף רס"ב.

נמצא, כי ברכת כהנים, הוא הכנסת מקיפי אבא, שהם ל"ם של צלם אבא. והנה כל כהן הוא באבא, ושם הוא הכ"ג העליון כנודע. וזהו הענין ברכת כהנים, שעל ידי ברכת כהנים יכנסו מקיפי אבא הנקרא כהן, תוך הז"א.

והנה דע, כי בברכת אבות כבר היו נכנסים מקיפי אמא במלת אבותינו, ואח"כ באלהי אברהם נכנסין מוחין פנימים דאבא, ועתה יכנסו מקיפי אבא בברכת כהנים. והנה כבר בארנו, כי המוחין הם ד', חו"ב חו"ג. אך בהיותן מלובשין בג' לבושין לבד, שהם נה"י דאמא, לכן אין אנו קוראין אותה תמיד, אלא ג' מוחין.

והנה דע, כי ב' מקיפים הם: א', ל' של צלם. וא', הוא ס' של צלם. והענין, כי הצ' של צלם הם המוחין הפנימים הנכנסין תוך ז"א. והל"ם מקיפים, והל' מקיף אל המוחין, ונקרא ל', כי הם ג' מוחין, שגם שם הם מלובשים בנה"י דאמא, ולכן נקרא למ"ד, כי הם ג' לבד. ועוד מקיף אחר למעלה ממנו, הנקרא ס'. ושם אינן מלובשים, רק הד' מוחין עצמן בלתי לבוש, לכן נקרא ס', כי שם ניכר שהם ד' מוחין, כי הלבוש של חכמה וגבורה, הוא יסוד אמא המלביש שניהן יחד, ולכן בהיותן מלובשים נקרא אחר, אך בהיותן בלי לבוש, אז הם ב' מוחין נפרדין.

ואמנם, היות הענין כך הוא, כי הלא בתחלה נודווג או"א להוציא המוחין אלו, והיו תוך בטן הבינה, וכאשר רצו לינתן תוך ז"א להיותן מוחין בו, אז הוצרכו להוליד ולצאת ממעי אמא עלאה, ובצאתן לחוץ יצאו לאויר העולם בלתי שום לבוש, ושם נרשמו להיותן ד' מוחין, כי כל דבר של קדושה עושה רושם בכ"מ שהוא, והוא נעשה שם רושם א', הנקרא ס'.

אחר כך, כשרצה המאציל לתתם תוך ז"א, ראה שלא יכול לקבל האורות ההם הגדולים, כי המוחין כבר ידעת שהם טפה נמשכת מלמעלה, כי או"א מושכים אותם מלמעלה מהם, שהם א"א, וא"א מעתיק, וכן עד למעלה. ולכן, אין כח בז"א לקבלם מגולים, לכן מה עשו, נתעלו האורות של נה"י דחבונה, לעילא, כמ"ש בסוד אדם כי ימות באהל, ונשאר ריקנים. ואז, נתלבשו המוחין

הז"א נתהוו בו ג' מוחין, ובוה נשלמו בו י"ס ג"כ, ונקרא י'. אמנם היה זו במילוי ס"ג.

פסוק ישא, הוא בחי' המוחין שנתהוו אח"כ בב' עטרין, חסד וגבורה עלאה של הת"ת כנודע, ולכן יש בו ז' תיבות, ועם הב' עטרין הנ"ל, הם ט' ת"ד דז"א. ויש בו כ"ה אותיות, לרמז כי עתה המלכות הנקרא כ"ה, בסוד כה תברכו, ולכן תכוין באומך שלום, להוריד כל השפע הנ"ל, בכח ב' שמות שהם מלוי אלפיך, ואדנ"י במלוי י"ב אותיות כנודע, שהם כ"ב אתוון. ובוה נכללו י"ג דעתיקא וט' דז"א, והם נכנסין תוך המלכות, ונעשין בה בסוד כ"ה אותיות שבפסוק זה, שהם כ"ב אתוון דב' שמות הנ"ל, וג' פסוקים, הרי כ"ה. לכן הוי"ה זו באלפי"ן.

פרק ו'

מצות ברכת כהנים. כבר בארנו שיש מוחין דאמא, ויש מוחין דאבא, ומקיפים למוחי דאמא שהם ל"ם דצלם. כי הנה הצ' הם המוחין, והל"ם הם מקיפין. וכן יש צלם דאבא, מוחין הפנימים הם צ', והמקיפין הם ל"ם. וכבר בארנו, כי המוחין דאמא נכנסים עד י"ג שנים, ואז נקרא איש. אח"כ נכנסים בו מקיפי אמא, והם נכנסים בו בה' שנים, מן י"ג עד י"ח, ואז בן שמונה עשרה לחופה, ואח"כ בב' שנים שהם מ"ח עד כ', נכנסים מוחי אבא, ואז הוא בן עשרים ומוכר קרקעות. אמנם, בברכת אבות נכנס הכל, חוץ ממקיפי אבא לבד, ועדיין הם חסרים לצורך הזווג. אמנם כפי מה ששמעתי, שמקיפים אלו הם הל' בחג"ת של תבונה, והם בג"ר. נמצא, שבתפלת שחרית דחול, עולה הז"א עד ראש תבונה, אך אינו עולה עד שם, רק הם יורדין למקומו, כמו שהוא בליל שבת. נמצא, כי שחרית דחול כערבית דשבת, והש"י הוא הידע האמת. ונחזור לענין הראשון, שאנו צריכין להכניס לו מקיפי אבא בסוד פנימים לצורך הזיווג, ואז ע"י כניסת כל המקיפים אלו, נתוספו אורות גדולים במוחין דז"א, ואז נבקע היסוד דאמא, בסוד ויעבר כמבואר אצלינו. ומזה נעשה לו ת"ד הד' העליונים, כי ת"ד הם אורות מקיפים, ודי בזה.

בתוכם, והרי שם נעשין בסוד ל' של צל"ם, ונעשה שם רושם א' קודם שיכנסו, ואח"כ נכנסו בז"א, ושם הם סוד צ' של צל"ם, כבר בארנו במ"א, למה נקרא צ'. הרי לב' טעמים אלו, הוצרכו להיות אלו הב' מקיפים, חוץ מן הפנימי. והטעם הראשון, לפי שכל דבר שבקדושה הוא עושה רושם במקומו בהכרח. וטעם ב', כי הלואי אחרי כל אלו המיעוטים הג', יהיה יכולת בז"א לקבלם, ולא קיבל, אלא בהארה הנמשכת מהם אחר המיעוט הג'. כי ודאי שאין מעלת הג' כמעלת הב', וגם אין מעלת הב' כמעלת הא'. הרי בארנו, סוד כללות ענין צל"ם מה עניינו בקיצור. נמצא, כל מה שיש בצ', יש למעלה בל', וכנגדו במ'.

והנה עתה בברכת כהנים, נכנסו שם הג' בחינות כפולות זו בזו, והם הל"ם. ותחלה נכנס ל' תחתונה, ואח"כ הם' עליונה. והם כך: נתחיל מן יברכך, עתה נכנס מוח חכמה של ל'. יהו"ה: נכנס חכמה של ס'. וישמרך: הם' חסדים דס'. יאר: בינה דל'. יהו"ה: בינה דס'. פניו: עתה אנו חוזרין לחבר עמהם הראשון, והם כי פניו הוא חכמה של ל'. אליך: הם' חסדים של ס'. ויחונך: הוא חכמה של ס'. ישא: הם' חסדים של ל'. יי: הם יוד גבורות של ס'. פניו: עתה חוזרים לחברם כל מה שנכנס עם אלו, והם פניו חכמה של ל'. אליך: הם' חסדים של ס'. וישם: חכמה של ס'. לך: בינה של ל'. שלום: בינה של ס'.

והנה, עדיין הם חסדים י' גבורות של הל'. אמנם, אלו אינם נתקנים ע"י הכהנים, רק אלו תלויים ועומדים בכוונת הקהל, לכן ראוי שיכוונם כשאומרים הכהנים ברכתם. ברוך אתה ה', אז יכוונו קודם שיאמרו יברכך, באות ראשונה של וידבר ה', שהוא ו'. ובאות ראשונה דבר אל אהרן וכו' אמור להם, שהוא הד'. והרי ויד, גי' יו"ד. לכיין שיכנסו י' גבורות של ל', כי הם מוח התחתון שבכולם, והוא נכנס ראשונה על ידי כוונת הקהל.

עוד יש תקן א' תלוי בכוונת הש"ץ, ואיני זוכר. אמנם, הטעם שאנו כופלין כוונת המוחין האלו, כבר בארנו אותו לעיל. כי בתחילה נכנסין הג' מוחין של פסוק יברכך, אחר כך כשנכנסין המוחין

האחרים של פסוק יאר, אנו מחברים עמהם מוחין הראשונים. וכן פסוק ישא, אנו חוזרים לחבר הכל ביחד, להאיר אלו באלו. והנה תראה, כי הרי מוחין של ס' להיותן עליונים יותר, הם רמוזים כולם בסוד הויות שבפסוקים אלו, חוץ ממוח החסדים של ס', שזה אינו רמוז בהויות, רק בתיבות וישמרך. וזהו מ"ש לעיל, כי יש תיקון אחר הנוגע לכוונת הש"ץ דווקא, ואיני זוכר היאך. האמנם המוחין תתאין של הל', הם בשאר תיבות של ברכת כהנים, חוץ מן הגבורה שבהם, שלא נרמזו אפילו בתיבות של ברכת כהנים, לכן הוצרכו לכיין בהם בב' אותיות ו"ד כנ"ל, והוא תיקון הנוגע לכוונת הקהל, וכל השאר נוגע בכוונת כהנים המברכים.

אע"פ שבארנו שפסוק יאר ישא ומלת אליך, הם כנגד החסדים העליונים של הם', עכ"ז אין כוונתינו לומר, אלא שבפעם א' שנכנסו יהיו רמוזים בהויות אלו שבג' פסוקים אלו, אך אם אח"כ רמוזים בתיבות אחרות, אין כאן קפידא. הנה, באמריך ויחונך, שהוא רמוז אל חכמה דס' והוא דוכרא, תכוין להשפיע אל ז"א שהוא דוכרא. אך בסוף פסוק ישא שהוא שלום, שהוא רמוז אל הבינה של הם' שהיא נוקבא, תכוין להוריד מזה הארה אל נוקבא דז"א, וע"י ב' אלו הם מקבלין הארה זו"נ.

עוד יש כוונה אחרת, בסוד מנין התיבות והאותיות שבכל פסוק מאלו, וכבר בארנו במ"א אך חסר מהם קצת, ונבארהו כאן. הנה פסוק יברכך, יש בו ט"ו אותיות, נגד ב' ראשין עילאין, המאירים ביי"ג ת"ד היוצאין מרישא תליתאי כנדע, כי כל דיקנא ממוח חכמה דאריך אנפין, שהוא רישא תליתאי, משם יוצאין. בפסוק יאר כ' אותיות, תכוין להאיר מן הד' תיקונין עילאין של דיקנא עלאה דא"א, שיש בה יי"ג ת"ד, ובז"א חסר מהן אותן הד', כי אין לו אלא רק ט' לבד, ולכן תכוין להאיר מאותן הד' בט' דז"א, ונעשה יי"ג. ואח"כ מאיר בהם מז' תיקוני דגולגלתא דא"א, שהם יותר עילאין מן הדיקנא בא"א, ואז הם כ'. בפסוק ישא יש בו כ"ה אותיות, תכוין לשם כ"ב העלין, שהוא מ"ה דאלפי"ן וארנ"י

נה"י דו"א, ונעשה מהם ג' קוין שלה, כן נעשים אל לאה ג' קוים מחג"ת שלו. אמנם יש חלוק מנה"י לחג"ת, כי מנצח נעשה לרחל חח"ג, ומן הוד בג"ה, ומן יסוד קו האמצעי. אך מחג"ת דו"א, אע"פ שכ"א נחלק לג"פ, עכ"ז כאשר יפשוט אדם זרועותיו למטה ביושר, יבואו הזרועות הנקרא קובד"ו, שהם סיוס הפרקין עילאין, נגד הירכיים שהם ג"ה עצמן. וכבר נודע, שאורך לאה עד ראש רחל, וא"כ אין ללאה אלא פרקין עילאין דחג"ת, כי ג' אמצעים וג' תחתונים כולם הם לרחל. וא"כ, איך נגמר פרצוף לאה, באורך פרצוף רחל ביי"ס גמורות. אמנם להבין זה דע, כי קו ימין הם חח"ן, ונמשך הארה ושפע מזו לזו ביושר, דרך קו ימין, וכן בקו שמאל. ואמנם נודע, כי ת"ת הוא סוד גופא דאמצעייתא, וחור"ג הם ב' זרועותיו. וא"כ קשיא טובא, חרא, הלא החסד זרוע ימין, מתחיל בכחף ומסיים בסוף האצבעות של יד, וא"כ איך יתפשט ממנו האור שלו ממנו לנצח. והנה לזה צריך, שיהיו דבוקים סוף האצבעות, עם ראשי השוקיים, כדי להמשיך אור מהזרוע לשוק. אמנם בהיות הידים מושפלים למטה דרך קו ישר באורך הו"א, אז יצאו האורות דרך ראשי אצבעות, אל ראשי שוקיים באותן הפרקים אשר שם, ונבלעת ההארה דרך הפרקין, וחיבור אברים זה עם זה, כי שם הוא חלול, ויכול ההארה לעבור דרך חוץ, כי זהו מ"ש לעיל, כי יצא האור דרך האצבעות ונכנס תוך ראשי הירכיים, אע"פ שהם סתומים, ונכנסו דרך בין הפרקים אשר שם.

והנה בברכת אבות עשינו פרצוף רחל ופרצוף לאה במלת האל הגדול, אך לא נעשו שם רק ז"ת דלאה, ובחינת דעת לבד, וחור"ב שלה לא נעשה עדיין כנ"ל. אמנם, תיקונה הוא בברכת כהנים נשיאת כפיים. והענין, כי בברכת כהנים נכנסים המקיפים בו"א, ויש שם הארה גדול, לכן נושאין כפיים או, לרמוז, כי אותן האורות שיצאו מסופי אצבעות, יחזרו למעלה, ויצאו ז"ת לעילא בראש הו"א, ועי"ז נעשים חור"ב דלאה. והענין הוא, כי הלא כשאדם מגביה ידיו למעלה, הנה צריך לישא אותן נגד ראשו ממש, וצריך ליהרר בזה. והענין,

במילואו, כי מ"ה וס"ה, יש בהן כ"ב אותיות במילואן, כי עתה הם מתמלאים ע"י נה"י דחבונה, שהם ג', הרי הכל כ"ה. ובוה תבין מ"ש בוהר פ' נשא, כי יברכך יאר ישא, הם נה"י דחבונה המלבישים את המוחין המקיפים.

וכבר ביארנו לעיל, כי אין המקיפים האלו נכנסים בו"א, אלא משנת כ' ואילך. וזהו הטעם שאין הכהן עולה לרוכן לבדו, רק מך שנה ואילך, או עד שתמלא זקנו. והנה הענין מילוי הזקן, סודו הוא, כי הלא ז"א אין לו אלא רק ט' ת"ד לבר, ואינן ממולא לו הזקן, כי חסרים ממנו ד' תיקונים אחרים עלאין, וכאשר נכנסו אלו המקיפים, אז נתמלא זקנו. לכן אנו אומרים אח"כ י"ג מדות, כי ע"י כניסת המקיפים ורבו הארתם, גורמים לבקוע יסוד אמא, ואז נעשין י"ג ת"ד, וכמבואר בסוד י"ג מדות ע"ש.

והנה בזה תבין מ"ש הכתוב, אמור להם יברכך. פי', כי הלא כבר בארנו כי ג' מוחין הם, והם ג' אותיות צלם, וכל אחד הוא פרצוף שלם כמבואר אצלינו, כי המוחין אלו הם, סודם הוא סוד הנפש הרוחניות, המתפשטת בגוף האדם בכל רמ"ח איברים. וכמו שהנפש נכנסת ביי"ג שנה, כן המוחין האלו גם כן. ונמצא, כי המוחין האלו יש בהם גם כן רמ"ח אברים, ומתפשטין ומתלבשין ברמ"ח איברי הגוף. נמצא, כי ה' וס', בכל אחד יש לו רמ"ח אברים מצוייר בהם, וז"ס אמור להם, כי אמור, גימטריא רמ"ח ע"ה. וכמו שכן דרשו רז"ל ג"כ ענין זה, כי אמור גימ' רמ"ח, וכווננו לזה שאנו מבארים כאן.

והענין, כי עתה נכנסין רמ"ח איברים עליונים, המקיפים פרצוף שלם ברמ"ח איברים, וז"ס היראה שצריך האדם להיות מורא אלהיו על ראשו, סוד האמור ברמ"ח, כמנין מורא, והוא השכינה המקפת ראשו של אדם, המקפת המוחין שלו. והנה הנויר אין לו מקיף זה, כי כל מקיפים אלו הם פנימים בו, כי הוא עולה עד עתיקא כנוכר בוהר, וז"ס האמור בשמשון, ומורא לא יעלה על ראשו, כי אין לו מקיפים למעלה, כי כולם תוך ראשו פנימים.

ברכת כהנים. הנה דע, כמו שרחל לוקחת

התיקון א' מ"ג ת"ד, הוא אל, ואל מקום למעלה אצל פאות הראש. ואמנם בא"ת ב"ש, הוא למעלה בשפה, כי אל בא"ת ב"ש, ת"ך, והוא גי' שפם. ולכן זהו התיקון הראשון הקודם לצמח באדם, ולכן בכ"ג, יש בו לאו יותר בהקפת ראש. וזהו פי' דיקנא דכהנא רבא הנזכר באד"ר. נמצא, שכ"ג אינו מקבל מהאור הגדול, כ"א ע"י צינורות שהם השערות.

(ד) הטבת חלום. יאמר החולם ג"פ, חלמא טבא חזאי. להוריד שפע טובה על ג"ר של מדת החסד. אח"כ ג' פעמים להוריד אל גבורה, וכן לכל הז' מדריגות על הסדר. והמטיבים, כופלים בכל פעם, חלמא טבא חזית, ג"פ, להשלים כוונת החולם, שהוא במקום ה' תתאה במקום יה"ו, ומשלימין המרכבה להורדת טובה הנ"ל. ויש נוהגין לומר, חלמא טב בלא אלף, וכן טוב בכל סדר זה להסיר כל י"א קליפין, גי' ט"ב, שלא יקטרגו עליך. חלמא: גי' היה הוה ויהיה ע"ה. ר"ל, עם גי' כוללים של גי' תיבין, ועם ד' אותיות. חזאי: גי' כ"ו כמספר הו"ה, וכן חזית במ"ק עם המלה עולה אהי"ה. וכשהם אומרים בכל פעם: חלמא דידך טבא הוא, טבא ליהוי, רחמנא לשויה לטב, טבא הוא טבא להוי, הרי ז"פ טבא. ז' הטבת כללותן ממספר מ"ט, ועם כ"א הראשונים הרי ע'. אח"כ אומרים שבע זמנין, יגורון עלך מן שמיא דיהוי טבא וטבא ליהוי, הרי ע"ב. ואלו הב', הם ממקור חו"ב. ומן השמים, היינו מכתר עלין ממקור הטוב. (בכ"י זו"ל: גי' הטבה, גי' אהי"ה, וכו' י"ב צירופים גי' טבא).

ס"א: כשהם אומרים כפל ו' הטבות ז"פ, הרי מ"ב, גי' אהיה יהו. ויצרפו אליהן שאמרו כ"א פעמים טבא בענייתן, דהיינו בכל א' מז' פעמים אמרו גי' פעמים חלמא טבא חזית, הרי ס"ג שהוא בכינה, שממנה יצאו ז"ת המושפעים במלכות. ויצרף עוד כללות הגי' תיבות של חלמא טבא חזית גי' פעמים הרי ס"ו, גי' אדנ"י ע"ה, שהוא במלכות, סוד החולם המשפיעים לה כל השפע הזה. ויצרפו עוד כללות ו' הטבות שבסדר חלמא

כי אז ראשי אצבעות מב' קצווי הדעת, אצבעות הימין מימין הדעת, ואצבעות השמאל משמאל הדעת, ואז יוצאים אורות דרך אצבעות מתחא לעילא, סוד אור חוזר. ובצאתם מן האצבעות, אז הם אורות מגולים מבחוץ, והם סוד חו"ב דלאה, ב' קצוות הדעת שלה, והם יותר גבוהים מן הדעת, כי כן הוא תמיד. ומתחיל הארה, ומתפשט מתחא לעילא, מב' צדדי הדעת. וכ"ו נעשה ע"י נשיאות כפים של כהנים, ואז אין חסר מפרצוף לאה, רק היסוד לבד כנוצר. לכן אנו אומרים ויעבור, סוד יסוד שבשליש העליון דז"א, ואז הוא זיווג לאה. והנה, אחר נשיאת כפים שהוא המשכת אור המספיק לבי' מוחין דלאה, אנו מורידין הידים ואין צורך להגביה בויעבור, כי כבר לקחה סיפוקה. ובוה יובן ענין הידים, שהם משונים מכל האברים, שהם עולים ויורדים.

פרק ז'

(א) סוד ברכת כהנים. בגי' פסוקים אלו יש בהם י"ג יודין, כנגד י"ג ת"ד דא"א. וט' ויין, נגד ט' ת"ד שבז"א, הנקרא ו' שבשם. וששה ההין, נגד המלכות הנקראת ה' תתאה, ויש בה ו' ת"ד בלתי שיער, והם סוד שש מעלות לכסא. ותכוין, להאיר מ"ג דא"א, לט' ת"ד דז"א. ומט' ת"ד דז"א, לוי' דנוקבא.

ונ"ל חיים ששמעתי ממורי זלה"ה, כי לכך ביי"ג ת"ד דא"א, שהם גי' היות, שיש בהם י"ב אתון והכולל י"ג, ומילוי של גי' היות אלו הם בידין. ותמצא, שיש בהם גי' כ"י י"ב יודין, וכללם י"ג, כנגד י"ג דא"א. וט' ויין, נגד ט' דז"א. ור' ההין, נגד ו' דנוקבא כנ"ל. להורות, כי שורש כולם בא"א, ביי"ג ת"ד שבו. ועיין ביחוד שיש לו בסוד י"ג חוורתא דרישא דא"א. נמצא, כי ז"א אין לו רק ט' תיקונים, וכשנשלמים בו כל הי"ג, אז נתמלא זקנו, ולכך מטבע העולם שלא לצמח שער בזקן האדם, רק מ"ג שנה ואילך, אחר שנגמר זקן האדם העליון ז"א. אמנם, מי שמתחיל לצמח קודם, הכל הוא בחי' השפיים. והטעם, כי

(ג) שעה"כ חזרת העמידה דרוש ה' דף רס"ח. (ד) סוף ספר מבוא שערים דף שכ"ו.

כי אפילו אחר שנגזרה גזירה בבית דין של מעלה, במקום שרומז החלום, עכ"ז נמתקת בבית דין של מטה, ומלמדת סגנורייא על ישראל. ולזה אמר יוסף, לאלהים פתרונים, ר"ל שפתרון שייך לאלהים, הפה הנ"ל. א"כ, תספרו לי ואני אפתור החלום, כי יוסף גי' ג"פ ב"ן, לרמז לג"פ ב"ן שיש בג' אלהים הנ"ל כנודע. וא"כ לי נאה הפתרון. ובוזה תבין, מה שייכות יש לחלום עם ברכת כהנים, ובאיזה מקום ראוי לבקש על החלום, שאומרים רבש"ע וכו' הנזכר במסכת ברכות. והענין הוא, כי יש בברכת כהנים ג' הויות, והם נגד ג' רישין: רדל"א, וכ"ע, ומ"ס. והנה יברכך הוא ט"ו אותיות, והם י"ב אותיות שבג' הויות, ועם כללותן ט"ו. ובכל הג' פסוקים, יש ג"כ ט"ו תיבות ג"כ נגד הנ"ל. וממ"ס נפקין י"ג ת"ד מיניה, והם ג' הויות עם הכולל. ומכתר נפקין י"ג תקוני דרישא. ועל ענין זה אנו אומרים אחר ברכת כהנים ויעבר וכו', כדי לתקן י"ג ת"ד דז"א. ונחזור לענין, כי אחר המשכת אורות בברכה כהנים ע"י הכהן איש חסד, שהוא נוטל חלק בראש, ועל ידו המשכת אורות מתלת רישין, לבד מה שמגיע לש"ץ ולקהל כנ"ל.

והנה, כשהכהן אומר וישם לך שלום, יכוין אז לבקש על החלום, כי ר"ת "וישם לך" שלום, הם ול"ש, גימ' ג' אלהים וג' הויות כנ"ל, הממתיקים ע"י כנ"ל. ולזה נתכוין איוב באמר, שלו קייתי ויפרפרני, פי', שחשב שהיה הדינין ממותקין, שהם ג' אלהים עם ג' הויות, אבל ויפרפרני, שנהפך הכל לדין, שהם פ"ר כנודע. ומ"ש אח"כ ויפצצני, הוא פ"ץ מנצפ"ך, ועיין בל"ת פרשת וישב בענין חלום שר המשקים ושר האופים. ותכוין להוריד שפע, ע"י ב' שמות מ"ה דאלפי"ן, שיש בו י' אותיות, ואדנ"י במלואו, שיש בו י"ב אותיות. כי אדנ"י אשר בכאן הוא במלוי, והוא למעלה, בדיקנא עלאה דא"א. ובוזה תבין מ"ש ב"בוהר בלק, ע"פ אם עונות תשמר י"ה אדני מי יעמוד, אם חובין סגיאיין עד דסליק לעילא עד או"א, הא אדני דאיהו רחמי. ואמא דא אע"ג

דיך וכו', הרי ע"ב גי' חסד, שהוא מקור השפע. ואח"כ יאמר החולם בלחש בינו לבין עצמו, חטאתי עויתי פשעתי במ"ע ול"ת, התלוין במלכות או בחסד, והרי אני מצדיק עלי את הדין. ובפעם ב' יאמר, ביסוד או בגבורה. ובפעם ג' יאמר, או בהוד או בת"ת. ובפעם ד', בנצח. ובפעם ה', בת"ת או בהוד. בפעם ו' יאמר, בגבורה או ביסוד. בפעם ז' יאמר, בחסד או במלכות. ורשות בידו לכוין באחד משתייהן, או מעילא לתתא, או באור חוזר מתתא לעילא, אך לא יזכור שניהם, רק א' מהם. ובג' הפוכות יכוין כולם בבינה, להפוך מדין לרחמים, בכל הע' שנים שלה, המשפיעים אל הז' מדות. ובג' פדיות, יכוין לחכמה, שמשם פדיון הבכור. ובג' שלומות, יכוונו לכ"ע שכולו שלם, לא יגורוהו רע. וכל א' מג' מדות אלו כלול משלשתן. ויש בהן גם כן בחי' עצמן וקבלתן והשפעתן. וכשיאמר ה' שמעתי שמעך, פעם א' יכוין להוריד שפע מכתר לחכמה. פעם ב' מחכמה לבינה. פעם ג' מבינה לו"ק. שיר למעלות, פעם א' להוריד שפע מחסד לגבורה. פעם ב' מגבורה לת"ת. פעם ג' מת"ת ולמטה, כי אין הרים אלא אבות. כה תברכו, מלכות. ברוך תודיעני אורח חיים, נה"י. או יאמר כה תברכו באחרונה. ומיד לך אכול בשמחה לחמך, שתיקן כל האורות עד רצון עליון, כי כבר יש כאן מרכבה עליונה שלימה, שכבר רצה אלהים את מעשיך. בקשה על החלום. צריך לבאר מה שארז"ל, כל החלומות הולכין אחר הפה. והענין, כי חלום גימ' ג' הויות, והחלום הוא במחשבה, וצריך להוציא בפה. ודיבור בא דרך הגרון, ובגרון יש ג' אלהים, והם ג' שרים: שר המשקים, שר האופים, שר הטבחים. והם נגד קנה וושט וורידין, הם ג' אלהים, וזה שר: ש', הוא מלוי אלהים ביודין, ור', הוא אחוריים דאלהים, והוי"ה הנ"ל דגדלות, הם הממתיקין לג' אלהים. ופ"ה, גימ' ג"כ אלהים ע"ה. והכוונה שימתקו אלו הג' אלהים, עם ג' הויות. וזה ארז"ל אחר הפה, כי פה גימטריא אלהים, וכפי מה שפותר הפה כן הפתרון. והענין,

(ד) ברכות נ"ה:

(ה) אות י"ח דפו"י דף קפ"ה:

ראיהי רחמי, אתער בה דינין. וכל דרגין אסתכמו
בדיניה, דרגא אחרת אית דנהיה, דכל אסוותין
נפקין מנה, ואיהו יחוס עלן, מאן ניהו, איהו מי
יעמוד ודאי. מי כו' עד י"ה אדני. והנה שם זה
שהוא אדני, הוא במלוי, כי הפשוט הוא למטה
במלכות איך יוכל לעמוד, כי מאחר שאו"א שהם

י"ה, שהם יותר עליונים משם אדני פשוט, לא
יכלו לעמוד. אבל הטעם הוא, כי זה אדני הוא
בכחינת מלוי כנ"ל, וש בו י"ב אותיות, שהוא
בי"ב תיקוני דיקנא דא"א, והוא יותר עליין
מאו"א כנודע. וכוה יתיישבו הדברים. (ג)

פרק א'

כ" כוונת אמן. כבר בארנו, שצריך לכרין בו ב'
שמות הנכללין ביחד, והוא שם יאהדונה"י, שהם
גי' אמן. והנה ג' אותיות יש באמן, וצריך לכרין
בכל אות מאלו שמות הנ"ל, ולכך ראוי לפרש
היאך רמזים ג' אותיות אלו. והנה, אות א' רמוז
בת"ת שבז"א. ואות מ' ביסוד שבז"א. ואות ו'
פשוטה, במקום החלל בין תרי ירכין נ"ה, אחר
שנסתיים היסוד, כי אין אורך היסוד כאורך נ"ה,
לכן ממקום שנסתיים היסוד עד שיעור נ"ה, שהם
באותו קו האמצעי, הוא סוד צורת ו' פשוטה.
נמצא, כי ג' אותיות של אמן אלו, הם כולם בקו
האמצעי דז"א, אך אינם מתחילין רק מן הת"ת
ולמטה, כי משם ולמטה מתחלת הנוקבא שהוא
רחל לצאת, ומשם ולמטה הם מחוברים ביחד
אב"א קו האמצעי.

הרי אין הנוקבא מתחלת מרישא דז"א, אלא
מת"ת ולמטה, וכל פרצופה אינם רק ברגלים אלו
לכרם של ז"א, א"כ א"א שיהיו מחוברים. אמנם
מן הת"ת דז"א ולמטה בקו האמצעי, שם הם
מחוברים ומיוחדים חיבור גמור, ושם הם נעשין
שם הזה יאהדונה"י, ואין נפרדין הו"ה מאדני,
לכן אין אנו רומזים חיבורם רק בג' אותיות אמ"ן,
כי שם הוא חיבורם לבד ולא במקום אחר.
והנה, ענין חיבורם יחד בג' אותיות אלו הוא
כך, כי אות א' הוא סוד ת"ת דז"א, ושם מחוברים
זו"ן יחד אחר, כי משם מצד פנים הוא ת"ת
דז"א, ובצד אחר נעשה כתר אל נוקבא. ואות מ',
ביסוד דז"א, כי מצד פנים הוא יסוד דז"א, ומצד
אחר הוא דעת דנוקבא. ואות ו', באותו חלל
ואויר שבין נ"ה דז"א, אחר שנסתיים היסוד עד
שיעור סיום נ"ה, שם באותו חלל קו האמצעי,
הוא סוד ו' פשוטה. וכבר הודעתין, כי מן פי
האמה ביסוד יוצא בחי' הבל, והוא אור גדול, והוא
נמשך דרך יושר בין הרגלים, ואור זה יוצא מן פי
היסוד של אבא שהוא תוך יסוד דז"א כנודע, ואין
גילוי גמור של פי היסוד דאבא אלא שם לבד, וגם

תנח

(ג) גלעד"ן: שעדיין אינו מיושב המאמר מהזהר, תמצא ג' פירושים לעומקו, עכ"ה.

(א) שער הכוונות ח"א ענין כונת חזרת העמידה דף רע"ב.

פשוטה וכפופה, פשוטה נגד הבל של יסוד דז"א, שהוא פשוט וישר, ובו נכלל נ' כפופה, והוא גופא דנוקבא מאחוריו, הנקרא נ' כפופה. הרי בארנו ענין כוונת אמן. אמנם הכוונה הוא להוריד אור עליון מן בינה אמא עלאה אל זו"ן, באותן ג' מקומות החיבור והייחוד.

האמנם אמן של חזרת העמידה, אין שם אב"א, לכן כוונת אמן אינו אלא לחברם בסוד פב"פ בג' מקומות אלו, אך עכ"ז עיקר הכוונה כמו שידעת, כי הקרושה בכ"מ שהוא שם, מנחת שם רושם א', וא"כ אעפ"י שעתה הוא פב"פ, אנו אומרים אמן, להאיר אותם הג' קשורים הראשונים, כי שם נשאר בהם רשימו, ושם הוא כוונת אמן. ומורי זלה"ה רצה לבאר לנו, היאך אות א' מורה על ב' שמות הויה אדני, וכן אות מ' וכן אות נ'. ולא ביאר רק אות א', ואפי' אות זו שכחתי. האמנם מכח סימנים שאני זוכר, נראה לענייני דעתי שהוא זה, ואיני זוכר אם כך הוא ממש, ועל כל זה לא אניח מלכתוב, כי כפי הסימנים הנ"ל, וראי שכך הוא.

והענין, כי הלא שם מ"ה דאלפין הוא למעלה במקום הדעת דז"א, הקושר עמו חו"ב. וכן הת"ת נקרא שם מ"ה, ונקשרים עמו ח"ג. וכן ביסוד נקרא שם מ"ה, ונקשרים עמו נ"ה. והנה כבר ידעת כי דכורא בנצח, ונוקבא בהוד, כי הויה"ה לימינא ואדני לשמאלא. והנה בסוד הת"ת יש בו מ"ה א', ובוה השם חציו הוא בחי' הויה"ה, וזה ר' בבחי' ימינית שבת"ת, שהוא קרובה אל החסד. ובבחי' השמאלית שבת"ת הקרובה אל הגבורה, שם הוא בחי' אדני. כיצד: הנה חציו הויה"ה דמ"ה הראשון בצד ימין, הוא יו"ד ה"א. והנה יד ה"א גי' כ"ו, כמנין הויה"ה לימינא. ותצייר אות א' של מלוי ה"א, ותצייר בציוור יו"ד, הרי גי' מ"ה, שהוא הויה"ה הנ"ל במלוי אלפין. גם הוא מ"ו כי הוא מלוי ע"ב כנדע, והוא בקו ימין. אח"כ חציו האחרון דשם ו"ה נוטין לשמאל, והוא אדני. כיצד: וא"ו ה"א גי' י"ט, מנין חוה, הוא נוקבא. אח"כ חציו ב' אלפין שיש במלוי וא"ו ה"א, א'

יוצא הארה משם דרך פי היסוד של הז"א עצמו. אמנם עיקרו מן אבא, כי אין לו שום גילוי אחר אלא זה לבד. אמנם הארה זו משמשת ליעקב, כי הלא כתר דיעקב הוא בת"ת דז"א, ודעת דיעקב הוא ביסוד ז"א. ואמנם שאר גופא דקו האמצעי דיעקב, אין לו מה שיסמוך כנגדו בז"א, וא"כ מהיכן יצאו. אמנם הענין הוא זה, כי מן האור וההבל היוצא מפי היסוד אבא וביושר מגיע עד הרגלים, שם מכה אותו הארה כנגדו בצד פנים ונעשה גופא של יעקב.

אמנם זה ההבל עצמו כבר נתבאר אצלינו שהוא סוד הבל בן מאדה"ר, וז"ס משה, ר"ת: שת הבל משה, כמ"ש במקומו בעז"ה. ואמנם, גם הבל יוצא מבחינת ז"א עצמו, והוא מבחינת החו"ג של בינה המתגלים בז"א, וגם הוא יש לו שורש, והוא סוד קין יתרו מצר(י) כמ"ש בע"ה. והנה מן ההבל זה של ז"א עצמו, שהוא מצד בינה, משם מאיר אל רחל, ונעשה כנגדו גופא דאמצעייתא דרחל, כי הזרועות והרגלים שלה אין צורך לזה, כי נ"ה של ז"א ארוכים ויש להם על מה שיסמוכו, אך היסוד של ז"א קצר ואין לו על מה שיסמוך, גופא דאמצעייתא דרחל, אלא בזה ההבל היוצא ממנו סוד הן' והרי נתבאר סוד הן' איך הוא בהבל זה, שהוא הבל דז"א ממש, והוא נקרא הויה, וכנגדו מאחוריו גופא דנוקבא, אדני, הרי ג' קשורים בג' מקומות. לכן באות א' של אמן, תכוין יאהרונה"י, וכן באות מ' וכן באות נ', וז"ס שאמרו בזהר פ' וילך דרפ"ה, על סוד אמן, א' דא רישא עמיקא דבידא הוא. פ"י, כי כבר הודעתוך כי פירוש עמיקא דבידא, הוא היסוד של אמא עלאה, שנפתח פיה בחציו ת"ת דז"א, והנה לכן אות א' הוא שם, נגד א' דאהיה שהוא אור הבינה הנקראת אהיה, הנפתחת מפי היסוד שלה בת"ת דז"א. וז"ס א' שבתוך הואו דשם מ"ה, כי א' הוא בשליש אמצעי, ששם פתיחות פי היסוד הנקרא אהיה.

מ פתוחה: נהרא דנגיד ונפיק, הוא היסוד דז"א, וכנגדו מאחוריו ס' סתומה, דעת דנוקבא סתום, נ'

ראשונה בציור יו"י, והב' בציור יוד, הם גי' מ"ו, ועם י"ט הרי ס"ה, גי' אדני, הרי אדני משמאל. נמצא, כי ציור אות א' בציורה שהוא בשם מ"ה שבת"ת זו, היא גורמת אל שם הוי"ה אדני. הרי איך שם יאהדונה"י, בסוד א'. אמנם ענין כולל בסוד ענייית אמן, דע, כי הלא כבר בארנו, כי אמן, הוא כוונתו בחיבור ב' שמות הנ"ל.

כוונת ב"ה וב"ש. ברוך הוא: אהיה מלביש לגי' מילוי יודין, הנקרא ס"ג. ברוך שמו: אדני"י מלביש לגי' מילוי אלפין. גם כוונה אחת לד' אותיות הוי"ה, ותכוין, כי ברוך: אות י' מהשם, והוא: ה' של השם. ושם אהי"ה. וברוך, ו' של השם, ושם הוי"ה. ושמו, ה' תתאה, והם שם אדני"י. כוונת אמן להר"ם דולוננו, כוונת אמן, להוריד שפע וברכה מראש אצילות עד סופו, על הסדר. ר"ל מן י' שבשם לה', ומן ה' לר', ומן ו' לה' אחרונה. כיצד: א' דאמן, הוא סוד י' שבשם, כמ"ש בר"מ כד איהו חד ה"א, ואות א' או אות י' קדמאה לה', א"ה או י"ה, הרי שהשוה א"ה לי"ה. וכן יש א' שצורתו יוד. ונדוע, כי יוד שבשם כולל א"א ואבא. כי קוצו של יוד, רומז לא"א. וגוף י', לאבא. וכן א' דאמן, ניקוד קמץ, שהיא נקודת כתר. ומ' דאמן, אמא, רזא דאשת חיל, ה' ראשונה, וכן היא נקוד ציר"י, שהוא נקוד בינה. ון' פשוטה, לרמוז לווי"ן, וכמ"ש בווהר. וראוי לדעת, דלכאורה אדרבא, דנ' כפופה ירמוז לשניהן, לפי שהוא בצורת ו' שהוא ז"א, ואח"כ מושבה רמוז למלכות, כי באשה קראה מושב, אבל ו' פשוטה אינה אלא פשיטות אחת, איך ירמוז לשניהם.

אבל ענין הוא סוד גדול, בסוד עץ עושה פרי אשר זרעו בו על הארץ, דוקא היא ארץ חפץ, ובפ' א' פקודי דקס"ה וז"ל, לא איקרי גדול אלא בהאי דכתיב גדול ה' ומהולל מאוד בעיר אלוהינו, וכן תמצא בווהר פרשה ר' כי תשא, הדא הוא דכתיב גדול ה' ומהולל, במה איתקרי גדול, להתעטר בעטרוי בעיר אלוהינו כדין נהירא

דעתיקא קדישא נהיר ואתעטר בגין להדבק בקרתא קדישא וכו'. ומ"ש לאתעטר בעטרוי, הוא סוד אתרוג ופנימי. ודע, כי בלשון יוני קורין למי שהוא נשוי, מעוטר. ועוד דע, כי מהולל, הוא בהיפך ובחולותיו לא הוללו. וכשתבונן תבין כל זה בווהר ר' פ' ויצא, וז"ל: והאבן וכו' בית אלוהים. היינו קרית מלך רב, אית מלך ואית מלך, ודאי עלמא עלאה מלך רב, ואיהו קרית מלך רב. וסוד הדבר, כי הנהר היוצא מעדן, אינו נכנס בביתו אלא כשהוא בגבורתו, והוא אינו מתגבר אלא מסטרא דגבורה, לכן נקרא בית אלהים שהוא גבורה, והיינו נמי קרית מלך רב, כי אז הוא גדול. וידוע מאמר ר' רז"ל, המקשה את עצמו לדעת, יהא בנידוי. מכל זה תבין, כי הן פשוטה ודאי כולל דכר ונוקבא, הרי איך במלת אמן נרמז כל שם הוי"ה על הסדר.

ומנין כי א"מ רומז לשם י"ה, שכך הוא בפ' תרומה ע"פ יום ליום יביע אומר, אמרו, א' אבא איהו ודאי דסליק ונחית ואתחברת מ' בהדיה דא' אמא. והכוונה שנרמזו בפ' וילך באתוון גליפין דר' אליעזר מן א' למ' ומן מ' לן' עד רש"א עמיקא דבירא דכל ברכאן נפקין מתמן נבעין מ' פתוחה נהר דנגיד ונפיק ו' פשוטה כללא דב' גונין ו' כפופה בכללא דפשוטה היא.

ובאמן של קדיש יש לכוין יאהדונה"י גי' אמן, קב"ה ושכינתיה, כמ"ש פ' תרומה. כי ע"כ בקדושה זו, קב"ה אסתלק ביקריה, ויקריה היינו שכינתיה. ואח"כ יש"ר, שם י"ה רבא ודאי, ככתוב ומה תעשה לשמך הגדול, כי כיון שנכנס בירושלים של מטה, ודאי שיבא בירושלים של מעלה, בסוד י"א ה"ה ו"י ה"ה. וז"ס בסבא דמשפטים, דהא בגלותא אסתלק מי מאלהים לעילא כביכול מעל בנין, ובנין נפלו, ושמא קדישא דהוי שלים, ההוא שמא עלאה נפל, וע"ד אנו מצלאין על שמא דא, דיתבני כמה דהוי, דא יתגדל ויתקדש שמיה רבא ההוא קדמאה דכולא בגין דלית ליה בנינא אלא בהדה מי לא אתבני

(ג) אות רע"ט דפוי דף רל"ה. (ד) ז"ח כי תשא אות י"ב דפוי מ"ד. (ה) אות פ"ד דפוי קנ"א.
(ו) נדה י"ג: (ז) אות קצ"א דפוי קל"ו: (ח) אות ר"ה דפוי ק"ה.

המצות וברכת הנהנין, כי זהו שהוא מקדים לה כי נשיקה דיליה יורדת תחלה, ואח"כ עלתה נשיקה דנוקבא. נמצא, כי תחלה יורד יו"ד דהויה, ואח"כ עולה א' דאדני. אך בחינה הב' נעשין כאחת, כי כשמתחיל י' דכורא לירד, אז ממש מתחלת לעלות א' של אדני, עד שפוגעין זה בזה ביחד בשיקול אחד, אך תמיד הזכר גובר אל הנוקבא, והוא יאהדונה"י, חוץ מן הקדיש כנ"ל. אמנם שכחתי איזה חלוקה מהם של ברכת הנהנין והמצות, ואיזה היא של עמידה. ונלע"ד, כי נישוק של עמידה הם שוים, לפי שהם נשיקין שווים, של עת הורדת הטפה בעמידה כנודע, ואז שניהם נושקין זה לזה ברעותא חדא. אך ברכת הנהנין והמצות, הם נשיקין קדמאין שקודם היווג, שאז הוא לבדו הזכר, מתחיל לעורר ולנשק.

אמנם בזה יובן ענין בריה דרב ספרא הנזכר בפ' תרומה, שראוהו חמיו שדילג מן הגג לענות קדיש. והענין הוא, כי זה החכם כשהיה בגלגול תחלה, טעה בענין החיבוק, ובא עתה בגלגול זה לתקן. אמנם כבר ידעת, כי המתגלגל על דבר פרטי, צריך לתקן באופן זה שיבא מעשה לידו וימסוד עצמו עליו, לכן כל עוד שלא תיקן עדיין ענין החיבוק, לא רצה להזדווג עם אשתו, וכן נראה מלשון הזוהר. אמנם כשבא לידו ענין עניית הקדיש, שמסר עצמו לנפול מן הגג כדי לענות הקדיש, שהוא החיבוק הנ"ל, ואז נתקן מציאותו אח"כ, ע"י שדרש התורה, אז תיקן בחי' הנשיקה, ואח"כ בא על אשתו ונזדווג עמה. כי הדברים צדיכין להיות כסדרן, ולכן עד שהשלים החיבוק אשר היה צריך לתקן כנ"ל, לא היה יכול לעשות זיווג ונישוק.

מהחברים: דע, כשעונין ישראל אמן, אז מקבלין ההארה מב' שמות א"ל א"ל, א' מן א"א מי אל כמוך. וא' מז"א אל רחום. והנה אל שבא"א, מקורו ג' יודין ואלף רס"ג. וא"ל דז"א, מקורו הויה"ה פשוטה וד' אותיות והמלכות. ואל הרמז בא"א הוא מאיר לז"א, ח"א מאיר

לעלם אלא בהדה. ובוזוהר ^(ט) בראשית מי בעי באלהים לאתגליא ולאחקרי בשמיה ולאחלביש בלבוש יקר ונהיר וברא אלה ואתחברו אתוון ואשתלים בשמא דאלהים ועד דלא ברא אלה לא אסתלק בשמא דאלהים. ובפרשת ^(ז) פנחס העונה אי"שר בכל כחו, ודאי אצטרין לאתערא כל שייפוי בחילא תקיף, בגין דיתבר חילא ותוקפא דסט"א, ובפ' ^(ח) נח בוימנא דישראל מתיבין בקול רם איש"ר, קב"ה איתמלי רחמין וחיים על כולא, עכ"ל. ע"כ מכ"תי.

פרק ב'

^(ז) ואמנם, כמו שיש חלוקים בענין הברכות, כך יש חילוק בענין עניות אמן. כי יש עניות אמן בתפילה ובעמידה, ויש בברכת הנהנין והמצות, ויש אמן של הקדיש, הרי הם ג' בחינות. והנה, ענין אמן של הקדיש, נקרא בסוד החיבוק, שהוא רבוע שם אדני העולה חיבוק. והענין, כי צריך לכיין להקדים בכונת ענייתו, שיקדים הנוקבא לדכורא, דתחלה יעורר שם אדני, ואח"כ שם הויה"ה, וזהו סודו: א"י ד"ה נ"ו י"ה. כי הנוקבא מתעוררת תחלה אליו, ואז הוא מחבקה, ולפיכך אותיותיה קודמין. והוא הטעם, לפי שהחיבוק נעשה קודם להנישוק, לכן בתחלת הכל שהוא החיבוק, שהוא סוד הקדיש, אז אותיותיה קודמין. אך ב' חלוקות האמן האחרות, שתיהן נקראין נישוק, לכן הן שוין. כי לעולם הכוונה בהם הוא, אותיות הזכר קודמין, כזה: יאהדונה"י, כי לעולם כיון שהנישוק הוא אחד החיבוק, אז הזכר מתעורר תחלה. רק בעת הראשונה שהוא החיבוק, ומשם ואילך הוא הקודם תמיד.

אמנם עכ"ז, יש קצת חילוק בין ב' בחי' אלו, כי אם היות שניהן בחינת נישוק, עכ"ז יש נישוק שהזכר נושק לנוקבא, והוא מקדים אליה. ויש נשיקין שוין ביחד, זה נושק לזה זה נושק לזה. אמנם, זו ההפרש בין אמן של תפילה שהוא העמידה, ובין אמן שאר כל הברכות של כל

(ט) הקדמת זוהר אות י"ד דפו"י דף ב. (י) אות קל"ד דפו"י דף ר"ב. (כ) אות ס"ז דפו"י ס"ב:

(ל) שעה"כ ח"א דף רע"ה ט"א.

פרק ג'

הנה, אותיות אמן במלואו כזה: אל"ף מ"ם נו"ן. אלף, אותיות אפל, והוא חושך הכפולה, כמו החושך של מצרים, כענין ארץ עיפחה כמו אופל. והנה אפל זה, הוא במדוד השביעי דגיהנם, שהוא כולל שטים, אברון ושאל. ומשם היה חושך של מצרים שלא קמו איש מתחתיו. מ"ם נו"ן: גי' קלון. בכאן רמז, כל מי שאינו עונה אמן עונשו אפל וקלון. ח"ס מלא פניהם קלון, ס"ת אמן. ואותיות מלא, הם אותיות אל"ם, לומר, מי שהיה אלם באמן שאינו עונה אמן, עונשו הוא הקלון. וגם מלת פניהם, עולה בחשבון קלון.

והנה אמן, גי' הוי"ה אדנ"י, כזה: יאהדונה"י, והכוונה, כי העונה אמן גורם לזו"ן שיהיו פב"פ, ועל כן מי שאינו עונה אמן, שחיסר להם שיהיו פב"פ עליונים, יהיה לו ג"כ מדה כנגד מדה ח"ס פניהם קלון, תחת מה שחיסר בפנים עליונים. והנה ידוע, כשהם פב"פ, מאירין בנוקבא הש"ע נהודין שבפנים דזעיר אנפין, וכשאינו עונה אמן, חסד הש"ע נהודין ממנה, ותחת זה יהיה לו ב"פ קלון, שעולה ש"ע. וזהו מלא פניהם, ב' פעמים קלון. וגם פניהם קלון ויבקשו, ד"ת קפ"ו, שהוא מנין קלון, הדי ב"פ קלון. והנה¹ דו"ל דרשו גבי קרא דכתיב פקו פליליה, כי המתבטל מן התורה הולך לגיהנם, ואם יש לו מצוה שזוכה בעבודה, אפיק לה משם, וזה שמעון הפקולי, ראפיק ליה מגיהנם, ואם לא זכה הוא קפו שהוא חושך כפול וקפוי, וכשתעשה להם כן, אז ויבקשו שמך, שהוא אדנ"י, לחבר אותו עם הוי"ה, שיחודו אחד האמן לענות אמן, דהוי התחברות הוי"ה ואדנ"י, מיראת העונש הזה.

והנה במילת אמן, ג"כ רמז הש"ע נהודין הדמוזים בה, כי אמן הוא ד"ת, אל מלך נאמן. ומנין כולו האותיות והתיבות, כמנין ש"ע. הנה, הענין העונה אמן יתומה, הוא שאינו ממשיך מאו"א לזו"ן, שזהו כל הכוונות הברכות, והאמן להמשיך מהם אל הבנים, כי בדרך הוא

לנוקבא פב"פ, מפני שאל היא בפנים והארה הוא בפנים. וכן אל במלואו, גי' פניהם. וזאת ההארה היא תלויה בעניית אמן. ומי שעושה עצמו אלם בעניית אמן, עליו נאמר מלא פניהם קלון, ס"ת אמן. ומלת מלא, אותיות אל"ם, דעביד הא, יפול בהא. לפי שלא האירו עיניהם באמן, אז מלא פניהם קלון. פי', מלא אותיות מא"ל, היינו מאל שמלוו פניהם, שעולה אל"ף למ"ד, גי' קפ"ה, וע"ה גי' קפ"ו, הרי הוא גי' קלון. וד"ת פניהם קלון ויבקשו, הם קפ"ו, הדי ב"פ קפ"ו בזה הפסוק, נגר ב"פ אל אל מלאים, שהם ש"ע נהורין, א' לא"א וא' לז"א, ודמוזין לב' פאות, כי פאה גי' אלהים, ושם הוא רחמים גמורים, לפיכך נקרא אל לבד. וכתיב ויבקשו שמך ה', דהיינו הויה אדני, גי' אמן. כי הקלון שלא ענו אמן, גורמים ישחרונני ולא ימצאונני. ^(א) וז"ס ד"ש הפקולי, פי', כי בעניית אמן היה ממשיך אור הארת ב' אל אל, לכן נקרא פקולי, אומר בצדק פקו, דהיינו אלף למד ע"ה, אפיק ליה הוא כל היכא דאיתא, והוציאו ואפיקו יתי מדינא של גיהנם. וכזה תבין אסתר ידקדקת היתה וכו' (עיין לקמן בכוונת פורים גמר הדרוש) הרמז לאל מצד ז"א שהוא ידוק, וענין, כי כשנכנסה בביתה קלקלתה בסוד נוסדה את הכדמים, אז הוסד מעליה הארת א"א, וע"ז אמרו דו"ל לא שחודה ולא לבנה היתה, דא"כ היה משמע שאפילו מז"א לא היתה לה הארה, לכן אמרה אלי אלי למה עזבתני, נגד ב' אל אל, א' קרוש וא' חול. פי', אלי ראשון שמושית, כאלו הלמד נקד בקמץ, אמרה מה עשיתי כי עזבתני מאל של א"א. או יאמר אלי אלי, על היות האל של א"א צריך להשפיע על א"ל של ז"א, ומשם לנוקבא, ואע"פ שהוא משפיע בה, כיון שאינו ממשיך להאיד אלא מעצמו, לא מאיד אל דא"א, הוי כאלו היא נעזבת משניהן, לפיכך עזבתני לשון יחיד, אף על פי שנכפלת מלת אלי אלי, והיה אומרת לז"א שעזב אותה הארת אל עלין, ולכך ידקדקת היתה.

ואינם אלו שבחסד וגבורה עצמן, רק בחי' אחרת של הוי"ה ארני שיש בת"ת עצמו, וכן הויה בנצח ארני בהוד, ושניהן ביסוד. וכן יש במלכות הוי"ה ארני, וע"ש בביאורו ענין הוי"ה ארני שבמלכות מה ענינה, ואיך הוא בסוד ן' פשוטה ראמן.

והנה, מה שאמרנו שיש בת"ת הוי"ה ארני, הוא מחיבור חסד וגבורה שמתחברים בו. כי יש הוי"ה ארני ג"כ בעצמות הת"ת. ולכן תמצא, כי בשם מ"ה דמילוי אלפין, שהוא בספירת הת"ת לבדו כנודע. הנה אות א שבתוך מילוי של הוא"ו, אם תמנה משם ולמטה, הם ג' אותיות וה"א, גי' י"ב, והם נגד י"ב אותיות ארני במילוי, הרי שם ארני משמאלא דת"ת, שהוא בסוף השם. ושם הוי"ה, נרמז במלת שם מ"ה הוה בימינא, והוא כך: כי מן אל"ף זו שבמילוי הוא"ו, יש שם מתחלה ועד ו' אותיות יו"ד ה"א ו, גי' ל"ב, והם נגד כ"ח אותיות מילוי המילוי של הוי"ה, ועם ד' אותיות הפשוטים הם ל"ב, הרי הוי"ה מימינא וארני משמאלא. ואות א' הנ"ל של מילוי וא"ו באמצעית שניהן.

גם יש בו הויה ארני באופן אחר, כי שם מ"ה תחלקיהו לבי, יהיה כ"ב מכאן, וכ"ב מכאן, וא' באמצע, הרי מ"ה. והנה כ"ב מכאן, הרי כ"ב אותיות שיש במילוי הויה ארני. ומכאן ג"כ ער"ו, הרי כי בשם מ"ה, יש ב"פ כ"ב, שהם ב' פעמים הויה ארני שיש בו, כמו שבארנו שיש בו ב' קצוות, שהם בחי' ח"ג הנכללין בו, ונעשין בו הויה ארני. וכן יש בעצמו, בחי' ב' של הויה ארני. גם דע, כי מילוי של שם ע"ב ריודין שבאבא, הוא גי' מ"ו. ח"ס הטפה של אבא, שירוש הבן מן האב, וצורתה של מ"ו, הנה נעשית צורת א', כי א', הוא ו' וב' יודין, במילואם יו"ד יו"ד גי' מ', ואות ו' שבאמצעיתן מ"ו. ולכן צורת א' שבחכמה, הוא צורת יו"י, ולא צורת יו"ד כמו הבינה כנוכר בתיקונים. והנה מכח המילוי זה, נעשה ז"א שם מ"ה דאלפין, כי עם כולל הוא מ"ו. ואח"כ כשהוא מגדל לנוקבא, נותן לה

הנתיב דאבא ואמא. וא"ם דאמן, הם חכמה ובינה, שהם נגד ב' אותיות י"ה. כי א' הוא יוד כנודע, הוא אבא, ומ' היא אמא כנודע. ון' פשוטה, הם הבנים. כי התפשטות הו', הוא הזעיר אנפין, והאריכות הן שמתפשט יותר, הוא הנוקבא, בסוד הפסיעה לבר. והנה מי שאינו יודע הברכה שהוא עונה עליה, אינו ממשיך מאבא ואמא להם, והרי הם יחומים בלא אב ואם. ומה שנתייחס היתומה אל הנוקבא יותר ממנו, שאמרו יתומה, כי היא המפסדת, כי עיקר מה שניתן לה מאבא. ואבא, הוא נותן לה בסוד זיוג, וכשאין ממשיכין עליו אור דאבא ואמא, גורמים הפסד אליה, ולכן אמרו אמן יתומה, ולא אמן יתום. כי הנוקבא היא יתומה.

ועל זה אמרו, אסתר ירקרקת היתה, דהיינו שחיסרו אז ממנה ש"ע נהורין, שלא האירו בהם הפנים דז"א, לכן אמרו אלי אלי למה עזבתני, שהם ב"פ אלף למד, שיש בפנים דז"א שעולין ש"ע. והושיט לה המלך שרביט הזהב, כי הזהב כאן הם החסדים ראמא, שהם הגבורות דאבא, בסוד חכם בנינה. ונתן לה ז"א בסוד טפה ע"י היסוד, שהוא השרביט להאיר בה הש"ע נהורין. והיא אמרה כן באילת השחר, שהוא קדרותא דצפרא, דאז אין חסד כלל בעולם שחסרו בעת ההיא, כי האור הוא החסד, ואז הוא חושך גמור ואין שם אור כלל, אלא שרוצה להאיר אז האור שהם החסדים. ואז אמרה אלי אלי למה עזבתני, כי החסדים שהם הש"ע נהורין, וזהו מנין לאסתר מן התורה שנאמר ואנכי הסתיר אסתיר פני, דהיינו שחסר מהן הש"ע נהורין של הפנים, וזהו הסתר פנים.

פרק ד'

כוונת אמן בכ"מ שהוא, ומבואר אצלי בכ"מ, שיש בו ג' חלוקים. והאמת כי שכחתי מ"ש לי מורי וזה"ה, והרי הוא זה, ושם נכתב בטעות. דע, כי יש הויה בחסד, וארני בגבורה, ותרוויהו בת"ת באמצעיתא כנוכר בתיקונים.

כמנין צ"ח, ועם הכולל ב' שמות שהם צ"א, גי' קפ"ט, והוא כמנין ג' שמות ס"ג. והנה נודע, כי הפנים העליונים דא"א, הם בחינת ס"ג, ככתוב במקומו. והנה ה' אחרונה דהוי"ה ויחד אחרונה דאדני, אין להם ניקוד, ואם תנקוד ה' דהוי"ה בצירי וי' דאדני בחולם, הרי הם ל', ועם חשבונו צ"א וצ"ח שהם קפ"ט, עם ב' כוללים, הכל ארך. כי הנה הוי"ה אדני הוא חיבור ז"א ונוקבא, וגם כי שם מ"ה שהוא ניקוד הוי"ה גי' מ"ו, הוא בז"א שהוא מ"ה, ועם הכולל מ"ו. ונ"ב שהוא ניקוד אדני, שהוא מלכות, והם זו"ן, מקבלין עתה שפע מן א"א, שיש לו ארך אורות. כי כבר ידעת, כי א"א משפיע באו"א, ואו"א בז"א, וז"א בנוקבא, ולכן ע"י חיבוק שעושין זו"ן, יש להם הכנה ע"י אותו הזיווג, לקבל אותו השפע של ארך אורות, אשר משפיע אריך בז"א כנ"ל.

מע"ח: פסוקים, ואתה ה' מגן בעדי, המיוחדים בשם ע"ב, אל יאמר, לא קודם תפלה ולא לאחר תפלה, בשום אופן.

המילוי שלקח מאבא, שהוא מ"ו, והמלוי שלו של מ"ה שבו, הוא גי' י"ט כמנין חוה, שהיא הנוקבא שממנה יוצאה תחלה מן המלוי שבו, וכשנותן לה ג"כ מילוי של אבא שהוא מ"ו, אז נעשה היא הנוקבא שם אדני, כי מ"ו וי"ט, הוא גי' אדני. וז"ס, ה' בחכמה יסד ארץ, כי ה' הוא הז"א, נשתתף עם החכמה, וע"י שניהן יסד ארץ, ובנה בנין הנוקבא הנקרא ארץ, כי הוא נותן י"ט, והחכמה ג"כ היא נתנה מ"ו, ואז בכח מ"ו וי"ט, יסד ה' שהוא הז"א, את הארץ שהוא שם אדני. מע"ח: כבר כתבנו בכוונת אמן, שהם ב' יחדים הויה אדני, כמנין אמן. גם מ"כ כוונה אחרת, מאיש אחד ששמע ממודי זלה"ה, וראוי לכתבו פה. והוא, כי צריך לכיין הוי"ה אדני בנקודותיו של ב' שמות אותו היחוד הנ"ל, דהיינו הוי"ה אדני באופן זה: כי נקודת יקו"ה בנקודת חש"ק, בגי' מ"ו, מילוי דע"ב דיודין. וגם גי' מ"ה דאלפין ע"ה, והוא ז"א. וניקוד שם אַדְנִי בניקוד חטף חולם קמץ, גי' ב"ן. כי שם ב"ן ואדני שורש של שניהן במלכות, והנה נקודת ב' שמות אלו, הם

פרק א'

קדוש. (קודם חצות לילה אין לומר שום סליחות וי"ג מדות בשום פנים בעולם, חוץ מליל יה"כ לבד). אמנם סוד החיבוק הזה, ע"ב מימינא, שהוא שם מלוי יודי"ן בחד אל. וע"ב משמאלא דיליה בגבורה, שהוא ס"ג עם י' אותיות העולין ע"ג. וע"ב באמצעית בת"ת, שם מ"ה עם השם עצמו שהוא כ"ו, ועם כללות הוא ע"ב. וע"י אלו מחבק הז"א לנוקבא, וכל אלו נמשכין מטפת מוח חכמה

^(ח) סוד ויעבור ה' על פניו ויקרא. הנה ויעבור, צירופו ע"ב עם רי"ו. וסוד העיבור נעשה ע"י היסוד, הנקרא שדי. והנה אם תמנה הויה בעצמו, גי' כ"ו. ותמנה בסוד ע"ב רי"ו, עולה הכל שדי. והוה ויעבור ה' גי' שדי.

^(א) ענין ויעבור. דע, כי הנה כבר בעמידה עשינו חיבוק בשמאל ובימין, בברכת אתה גבור ואתה

(ח) שעה"כ ענין ויעבור סוף דרוש ו' דף רצ"ט.

(א) שעה"כ דרושי ויעבור דרוש א' דף רע"ט.

אנו מעכבין אותו במקום יציאתו, שהוא בסיום היסוד של בינה שהוא בחזה הת"ת, אז רוב האור שלו הגדול, להיות נמשך מן המקיף העליון, הנמשך מן מוח חכמה שבחכמה, הנה הוא מקלקל מחיצות היסוד של הבינה ומסיר אותן, ונשארים המוחין בלי לבוש כלל.

והנה מתחלה לא היו אלא ג' מוחין, ולכן הדיקנא של הז"א, ט' תיקונים, להיות כי לעולם הדיקנא נמשכת מן המוחין, הנה כנגדם היה ט' תיקונים, ג' מכל מוח. והרי עתה הם ד' מוחין, ויכולין להשלים כל הי"ג ת"ה, כי כל אחד מהד' מוחין, משמש לג' תיקונים הם י"ב, והכללות, הם י"ג. כי הלא עתה נפתח היסוד דבינה, ונפתחו ב' מוחין שבו, הם חו"ג, והרי הם ד' מוחין גלויים. אך עדיין אין בהם כח לצאת לחוץ מהפנים בדיקנא, ולכן, כמו שבארנו כי התפילין שבו יוצאין ממצחא, מחמת הכאת אותו נימא דשערי דא"א בערפו, ג"כ כאן הוא כך. וביאור הענין, כי כבר ידעת כי יש ג' שם הוי"ה בחוורת דרישא דאריך אנפין, ובהם י"ב אותיות, והוא סוד י"ג חוורתא דרישא, כי הי"ג היא כללות כולם. וכבר ידעת, כי הר' מהן, שהן ד' אותיות הוי"ה א', נמשכים דרך עורף מאחורי הראש, והב' היות שהם ח' חוורתא, עם הי"ג הכולל כולם, הם נמשכים כלפי הפנים שלו.

גם ידעת, כי י"ג ת"ד אלו דא"א, הם ג' היות אחרות, שבהן י"ב אותיות, ותיקון הי"ג הכולל מכולם. והנה ד' ת"ד אלו הראשונים, אינן צריכין אל ההארה עליונה, כי כבר יש להם חלקם, אך הח' האחרונים שבהם, שהם נקרא דיקנא דכהנא רבא, שהם ח' תיקונים אחרונים מהדיקנא, שהם מתחילין מרב חסד ולמטה, כי ורב חסד, הוא מציאת כהנא רבא, כי החסד הוא כהן, ואלו הטי', לפי שהם צריכין לירד למטה, להאיר בט' ת"ד דז"א, הנה הם צריכין אל אור עליון, משא"כ בהראשונים. כי אלו הטי' הם תדיר מתקוני דיקנא דז"א, וצריכין תדיר אל האור העליון (משא"כ בד' הראשונים). ולכן נמשך אותן ב' היות שהם ח' חוורתא דרישא ומאירין בהם, ואז יש בהם כח להאיר בדיקנא דז"א. אך הד' תיקונים הראשונים,

של הז"א, ומתפשט בהם ע"ב ע"ב ע"ב בחג"ת כנ"ל.

ואח"כ באמרינו שים שלום, אז אנו מעוררין היסוד, ואז מתעורר טיפת המוח של ההורעה, להמשיך למטה. וטיפה זו מעולה היא ביותר, כי היא נמשכת מהמקיף שעל רישא דז"א, מפאת המקיף של החכמה. והנה כבר הודעתך, כי טיפת ההורעה היא מאירה אור גדול, וכאשר היא יורדת נמשכת דרך הדעת של ז"א, המלוּבש ביסוד של הבינה כנודע, ואז לפי שהיא יורדת במרוצה אל נקודת ציון שבמלכות, לכן נמשכת עד למטה דרך צינור זה.

ואמנם, לפי שחיבוק הראשון מחכמה דז"א, וכבר ידעת כי כל מציאת חכמה היא גבורה, כנודע אצלנו, כי כן היה בא"א, גבורה דעתיק בחכמה שלו, ולכן כל בחינת ע"ב ע"ב ע"ב אלו, הם גבורה. לכן אנו רוצין כי זו טיפת ההורעה תחלק לג' חלקים: א' למטה לצורך המלכות להזריע. וא' לתתו בחסד ז"א, לעשות ממנו ע"ב אחר, לחיבוק יותר מעולה. וא' להעלותו למעלה, להמשיכה אל דיקנא דז"א, לעשות י"ג תיקוני דיקנא שלימים. ודע, כי טפה זו נמשכת מן חסד דעתיק יומין, הגנוז בכתר דא"א, ומשם נמשכת למטה.

אמנם, קודם נפילת אפים, שהוא הורדת טפה במלכות, אנו רוצין להקדים קודם ירידתה למטה ליקח אותה למעלה במקום החזה של ז"א, כי אז יצאת מן מחיצות יסוד של בינה אשר ירדה בתוכה, ושם היא מתגלית. ואז אנו מעכבין האור ההוא שם, ואז נמשך משם כח ע"ב, והולך אל הזרוע ימין שלו, לחיבוק יותר מעולה. ואמנם, ג' ע"ב הראשונים שהיו בחג"ת, כולם נתקבצו בשמאל הז"א, ונעשו שם רי"ו. ובזרוע ימין בא חסד כנודע, בסוד ע"ב הטפה הנ"ל, וז"ס ויעבור: ע"ב רי"ו.

והנה, כאשר ירדו מים רבים דרך צינור א', אע"פ שהצינור יהיה צר, כיון שיש לו מקום לצאת אינו מעכב, אבל אם תסחום מקום היציאה שלו, אז יחזרו המים למעלה ויקלקלו המחיצות ויסודם, כן הענין בכאן, כי כאשר האור זה יורד במלכות, לא היה מקלקל מחיצות, אך עתה אשר

שאינם מאירין תדיר בדיקנא דז"א, אינם צריכין להאיר באור עלין.

והנה עתה, אשר כוונתינו להשלים י"ג תיקונים בדיקנא דז"א, והנה הכח שלהם שהוא אותה הטפה שהמשכנו מלמעלה, אשר בקצה היסוד של הבינה, וקלקלה מחיצותיה כנ"ל, היא עומדת שם, ועדיין אין בה כח להוציאן לחוץ. ואז אותו שם הוי"ה דחודתא דרישא, הנמשכת מאחורי רישא של א"א עד עורף הז"א, היא מכה שם ונכנסת בתוך המוחין. אחר אשר כבר זה הא"פ קלקל מחיצות הבינה, יש כח להריה זו לכנוס שם, ואז מתחברין ב' אורות האלו, והם מכים בפנים ואז יוצאים לחוץ. והד' אותיות של הוי"ה זו של חודתא דרישא, נעשין בו ד' תיקוני דיקנא עלאה, ונשלמים לי"ג ת"ד.

נמצא, כי האור הראשון בקע מחיצות הבינה, ואז היה כח אל אור הוי"ה דחודתא דרישא, לכנוס ולבקוע אח"כ את הפנים, ואז נשלמין י"ג ת"ד. והנה עדיין חסר, כי הלא אז ט' תיקונים תחתין מאירין יותר, כי יש בהם האורות ח' חודתא, הנמשכין ררך פנים, שלא ע"י התלבשות. אך אלו הד' תיקונים עליונים הם גרועים מהם, כי באים על ידי ד' חודתא, שבאו דרך העברה והתלבשות כנ"ל, ומהראוי היה שיאירו יותר אלו ד' תיקונים עלאין, מן הט' תתאין. לכן זה ההוי"ה, שהוא ד' חודתא דרישא מאחוריו, הנמשכת כאן מהחכמה, נעשה ד' תיקונים הראשונים, הנה הוי"ה זו, אע"פ שהיא עליונה, הנה כבר נתיישבה כאן בז"א, ונעשין ממש בחי' ז"א ונקרא על שמו, והיא קוראה אל הוי"ה א', שיש בד' ת"ד עלאין בא"א, כדי שירדו למטה ויאירו באלו הד' תיקונים עלאין של ז"א, ויאירו בהם ג"כ, ואז יהיה אור ד' תיקונים אלו, גדול מהט' תחתונים. והרי פירשנו פירש ויעבור וכו'.

פרק ב'

(ב) ועתה נבאר בתיבות הפסוק עצמו. והוא כי

ויעבור, הוא ענין המשכות ע"ב רי"ו, כמ"ש. רי"ו: פירשו הוא, הלא ידעת איך הז"א הוא י"ס עם המלכות, ועתה אשר ננסרה המלכות ממנו וחזרה פב"פ (2) והנה אין בו אלא ט"ס. ועתה ע"י אור זה אשר אנו ממשיכין, מבין ב' הורעות בחוה שלו, אז הוא ג"כ מאיר כנגדו מאחוריו, כי שם היה תחלה מציאות המלכות כנודע, ואז מאיר בו שורש המלכות אשר שם, עם תוספות האור הזה, וכזה נשלם לבחינת י', והוא עתה שם מלא, וזהו י"י.

והנה כל זה הוא לחיבוק הנ"ל, הרמזה בפסוק שלמעלה ממנו, ויאמר אני אעביד כל טובי על פניך, שהיא המלכות, והנה זו היא עתה על פניו, פירוש, שכיין שכל מציאות טפה זו היתה להוריד למלכות, אלא שאחר כך אנו עכבנוהו לתת ג"כ אליו עצמו, נמצא שהוא אוכל משלה וטפל אליה, והיא גדולה ומאירה בפניו יותר ממנו, וזהו על פניו ולא בפניו, רק היא מעולה יותר, וזהו על פניו.

והנה ע"ב רי"ו אשר רמזו בויעבור, הנמשך ע"י חזרת האור ההוא, ואז נעשה הריה על פניו, והנה זה גרם אח"כ למעלה ג"כ מציאות הנ"ל, כי גם אותו השם שהוא דחודתא דרישא דא"א של אחוריו, נמשכו אל עורף ז"א ועברו ונכנסו בפנים במוחין, ויוצאין אח"כ על פניו, שהיא לעשות ד' ת"ד, שהם בב' הפנים כנ"ל, וזהו ויעבור ה', כי אותו השם ד' חודתא, עברו ויצאו על פניו, ושם נעשו ד' ת"ד.

ואומר ויקרא י"י וכו'. הוא מה שבארנו, שזה השם הרמז בויעבור י"י, אחר אשר נתיישב בד' ת"ד ז"א, הנה קרא והמשיך זה השם אל הוי"ה אחרת, שהוא למעלה בד' תיקוני ד' עלאין דא"א כנ"ל, כדי להאיר כאן, וזהו ויקרא י"י י"י, כלומר, שהשם הראשון, קרא אל השני הא' העליון.

והנה ידעת (3) כי פסיק טעמא בגויהו. ופי' בוהר, כי א' בז"א וא' בא"א, והענין, כי אע"פ

(1) ע"ח ח"ב שער ל"ד: חקן הנקבא פרק ב'.

(2) שעה"כ ענין ויעבור דף רפ"ב טור ב'.

(3) כלל ח' ד"ה אמנם. (ד) אדיר אות רל"א דפריי דף קל"ח.

פנים דו"א, על ט' תיקונים דיליה, שיאיר ל"י.
והרי לך איך יש הארת ב' היות ראשונים
דא"א, בב' האחרונים שבז"א. אך לעולם אינן
אלא ט', אלא שהארות הם י"ג כמ"ש. ודע לך, כי
כבר בארנו איך יש רי"ו בגבורות הזכר, וגם יש
אחרים למלכות, והיא נמשכת מדיקנא דא"א ג"כ
באופן זה, כי הלא וכו' שכחתי יותר.

פרק ג'

^(ה) אמנם נבאר ענין זה יותר בביאור, כי הלא
סוד מציאות ויעבור, הוא לסוד עיבור ממש, וכן
אותיות ויעבור הם אותיות עיבור. אמנם עיבור זה
סודו הוא משם לאה, פ"י, כי לעולם כל הנשמות
נמשכין מלאה ורחל, ויש מהם יוצאין מרחל, ויש
מהן יוצאין מלאה. אך ג"כ ידעת כי מלאה הם
נשמות, ומרחל הם נפשות, וצריכין הנשמות
לעבור תחלה דרך לאה, ואח"כ נפשותיהן מרחל,
אך יש מי שנשמתו ונפשו שניהם מלאה, כגון
השבטים בני לאה, וכן שתיהם מרחל, כגון בני
רחל, ואין כאן ביאורו.

לכן צריך בכאן שני זווגים: א' בסוד לאה, וא'
בסוד רחל. אמנם זיווג רחל עם יעקב, הוא בנצח
הוד דז"א כנודע. חיווג ישראל עם לאה, הוא
מחציו ולמעלה. וזה סוד רחל שהיתה תחת המטה,
כשנודווג ישראל עם לאה, כי הלא בעת שנודווג
לאה עם ישראל, שם מטתם למעלה ער חזה דז"א,
ומשם ולמטה יושבת רחל, הרי רחל נתונה תחת
המטה ממש, ולזה כוונת רבותינו ז"ל.

והנה כבר ידעת, כי לאה הוא סוד אחוריים
שנפלו מבינה, ואין לה שום מציאות פרצוף, או
בחינת יסוד שבה, כדי שתזדווג עם ישראל,
וצריכה הבינה שהיא אמא, לקשט בתה, ובפרט
אל לאה שהוא עצמותה, והיא משאלת היסוד
שלה עם המיין נוקבין שלה אל לאה, כדי שתזדווג
עם ישראל.

אמנם יסוד הבינה, הוא גו רישא דזעיר אנפין,
וכדי שתצא משם, אנו אומרים ויעבור ה' ע"ד
הנ"ל, כי מכה קוצי דשערי דאריך אנפין, אחורי

שהא' הוא אותן הדי' חוורת, שהם אדרבא יותר
מעולים משם י"י שבד' ת"ד דז"א, עכ"ו, כיון
ששם י"י זה של החוורת נמשך למטה, ונתיישב
בד' ת"ד דז"א, הנה זה כבר נקרא ז"א. אך שם
הב' אשר הוא בד' ת"ד דא"א, עדיין הוא שם
למעלה בא"א, לכן יש ביניהם פסיק טעמא, כי א'
בסוד ז"א, והב' בסוד א"א. אמנם דע, כי לעולם
אין הו"א יש לו רק ט' ת"ד. אך הענין הוא, כי
באלו הטי' שלו מאירין ד' ת"ד עלאין דא"א, ובוה
נחשב לו כאלו יש לו י"ג, אך לעולם אינן אלא ט',
רק שבאותן הטי' יש בהם הארה של י"ג, כמ"ש
בע"ה.

ונחזור לענין, כי הלא בט' ת"ד דז"א יש בהן
ב' היות, כי תיקון ט' כולל כולם, ועתה יורדין
למעלה ב' היות, ע"ד הנ"ל ויקרא י"י י"י, ואז
מאירין עליו הב' ראשונים אשר כל שניהן אינם
רק הויה א', שהם סוד ד' תיקונים לקדם,
ומתפשטין ומאירין בט' אלו, ואז הם י"ג הארת,
בט' ת"ד דז"א.

לכן באמריך ויקרא ה' ה', יש בו ג' כוונות:
תחלה צריך לכוין, כי אותו הויה שעברה מן
העורף לפניו, היא קוראה וממשכת את הויה
אחרת, שבד' תיקונים הראשונים של א"א, ואז
נמשכין שניהם למטה. אח"כ תכוין, כי הויה
ראשונה שבד' ת"ד דז"א הראשונים מן הטי', הם
קוראים אל אותו שבד' ת"ד ראשונים דא"א, כי
באה דרך פנים והוא יותר מעולה. אח"כ, קורא
הויה דד' תיקונים תתאין מן הטי' ראשונים דז"א,
קורא אל הויה דחוורתא שנתיישבו בד' תיקונים
עלאין דז"א, מהארה שבאה דרך האחור מן
העורף ומאיר בהם. הרי לך ג' כוונת בויקרא ה'
ה': א', הויה דחוורתא רישא שבא לז"א דרך
עורף א"א ונעשה עצם מעצמי דז"א, קורא
להויה שבד' ת"ד עלאין דא"א שיאיר אליהם.
ב', שהויה דד' תיקונים עלאין שבט' דז"א, היא
קוראת אל הויה שבד' ת"ד עלאין דא"א. ג',
ההויה שבד' ת"ד תתאין דדיקנא ז"א, קורא אל
הויה דחוורתא שבא דרך אחורי עורף דא"א על

(ו) פתיחתא דאיכה רבתי כ"ד.

(ה) שעה"כ ענין ויעבור דרוש ב' דף רפ"ד.

כנודע. והנה ב' כוונות ביחד אנו עושין, א' תיקון יסוד לאה וחיבוק חווג. ב' תיקונא דיקנא דזעיר אנפין. לכן צריך לכוין ביעבור ב' כוונות, כנגד הב' כוונות הנ"ל. וצריך לכלול כל הב' כוונות יחד כנ"ל, כיצד, ויעבור: תכוין סוד עיבור לאה, והוא סוד ע"ב רי"ו כמבואר לעיל היטב. גם תכוין, כי זה נעשה ע"י הכאת קוצי דשערי דאריך אנפין, ועובר אותו הוי"ה, מאחוריו עד פניו, והוא סוד ההוי"ה העוברת, והוא ויעבור ה' על פניו, והוא אחר שעכבנו הטפה מלדת למטה, ונעשין ע"ב רי"ו כנ"ל. גם במלת י"י, תכוין להשלים י" ספירות דז"א, ובמלת על פניו, שלאה נגדלת ממנו, והוא על פניו ולא בפניו כנ"ל, אח"כ תכוין בויקרא ה' ה' וכנ"ל.

מע"ח. ויעבור י"י על: ר"ת גי' פ"ו. פניו ויקרא: ר"ת פ"ו. הנה בב' ר"ת אלו, יש ב' פעמים אלהים, וצריכין מיתוק, השם א' יצא קצת ממוחק בחיבור ויעבור, שהוא אותיות ע"ב רי"ו, ופניו שהם כמנין קמ"ו, הוא סוד הפנים העליונים, שיש בהם ב' שמות ס"ג, כל אחד עם אותיותיו, הרי ב' פעמים ע"ג ע"ג, והם גי' קמ"ו שהם גי' פניו, שהם ב' פנים ימין ושמאל. ואלו השמות הם סוד הפנים העליונים, כמ"ש בעז"ה בסוד ואמת שבי"ג מדות, שהם ב' תפוחין, והם ז' שמות ס"ג שהם כמנין ואמת. ואלהים הב', צריך להמתיק עם חיבות ויקרא שהוא כמנין שכ"ב עם ה' אותיותיו, והמתוק הוא ע"י ב' שמות דאהי"ה דידין, שהם קס"א קס"א, שהם כמנין שכ"ב, נמתקו הב' אלהים הנ"ל.

פרק ד'

ועתה נבאר פי' הי"ג מדות בסוד י"ג תיקוני דיקנא דז"א, ונבאר מקום הי"ג ת"ר היכן הם בדיקנא. והנה נמנה תחלה התיבות, איך הם י"ג מדות. א', אל. ב', רחום. ג', וחנוך. ד', ארך. ה' אפים. ו', ורב חסד. ולפי שארך אפים מורה על ב' מדות ביחד, לזה לא אמר ארך אף, אלא אפים ז', ואמת. ח', נוצר חסד. ט', לאלפים, רוגמת ארך

הזעיר אנפין, ונבקע הר הזתים האמור ברברי הנביא, והוא סוד יסוד הבינה, כי היסוד נקרא זית כנודע. ונבארהו בסוד שמן זית זך כתיב למאור בע"ה ע"ש. וכאשר נבקע, אז יוצא קו האמצעי של בינה, שהוא יסוד שנבקע ויוצא לחוץ, ונותן אל לאה לעשותה כלי ראוי לזיווג, ונשארין הנצח הוד תוך זעיר אנפין, שהם ב' קוויץ האחרים, כי הם אינם מעכבים לאמצעים מלצאת, אחר שהוא קו בפני עצמו, ועל ידי זה נעשין ב' הכנות, ותועלת: א', הוא סוד עשיית לאה. ב', הוא תיקוני דיקנא דזעיר אנפין, כמ"ש בעזרת השם.

אמנם לזה רמזו בוורה, במה שקראו את לאה ה' עליונה בינה, כי הלא בינה עצמה היא המזדווגת עם ישראל, ויסוד שלה הוא. והנה תיקונא דיקנא דזעיר אנפין הוא, כי הלא תחלה היו ג' מוחין, ועתה הם ד' כנ"ל, ונשלמים י"ג תיקונא דיקנא דזעיר אנפין, כנ"ל ע"ש. והנה מה שאנו אומרים שהוא לצורך זיווג לאה, וכינו אותם בשם חיבוק, וגם מ"ש לעיל כי ע"ב רי"ו, ע"ב מימינא רי"ו משמאלא, נראה לעניית דעתי פירושו הוא, כי הלא כל הזיווגים הם לברר ניצוצין של המלכים שמתו, והם רפ"ח ניצוצין כמנין ויעבור, ע"ב רי"ו. והנה תחלה נתבררו ג' בחינת של ע"ב, שהם ס"ג מ"ה ב"ן, כל אחד בסוד ע"ב, כמבואר אצלינו בסוד הרפ"ח ניצוצין, והרי ג' ע"ב הם רי"ו. ואלו ניתנין עתה אל השמאל, אל צורך רי"ו, שהוא כלי דנוקבא כנודע, ומן הימין שהוא סוד דכורא, נמשך טפה ע"ב ממש של יודי"ן, ונשלם בזה ע"ב רי"ו, כי הלא טפה זו שיורדת עתה, היא מן חסד דעתיק כנ"ל, והוא ע"ב דידי"ן ממש. אך הראשונים, היו ס"ג מ"ה ב"ן כנ"ל.

הרי, כי סוד ויעבור, הוא זיוג לאה ועיבורה, ואח"כ נמשך אחר הטפה למטה ביסוד דזעיר אנפין, אחר שנזדווג עם לאה, ואז בהיותה הטפה ביסוד, אז נמשך ומאיר כנגדו בדעת של יעקב, כי שם הוא מקומו כנודע. ואז הדעת של יעקב, יורד עד היסוד שלו, ומזדווג עם רחל בסוד נפילת אפים

(ז) שעה"כ ח"א דרוש ג' דף רפ"ו. מבו"ש ש"ג ח"ב פי"א. ע"ח ח"א שער א"א פ"ט.

ופי' מזלא, הוא מלשון תול כטל אמרתי, שהוא המשכות שערות באורך מלמעלה למטה, ואין לך בכל הי"ג תיקונים שיהיו כך, אלא אלו הב'. והעליון, הוא תיקון הח'. והתחתון, הוא תיקון הי"ג. ושניהן כל אחד נק' מזל. אמנם, אלו השערות הם ארוכות עד הטבור שלו. ט' לאלפים, הוא כי בין אלו השערות הארוכים הנק' מזלא, יש שערות קטנים, והם מובלעים בשרשי אלו הארוכים וזהו לאלפים. י' נושא עון, אחר כל הב' מזלות אלו, יש שערות קטנים והם סמוכים אל הגרון למעלה ממנו מעט, ואינם מובלעים במזלא הנ"ל, רק ניכרים לבדם וחיפין תחות גרונא. י"א ופשע, הוא היות אלו השערות קטנים הנ"ל, שוין בארכן ולא נפקא דא מן דא. י"ב וחטאה, הוא הפה עצמו, היותו פנוי מן השערות. י"ג ונקה, הוא המזל הב', הנקרא ונקה, תיקון י"ג. אמנם אלו הב' מזלות, הם שוכבים זה על זה, והם דכורא ונוקבא, ואבא יונק מן תיקון הח', ואמא מתיקון הי"ג. הרי בארנו י"ג ת"ד.

פרק ה'

ועתה ראוי שנבאר מציאותן. הנה כל מציאת הדיקנא, הוא א"מ על ראש א"א, ואלו הם שערות מקיפים אל א"פ. והנה ראוי שנבאר לך מציאת רישא של א"א, כדי שיוכנו הדברים. הנה נודע, כי א"א הוא מלביש לעתיק, ובארנו כי בא"א יש גולגלתא והוא סוד הכתר של א"א, ובגווא חד מוחא דלא אתפליג לג' מוחין כמו בז"א, רק חד לחודיה. והאי מוחא הוא סוד חכמה דא"א, ואיקרי מ"ס. ואמנם, שינוי יש בא"א מבשאר פרצופים. והוא, כי בשאר פרצופים יש כתר חב"ד בגולגלתא, אמנם בא"א לא יש בראשו רק כ"ח, אך בינה ודעת אין בו. אמנם, בינה דא"א הוא סוד הגרון דא"א, ותמן

הנהה

בתיקון זה. ואולי שבז"א מונה שפה עליונה ותחתונה לתיקון א', ומונה תיקון ג', ארחא מלייא שערא זעירין, ואינו מונה תיקון דארחא תתאה בז"א, שזה הוא תיקון ה' דזעיר אנפין.

אפים הנ"ל, שהם ב' מדות. י', נושא עון. י"א, ופשע. י"ב, וחטאה. י"ג, ונקה. ועתה נבאר בפנים של האדם בעצמו איך הם י"ג ת"ד. אמנם, תחת פאתי הראש מתחילין ב' רישין ודיקנא, והם קצרים ולא רחבים, והם כנגד האוזן. וזהו תיקון הראשון ונקרא אל. אחר כך תיקון הב', הוא שורש השערות הגדלים על שפה העליונה לאורך הפה, והוא רחום. ג' וחנון, והוא אותו ארחא שהוא חלול כנגד אמצעית החוטם. ד' ארך, והוא שורות של השערות שתחת שפה תחתונה. ה' אפים, הוא ההוא ארחא תניינא^(א) דמפסיק באמצעות הזקן, והוא מכון נגד ארחא קדמאה שתחת החוטם. ו' ורב חסד, הוא תחת תיקונא קדמאה דא"ל, והוא מסיום שיער אותן הקצרים של שיער, אך ממקום שמתחיל להתרחב מעט שהוא מקום התחלת עצם הלחיים שהוא יוצא כמין זויות תחת האוזן, משם ולמטה הוא רחב יותר משל מעלה, וזהו נקרא ורב חסד, וזה נמשך עד המקום שכנגד הפה. ז' ואמת, הוא ב' הפנים החלקים מן שיער, תרין תפוחים קדישין. ח' נוצר חסד, והוא נקרא מזלא קדישא, והוא כי הזקן מן כנגד הפה ולמטה, הוא כללות הזקן בכללותו בחיבור א', כי מה שלמעלה מזה הוא נחלק לב', כי ב' תפוחין וחוטמא, הוא מפסיקין בנתיים, אמנם מכנגד הפה ולמטה הוא עובי הזקן והתחברותם יחד, ואמנם הוא עבה מאוד והם שערות ע"ג שערות ואלו נחלקים לב'. כיצד, צד הזקן שכנגד מעלה שהוא מקום זקן המגולה, הוא תיקון א'. ומצד הזקן המכוסה שהוא נגד הגרון, הוא תיקון הב'. נמצא, כי אנו מחלקין עביות הזקן לב', העליון הנגלה לעינים הוא תיקון א', ומה שהוא כנגד הגרון הם שערות, שתחת אלו הראשונים הם מתכסים באלו, והם התיקון הב'. והנה ב' תיקונים אלו, נקרא מזלא, והם ב' מזלות.

(א) צמת: מציאת זה לא נמצא בחוש הראות בבני אדם, ואולי שיש הפרש בינינו, שאנו נגד זעיר אנפין ולא נגד בחי' א"א, לכן אנו הרמוזים נגד תיקוני ז"א, יש לנו שערות קטנות דתיקון ג' דארחא דתחות חוטמא, וכל שכן שיהיה שערות

נחתי ולא קיימין ברישא, ומכאן תבין איך הבינה ודעת בין הכתפיים, נקראים גרון, ונקרא שופר, ונקרא כתר. כי הלא הגרון דא"א, נעשה כתר לאו"א. נמצא, כי ג"ר דא"א יתבי דא על דא, כתר, ותחתיו חכמה, ותחתיו בינה, ואינם בסוד קוויץ כתר למעלה, וחור"ב למטה, מב' צדדי הכתר. והנה, עיקר התיקון הוא להיות קוין, כמבואר אצלינו בכמה מקומות. וטעם שינוי זה דא"א הוא, לפי שכבוד הודעתיק סוד המלכים שמתו הם סוד הנקודים, ואח"כ נתקנו. ואמנם בעתיק יומין, לא היה בו שום בירור מהמלכים שמתו, ברישא דעתיק,^ה כמבואר אצלינו. אך מא"א ולמטה, היה בו בירור ו' מלכים, ולכן א"א המלביש ומקבל אור ע"י עצמו, לא היה כח אל הבינה שבו לקבל אורו, ולכן ירדה בגרון, כי ממקום רחוק תוכל לקבל ההארה. והטעם, לפי שהבינה דינין מתערין מינה, לכן אין בה כח לקבל אור עתיק כמו החכמה, לכן החכמה נשארה במקומה והבינה ירדה אל הגרון. אמנם, בשאר גולגלחא, כגון או"א וזו"ג, כולם מקבלים אור עתיק ע"י לבוש א"א, ויש בהם יכולת להשיגה, וא"צ אל הבינה שלהם לירד ולהתרחק. אמנם, אחר שירדה הבינה בגרון, ירד הדעת ונתלבש בו"ק דא"א עצמן והיה רוחניות אליהם.

ונחזור לענין, כי ברישא דא"א יש כתר וחכמה לבד, והנה כל זה הוא בכללות, אבל כבר ידעת כי כל מדה ומדה מנהיג כלולה מיו"ד, וא"כ כתר וחכמה יש בכל א' מהן י"ס. והנה כל שיעור הראש שהוא עד המצח מקום השערות, שם יש כללות י"ס מכתר, וי"ס מחכמה, כן למטה מן המצח עד הגרון ששם הבינה, יש ג"כ כללות י"ס מן הכתר, וי"ס מן החכמה, וכל זה בבחינת פנימיות. וג"כ בבחינת א"מ יש יו"ד מקיפים מן הכתר, ויו"ד מן החכמה, וזה בראש. וכן יוד מקיפים מן הכתר, וי' מקיפים מחכמה, ממקום המצח עד הגרון, ואין לנו עוד עתה עסק במקיפי הראש.

אמנם נדבר במקיפי הפנימי והנה סוד י"ג

ת"ד, הם סוד מקיפי הפנים, ע"ד שנבאר בעז"ה. והענין, כי האמת הוא שבבחינת א"פ, יש י"ס מן הכתר וי"ס מן החכמה, אך בסוד המקיפים לא יש רק י"ג מקיפים, מן כתר וחכמה לבד, כי השאר אינן יכולין להתגלות. ואמנם, כי אורות הפנימים, הם עומדים ומחזיקים שיעור המקום, המחזיק וסובל לי"ג אורות, (צמח: צ"ל מקיפים) ושיעורן שוה. וז"ס דשערות דדיקנא, שיוצאין האורות דרך נקבי השערות, ומאירין בסוד מקיפין.

אמנם, יש חילוק אחר בין פנימים למקיפים, והוא, כי הפנימים עומדים ועג"ז כסדרן, כתר חכמה, עד המלכות האחרונה. וכן הי"ס פנימית של חכמה, הם כסדרן ג"כ. אמנם המקיפים הם להיפך, כי מתחילין ממטה למעלה, כי המלכות עומדת למעלה בראש כל הי"ג ת"ד, וכתר בסופן. וכן הי"ס מקיפים של חכמה, הם עליונים מכל ספירות של חכמה, הם ע"ז הסדר ג"כ. ולא די זה, אלא שגם כן כל ספירת החכמה, הם עליונים מכל י' ספירות של מקיפי כתר. נמצא, כי האחרונה שבכולם שהוא מלכות דחכמה, היא עומדת למעלה מכולם. והגבוה והמעולה שבכולם והוא כתר שבכתר, עומדת למטה מכולם. והטעם הוא, כי להיותה אור מגולה מקיף, לא היה כח בתחתונים לסבלו, לכן אורות עליונים לא נתגלו רק למטה ממדרגותן, לפיכך כתר שבכתר שהוא במדרגות יותר עליונות, הוצרכו להתגלות במדרגות היותר תחתונה שבכולם. וכן המלכות שבחכמה, שהוא היותר קטנה שבכולם, נתגלית למעלה מכולם, כי יש כח בתחתונים לקבלה, וכיוצא בזה בשאר הספירות. ומה שאנו אומרים, שכתר שבכתר נתגלה במדרגה התחתונה, לא דייקת למילתיא, שהרי אינם רק י"ג ת"ד לבד, ואין כאן כ' ספירות. אך הכוונה לומר, המדרגה היותר עליונה שבכתר, שהוא נקרא ונקא, שהוא החסד שבכתר, כמ"ש בעז"ה.

גם דע, כי הלא אין גדר המקומות, כמו שנראה בעיניך לסדרם ועג"ז ממש, כי אין סדר המדרגות שוות כפי היות המקום עלין או תחתן, כי אינו

(ח) ע"ח ח"א שער המלכים פ"ג. תע"ס חלק ח' מאות ל"ו.

יכולת להתגלות המלכות שבה. והיסוד של הכתר נתגלה בבינה של החכמה, בתיקון הח', ו"ס נוצר חסד, כי נוצר הוא בינה דחכמה, וחסד הוא היסוד שבכתר, ושניהם נקרא תיקון א'. והטעם, כי שם למעלה אין פירוד בין דכורא שהוא הכתר, אל הנוקבא שהוא חכמה בשום פנים, ולכן היסוד של הכתר הוא דכוק לעולם בג"ר דחכמה, ולפי שאינו ניכר מהם רק הבינה לבד, לכן אנו מחברין אותה עם הבינה. ואמנם, מקום האורות פנימים, הם מכוונים ממש מבפנים כנגד המקיפים האלו, ואין הפרש, אלא שאלו הם ממטה ולעילא, ואלו מעילא למטה כנ"ל. לכן ראוי לכוין, ג"כ בא"פ שכנגד אלו. ואכתוב סדרן עתה, אל: פנימי רבינה. רחום: פנימי דחסד. וחנון: פנימי דגבורה. ארך: ח"ת. אפים: נצח. ורב חסד: הוד. ואמת: יסוד. נוצר חסד: מלכות, כי בפנימית מתחילין מן הבינה עד המלכות, ובמקיפים מתחילין מן המלכות עד הבינה.

אח"כ תכוין בה' אחרים, חסד שכנוצר חסד, הוא חסד פנימי ממש. לאלפים: פנימית גבורה. נושא עון: ח"ת. ופשע: נצח. וחטאה: הוד. ונקה: יסוד. הרי ג"כ באלו האחרונים מתחיל בסוד הפנימים מחדש עד יסוד. ובמקיפים מיסוד עד חסד. אמנם שנים הראשונים דחכמה וג"ר דכתר, כולם בסוד הפנימים, אין בהם מקיפים כנ"ל, ומקום ה' אלו, הרי הם בה' מקומות אחרים שיש בפני הא"א ג"כ, ואין עתה זמן ביאורם.

אך יש לי ספק אם הם מכוונים ממש, ח' מקיפים דחכמה עם ח' פנימים דחכמה עצמה, וה' מקיפין דכתר עם ה' פנימים דכתר בעצמו. זהו הפירוש הוא יותר אמיתי אצלי, כי בזה הפירוש יבואו ח' מכוונים נגד הח', והה' נגד הה', ואין שום הפרש ביניהן, רק שאלו הם ממטה ולמעלה ואלו מלמעלה ולמטה. ואם כך הוא הפירוש, נמצא שאפילו באלו הפנימים עומדת החכמה למעלה מן הכתר, הוא דחוק. או אם נאמר, שלעולם דאי שפנימית הם כתר על חכמה, וא"כ המקיפין של כתר, יבאו מכוונים נגד פנימים

תלוי בזה, כי הלא יש מקום למטה ונקרא עלין. ויש מקום למעלה, ונקרא תחתן, כי הלא המקום שתחת הפה, הוא יותר תחתן מכולם. ואמנם הוא מכלל מקומות העליונים, להיותו סמוך אצל הפה, ומקבל האור, וההבל היוצא משם יותר משאר המקומות. וכן הסמוך אל החוטם, וכן הסמוך אל העינים, כי גם מהם יוצא ההארה. וא"ת, א"כ מקום שתחת הפה, ראוי לקוראו חקונא קדמאה, ומקום הראשון דדיקנא. אך דע, כי אין הדבר תלוי בזה, רק ראוי להעריך המקום עצמו אם הוא עלין, או אם הוא תחתן, וקרוי אל מקום ההבל. ולפעמים יש מקומות עליונים, שהם יותר גבוהים מן מקומות ההבל, זה תלוי בסוד ההערכה, לאחר שהעריך הבורא יתברך המקומות, סדר י"ג תיקוני דיקנא בהם, ע"ד שבארנו למעלה במקומו, ע"ש.

פרק ו'

^טנשאר עתה לבאר שמות הי"ס ב"ג ח"ד. והוא, כי הלא ח' ח"ד קדמאין, הם ח' ספירות החכמה, והם ממלכות עד הבינה. כי הכתר והחכמה של החכמה, לא נתגלו כלל, כי לא היה יכולת בתחתונים למטה לקבל הארתן, אף על פי שיתגלו למטה מן סדר מקומן, וסדרם כך. אל: מלכות. רחום: יסוד. וחנון: הוד. ארך: נצח. אפים: ח"ת. ורב חסד: גבורה. ואמת: חסד. נוצר חסד: בינה. הרי ח' תיקונים תחאין, כי ב' ראשונים לא נתגלו כלל. וה' חקונים עלאין הם קצוות הכתר, כיצד, לאלפים: הוד. נושא עון: נצח. ופשע: ח"ת. חטאה: גבורה. ונקה: חסד. הרי נשלמו כל י"ג ח"ד.

אמנם, ג"ר דכתר לא יכלו להתגלות. אך בחכמה, הב' ראשונים לבד לא יכלו להתגלות, אך הבינה שלה נתגלית, לפי שהחכמה מציאותה למטה מהכתר, ואין הבינה שלה מאירה כמו בינה של הכתר, ויש יכולת בתחתונים לקבלה. אמנם המלכות דכתר לא נתגלית, כי בא"א אין מציאת נקבה נכרת בו, ובפרט בכתר שבו. אך בחכמה שבו, שהוא סוד הנוקבא דיליה כמבואר אצלי, יש

דחכמה, והמקיפים דחכמה יהיו מכוונים נגד פנימים של כתר, וקצתן כנגד החכמה, וצ"ע. אמנם יותר אמיתי אצלי הפירוש הראשון, לפי שמורי ולה"ה אמר לי הסדר הראשון, פנימי דחסד שבכתר, נגד מקיף דיסוד דכתר, וכן כל שאר התיקונים. וא"כ הוא מוכרח, שגם בפנימי יהיה חכמה למעלה מן הכתר, וזהו אמיתי אצלי קרוב לאמת.

פרק ז'

'ונשאד לנו ביאור שמות י"ג ת"ד בשמות הספירות איך הם מכוונים. ונאמר, כי הלא בארנו לעיל, כי בגולגלתא יש י"ס עד המצח. ואמנם הם כסדרן, כתר לעילא ומלכות לתתא. והנה הספירה האחרונה שהיא מלכות, הוא סוד פאות הראש, כי בכל מקום פאה היא המלכות. והנה ברישא דא"א, פאה הזאת הוא שם מצפ"ץ. ופאה ז"א, הוא שם אלהיים ביודי"ן. כי כבר בארנו במ"א, כי אלהיים דיודי"ן הוא מצפ"ץ בגי', כי א"א בו אתמר, ואין אלהים עמדי, לכן אין בו אלא הוי"ה. ובמקום שהוא מציאת אלהים בז"א, יש במקומו בא"א חילוף הוי"ה מצפ"ץ, שלפי שהוא בחילוף, הוא דין, כמו אלהיים. וכן עולה זה, כמנין זה. והנה המלכות הוא דין, ונקרא אלהים כנודע, כי ג' אלהים הם: א' בגבורה, וא' בהוד, וא' במלכות. ולכן מלכות של י"ס דרישא הוא אלהים, העולה גימ' פאה. רק שהוא במילוי עליון שהוא ביודי"ן, להיות בסוד ראש ז"א.

והנה כבר ידעת, כי כל השערות הם דינין^(א) ולכן בעי לספרא יתהון שערי דרישא כי הוא סוד גילוח הלויים, אבל צריכין להניח פאה שלא יספרו. אמנם אם יגלחו כולם יבטלו הדינין כולם, והם מוכרחין וצריכין בעולם, ולכן צריכין להניח הספירה האחרונה שהיא המלכות שהוא הפאה, כדי להשאיר שורש הדינין, וזהו כוונת האדם בעת התגלחו, בעת הניחו פאת הראש, ובפרט אם הוא משורש קין שממנו יצא קרח, שצריך לגלח ראשו,

כי כולם דינין קשים, חוץ מן פאת הראש, ולכן פאה, בגי' אלהים, כי הוא בחינת דינין. אמנם ברישא דא"א, הפאה שלו הוא מצפ"ץ כנ"ל. והנה ב' פאות הם בבי' צדדי של הראש, והם סוד שני המאורות הגדולים הנו' בווהר פרשת בראשית, שהם מצפ"ץ מצפ"ץ, והם ב' שמות קודם י"ג מכילין דרחמי, שהם י"י י"י אל רחום וכו'. ופי' הענין הוא, כי הלא ז"א יוצא ממצפ"ץ ימנית, ונוקבא אוחות ויוצאת משם מצפ"ץ השמאלי, ואלו הם שני מאורות הגדולים, כי אין הפרש בין זה לזה, כי לכל אחד יש לו הויה שלימה, רק שזה ימין וזה שמאל.

והענין, כי כבר בארנו שבא"א יש בו חו"ג, והם זכר ונוקבא, ולכן מצד ימין של ראש, שמשם החסדים עטרא דדכורא, יוצא פאה א' שממנה יונק הז"א, כי השערות ממותרי מוחא אינון. ומהגבורות שבשמאל, יוצאת פאה שמאלי, שממנה יונק נוקבא דיליה. ואמנם מ"ש בווהר, כי הן תרין שמהן קדמאין, די"ג מכילין דרחמי, והענין, כי הלא ת"ד הם מ"ס שיש בפני האדם, מן המצח עד הגרון כנ"ל, והם יוצאין ויונקים מן הי"ס דברישא, דמתמן נפקין אילין. אמנם כבר בארנו, כי י"ס די"ג מכילין, הם ממטה ולמעלה, נמצא, כי תיקון ראשון שבדיקנא הוא א"ל, והוא מלכות, ופאה ג"כ בחינת מלכות. נמצא, כי ב' מלכויות סמוכים ודבוקים זה לזה, כי במקום שמסתיימת מלכות שבראש, שהיא הפאה דראש, משם מתחלת המלכות של הדיקנא, שהוא תקונא קדמאה, ואז יונקת זו התתאה מן העילאה, כי מכח השערות הנשארות בפאות הראש, מהם יוצאין השערות די"ג ת"ד. א"כ נמצא, כי כל הי"ג מכילין דדיקנא, יונקים מב' פאות הראש, ולכן בתחלת כל הי"ג מכילין דרחמי, אנו מזכירין ב' הויות אלו, שהם סוד מצפ"ץ מצפ"ץ בחילוף. ואח"כ אנו מזכירין הי"ג מדות, וזהו י"י אל רחום וכו'.

ראשנ', להוציא מהן השערות שהם שורש הדינין. (א) מע"ח: לכן צותה התורה על הלויים לגלח

(י) שעה"כ ענין ועבור אמצע דרוש ה' דף ר"צ ט"ב.

בא"ת ב"ש, והם א' מימין כנגד א"א, וא' משמאל כנגד ז"א, כי גם בעתיק יש ז"א וא"א. והנה בכל אחד מאלו השמות, כלולים כל הי"ג ת"ד באופן זה, כי ה'ד' עלאין הם בסוד מוחין, וזהו בסוד מ' דמצפ"ץ. ואח"כ הנשארים הם ט' תיקונים, והם בסוד צ' דמצפ"ץ. והטעם, כי ראשונים הם סוד ה'ד' הנכללין בכתר חכמה, כי אלו יש להם יותר הארה להיותם כלולים ברישא דעתיקא כנדוע. ואח"כ ה'ט' האחרים נמנין מבינה ולמטה, וז"ס צ'. ואח"כ להיות שעכ"ז יש יתור לבינה מאלו שתחתיה, לכן חזר למנות הח' בפ"ע, והם פ' של מצפ"ץ. אח"כ צ' אחרונה הם ה'ט' דז"א, הרי שבכל שם מאלו נכללין תרין דיקנין. והנה אלו ה'ב' שמות מצפ"ץ מצפ"ץ, משם משתלשלין ב' פאתי הראש, ושם הם ב' שמות אלהים ביודין, הם גי' מצפ"ץ. והנה ב' פאתי הראש אשר משם נמשכין רישא דדיקנא, הם אלהים אלהים, והנה אלהים במילוי יש י"ג אותיות, כזה: אלף למד הי יוד מס, נגד י"ג ת"ד הנמשכין משם.

למורינו האר"י זלה"ה

אמר יצחק. מנין י"ג מדות הם, אל רחום וכו' ונקה, אלו י"ג מדות ת"ד דא"א, הורידן משה למטה במקום הדין למתקם. אמנם ט' ת"ד דז"א, הם ארך א'. אפים ב'. ורב חסד ג'. נושא עון ד'. ופשע ה'. ונקה ו'. פוקד עון אבות על בנים ז'. על שלשים ח'. ועל רבעים ט'. והנה ג' תיקונים אחרונים הזכירם משה, אחר י"ג ת"ד דא"א, כי שם מקום הדינין, וכיון להמשיך י"ג מכילין דרחמי כדי למתקם. כי ג' אלו קשים לפקוד עון, והם יותר ריץ מכל השאר כמבואר מפשוטים, וצריכין מתוק. והנה תיקון ח' דא"א, הוא מזלא, כנו' באדרא. ולפיכך נוצר חסד שהוא בינה, רמוז בנוצר חסד, בני' גדולה בנוצר, לרמוז בינה שבכתר, שהוא חד חוטא דשערי דדיקנא, כי הוא קו ירוק המקיף העולה למטה. וכן יש דוגמתו למעלה,

אמנם כבר בארנו, כי אין בז"א מציאת י"ג ת"ד רק ט' לבר, ואפילו כשאנו אומרים י"ג מדות, אינם אלא שנכללין הארת י"ג דא"א בט' דזעיר אנפין, ויש בהם י"ג הארת. אך תיקונים אינו אלא ט' לבר, ואם כן, אלו הי"ג מדות הם דא"א, שאנו ממשיכין עד הזעיר אנפין, ולכן הם ב' שמות מצפ"ץ מצפ"ץ, כי אם היה בז"א, לא היה אלא ב' אלהים דיודין כנ"ל. ואמנם מן ב' אלהים שבב' פאות של הראש, נמשכו ב' א"ל לתקונא קדמאה, שהוא אל. והב' י"ה י"ה רבב' אלהים הנ"ל, נמשכו לתיקון ו' שהוא נקרא ורב חסד. וכבר ידעת, כי מן המצר קראתי י"ה. פירוש, כי תקונא קדמאה דדיקנא נקרא מצר הזקן, ומשם קראתי ל"ה של אלהים, כי שם התחיל אל דאלהים להתגלות, לכן היה שם כוונתי, לקרות לשם י"ה מאלהים הנשאר שם. אמנם, לא ענני זה השם י"ה במצר, כי אין שם מקומו, רק ירד למטה בתיקון ו' שהוא רוחב הזקן, שמתחיל להתרחב. וזהו ענני במרחב י"ה, כי גילוי י"ה הוא במרחב דדיקנא. והנה ב' א"ל מב' אלהים, היו בב' צדדי תקונא קדמאה, וב' י"ה מב' אלהים הנ"ל, היו בב' צדדי הזקן דתיקון ו'. נשאר ב' אותיות ס"ם מב' שמות אלהים, והוא תיקון י"ב הנקרא וחטאה, שהוא הפה העשויה כמין ס סתומה. וב' ממי"ן הם ס, א' בסוד השפתיים הסוגרים הפה כרמות ס סתומה. וס' ב', כנגד השיני"ם שהם ג"כ כמין חומה עגולה, כמין ס' הסותמת מוצא הפה. הרי בארנו תיקון א', למה נקרא א"ל. אמנם, בפירוש ברכת אבות, נתבאר יותר בסוד האל הגדול וכו' ע"ש.

פרק ח'

דע, כי כבר הדעתך שיש י"ג חיוורתא דרישא, והם ג' שמות הויה, וב' שמות הם כנגד הפנים, ושם אחד מאחורי הראש. והנה אלו ב' שמות שכנגד הפנים, הם ב' שמות הראשונים, של י"י י"י אל רחום, ואינם במנין הי"ג מדות. והנה מאלו ה'ב' שמות, יוצאין ב' שמות מצפ"ץ מצפ"ץ

(כ) שעה"כ ענין ועבור דרוש ז' דף רצ"ג.

להקיף זקן העליון, ושם נעלמים נ' שערים העליונים, בתכלית הרחמים בהעלם דקות גדול. צמח: שבהיות נ' רומז לנ' שערים, ולהיותה גדולה רומז לכינה, שכל האותיות גדולות הם בכינה, כנודע. ובהיות נעלם, בתוכה, מורה על העלם, ע"כ.

והנה הו' הוא ואמת, וכנגדו נזכר בתיקוני א"א, שהוא מי אל כמון ישוב ירחמנו. וכן אמרו באורא דקל"ד, הה"ד ישוב ירחמנו, ובז"א דלתתא ואמת, וזה ראייה למנינינו שמנינו פה. ודע, כי י"ג ת"ד הם ג' היות, שבהם י"ב אותיות, והם נגד י"ב ת"ד, והמזל הכוללם אותן כולם הם י"ג. וג"פ הויה, עולה ע"ח, גי' מזלא, להודות, דכולא במזלא איתכללו. והנה אם נדקדק באותיות נוצר, הם רצון בהיפך, כי במצח הוא רצון חסד עילאה, ולמטה בזקן נהפך לנוצר, הוא תיקון ח' היוצא מרצון העליון שבמצח, ומקיף הזקן. ולהיות כי הוא כינה שבכתר, נמצא בר"ת נוצר חסד לאלפים: נחל, כי הוא נחל קדומים, והוא הנוצר חסד לאלפים, זו נוצר חסד עלאה, להודידו למטה, כי חסד עלאה הוא הויה דידין, גי' חסד, ויורד למטה משם להויה דאלפי' על ידו, וזהו לאלפים, מלוי אלפים. והנה בתיקון ו' דעתיק, הוא חסד דעתיק, וזהו כי חפץ חסד הוא, כנוצר באורא. וכנגדו בי"ג מרות אלו בתיקון ו', מנינו ורב חסד, מדה ו'. ומדה זו הוא מרות כ"ג, ומכאן מתחיל דיקנא דכהנא רבא, דאיתתקן בח' תיקונים, כנוצר באורא. והוא אתגלייא קצת ע"י חסד עלאה, דאיהו גופא דאתלבש ביה חסד דעתיק דלגו, כנוצר באורא, דחסד דקשוט בחיי דנשמחא. ולפיכך נאמר בכתוב, כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן וכולי, כי הם זקן תוך זקן, כי ממדה ו' ואילך, מתחיל זקן אחר מתלבש בשמונה בגדים. והתיקונים אלו, הם לו כנשמה, ולפיכך נגלו ע"י התלבשות ח' בח'. נמצא, כי התיקון ו' מתלבש, וממנו ואילך הם דיקנא דכהנא רבא, בהתלבשות ח' בח' נגלין, והם נגד ח' בגדים, וח' מכוסים הם תיקוני דיקנא דעתיקא ממש, והם נשמה לאלו. והנה י"ג תיקוני דיקנא אלו, הם כלם בכתר, וה' ראשונים נגד אור צח ואור מצחצח

ואור קרמון וח"ב, ומשם ואילך מתחיל חסד, והוא דיקנא דכהנא רבא מסטרא דחסד קאתי, כנוצר באורא דקל"ג. ודע, כי התלבשות ח' אלו, נמשכין ונעשין נשמה לז"א, שגם הוא מתחיל מחסד. ונמצא, שיש חסד לגו בעתיקא, וחסד המתלבש בו מלבר, והוא חסד דלגו בז"א. ועוד יש חסד דלבר המתלבש בו בז"א, והבן כל זה. כי לפ"ו, נמצא כ"ג וסגן הכהן וכהן הדיוט, ע"כ. ועתה נתחיל בסדר הי"ג. דע, כי סדרם כך הוא: אל, רחום, וחנוך, ארך, אפים, ורב חסד, ואמת, נוצר חסד, לאלפים, נושא עון, ופסע, וחסאה, ונקא.

אל. דע, כי תחלה תצייר אות א בציור יו י כזה א. ואות ל כ"ו. והרי אלו עולין נ"ב, כי הוא שורש ב"ן. וקודם הכל דע, כי בכל מדה מאלו הי"ג, צריך לכלול בו שם א"ל. והטעם הוא, כי שורש כל הדיקנא הוא שם א"ל, כמו שבארנו ונבאר.

ונחזור לענין. דע, כי מב' שמות אלהים הנ"ל, שהוא בב' פאתי הראש, מהם נמשכין ב' רישין דדיקנא, וכל א' משניהן, לוקח שם אל משם אלהים שלמעלה ממנו, ובכל א' יש בו אל קוצי דשערי. אמנם באותו המצח של הדיקנא, שם הוא י"ה דאלהים, יד בימין וה' בשמאל במצד, וזהו מן המצד קראתי יה. ואח"כ מלמטה כשמתחיל להתרחב הזקן, שהוא בב' תפוחין, ג"כ יש שם יה הב', מאלהים הב', יד מימין ה' משמאל, וזהו ענין במרחב יה. אח"כ ב' מימין סתומות רב' אלהים, הוא בפה, שהם בשפתיים ובשיניים, שהוא כעין סתומה, הרי איך שם אלהים כולל כל הי"ג ת"ד.

והנה אל אל שבב' שמות של אלהים, הם בב' ראשין דדיקנא. והנה ב' אל אלו, הם נמשכין מן אל אל של ב' אלהים, הרי ד' פעמים אל אל אל אל. וכאשר נציירוהו ע"ד ציור הנ"ל, יהיה ד"פ נ"ב, שהוא בגי' קדקד, והוא סוד יצחק בגי', כי הוא מקום הדינין שהוא שם אלהים, אשר ממנו הוא שורש כל הדיקנא. ואל תתמה אם כל הדיקנא הוא דינין, כי כבר הודעתך שהדיקנא הוא שורש כל הדינין כולם, רק שהם נרפיין, הרי לך בציור

סוד אך כנ"ל, ואז נעשה אך אפים. והנה ראוי שיהיו תיקון א', אבל באמרו אפים לשון רבים, נעשו ב' תיקונים, והם ב' אפים. עוד פי' ב', כי אהיה בההין גי' קנ"א ואם תסיר ממנו סוד אהיה שהוא כ"א, נשאר אפים עם הכולל.

(הנה אמרנו בכוונת אתה גבור, שיש אלף ות"ה גבוראן, וכולם בשורש גבורה א' כנוכר) בווהר, שהם פ"ד גבורות כנו' בעמידה. ושמעתי ממורי זלה"ה, שיש ג"כ אלף ות"ה חסדים, וכולם הם בשורש חסד א', שהוא ורב חסד, כי לכן נקרא בסופו ו' ורב חסד, ר"ל רב של חסדים, שכולם יוצאין ממנו. והנה ורב חסד, עולה פ"ר, והם סוד ה"ח, וכל חסד כלול מכל הה', הרי ה"פ פ"ד גי' אלף ות', ועם ה"ח שהם השורש, הרי אלף ות"ה). ורב חסד. הנה אפים הנ"ל, סוד ק"ל בגי'. וכבר ידעת, כי כל ק"ל מצד הדין שהוא בנוקבא, והנה שם ק"ל שרשו הוא, יד, יד הא, יד הא ואו, יד הא ואו הא, כנודע. ואנו צריכין לחבר בו סוד הע"ב, שהוא סוד החסד, ואז נעשין ע"ב ק"ל, שהוא גי' ר"ב. והנה מלוי אלפין הוא בו"א, שהוא סוד הוא, וזהו ורב חסד. ואחר שנעשה כל זה אז הוא מתהפך לשם ע"ב דידין, שהוא גי' חסד, וזהו ורב חסד.

(מע"ח: ואמת. בארדא אמרו שאמת בעתיקא תליא מלתא, והוא די"ג תיקונים הנזכר בכי תשא, הם בדיקנא דעתיקא, ובפרשה שלח שנוכר ט' תיקונים דיקנא דז"א, לא נזכר תיקון ואמת, ואלו אמת לא קאמר, וז"ס הפסוק מה תצעק אלי, ד"ת אמת. אמר על פ' זו אמרו בווהר, בעתיקא תליא מלתא).

ואמת. הוא סוד אהיה פעמים אהי"ה(ב).

פי' אחד, הנה סוד ז' שמות ס"ג, שהם גי' ואמת, והם בב' תפוחין דעתיקא, הנקרא ואמת, והוא מדה ז' מן הי"ג מדות. ורב חסד. כבר נתבאר שהוא סוד הגבורה מן המקיף, ואנו רואין שנקרא ורב חסד. והענין הוא,

הנחה

(ב) צמת: דהיינו בז"א שהוא מה, והוא נקרא אמת תליא בעתיקא, וזהו מה תצעק אלי, ר"ת אמת.

הזה נכללין בו כל כוחות הדינין, שהם גי' יצחק. אח"כ תצייר ב' אל בציור ב', והוא אות א' ציור יד, ואותך י' יד כזה: ל', הרי גי' ס'. והוא סוד מ' שתומה, ששם נכללין כל הדינין בבטן המלאה, ושם הם נכספין ע"י שם אל, הרועה והכופה אותן שם, בסוד אל זועם בכל יום. ואעפ"י שב"פ אל יש בב' רישא דדיקנא, עכ"ז כבר ידעת כי בעתיק כולו חד הוא, ואתכלל בחד. מע"ח: פירוש כי אל זועם. פי', כי שם אל שבכאן, הוא זועם וכועס על הדינין לכפותן, וע"י שזועם עליהם ימתקו.

רחום. אם תצריך קרקד הנ"ל, שהוא ציור האל, עם ציור הב' אל, העולה ס, יהיה רמ"ח, ושש אותיות של מילוי אל, אלף למד, הרי גי' רחום. כי כבר הודעתך, כי בכל מדה צריך לכלול שם אל, ואיני מאריך בזה מכאן ולהבא.

וחנון. הנה הוא גי' ק"כ, והוא לרמז על שורש הכל, שהוא שם אלהים בכללות, אשר בו ק"ך צידופים כנודע, והם גי' וחנון. ושם אלהים זה, הוא אות ו' שבפאות הראש. עוד יש פי' ב', כי וחנון עם ה' אותיותיו וכוללותיו, גי' קכ"ו. והם ג' שמות מ"ב, היוצאין מג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה כנודע, והוא גי' קכ"ו.

אך. הם ב' אלפין שבב' שמות אל, שהם במילואם אלף אלף, גי' אך, ועם המלה רכ"ב. עוד פירוש ב', כי הלא ש"ע נהורין יורדין מעתיק, והם מתחברים בב' שמות אל אל, שבתיקון ראשון כנ"ל. והנה ב' שמות אל אל במלואם, שהם אלף למד אלף למד, גי' ש"ע. ואלו הם ש"ע נהורין דכלילין בב' תפוחין דעתיקא. וכבר הודעתך, כי הדכ"א מהם נשארין בעתיקא, והק"ן הולכים אל ב' תפוחים דז"א, והנה לכן נקרא תיקון זה אך. אפים. הוא שם אהיה בידין, ואם תסיר ממנו שם אל שהוא גי' יודין ואלף, נשאר גי' אפים ע"ה. ואז בהסיך ממנו שם אל שהוא חסד, הנה השאר נשאר דין שהוא אפים, לכן בא שם אל אשר הוא

וירוד בפומא דאמה, כנודע. והוא אהיה דידין, גי' ונקה, לכן מזה המזל הי"ג, יונקת אמא שהיא סוד אהיה, לכן אמרו בזוהר, דאבא טמיר וגניו יתיר מאמא. להיותו יונק ממזל הראשון הח' דע"ב דידין דהויה, ואמא מהתחתון, מאהיה דידין (ג).

לאלפים. הוא ספירת הוד דכתר, ולפי שני"ה חבירים ורעים זה לזה, כמארו"ל, קול שני רעים אני שומע תהום אל תהום קורא, כי הם סוד תרי פלגי דגופא, לכן נכללין יחד. לאלפים, הם ב' אלפים נ"ה. והנה הנצח הוא בכלל ההוד למתקן, לכן נרמו הנצח בהוד בסוד לאלפים, ולא הוד בנצח שהוא נושא עון. אמנם ביאור הענין של לאלפים, בארתיו במקום אחר שיש לאדם השולטין עליו מצולת ים, ומתגבר עליו יצה"ר ע"ש.

נושא עון. הוא תיקון י' והוא נגד ספירת נצח שבכתר. נושא, גי' שכ"ה ניצוצין, הממותקין בשם הויה, והויה ושכ"ה, גי' נשא. וז"ס הנזכר באדרא, חזי הוינא נהורא עלאה נהיר וסליק לשכ"ה עיבר וכו', וחד חשיך הוי מסתחי וכו', פתחי ואמרי נושא עון, חמיתא שהוא סוד שכ"ה דינין שהם חשך, והם נרחצים ונמתקין ע"י שם הויה, ושניהם גי' נשא (ד).

וחטאה. תיקון י"ב הוא הפה בהיותו פנוי משערות, כדי שלא יתעכב יציאת ההבל מן הפה כשהוא בחי' א"מ, אל הדיקנא. וז"ס הפסוק

כי הנה י"ס הפנימים הם מלמעלה למטה כסדרן, והמקיפין להיפך. ואם תמנה הפנימית בסוד י"ג מרות, יהיה תיקון ורב חסד סוד ספירת הוד, וגם הוא דין. אמנם הוא דין ממותק, לכן נקרא ורב חסד, והוא כי ורב חסד גי' פ"ר, כמנין מנצפך שהם ה"ג, ונקרא בלשון זה, להורות על המיתוק. ואמת. כבר בארנו, כי ואמת הם ו' שמות ס"ג רב"ב תפוחין, ג' מימין וג' משמאל וא' באמצע כנגד המשך החוטם, והנה זהו תיקון ו' והוא ספירת יסוד.

נוצר חסד. כבר בארנו שהוא בינה דחכמה נוצר, ויסוד של כתר חסד, ושניהן תיקון א' הם. אמנם נקרא רצון כנודע, ומשם נשמת משה, שהוא גי' נוצר, אותיות רצון כנודע. גם מצח רצון הוא בינה, לכן אותיות מתגלים במצח, לכן גי' של נוצר חסד, גדולה, כי היא הבינה מאלפא ביתא גדולה. והוא סוד אחוריים דחכמה, העולה קפ"ד. ופנים דאמא שהוא קס"א, אהיה דידין, ושניהם גי' נוצר, נגד יסוד שבכתר. וכבר ידעת, כי חסד מתגלה בפומא דאמה, כנזכר באדרא. ופי', כי ה' חסדים עומדים ביסוד, לתת אל הנוקבא, ולכן נקרא חסד. והנה לטעם זה, נקרא זה תיקון ח', מולא עלאה, כי הוא סוד יסוד הכתר, המזיל טללי ברכה וחסדים טובים, לכן תיקון זה הוא של ע"ב, כמנין חסד. ומיניה יונק אבא, כי הוא דכורא.

אמנם תיקון הי"ג, הוא ונקה, וגם הוא נקרא מולא כנודע, כי הוא החסד שבכתר, והוא גי' כ נזל

הנהח

נוצר חסד לאלפים, כי הויה ד' יודין שהוא ע"ב, נותן הארה לז"א שם מ"ה דאלפין, מר' יודין הנ"ל, ועם זה נשלמו לו י"ג. פירוש אחר, ע"ב דידין שהוא יסוד אבא העולה חסד, הוא תוך יסוד בינה הנקרא נוצר, וביסוד בינה יש אהיה דידין קס"א, גי' לאלפים, וזהו נוצר חסד לאלפים, ע"כ. (ד) צמח: ולא הוד בנצח, היינו תיקון נושא עון, כי בו נצח דכתר מקיף, וכיון שהוא נצח ונושא עון לשון יחיד, לזה לא נרמו אותו הוד כמו לאלפים שנים. והוד מקיף וגבורה פנימי, הם אלו הדינין, ובנושא עון נצח, שניהם חסד ורחמים.

(ג) מע"ח: תיקון א' נוצר חסד, ואחריו לאלפים. והנה חסד גי' ע"ב דידין, ובדיקנא א"א, יש גי' היות דידין, ובהם י"ב אותיות, (פי' אחר, הנה יסוד אבא ע"ב, גי' חסד, ואחוריים קפ"ד, והיא תוך יסוד אמא שהוא אהיה. והנה קפ"ד וקס"א, גי' נוצר. וכן בינה נקרא, ע"ש ששומר ונוצר בתוכה יסוד אבא, שהוא חסד.) והמזל הי"ג כוללן, והשם ע"ב דידין גי' חסד, וז"א הוא מ"ה באלפין, ולא יש בו כי אם ט' ת"ד. וכדי להמשיך לו עד מנין י"ג, צריך לכיון להמשיך לו הארה מאותן ד' יודין דע"ב, והוא חסד. וזהו

אמרתי שגם זה הבל, כי תיקון י"ב שהוא גי' זה, הוא כדי לתקן מקום לצאת ההבל, כי הוא תיקון בלי שערות כנודע, וזהו שגם זה הבל.

סוד ויעבור. כבר נתבאר אצלינו ג' כוונת כנ"ל, שיש בויעבר כנ"ל. אמנם בב' שמות אלו י"י י"י, כבר נתבאר אצלינו ששם א' הוא בקוצי דשערי דאריך אנפין, והוא תחתון, וקורא לשם עליון של ד' תיקונים קדמאין דדיקנא דא"א, וזהו ויקרא י"י י"י, ופסיק טעמא בגוייהו. והנה השם הא' שהוא תחתון, יכוין בו כי י' שבו הוא הויה א' דמלוי דאלפין, וה' אהיה דמלוי אלפין, וו' הויה דאלפין, וה' שניה אדני פשוט. והויה זו על סדר הזה, קורא להויה אחרת עליונה ממנה, והוא השם הב'. ותכוין בו, כי י' שבו הוא הויה דע"ב דידוי"ן, הה' אהיה דידוי"ן, הו' הויה דס"ג, הה' אדני במלוי אל"ף דל"ת נוי"ן יו"ד שיש בו י"ב אותיות. תיקון א' אל, וכבר נתבאר אצלינו בביאור הזוהר מאמר פרשה נשא באדרא דף קל"א. ובארנו, כי ג' אל הם, אל שדי אל הויה אל אדני, ושלשתן נכללין באל הראשון הנקרא אל שדי, כי הוא בבריאה, ובו שורש יצירה ועשיה בסוד הג' אלהים שבויכולו, והיות שם אל שדי בבריאה, לפי שהוא בסוד הבינה שהוא סוף ג"ר, ושם אמר לעולמו די, כי משם ולמטה הם בחינה אחרת של ז"ת, וכך שם שדי זה נזכר בכ"מ, אשר שם נאמר בחינה זו, להבדיל בינה ובין המדריגה התחתונה הימנה, אעפ"י שכולם בקדושה. וגם כל ג' אל הנ"ל, הם שרשם בבריאה שהוא הבינה הנקראת ארץ אדום, ולכן שלשתן רמוזים בשם אהי"ה דאלפין, באופן זה, כי אות ראשונה א', הוא שם אל הראשון, שהוא לי' אל"ף עלמין. אל הויה גי' ז"ן, והוא ב' אותיות ראשונים שהם אל מן אלף, וה' מן ה' ראשונה, וי"ו מן יו"ד, וה' מן ה' תתאה, הרי ז"ן. אל אדני, גי' צ"ו, הוא באותיות הנשאר מן אהי"ה הנ"ל, שהם פ' מן אל"ף, א' מן ה"א, ד' מן יוד, א' מן ה"א אחרונה, גי' צ"ו עם כללות י' אותיות ממלוי אהי"ה כנ"ל. וענין נוצר חסד הוא, נוצר: הוא בינה דחכמה, וחסד: יסוד הכתר כמבואר אצלינו, ושניהם אינם אלא תיקון א'. והטעם, כי הבינה הוא שמינית

מתתא לעילא, ויסוד שמיני מעילא לתתא, לכן הם שווים בבחינה זו. ראוי לכוין באל מלך יושב, כי אל מלך, סודו בינה דעתיק, וגם מלך, גי' עתיק בא"ב דאי"ק בכ"ר. ויושב על כסא רחמים, הוא א"א. ואח"כ מפרש והולך כל הז' תיקונים, ומתנהג בחסידות: הוא חסד עלאה, תקונא דגולגלתא חוורתא. מוחל עונות עמו: טלא דבדולחא, דאיהו במוחא סתימאה, המבטל כח עונות. מעביר ראשון ראשון: הוא קרומא דאורא, שהוא כח המפסיק בין א' לא'. מרבה: לשון עמר נקי כשגל ילבינו. וסליחה לפושעים: לזה צריך כח גדול רעוא דרעיון. עושה צדקות: אשגחא תדירא, לא כרעתם תגמול: חוטמא דא"א, ואחר שזוכר הז' שבחים האלו, חוזר ואומר אל הורית לנו לומר וכו'.

מע"ח: אחר עמידה, אל מלך יושב על כסא רחמים, כבר כתבנו שהקדושת שבת מתחלת משעה ו' מיום ו', והם ז' שעות עד הלילה, וכ"ד שעות של יום שבת עצמו, הרי ל"א, נגד חסד אל כל היום, והם ל"א שעות, וזה אל מלך יושב על כסא רחמים, שכל שעות אלו יושב על כסא רחמים, וזהו יום הששי ויכולו, ר"ל מסוף שעה ה', דהיינו מתחלת שעה ו', מתחלת קדושת שבת ובחול יושב על כסא דין. וצ"ל ומתנהג בחסידות בוי"ו. ר"ת כרוב, בסוד וירכב על כרוב.

אחר חזרת שץ העמידה, יאמר וידוי בפרטות חטאיו עם הקהל קודם ויעבור, ואח"כ יאמר הי"ג מדות, וביום ב' וה', יאמר וידוי ויעבור ונ"א תיכף, כדי לסמוך תיכף אחר הורדת הטפה בשים שלום את הוידוי, שלא יהיו חטאיו מעכבין את החסידים, כמ"ש בעז"ה. ואח"כ ויעבור זיוג לאה, משום שהאור גדול בהם צריך להתפשט, כדי שיקבלו אור התחתונות. ואח"כ נפילת אפים, הורדת הטפה מיעקב אל רחל. ואח"כ חוזר ומתחיל, אנשי אמנה ויעבור וכו' אל תעש וכו' מה נאמר ויעבור וכו', ואעפ"י שכבר נעשה הזיוג אין חשש, כי זה סוד שהוא בועל ושונה זיווג כפול, והוא דבר עמוק. אח"כ והוא רחום מעומד, גם נהג מורי זלה"ה לומר ולפרט הוידוי כולו, אפילו שלא היה בו חטא, והיה אומד כי כל האדם אעפ"י שלא

והנה בהוי"ה יש ד' אותיות, ונגד י', הוא הוי"ה דידין, י"ע"ב. ונגד ה', הויה דס"ג, ועם י' אותיותה ע"ג, שהוא ע"ב ב'. ונגד ה', שם מ"ה דאלפין, ועם מספר ד' אותיות של הויה שהוא כ"ו, הם ע"ב עם הכולל. ונגד ה' אחרונה, הוא הב"ן דההין, ואין בו ע"ב דק בסוד רבוע, כי אות ה' זו היא רביעית שבשם, ולכן הוא ברבוע, הרי ד' פעמים ע"ב. אמנם הוי"ה דידין הראשונה, הוא כמנין חסד ממש, כי כל שאר הג', אינם דק ע"י חיבור וצידוף. ולכן הוא לעולם סוד ע"ב של ויעבור, וג' ע"ב אחרים גי' רי"ו, כמנין גבורה, גם ראה. פי', כי הב' הוא ע"ג, והג' ע"א, ובין שניהן הוא כל אחד ע"ב. וזהו לשון ג"ע, כלומר שאינו בפ"ע כראשונה, דק נוגעת עם הג', ובין שניהן נעשין ע"ב ע"ב. נמצא, כי ג' אחרונים הם רי"ו, ח"ס ע"ב רי"ו לעולם, והרי בארנו רי"ו של היות.

עוד יש רי"ו של אהי"ה, כי הם ג' שמות אהי"ה, דידין דההין דאלפין. והנה יש מלוי המלוי, באהיה דידין דההין דאלפין, דידין דאלפין, כל אחד יש בו כ"ז אותיות במלוי המלוי, וכשתרבענה יהיה מ"ד, מ"ד עם הכ"ז הם ע"א. אמנם אהי"ה דההין, אין בו רק כ"ה אותיות, ועם רבוע מ"ד, הרי ס"ט, תצרף עמו ד' אותיות דאהיה, הרי ע"ב, וזה האחת המיותרת כאן, תצרפנו עם כל א' מע"א הנ"ל, יהיה ג"כ ע"ב, הרי ג"פ ע"ב הם רי"ו. הרי ב"פ רי"ו של הויה ושל אהיה, הם כמנין תב"ל. והמלכות הלוקחת ב' רי"ו הנ"ל, נקראת תבל, המלכות נקראת תבל, הכינוי זה נקרא כך, בשעה שהמלכות מתחברים בה רי"ו העליון בסוד מזלא קדישא, ורי"ו התחתון שבה בסוד ע"ב קד"ם כנ"ל, וכמבואר אצלי בכוננת הק"ש בעת השכיבה. והנה ב' פעמים רי"ו, גי' תבל, ואז נקראת כך.

מהחברים: בסדר והוא רחום, מתחלה עד כי אל טוב וסלח אתה, שי"ב תיבין, נגד י"ב היות. מן אנא מלך עד אין כמוך, ק"ל תיבין, נגד ה"ח ה' היות. מן הפותח עד סוף, פ' תיבין, כמנין יסוד, וכולם יחד גי' ראשך עם כולל עליך ככרמל, וכמספר המלוי של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן קס"א

ימצאו בו, צריך להתודות עליהם בפרטות, ולזה נתקן בלשון רבים, וכן צ"ל בלשון רבים, חטאנו וכו', ולא חטאתי. והטעם, כי כל ישראל הם גוף אחד, וכל אחד מישראל הוא אבר אחד פרטי, כי זהו הערכות שאדם ערב בעד חבריו אם יחטא, לכן אעפ"י שאין בו אותו עון, עכ"ז ראוי הוא להתודות עליו, כי כשעשוהו חבריו הרי כאלו הוא עשהו בעצמו, לכן נאמר בלשון רבים. אפילו אם האדם מתודדה בכיתו ביחיד, לומר כי מה שחטא, נחשב כאלו עשינו אני והוא חטאנו אותו ביחד, מצד ערכות הנשמות. אמנם כבר בארנו, כי אחר חזרת ש"ץ עמידה, יאמר כל הקהל ביחד וידוי, אח"כ י"ג מרות אח"כ נפילת אפים. אמנם סוד הוידוי, בסוד ונשא השעיר עליו את כל עונותם, והוא נפרש מן הקדושה, ע"י אותה החלק שלוקח בעת הוידוי, ואחר שהלך לו, אז אנו עושין אלו הב' זיווגים, ולא יתערב זר בתוכינו. והנה י"ג מרות, גורם להתמלאות זקן וז"א בי"ג תיקונים, וגם להזדווג ז"א עם לאה מהחזה ולמעלה, ואח"כ נפילת אפים אז הוא זיווג יעקב עם רחל.

והנה כשתאמר הוידוי, אז על כל מלה ומלה שתאמר אשמנו בגדנו, תכה באגרופך על הלב. וסוד הרבר, כי לעולם הלא האדם ע"י חטאיו, הוא גורם שיסתלק המוחין ויחזור למעלה במקום הסתום. ואמנם כבר בארנו סוד הלב של אדם שהוא בחזה, ונעשה כשיוצאין הארת חו"ג היוצאין מיסוד אמא הנפסק בחזה, אשר שם הוא בחינת הלב, כי בתחלת יציאת המאורות נעשה שם הארות גדולות, והוא בחינת הלב. לכן צריך אדם להכות בלבו, להורות כי הוא גורם להעלות החסדים למקום הסתום, ומנען מן המקום מגולה מן הלב, לכן יכוין כי ע"י הוידוי שאומר, מתכפרין עונותיו, ועם זה החסדים יורדין ומתגלין בחזה, כי שם מקום גלוי, ואז הם מתגלין שם במקום הלב. ולפי שסוד היד ימנית, הוא סוד ה"ח בשרשן העליון, לכן יכה ביד ימינא שם, ויכוין לנענע החסדים ממקומן, ולהורידן במקום הגלוי. ענין ע"ב רי"ו האמורים בכ"מ, הוא סוד ויעבור, וגם סוד תב"ל, שהוא בסוד ב' רי"ו, ענינם הם: כי הנה רי"ו א' יש בהיות, ורי"ו א' באהיה.

חכמה שבו, שהוא חסד עלאה, דהוא יומא דכולהו, כדי שתהא הטפה בכל אורה אחר ההמשכה, וזהו ועבוד: ע"ב רי"ו, והשאר כתוב אצלי. ענין ועבוד, ב' נקודות ראשונות נעשה אחר התיקון, ב' רישין דא"א, והם כתר וחכמה שבו, ויש בהם כ' פנימים, ו' מכתר וי' מחכמה. וכ' מקיפים, ו' מכתר וי' מחכמה. ואפילו במקיפים, יש בחי' הרבה נר"ן, ומן הפנימים אינם מתגלין ביי"ג ח"ד דא"א, אלא י"ג, שהם ח' מחכמה סתימאה, שהם בחג"ת נהי"ם. ומן הכתר, מתגלין חג"ת נ"ה, ויסוד כולו כלול עם הבינה דחכמה, הרי י"ג. וכתר דחכמה וחכמה שבחכמה ושאר שבכתר, אינם מתגלין, משום דדיקנא הוא סוד הדין, וע"כ אינן מתגלין בה מן הפנימים, אלא מבינה ולמטה וכל השאר, אבל המקיפים מתגלים כולם, משום דמקום היי"ג שבחורן, הוא שיעור כל הכי שבפנים. והמקיפים, הם מתגלין מלמטה למעלה, אל: במלכות, רחום: ביסוד וכו', נוצר נ' גדולה: בינה דחכמה, חסד: יסוד שבכתר, ונוצר חסד, הכל תיקון א', כי הבינה שמינית מלמטה למעלה, ויסוד שמיני מלמעלה למטה. ועוד, כי הני' שערים הכלולים בבינה, הם מתחלקין עד הגיעם אל היסוד, והוא חוזר וכולל את הכל כמו הבינה, ולכן נקרא כל, שהם הני' שערים עצמן, ואין הפסק ביניהן, כי אין בחינת נוקבא בא"א, להורות על היחוד, אלא היא שם בנקודה, וע"כ אינה מתגלת, ומשם ולהלאה מתחלת זכר ונקבה, והוא סוד תמר, זכר ונוקבא יחד, כי ביסוד כלולה גם המלכות. ונקבה: גדולה שבכתר, שהוא החסד המתגלה בפומא דאמה, כי המזל הזה הוא המייתד או"א, ולעולם חסד הוי יומא דכולהו, כי כדי להמשיך הטפה באריך (ס"א, באורה) מלמעלה ממש, צריך ע"י החסד, שאינו משתנה בהתפשטותה. והטעם

הגהה

קנ"א קמ"ג, ו" ואמר שזה החשבון צ"ע. אח"כ התחנה, שלפני ה' שארית ישראל פליטת אריאל, יש בהם פ' תיבין, כמנין יסוד. מהאר"י זלה"ה. כשארם מתפלל עם הצבור, אומר ועבוד י"י וכו', וכשהוא מתפלל ביחיד, יאמר י"ג מרות בא"ת ב"ש, מצפ"ן מצפ"ן ח"ך וכו' (א)

מע"ח: לא יפסיק בין חזרת הש"ן ובין נ"א, אלא צ"ל הודיו פעם א', וי"ג מרות פעם א', ואח"כ יאמר נ"א, עד למען שמך. ואח"כ יאמר הסליחות. ולא כמו שאומרים ב"פ או ג' פעמים הודיו, כי הוא כמו הכלב השב על קיאו, וכשארז"ל עבירות שהתוודה עליהן ביה"כ זה, אל יתוודה ביה"כ אחר. וזהו בשאר ימי השבוע, אבל בב' וה' יעשה כסוד הזה, שיאמר פעם א' וידוי, וי"ג מרות פ"א, ואח"כ נ"א, ואח"כ אל מלך וכו', ואח"כ ועבוד וכו', תמהנו וכו', אל תעש עמנו וכו', אח"כ מה נאמר עד שמע ישראל, אח"כ והוא רחום. ואע"פ שחוזרים אחר נ"א ואומרים ועבוד ב' או ג"פ, הוי כמארז"ל הבעל ושונה הויין לו בנים זכרים וד"ל, כי אז הוא זיוג לאה וישראל כנ"ל.

פרק ט'

ענין ועבוד.

באתה גבור ובאתה קדוש, נעשה חיבוק בסוד החכמה, שלעולם גבורה מתלבשת בחכמה. והנה הג' ע"ב, שהוא ע"ב דיהי"ן מימין, וע"ב דס"ג עם י' אותיות משמאל, וע"ב דמ"ה עם כ"ו באמצעיותא. ואז אפילו ע"ב דימין הוא גבורות, והיו הג' ע"ב בסוד רי"ו, שהוא גי' גבורה. ועתה בויעבור, אנו רוצין להמשיך הטפה מצד א"מ של

(א) ונלע"ד שצ"ע, שבמ"א אומר להיפך.

(ח) ונ"ל דאין כאן מקום עיין, וזה דרשתי שמות עצמם אינם בכלל החשבון רק מילוייהם בלבד, והיינו הנסתר בלא נגלה. וא"כ ד' שמות ההי"ה העולים רל"ב כשחסיד מהם השורש ק"ד היינו ד' ההיות, ישאר קכ"ח. וג' שמות אהי"ה העולים תנ"ה, כשחסיד מהם השורש ס"ג ג' אהיה, ישאר שצ"ב. עולים מלוי שני השמות יחד תק"כ. ועם הכולל שני שמות, כמנין ראשך עם הכולל. הגהה בספר הכוונות. (ט) שעה"כ ענין ועבוד דף ש' ט"א.

המזלות עצמן, הוד דכתר פנימי, ונצח דכתר מקיף
לו בימין, ונצח דחכמה מקיף בשמאל.

תיקון י', שערות שתחת הצואר, נושא עון,
נצח דכתר פנימי, והוד שבכתר מקיף מצד מימין,
והוד דחכמה מקיף בשמאל.

תיקון י"א, ופשע, והם השערות הנ"ל, היותם
על ידי תיקון, דלא נפיק נימא מן נימא, הוא ת"ת
דכתר פנימי, ויסוד דכתר מקיף ימין, ויסוד
דחכמה מקיף שמאל, כי החוטם הוא מפסיק עד
למטה, ועשה הפסק והבדל בין ב' הצדדים ימין
ושמאל.

תיקון י"ב, וחטאה, הפה, גבורה דכתר פנימי,
ומלכות דחכמה מקיף.

תיקון י"ג, ונקה, שורת השערות שתחת מזל ח'
מגיע עד הטבור ג"כ, והוא ונקה, חסד דכתר
פנימי, ומלכות דכתר מקיף, הכולל ביסוד הכתר,
המקיף צד ימין דופשע התיקון הי"א כנ"ל. נמצא
שיש לה בחינת יסוד משום דהוי בבחינת חסד
פנימי, המתגלה בפומא דאמה שהוא יסוד, והוא
המזל הב'.

פרק י'

למורינו האר"י זלה"ה.

אנשי אמנה אבדו תמהנו מרעות אל תעש
עמנו כלה, מיוסדים בסוד ג' א"ב^(א). אנשי אמנה:
הם אותיות אבג"ד ישראל, הם כנגד חסד. תמהנו:
הם דרך תשרק, כנגד גבורה. אל תעש: בסדר א"ת
ב"ש, נגד ת"ת שהם ישר והיפך, וכך הוא הסדר
של שמות ע"ב.

ה' הוא אלהים, ב"פ, הוא נגד ד' אותיות
הוי"ה, והם נגד חו"ב תו"מ. כי חכמה ות"ת,
נקראים הויה, ובינה ומל', נקראים אלהים. ויכוין,
כי ארבעתן יחד א'. נמצא, כי ב"פ ה' הוא
האלהים, אינו נקרא אלא פעם א', וחוזרין אותו ז'

הגהה

(ב) ושורש לזה שלעולם הפנימי מקדים למקיף, לכן הלוי קודם לכהן. צמת.
(ג) אמר החכט צמת: כל זה דרך רמו.

(ד) עולת תמיד ענין התפילה דף ק"ח.

שהם ממטה למעלה, משום שהאור הגדול שבהם
צריך להתפשט, כדי שיקבלו אותן התחתונים
מהם, לכן מתחיל מחכמה, ואח"כ אותן שמתגלין
מן הכתר, ומן הטעם שבארנו. אך הפנימים
מתגלין כל הכתר, והם מלמעלה למטה, מפני שהם
לעצמם ולצרכם, ולא לצורך התחתונים לקבלם.
ולכן שערות הזקן הסמוכים לראש, שהוא התיקון
הא', הוא א"ל, מלכות הפנימי, וכתר שבכתר
מקיף בצד ימין, וכתר שבחכמה מקיף בצד
שמאל.

תיקון ב', רחום, מה שעל הפה רחום, יסוד
דחכמה פנימי, וחכמה שבכתר מקיף.

תיקון ג', וחנון, ארחא דתחות חוטמא, חנון,
הוד פנימי דחכמה ובינה שבכתר מקיף.

תיקון ד', ארך, מה שתחת הפה ארך, נצח
פנימי דחכמה, וחכמה שבחכמה מקיף.

תיקון ה', אפים, ארחא דתחות פומא אפים,
ת"ת פנימי דחכמה, ובינה דחכמה מקיף.

תיקון ו', ורב חסד, שער ברוחב הלחי שבפנים
עד הפה, ורב חסד, גבורה דחכמה פנימי, מפני
שהפנימי מורה דין וצמצום ומדה, וחסד שבכתר
מקיף, לכן אהרן היה כהן ולוי^(ב). לכן פנימי
גבורה לוי, וחיצון חסד כהן, וזהו בימין הפנים. אך
בשמאל הפנים, חסד שבחכמה מקיף.

תיקון ז', ואמת, הפנים עצמן, ואמת. חסד
דחכמה פנימי, וגבורה דכתר מקיף בימין, וגבורה
דחכמה מקיף בשמאל, לכן הפנים אדומים
ומטילים יראה.

תיקון ח', נוצר חסד, שורת השערות הנמשך
עד הטבור, הוא מזל ח' הנקרא נוצר חסד, שהוא
בינה דחכמה, פנימי מצד שמאל, ות"ת דחכמה
מקיף לו. ויסוד כתר מצד ימין פנימי, ות"ת דכתר
מקיף לו, ובהו מזלא קדישא.

תיקון ט', לאלפים, השערות קצרות שבין

מ"ב, מכת"י להרח"ו ולה"ה.

סוד ויעבור. דע לך, כי הלא בפ' ויקהל דר"א בפרקי המרכבה שכתבתי שם, זכרתי כי הם ו"ק הת"ת, וכל אחד כלול בחבריה, הרי י"ב. והם סוד הואו שבשם אשר בת"ת, דאפיקת ו' אחרא הם י"ב. והדעת, הוא ראש המלך מושל על כולם, ונרמז זה באות א', שבאה בין ב' ווין, הרי הם י"ג, כמנין אחד. ואלו עצמן, הם הי"ג מדות. והנה כבר אמרנו, שהם ו"ק לבדם, וכל אחד משפיע שוה. אמנם, יש בכל א' ימין ושמאל, לכן ו'ו הם י"ב. א"כ, צד הימין של החסד יהיה ראשון, ואחריו בא צד שמאל. נמצא, כי צד הימין, בהכרח יקדים אל השמאל, כי סדרם הוא חסד, ואח"כ גבורה כו', וא"כ בכל ספירה מאלו הו', יבואו בה ב' מדות, הראשונים רומזים לצד ימין, והוא החסד שבה. והשניה לצד שמאל, והוא הגבורה שבה. והמדה הי"ג, הוא בסוד הדעת. ושם אין ימין ושמאל, כי הכל הוא אחדות א', והכל הוא ימין, כי הוא ראש המלך, הנגזר בבניה. אמנם בגוף, יצדקו בו זרוע ימין ושמאל, ושוק ימין ושמאל וכו', וסידורם כך: השם הא' הוי"ה, הוא ביסוד. והשם הב' הוי"ה, הוא בת"ת בדעת. והוא, כי כוונתינו לחבר מעלה ומטה, הסוף עם הראש, להיות אחד העולה י"ג כנ"ל, ויהיו כולם לאחדים. והנה, אלו ב' שמות הנ"ל, הם שני מאורות הגדולים הכלולים בת"ת, והם ב' שמות הויה, שהם בת"ת, כי כמו שיעקב נקרא הויה, כן יוסף נקרא הויה הקטן, בסוד גוף וברית. אך השם של הויה שביסוד, הוא בחלק הימין והראשון של הרחמים והחסד. וכן ג"כ שם הויה שבת"ת, הוא בדעת, שהוא הראש. ואותו השם, נקרא מאור גדול, והיסוד מאור הקטן. לכן אנו מתחילין ביסוד, חלק הראשון ממנו, שהוא החסד, ולכן הוא פסיק טעמא, כי הוא מאור קטן חסר האורה, ואנו מחברים אותו עם המאור הגדול שבדעת, ושם לא פסיק טעמא, כי שם הוא שלימא דכולהו. ואח"כ אנו מחברין שאר הספירות שביניהן, כי מאחר שנתחברו ראש וסוף, אז יש יכולת באמצעים להתחבר. ואז מתחיל בחסד, להתחבר צד ימין

פעמים. לכן צריך לכפול אלהינו שבשמים: בינה, הרכוב על ז"א ת"ת, הנקרא שמים. ה' שמעה ה' סלחה אדני הקשיבה: ר"ת שס"ה. ש', נגד בינה, כי היא כוללת ג"ר, וגם כי יש לה נ' שערים, ו' פעמים נ' עולה ש', נגד הת"ת שבה העולה ש'. והוא"ו שבת"ת, אינו עולה רק לס' שהוא יפ"ו, הם ס'. כי אות ו' ועירא דיסוד, אינו עולה, כי אם ו'. וה' דהקשיבה, היא ה' אחרונה, וגם כי שמעה: בבינה, והקשיבה: במלכות, וסלחה: בת"ת. וג"פ השם, ג"כ רמוזין לאלו הג', והו' ממש שם בן י"ב, שג' שמות הם י"ב אותיות, והוא שם בן י"ב, הרמז בפסוק ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך, והם ה' מלך: בינה. ה' מלך: ת"ת, ה' ימלוך: מלכות. וענין נקודות מלך בסגול בבינה, הרמזו להויה, כי שגם הם ג' רישין, אין לומר בהם שכבר עברו ח"ו, כי היום הם. ונקודת מלך בפתח לשון עבר, בת"ת הוא, כי גם שהם אמצעים אינם ח"ו מחדשין, רק בלשון עבר שייך בהם. ונקודת ימלוך במלכות, שלא נאמר ח"ו שיש להם קץ וסוף ופה נשלמו, רק ימלוך לשון עתיד, כי אין בהם סוף וקץ. לכן צ"ל המיוחד באהיה וכו', הוא היה והוא הוה והוא יהיה, לרמז על ג' שמות שהזכרנו, ולא כאותן האומרים הוא יהיה, קודם הוא הוה והיה. וגם אין לומר מיוחד אהי"ה, אלא באהי"ה. ר"ל, כי א"ס מיוחד בכח"ב, שהם אהיה אשר אהיה. תן זרע לזרע ולחם לאוכל, הוא שפע הנשפע לצדיק, הנקרא אוכל וזרע, כי הוא אבר ההולדה, ונקרא צדיק אוכל לשובע נפשו. תן שלום בארץ, הוא חבור יסוד ומלכות. וכן תן שלום, במלכות. תן ט"ל ומטר, ט"ל, הוא הנשפע על ידי הת"ת, או החסד. ומטר, הוא דרך גבורה, כי ישפיעו כל האורות בה, הנקרא בעתו. ר"ל, עת ו', הוא יסוד, בחבור מלכות נקרא עת"ו. ואח"כ בארץ, היא מלכות לבדה, לכן אין לומר בעתם, אלא בעתו. ענינו ופחד יצחק, הכוונה, כי אין אנו שואלין בגבורה בפ"ע, רק שתשתתף עם הימין ותכלל בו, ואז ענינו, וזה אומרנו ופחד יצחק בוא"ו, כלומר מוסיף על אלהי אברהם הנ"ל, ולכן לא נזכר בו אלהי כמו בכל האחרים.

לפנים מן השורה. וגם מ"ש בזוהר, כי חסד הוא מדת החסד, ורב חסד הוא הת"ת, וזכר רב טובך, הוא ביסוד.

אמנם באמת, הוא נרמז אות ת', שאותו הרגל של ת', יש בו קצת אחיזה להחיצונים כנזכר^א בזוהר, שיר השירים, על שית דאתעביד שיר, וזהו שיר השירים. ואם כן, עתה נתחברו ימין ושמאל שבת"ת, שהוא גוף המלך. אח"כ ספירת נצח, והוא נוצר חסד לאלפים ונושא עון, והוא, כי הנצח הוא קו ימין, ירך החסד, ולזה אמרו נוצר חסד לאלפים, ואח"כ נושא עון, כי אינו כל כך רחמים כפרת העון, כמו עשיית חסד עד לאלפים דורות, ואין קץ ותכלית, המשך שכר מצוה אחת. ואמנם כפרת עון, הוא אינו חשוב כנתינת שכר מצוה, כי כפרת עון הוא לאיש החוטא, ושכר מצוה הוא עד אלף דור כפולים, שהם ב' אלפים דורות.

אח"כ ספירת ההוד, והם ופשע וחסאה, ובאו שניהן בו', כי הם מן השמאל, וצריך לשחטם עם הרחמים יותר מן הגבורה, כי הגבורה היא למעלה, ואין בה כל כך אחיזת החיצונים, כמו בהוד ירך שמאל. והראייה, ותקע כף ירך יעקב, כנדע לידועי חן. והראשונה, הוא כפרת פשע גדול, שהוא במרד להכעיס. ואח"כ חטאה, שהוא פחות מהנ"ל, שאינו מכפר רק על השוגג. ואלו הם ב' מדות שצריך לכזין.

וצריך שתכזין, כי גם הנצח היא רמזה בירך, הנקרא ברייתא, כנזכר^ב בתיקונים, שעליהם נאמר ואחוריהם ביתה, שהוא קשרי פרקי ארכובות. ולא נתנבא אדם משם עד שמואל באומרו וגם נצח ישראל לא ישקר. וגם בזה הועילה תפלה דוד, באומרו נעימות בימיך נצח, התפלל שיתקשר עם הימין החסד, שגם היא ברייתא נרמזה בירך, א"כ נמצא, כי גם היא שמאל כמו ההוד, להיותה רמזה בירך. ואם כן, הימין שבהוד, יהיה יותר חסד משמאל הנצח. כי ימין ההוד, מכפר הפשע להכעיס ובמזיד. ושמאל הנצח, מכפר עון במזיד לבד, כפי העון. אמנם,

שבו עם צד שמאל שבו, והם אל רחום וכו'. ונדע, כי אל, הוא תכלית החסד, בסוד כי א' הוא האור קדמאה, והל' הוא רומז להארת הבינה בו, ואחריו בא מדת רחום, שסתם רחמים, הוא הכרעת החסד והדין, ועתה נתחברו שניהם, ונתחברו ספירת החסד בכל צדדין. ואחר כך נתחבר גבורה בכל הצדדים, והם חנוך אך אפים. מדת חנוך, הוא לשון חן השייך בלוי, שהוא בגבורה. אמנם, הוא הרחמים שבגבורה וחסד שבה, כי חן זה בא לה מצד הבינה, מהארת פניה, כי החן מעורר חרדה ושמחה, ואז בינה מאירה פניה בשמאל, והוי יין המשמת. ובא מלת ו' יתירה, ו' חנוך, ע"ד שכתבתי לעיל, באמרו ופחד יצחק, כי בכל עת שאנו אומרים ומעוררים את השמאל, צריך תיכף לחברה אל המכריע, הוא הת"ת הנרמז באות ו' המחברה עם הספירה חסד, שהזכרנו כאל רחום, זהו וחנוך.

אמנם, אח"כ בארך אפים, אין לחברה עם הקודם, כי הקודם לפניו היא שמאל ג"כ, ולכן אנו אומרים וחנוך אך אפים, כי אין הכרעה בין ב' שמאלים, רק בין ימין ושמאל, ואז ב' שמאלים נעשין א', כי מתחבר צד השמאל שבה עם צד הימין שבה, הנרמזו בחנוך, הארת פני הבינה, ונעשה הכל א' ימין.

והנה, אך אפים הוא גרוע מחנוך, חנוך הוא מתנת חנם, כמארו"ל, והוא הארת הבינה. וארך אפים, מורה שיש כעס ואף. אמנם שהוא מאריך אפו וכעסו, ואחר זמן גביה דיליה, כמארו"ל, מאריך רוחו וגביה דיליה. וא"כ, הוא גרוע מחנוך, אבל גם הוא רחמים, שאינו פורע עתה החוב.

פרק י"א

^א אח"כ ורב חסד ואמת, והוא בספירת הת"ת, ולכן בא בו', ורב חסד, כי כאן הוא עיקר הרי. והנה רב חסד, הוא מדה יותר טובה ממדת אמת, כנדע בביאורנו, כי חסד הוא לפנים מן השורה, ומה גם באומרו ורב חסד, שהוא לפני ולפנים מן השורה. אמנם ואמת הוא היושר, ואמת, בלתי עשיית

כ) עו"ת ענין התפילה דף ק"י ט"א. א) זהר חדש אות קט"ו, דפו"י דף ס"ג. ב) תקן י"ג אות ג' דף כ"ט.

טעמא, והוא הימין שביסוד. ועתה אנו אומרים מדה השמאלית שביסוד, והוא ונקה, באופן שעלינו ממטה למעלה, ואח"כ ירדנו ממעלה למטה, והוא סדר האמיתי כנודע. ובא ונקה בו, כי גם היסוד הוא ר' זעירא, ונודע כי מדת ונקה שהוא תיקון העונות וכפרתן, אינה חשובה כמדת הויה בן ד', גם שהוא פסיק טעמא. וכוונה זו של י"ג מדות שפירשתי על הסדר, לא כ"כ בארוכה, אלא הפירוש שפירשתי בהם, מצאתיה דומה רבה, לזה שפרשתי בספרי, ע"כ.

עכ"ז כי שניהם כמעט שמאלים, לזה רצה להורות, כי על כל זה גדולה מדת הנצח שהיא מדת הטוב, ת"ק פעמים על מדת הוד, כי מדת הוד, תולה עד רבעים, הם ד' דורות. והנצח, הוא עד אלפים דור, ות"ק פעמים ד', הם ב' אלפים. לזה תמצא בנצח ה' תיבות, נוצר חסד לאלפים נושא עון, שהם ה"פ ק', הם ת"ק, שיתירה מדת הנצח על מדת ההוד, וזה תמצא בספר מערכות אלהות פרק י'.

אח"כ מדת ונקה ביסוד, כי מדת הימין שביסוד, כבר נזכרה בשם הויה הראשון דפסיק

השער הי"ג
שער מ"נ ונפילת אפים
ויתחלק לששה פרקים

אך בערבית, לא יש למעלה מי שיעורר הזיוג, וגם אין אנו יכולין ג"כ לעורר אז העולמות, וגם הגבורה אין עתה זמנה אלא ביום אחר חצות, ואין מי שיעורר אותן, לכן אין שום נפילת אפים. עוד יש טעם אחר, כי בשחרית ומנחה היא עולה למעלה אליו, והיא אשר מעוררת התשוקה, לכן היא צריכה אלינו שיהיה בסוד מ"נ ע"י נ"א כנודע, כדי להעלותה. אבל בערבית, אין היא יכולה לעלות אליו, רק הוא יורד למטה בהיכל ק"ק דבריאה, לכן אין אנו צריכין לעורר בסוד נ"א, כי הת"ת הוא המקדים התעוררות, לכן אין נפילת אפים בערבית.

פרק ב'

הנה כבר ביארנו, כי בברכת שים שלום שיורדת טפה של החסדים עד החזה, ואחר אשר ירדו שם, אז אומרים ויעבור, כדי לעשות זיוג בלאה. ולכן הי"ג מדות הם אחר הדודי, ואחר כך נפילת אפים, להוריד טפת החסדים עד היסוד

פרק א'

ענין נפילת אפים. דע, כי בין בשחרית ובין במנחה וערבית, תמיד יש זיוג. רק כי זיוג הבוקר הוא סוד פב"פ, וזיוג מנחה וערבית הוא אב"א. והנה הם עתה ג' בחינות: בבוקר הנה החסד מתעורר, ויש בנו כח לכלול עשיה ביצירה, ובריאה באצילות, לכן אנו כוללים כל אלו העולמות, ונופלין על פנינו בסוד מ"נ, בסוד נ"א, להעלות נפשותינו מן עשיה, ורוחינו מן יצירה, ונשמותינו מן הבריאה, ואז יהיה הזיוג על ידינו פב"פ, בסוד החסד אשר הובא ונתקנה פב"פ. אמנם במנחה, אין אנו יכולין לעורר העולמות ולכלול כולם. אמנם, אך עכ"ז, כיון שהעולם נברא בשם אלהים שהוא הדין, לכן כיון שהוא מתעורר אז בעולם, לכן הוא כולל כל העולמות, ועל ידו נעשה הזיוג, לכן אז ג"כ אנו נופלין על פנינו, אע"פ שאינו על ידינו, עכ"ז יש זיוג וכללות העולמות, ע"י גבורה. אמנם, לפי שאינו על ידינו רק בסוד הדין, לכן הוא זיוג אב"א.

(ב) שעה"כ ענין נפילת אפים דרוש ב' דף ש"ב.

(א) שעה"כ ח"א ענין נפילת אפים דרוש א' דף ש"א.

דזעיר אנפין עצמו, ומשם ניתן ליעקב ומזדווג עם רחל. ואפשר שז"ס הנפילה, להורות הורדת החסדים עד למטה בזיווג התחתון, כי בזיווג דלאה אין נפילה, כי היא למעלה.

אמנם סוד נ"א ענינו הוא, כי הנה עתה סוד הורדת הטפה מ"ד לרחל, ואנו צריכין להקדים ולהעלות מ"ן, כדי לקבל מ"ד, בסוד אשה כי תזריע. אמנם, סוד מ"ן כבר נתבאר, שהוא מן הבירור, שאנחנו מבררים בכל יום ע"י תפילתינו, מז' מלכים שמתו, ומשם אנו מעלין את המ"ן, ואלו המלכים שלא יוכלו להתברר עד עתה, הנה הם בעשיה, קרובים אל הקליפות ונתונים בתוכם. וגם יש קליפות ביצירה, ושם בחינת המלכים השייכין ליצירה, וגם יש בחינת אלו המלכים בבריאה, כי גם שם יש קליפות. נמצא, כי צריכין להעלות מ"ן מן כל האלו הבחינות שיש בבי"ע, ולהעלות חלק מן בי"ע. וז"ס שתכוין בנ"א, שתפיל עצמך מלמעלה עד סוף עשיה. פידוש, כי הלא בעמידה העלינו עד עולם האצילות, ואז נכללין שם תוך נוקבא דז"א, ואנו עבדיה ובניה המעלין לה המ"ן, ואנו מפילין עצמינו מן אצילות עד סוף עשיה. וז"ס נ"א גמור, כאדם שנופל מראש הגג עד הקרקע. ותפול על פניך ותכוין לירד עד צשיה^(א) ואז תכוין לברר וללקט מ"ן מעשיה, ואחר כך תעלה ביצירה, ותברר משם.

הגהה

(א) מע"ח: וצריך שיהא פניו טוחות בקרקע, כמ"ש הרמב"ם ז"ל. פ"א נכנס מורי ז"ל לבית תלמיד אחד שלו, ומצאו נופל על ידו, וגער בו ואמר שהוא סכנה רבה, כי הארת פנימית היד עצומה, אלא שיפול על זרועו ולא על ידו. מהרנ"ש: ונראה לעד"ג, כמ"ש הרב ז"ל למעלה בברכת ענט"י, למה אין אנו נוטלין ג"כ הזרוע, כי הזרוע עצמו אין לנו כח לבסמו ולמתקן, עד לע"ל, ע"ש. לכן צריך בנ"א, שהוא מוסר נפשו למיתה, לכוין, אולי יוכל להמתיק הזרוע גם כן. ועוד, כי בזרוע הגבורות שם סתומים, כמ"ש שם, אבל בה' אצבעות היד שם הם מתגלין, כל

אחר כך תעלה בבריאה, ותברר משם ג"כ. אח"כ תעלה לנוקבא דאצילות ותתנם ביסוד שלה. אמנם, א"א שאותם הברורים יעלו מעצמן. אמנם, צריך האדם לשתף נפשו ורוחו, ועל ידי נפשו יעלו אותן הבירורים. אמנם, אותם הבירורים הם נתונים תוך הקליפות עצמו, ותכוין, להוריד נפשך שם, ושתלקט אותן הברורים ותעלה עמך, בכח מצות התפלה, ובזכות זה. וזה סוד^(ה) שארו"ל, כי הצדיקים אחר מתתן יורדין לגיהנם ואוחזין ברשעים ומוציאין אותן משם. והנה כבוד באדנו, כי צדיקים בעת מיתתם גרמו בעת ההוא זיוג עלין דזו"נ. וז"ס, מיתת צדיקים בנשיקה. וז"ס, שארו"ל^(ו) בזוהר, כי במות הצדיק, כדין אלביש קנאה צדיק עלין, ומזדווג בנוקבא. אמנם, אז צדיק מברר אותם נשמות שהם נתונים בגיהנם, שזוהו הוא סוד הקליפות, למעלה אותן בסוד מ"ג, ומעורר זיוג העלין ונתקנו על ידו. והנה זה בעצמו יעשה אדם בנפילת אפים, כי כבר ידעת מה שארו"ל, כי בנ"א מפקיד אדם עצמו באילנא דמותא, ומוסר עצמו למיתה. וענינו הוא, כי הלא סוד מיתה האמיתי הם הקליפות, וזה פשוט. והנה האדם צריך למסור עצמו למיתה, ושיתכוין לירד עד מקום מיתה שהם הקליפות, ומוציא למעלה משם אותן הבירורים כנ"ל, כדרך שהצדיק עושה לאחר מיתה ממש, כעד"ו יכוון האדם בנ"א.

ה' גבורות. והנה עתה בנ"א, שמוסר עצמו למיתה במקום הקליפות, יש לחוש אפילו אם יכוין כוונה גדולה יאחזו בו החיצונים, מפני שמשם יונקים, לכן צריך ליפול על הזרוע ששם הם הגבורות סתומים והחיצונים אין יונקים מהם, לכן אין כ"כ סכנה בנ"א שם בזרוע. וכשנופל על פניו, צריך שישים ראשו בין ברכיו, ופניו טוחות ע"ג קרקע כנ"ל.

צמח: וזה סוד, שהצדיקים במיתתם מוציאין הקליפה הנקרא מת, וזהו נשמת הרשעים, ומעלין אותן לקדושה הנקרא חיים.

(ה) עיין חגיגה ט"ו: (ו) פרשת וקהל אות שכ"א דפו"י ר"א.

לכדם, אך אינם יכולין להעלות אחרים עמהן. ומי שהם רשעים, הם עצמן נשארים שם. וכעד"ו, הוא בסוד נ"א, כי יש מי שיש יכולת בידו להעלות מ"ן, ויש מי שאין יכולת בידו להעלות, רק את נפשו, ואין בו כח לברר, ויש שנשאר ונטבע בקליפה ח"ו, ואינו עולה. וכעד"ז בשנת הלילה, כי הוא בסוד המיתה. ויש מי שמעלה נשמות אחרים עמו כנ"ל, ויש מי שהוא לבדו עולה, ויש מי שנשאר בקליפה ח"ו, כנוצר בזוהר. ולכן בזה חבין, מהיכן בא לאדם מי שהוא צדיק, ואחר כך מרשיע^(ב). רק הענין הוא, כי בודתו בעת נ"א ואינו יכול לעלות מחמת איזה עון, ואז אוחזין בו החיצונים, ונשארת נפשו בקליפה, ואינו יוצא עוד משם, ונותנין לו נשמה טמאה אחרת במקומה. וז"ס דשעים בחייהם קרואים מתים, כי הם מתים בסוד נ"א, ואינם מרגישים מיתתם, שנחלף נשמתם כנ"ל רחמנא ליצול. לכן ראה גדול נ"א, וענינה, כמה הוא גדול לאין קץ, והזהר בה בכוונה עצומה. ולכן^(ג) ארו"ל, כל האומר נ"א בכוונה, אויביו נופלין לפניו, כי אין דבר גדול מזה. אמנם כבר נ"ל הענין, כמה שמות צריך האדם לכויין בנ"א, והם מובנים כמ"ש.

והענין, כי תחלה תכווין באומדן אליך י"י נפשי אשא, כי הוי"ה זו הוא נוקבא דז"א. לכן תכווין הוי"ה זו במילוי ההי"ן, גי' ב"ן. והענין הוא, כי לצורך שלך שאתה הוא הנוקבא, ולצורך שלך תעלה מ"ן, לכן נפשי אשא. פי' אני מוסר נפשי למות. והוציא המיתה בלשון נשיאות, באומרו אשא, לפי שאחד המיתה, תכליתה הוא להחזיר ולשאת את נפשו עם המ"ן למעלה, לכן רמזו בלשון אשא, לרמז על המיתה, כי אשא מלשון מתנה, כמו ותדב משאת בנימין, כי אני נותן לך נפש ומוסרה למיתה עבורך. גם פי' אשא, לשון נשיאות, שאני מעלה אותך בסוד מ"ן. וכל זה הוא אליך הוי"ה, שהוא נוקבא דאצילות.

הגהה

(ב) מע"ח: כמו יוחנן כה"ג, ששימש פ' שנה בכהונה גדולה, ולבסוף נעשה צדוקי. והענין, שנכנס בו ניצוץ של קליפה.

ויכוין, כי ע"י נפשו שהוא מעשיה, יברר הברורים דעשיה, ויעלה בהן עד היצירה, ושם ע"י רוחו שהוא מן יצירה, יכוין לברר הברורים שמן היצירה. ואח"כ יעלה משם עד הבריאה, ושם ע"י נשמתו שהוא מן הבריאה יבררו הברורים דבריאה. ואז כל הברורים אלו, יעלו עד האצילות, ביסוד דנוקבא דז"א, ושם ישתף נר"ג שלו, עם אותן הברורים אלו, וכולם יעלו עד האצילות, ביסוד דנוקבא דז"א. ואז כשירדו המ"ד, אזי הש"י ג"כ שופע שפע רב, וכח גדול במ"ד אלו, אל נפשו של זה האדם שגרם דבר זה, וישפיע בו כח הראוי אל חלק נפשו מלמעלה, כי שכר העושה זו, ודאי שאין למעלה הימנה, כי מוסר עצמו למיתה בכל העולמות, לברר אותן הברורים, ולגרום זיוג דזו"נ. ולכן זולת המ"ד, שירודין להתערב עם המ"ן של אותן הברורים, כדי שיתקנו ויעשו צורת הולדת חדשים, הנה קודם כ"ז ירד מ"ד עלאין לצורך הארה הזה, ומתערב בנפשו שניתנה שם, ומתחדשת שם. וז"ס^(ד) הנוצר בזוהר, כי האדם המכוין בנפילת אפים, נוטל חלק ברכתו בתחלת כל הברכות, כי הוא גודם את הכל, לכן ראוי שיתנו לו תחלה, והנה בארנו סוד נ"א.

ודע, כי נ"א כמה מצוה גדולה הוא זה, עד אין קץ. אמנם דע, כי אין יכולת לעשות דבר זה, זולת צדיק גמור הדאוי שבזכותו יכול לעלות ולברר אותן הברורים מתוך הקליפות. כי כל זה צריך זכות, וכח, ומע"ט רבים, שיוכל לעשות דבר זה. ולפחות צריך שיכוין בכל אותו התפלה היטב מתחלה ועד סוף, דאל"כ ח"ו, ברדתו אל הקליפות לברר שם, לא די שלא יוכל לברר, רק אדרבא יקחו ממנו ויתאחזו בו ויתפשהו, וישאר בסוד תחתיות בטיט היון, דוגמת הנשמות שבארנו לעיל. כי בהיותם צדיקים, יכולין לעלות עמהן נשמות אחרים, מטיט היון של גיהנם שהם הקליפות. ומי שאין לו כח כ"כ ומצות, עולין הם

(ז) פרשת ויקהל אות קט"ו דפו"י ד: (ח) עיי' ב"מ נ"ט: מעשה דאימא שלום.

נפשי אשא, ולא אמר רוחי ונשמתי. אך רוח ונשמה, הם עולין במזמור אשרי ובמזמור יענק, כמ"ש, ואיך יצדקו יחדיו.

ונלע"ד בזה הוא שנאמר, כי כבר ידעת, כי נ"ר נ', יש בכי"ע. ויש נ"ר נ', באצילות כנודע. והנה כל מה שתחת נפש דאצילות, נקרא נפש. לכן בנ"א היא בחינת בי"ע ונפש דאצילות. אמנם היותר אמיתי אצלי בזה הוא, כי כבר הדעתך ובארתי לך, כי בעשייה יש ה' פרצופין, והם נ"ר נח"י, וכולם נקרא נפש. וכן ביצירה כולם נק' רוח. וכן בבריאה כולם נק' נשמה. והנה בנפילת אפים הם כולם בסוד נפש לבד, לכן הוא ג' שמות ב"ן, וכל ב"ן מורה על הנוקבא של כל עולם ועולם. נמצא, כנ"א אנו מעלין בחינת הנפש של כל עולם ועולם. אח"כ באשרי, בחינת רוח של כל עולם ועולם. וביענק, הנשמה של כל עולם ועולם.

מע"ח: פסוקי ואתה מגן בעדי, המיוחדים לשם ע"ב, אין לאומרם לא קודם התפלה ולא אחר התפלה בשום אופן. ודע, שפ"א אמר לי מורי זלה"ה, שאמר לאחד מן החברים סוד אחד בנ"א, ולא רצה לגלות לי, לפי שח"ו יבוא לידי סכנה, ויש סכנה בדבר, ולא הבנתי את כוונתו, לומר שיש סכנה עשיית הכוונה ההוא, או אם סכנה הוא אם לא יעשה, ושאלתי פי אותו חבר, ואמרתי לו מה כוונה מסר לך בעניין נ"א, ומה הסכנה. והשיב, שא"ל מורי זלה"ה, שיזהר כשיפול בנ"א, יזהר שלא ישים פניו דביקות תוך יד השמאלית ממש, רק על זרועו שמאלית ממש.

מהחברים: צריך ליפול על פניו, לפי שהוא עת זיווג מלך והמלכה, ואין ראוי להסתכל בהם, כי כל המסתכל חייב מיתה. לכן צריך ליפול על פניו ולמסור עצמו למיתה, לפי שהוא נסתלק מחברת מלך והמלכה, כי באור פני מלך חיים, ועתה זה יצא מלפני המלך, וכאלו נתחייב מיתה בהפרדו ממנו, לכן יפול על פניו וימסור למיתה. ויאמר אליך י"י נפשי אשא. ולסתום עיניו, וישים ידו עליהם להראות עצמו כמת, וכמי שאין לו ידיים ורגלים ועזב את הארץ. וימסור וישיב נפשו עם הצדיקים שמתו. וצריך לכונן לעשות עצמו במיתה

הנקראת הוי"ה במלוי ההין. והרי האדם בעשייה, אז יכולין לבררן ולהעלותן ממדרגה למדרגה. ולכן נרמזו כאן ג"פ ב"ן, כי כל מ"נ הוא ע"י שם ב"ן, שהיא הנוקבא, והיא מעלה מ"נ כנודע. אמנם אין שוין, כי שם ב"ן המעלה מ"נ דבריאה, הוא גדול משם ב"ן המעלה מ"נ דיצירה. וכן דיצירה, גדול מעשייה. לכן צריך לכונן ג' שמות דב"ן. וכבר נתבאר שר"ת אליך י"י נפשי "אשא" גי' ב"ן. אלהי גי' מ"ו. ועם ר"ת של כך בטחתי אל אבושה, הרי ב"ן ב'. ר"ת "אל יעלצו" אויבי עם מלח ל"י, גי' ב"ן.

מע"ח: גם מ"כ אצלי ג' ב"ן אחרים, "מי ז"ה האיש, ר"ת ב"ן. "נפשי בטוב ר"ת ב"ן. בטוב" תלין", ס"ת ב"ן. לכן תחלה תכוין בב"ן הראשון, שהוא ר"ת של "נפשי אשא" אלהי, ותכוין כי שם ב"ן זה דעשייה, מעלה ומסייע לנפשך שתוכל להעלות ולברר מ"ן דעשייה. ואח"כ בב"ן ב', שאתה עולה ביצירה, ואתה מעלה ע"י ב"ן שביצירה, מ"נ דיצירה. אח"כ יכוין ב"ן ג', תכוין להעלות מ"נ דבריאה, וכל אלו עולין בנוקבא דאצילות, הנרמז בשם הויה של אליך י"י נפשי אשא, במלוי ההין שבאצילות כנ"ל.

גם יש לו מציאות אחר, והוא, כי הלא לא כל האדם זוכה להיות לו נר"ג, כמבואר אצלינו. והנה, כי אף על פי שאין לאדם נר"ג, כי אם נפש לחוד, על כל זה על ידי חלק הרוח אשר לו, אף על פי שאינו עמו, על כל זה הוא יברר ויעלה מ"ג, וכן נשמתו, ואין להאריך. אך כוונת דברים אלו הוא, כי ראוי לאדם שיכוין בנ"א, כי כל חלקי הנפש המגיע לאדם לחלקו שנתנם תוך הקליפות, ואין לו יכולת כדי להעלותן ולהשלים נפשו, ויכוין בנ"א להעלות בחינת חלק נפשו שבקליפות שעדיין לא עלו, להעלותן עתה. וכן יכוין, להעלות רוחו ונשמתו הנתונה תוך הקליפה שעדיין לא זכה להם, ויכוין להוציאם משם ולהעלותן במ"ן שיתוקנו משם ואז הוא יכול לקבלם ויהיה בו נר"ג, וד"ל. אמנם יש לי ספק גדול בזה, כי מורי זלה"ה אמר לי תחלה, כי ג' ב"ן אלו של בי"ע, להעלות מכל העולמות. ואח"כ פעם ב' ביאר לי, כי בנ"א לא יש רק העלאת נפשות דוקא, וזהו אליך י"י

בגווה, בסוד ויהי בצאת נפשה כמבואר אצלנו, ואלו הב' גבורות בעצמן, נעשין כלי לקבל מ"ן, ולהעלותן לקבל מ"ד דיליה. ובביאה ב', נותן לה המ"ן עצמו, שהם הג' גבורות הממותקות בג' חסדים, והם ר' היות, גי' ג"פ ב"ן, והוא גימטריא יוסף. ולכן יוסף דבר, כי נמתק בג' חסדים שהם זכרים. ובנימין, בעלמא דנוקבא, כי הוא ב' גבורות בלי מתוק. גם תבין, איך עלה יוסף מן עלמא דנוקבא רחל אמו, וחזר דכורא, עם הטעם הנ"ל. וגם, כי ג' הגבורות האלו, הם העולות דרך אור החודר כנודע, כי הם עולין מן היסוד למעלה, ומגדלים את הנוקבא, לכן ג"כ אלו הג', הם לברם בחינת מ"ן, העולה ממטה למעלה לקבל מ"ד. אך הב' גבורות התחתונים, אינן עולין, דק הם כלי שבהם ניתן המ"ן, לכן בנימין הוא הכלי המקבל המ"ן ומעלה, ואין הוא המ"ן עצמו, ולכן נקרא נפשה של רחל, כי הם לעצמה ממש, והוא נקרא נפש כנודע. אך הג' גבורות הנמתקות, אינם כלי להיות לרוחא דשדי בגווה, דק לצורך מ"ן להוריד נשמות, לכן לא מתה רחל דק בצאת בנימין, ואז נקרא בצאת נפשה כי מתה, כי הוא צורך חיותה ממש, וכשיצא ממנה מתה, משא"כ ביוסף. ח"ס, רוחא דשדי בגווה הנקרא כלי, זה סוד המ"ן הנז' אצלנו בכמה מקומות, ושמוד כללים אלו בידך. והנה עתה בכוונת נ"א, יכוין להעלות המ"ן מן העשייה עד המלכות דאצילות. והנה המלכות דאצילות, מזדווגת עתה עם בעלה, והוא נקרא שם ב"ן דההין, כנודע. זהו שתכוין באומרך הי"ה זו, של אליך י"י נפשי אשא, שהוא במילוי דההין. וכוונת הענין, כי אליך, שאתה מלכות דאצילות הנקרא הויה במילוי ההין, אליך נפשי אשא, ואעלה אותך אחד שירדתי ונפלתי עד העשייה, בסוד נ"א כנ"ל. ואשא נפשי, ואעלה עדיך עם המ"ן אשר שם, כי כוונת ירידת הנפש שם, הוא לאחז ולהוציא משם בחינת המ"ן, שנפלו שם בקליפות שבכל העולמות, ולהעלותן אל המלכות שבאצילות, ושם יתוקנו ע"י מ"ד של הזיווג, שבשעה זו יתוקנו ויהיו נשמות גמורות.

זו מ"ן, לזיווג זו"נ, ודמוז בשם ב"ן, שהוא מ"ן ג"כ לאו"א, לזה יש כאן ד"פ ב"ן, נגד אבי"ע, שיכוין להפיל מן אצילות עד עשייה, ובכל עולם יעשה עצמו מת בין הצדיקים שבכל עולם. ובוזה יכוין בזאת התחנה, רחום וחנון: ד"ת רוח. ואח"כ הנפש, שנאמר נפשי אשא. וזכר ג' פעמים נפש, רמז לנר"ג, שכולם נכללין בנפש, והוא מוסר למיתה, ובוזה יכופרו עונותיו. ח"ס אם יכופר העון וכו', ובוזה ינצל מדין של גיהנם ונדבק בעץ החיים. ובא"ב זו, לא יש אותיות ב"ק, גי' גיהנם, והוא לשון אבוקה. וגם תמצא ג' אותיות כפולות, וסימנם: אפ"ד פ"אר, מאחד שהוא מכין עצמו ונפשו, להיות כמה ואפר תחת רגלי הצדיקים, וזכה להיות פאר וניצל מגיהנם ונכנס לג"ע. והקוד להזכיר אות ר' בסוף אותו מומור, א"ב רמז בא"ת ב"ש ו"פ, והוא, פרה אלהים וכו'. ולמה חזר והזכירו, לפי שהוא דומז אל עץ החיים, כי עד עתה היה באילנא דמותא, אז כאשר מסד עצמו למיתה. לכן חזר עתה ונתעלה באילנא דחיי, הוא בג"ע הנרמז בוא"ו, לכן חזר חזר אותו ב"פ.

פרק ג'

סוד נפילת אפים. כבר נתבאר אצלנו שירד ויפיל עצמו עד עשייה, ומשם יעלה מ"ן בסוד ב"ן הרמוז בכאן. והענין, כי הלא הצדיקים ירשו ארץ, וארץ העליונה יתבי בין תרי צדיקים צדיק עליון וצדיק התחתון, יוסף ובנימין.

(מ"כ בשם מהו"ד מ"פ ח"ל: נ"א, בסוד הפלת סט"א, לכן בכל ניסן וחשדי ושבת וי"ט א"צ ליפול, כי כבר נפל הסט"א. ולפעמים אין בנו כח להפיל, כמו באבל וט"ב.)

וביאור זה, כמו ש"אראז"ל, אין אשה מתעברת מביאה ראשונה אלא מביאה שנייה. והענין, כי בביאה ראשונה שדי רוחא בגווה, והוא סוד בנימין, פידוש, בן ימין. כי הוא סוד ב' הגבורות, שהם בלתי מיתוק כנודע. ואלו נותן תחלה הזכר בביאה ראשונה אל הנוקבא, והם ב' היות, שהם גי' ב"ן, והו"ב"ן ימין: בנימין. ח"ס רוחא דשדי

ואולי נאמר אני הנלע"ד חיים כפי הנ"ל, כי שם הוי"ה הזה שהוא שם ב"ן כנ"ל, הוא בסוד ב' גבורות של בנימין אשר בה, ואין אתנו יודע עד מה, עד ירחם יתברך. והנה עתה תכוין בסוד המ"ג, שהם הג' גבורות הממותקות כנ"ל. נפשי אשא: נ' דנפש, ובי' אלפין דאשא, הרי ב"ן אחד. ואני חיים לא קבלתי כך, ועמ"ש במקומו. אלהי, גי' מ"ו, ועם ר"ת בך בטחתי אל אבושה, ר"ת ב"ן, הרי ב"ן ב'. גם ר"ת אל יעלצו אויבי, ר"ת גי' י"ב, ועם תיבות לי, גימ' ב"ן ג', הרי ג"פ ב"ן, שהם גי' יוסף הנ"ל. ובאלו הג' ב"ן תכוין להעלות נר"ן מעשיה יצירה בריאה, אל מלכות ראצילות כנ"ל.

ונלע"ד חיים, כי ג' ב"ן אלו, להעלות עד מלכות ראצילות, וג' בני"ם אחרים שיש במזמור הזה, שהוא א' ר"ת מי זה האיש, גי' ב"ן. וב"ן ב', בר"ת נפשו בטוב. וב"ן ג', בס"ת בטוב תלין, הרי ג' ב"ן אחרים, והם להעלות מן המלכות עצמה, כנגד המ"ד, והכל בתוך הרחם יסוד שבה, ולא קבלתי זה.

פרק ד'

"ענין נפילת אפים למורינו האר"י ז"ל, הועתק מכ"י.
הנה בחפלה ב' מיני מסירות למיתה, עם מה שאנו מוסרים עצמינו על קדוש השם בק"ש, ועם מסירה למיתה בנ"א כנודע. והענין, כי יש ב' מיני זיווגים באצילות העליון: אחד זיווג חו"ב. ואחד זיווג ת"ת ומלכות. ואי אפשר לשניהם בלי מ"ן. אמנם מ"ן דמלכות, הם נשמות הצדיקים, וכאשר ימסור עצמו למיתה, וכאלו נפטר מן העולם ותרבק נשמתו למעלה ביסוד שלה בסוד באר, ויעשה באר מים חיים, ואז יוצא מ"ד מת"ת, וזווג זה הקדוש נעשה כתיקונו, וז"ס אליך י"י נפשי אשא, להעלות נשמתו למעלה, ויעשה בירא דמיין נבעין מתתא ונבעין מלעילא. נביע מתתא: מנשמותיהן דצדיקייא, ונביע מלעילא: מן דוכרא. ומ"ן דבינה המשובחים, הם הצדיקים המוסרין

עצמו על ק"ה, שהיא הבינה הנקראת שם גדול, וקדוש הוא לעלות ממטה למעלה בסוד הקדוש שהוא חכמה, אבל מסירות עצמו למיתה, הוא בסוד מלכות, שהוא אתר דמותא. וקדוש השם, למעלה. וז"ס כי עליך הורגנו כל היום, עליך ממש, כי הם למעלה ממלכות, ובמוסר עצמו למיתה כתיב, אליך י"י נפשי אשא, אליך ולא עליך, כי הם למטה במלכות. וז"ס אפילו הוא נוטל נפשך, הוא דייקא, בסוד ועבר הלוי הוא, דהיינו בינה, המעלה נשמות הצדיקים לעלות בהם למחשבה עליונה. וז"ש למשה, שתוק כך עלה במחשבה, על ר"ע כשנהרג על קדוש השם.

ודע, כי הזיווג העליון הוא סוד א', י' למעלה בסוד מ"ד, י' למטה מ"ן, ו' באמצע, בסוד דעת עליון המזווג חו"ב. וזיווג התחתון הוא בסוד יאהרונה, י' בראש מ"ד, וי' בסוף מ"ן, ו' אותיות באמצע, סוד ת"ת.

והנה, גם לזווג עליון יש בחינה אחרת בסוד יאה"ה ויה"ה, י' בראש, ה' בסוף, סוד י"ה. והם י"ה בראש מ"ד, ה' בסוף מ"ן, כי אין להם כח לעלות ממטה למעלה בבינה, כי אם ה' העליונות כח"ב ח"ג, ובמלכות כולן עולין ממטה למעלה בסוד י', ולפיכך בבינה ה' ובמלכות י'. ועוד, כי הבינה נקראת אם הבנים, והמלכות הם הנשמות של צדיקים, ובני הבינה שהם ד"ו בסוד ה' הם מ"ן דילה, והם ת"ת ומלכות, ובני המלכות הם נשמות של צדיקים הם מ"ן דילה סוד י'. וטפה הנמשכת מן היסוד שהוא צדיק, מקום הצדיקים. ועוד, כי כל נשמה ונשמה כלולה מי', ולפיכך י' בסופה. והנה מ"ן של בינה, לעולם אינם פוסקים, כי בניה אצלה תמיד תו"מ, ולפיכך הזיווג העליון תדיר ולא פסיק, אלא שבנשמות הצדיקים המוסרין עצמן על ק"ה, יהיה זיווג העליון שלם ומשובח, ויראו בנים הני תרי עטרין דגניזין בגווייהו, ונהרי אנפי מלכא כנוכר באר"ו, ואז ונהר יוצא מעדן דהיינו בינה, מעדן דהיינו חכמה, להשקות את הגן דהיינו ת"ת, ומשם, דהיינו בינה, יפרד והיה לארבעה ראשים, דאתעבידו לז"א ד'

והנה הזיווג העליון התמידי, הוא בסוד הויה באהיה, כזה: יאהויה"ה. וכאשר כבר כתבתי, י' בראש חכמה, ה' בסוף, ד"ו פרצופין, שני בנים. וכאשר יהיה הזיווג עוד, ע"י נשמות הצדיקים המוסרים עצמן על ק"ה, אז יהיה בסוד א', י' בראש מ"ד, י' בסוף מ"ן נשמות הצדיקים המוסרים עצמן על ק"ה, ו' באמצעיתא, סוד דעת עליון. והנה שם המחבר זווג העליון, יא הוה וי הוה, הוא שם בן ד' במילוי יודי"ן ע"ב, והוא נשמתן הפנימי, ונק' מזלא, דחיבורא דלהון תלוי במזלא. ושם המחבר זיווג התחתון יאהרונה"י, הוא שם מ"ה, והוא שם המחשבה, אותיות חש"ב מ"ה, בסוד קול דבור מחשבה, והוא שקיא דאילנא, כנו' בתיקונים.

והנה, הזיווג העליון בהתחברו ונעשה אי הוה יו הוה, האותיות ראשונים הם שם אהי"ה, ואחרונות שם הוי"ה, נמצא שגברה בינה על חכמה. וטעם הדבר, כי להיות כי חבורא דילהון בשם ע"ב יודי"ן, והוא ה' על י', נוקבא על דכורא, כמבואר בתיקונים. לפיכך, גבר שם אהיה על הויה, נוקבא על דכורא, בינה על חכמה, ועלתה להיות עטרת בעלה העליון.

וביאור הענין, כי החכמה נעלמה מעין כל חי, ואין בנו כח לקבל שפעה, ומה גם ע"י מזלא, כי אם ע"י בינה, כי החכמה משפיע בבינה, והבינה תשפיע משפע החכמה שבה, ע"י התלבשות אור החכמה בה, ולפיכך הבינה גוברת, לשיוכלו הבנים לקבל השפע, ולפיכך נקראת אם הבנים. ועוד, כי השפע היורד הוא מחכמה, כי מצד בינה עצמה דינין מתערין מינה, ולפיכך שם בן ד' המורה על החכמה, רחמים, הוא בסוף קרוב לבנים, לשיוכלו לקבל שפע רחמים מחכמה שבה, ולא דינין מצד עצמותה. ועוד, כי האשה העליונה תזריע תחלה, ואח"כ האיש העליון. ולפיכך, קדמו אותיותיה לאותיותיו של הזכר העליון, ובאותיותיה עצמן, קדמו הזכרים לנקבות, כי י"א, קדמו לב' ההי"ן שהם נקבות, וכן באותיות הזכר קדמו י"ו להי"ן, ולפיכך ילדה זכר תחלה ת"ת, והוא ברא בוכרא,

מוחין, ואינון ד' בתי דתפלין דרישא, כנוכר באד"ו. וקאמר יפרד, משום דאתפרשו ברחמי ובדינא, מה דלאו הכי לעילא דכולהו חד, כנוכר פרשת חיי שרה. (כי ע"י הנשמות יאירו ת"ת ומלכות, הארה נפלאה. וכפי ערך הארתן, יהיה הזווג עליון משובח.) וכאשר אין איש מוסר על ק"ה, לא בכח בק"ש, ולא בפועל כמו עשרה הרוגי מלוכה, אז אין הזווג שלם לצורך בנים תו"מ, להריק עליהם ברכה עד בלי די, רק להחיותן על עמדם לבר, ואז תקרא אתחרכת מעל בנין כנודע.

פרק ה'

וודע, כי עד זמן עשרה הרוגי מלוכה היו מאירין תו"מ, והיה די באורם להעלות מ"ן אל בינה מלמטה למעלה, ע"י קצת סיוע מן הצדיקים אשר מסרו נפשם על קידוש השם בכח, בשעת קריאת שמע. אבל בזמן עשרה הרוגי מלוכה, שמש וירח קדרו בעונות הדור, ולא היה בהם כח להעלות מ"ן, עד שנהרגו עשרה הרוגי מלוכה בפועל, ואז האירו בנשמותיהן לתו"מ, ועצרו כח להעלות מ"ן לקבל מ"ד הבאים מחכמה הנקראת מחשבה, ועל זה אמרו כך עלה במחשבה. ח"ש יאחיים יד י"י ממתים מחלד. ב' מיני מיתות. אם למסירת עצמו למיתה, וזהו לצורך יד ה', שהיא המלכות הנקראת יד ה'. ואם למסור עצמו על ק"ה, וזהו ממתים מחלד, וחלד הוא אמא עלאה, שהיא נעלמת ונחרלת, כעין דרסה חלדה, שאינו נגלית. חלקם בחיים, כי הם עולים אל חיי העליונים, כי חיי המלך היא בינה, וצפונך, סוד נתיב לא ידעו עיט, שהוא שביל דיק דנחית מן י', ואפתח רחמה דאמא, ואושיד מ"ד. תמלא בטנם, ומקבלת להו אמא עלאה, הנק' בטן, ואתמלאת אמא מההוא שביל דיק וגניו (בטן, בסוד מבטן מי יצא הקרח, שהוא ז"א לפני הזיווג, מעובר בבטנה) ואז ישבעו בנים, תו"מ, והניחו יתרם לעולליהם, נה"י, או נשמות דצדיקיא, דאתיין מתו"מ, ואינון עוללין דלהון.

וברתא בתר הכי. ואפילו בשפע היורד, היא ניוזנית ממנו, וז"ס ה', ד' על ו', כי ו' בדא בוכרא, ונולד תחלה ונתגלה, ואח"כ נתגלה הכלה מבין חדוי כנוכר באדר"ו. נמצא, שהזיווג העליון שהוא לצורך החתן והכלה, באה שפע מזכר העליון לחתן, וממנו ניוזנית הנוקבא. והזיווג התחתון, שהוא לצורך נשמות של התחתונים, יוצאין נשמות זכר ונקבה ביחד כלולים זה בזה, אלא שאחד כך מתפרשין לפום אורחין דבני נשא למטה. ולפיכך, הזיווג של תו"מ שהוא יאהרונה"י, נכללין זה בזה אותיות הזכר עם אותיות הנקבה והיו לבשר אחד, ומולידין נשמות כדומה להם, ומ"מ זיווג של אי ה' יו ה', יש בו קצת התפשטות דין למטה, אחד שהנוקבא על הדכורא. והמחבר, הוא שם בן ד' בידין, ה' על י' דינא איהו. אבל זיווג ע"י אלף א' הוא דחמים גמורים, דכולא דכורא יו"י. ובינה אושידת מיין לקבלא, בסוד נקודה אמצעית שבה סוד י'. ולפיכך י' בדאש י' בסוף, והוא פלא יועץ כשהוא באלף. והוא זיווג עליון סוד רוחא ברוחא, נכללין זה בזה בפנימותו, דזיוג יא ה' ו' ה' מלבד, וזיווג א' מלגאו, והוא סוד נשיקין הנעלמים בעולמים העליונים.

והנה הצדיקים המוסדים עצמן על ק"ה עולין עד המלכות, והם מ"ן דילה, ועולין עוד עד הבינה, ונעשים מ"ן דילה לעלות למחשבה, והמ"ן והמ"ד הם סוד ר', דהיינו י' מלמעלה למטה, וי' מלמטה למעלה. והזיווג התחתון שהוא יאהרונה"י, הוא בסוד כ' כפופה, והזיווג העליון שהוא בסוד א', הוא בסוד ר' פשוטה שהוא אמא עלאה, י' מלמעלה למטה וי' ממטה למעלה, ולפיכך יש כ' כפופה ור' פשוטה. ולפי שהמוסד עצמו על ק"ה, עושה ב' זיווגים האלו, שהם כ' כפופה ור' פשוטה, לכן נאמר למשה על ד"ע, כ"ך, עלה במחשבה, והבן זה מאוד. וז"ס, ד"ע נכנס בשלום ויצא בשלום, ב' שלימות לעילא ולתתא.

פרק ו'

דע, כי זיוג י"א ה"א ויה"ה, הוא ע"י הדעת

אשר משה מרכבה אליו, והוא נשמה לח"ת וגופא לבינה, ולפיכך, פעם יקרא מאוד הגדול ת"ת, ופעם יקרא בינה, וכולא חד. חזיוג הא' ע"י דעת העליון נשמת הבינה, ולפיכך נאמר למשה, שתוק כך עלה במחשבה, למעלה ממנו להיות מרכבה לזיוג הפנימי. ומשה ע"ה, מרכבה לזיווג אהיה. ולפיכך בקש משה מהב"ה, שתנתן תורה ע"י ד"ע, והודיע לו הקב"ה שהתורה הניתנית לישראל, היתה מגופא דבינה הנמשכת עד המלכות בסוד ה"ג, לכן היה דאוי שתנתן תורה ע"י משה שהוא הדעת, אשר משה מרכבה אליו, שהוא גופא דבינה נשמת ת"ת, והוא סוד תורה שבכתב, ולא תורה שבע"פ שהיא הפנימית. ולכן התחיל וידבר אלהים ולא וידבר ה', וכ"ז דומז, במה שהוליתו בבחי' מדרשות עליונים, ושמע על כל דיבור ודיבור, שהיו אומרים הלכה למשה מסיני, שהם סוד הו"ק הנמשכת מבינה, למשה שהוא סוד הדעת, מצד הדינין המתערין מינה, ד"ל הגבורות, ואז נחה דעתו עליו, שהפנימית לא נתגלה כלל, והבן זה מאוד. ולפיכך נאמר בתחלה, אהיה אשר אהיה.

והנה עם היחוד ק"ש עם בשכמל"ו, הוא סוד הנשיקין העליונים. ולפיכך סמוך להיכל אהבה אשר שם הנשיקין, צדין לייחדו. ולפיכך ד' באחד גדולה, לרמוז לה' עליונה, כי ה' עלאה נמי ד' הות, כנוכר בזוהר, ואנו מייחדין אותן בסוד נשיקין עלאין. ולפיכך יצאת נשמת ד"ע באחד, כי נחכוון לייחדם בסוד נשיקין עלאין, ובשכמל"ו הוא בסוד הנשיקין התחתונים דזו"ן. ולפיכך אין אנו אומרים ברוך שם אחד, אבל צדין לכוי' להמשיך לה אחד כדאיחא^ל בזוהר פרשת תדומה. ולע"ל שתהיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים, אז יהיה י"י למלך על כל הארץ, ולא יהיה אחיזה לחיצונים כלל בה, שהיה במקום מלכות בסוד אור הלבנה כאור החמה, וביום ההוא יהיה י"י אחד ושמו אחד, והבן גם זה מאוד. והם הם ציקי קדרה שהריחה בת מלך, הכלה הכלולה, כי הריחה נשיקין

(ל) אות רמ"ה דפו"י דף קל"ט:

(כ) שעה"כ ענין נפילת אפים דף שי"ג ט"א.

יורד. ר"ל, עולה עד מלכי יצירה, ומוציא ומברר משם מה שיוכל, כפי גדול התפלה או המצוה ההוא, וזה בסיוע ב"ן דיצירה. ואז עולין שניהם עד הבריאה, ואז הנשמה עם שיתוף ב"ן דבריאה, מבררים ועולין עד נוקבא דאצילות, ושם ניתנין ביסוד שלה בסוד מ"ן, ואז יורדים החסדים מן הזכר, ומשניהם נתקנו עולמות. וכבר ידעת שיש חסדים דאמא, ויש דאבא, וגבורות דאבא הם החסדים דאמא, וכבר נת"ל בג"פ ב"ן בנ"א. שם ס"ג מעלה מ"ן דאמא, ושם מ"ב מוריד מ"ד דאבא, ושם מ"ה מוריד מ"ד דז"א, ושם ב"ן מעלה מ"ן דמלכות.

צמח, צריך להקדים מ"ן דמלכות, קודם מ"ד דז"א. כמו מ"ן דאמא הקודמין למ"ד דאבא, וכן הכלל בסוד כוונת המברך את ישראל וכו'.

מהחברים: אח"ז אומרים א"מ אתה, ד"פ אבינו וכו' ואנחנו לא נדע. והכוונה, כי אע"פ שהתפלל בשיבה נגד כ"י, ובעמידה נגד ת"ת, ונפלנו על אפינו, עכ"ז, אנו מודים כי אין בנו מעשים, אלא שיעשה למען שמו הגדול, וזהו כי עליך עינינו. ואם יש בנו עונות, שיעבור ראשון ראשון, ולזה אמר אל תזכור לנו וכו'. לכן תמצא בו ק"ח תיבין, נגד הוי"ה שעולה ק"ו כנודע, וכלול מדין ורחמים, הרי ק"ח. והיא נגד יסוד שנקרא ח"ק, וכ"י נקרא חקה, שנאמר זאת חקת התורה.

מהחברים: בסוד נ"א זוכה למעלות רבות: א'. נעשה בריה חדשה, כאלו כבר מת ונסתלק מן העולם. ב'. נותנין לו עוז ותעצומות ללחום עם היצר הרע. ג'. תוספות השכל בתורה ובסודותיה. ד'. תוספות דביקות בקונו. ה'. זוכה למסילה כדכתיב אשרי אדם עוז לו בך מסילות בלבבם. ו'. השפעה לשכינה, שאומרת תן לי כך, בשביל פלוני בני. ז'. אין חטא בא על ידו, ואם יודמן לו באקראי יתייר באקראי עד ימרק עונותיו. ח'. אם זוכה למות ולהסתלק, במותו אומרים לו שלום בלי עיכוב, ושאר הצדיקים שלא כווננו לזה מתעכבין כל שבעה.

כוונת הקדיש שאחר נפילת אפים נתבאר במ"א והם ב' מ"ב, ושניהן של ע"ב.

עליונים, ורצתה להזדווג בחתן רוחא ברוחא בזיוג העליון הפנימי, ולא אמרו משה, כי הוא היה בסוד נשיקין, בסוד פה אל פה אדבר בו, ולא היה צריך לאמרו, כי הוא המזווג תו"מ רוחא ברוחא בסוד נשיקין, ומזווג חו"ב גופא בגופא בסוד הדעת הנ"ל. ויעקב הוא המזווג גופא בגופא לזו"ן, ורצה לייחדם בסוד נשיקין בשעת מיתתו, כי כמו שהמוסר עצמו על ק"ה מייחד חכמה ובינה בסוד נשיקין עלאין, כך המוסר עצמו למיתה מייחד תו"מ בסוד נשיקין תתאין. ומה גם המכוין לכך בשעת המיתה ממש, וז"ס מיתת צדיקים בנשיקה. ודע, כי גם בתפלה הצדיקים מעוררים מ"ן, לקבל מ"ד, בין בבינה בין במלכות, אלא שאין נשיקין לא עלאין ולא תתאין, כי אם ע"י שימסור עצמו למיתה, או על ק"ה, כי אז יהיה מ"ן לעילא או לתתא, וכן נשיקין לעילא או לתתא, ויהיה זווג שלם גופא בגופא רוחא ברוחא. והנה, אע"פ שהמוסר עצמו למיתה מייחד תו"מ בסוד נשיקין, וכן המוסר עצמו על ק"ה, מייחד חו"ב בסוד הנשיקין, זהו לפי שעה, אבל אינו נעשה מרכבה תמיד לכך, אא"כ ימסור עצמו למיתה על התורה ועל המצות בפועל, ועל ק"ה כר"ע. וסוד נשיקין התחתונים שהם בתו"מ רוחא ברוחא, הוא התעלמות הגוף העליון, ובטול הנתלין בו שהם הקליפות, כדי שיתדבקו אז רוחא ברוחא, ולא יהיה להם מעכב, וזה צריך בחשאי, לבל ינקו הקליפות מהכח החיוני המחיה את כולם, חוץ מיה"כ, דנהרא אמא עלאה בתתאה וכולא חד, ולפיכך אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ביה"כ בקול רם, ע"כ מהרח"ו ולה"ה, מכת"י הר"י ז"ל.

פרק ז'

מ"ן: הם מן המלכים שבעשיה, והם נתונים תוך הקליפות של עשיה וקרובים אליה. וכן מלכי יצירה, קרובים אל הקליפות דיצירה, וכן בבריאה. והנה, יש שם ב"ן בעשיה, והוא המברר בירורי המלכים דעשיה, וזה ע"י שיתוף נפשות דעשייה, ויורדין עד המלכים ומוציאים בירורים מהם משם, ומעלין אותן עד היצירה, ושם הרוח של צדיק